

B. Pro
XV
234

BIBLIOTHECAE
MEDICAE
LAVRENTIANAE ET PALATINAE
CODICVM MSS. ORIENTALIVM
CATALOGVS.

5942
5BN

BIBLIOTHECAE

M E D I C E A E

LAVRENTIANAE ET PALATINAE

CODICVM MMS. ORIENTALIVM

C A T A L O G V S

S V B A V S P I C I I S

R E G I A E C E L S I T V D I N I S S E R E N I S S I M I

F R A N C I S C I I I I.

L O T H A R I N G I A E E T B A R R I D V C I S

R E G I S H I E R V S A L E M

M A G N I D V C I S E T R V R I A E

S T E P H A N V S E V O D I V S A S S E M A N V S A R C H I E P. A P A M E A E

R E C E N S V I T D I G E S S I T N O T I S I L L V S T R A V I T

A N T O N I O F R A N C I S C O G O R I O C V R A N T E.

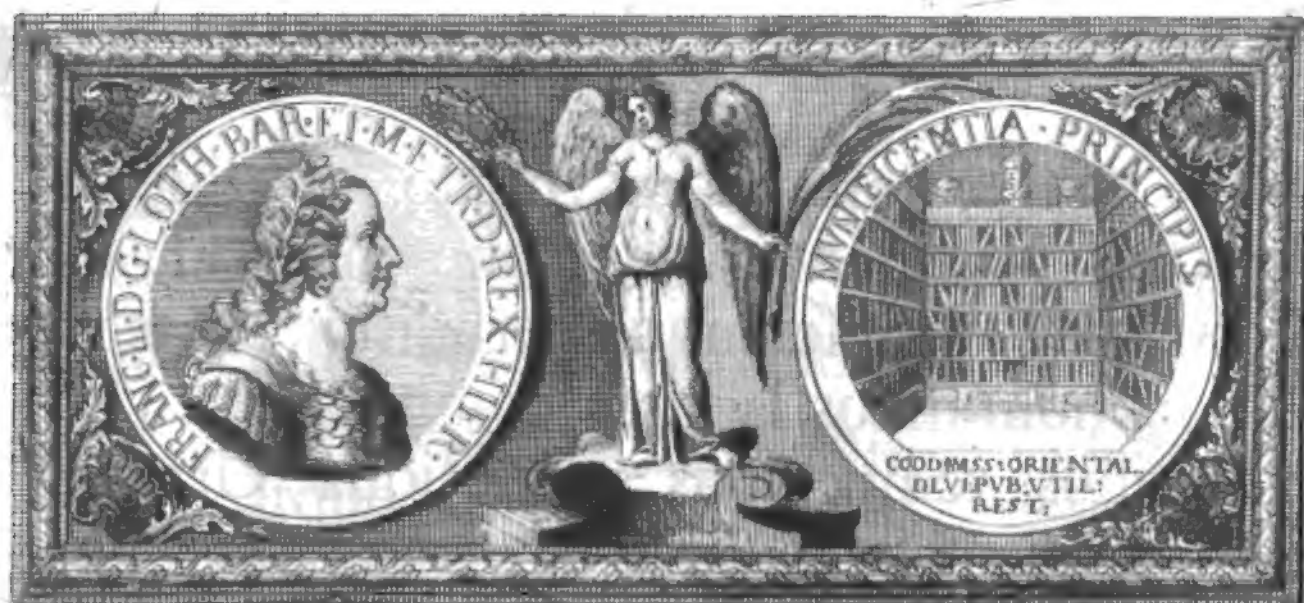
Exscal. Onychi. in Museo Carlisleano.

FLORENTIAE. ANNO. MDCCXLII.

EX TYPOGRAPHIO ALBIZINIANO. PRÆSIDVM PERMISSV.

FRANCISCO III.
LOTHARINGIAE ET BARRI DUCI
REGI HIERUSALEM
MAGNO DUCI ETRVRIAE

STEPHANVS EVODIVS ASSEMANVS
ARCHIEPISCOPVS APAMENSIS FELICITATEM.

Aiorum Tuorum, LOTHARINGIAE DVCVM, summa in Christianam Rempubli-
cam, atque in litteras benefacta, MAGNE DVX ETRVRIAE FRANCISCE,
nemo unus est, quem
ignorare non pudeat. Quis enim nescit, per
Maiores Tuos instauratas res Christianorum
in Asia, fundatumque regnum Hierosolymo-
rum,

rum, unde non Latina modo eruditio ad Asiaticas illas gentes uberrime manavit; sed & Asiatica qualiscumque eruditio est cum Latinis hominibus largiter communicata? Superioribus temporibus vix aliqua Orientalium linguarum notitia ad Europaeos pervaserat: posteaquam vero res Latinae stare per Gentiles Tuos, atque efflorescere in Asia coeperunt, qualis, & quanta bonorum Librorum copia, variis linguis conscriptorum, inde ab ultimo Oriente, neque solum ab Asia, sed etiam ab Africa, ad Latinos homines adfluxit? Horum Librorum, quum vim sane non contemnendam Proceres olim, MAGNIQUE DVCES ETRVRIAE MEDICEI sequiori aetate, thesauri cuiusdam loco, incredibili cura, sumtibusque maximis collegissent, divino ferme consilio factum credo, ut ipsi iidem Libri, qui in LAVRENTIANA, & PALATINA nunc Bibliotheca tua adservantur, ad Te demum pervenirent. Ac laudandi quidem Medicei Principes, quod tantum sibi thesaurum ex remotissimis regionibus ad publicam optimarum disciplinarum utilitatem conquiverint. Verum quis inde fructus exstitisset, nisi e situ & tenebris, in quibus delitescebant rarissimi illi & pretiosissimi Codices, nito-

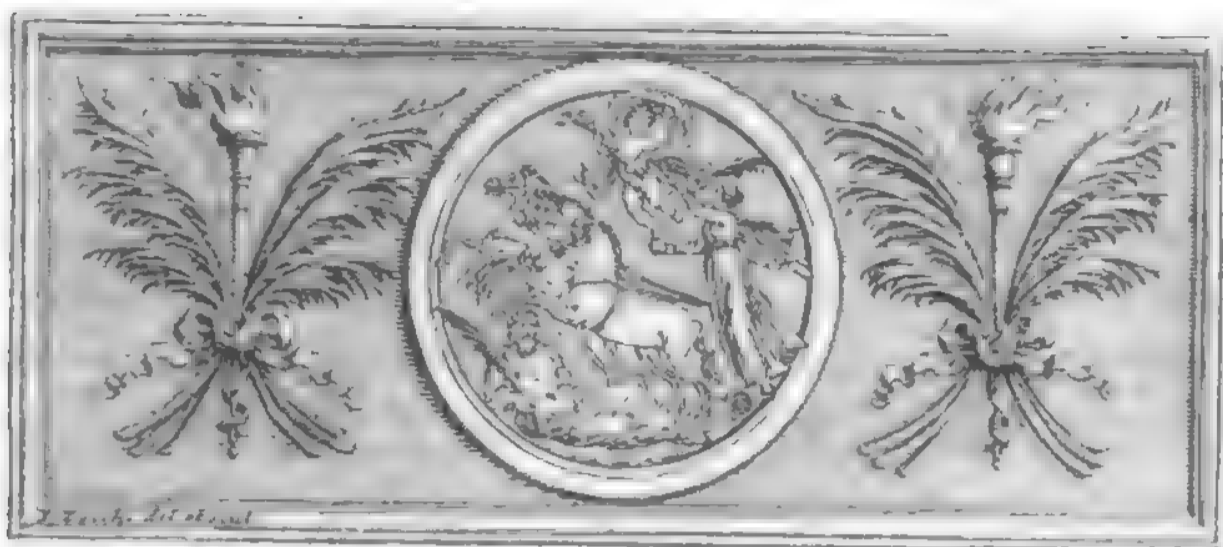
ri

ri suo , atque integritati fuissent restituti ? Quod quum ego , iussu , atque auspiciis tuis ,
MAGNE DVX FRANCISCE , qualitercumque
praestiterim ; quis non videat , Tibi potissi-
mum referendum esse , quidquid inde com-
modi , atque utilitatis in bonas artes , stu-
diososque Orientalium litterarum homines
proficiscatur ? Nam de me quidem fateor
nihil omnino reliquum , qua studio , qua
diligentia , fecisse , ut quacunque lingua exa-
rati ii Libri forent , Hebraica , Chaldaica ,
Syriaca , Arabica , Persica , Turcica , Arme-
niaca , Abyssinica , ac demum Coptica , legi
commode possent , atque ordinate : itaque
me singulorum Librorum argumenta Latine
reddidisse , atque explicasse , ut ii etiam , qui
eas linguas minus callent , quid in singulis
Voluminibus contineretur , recte ac facile in-
telligerent . Cuius laboris mei specimen erit ,
ut puto , idque satis conspicuum , eorum-
dem Librorum Catalogus ; quem Tibi nunc ,
MAGNE DVX , offero , ut in eo omnes ,
tamquam in speculo , singularia tua erga
litteras Orientales merita intueantur . Nem-
pe non satis Tibi fuit , publico Europae
bono , quantum in Te erat , consulere ,
gravissimaeque , quae Etruriae impendebant
pericula , fortissime ab ea depellere , & ,
ma-

magnorum aliorum Regum exemplo , Latinas , Graecasque litteras protegere , ac promovere , nisi etiam Orientalis Sapientiae , atque eruditionis divitias ad Latinos homines propagares . Compluribus antea de causis gratulabar ego vehementer Etruriae dignitatem , ac felicitatem suam , quod Te MAGNUM DUCEM , ac servatorem suum temporibus difficillimis nata divinitus fuisset : nunc vero vehementius gratulor , quod ceteris ornamentis suis illud etiam adcesserit , quod Orientales litterae toto fere Oriente , propter barbarorum immanitatem , incultae , atque incomitae , nunc demum FLORENTIAE , Te auspice , atque auctore , excoli coeperint , atque splendescere . Quod reliquum est , oro Te , atque obtestor , ut non ea modo , qua soles , humanitate me laboresque hosce meos excipias ; verum etiam in me , tamquam iuris Tui hominem , quippe Syrum , Regnique Tui Hierosolymitaniam inde a maioribus meis civem , imperio , atque auctoritate Tua amplissime utare . Quod si feceris , spero equidem , multo me maiora ad nominis Tui , & litterarum gloriam sempiternam , Deo favente , praestitutum .

Florentiae Idibus Quintilibus MDCCLII.

STE-

LECTORI SVO
STEPHANVS EVODIVS ASSEMANVS
ARCHIEPISCOPVS APAMENSIS.

Vum in Vaticanam Bibliothecam ab-
ditus, Libris me penitus atque
Orientalibus litteris tradidissem: ni-
hil ego minus cogitaveram, AMI-
CE LECTOR, quam BIBLIOTHE-
CARVM MEDICEARVM INDICES,
qui ad linguas quidem Orientales
pertinerent, contexere. Sed editis Florentiae divini-
tus signis, quibus Deus Iosephi Calasancii, homi-
nis plane divini, eximiam sanctitatem comprobasse
ferebatur, commodum adcidit, ut CLEMENS XII.
CORSINIUS, aeternae memoriae Pontifex Maximus,
causae me huic rite, atque ex ordine cognoscen-
dae

dae delegaret. Haec mihi occasio, ut Florentiae Patrum Scholarum Piarum hospitio uterer: quorum quidem Ordinem Venerabilis Iosephus ille Calasancius, & religionis, & litterarum causa, fundaverat. Interea vero, dum eorumdem Patrum doctrina atque familiaritate intimius fruerer, pergratum mihi fuit, cum ceteris quoque doctissimis, atque eruditissimis Florentinis viris amicus, ac saepius congregari, Florentinasque etiam Bibliothecas invisere, ac perscrutari, in quibus non pauca deprehendi Orientalis litteraturae monumenta. In his Bibliothecis duae mihi maxime admirationem moverunt, Bibliothecae Mediceae, LAURENTIANA & PALATINA: sed, quod ad Orientalium Codicum copiam atque praestantiam adtinet, in primis PALATINA. Quale & quantum spectaculum mihi fuit, quum primum in Palatinam illam Bibliothecam sum ingressus! Sexcenta fere optimae notae, & venerandae pleraque antiquitatis Volumina, Orientalibus linguis conscripta, Hebraica, Chaldaica, Syriaca, Arabica, Persica, Turcica, Armenica, Habessinica, Coptica inveni. Simulatque incomparabilis ille Orientalis eruditionis thesaurus oculis ultro sese meis obiecit, singulosque Libros coepi curiosius evolvere, & quae in eis continebantur clarissimorum totius Orientis ingeniorum monumenta adtentius expendere, obstupui ego certe: neque iam mihi cum Florentinis, aut in Italia versari visum est; sed in ipso Oriente cum sapientissimis, Arabum in primis, & Chal-

daeo-

daeorum , viris , aut in Aegypto cum Mystis illis sapientiae veteris Aegyptiacae . Vnde etiam in eo maxime confirmatus sum , quod a Graecis ipsis acceperam , universam Graecorum sapientiam a Chaldaeis , aliisque Orientis Philosophis , itemque ab Aegyptiis , quos illi Barbaros vocabant , profluxisse . Haec dum mecum meditarer , veniebat mihi simul in mentem MAGNORVM DVCVM MEDICEORVM , quorum ego prorsus nesciebam utrum animi magnitudinem admirarer magis , an vero felicitatem ; quod & voluerint nimirum , & potuerint , divitias hasce totius Orientis sibi vindicare . Deplorandum tamen valde erat , hunc istum Orientalis sapientiae thesaurum , cum temporum iniuria , tum eorum negligentia , qui Orientales linguas minus callerent , tam male habitum fuisse , ut prope ab interitu abesset ; neminemque adhuc unum repertum fuisse , qui hunc Latinis hominibus thesaurum ostenderet , atque patefaceret . Catalogo enim illorum Librorum , qui exhibebatur , quid falsius atque fallacius ? Confecerat illum qualemcumque Catalogum sub COSMO III. Magno Etruriae Duce Mediceo , Scriptor nescio quis , homo linguarum Orientalium , praeterquam Syriacae , cuius aliqua tinctura imbutus erat , plane rudis atque ignarus : qui ausus est etiam confingere interpretationes , quas voluit , easque adeo quidem monstruosas , atque alienas , mirandum ut valde sit , ita eum audacter atque secure imponere ceteris voluisse . Exemplo sit Thomas a Kempis , versus Arabice : cui quidem

Codici Scriptor ille praescripsit hunc titulum Latine; *Historia Prophetarum Mahometanorum*. Huius farinae pleraque alia legere est in iis Libris commenta Scriptoris. Pleraque etiam, quae legere nullo modo potuit, damnat, adscripta plerisque Libris hac nota; *Hic Liber nullius pretii*. Quae vero ipse legit Scriptorum nomina, detorquet etiam ac depravat. Quid plura? Nihil illo Anonymi Scriptoris Catalogo visum mihi esse posse Bibliothecae eiusdem Palatinae, aut Codicum ipsorum dignitati iniuriosius. Itaque statim animadverti rem me facturum multo pulcherrimam atque utilissimam, si CATALOGVM de novo conderem, quo & Scriptorum nomina, & Librorum singulorum argumenta, quidquid demum notatu dignum esse videbatur, breviter simul ac distincte complecterer, & sub unum veluti conspectum Lectoribus subiicerem. Sed res illa plena erat laboris atque difficultatis. Quippe confusi inter sese mirum in modum erant Codices, paginaeque locis suis dimotae, & in aliena loca, alienaque etiam Volumina immissae; neque ulli in iis Libris tituli, aut numeri, sive etiam capita conspiciebantur. Neque vero rem ego tantam adgressurus eram, ut omnia ordinarer, atque in loca sua distribuerem, nisi secunda in primis auspicia adcessissent Magni Etruriae Ducis FRANCISCI III. LOTHARINGI, impellentibus me atque hortantibus Viris Amplissimis, & rerum agendarum peritia, consilii dexteritate spectatissimis, quos tum politicis, tum oeconomicis Etruriae re-

bus

bus Magnus idem Dux praefecit, MARCO BEAUVAY DE CRAON, Sacri Romani Imperii Principe, Emanuele Comite DE RICHECOURT, Marchione Carolo Rinuccinio, Abbate Ioanne Antonio Tornaquincio, & Marchione Carolo Ginorio Senatore Florentino, quorum ego humanitatem, singularemque in me benevolentiam expertus sum: ac rogantibus etiam ipso Bibliothecae Palatinae Praefecto Valentino Du Val, & Antonio Francisco Gorio, viris clarissimis. His auctoribus, atque suavoribus feci, quod meum erat, ut non in ordinem modo cuncta redigerem, suisque locis ac Libris dispersas chartas restituerem; sed etiam singulis Voluminibus titulos, ac breviaria Latine perscriberem, atque in certas quasdam Classes Scriptores digererem. Quem eundem ordinem tenui in Libris quoque Orientalibus Bibliothecae Mediceae Laurentianae. Itaque viam munivi brevissimam atque certissimam ad hunc, quem vides, Catalogum: in quem etiam inferendos duxi scriptos Orientales Codices Bibliothecae Laurentianae. Quoniam vero uni ac soli Voluminum tituli, puraque ac nuda Scriptorum nomina, Latinis ut plurimum auribus ignota, nisi observationibus quibusdam atque animadversionibus illustrarentur, parum aut nihil Latinis hominibus ad sacram profanamque eruditionem, cuius alioquin sunt ii Libri refertissimi, aut ad Orientalis etiam Historiae notitiam, conferebant: visum mihi est, ad hunc ipsum Catalogum animadversiones meas, atque adnotationes adiungere, quibus tum Scriptorum aetatem,

pa-

patriam, scripta, tum ipsorum Codicum formam, argumentum, tempus, quo sunt ii exarati, iudiciumque de his omnibus meum, & si qua alia de ipsis Codicibus scitu notatuque digna occurrebant, accurate ac diligenter exponerem. Quo quidem in labore eo libentius, atque alacrius versatus sum, quod me gloriae Mediceorum Principum velificari, & ANNAE ALOYSIAE Mediceae, Palatini Electoris Viduae, unicaeque Mediceorum Principum superstiti, Heroinae nostrorum temporum incomparabili, rem pergratam facere intelligebam. Non est heic meum, Mediceorum Principum laudes celebrare, quas doctissimi hucusque & eloquentissimi viri a restitutis protectisque Graecis Latinisque litteris tantopere extulerunt. Illud unum dico, non minus eos de Orientalibus litteris, quam de Graecis & Latinis, promeritos fuisse; Mediceorumque erga Orientales litteras meritorum perinsigne maximeque luculentum testimonium exstare, Orientalium linguarum Typographiam, quam Medicei ipsi Principes incredibili sumtu erexerunt: qua etiam plurimos sacrae, profanaeque eruditionis, omniumque disciplinarum Libros, Hebraicos, Syriacos, Arabicos, ad publicam utilitatem imprimendos curarunt. Laudes Mediceorum illorum Principum universae videntur simul in ANNAM ALOYSIAM confluxisse: quae quum ceteras omnes Maiorum suorum, atque in primis optimi Parentis sui, COSMI III. virtutes in semetipsa expresserit; tum aemulata maxime videtur pietatem in Deum, ac

pa-

patrocinium litterarum. Humanitate certe illa sua ita me ad hunc laborem excitavit confirmavitque, ut totius huius operae meae, confectique a me Catalogi laus ei potissimum debeatur. Optaveram sane, id, quod ad Catalogi huius ornamentum maximopere conducebat, ut quemadmodum in Vindobonensis, Lugduno-Batavae, aliarumque Bibliothecarum Catalogis factum est, ita mea haec quoque Librorum Orientalium recensio, ipsis prius Codicum Scriptorumque linguis exhiberetur: deinde Latinam interpretationem repraesentaret. Verum defectum hunc typorum, qui ad manum minime erant, mox adpositis ad singulos Codices Notis, praepositisque ante Catalogum ipsum Syriacis, Arabicis, aliisque etiam aliarum Linguarum titulis, supplendum curavi. Denique ad maiorem Catalogi huius intelligentiam, ne quid esset, quod te, AMICE LECTOR, in Orientalibus Epochis moraretur, Orientales ipsas Epochas suis quasque locis, ubi in Notis, singulis fere Codicibus adiectis, passim occurrebant, ad Aeram Christianam exacta, atque accurata celebriorum Chronologorum computatione reducendas curavi. Hisce interim meis lucubrationibus, curante V. C. Antonio Francisco Gorio, amico optimo, in lucem prolatis, utere feliciter, & vale.

AD-

A D P R O B A T I O N E S
H V I V S O P E R I S.

I M P R I M A T V R.

FRANCISCVS CAIETANVS Archiepiscopus
Florentinus.

I M P R I M A T V R.

F. PAVLVS ANTONIVS AGELLI Inquisitor
Generalis S. Officii Florentiae.

CAROLVS GINORI Senator & Marchio , vidit
pro R. C. Magni Ducis Etruriae .

INDEX

I N D E X
S I V E
C O N S P E C T V S
R E R V M O M N I V M
QVAE IN HOC VOLUMINE EXHIBENTVR.

- I. Dedicatio Operis . pag. v.
II. Praefatio . pag. viii.
III. Praesidium Adprobationes . pag. xvi.
IV. Adpendix , five Supplementum , quo Tituli Codicum & Notae memoratu dignae , quae in iisdem Codicibus occurrunt , Orientalibus characteribus adferuntur . a pag. xvii. ad pag. LXXII.
V. CATALOGVS Codicum MSS. Orientalium Bibliothecae Laurentianae Mediceae . a pag. i. ad pag. 47.
VI. Tabulae xxvi. quibus Codex I. Syriacus Evangeliorum vetustissimus , qui in eadem Bibliotheca exstat , ornatur ; praeposita singulis interpretatione . pag. 49.

Codices Hebraici Bibliothecae Laurentianae Mediceae praetermissi ; quia eorum accuratam editionem parat cum reliquis Codicibus Vir Clarissimus Antonius Maria Biscionius , eidem Bibliothecae Regius Praefectus .

- VII. CATALOGVS Codicum MSS. Orientalium Bibliothecae Palatinae Mag. Ducis Etrur. pag. 49.

E L E N C H V S C L A S S I V M
CODICVM MSS. ORIENTALIVM.

I. _____

Biblia Sacra & Interpretes . pag. 49.

II. _____

Liturgici & Rituales . pag. 74.

Con-

III.

Concilia & Patres . pag. 93.

IV.

Ascetici & Politici . pag. 127.

V.

Chronologi & Historici . pag. 148.

VI.

Iuridici Mahometanorum Canonici & Civiles . pag. 250.

VII.

Philosophici . pag. 322.

VIII.

Medici . pag. 342.

IX.

Mathematici . pag. 379.

X.

Lexicographi & Grammatici . pag. 407.

XI.

Alcoranus, eiusque Interpretes, & Libri Precum Mahometanorum . pag. 442.

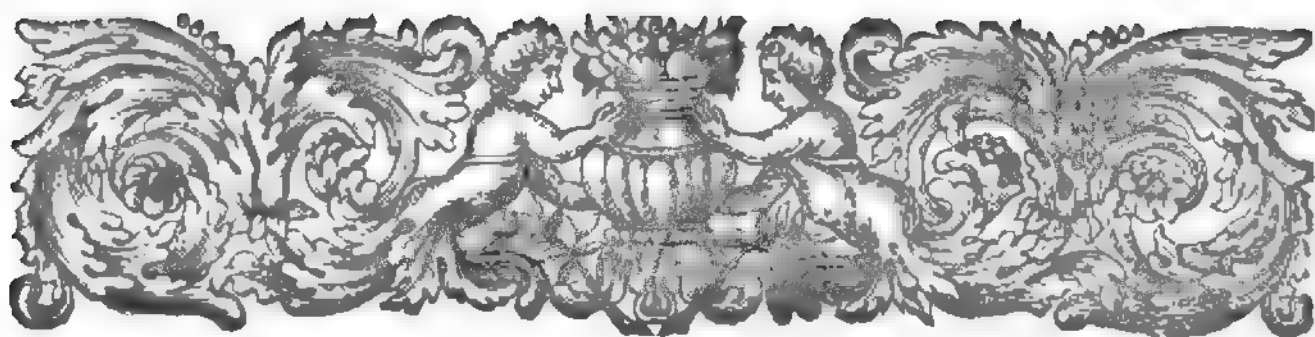
XII.

Poëtici . pag. 477.

Codices Hebraici MSS. pag. 484.

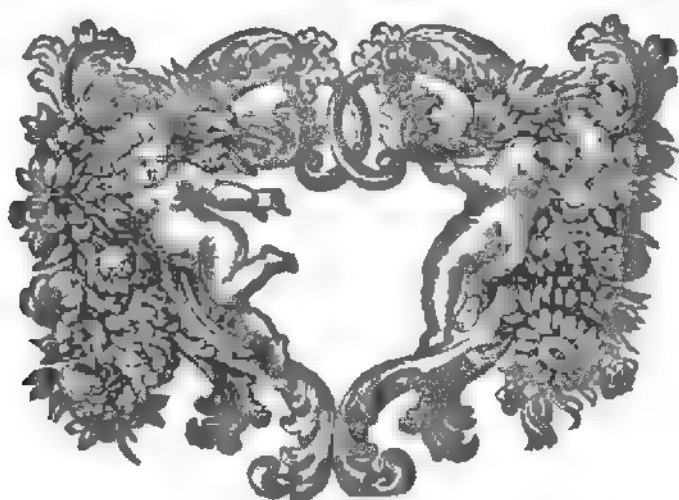
VIII. Paraenesis ad Lectorem, & Indices quatuor . pag. 487.

Habes

*Abcs heic, Amice Lector, quod in
Præfatione ad majus nostri hujusce
Operis ornamentum polliciti sumus,
Librorum nempe hucusque recensito-
rum, si Hebraicos excipias, Titulos,
Epigraphas, & Auctorum nomina,
ipsis Codicum, Scriptorumque lin-
guis, & characteribus Romæ Typis*

*Sacræ Congregationis de Propaganda Fide excusa, quæ
suis in locis ubi occurrebant, ob defectum Typorum Orien-
taliū, qui ad manum minime erant, vernaculis linguis
e regione exhibere nequivimus. Horum autem si Lati-
nam interpretationem nosse velis, relege quæ in ipso Ca-
talogo sub numeris Codicum, Paginarum, linearumque
titulis singulis, ut infra, præfigendis, fuere a nobis se-
dulo prænotata.*

C

APPEN-

وسم لاؤه وعحا والكا ورهنا . حعفا ق.
 وسم لاكا وعحا والكا ورهنا . حعفا ق.
 وسم لاؤكا وعحا والكا ورهنا . حعفا ق.
 وسم سعا وعحا والكا ورهنا . حعفا ق.
 وسم كعحا وعحا والكا ورهنا . حعفا ق.
 وسم عحا والكا ورهنا . حعفا ق.
 وسم عحا واؤكا ورهنا ق . حعفا ق . حرفا حعفا ق .
 حعفا ق .

وسم لاؤه عحا وعحا واؤكا ورهنا . حعفا ق .
 وسم لاكا واؤكا ورهنا . حعفا ق .
 وسم لاؤكا وعحا واؤكا ورهنا . حعفا ق .
 وسم سعا وعحا واؤكا ورهنا ق . حعفا ق .
 وسم سعا وعحا واؤكا ورهنا ق . حعفا ق .
 وسم كعحا وعحا واؤكا ورهنا . حعفا ق .
 وسم عحا واؤكا ورهنا . حعفا ق .
 وسم عحا وسعا ورهنا ق . حعفا ق . حرفا حعفا ق .
 حعفا ق .

وسم لاؤه عحا وعحا وسعا ورهنا . حرفا حعفا ق .
 وسم لاكا وعحا وسعا ورهنا . حعفا ق . حرفا حعفا ق .
 وسم لاؤكا وعحا وسعا ورهنا . حعفا ق . حرفا حعفا ق .
 وسم كعحا واؤكا وسعا ورهنا . حعفا ق . حرفا حعفا ق .
 وسم عحا وسعا ورهنا . حعفا ق .
 وسم عحا واؤكا ورهنا ق . حعفا ق . حرفا حعفا ق .
 حعفا ق .

وسم لاؤه وعحا واؤكا ورهنا . حعفا ق .
 وسم لاكا وعحا واؤكا ورهنا . حعفا ق .
 وسم لاؤكا وعحا واؤكا ورهنا . حعفا ق . حرفا حعفا ق .
 حعفا ق .

وسم سعا وعحا واؤكا ورهنا . حعفا ق .
 وسم كعحا وعحا واؤكا ورهنا . حعفا ق . حرفا حعفا ق .
 حعفا ق .
 وسم عحا وسعا واؤكا . حرفا حعفا ق .
 وسم عحا واؤكا . حعفا ق . حرفا حعفا ق .
 حعفا ق .

הַיְיָ וְהַיְיָ וְהַיְיָ
 מִלֵּל וְלִחְדָּשׁ בְּכֹחַ הַיְיָ וְהַיְיָ
 מִלֵּל בְּהַפְרֹשׁ הַיְיָ וְהַיְיָ
 מִלֵּל הַיְיָ בְּכֹחַ הַיְיָ וְהַיְיָ
 מִלֵּל הַיְיָ וְהַיְיָ וְהַיְיָ
 מִלֵּל הַיְיָ וְהַיְיָ וְהַיְיָ
 הַיְיָ וְהַיְיָ וְהַיְיָ

מִלֵּל הַיְיָ וְהַיְיָ וְהַיְיָ
 ✽ מִלֵּל הַיְיָ וְהַיְיָ וְהַיְיָ ✽
 מִלֵּל הַיְיָ וְהַיְיָ וְהַיְיָ
 הַיְיָ וְהַיְיָ וְהַיְיָ

מִלֵּל הַיְיָ וְהַיְיָ וְהַיְיָ
 הַיְיָ וְהַיְיָ וְהַיְיָ

מִלֵּל בְּהַפְרֹשׁ הַיְיָ וְהַיְיָ
 מִלֵּל בְּהַפְרֹשׁ הַיְיָ וְהַיְיָ
 מִלֵּל הַיְיָ וְהַיְיָ וְהַיְיָ
 מִלֵּל הַיְיָ וְהַיְיָ וְהַיְיָ
 הַיְיָ וְהַיְיָ וְהַיְיָ

מִלֵּל הַיְיָ בְּכֹחַ הַיְיָ וְהַיְיָ
 ✽ מִלֵּל הַיְיָ וְהַיְיָ וְהַיְיָ ✽
 מִלֵּל הַיְיָ וְהַיְיָ וְהַיְיָ
 מִלֵּל הַיְיָ בְּכֹחַ הַיְיָ וְהַיְיָ
 מִלֵּל בְּהַפְרֹשׁ הַיְיָ וְהַיְיָ

מִלֵּל

הר"ב פלדק'ס מסכתות פ' חמשה
הר"ב פלדק'ס.

עבד' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה

עבד' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה

עבד' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה

עבד' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה
ח' חתומות פ' חמשה

ارجع احذ ان تمر من مؤنة احبب عقله فموا فمعه في خلاف اسلمه سمعوه
 مع العزف للبرق . مع الخريف الخريف . مع الاحلام في نور مسما
 المصروف . مع الاموال ماله التي مالا . مع من امره سمعوه . ووا
 المصروف . مع العزف للبرق . مع الخريف الخريف . مع الاحلام في نور مسما
 المصروف . مع الاموال ماله التي مالا . مع من امره سمعوه . ووا
 المصروف . مع العزف للبرق . مع الخريف الخريف . مع الاحلام في نور مسما

رزق ابن الشدياق بطرس اوهب لدير قنودين عن نفسه ووالديه كرم وارغبين
عرق زيتون . وكان ذلك سنة الف وثمان مائه وعشرة يونائيه سابع يوم
مضت من شهر ايلول .

[illegible][illegible]

الحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله . اللهم صل على محمد وآل محمد
عليهم السلام . اللهم صل على محمد وآل محمد . اللهم صل على محمد وآل محمد . اللهم صل على محمد وآل محمد .
اللهم صل على محمد وآل محمد . اللهم صل على محمد وآل محمد . اللهم صل على محمد وآل محمد . اللهم صل على محمد وآل محمد .

لعلنا في الأثر من هذه المذاهب ما نرى من مبادئها . فحينئذ أحسن
 فهمنا من مذاهبهم فوجدنا في المذاهب الأربعة ما يوجب لأهل
 الحق في أممهم الظالمين حزمهم في بعض المبادئ . فلهذا جاز
 في المذاهب الأربعة في المذاهب الأربعة . المذهب الحنبلي من مذاهب الأربعة .
 والمذاهب الأربعة من مذاهب الأربعة .

الحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله . والحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله . والحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله .

هذه الجاهل من دعاة العلم والبرهان في الدين .
والله اعلم بالصواب

הַמִּשְׁכָּה בְּיָמֶיךָ . וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים
 מִיָּמֶיךָ לְכָל הַיָּמִים . וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .
 וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים . וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .

Pag. 27. lin. 3. וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .
 וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים . וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .
 וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .

E. lin. 17. & seqq. וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .
 וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים . וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .
 וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים . וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .

باسم الآب والابن والروح القدس . في سنة تلتهاية وواحد وثمانين للهجرة في
 شهر اذار بمخرج جمعة صلب سيدنا يسوع المسيح وبمخول يوم السبت .
 حدثت زلزله عظيمه وهدمت وسكنت البحور وهدمت عماير كثيره .
 انا سمعان ابن حبيب كتبت بخط يدي للذكر الموقر .

וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים . וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .
 וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים . וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .

וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים . וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .
 וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים . וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .
 וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים . וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .

Cod. III. pag. 28. lin. 10.

וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .

E. lin. 25. וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .
 וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים . וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .
 וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים . וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .

Pag. 29. lin. 1. & seqq. וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .
 וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים . וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .
 וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים . וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .

וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים . וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .
 וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים . וְכֵן הָיָה הַמִּשְׁכָּה לְכָל הַיָּמִים .

وَمَا مِنْهَا دَبْلَا خَالِدًا وَاعْتَدِلَهُ . مَا لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ
لَمْ يَكُنْ .

وَمَا مِنْهَا لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ
لَمْ يَكُنْ . وَمَا مِنْهَا لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ
لَمْ يَكُنْ . وَمَا مِنْهَا لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ
لَمْ يَكُنْ . وَمَا مِنْهَا لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ
لَمْ يَكُنْ .

Cod. V. pag. 37. lin. 13. مَا لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ لَمْ يَكُنْ

Cod. VI. pag. 37. lin. 35. *Ընթերցուած արարածից ժամկարգութեան .*
Պարարականաց Զորանոցի սկզբէն .

Cod. VII. pag. 38. lin. 4. *Պարարականաց հասկանալի , Բարբառացի
էջեւ իրերէն , Զորանոցի երեսնուորտէ .*

Cod. VIII. pag. 39. lin. 6. كتاب المستطرف في كل فن مستطرف للشيخ
الامام شهاب الدين احمد الشافعي

Cod. IX. pag. 42. lin. 17. كتاب حكايات

Cod. X. pag. 43. lin. 6. كتاب طالع المولود للشيخ جعفر

Cod. XI. pag. 44. lin. 1. شرح شريعة الاسلام ليعقوب بن
تميم على المالكي

E. lin. 8. كتابه الشيخ الامام ابي القاسم بن الحسن الهمداني
سنة سبعين وتسعمائة هجرية

Cod. XII. pag. 44. lin. 13. القرآن الشريف

E. 45. lin. 20. كمل المصحف . الحمد لله وحسن عونه وحولاه
وقوته . في اليوم العاشر من شهر جمادى الاولى سنة احدى وعشرين
وسمائه . وصلى الله على محمد نبيه وعلى آله وصحبه . وسلم تسليماً

Cod. XIII. pag. 45. lin. 30. القرآن الشريف

Cod. XIV. pag. 45. lin. 35. القرآن الشريف . كمل في اوائل شهر رمضان

المبارك سنة اربعة وخمسين وثمانماية هجرية

Cod. XV. pag. 46. lin. 1. القرآن الشريف . فرغ من كتابة الكتاب الشريف

المعصوم من الغلط . العبد الضعيف المحتاج لرحمة الله الملك الوهاب روح
الله بن شمس الدين الكاتب الهمداني . في تاريخ سنة ثمان وتسعين
وتمان مائة هجرية
Cod.

περὶ ἐκ μαρτυροῦ· καὶ περὶ Πιαγίου· ἀββα Ἀδακρίου· καὶ
περὶ Νιαποστόλου· Πετρου· περὶ Παύλου· καὶ

Πισινοφωῶν δὲ εὐθε νικηριακὴ καὶ περὶ πτωχῶν ἐτεσπιοῦ· καὶ

Νικηριακὴ ἢ τε ἱπποκρίτης ἢ ἐκ πτωχῶν ἐξοχὴ ἐκ παλαι-
στασις· καὶ περὶ νικηριακὴ ἢ τε πτωχῶν ἢ ἐξοχῶν πτωχῶν ἐκ
ἱπποκρίτης ἢ τε ἱπποκρίτης καὶ περὶ πτωχῶν ἢ τε πτωχῶν πτωχῶν
ἐκ πτωχῶν ἢ ποῦ· καὶ

Εὐθε νικηριακὴ ἢ τε παύλου πτωχῶν· καὶ πτωχῶν· ἐκ πτωχῶν·
ἐκ πτωχῶν· καὶ περὶ πτωχῶν ἢ τε πτωχῶν ἢ ἐκ πτωχῶν· καὶ περὶ
ἱπποκρίτης· καὶ

Οὐλοῦ· ἢ τε ἀββα πτωχῶν· ἐκ πτωχῶν· πτωχῶν· πτωχῶν· πτωχῶν·

Οὐλοῦ· Σεπτεριανῶν· Σεπτεριανῶν· εὐθε πτωχῶν·

Οὐλοῦ· ἢ τε Πιαγίου· Ιωαννῆς· Πισινοφωῶν· εὐθε
πτωχῶν· περὶ πτωχῶν·

Οὐλοῦ· ἢ τε Πιαγίου· Αθανασίου· Αλεξανδρινῶν·
εὐθε πτωχῶν·

Οὐλοῦ· ἢ τε Σεπτεριανῶν· Απτοχηνῶν· εὐθε Πιαγίου
ἀββα· καὶ

Pag. 54. lin. 19. بسم الله الاحدى الذات المثلث بالاقايم والصفات. هذا هو الامنا عن المسمين. وهو ايضا رجانا. نسجد له وتجد الى الابد
امين. كان الفراغ من نسخ هذا القطمارس المبارك. الذى هو حدود
الخمسين الى اخر السنة القبطية. يوم الخميس اول شهر امشير سنة الف
ومايه وثانى عشر للشهدا الاطهار. رزقنا الله شفاعتهم. يوافق حادى وعشرين
جمادى الاخير سنة اربعة وثمان مائة للهجرة. والصبح لله. اذكرك يا رب
بكثرة رحمتك المهتم بهذا الكتاب. واغفر له جميع خطايا. الناسخ يضرب
المطانيه لكل واقف على هذا الكتاب. ان يذكر فى عقب الصلاة
ويدعوا له بمغفرة خطايا. وبصلح غلظه. العيد محاييل القبطى.

Cod. VII. pag. 54. lin. 32. اسفار تكوين الخليفة. والخروج. منقسمة على
ايام الصيام المبارك. والحدود واعبياد السيدية. والرسل. مع شرح القديس
مارى يعقوب السروجى ومارى افرام الشريانى ومارى اسحق.

Cod. VIII. pag. 55. lin. 9. & seqq. هذا هو الامنا عن المسمين. وهو ايضا رجانا. نسجد له وتجد الى الابد
امين. كان الفراغ من نسخ هذا القطمارس المبارك. الذى هو حدود
الخمسين الى اخر السنة القبطية. يوم الخميس اول شهر امشير سنة الف
ومايه وثانى عشر للشهدا الاطهار. رزقنا الله شفاعتهم. يوافق حادى وعشرين
جمادى الاخير سنة اربعة وثمان مائة للهجرة. والصبح لله. اذكرك يا رب
بكثرة رحمتك المهتم بهذا الكتاب. واغفر له جميع خطايا. الناسخ يضرب
المطانيه لكل واقف على هذا الكتاب. ان يذكر فى عقب الصلاة
ويدعوا له بمغفرة خطايا. وبصلح غلظه. العيد محاييل القبطى.
Cod.

- قصص الابا الرسل الاطهار. للوقا الانجيلي ٥
 Cod. IX. pag. ٥٥. lin. 26.
 كتاب مزامير داوود النبي. كتبه جبرائيل ٥
 Cod. X. pag. ٥6. lin. ٥.
 الصهيوني. سنة الف وست مائة وثاني عشر رباعية ٥
 انجيل ماري متى الرسول. قواعد اللغة العربية ٥
 Cod. XI. pag. ٥6. lin. 29.
 كتاب جمعة اسفار التوراة. لموسى النبي ٥
 Cod. XII. pag. ٥7. lin. 1.
 مقدمته في تعليم الشريعة اليهودية. في اتصال معلمينها من موسى النبي
 الى هدم الهيكل الاورشليمي ٥
 كتاب الانبياء الكبار والصغار. كمل
 Cod. XIII. pag. ٥7. lin. 17. & seqq.
 على يد جبرائيل بن كاتب وكالة الاسكندرية. في اوائل شهر امشير سنة الف
 واربعة وستون للشهدا الاطهار ٥
 رسالات القديس بولس الرسول. الى
 Cod. XIV. pag. ٥8. lin. 1. & seqq.
 اهل رومية. الى اهل قورنتيه الاولى. الى اهل قورنتيه الثانية. الى اهل
 غلاطيه. الى اهل افسوس. الى اهل فيلبيوسيموس. الى اهل قولاسايس.
 الى اهل تسالونيكي الاولى. الى اهل تسالونيكي الثانية. الى تيموتاوس
 الاولى. الى تيموتاوس الثانية. الى طيطوس. الى فيليمون. الى العبرانيين ٥
 رسالات الكاثوليكون. ليعقوب اخو الرب. ليوحنا الرسول والانجيلي الاوليه
 والثانيه والثالثة. لبطرس الرسول الاولى والثانية. ليهودا الرسول. قصص
 الرسل الاطهار. كملت على يد القسيس يوحنا القبطي الكاتب بديوان
 مدينة الاسكندرية ٥
 سفر تكويين اللايق ٥
 Cod. XV. pag. ٥8. lin. 2٥.
 Cod. XVI. pag. ٥8. lin. 29. ܡܪܝܬܐ = ܡܪܝܬܐ = ܡܪܝܬܐ =
 شد چهار انجيل معظم متى ومرقس ولوقا ٥
 Cod. XVII. pag. ٥9. lin. ٣٥.
 ويوحنا ٥
 تمام على يد اسطفانوس قاتوليقي الارمني. في عهد
 Pag. 61. lin. 4.
 السلطان سليم بن عثمان. وعلطان طهماسب شاه ٥
 اسفار عليمان الحكيم. نقلها حارث بن سنان
 Cod. XVIII. pag. 61. lin. 7.
 بن شباط ٥ وكان الفراغ من هذا الكتاب المبارك على يد ابي الحسن
 العبد الضعيف ٥

Cod. XVIII. pag. 62. lin. 1. شد ايجيل متى . مختصر علم الطبيعيات من
ارسطو الفيلاسوف

Cod. XX. pag. 63. lin. 6. الاربعة الاناجيل الطاهرة لمتى ومرقوس ولوقا
ويوحنا ثم كتاب الاناجيل الطاهرة لعيدنا يسوع المسيح كصحب بشارة
متى ومرقوس ولوقا ويوحنا . في تاريخ سنة ثمان وثمانين وستمائة للهجرة
وقد انتصت من نسخة اخرة كتبها يوحنا القبطي اسقف قبطن الضعيفيه

Cod. XXI. pag. 63. lin. 1. كتاب خمسة اسفار التوراة لموسى النبى
نقلها من لغة العبرانية الى العربية سعيد الفيومى . وكان الفراغ من هذا
الكتاب في تاريخ سنة ثلثة واربعين وستمائة للهجرة

Cod. XXII. pag. 64. lin. 1. & seqq. مسحة
موسى من سفر الخروج . مسحة موسى من سفر الاشتراع . مسحة حنه ام
صامويل . مسحة حبقوق النبى . مسحة لاشعيا النبى . مسحة ليونان
النبى . مسحة للتلاوت فتيه . مسحة للتلاوت فتيه ايضا . الصلاة التى
عليها سيدنا لتلاميذ . الامانة الارثوذكسيه

Cod. XXIII. pag. 64. lin. 24. شد ايجيل متى

Cod. XXIV. p. 64. l. 28. رسايل القديس بولس الرسول الى طيموثاوس الاولى
الى طيموثاوس الثانية . الى العبرانين . رسالة القديس يعقوب اخو الرب .
رسالة القديس بطرس الرسول الاولى . رسالة القديس بطرس الرسول الثانية . رسالة
القديس يهوذا الرسول كتبها غوليموس باسم يوحنا باطشتا ريموندوس

Cod. XXV. pag. 65. lin. 7. كتاب الانجيل المقدس لعيدنا يسوع المسيح
كبشارة متى مرقوس ولوقا ويوحنا

Cod. xxvi. pag. 65. lin. 31. هذا هو
هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو
هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو

Pag. 68. lin. 10. هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو
هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو
هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو
هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو

Cod. xxvii. pag. 70. lin. 5. هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو
هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو
هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو هذا هو

فاجبه جميعا خمسة من خمسة خمسين وروى .

Cod. XXVIII. pag. 70. lin. 25. وقع . كتاب المزامير للملك والنبى داوود .

الفراغ من تطيرة في شهر رجب يوم الثلثة . سنة ستين وسبعمائة للهجرة .

Cod. XXIX. pag. 71. lin. 7. كتاب الابوكالينسيس اى روىا بوحنا .

الرسول والانجيل .

Cod. xxx. pag. 71. lin. 7. مداد من وروى السحب . فاجبه خمسة من خمسة .

المداد من وروى / الاقص .

Pag. 72. lin. 18. مداد من وروى السحاب . فاجبه خمسة من خمسة .

كتاب اربعة احوال الله مدعى خمسة السلا المدعى / خمسة من خمسة .

من القصة العدة الخبوت مداد من وروى / خمسة من خمسة .

المدعى / الاقص خمسة من خمسة . هذه الخ / الاقص خمسة من خمسة .

مداد من .

Cod. xxxi. pag. 72. lin. 21. مداد من وروى / الاقص .

مداد من .

Cod. XXXII. pag. 72. lin. 26. & seqq. كتاب طفولية سيدنا يسوع .

المسيح . ثم هذه لاجلها وروى خمسة مدعى اعنى ظهور سيدنا يسوع المسيح

لذكره السكود والتسبيح . وذلك بتاريخ نهار السبت . رابع عشر سباطى من

سنة الف وسبعمائة وعشرة لسكندر اليونانى وكتبه العبد الراجى رحمة ربه

ومغفرة ذنبه اسحاق بن ابنى الفرج بن القسيس المطيب بماردين المحروسة .

ولله المجد دائما .

Cod. XXXIII. pag. 73. lin. 18. شد جهاز اجيل معظم متى ومرقس .

ولوقا ويوحنا .

Cod. XXXIV. pag. 73. lin. 22. & seqq. مزامير داوود النبى . نقلها من .

اللغة اليونانية الى العربية الشماس عبد الله بن الفضل الملكى .

Cod. xxxv. pag. 74. lin. 11. & seqq. مداد من وروى / الاقص .

مداد من وروى / الاقص . مداد من وروى / الاقص .

مداد من وروى / الاقص . مداد من وروى / الاقص .

مداد من وروى / الاقص . مداد من وروى / الاقص .

مداد من وروى / الاقص . مداد من وروى / الاقص .

مداد من وروى / الاقص . مداد من وروى / الاقص .

مداد من وروى / الاقص . مداد من وروى / الاقص .

مداد من وروى / الاقص . مداد من وروى / الاقص .

مداد من وروى / الاقص . مداد من وروى / الاقص .

مداد من وروى / الاقص . مداد من وروى / الاقص .

مداد من وروى / الاقص . مداد من وروى / الاقص .

مداد من وروى / الاقص . مداد من وروى / الاقص .

مداد من وروى / الاقص . مداد من وروى / الاقص .

مداد من وروى / الاقص . مداد من وروى / الاقص .

مداد من وروى / الاقص . مداد من وروى / الاقص .

مداد من وروى / الاقص . مداد من وروى / الاقص .

مداد من وروى / الاقص . مداد من وروى / الاقص .

Cod. XLV, Pag. 83. lin. 25. السبع صلوات القانونيه المفروضة على
الاعوام المسيحيين كرتبة الكنيسة الاسكندرانيه. وكان الفراغ من طبع
هذا الكتاب المبارك على يد غريغوريوس جرجى البندقي في ايام لاوون
العاشر الجبر الاعظم في مدينه فانو. نهار الثلاثين ثاني عشر يوم من شهر
ايلول سنة الف وخمسمائة واربعه عشر مسيحيه ٥

عندها اربعة عشر قانونًا ٥ قوانين مجمع نيقية . عندها عشرون قانونًا ٥ وايضا اربعة وثمانون قانونًا الموضوعه في مجمع نيقية الكبير ٥ قوانين الجماعة الذي اجتمعت بغنغره . عندها خمسة وعشرون قانونًا ٥ السونديوس المقدسة التي اجتمعت في اللادقية من افروجه . وهم تسعة وعشرون اسقفًا ووضعوا تسعة وخمسون قانونًا ٥ قوانين مجمع انطاكية . عندها خمسة وعشرون قانونًا ٥ قوانين مجمع القسطنطينية . عندها اربعة عشر قانونًا ٥ قوانين مجمع القرطاجنه . عندها عشرون قانونًا ٥ قوانين مجمع خلقدونية . عندها سبعة وعشرون قانونًا ٥ قوانين المجمع الشرقي ٥ قوانين مجمع سليقية . وضعها اسحق الجاثليق . عندها ستة وعشرون قانونًا ٥ سونديوس يابلاها الجاثليق ٥ سونديوس داريشوع الجاثليق ٥ سونديوس بابوي الجاثليق ٥ سونديوس افاق الجاثليق ٥ سونديوس مار ابا الاول الجاثليق . وفيها اربعون قانونًا ٥ سونديوس جرجس الجاثليق تحوى تسعة وعشرون قانونًا ٥ سونديوس طيموتاوس الاول تحوى ثمانية وتسعون قانونًا ٥ سونديوس يوسف الجاثليق تحوى ثلثة وعشرون قانونًا ٥ سونديوس حزقيال الجاثليق تحوى تسعة وثلاثون قانونًا ٥ سونديوس ايسوعيهب الارزنى الجاثليق تحوى ثلاثون قانونًا . وفيه ايضا جواباته الى يعقوب اسقف جزيرة دايناه ٥ سونديوس صبريشوع الجاثليق تحوى ستة وعشرون قانونًا ٥ سونديوس عريغور الجاثليق تحوى ثمانية عشر قانونًا ٥ سونديوس يشوع برنون تحوى مائة قانونًا ٥ سونديوس يوحنا ابن عيسا المعروف بابن ابجر الجاثليق تحوى ثمانية وعشرون قانونًا ٥ فرايض الملوك المومنين قسطنطين الكبير وتاودسيوس ولاون ٥ وصايا عبد الله وتنبيهه في خدمة المذبح ٥ مجمع قوانين في الكهنوت والبيع والاشترا والزينة والميراث ٥ فرايض في مارستان واسكول مدينة نصيبين ٥ فرايض في اسكول نصيبين جمعها نرسيس الابرس . عندها اثنين وعشرين فريضة ٥ فرايض الدير الاعلى . عندها اربعة وثلاثين فريضة ٥

Cod. LVIII, pag. 96, lin. 3. መድሐኔ ፡ ዝሌያድሐት ፡ ዝቤት ፡ ስርሐቲያ፤ ።

Cod. LIX. pag. 97. lin. 11. مجموع القوانين تأليف أبو الفضائل أبو
اسحاق ابن العسال ۵ سيرة احوال الابهات القديسين انطونيوس ارسانيوس

مکاريوس

مكارديوس ومكارديوس ونوميموس وغيرهم . من كلام بالاديوس وديونيموس
واناسطاس ويوحنا

قوانين الفراسة . لاسكنندر الافروديسي . Pag. 98. lin. 13. و

وكان الفراغ من هذا الكتاب المبارك نهار الاثنين . ثاني . E. lin. 30.

وعشرون من شهر بابه سنة الف وستمائة وستين للشهداء الاطهار

مجموع القوانين لابواسحاق ابن العسال . Cod. LX. pag. 98. lin. 32. و

مما هو عليه من هذا كتابا . Cod. LXI. pag. 101. lin. 7. و

حلتها مع هذا ورحم من هذا من هذا من هذا من هذا . و

Pag. 103. lin. 31. & seqq. و

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا من هذا .

[illegible]

Cod. LXII. pag. 107. lin. 1. . مدبوتهم و احبهم / و اذبحوا و احبوا .
 . محبهم و احبهم و احبوا .

E. lin. 4. من مديونا ومديون له من. لا وبانما هذا وهذا ولا هذا
 حله في هذا. لا وبانما هذا هذا سر هذا. امر وهذا هذا
 هذا من هذا وهذا هذا من هذا هذا هذا من هذا وهذا
 هذا. لا هذا هذا هذا هذا هذا هذا هذا هذا هذا.

منه منقولا ومنه منقولا ومنه منقولا ومنه منقولا
منه منقولا ومنه منقولا ومنه منقولا ومنه منقولا

[illegible]

Pag. 108. lin. 1. & seqq. **مَنْ مَنَعَهُمْ وَمَنْعَهُمْ وَمَنْعَهُمْ** . **مَنْ مَنَعَهُمْ** .

[illegible]

العارفين وقطب السالكين مهبط مصلح الذين سعدى عليه الرحمة والحنان
في صلح محرم الحرام سنة ثلثة وحمسين وتسعمائة على يد العبد الضعيف
المحتاج الى رحمة ربه العلي محمود بن حسين

Cod. LXXXIV. pag. 135. lin. 17.

تمام في تاريخ سنة تسعين وستماية للهجرة ٥
 Cod. LXXXVII. pag. 136. lin. 24. ٥
 ميامر القديس اثناسيوس المعظم Cod. LXXXVIII. pag. 136. lin. 30.
 اولها وتانيها على العنصرة. ثالثها على عيد الغطاس ٥

Cod. LXXXIX. pag. 137. lin. 21. شرح كلستان سعدى الشيرازى
ثم فى تاريخ سنة ثمان وثمانين وتسعمائة هجرية
Cod. XC. pag. 137. lin. 26. كلستان لمصالح الدين سعدى الشيرازى
Cod. XCI. pag. 137. lin. 27. كلستان لمصالح الدين سعدى الشيرازى

Cod. XCII. pag. 140. lin. 10. كلستان لمصلح الدين سعدى الشيرازى ه
تمام شد كتاب كلستان على يد ابراهيم الدرويش سنة
E. lin. 13. ست و تسعين و خمسمائة هجرية ه

Cod. XCIV. pag. 140. lin. 27. & seqq. قرايض الصوفيين لعبد اللطيف
 بن عبد الرحمن بن عاتم القدسي السافعي • مقصد الابرار في اذنب
 الصوفيين • مدح النبي محمد عليه السلام . لمحمد بن الدمراوى • شرح
 دعى لجلال الدين محمد بن احمد المحلى • رسالة في فضل الانسان وتغلبه
 ابليس • قصيدة في صعود موسى النبي الى طود طابور • ثم على يد
 ابو عليمان

- أبو سليمان سنة ستة وستين وتعميانية هجرية
 Cod. XCV. pag. 140. lin. 20. كملته ومنه
 Cod. XCVI. pag. 145. lin. 18. شرح امثال علي بن ابي طالب
 Pag. 146. lin. 6. رسالة العروض ثم في اواخر شهر محرم سنة سبعة
 وثمانين وتعميانية هجرية
 Cod. XCVII. pag. 146. lin. 11. & seqq. سر العارفين وفهم العاشقين
 اشعار وشرح القرآن كمل في اليوم الاول من شهر رمضان المبارك سنة
 ثمان وسبعين وتعميانية هجرية
 Cod. XCVIII. pag. 146. lin. 21. & seqq. مقصد الاقصى لعزير محمد
 Pag. 146. lin. 25. قصص محمد كوردان
 Cod. XCIX. pag. 146. lin. 29. & seqq. شرح شريعة الاسلامية وقول في
 الصلاة والظاهرة لذكريا بن محمد بن محمود القزويني وكان النجاشي فيه
 سنة اربعين والالف للهجرة
 Cod. C. pag. 147. lin. 8. وصيت نامه
 Cod. CI. pag. 147. lin. 12. كتاب اشعار
 Cod. CII. pag. 148. lin. 1. شاه نامه. الحكم حسني بن شرف شاه الفردوسي
 الطوسي تمت الكتاب بعون الوهاب في شهر شوال من شهر سنة
 ثمانين وتعميانية
 Cod. CIII. pag. 149. lin. 3. قصائد لابي محمد بن يوسف المظفر النظامي
 السمرقندي اي مخازن الاسرار اسرار العاشقين خسر وشدين
 ليله ومجنون هفت بيكر اسكندر نامه
 Cod. CIV. pag. 152. lin. 7. تواريق قهرمن نامه
 Cod. CV. pag. 152. lin. 12. تواريق بنى اسرائيل لموسى بن غريون
 امثال سليمان سفر الحكمه . سفر الجامعة . سفر نشيد الانبياء . سفر يشوع
 بن سيراخ . سفر استر . سفر طوبيا . اسفار عزرا
 Cod. CVI. p. 153. l. 15. صرة الانططار احزاب الله عز وجل
 الحمد لله طه نام حيدر الله
 Pag. 154. lin. 14. هدية الله عز وجل احزاب الله عز وجل
 Cod. CVII. pag. 154. lin. 35. كتاب عجائب المخلوقات وعرايب البلدان
 والمصنوعات.

- والمصنوعات . لـ زكريا بن محمود القزويني *
 Cod. CVIII. pag. 155. lin. 1. & seqq. قصة النبي محمد . من كلام الشيخ
 سهاب الدين احمد بن النويري *
 مقابلة على اربعة اجزاء . في نهر اللبن والعسل . Pag. 156. lin. 1. & seqq.
 وبقية الذنات الموجودة في النعيم . وفي دخول الانسان الى الفردوس . وبعد
 الجاحدين عنه . وفي نفس الشياطين ورجوعهم المزمع الى رضا تعالى .
 شرح القرآن . وقصة نمو الاسلام .
 كتاب تقويم البلدان . تأليف مولانا . Cod. CIX. pag. 156. lin. 17.
 العالم السلطان العادل الفاضل عماد الدين ابي الفدا اسمعيل على بن
 نصر سلطان حماة . على خمسة اجزاء . كتبه محمد بن قاسم الطرابلسي *
 تاريخ الاسلام وتقويم البلدان . لمولانا العالم . Cod. CX. pag. 157. lin. 1.
 السلطان العادل الفاضل عماد الدين ابي الفدا اسمعيل على بن نصر
 سلطان حماة *
 كمل هذا الكتاب على يد محمد بن قاسم بن على . pag. 162. lin. 8.
 بن عبد الرحمان الطرابلسي . نهار العدة في اواخر شهر ربيع الاول من
 شهور سنة ثمان وستين وثمانماية هجرية *
 كتاب نزهة المشتاق . للشريف ابي عبد . Cod. CXI. pag. 162. lin. 12.
 الله محمد بن محمد الادريسي السقلي . كمل في اواخر شهر محرم من شهور
 سنة اربع وثمانين وثمانماية هجرية *
 رسالة في علم الاوقات والحنين . Cod. CXII. pag. 163. lin. 1. & seqq.
 الشرقيه والعربيه . تحرير حركات الكواكب السيارة ومواضعها . كتاب في
 الاصطلاب * وقع الفراغ من نسخ هذا الكتاب في تاريخ سنة تسعه
 وعشرين وتسعمماية هجرية *
 رسالة في قضايل بهرزمزم * Cod. CXIII. pag. 163. lin. 11.
 رسالة عبد الله بن مسعود بن عبد الرحمان . Cod. CXIV. pag. 163. lin. 26.
 المراكشي . في قضايل بهرزمزم *
 كتاب السنكهار الاسكندري للقبط : اي سير . Cod. CXV. pag. 164. lin. 8.
 الشهداء والقديسين . وهو على جزئين . الجزء الاول جامع لمدة ستة شهور الاولى .
 اي من شهر ثوت الى اخر شهر امشير . حصيدا رتبة مضاويل اسقف
 اتريب

Cod. CXXV. pag. 207. lin. 31. سيرة القديس اقلوديوس الشهيد بن

الملك بطليموس . من كلام انسطاس رفيقه

E. lin. 8. مبرقاه تاودوروس البطريك الانطاكي . في مدح القديس
اقلوديوس الشهيد

E. lin. 27. كمل على يد اتانسيوس القبطي اسقف اسبوط

Cod. CXXVI. pag. 208. lin. 27. قصة يوسف بن يعقوب الصديف

E. lin. 31. قصيدة يوسف وزليخا . لعبد الرحمان بن احمد الجامي

Pag. 209. lin. 13. كان النجاش من هذا الكتاب الشريف سنة سبعة
وتسعين وتسعمائة هجرية

Cod. CXXVII. pag. 209. lin. 15. حكاية السيخ جعفر الصديف

Cod. CXXVIII. pag. 209. lin. 29. كتاب في الحج الى بيت الله . لقيت
الداودي الاسطنبولي

Cod. CXXIX. pag. 210. lin. 7. كتاب سندباد الفيلسوف في الصبح وزرا

E. lin. 21. ثم على يد محمد بن اوستدبالي في نهار الاحد اليوم الاول

من شهر ربيع الاخير . سنة خمسة وسبعين وتسعمائة هجرية . صاحبه

السلطان سليم خان بن سلطان سليمان خان

Cod. CXXX. pag. 200. lin. 26. تذكرة الاوليا والانبيا على حزوين

Pag. 212. lin. 27. ثم الكتاب المبارك في تاريخ سنة سبعة وخمسين
وسبعمائة هجرية

Cod. CXXXI. pag. 212. lin. 29. مختصر تاريخ الاباء والقضا والانبيا والملوك

من ادم وميلاد قاين الى عهد محمد

Cod. CXXXII. pag. 213. lin. 1. تاريخ محبوب بن قسطنطين مطران منبج

E. lin. 32. ثم على يد سعيد بن يوحنا بن ابي البدر بن عبد

المسيح اليعقوبي الرهاوي

Cod. CXXXIII. pag. 213. lin. 34. تاريخ ال عجمان

Pag. 219. lin. 12. جملة مختصرة في شرح اسما الله تعالى . لابي عبد

الله محمد ابن الحسن بن اسمعيل الجاري

E. lin. 18. رسالة مفصلة في تركيب الابوية

Cod. CXXXIV. pag. 219. lin. 26. فرج الوحييد وعون الغريب

- Cod. CXXXV. pag. 220. lin. 1. اسكندر ثامه لابي محمد بن يوسف
المطرز النظامي السمرقندي
- E. lin. 13. تمام على يد اسمعيل ابن بكر في تاريخ حدة ثلثة وشبعين
وسبعماية للهجرة
- Cod. CXXXVI. pag. 220. lin. 15. سيرة الملك اسكندر الرومي .
لابراهيم ابن المفرج الصوري
- Cod. CXXXVII. pag. 221. lin. 1. خبر تكوين العالم وسنسله السيد
المسيح . كتبه برومية العظمى دومينوكوس سبرلتو . سنة الف وخصماية
 وخمسة وثمانين ربانية
- Cod. CXXXVIII. pag. 221. lin. 11. تقويم تواريخ الدول . لعبد الحارث
الشريف الشافعي
- Cod. CXXXIX. pag. 249. lin. 13. كتاب خسرو وشيرين
- Cod. CXL. pag. 260. lin. 1. & seqq. كتاب الدر والفرق في الفقه . على
مذهب الامام الاعظم ابي حنيفة النعمان ابن ثابت
- Cod. CXLI. pag. 286. lin. 16. & seqq. الجزء الاول من الجامع الصحيح
لابي عبد الله محمد بن اسمعيل الجعفي الشافعي البخاري . يشتمل على
تسعة وثلاثون كتاباً
- Cod. CXLII. pag. 291. lin. 13. & seqq. الجزء الثاني من الجامع الصحيح
للبخاري يشتمل على عشرون كتاباً
- Cod. CXLIII. pag. 293. lin. 5. & seqq. الجزء الثالث من الجامع الصحيح
للبخاري يشتمل على سبع كتب
- Cod. CXLIV. pag. 293. lin. 27. & seqq. الجزء الرابع من الجامع الصحيح
للبخاري . وفيه تسعة كتب
- Pag. 294. lin. 16. كمل بعونه تعالى في اليوم الثاني والعشرون من
شهر محرم سنة ثلثة وعشرون وثمانماية للهجرة . على يد احمد بن عبد
الرحمان بن حمدان القدسي . انتقل الى رحمة ربه محمد ابو عبد الله ابن
ابي الحسن اسمعيل البخاري نو الذكر الصالح في ليلة الجمعة ثالث عشر من
شهر شوال سنة ستة وخمسين ومئتين للهجرة . وكان عمرة اثنين وستين سنة
الا اثنى عشر يوماً

Cod.

- Cod. CXLV. pag. 294. lin. 25. & seqq. الجزء الخامس من الجامع الصحيح البخارى
للبخارى يشتمل على خمس كتب ۞
- Cod. CXLVI. pag. 295. lin. 3. الجزء الثالث من الجامع الصحيح للبخارى
وقيه سبع كتب ۞ كمل على يد احمد بن عبد الرحمن بن حمدان القديس
نهار الخميس تاسع عشر من شهر جمادى الاول سنة سبعين وثمانماية للهجرة ۞
- Cod. CXLVII. pag. 295. lin. 23. الجزء الثلاثون وهو الاخير من الجامع
الصحيح للبخارى . يشتمل على ستة عشر كتابا ۞
- Cod. CXLVIII. pag. 296. lin. 19. خلافة المنظومة لبحم الدين ابو
حفص عمر النسفى الشافعى ۞
- Pag. 297. lin. 5. وقع الفراغ من نسخ هذا الكتاب في نهار الخميس
الثامن من شهر رجب المبارك في تاريخ سنة تسعة وخمسين وثمانماية هجرية ۞
- Cod. CXLIX. pag. 297. lin. 7. شرح كتاب المنظومة لحافض الدين ابو
البركات عبد الله بن احمد بن محمود النسفى للنسفى ۞
- Cod. CL. pag. 297. lin. 31. كتاب كنز الدقائق لحافض الدين ابو البركات
عبد الله بن احمد بن محمود النسفى للنسفى ۞
- Pag. 298. lin. 8. كمل بعون الله على يد قيرمزان بنت عبد القادر فى
اليوم العاشر من شهر شعبان المبارك سنة سبعة وتسعين وثمانماية للهجرة ۞
- Cod. CLI. pag. 298. lin. 11. كتاب كنز الدقائق لعبد الله ابو البركات
النسفى . شرحه وكتبه منصور النسفى فى تاريخ سنة تسعة وتسعين
وثمانماية هجرية ۞
- Cod. CLII. pag. 298. lin. 21. & seqq. تفسير اصول شريعة الاسلام . لعبد
الله ابو القاسم المالطى ۞
- Cod. CLIII. pag. 299. lin. 5. كتاب الشهادات . لفصير الدين حسن بن
منصور قاضى خان الارنوطى . وايضا له شرح اذات القاضي ۞
- E. lin. 29. ثم على يد يحيى بن محمد الطرسوسى فى تاريخ سنة اثنين
 وخمسين وثمانماية هجرية ۞
- Cod. CLIV. pag. 299. lin. 33. كتاب جامع الاصول الاسلاميه لابي
السعادات المبارك مجد الدين بن محمد الشيبانى المعروف بابن عظيم الجزى .
كمل بعون الله فى تاريخ سنة خمس وسبعين وثمانماية هجرية ۞

Cod.

- مضى الرسالة لابي محمد عبد الله بن
 ابي زيد القيرواني. وله ايضا بيان اصول الفقه وفنونه على مذهب مالك
 ابي انس وطريقته منقسم على اربعة واربعون باباً ۞
 ثم على يد حسن بن ابراهيم في اليوم التاسع. Pag. 303. lin. 15.
 والعشرين من شهر شوال من شهر سنة تسعة وتسعين وتسعمائة هجرية ۞
 كتاب الفقه على مذهب احمد بن Cod. CLVI. pag. 303. lin. 18. & seqq.
 حنبل. لجنم الدين بن علي بن محمد بن محمد الانصاري ۞
 ثم على يد عيسى بن الصبح موسى. في اليوم الثاني. Pag. 307. lin. 22.
 من شهر محرم سنة اربعة وثلاثين وتسعمائة للهجرة ۞
 كتاب عدة الاصول الاسلاميه وتفسيرها. Cod. CLVII. pag. 307. lin. 24.
 لعلي بن العماد الافقي للعلبي الشافعي ۞
 كمل بعون الله تعالى هذا الكتاب المبارك على يد. Pag. 308. lin. 16.
 واضعه ابن العماد الشافعي للعلبي مفدى اسطنبول في عهد سليمان بن
 سليم سلطان السلاطين نصره الله ودد اعدا الاسلام اجمعاً ۞
 مختصر اصول الفقه وفنونه على مذهب. Cod. CLVIII. pag. 308. lin. 20.
 ابي حنيفة. لحمزة بن عمر الحنفي كتبه في تاريخ عنه تسعمائة للهجرة ۞
 كتاب الهداية لابي الفضل الشافعي ۞ Cod. CLIX. pag. 308. lib. 30.
 كمل في مدينة اسطنبول على يد نصر بن محمود في. Pag. 309. lin. 5.
 تاريخ سنة سبعة وثمانين وتسعمائة للهجرة ۞
 السفر الحادي عشر من الجامع الصحيح. لابي. Cod. CLX. pag. 309. lin. 7.
 عبد الله البخاري. كتبه محمد الحموي في تاريخ سنة اربعة وثمان مائة هجرية ۞
 مختصر مسائل الهداية في الوضوء والطهارة. Cod. CLXI. pag. 309. lin. 14.
 لابي بكر عثمان بن مسعود بن تاج الشريعة البغدادي للنفسي ۞
 قانون نامه عثمانى. لعبد الرحمان بن. Cod. CLXII. pag. 312. lin. 14.
 يوسف الاقصري ۞
 ثم في تاريخ سنة سبعة والفس للهجرة ۞ Pag. 315. lin. 5.
 عمليه في الفروع لمحمد امين بن عبد الله. Cod. CLXIII. pag. 315. lin. 7.
 المومني العبادي متفه في تاريخ سنة ثلثة وثمانين وتسعمائة هجرية. رساله
 في ما صنع الله تعالى في السنة ايام. من تاليف ابي النصر بن عبد الرحمان.
 وقع

وقع الفراغ من نسخها على يد واضعها ابي النصر في اليوم الخامس
والعشرون من شهر شعبان سنة ست مائة وتسعمائة هـ
ارشاد الاداب . سنة الصلوة على Cod. CLXIV. pag. 315. lin. 18. & seqq.
مذهب محمد بن ادریس الشافعی من كلام منصور الحسن بن يوسف
بن علي اللبني هـ

كامل هذا الكتاب المبارك في بارخ سنة ثلثه
وتمانين وتسعمائة هـ Pag. 318. lin. 37.

كتاب علم الفرائض الاسلاميه على مذهب Cod. CLXV. pag. 319. lin. 1.
الشيخ مالك بن انس . لابي عبد الله محمد بن فخر الدين بن احمد الكشاني هـ
شرح في الفروع لكامل باشا هـ Cod. CLXVI. pag. 319. lin. 8.
شرح الوقايت لمحمد بن ابراهيم بن عيسى Cod. CLXVII. pag. 319. lin. 21.
المعروف بمولاي هـ تم في تاريخ سنة من وعتين وتسعمائة هـ
المفر السادس والعشرون من الجامع Cod. CLXVIII. pag. 320. lin. 1.
الحج . لابي عبد الله بن اسمعيل البخاري هـ

استطاب في فقه المالكي . لاجد بن عمر الاشبيلي هـ Cod. CLXIX.
كتاب علم الفرائض هـ Cod. CLXX.

مرشد المتاملين على تسعة فصول هـ Cod. CLXXI.

مجموع الشرايع في الفرائض . لمنصور بن علي هـ Cod. CLXXII.

مختصر الهداية . لابي شعاع الاصمهاني هـ Cod. CLXXIII. p. 321.

كتاب الشرايع . لعمر النقيس هـ Cod. CLXXIV. E. l. 7.

مختصر علم الجدل . كتبه فخر الدين البغدادي هـ Cod. CLXXV. p. 322.

كتاب في معرفة حكم من هـ Cod. CLXXVI.

المنظومات والطبيعات لابي الوليد بن رشد هـ Cod. CLXXX. p. 325.

المواقف العقلية للشريف الجرجاني هـ Cod. CLXXXI. p. 326.

كتاب حياة الحيوان لكامل الدين بن عيسى البغوي هـ Cod. CLXXXII.

كتاب في معرفة حكم من هـ Cod. CLXXXIII. pag. 327.

كتاب في معرفة حكم من هـ Cod. CLXXXIV.

كتاب في معرفة حكم من هـ Cod. CLXXXV.

كتاب في معرفة حكم من هـ Cod. CLXXXVI. p. 328.

- كتاب الشفا في الحكمة. لابن علي بن سينا. Cod. CLXXXVIII. p. 33c.
 كتاب الحكمة في شرح النهاية. لابن الخطيب الرازي. Cod. CXCI. p. 32.
 شرح الرسالة الشمسية. لقطب الدين الرازي. Cod. CXCII. p. 334.
 رسالة الشمسية لنهم الدين علي بن عمر. Cod. CXCIV. p. 335.
 الالهيات وعلم الكلام. لابن احمد الغزالي. Cod. CXCV.
 كتاب في الحقائق. لابن محمد بن محمد بن حنبل. Cod. CC. pag. 338.
 قصيدة العقلية. لابن المعالي سعيد الحريزي. Cod. CCL. p. 339.
 ازهار الافكار في جوهر الجار. لاجند التيفاشي. Cod. CCII.
 كشف الاسرار. لابن ماهر بن الغنام. Cod. CCIII. p. 340.
 شرح الرسالة الشمسية. لبرهان الدين بن كمال الدين. Cod. CCIV.
 شرح اليساعوجي. لجمال الدين بن يوسف. Cod. CCVII. p. 341.
 الرسالة العظيمة. لعطير الدين الاعرجي. Cod. CCVIII.
 كتاب القانون في الطب. لابن سينا. Cod. CCIX. p. 342.
 اسرار الصنعة. لابن ميروان بن الوليد. Cod. CCXIII. p. 348.
 عقويم الابدان. لفضل الدين ابوشعاع جزلي. Cod. CCXIV. p. 349.
 تفصير في المداوات والتدبير. لابن زهر. Cod. CCXVI. p. 350.
 كتاب المفردات في الانويات. لابن البيطار. Cod. CCXXIV. p. 352.
 اللامعة الكافية. على ثمانية اجزاء. Cod. CCXXV. p. 353.
 كتاب ابيقراط. في طبية الانسان. Cod. CCXXVI. p. 354.
 مختصر الحاوي. ليعلى بن داود. Cod. CCXXVII. p. 356.
 مساهل هنيئ بن اسحاق. Cod. CCXXVIII. p. 357.
 شرح كتاب الفصول. لعل الدين القرشي. Cod. CCXXIX. p. 358.
 منهج النكان. لابن حنبل. Cod. CCXXX.
 جبل الموجز في الطب. لابن النفيس. Cod. CCXXXIV. p. 360.
 كتب كلاوديوس غالينوس في الطب. Cod. CCXXXV. p. 361.
 زبدة الحكيم لشيخ علي الطرابولسي. Cod. CCXXXVII. p. 362.
 فوايد الاجسام وشفا امراض الانسان للزهري. Cod. CCXXXVIII. p. 363.
 مختصر الحاوي. Cod. CCXL. E. lin. 15.
 رسالة في اسقام العميين. Cod. CCXLI. p. 365.

Cod.

النصريان في البحر الادرياتيقي . وهو مسافرا الى البندقية في ١١ تشرين الثاني ١١٥٥

Cod. CCLXXXI. pag. 389. lin. 1. عنه من البرج

Cod. CCLXXXII. p. 390. كتاب الاسرار على يد ابي عبد الله بن المهدي

Cod. CCLXXXIII. تحرير حركات الكواكب لغيات الدين والقاضي زاده

Cod. CCLXXXIV. p. 391. كتاب الجسطى . لبطليموس القليوبي

Cod. CCLXXXV. p. 391. l. 24. رسالته في احكام النجوم

Cod. CCLXXXVI. p. 392. تحرير هندسيات . لتصير الدين الطوسي

Cod. CCLXXXVII. p. 393. جدول احكام كليه طالع سال على سهيل الاحمال

Cod. CCLXXXVIII. للمس مقالات الاولى في المخروطات لابولونيوس

Cod. CCLXXXIX. كتاب الزيج للشيخ محمد ابي الوفا البوزجاني

Cod. CCXC. ادراك في معرفة الافلاك واحرار الكواكب لقطب الشرازي

Cod. CCXCI. p. 394. رسالات مختلفه في الافلاك

Cod. CCXCIII. 395. رسالته في علم الهيئة للفسارابي

Cod. CCXCV. مختصر في علم الهيئة . لتصير الدين الطوسي

Cod. CCXCVI. p. 396. كتاب المخروطات . لابي الفتح بن محمد

Cod. CCXCVII. رسالات في علم الفلك . على يد سليمان البغدادي

Cod. CCXCVIII. قواعد الهندسه . لتصير الدين الطوسي

Cod. CCXCIX. p. 397. تحرير حركات الكواكب وغيرها لشمس الدين الجرناري

Cod. CCC. p. 397. lin. 16. احكام الطوالع

Cod. CCCII. p. 398. تقويم سنة الف وثمانماية وثمانين

Cod. CCCIII. p. 398. l. 8. علم الفلك . لعمود بن مسعود الشيرازي

Cod. CCCV. حساب الكواكب في البيوت الاثني عشر لنصر الشمسي

P. 399. l. 7. مدخل المفيد في حكم المواليه لجمي الاندلسي

Cod. CCCVI. التحفة الشافية . لقطب الدين الشيرازي

Cod. CCCVIII. شرح كتب ابولونيوس في المخروطات . للاصمعياني

Cod. CCCIX. p. 400. رسالته في الهندسه والرقم الهندي . لابن القايد الاموي

Cod. CCCX. مختصر علم الافلاك والهيئة

Cod. CCCXI. شرح التذكرة . لموسى قاضي زاده

Cod. CCCXII. p. 402. كتاب هرمس الهرامسه

Cod.

- Cod. CCCXIII. كتاب اقليدس على ستة مقالات ۞
 Cod. CCCXIV. المقالات الاربعه لبطليموس القلودي ۞
 Cod. CCCXV. جملة من علم الهيئة . لقطب الدين محمد الشيرازي ۞
 Cod. CCCXVII. p.403. رساله في علم الحساب . لابي منصور الطوسي ۞
 Cod. CCCXVIII. مختصر در معرفت تقويم اختصار بدر الطبري ۞
 Cod. CCCXIX. كتاب قصر الدين ابي عبد الله محمد بن عمر الرازي في الفراسه ۞
 Cod. CCCXX. رساله في الربع والاصطرلاب . لشبط المارديني ۞
 Cod. CCCXXI. رساله في احكام النجوم والكواكب ۞
 Cod. CCCXXII. p.405. كتاب التمره لبطليموس القلودي ۞
 Cod. CCCXXIII. p.405. l.33. رساله في الاصطرلاب ۞
 Cod. CCCXXIV. كتاب الطوالع . لمصطفى بن احمد الاصطنبولي ۞
 Cod. CCCXXV. رساله في الاصطرلاب وفي علم الرمل ۞
 Cod. CCCXXVI. p.406. للخر الثاني من تحرير هندسيات الطوسي ۞
 Cod. CCCXXVII. حصصهم وبعدهم في حسابهم ۞
 Cod. CCCXXX. p.407. القاموس المحيط والقابوس البسيط. لمحمد الدين محمد بن يعقوب بن محمد الفيروزبازي . ثم في اوائل ربيع الاول سنة ١١٧٦ ۞
 Cod. CCCXXXI. العوامل في النحو . لعبد القاهر الجرجاني ۞
 Cod. CCCXXXIV. p. 409. ملحة الاعراب لابي محمد الحري ۞
 Cod. CCC, XXXVII. Τροικὴ ἢ τε περικείμενος ۞
 Cod. CCCXXXVIII. Ττρακικὴ ἢ τε τασπὶ κα μετὰ ταντιος ۞
 Cod. CCCXXXIX. غرامطيق ولكسيمون اللغة القبطيه . لابي القفال ۞
 Cod. CCCXL. p.413. كتاب واحد قلاهدوسا وكتاب صف مخلصا ۞
 Cod. CCCXLIII. p.414. علم النحو . لحيي بن المهدى المغربي ۞
 Cod. CCCXLIV. p.415. كتاب التصريف . للشيخ الامام ۞
 Cod. CCCXLV. جامع الفارسي في علم اللغة ۞
 Cod. CCCXLVIII. pag.415. lin.22. لغة نعمة الله ۞
 Cod. CCCLL. p.416. كتاب واحد مخلصا ۞
 Cod. CCCLVI. p.418. مجمل اللغة . لابي الحسين بن فارس ۞

- لغته لطف الله ۞
 Cod. CCCLVIII. p. 419.
 مصباح المنير لاجد بن محمد بن علي الفيومي ۞
 Cod. CCCLIX.
 شر الصنعة لابي علي اسماعيل ابن جني ۞
 Cod. CCCLX.
 شرح الكافية لجلال الدين التيجندي . علي ۞
 Cod. CCCLXII. pag. 421.
 يد محمود بن امير الياس في اوائل محرم سنة ٧١٤
 قواعد النحوية والمنطقية لمحمد بن شاهرودي ۞
 Cod. CCCLXIII.
 كتاب التصريف للشيخ الامامي ۞
 Cod. CCCLXVI.
 الفية . لجمال الدين بن عبد الله بن مالك الطائي ۞
 Cod. CCCLXVII.
 شرح الاجرومية . لخالد بن ابي بكر الازهري ۞
 Cod. CCCLXIX.
 كتاب الاجرومية في النحو لابي عبد الله محمد بن داود
 Cod. CCCLXXII.
 الصنهاجي الشهير باجروم ۞
 مصباح في النحو . لنصير بن ابي السعيد ۞
 Cod. CCCLXXIX. pag. 425.
 النموذج . لمحمد بن علي بن محمد الجني ۞
 Cod. CCCLXXX.
 كتاب التصريف . لسعد الدين بن علي . كتبه حسن ۞
 Cod. CCCLXXXII.
 بن محمد في سنة سبعين وثمانماية هجرية ۞
 شرح الكافية . لرضي الدين الاسترابادي ۞
 Cod. CCCLXXXIII.
 مصادر اللغة ۞
 Cod. CCCLXXXIV. pag. 426.
 اللغات المسماة باصل ثامه علي يد احمد
 Cod. CCCLXXXV. pag. 427.
 بن جعفر . في سنة اربعة وخمسين وتسع مائة ۞
 صورة القباب ۞
 Cod. CCCLXXXVII. pag. 427.
 في التصريف . لاجد بن علي ۞
 Cod. CCCXC. pag. 428.
 لغة افعال عربي علي يد علي الدرويش ۞
 Cod. CCCXCIII.
 كتاب مرقاة اللغة مع شرح احمد القرمانلي ۞
 Cod. CCCXCV.
 كتاب انشاء كاتب مولانا مهيصي ۞
 Cod. CCCXCVI.
 كتاب جامع اللغة لمحمد بن عبد الله الزبدي ۞
 Cod. CCCXCVIII.
 شرح التصريف لسعد الدين التفتزاني ۞
 Cod. CDII.
 كتاب في علم اللغة يسمى بدائيات لبراهيم الاصبهاني ۞
 Cod. CDVI.
 Cod.

- Cod. CDVIII. قواعد اللغة العربية لحشم الذين الاسفراينسى ۞
 Cod. CDIX. pag. 432. كتاب الكافية لابن حاجب ۞
 Cod. CDXII. لغة لطف الله بن ابي يوسف العلليم ۞
 Cod. CDXIV. قانون الادب وضبط كلمات العرب . للتفليسى ۞
 Cod. CDXV. شرح ستر الاعراب . لابي منصور النيشابورى . اشعرا ۞
 البطرك اغناطيوس نعمة من محمد بن برهان الدينى بدمهين ۞
 Cod. CDXVI. شرح عزى . على يد حسين البعلبكى ۞
 Cod. CDXX. علم لفظ الاعراب . لعبد الله الجزرى ۞
 Cod. CDXXI. جامع اللغة لاحمد بن فارس الرازى ۞
 Cod. CDXXIII. دانستن . لمحمد بن حج الياس ۞
 Cod. CDXXIV. كتاب فى النحوى لحسين ابن الصبحال ۞
 Cod. CDXXV. الاخسيقون اللغة القبطية . كتبه اناستاسيوس اسقف
 اسبوط فى اليوم ٢١ من شهر برمهاث سنة ١٥٠٠ للشهدا ۞
 Cod. CDXXVII. العوامل فى النحوى لعبد القاهر الجرجانى ۞
 Cod. CDXXVIII. pag. 438. رساله فى حروف التهجى ۞
 Cod. CDXXIX. كتاب مراح الارواح . لاحمد بن على بن مسعود ۞
 Cod. CDXXXIV. كتاب فى النحوى لاحمد بن مسعود ۞
 Cod. CDXXXVIII. ملحة الاعراب لابي محمد الحربرى ۞
 Cod. CDXXXIX. كتاب مفصل . لجار الله محمود الزمخشري ۞
 Cod. CDXL. pag. 442. لسان الشريفة ۞
 Cod. CDXLI. pag. 461. lin. 22. الجزا الاول من الكشاف عن خفايق التنزيل
 لمحمود بن عمر الزمخشري كتبه ابو بكر الجدى من القاهرة ۞
 Cod. CDXLII. pag. 462. lin. 1. الجز الثانى من الكشاف لجار الله
 الزمخشري على يد محمد ابوبكر القاهرى ۞
 Cod. CDXLIII E. lin. 6. كتاب القرآن الشريف ۞
 Cod. CDXLIV. E. lin. 10. & seqq. شرح القرآن الشريف لمسعود بن سعد
 النفس . وله ايضا كتاب الفقه على ماذبه وخصونه بابا . تم على يد
 سليمان بن محمد ۞

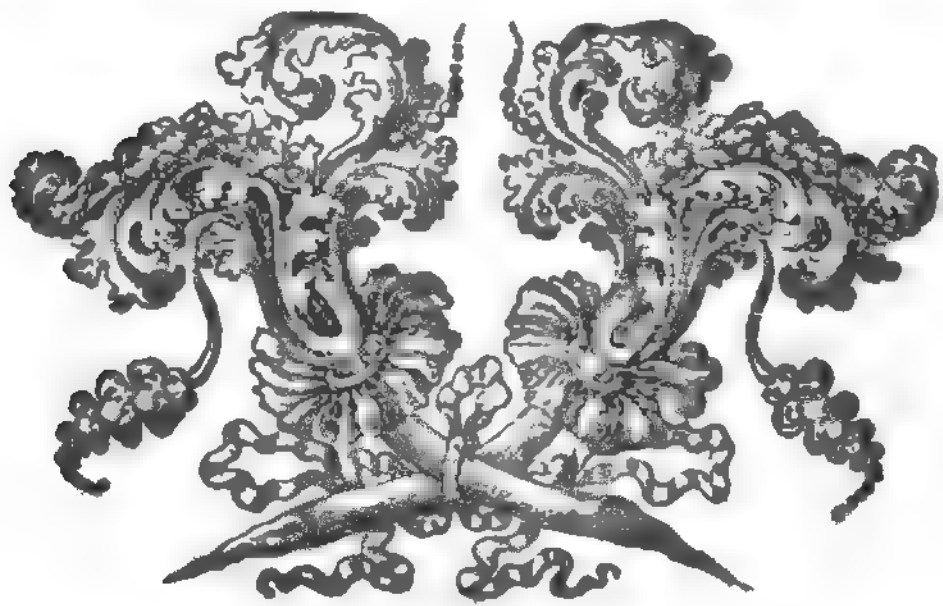
Cod,

- Cod. CDXLV. E. lin. 17. كتاب محمدية . كمل على يد رمضان بن رجب
في تاريخ سنة سبعه وثمانون وتسعمائة للهجرة
- Cod. CDXLVIII. pag. 463. lin. 10. القرآن الشريف . كتبه يوسف بن
حصين في تاريخ سنة اثنين واربعون وتسعمائة هجرية
- Cod. CDXLIX. E. lin. 14. كتاب المعنف . كتبه عبد الرحمن
الجز الاول من القرآن
- Cod. CDL. E. lin. 19. الجز الثاني من القرآن
- Cod. CDLI. pag. 464. lin. 1. الجز الثالث من القرآن
- Cod. CDLII. E. lin. 4. الجز الرابع من القرآن
- Cod. CDLIII. E. lin. 7. الجز الاخير من القرآن . تم في تاريخ سنة
واحد وستين وتسعمائة هجرية
- Cod. CDLVII. E. lin. 6. السبع مسائل المفيدة لاحمد بن محمد
اليزيدي الشهير بابي العبلر
- Cod. CDLVIII. E. lin. 12. كتاب قرعة جعفر الصديق . على يد حنين ابي
عبد الله بن محمد الغريص في تاريخ سنة ثمانين وتسعمائة هجرية
- Cod. CDLXVII. pag. 467. lin. 8. تفسير القرآن . على يد تقي الدين
بن العباس بن عبد السلام
- Cod. CDLXVIII. E. lin. 15. شرح فصول شريعه الاسلام . تم في تاريخ
سنة خمس وسبعين وتسعمائة هجرية
- Cod. CDLXIX. E. lin. 23. خواص القرآن
- Cod. CDLXX. p. 468. l. 1. رساله شريفة . لمحمد بن جلال الدين التمهدي
- Cod. CDLXXI. E. lin. 10. القرآن . كتبه محمد القدوي في اواخر شهر
شعبان سنة تسعه و الف للهجرة
- Cod. CDLXXII. E. l. 14. ليلة المراجعة اى صعود محمد النبي الى السما
- Cod. CDLXXIII. E. lin. 23. رسالة احمد التودسي في الاصول الاسلاميه .
في فضل القرآن . وفي الحج
- Cod. CDLXXV. pag. 469. lin. 9. كتاب دعا وصلوات على مذهب ابي
حنيفة . لابي عبد الله محمد بن سليمان بن ابي بكر الجزولي
- Cod. CDLXXVI. E. lin. 18. صورة يس

Cod,

- Cod. CDLXXVII. E. lin. 24. المصراط المستقيم . تم في تاريخ سنة اتمين
وتسعين وتسعمائة للهجرة
- Cod. CDLXXVIII. pag. 470. lin. 3. ديوان حارث تركي
- Cod. CDLXXIX. E. 470. lin. 9. مجموع دعا وصلوات
- Cod. CDLXXX. E. lin. 16. المصحف الشريف
- Cod. CDLXXXI. E. lin. 26. تفسير القرآن وشرح صلوات
- Cod. CDLXXXII. pag. 471. تكوين الخوارج في الركوع والسجود
- Cod. CDLXXXIII. E. lin. 9. كتاب دعا وصلوات
- Cod. CDLXXXIV. E. lin. 15. تفسير القرآن
- Cod. CDLXXXV. E. lin. 19. مجموع دعا على يد محمود في تاريخ سنة
سبعة وتسعين وتسعمائة
- Cod. CDLXXXVI. pag. 472. lin. 1. كتاب جمائل
- Cod. CDLXXXVII. E. lin. 6. كتاب نفحة المصدور ونفحة الشكور
- Cod. CDLXXXVIII. E. lin. 10. هيكل مبارك . تم على يد حسين في
تاريخ سنة اربعة وتسعين وتسعمائة
- Cod. CDLXXXIX. E. lin. 15. شرح دعاء صلوات . كمل في تاريخ سنة
سته وتسعين وتسعمائة
- Cod. CDXC. E. lin. 20. كتاب جامع الدعوات
- Cod. CDXCI. pag. 473. lin. 1. دعوات الملاك جبرائيل وابراهيم . وعلى
بن ابي طالب . وابي بكر
- Cod. CDXCII. E. lin. 7. ترجم القلوب الدال على طريق المحبوب
- Cod. CDXCIII. E. lin. 15. كتاب جواهر الشمس ل محمد بن خضر الدين بن
بايزيد بن خواجا فارض الغطار . في تاريخ سنة ستة وخمسين وسبعماية للهجرة
- Cod. CDXCIV. E. lin. 25. شرح دعا القرآن
- Cod. DII. pag. 475. lin. 12. كتاب سليمان الحكيم
- Cod. DIV. pag. 476. lin. 1. القرآن الشريف كمل في تاريخ سنة ثمان
واربعين وتسعمائة هجرية
- Cod. DVI. pag. 477. كتاب تذكرة الشعرا لمولانا لطفی
- Cod. DVII. E. lin. 21. ديوان حارث بن سعيد
- Cod.

- Cod. DVIII. pag. 478. lin. 1. شرح لسان الشعراء
- Cod. DIX. E. lin. 8. مختصر در علم عروض وقوافى
- Cod. DX. E. lin. 20. ديوان احمد باشا بن وليد الحسينى
- Cod. DXIII. p. 479. l. 7. ديوان ابى الطيب احمد بن الحسن الجيوفى المتنبى
- E. lin. 18. النصف الاول من شرح ديوان المتنبى للامام الواعظ
- Cod. DXVIII. E. lin. 12. ديوان مسيحى تركى . قم فى سنة سبعين وتسعمائة هجرية
- Cod. DXIX. E. lin. 17. گلستان لمصلح الدين سعدى الشيرازى
- Cod. DXX. pag. 481. lin. 1. شرح قصيدة بردة
- Cod. DXXI. E. lin. 13. شد اختصار عروض
- Cod. DXXII. E. lin. 18. كتاب محموديه على يد احمد بن صالح الناطولى
- سنة خمس وتسعمائة
- Cod. DXXIII. E. lin. 24. خضر النباتى من السبع قصايد المشهورات بجمع
- المعلقات
- Cod. DXXIV. pag. 482. lin. 19. ديوان باقى تركى
- Cod. DXXVII. pag. 483. lin. 7. كدر الكرامه المسمى بحكمك نامه

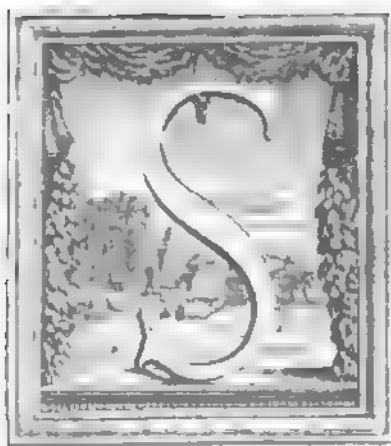
BIBLIOTHECAE

LAVRENTIANAE MEDICEAE

CODICVM MSS. ORIENTALIVM

CATALOGVS.

CODEX I.

ACROSANCTA QVATVOR EVANGELIA DOMINI
NOSTRI IESV CHRISTI, a Rabula Calligrapho
Syriace scripta in Monasterio S. Ioannis in
Zagba, urbe Mesopotamiae, sub Sergio Pre-
sbytero eiusdem Monasterii Abbate, die sexta
mensis Februarii, Indictione quarta, anno Ale-
xandri octingentesimo nonagesimo septimo,
(Christi quingentesimo octogesimo sexto) cura
& solitudine Ioannis Presbyteri Monasterii de
Larbyc, & Isaaci Diaconi de Hainata, necnon

Christophori Lugentis, Martyrii Presbyteri, & Damiani Legisperiti de
domo Protogenis, qui laudatum Codicem quatuor Evangeliorum una
cum plurimis aliis Codicibus, quos collegerant, praefato S. Ioannis Mo-
nasterio in Zagba dono dederunt; quae omnia ad calcem eiusdem Co-
dicis, ut inferius declarabimus, manu praeaudati Rabulae Calligraphi
adnotantur.

Prioribus Codicis duodecim foliis praefigitur Epistola Eusebii Pam-
phili Caeiarenensis ad Carpianum de Harmonia quatuor Evangelistarum
Part. I. A una

una cum decem eiusdem Eusebii, & Ammonii Alexandrini Canonibus, qui Tabulis XVIII. comprehenduntur, de quibus consulenda Prolegomena ad Biblia Polyglotta.

Tabulae XVIII. quae Canones Harmonicos Evangeliorum exhibent una cum aliis VII. Tabulis, sacris Novi, Veterisque Testamenti Imaginibus, vario colore pictis, in hunc modum dispositis undequaque illustrantur.

TABULA I. *Imagines Apostolorum, ad Matthiam in Iudae locum substituendum congregatos, repraesentat.*

TAB. II. *A tergo: Deiparam Virginem, Christum infantem in sinu suo gestantem.*

TAB. III. *Eusebium Caesareensem, & Ammonium Alexandrinum Harmoniae Evangelicae Auctores.*

TAB. IIII. *Moysem, & Aaron: a latere: Apparitionem Angeli ad Zachariam.*

TAB. V. *Samuelem, & Iosue Barnun: a latere: Annunciationem Beatae Mariae Virginis.*

TAB. VI. *A tergo: Salomonem, & Davidem Reges: a latere: Christum iacentem in praesepio, adstante Ioseph, & Deipara Maria Virgine prope sedente: Ioannem in Iordane Christum baptizantem; nec non Herodem infantium in Bethlehem, & in omnibus finibus eius caedem imperantem.*

TAB. VII. *Ioëlem, & Hoseam: a latere: Conversionem aquae in vinum, & Christo in nuptiis in Cana Galilaeae patrata, rogante Deipara Virgine Maria.*

TAB. VIII. *A tergo: Abdiam, & Amos: a latere: Christum sanantem mulierem, fluxu sanguinis laborantem, quae tangit eius vestem.*

TAB. VIIII. *Michaeam, & Ionam: a latere: Mulieres Samaritanam, & curvum a Christo sanatas.*

TAB. X. *A tergo: Sopboniam, & Nabum: a latere: Christum resuscitantem filium unicum viduae Naim. Ab altero latere exstat monimentum, manu Hieremiae Patriarchae Antiocheni exaratum, de quo inferius.*

TAB. XI. *Isaiam, & Iob: a latere: Christum Apostolis praedicantem.*

TAB. XII. *A tergo: Aggaeum, & Habacuc: a latere: Christum sanantem caecum a nativitate.*

TAB. XIII. *Hieremiam, & Zachariam: a latere: Christum stantem in medio filiorum Zebedaei, & matris eorum.*

TAB. XIIII. *A tergo: Danielelem, & Exechielem: a latere: Christum ab energumeno daemones eiicientem.*

TAB. XV. *Eliseum, & Malacchiam: a latere: Christum Caesaris monetam a pisce extrahi iubentem.*

TAB. XVI. *A tergo: Matthaeum, & Ioannem Evangelistas.*

TAB. XVII. *Marcum, & Lucam Evangelistas.*

TAB. XVIII. *A tergo: Christum panis & pisciculorum multiplicationis miraculum patrantem.*

TAB. XVIIII. *Christum in monte sedentem, turbas docentem, & caecos, claudos, & paralyticum sanantem.*

TAB.

- TAB. XX. A tergo: Ingressum Domini asinum equitantis in urbem Hierusalem, eundemque Apostolis Eucharistiam praebentem.
- TAB. XXI. Christum in borto a Iudaeis apprehensum, & Iudam proditorem in arbore suspensum.
- TAB. XXII. A tergo: Christum a telonio Matthaeum ad Apostolatum vocantem.
- TAB. XXIII. Christum in Cruce pendentem in medio duorum latronum Cruci pariter affixorum, & Longinum militem (cuius nomen iuxta eius caput scriptum est) latus Christi lancea fodientem, & milites eiusdem vestimenta inter se dividentes. Praeterea: Deiparam, Ioannem, & Sanctas Mulieres iuxta Crucem lachrymantes. Et infra: Christi a sepulcro resurrectionem, Apparitionem Angeli ad Marias, & Christum Magdalenam alloquentem.
- TAB. XXIV. A tergo: Ascensionem Domini in Caelum.
- TAB. XXV. Christum in medio Doctorum quatuor adstantium in throno sedentem, inter quos a latere inferiori cernitur S. Ephraemi Syri effigies.
- TAB. XXVI. A tergo: Descensum Spiritus Sancti super duodecim Apostolos, & Deiparam Virginem in medio stantem.

A pagina 15. ad 19. additus est recentiori manu in foliis bombycinis exaratus Index Lectionum Evangeliorum, quae in Ecclesia Syrorum per anni circulum recitantur, hisque respondent ad marginem singulorum fere Codicis foliorum notae nova manu appositae, videlicet.

DEI OPE DESCRIBIMVS CODICEM EVANGELII
IESV CHRISTI DOMINI NOSTRI.

In Festo Encaeniorum.

In primis Vesperis.

Matth. 40.

Ad Matutinum.

Ioann. 27.

In Missa.

Marc. 22.

In Commemoratione Annunciationis Zachariae.

S. Io. Baptistae Parentis.

In primis Vesperis, & Matutino.

Luc. 1.

In Missa.

Luc. 42.

In Annunciatione Deiparae Virginis Mariae.

Luc. 2.

In eiusdem Visitatione.

Luc. 3.

In Nativitate Ioannis Baptistae.

Luc. 4.

In Apparitione Angeli ad Ioseph.

Matth. 2.

Dominica ante Nativitatem Domini.

Matth. 1.

In Nativitate Domini.

In primis Vesperis.

Ioann. 1.

In Nocturnis, & Matutino.

Luc. 3.

In Missa.

Matth. 3.

In Commemoratione Deiparae .	
<i>In primis Vesperis .</i>	<i>Matth. 31.</i>
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Marc. 8.</i>
<i>In Missa .</i>	<i>Luc. 40. & 26.</i>
In Commemoratione SS. Innocentium .	
<i>In primis Vesperis .</i>	<i>Matth. 4.</i>
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Matth. 5.</i>
Dominica post Nativitatem Domini .	<i>Luc. 8.</i>
Prima die mensis Ianuarii, quae est prima anni, & in Festo SS. Eliae, & Elisei .	<i>Luc. 12.</i>
In Festo SS. Gregorii, & Basilii .	<i>Ioann. 21.</i>
In Epiphania Domini .	
<i>In primis Vesperis .</i>	<i>Marc. 1.</i>
In Nocturno Benedictionis aquarum .	<i>Ioann. 10.</i>
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Matth. 6.</i>
<i>In Missa .</i>	<i>Luc. 9.</i>
In Commemoratione Decollationis S. Ioannis Baptistae .	
<i>In primis Vesperis .</i>	<i>Matth. 34.</i>
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Marc. 15.</i>
<i>In Missa .</i>	<i>Matth. 26.</i>
In Festo S. Ioannis Baptistae, & sacri Baptisterii .	<i>Ioann. 9.</i>
In Festo S. Stephani Martyris .	
<i>In primis Vesperis .</i>	<i>Matth. 62.</i>
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Ioann. 24.</i>
Dominica I. post Epiphaniam .	
<i>In primis Vesperis .</i>	<i>Marc. 2.</i>
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Ioann. 2.</i>
<i>In Missa .</i>	<i>Ioann. 3.</i>
Dominica II. post Epiphaniam .	
<i>In primis Vesperis .</i>	<i>Luc. 10.</i>
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Ioann. 7.</i>
<i>In Missa .</i>	<i>Ioann. 23.</i>
Dominica III. post Epiphaniam .	
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Ioann. 14.</i>
<i>In Missa .</i>	<i>Ioann. 4.</i>
Dominica IV. post Epiphaniam .	
<i>In primis Vesperis .</i>	<i>Marc. 28.</i>
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Marc. 35.</i>
<i>In Missa .</i>	<i>Ioann. 15.</i>
Dominica V. post Epiphaniam .	
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Luc. 23.</i>
<i>In Missa .</i>	<i>Luc. 65.</i>

Do-

Dominica VI. post Epiphaniam.

Ad Matutinum.

Matth. 8.

In Missa.

Marc. 3.

In Festo ingressus Domini in Templum.

In primis Vesperis, & Matutino.

Luc. 6.

In Missa.

Luc. 7.

Dominica Commemorationis Sacerdotum.

In primis Vesperis.

Luc. 61.

Ad Matutinum.

Matth. 63.

In Missa.

Matth. 33.

In Commemoratione Iustorum.

Matth. 68. Luc. 69.

Dominica Commemorationis Defunctorum.

In primis Vesperis.

Luc. 54.

Ad Matutinum.

Ioann. 13.

In Missa.

Marc. 34.

In eadem Defunctorum Commemoratione.

Marc. 12. Matth. 21.

Dominica ingressus magni Ieiunii.

In primis Vesperis.

Matth. 30.

Ad Matutinum.

Luc. 53.

In Missa.

Ioann. 5.

Feria II. primae hebdomadis magni Ieiunii.

In primis Vesperis.

Luc. 51.

Ad Matutinum.

Matth. 7.

Feria III. *In primis Vesperis.*

Luc. 38.

Ad Matutinum.

Matth. 11.

Feria IV. *In primis Vesperis.*

Luc. 20.

Ad Matutinum.

Matth. 12.

Feria V. *In primis Vesperis.*

Matth. 12.

Ad Matutinum.

Matth. 14.

Feria VI. *In primis Vesperis.*

Luc. 15.

Ad Matutinum.

Matth. 16.

Sabbato. *In Missa.*

Matth. 18.

Dominica II. magni Ieiunii.

In primis Vesperis.

Matth. 17.

Ad Matutinum.

Marc. 3.

In Missa.

Luc. 16.

Feria II.

Matth. 13.

Feria III.

Matth. 15.

Feria IV.

Matth. 32.

Feria V.

Luc. 25.

Feria VI.

Matth. 47.

Sabbato.

Marc. 32.

Dominica III. magni Ieiunii.

In primis Vesperis.

Matth. 19.

Ad

<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Ioann.</i> 12.
<i>In Missa.</i>	<i>Marc.</i> 4.
Feria 1I.	<i>Matth.</i> 27.
Feria 11I.	<i>Matth.</i> 44.
Feria 1v.	<i>Matth.</i> 43.
Feria v.	<i>Luc.</i> 17.
Feria vi.	<i>Luc.</i> 44.
Sabbato. <i>In Missa.</i>	<i>Matth.</i> 29.
Dominica IV. magni Ieiunii.	
<i>In primis Vesperis.</i>	<i>Matth.</i> 38.
<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Marc.</i> 19.
<i>In Missa.</i>	<i>Luc.</i> 21.
Feria 1I.	<i>Marc.</i> 23.
Feria 11I.	<i>Luc.</i> 50.
Feria 1v.	<i>Ioann.</i> 8.
Feria v. medii magni Ieiunii.	<i>Marc.</i> 18.
Feria v. Hebdomadae 1v. magni Ieiunii.	<i>Matth.</i> 53.
Feria vi.	<i>Luc.</i> 19.
Sabbato.	<i>Marc.</i> 6.
Dominica V. magni Ieiunii.	
<i>In primis Vesperis.</i>	<i>Luc.</i> 27.
<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Luc.</i> 28.
<i>In Missa.</i>	<i>Luc.</i> 22.
Feria 1I. <i>Ad Matutinum.</i>	<i>Marc.</i> 11.
Feria 11I. <i>In primis Vesperis.</i>	<i>Ioann.</i> 11.
<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Luc.</i> 17.
Feria 1v. <i>In primis Vesperis.</i>	<i>Ioann.</i> 16.
<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Ioann.</i> 20.
Feria v. <i>In primis Vesperis.</i>	<i>Marc.</i> 10.
<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Luc.</i> 15.
Feria vi. <i>In primis Vesperis.</i>	<i>Luc.</i> 13.
<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Matth.</i> 22.
Sabbato. <i>In Missa.</i>	<i>Matth.</i> 53.
Dominica VI. magni Ieiunii.	
<i>In primis Vesperis.</i>	<i>Luc.</i> 36.
<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Ioann.</i> 25.
<i>In Missa.</i>	<i>Marc.</i> 30.
Feria 1I.	<i>Luc.</i> 33.
Feria 11I.	<i>Luc.</i> 39.
Feria 1v. <i>In primis Vesperis.</i>	<i>Luc.</i> 41.
<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Luc.</i> 48.
Feria v.	<i>Luc.</i> 60.
Feria vi. <i>In primis Vesperis.</i>	<i>Marc.</i> 17.
<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Matth.</i> 7.

In

<i>In Missa Quadraginta Martyrum.</i>	<i>Ioann. 28.</i>
Sabbato Resuscitationis Lazari.	
<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Ioann. 6.</i>
Dominica Olannarum.	
<i>In primis Vesperis.</i>	<i>Matth. 54.</i>
<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Marc. 31.</i>
<i>In Missa.</i>	<i>Luc. 62. Ioann. 30.</i>
Feria 11. <i>In primis Vesperis.</i>	<i>Luc. 63.</i>
<i>In primo Nocturno.</i>	<i>Matth. 57.</i>
<i>In secundo Nocturno.</i>	<i>Matth. 56.</i>
<i>Post Hymnum, & Antiphonam.</i>	<i>Matth. 66.</i>
<i>In tertio Nocturno.</i>	<i>Matth. 64.</i>
<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Ioann. 32. Marc. 23.</i>
Feria 111. <i>In primis Vesperis.</i>	<i>Matth. 58.</i>
<i>In Nocturnis.</i>	<i>Matth. 51.</i>
<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Matth. 60.</i>
Feria 1v. <i>In primis Vesperis.</i>	<i>Ioann. 24.</i>
<i>In Nocturnis.</i>	<i>Ioann. 29. & 22.</i>
<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Ioann. 19.</i>
Feria v. Mysteriorum.	
<i>In primis Vesperis.</i>	<i>Matth. 69.</i>
<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Matth. 70.</i>
<i>Ad Tertiam.</i>	<i>Luc. 24.</i>
<i>In Lotione mystica.</i>	<i>Ioann. 33.</i>
<i>In Consecratione Chrismatis, &</i>	
<i>ad horam Nonam.</i>	<i>Marc. 37.</i>
<i>Ad Missam.</i>	<i>Luc. 68.</i>
Feria vi. Crucifixionis.	
<i>In primis Vesperis, Nocturnis, &</i>	<i>Matth. 61. Marc. 64.</i>
<i>Matutino.</i>	<i>Luc. 69. Ioann. 42.</i>
Sabbato Annunciationis.	
<i>In primis Vesperis.</i>	<i>Matth. 72.</i>
<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Matth. 73.</i>
Dominica magna Resurrectionis.	
<i>In primis Vesperis.</i>	<i>Matth. 74.</i>
<i>In Nocturnis.</i>	<i>Luc. 70.</i>
<i>Ad Matutinum.</i>	<i>Ioann. 43.</i>
<i>In Missa.</i>	<i>Matth. 39.</i>
Feria 11. in Albis.	<i>Luc. 71.</i>
Feria 111.	<i>Marc. 2.</i>
Feria 1v.	<i>Luc. 35.</i>
Feria v.	<i>Matth. 20.</i>
Feria vi.	<i>Matth. 68.</i>
Sabbato in Albis.	<i>Marc. 9.</i>

Dominica Nova .	
<i>In primis Vesperis .</i>	<i>Ioann. 44.</i>
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Ioann. 45.</i>
<i>In Missa .</i>	<i>Ioann. 46.</i>
Dominica II. post Resurrectionem .	<i>Matth. 36.</i>
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Luc. 36.</i>
Dominica III. post Resurrectionem .	
<i>In primis Vesperis .</i>	<i>Ioann. 39.</i>
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Marc. 5.</i>
Dominica IV. post Resurrectionem .	<i>Luc. 16.</i>
Dominica V. post Resurrectionem .	
<i>In primis Vesperis .</i>	<i>Luc. 29.</i>
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Ioann. 34.</i>
Dominica VI. post Resurrectionem .	
<i>In primis Vesperis .</i>	<i>Luc. 34.</i>
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Ioann. 40.</i>
In Festo Ascensionis Domini .	
<i>In primis Vesperis .</i>	<i>Luc. 72.</i>
<i>In Missa .</i>	<i>Marc. 40.</i>
Dominica Pentecostes .	
<i>In primis Vesperis .</i>	<i>Ioann. 36.</i>
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Ioann. 37.</i>
<i>In Missa .</i>	<i>Ioann. 38.</i>
In Benedictione Aquarum ; quae fit in die Pentecostes .	<i>Ioann. 10.</i>
Dominica I. post Pentecosten .	<i>Matth. 37.</i>
Dominica II. post Pentecosten .	<i>Matth. 41.</i>
Dominica III. post Pentecosten .	<i>Matth. 45.</i>
Dominica IV. post Pentecosten .	<i>Matth. 46.</i>
Dominica V. post Pentecosten .	<i>Matth. 52.</i>
Dominica VI. post Pentecosten .	<i>Marc. 7.</i>
Dominica VII. post Pentecosten .	<i>Marc. 14.</i>
Dominica VIII. post Pentecosten .	<i>Marc. 26.</i>
In Festo Tabernaculorum .	
<i>In primis Vesperis .</i>	<i>Matth. 44.</i>
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Luc. 32.</i>
<i>In Missa .</i>	<i>Marc. 24.</i>
In Festo Sanctissimae Crucis .	
<i>In primis Vesperis .</i>	<i>Matth. 63.</i>
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Marc. 36.</i>
<i>In Missa .</i>	<i>Luc. 66.</i>
Dominica post Crucem .	
<i>In primis Vesperis .</i>	<i>Luc. 67.</i>
<i>Ad Matutinum .</i>	<i>Matth. 48.</i>

Do-

Dominica II. post Crucem.	Luc. 47.
Dominica III. post Crucem.	Ioann. 41.
In Commemoratione S. Petri Apostoli.	
<i>In primis Vesperis.</i>	Ioann. 47.
In Festo SS. Apostolorum Petri, & Pauli.	Matth. 50. 51.
<i>In Missa S. Petri Apostoli.</i>	Marc. 29.
In Festo S. Ioannis Apostoli, & Evangelistae.	Ioann. 48.
In Commemoratione Sanctorum Apostolorum Thomae, & Philippi.	Ioann. 35.
In Commemoratione duodecim Apostolorum.	
<i>In primis Vesperis.</i>	Luc. 23.
<i>Ad Matutinum.</i>	Luc. 29.
<i>In Missa.</i>	Luc. 18.
In ceteris Apostolorum Commemorationibus.	{ Luc. 8. Matth. 9. Luc. 14. 31.
In Commemoratione Martyrum.	{ Matth. 9. 24. Marc. 23. Luc. 43.
In Commemoratione Sanctarum Mulierum.	Matth. 66. Luc. 37.
In Commemoratione Anachoretarum.	Luc. 51.
In Commemoratione Laborantium, & Affli- ctorum.	Matth. 25.
In die Ascensus in Columnam.	Luc. 20.
In Festo Antonii Abbatis, & Monachorum.	Matth. 49. Luc. 59.
In Festo Simeonis Stylitae, & Sociorum.	Matth. 10.
In Commemoratione S. Severi.	Ioann. 26.
In Obitu Episcopi.	Luc. 45.
In Chirotonia Episcoporum, hoc est, manuum impositione in sacris Ordinibus.	Ioann. 47.
In Consecratione Episcoporum, & Ordinatione Diaconorum.	Ioann. 40. 41.
In Missis Feriarum, seu quotidianis.	{ Matth. 35. Marc. 16. 20. Luc. 30. Ioann. 17. 18.
In die Rogationum.	{ Matth. 64. Luc. 38. 46. 52. 55. 58.
In Benedictione legali, seu Matrimonii.	Marc. 27.

EXPLICIT CODEX LECTIONVM SANCTI EVANGELII
DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI.

Indicem hunc adiectum Codici fuisse recentiori manu diximus supra: ex eo potissimum; quia folia, in quibus est scriptus, tum mi-
nora reliquis membranaceis, tum etiam bombycina sunt, quae ferme
ante saeculum undecimum Orientalibus incognita fuere; quum Codices
omnes memorato saeculo antiquiores, in membranaceis foliis exarati

cernantur. Codicis aetatem licet idem Index non aequet, perantiquum tamen & ipsum ob vetustatem characterum putamus, saeculo nimirum duodecimo exaratum una cum notulis Lectionum eidem respondentibus, quae in margine Codicis passim leguntur: in quibus quum Severi Patriarchae Antiocheni mentio fiat fol. 19. palam fit, scriptorem earundem Iacobitica haeresi infectum fuisse.

Praeterea recentiori manu (quae videtur esse eiusdem Calligraphi Indicis Lectionum) adiunctus in margine legitur numerus Sectionum, seu Capitum, ut vocant, maiorum; quae quidem in Matthaeo sunt quatuor supra septuaginta: in Marco quadraginta: in Luca septuaginta & unum: in Ioanne quadraginta octo.

Aliae in corpore sunt, & a nuper citatis diversae, eiusdem cum ipso Codice antiquitatis, Sectiones; quia eadem, qua Codex, manu sunt exaratae, quae Lectionum ordinem, & tempus designant, & cum illis, quae in Polyglottis exhibentur, non semper conveniunt.

In Matthaeo quidem numerantur decem & octo: in Marco octo: in Luca septem: in Ioanne demum quatuordecim, ut sequitur.

LECTIONES EVANGELII MATTHAEI RECITANDAE.

In Festo Epiphaniae.	Pag. 22.
Dominica Ingressus magni Ieiunii.	Pag. 23.
In Commemoratione Apostolorum.	Pag. 24.
Feria 11. primae hebdomadae magni Ieiunii.	Pag. 25.
In eiusdem Feria 111.	Pag. 26.
In eiusdem Feria 1v.	Pag. 26. a t.
In die solutionis ligatorum.	Pag. 29.
Sabbato in hebdomada media magni Ieiunii.	Pag. 31.
Feria vi. hebdomadae primae magni Ieiunii.	Pag. 31. a t.
Feria 1v. hebdomadae Niniviticae, five Rogationum, & in Commemoratione Apostolorum.	Pag. 36.
In Commemoratione Martyrum.	Pag. 37.
Dominica 111. magni Ieiunii.	Pag. 41.
Feria 1v. hebdomadae Niniviticae, five Rogationum.	Pag. 49.
In Commemoratione Ioannis Baptistae.	Pag. 50.
Dominica Osannarum.	Pag. 66.
Feria v. Mysteriorum.	Pag. 82.
Feria vi. Crucifixionis ad Nonam.	Pag. 90.
Dominica magna Resurrectionis.	Pag. 92.

LECTIONES EVANGELII MARCI.

Feria 11. hebdomadae secundae magni Ieiunii.	Pag. 98.
Feria 11. hebdomadae mediae magni Ieiunii.	Pag. 104.

In

In Ordinatione Presbyteri.	Pag. 107.
In Commemoratione Ioannis Baptistae.	Pag. 108.
Feria v. Mysteriorum.	Pag. 133.
Feria vi. Crucifixionis.	Pag. 138.
Eiusdem <i>ad Nonam</i> .	Pag. 140.
Dominica magna Resurrectionis.	Pag. 141.

LECTIONES EVANGELII LVCAE.

In Epiphania.	Pag. 151.
Dominica Ingressus magni Ieiunii.	Pag. 154.
In Commemoratione Sacerdotum.	Pag. 187.
Dominica Olannarum.	Pag. 207.
Feria v. Mysteriorum.	Pag. 204.
Feria vi. Crucifixionis.	Pag. 218.
Dominica magna Resurrectionis.	Pag. 224.

LECTIONES EVANGELII IOANNIS.

Supra Baptisterium.	Pag. 240.
Feria II. hebdomadae mediae magni Ieiunii.	Pag. 248.
Eiusdem Feria v.	Pag. 254.
Eiusdem Feria vi.	Pag. 257.
In Commemoratione Episcoporum, & Defunctorum.	Pag. 260.
In Consecratione Altaris.	Pag. 260.
In Commemoratione Defunctorum.	Pag. 263.
Dominica Olannarum.	Pag. 267.
In Lotione mystica, & Feria v. Mysteriorum.	Pag. 270.
Feria IV. hebdomadae maioris.	Pag. 275.
Feria vi. Crucifixionis.	Pag. 281.
Dominica magna Resurrectionis.	Pag. 286.
Dominica Nova, sive in Albis.	Pag. 288.

Consulto utrumque Indicem Lectionum Evangeliorum, veterem scilicet, & recentiore, quemadmodum in hoc ipso Codice legitur, ex Syriaco accurate fideliterque retulimus, ut nimirum Syriaci Ritus antiquitas illustretur, Novatorumque insanae alucinationes in Sacrosanctae Romanae Ecclesiae Ritus, Traditionesque evanescant. Habent enim heic in nostro Codice antiquissimam paene totius Orientis Traditionem Romanae consonantem, quae etiam ex Codicibus Evangeliorum Bibliothecae Laurentianae II. & III. quinimo ex aliis Syriacis exemplariis quamplurimis apprime comprobatur. Hinc Traditiones, & Ritus, qui

in Ecclesia Romana vigent , a Romanis minime fuisse recentioribus saeculis excogitados , uti perperam Novatores fabulantur , perspicuum est.

Neque obstat , quod Tituli Lectionum supra relati varient aliquando a descriptis in superiori Indice , quem ad initium Codicis adiectum iam diximus , & utrique ab editis in Polyglottis ; nam in his omnibus cultus Sanctorum , Defunctorum memoria , sacrorum Hominum Chirotoniae , sive Ordinationes , Ieiuniorum observantia , alique Ecclesiastici Ritus , ab eadem Ecclesia Romana observati , laudantur .

Ad calcem marginis singulorum foliorum membranaceorum huiusce Codicis accuratissime confecta est Harmonia Evangelica , seu Concordia Evangelistarum ex mente Eusebii Pamphili Caesareensis , positis primum Evangelistae , cuius ibi Evangelium legitur , versiculis ; deinde indicatis aliorum Evangelistarum , in quibus cum illis concordant , locis.

In fine cuiusque Evangelistae notatur numerus Oraculorum , seu Sententiarum , quae iuxta editionem Syriacam differunt omnino a Graecis , & Latinis ; adiecta epigraphe , quam in Polyglottis praetermissam heic reddimus .

Pagina 93. a tergo : *Explicit Evangelium Matthaei ; qui scripsit Hebraice in Palaestina . In eo autem sunt Oracula bis mille quingenta & viginti duo .*

Pagina 143. *Explicit Evangelium Praedicationis Marci , qui praedicavit , & scripsit Romae in Vrbe Roma . In eo sunt Oracula mille sexcenta & septuaginta quinque .*

Pagina 227. *Explicit descriptio Evangelii Lucae , qui Ionice , seu Graece locutus est in magna Alexandria . Sunt autem in eo tria millia & octoginta tria Oracula .*

Pag. 291. a tergo : *Explicit Evangelium Ioannis , qui locutus est Ionice in Epbeso . In eo sunt mille nongenta & triginta octo Oracula .*

Ad maiorem huiusce vetustissimi Codicis illustrationem sciendum est , hanc Evangeliorum versionem a Syris vocari *simplicem* , hoc est *vulgatam* , quae ab Apostolicis temporibus in usu fuit in Ecclesiis Syriae , Mesopotamiae , & Assyriae : uti praeter Syros auctores , Hieronymus , Theodoretus alique Graeci , & Latini Scriptores observant .

Porro quum prima Evangelii Matthaei pagina ab hoc ipso Codice fuerit diltracta , deest initium primi Capitis usque ad verbum vigesimum tertium . Atque heic notandum , verba Christi : *Il , Il , lamma-sabactani* : in Evangelio Matthaei carere interpretatione ; eadem tamen in Marco , & Luca interpretari . Ex quo palam fit linguam Hebraicam , qua Matthaeus suum scripsit Evangelium , quaque locutus est Christus in terris , Syriacam fuisse : tum quia verba illa Syriaci idiomatis sunt ; tum quia Hebraicus sermo , quo scriptum fuit Matthaei Evangelium , si alienus a Syriaco fuisset , praenotatis Christi verbis Matthaeus utique interpretationem adposuisset , sicut Marcus , & Lucas eadem verba a Christo prolata Ionica , & Romana lingua , quibus sua scripserunt Evangelia , interpretati sunt .

De-

Demum advertendum est, historiae Adulterae, quae in vulgata Ioannis editione Capite octavo legitur, nullam prorsus in nostro Codice fieri mentionem.

Ad calcem Codicis, pagina scilicet 292. Rabula Calligraphus, quem supra diximus Codicem exarasse, haec manu sua, eadem nimirum qua idem Codex scriptus est, adnotat:

Gloria Patri & Filio, & Spiritui Sancto nunc & in omni tempore, & in saecula saeculorum. Amen.

Qui adiuvit servum suum, peccatorem humilem & imperfectum, Rabulam Calligraphum, huius sancti Libri quatuor Evangeliorum scriptorem. Precor autem per Dominum nostrum legentem in hoc Libro, ut oret pro me, ut consequar misericordiam in die tremendi Iudicii, quemadmodum latro a dextris misericordiam obtinuit; precibus Sanctae Dominae nostrae Mariae Deiparae Virginis in omni tempore; & precibus Fratrum Monasterii Domus Sancti Ioannis, in saecula saeculorum. Amen.

Explicit Liber iste die VI. mensis Sciabat (Februarii) indictione quarta, anno Alexandri octingentesimo nonagesimo septimo. -- Domine, da pacem Ecclesiae tuae in partibus omnibus, & ut memoria omnium Dei Sanctorum in locis omnibus recolatur. -- Scriptus & completus est Liber iste in Coenobio Sanctae Domus Sancti Ioannis in Zagba, in diebus Dei amantis Sergii Presbyteri & Abbatis, & Religiosorum Thomae, & Thomae, & Martyrii Presbyterorum, itemque Tashbekne, & Damiani Diaconorum, & ceterorum Fratrum in Christo. Deus omnium Dominus hoc Habitaculum (id est Coenobium) & in eo habitantes a malis omnibus internis & externis servet, & inhabitare faciat in eo tranquillitatem, & pacem quamdiu saeculum durabit; precibus Martyrum, qui Dominum dilexerunt, & in eius spe decesserunt, in saecula saeculorum. Amen.

Bona sit memoria coram Deo Patre, & Christo, & Spiritu eius vivo & sancto ei qui laboravit in hoc Libro. Christus Deus noster illum dignum faciat in gloria suorum Angelorum benedicta resurrectione a mortuis, ut audiat illam vocem gaudio plenam: Euge, serve bone, & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam, intra in gaudium Domini tui: precibus Beatorum Apostolorum, & Sanctorum, qui voluntatem Dei fecerunt: in saecula saeculorum. Amen.

Quicumque autem legerit in Libro isto, oret pro religiosis, & Dei amantibus, bonaque memoria dignis Ioanne Presbytero eiusdem Monasterii de Larbyc, & pro Ioanne Diacono de Hainata, qui de hoc saeculo ad Dominum nostrum migrarunt: eorum siquidem labore & opera initium habuerunt hi Libri: & oret pro illustri Christophoro Lugente, & Martyrio Presbytero, & Domino meo Damiano Legisperito, qui hos Libros perfecerunt, contulerunt, in ordinem redegerunt, atque in eodem Monasterio S. Ioannis in Zagba collocarunt. Dominus noster, Deus noster, Salvator noster Iesus Christus benedicat omnia, quae prope & procul ad eos spectant; utque mortui eorum in bona memoria sint efficiat; & vocet eos in sortem Sanctorum, quibus dictum est:

Ve-

Venite, benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi: precibus Sanctae Dominae nostrae Mariae Deiparae & Virginis in omni tempore, in saecula saeculorum. Amen.

Spektat Liber iste ad Sanctum Monasterium Domus Sancti Ioannis Beth Zagbae. Quicumque eundem abstulerit, vel ab eo paginam vel scriptam vel non scriptam abstraxerit, vel ipsum legendo foedarverit, inter violatores Sanctuarii adnumeretur.

Inferius recentiori, sed pervetusta manu haec quae sequuntur adnotata occurrunt: Post obitum Romani Presbyteri, & Visitatoris Antiochiae, datus fuit hic Liber Evangeliorum Ecclesiae S. Georgii, ut sit bona memoria Presbyteris hisce Romano & Constantino & sociis eorum, quibus Deus locum tribuat inter iustos & sanctos; precibus Matris benedictae, & omnium Sanctorum. Amen. Si vero aedificabitur alia Ecclesia in urbe, hic Liber Ecclesiae, quae aedificabitur, esto.

Ex quibus satis superque elucet insignissimi huiusce Codicis antiquitas, quae aliam parem raro inveniet, cum saeculis ferme quatuor praecedat millesimum. Annus enim in subscriptione notatus a laudato Rabula Calligrafo fuit Alexandri octingentesimus nonagesimus septimus, cui respondet annus Christi quingentesimus octogesima sextus, in quem plane incidit indictio quarta, ab eodem Rabula designata, sedente Pelagio II. Summo Pontifice, & Mauricio Tiberio Caesare Augusto imperante.

Praeterea notatu digna sunt monumenta ad marginem nonnullorum Codicis foliorum a Patriarchis Antiochenis Maronitarum, ad quos Codex spectabat, adposita. Vfus enim invaluit apud Orientales, ut omnia Familiae momenti gravioris Acta, ne perirent, in sacris Codicibus describerentur.

Hinc varia adnotantur in eximio hoc Codice monumenta ad Antiochenos Maronitarum Patriarchas spectantia, & legata pia seu donationes factae Monasteriis Patriarchalibus, ac praesertim Monasterio Sanctae Mariae de Kannubin in valle Giobbensi Montis Libani, ad ripam fluminis Xanthi sito, in quo post dirutum Coenobium Sancti Sergii in Hardin Dioecesis Tripolitanae, anno Christi 1440. sedem Patriarchalem fixit Ioannes Giagensis Maronitarum Patriarcha xxxviii. ibidemque sederunt ac sedent eius successores usque ad praesentem diem.

Quoniam vero tam in hoc Codice, quam in pluribus aliis Bibliothecarum Laurentianae, & Palatinae Codicibus de praefatis Maronitarum Patriarchis, eorumque sedibus passim fit mentio; nos, antequam praedicta Patriarcharum monumenta, quae in margine huiusce Codicis leguntur, ex Syriaco, & Arabico sermone referamus, de eorundem Patriarcharum origine, sedibus, ac serie pauca praemittere, ad maiorem ipsorum monumentorum illustrationem, opere pretium duximus.

Et primo quidem Syriacam Maronitarum nationem a prima Sanctissimi Apostolorum Principis Petri in Syriae partibus praedicatione
ad

ad nostra usque tempora Orthodoxam fidem sic integram, illibatamque coluisse, ut inter maximas Haereticorum, Schismaticorum, atque Infidelium dissidia, & vicissitudines, in nullum unquam errorem, Sanctae Catholicae, & Apostolicae Veritati adversantem, inciderit, luculentissime probant tum antiqua documenta, quae a Fausto Naironio in Dissertatione de origine, nomine, & Religione Maronitarum, anno MDCLXXIX. Romae edita, fusius referuntur; tum plures Summorum Pontificum Romanorum Epistolae ad eosdem Maronitas transmissae, & praecipue Pii IV. ad *Moysem* Patriarcham Maronitarum, data Kalend. Septembris anno MDLXII. Clementis VIII. ad *Sergium* Patriarcham, data Kalend. Aprilis MDXCV. Pauli V. ad *Iosephum* Patriarcham, data Idibus Ianuarii anno MDCVI. & ad Archiepiscopos, Clerum, & Populum Maronitarum, data IV. Kalend. Decembris, anno MDCVIII. Urbani VIII. ad *Ioannem* Patriarcham III. Kal. Augusti, anno MDCXXV. Clementis XI. ad *Stephanum* Patriarcham VII. Id. Februarii, anno MDCCII. ad *Gabrielem* Patriarcham IV. Id. Iunii MDCCV. & ad *Iacobum Evodium* Patriarcham, Archiepiscopos, Episcopos, Clerum Saecularem, & Regularem, Principes, universosque Christianifideles Nationis Maronitarum IV. Kal. Februarii MDCCXXI. Clementis denique XII. ad *Iosephum* Patriarcham, Archiepiscopos, & Episcopos Maronitas XI. Kal. Decembris, anno MDCCXXXV. quae omnes in Praefatione Synodi Maronitarum, anno MDCCXXXVI. in monte Libano, nobis promotoribus, celebratae, presidente avunculo meo V. C. Iosepho Simonio Assemano, S. Sedis Apostolicae ad eosdem Maronitas A legato, leguntur. Ex quibus sane planum fit, & Maronitarum gentem Romanae Catholicae Fidei semper fuisse addictissimam, & a Sede Apostolica ob eam causam summopere commendatam.

Quum iam *Severus* Antiochiae Patriarcha, quod duas in Christo Domino naturas negaret, & sacrum Chalcedonense Concilium reiiceret, anno DXVIII. exeunte, depositus fuisset, in eiusque locum Orthodoxus *Paulus* successisset, ab eo tempore Antiochena Sedes in plura frustra scissa est, & Syri Iacobitae coeperunt suos habere in Mesopotamia, & Syria Patriarchas, ab his, qui *Paulum* antedictum exceperunt, diversos.

Centum fere post annis alia in eodem Patriarchatu facta est inter Syros nostros Maronitas, & Melchitas divisio, quae ad nostram durat aetatem; nam qui Syriam, & Phoeniciam sub uno, eodemque Patriarcha constituti incolebant, in duas civiles, sub Saracenicis imperii exordio, factiones scissi sunt: quorum alii, qui Imperatori Constantino-politano parebant, Syro vocabulo *Melchitae*, idest, *Regii*, seu *Imperiales* dicti fuere: alii, qui Imperatoris iugo excusso, proprium sibi Ducem creantes, Phoeniciam maritimam, & mediterraneam obtinuerunt, *Mardaitae*, idest, *rebelles* sunt appellati. His postea Maronitarum nomen impositum, quod *Theophane*, communi utriusque gentis Patriarcha, defuncto, *Ioannem* e celebri Sancti Maronis, ad Orontem fluvium

posito Monasterio , Patriarcham sibi crearunt , cuius tempore *Mardaitarum* nomen in *Maronitas* transiit . Id anno Christi DCLXXXV. accidit ; memoratae autem illius factionis initia ad annum circiter Christi DCXXII. referenda sunt ; ut liquet ex annalibus Arabicis Patriarchae *Stephani* Aldoensis , qui in Bibliotheca Vaticana adservantur , & ex eadem Synodo Maronitarum anno MDCCXXXVI. celebratae ; e qua originem hanc Maronitarum Patriarcharum , & seriem decerpimus .

Quae igitur una fuerat , totique Orienti imperaverat , Patriarchalis Antiochena Sedes , in quinque Capita saeculo septimo scissa est . Nam unaquaeque Christiana gens proprium sibi constituit Praesulem : Melchitae , scilicet , Maronitae , Iacobitae , Nestoriani , & Armeni , quibus & saeculo duodecimo sextus accessit Latinorum Patriarcha . Quum enim Latini , seu Franci Terram Sanctam , & Syriam obtinuissent , anno Christi MC. primum sibi Latini ritus Patriarcham *Bernardum* a Summo Romano Pontifice praeficiendum curarunt : & quamvis sexaginta post annis e Syria excedere a Saracenis compulsi essent , Titularem tamen Antiochiae Patriarcham ad hunc usque diem retinent .

Ioannes itaque supralaudatus primus Maronitarum Patriarcha exstitit ; cui licet titulus Patriarchalis Antiochiae , eiusque Successoribus Maronitis , adprobante Sancta Romana Sede , fuerit concessus : quum ibi tamen , Antiochiae nimirum , propter alienigenas residere nequiverit ; idcirco ab antiquis temporibus in Phoenicia , sive in Monte Libano , sedes Patriarchalis collocata fuit . Quod autem constat ex Annalibus Maronitarum ab anno Christi DCLXXXV. ad nostram aetatem , modo in una , modo in altera ex tribus hisce Dioecesibus , Botriensi scilicet , Bybliensi , ac Tripolitana , pro temporum , locorumque opportunitate , Sedem Patriarchalem fixere ; ita tamen ut non semper eodem in loco constiterint ; neque easdem sibi Ecclesias , & Monasteria elegerint .

Ac primo quidem Sedes Patriarchalis fuit in Coenobio S. Maronis in Caphar-Hai Dioecesis Botriensis , ubi ab anno DCLXXXI. sederunt Patriarchae *Ioannes* Maro , & *Cyrus* , & *Gabriel* . Secundo , in Coenobio Sanctae Mariae in Ianoch eiusdem Dioecesis Botriensis , ubi sederunt , post memoratum *Gabrielem* , *Ioannes* alter Maro nuncupatus , *Ioannes* Demellensis , *Gregorius* , *Stephanus* , *Marcus* , *Eusebius* , *Ioannes* , *Iosue* , *David* , *Gregorius* alter , *Theophilactus* , *Iosue* alter , *Domitius* , *Isaac* , *Ioannes* , & *Ioseph* Gergesaeus , usque ad annum MCXX. Tertio , in Coenobio Sanctae Mariae apud Maiphuc in Valle Hailigeni , Dioecesis Bybliensis , ubi sederunt *Petrus* , qui *Iosephum* antedictum excepit , & *Gregorius* Halatensis , & *Iacobus* Ramatensis . Quarto , in Coenobio Sancti Eliae in Lehephed , Dioecesis Bybliensis , ubi sedit *Ioannes* Lehephedienis *Iacobi* successor , qui Sedem transtulit in Coenobium Sanctae Mariae in Habel eiusdem Dioecesis Bybliensis ; ibique sederunt *Petrus* , *Petrus* alter , & *Lucas* cognomento *Petrus* . Quinto , iterum in Coenobio Sanctae Mariae in Ianoch Dioecesis Botriensis , ubi sedit *Hieremias* . Sexto ,
in

in Coenobio Sancti Cypriani in Caphiphan, Dioecesis Bybliensis, ubi sedit *Daniel Sciamatensis*, eiusdem Hieremiae successor, qui Sedem transtulit primo in Coenobium Sancti Maronis in Chaphar-Hai; deinde in Coenobium Sancti Georgii in Caphar, Dioecesis Bybliensis. *Septimo*, iterum in Coenobio Sanctae Mariae in Ianoch, ubi sedit *Simeon* Danielis successor. *Octavo*, iterum in Coenobio Sanctae Mariae apud Maiphuc in Valle Hailigensi, Dioecesis Bybliensis, ubi sedit *Iacobus* Simeonis successor, & *Daniel* de Hadescit, & *Lucas* de Beneharan, & *Simeon*, & *Gabriel* de Hagiula, qui martyrium subiit anno Christi *mcccclxvii*. in urbe Tripoli. *Nono*, in Coenobio Sancti Sergii in Hardin, Dioecesis Tripolitanae, ubi sedit *David* cognomento *Ioannes*, Gabrielis antedicti successor, ab anno *mcccclxvii*. ad annum *mcccciv*. *Decimo*, in Coenobio Sanctae Mariae de Kannubin in Monte Libano, Dioecesis Tripolitanae, ubi anno *mccccxl*. Sedem Patriarchalem fixit *Ioannes* Giagensis, postquam ab anno *mcccciv*. ad annum *mccccxl*. in Coenobio Sanctae Mariae in Maiphuc sedisset. Ibidem, hoc est, in Kannubinenfi Sanctae Mariae Monasterio federunt *Ioannis* successores utque ad praesentem diem: *Iacobus*, nimirum de Hadet: *Petrus* item de Hadet: *Simeon* Petri ex fratre nepos: *Moses* de Accar: *Michaël* 'Risus de Bacupha: *Sergius* Michaëlis frater: *Ioseph* Sergii ex fratre nepos: *Ioannes* Macluphius de Eden: *Georgius* Amira de Eden: *Ioseph* de Accura: *Ioannes* de Saphra: *Georgius* de Besbehel: *Stephanus* Aldoensis de Eden: *Gabriel* de Baluza: *Iacobus* Evodius de Hefron: & *Ioseph* Gazenus, hodiernus Maronitarum Patriarcha. Eiusdem Sedis Patriarchalis fit mentio in omnibus Pontificiis diplomatibus, quae pro confirmatione novi Patriarchae, & pro Pallio mitti solent.

Sed iam ad monumenta, quae in margine nonnullorum huiusce venerandi Codicis foliorum leguntur, redeamus. Insigne prae ceteris est sequens monumentum, manu eiusdem Patriarchae Hieremiae adnotatum pag. 6. a tergo in margine: *Anno millesimo quadringentesimo nonagesimo Graecorum (Christi 1179.) die 9. mensis Sciabat (Februarii) veni ego humilis Hieremias, de Oppido benedicto Damalsa, ad Monasterium Sanctae Dominae Nostrae Mariae de Maiphuc, in Valle de Hailig Provinciae Botrensis, ad Dominum meum Petrum Patriarcham Maronitarum; & consecratus fui eius sanctis manibus, proclamatusque Metropolita Monasterii sancti de Chephtun, quod situm est ad ripam fluminis Abrahami (Adonis) & permansi ibi quatuor annos iis temporibus, quibus praefatum Monasterium incolebant Monachus Ezechiel, & socius eius Isaias, Monachus Daniel, Monachus Iosue, & socius eius Elias, Monachus David, & triginta duo alii Monachi. Elapso quadriennio rogarunt me 'Regulus Bybli, Episcopi, Ecclesiarum Rectores, & Presbyteri, & miserunt sortem, quae cecidit super me, & creatus fui Patriarcha in sancto Monasterio de Chalat. Tum miserunt me ad Civitatem magnam Romae, & reliqui fratrem nostrum Episcopum Theodorum, qui gregem regeret, & moneret.*

Petrus Patriarcha Antiochenus, a quo se consecratum fuisse Metropolitam manu propria adnotat, ut supra, *Hieremias*, inter Antiochenos Maronitarum Patriarchas vicesimus octavus recensetur. *Hieremias* autem non ad alicuius urbis, aut Dioeceseos Episcopatum fuit evectus, sed Monasterii Chephtunensis Abbas primum, tum Metropolita, seu Archiepiscopus fuit designatus. Antiqua enim Patriarchatus Antiocheni consuetudo obtinuit, ut nonnulli Monasteriorum Praefecti, seu Monachi Episcopali ordinatione decorentur honoris dumtaxat causa, ut hoc munere praeclara eorum facinora pensentur. *Hieremias*, Maronitarum Patriarcha post obitum memorati *Petri* inauguratus, Romam se contulit, interfuitque Concilio Lateranensi IV. sub Innocentio III. cuius ad eundem exstat diploma. Roma discessit anno MCCXV. mense Ianuario, Tripolimque Syriae adpulit mense Martio. Redux Botrin, Phoeniciae urbem, divisam in partes Maronitarum Nationem ad concordiam, & pacem revocavit, adnitente Guillelmo Cardinali Sancti Marcelli, quem idem Summus Pontifex Innocentius III. in Syriam delegaverat, ut colligitur ex memorato diplomate ad eundem *Hieremiam* anno MCCXV. dato. Sanctitatis fama clarus *Hieremias* obiit anno Christi MCCXXX. in Coenobio S. Mariae in Ianoch, Dioecesis Botriensis: eius effigiem in uno ex altaribus Sacrosanctae Basilicae Principis Apostolorum in Vaticano positam fuisse, adfirmat doctissimus, Patriarcha Antiochenus Maronitarum, *Stephanus* Aldoënsis in Annalibus Maroniticis ad annum Christi MCCXXX.

Pagina 2. haec adnotata leguntur: *Anno Graecorum millesimo septingentesimo septuagesimo primo (Christi 1460.) dona dedit Monasterio Kannubin uxor Almag Chamar Ducis aureos denarios octingentos.*

Pagina 7. a tergo, Arabice charactere Syriaco: *Anno Graecorum millesimo quadringentesimo sexagesimo quinto (Christi 1154.) die octava mensis Ailul (Septembris) venit ad me Petrum Patriarcham Antiochemum Maronitarum in Monasterio Maiphuc, in Valle Hailig commorantem, filius Isaias Monachus Monasterii Cuzaiæ, & consecravi illum Abbatem Monachorum Monasterii Sancti Ioannis Cuzbandu in Insula Cypri, iuxta petitionem filiorum Monachorum eiusdem Monasterii, propria manu subscriptam, Gabrielis scilicet, & socii eius Monachi Simeonis, & Monachi Abacuc, & Monachi Michaëlis. Sit Deo gloria.*

Iste *Petrus*, Maronitarum Patriarcha vicesimus septimus, anno Christi MCXXI. creatus fuit, obiitque in Monasterio Sanctae Mariae de Maiphuc anno MCLV. Monasterium Sancti Antonii Abbatis de Cuzaiæ, in suprarelata notula memoratum, in altera Valle Montis Libani, Dioecesis Tripolitanae positum est, quod hodie spectat ad Monachos Sancti Antonii Abbatis Congregationis Montis Libani, quorum Regulas, & Constitutiones, per literas in forma Brevis die 31. Martii anno MDCCXXXII. missas, Clemens XII. adprobavit, confirmavitque. Isaiæ autem, quem Monasterii Sancti Ioannis Cuzbandu in Cypri Insula Abbatem *Petrus* an-

antedictus constituit, summam in scribendo, & minio picturando excellentiam laudat Stephanus Aldoënsis in suis Annalibus supracitatis, quod sane probat ex Codice Homiliarum Sancti Iacobi Sarugensis, ab eodem Isaia caractere Chaldaico, seu Elstranghelo, exarato: quem nos vidimus olim in Archivo Monasterii Kannubinenfis optime conservatum.

Pagina 8. *Anno Graecorum millesimo quingentesimo quinquagesimo (Christi 1239.) Ego Petrus, olim Ioannes de oppido Giag nuncupatus, Maronitarum Patriarcha in Sede Antiochiaë residens, & in benedicto Monasterio Sanctae Mariae de Maipbuc commorans, excepi fratrem meum Presbyterum Matthaeum Caelibem, venientem de Monasterio Cuzbandu, & dedi ei pro dicto Monasterio trecentos denarios, & vas Chrismatis una cum Codicibus Arabicis Veteris, & Novi Testamenti, itemque Legem, & Professionem Fidei. Sit Deo gloria. Amen.*

Petrus Maronitarum Patriarcha xxxi. qui & Ioannes Simeon Giagenfis nuncupatur, secundus post Hieremiam supra laudatum Patriarchalem Maronitarum Sedem tenuit ab anno Christi mcccxliv. ad annum mccclxvi. Confirmationem suae electionis, & Pallium Pontificium ab Alexandro Papa IV. & quidquid per suum Nuncium petierat anno mccclvi. obtinuit. Matthaeus vero Presbyter, cui antedictus Petrus Patriarcha trecentos denarios, cum reliquis donis in supra relata notula expressis, pro Monasterio Cuzbandu, alias Coenobium Sancti Ioannis in Cypri Insula nuncupato, tradidit, nec Monachus, nec uxoratus fuit, ideoque Caelebs cognomine adpellatur. Hoc siquidem vocabulo Sacerdotes Orientales, qui Monasticam vitam minime profitentur, & uxorem numquam habuerunt, ad praesentem usque diem vulgo cognominantur.

Pagina 11. a tergo in margine, haec exhibet adnotata: *Anno Alexandri millesimo septingentesimo septuagesimo secundo (Christi 1461.) Presbyteri Georgius & Halal in Monasterio Hauckae commorantes, dono dederunt Monasterio benedicto Sanctae Mariae Kannubin de suis laboribus magnum vas abeneum, in remedium suarum animarum in hoc, & in altero saeculo. Quilibet iuxta petitionem suam, vel bonam, vel malam, mercedem accipiet. Si quis praedictum vas abeneum e Monasterio Kannubinenfi abstraxerit, vendiderit, siue pignori dederit, anathematizatus esto, & maledictus a Deo, a Sede Sancti Petri, a nostra humilitate, & ab omnibus Sedibus. Facta est haec donatio sub Patre nostro, Magistro nostro, Rectore nostro, Corona nostra, & Governatore nostro Mar (hoc est Sancto) Iacobo Hadtenfi Patriarcha Antiocheno, cui Deus misereatur, nobisque per eius preces misericordiam largiatur. Amen.*

Pagina 19. a tergo: *Feria tertia, die 10. mensis Ab (Augusti) anno Alexandri millesimo septingentesimo trigesimo (Christi 1419.) accessit Clericus Iamin, & donavit Monasterio Kannubinenfi octingentos denarios. Donationis huiusmodi testes humilis Archipresbyter Abrahamus, & Nicolaus.*

Et paullo infra eadem pagina 19. *Ego Hamr, filius Sameb, de oppido Capbargaina dono dedi Monasterio Kannubinenfi, pro salute animae*

Meae, & corporis, septem plantas olearum in praedio Capbarsciaena positas. Quisquis donationem hanc subverterit, siue a proprietate Monachorum Sanctae Mariae de Kannubin alienaverit, excommunicatus esto.

Pag. 21. haec habet: *Ericab, filia Sergii, de suis facultatibus donavit Monasterio Sanctae Mariae de Kannubin plantas olearum duas, in oppido Surra, supra Phaschimum sitas. Et paullo post in eadem pag. 21. haec leguntur Arabice exarata, characteribus tamen Syriacis: Sabbato, die 15. mensis benedicti Ab (Augusti) anno millesimo septingentesimo nono, (Christi 1468.) Hader Mahmar, filius Simeonis, de oppido Brisat, dono dedit Monasterio Kannubinenfi arborem nucis in Bagdit, sub initium Aldaileb, in praedio filii David, a decimis immunem. Quisquis donationi factae contradixerit, anathematizatus esto.*

Pagina 24. a tergo in margine: *Anno Graecorum millesimo septingentesimo septuagesimo tertio (Christi 1462.) Iacobus Patriarcha dono dedit sancto Monasterio Kannubin baculum crystallinum pro suffragio animae suae, & Patris Petri Antiochiae Patriarchae. Quisquis ex Monasterio baculum praedictum alio transtulerit, usurpaverit, pignori dederit, vel vendere ausus fuerit, excommunicatus a Deo, a Sede Sancti Petri, & a nostra humilitate maledictus esto.*

Iacobus filius Hid de Hadeth, ex Anachoreta in Divi Sergii, alias Mar-Abun Eremo, creatus fuit anno mccccxlv. post obitum Petri, cognomento Ioannis Giagenfis, Maronitarum Patriarcha xxxix. Confirmatione, & Pallio a Nicolao Papa V. anno mccccxlvii. acceptis, literas Apostolicas a Calisto III. pro publicatione Iubilaei in Monte Libano obtinuit anno mccccxlv. vitaeque hac excessit, Ecclesiasticae disciplinae zelo, & morum candore commendatus, anno in exposita superius notula indicato, videlicet mccccxlii. exeunte. Formula autem excommunicationis, quae in fine eiusdem notulae legitur contra extrahentes, vendentes, vel pignori dantes memoratum baculum crystallinum, ab eodem Iacobo Kannubinenfi Monasterio testamento relictum, usi sunt ab antiquissimis temporibus non solum Patriarchae, & Episcopi Maronitae, sed ceteri etiam inferioris ordinis Orientales, qui pro conservandis Ecclesiarum, & Monasteriorum bonis, tam mobilibus, quam immobilibus, non aliam adhibent praecautiorem, nisi excommunicationis sententiam, quam Orientales Christiani omnes maxime timent.

Pagina 25. *Anno Graecorum millesimo octingentesimo quarto (Christi 1493.) Pater Petrus Patriarcha, filius David, Ben Hasan de oppido Hadet, Monasterio Sanctae Mariae de Kannubin dono dedit post suum obitum in remedium animae suae, casulam rubram, duosque baculos argenteos. Si quis ea vendere ausus fuerit, vel emere, aut oppignorare, anathema sit.*

Testium donationis nomina in eodem margine leguntur, videlicet:

Pater Archiepiscopus Georgius, de oppido Giag.

Archipresbyter Simeon filius Hebaid, de oppido Hadet.

Archipresbyter Iacobus de Hadet, & humilis servus Daniel.

Pe-

Petrus Ben Hasan de Hadet, Maronitarum Patriarcha xli. ad Patriarchatum evectus anno mccccxlviii. die 19. Februarii, ad petendam a Paulo II. confirmationem, & Pallium P. Gryphonem de Familia Sancti Francisci Minoris Observantiae Romani delegavit. Anno autem mccccxlix. quod petierat a Summo Pontifice per eundem fratrem Gryphonem obtinuit. Senio confectus obiit v. Idus Octobris, anno Christi mccccxciv.

Pagina 46. in margine: *Anno Graecorum millesimo septingentesimo trigesimo septimo (Christi 1426.) die 25. mensis Adar (Martii) Hadr de urbe Bybli pro suffragio animae suae, suorumque parentum, plantas olearum triginta duas ab oneribus immunes, quas emerat a filiis. Nuraye de oppido Hadet, Monasterio Kannubinesi irrevocabili donatione reliquit.*

Oliveta, & vineas, quae tam in praefata notula, quam in subsequentibus recensentur, Monasterium Sanctae Mariae de Kannubin ad nostram usque aetatem possedit, ac possidet.

Pagina 62. a tergo in margine ad pag. 63. *Anno Graecorum millesimo octingentesimo vicesimo septimo (Christi 1516.) Petrus Patriarcha, filius David Ben Hasan, de oppido Hadet, per religiosum virum Fratrem Franciscum Terrae Sanctae Commissarium, de Familia S. Francisci, eiusque Interpretem, dono accepit a Pontifice Romano 1. altaris velamen, 11. chirothecas, & sandalia phrygio opere ornata, 111. dalmaticas quatuor, duas scilicet rubras, & alias varii coloris, opere phrygio inaurato elaboratas. Item albam, & chirothecas albi coloris auro ornatas, duo faldistoria; cingulum filis aureis contextum, amictum, duas stolas versicolores, manipulum unum rubrum, & duos versicolores: casulam phrygio opere auro, & argento elaboratam, eiusdem operis pluvialia duo: mitram margaritis undique ornata, & tres vestes de panno laneo; duas etiam pro Elia ben Ioseph Maronitarum Principe, & decem alias pro usu familiarium eiusdem Monasterii Sanctae Mariae de Kannubin.*

Petrus, cognomento *Simeon*, filius David Ben Hasan, de oppido Hadet, *Petri* Ben Hasani, de quo dictum est supra, ex fratre nepos, novem diebus post obitum patris sui, anno scilicet mccccxciv. die 21. Novembris, ab Archiepiscopis, & Episcopis Maronitis Antiochenus Nationis Maronitarum Patriarcha xli. inauguratus. Petrum Presbyterum Maronitam cum P. Marco Florentino, Conventus Franciscanorum Minoris Observantiae, in urbe Beryti Guardiano, pro suae electionis confirmatione, & Pallio Pontificio de more obtinendis, anno mdxiii. Romam delegavit ad Summum Pontificem *Leonem* X. Mediceum, qui eiusdem Petri Patriarchae literis, Nunciisque humanissime exceptis, tam Pallium, & confirmationem concessit, quam munera in antedicta notula recensita, duobus post annis, anno scilicet mdxvi. ad ipsum Patriarcham Petrum, Pontificio nomine deferenda, P. Francisco de Soriano Terrae Sanctae Guardiano, commisit.

Huic potissimum Pontifici Maximo *Leoni*, scilicet decimo, Patriarchae omnes,

omnes, qui post memoratum Petrum, Sedem Antiochenam Maronitarum ad nostram aetatem tenuerunt, debent servati ad haec usque tempora a Romanis Pontificibus moris originem, mittendi nimirum singulis Maronitarum Patriarchis nuper electis cum diplomate Confirmationis, & Pallio sacras supellectiles, aliaque munera in signum Pontificii erga Maronitas amoris, & benevolentiae. Porro *Petrus* Patriarcha ab Hadriano VI. literas publicationis Iubilaei apud universam Maronitarum Nationem, anno MDXXII. consecutus, duobus post annis die 27. Iulii, anno aetatis suae vicesimo supra centum, decessit in Monasterio Kannubinensi, postquam Sedem Antiochenam Maronitarum annos XXXII. mensem 1. dies VI. tenuisset. Exstant eiusdem *Petri* Maronitarum Patriarchae literae ad Leonem X. Pontificem Maximum, quae lectae fuerunt in Concilio Lateranensi, sub eodem Sanctissimo Pontifice anno MDXV. celebrato: & referuntur a Labbeo Tom. XIX. Conciliorum, Venetae editionis anno MDCCXXXII. pag. 1003.

Pagina 93. a tergo. Nota olearum, quas possidet Monasterium Kannubinense, in planitie superiori urbis Tripolis Syriae.

In oppido Caphar-Scechna, in vinea Diaconi, habet Monasterium oleas septem.

Ad oppidi fontem oleas sex.

In Almarigie quindecim.

In praedio Archipresbyteri centum, & tredecim.

Ad viam separantem, quatuor supra octoginta.

In oppido Besbebel octoginta septem.

In oppido Daraia quinquaginta quatuor.

In oppido Capharzaina quadraginta novem.

Pagina 112. Anno Graecorum millesimo octingentesimo trigesimo tertio (Christi 1522.) *Martha Masudi* de oppido Capharsu vidua, dono dedit Monasterio de Kannubin olivetum, sibi ex testamento viri relictum, in praedio, quod ab Occidente respicit praedium *Abrahami ben Diaconi*, ab Oriente valem, ab Aquilone praedium *Mbanna*, & ab Austro praedium *Mahavad*. Quicumque dixerit aliquam in praedicto oliveto se partem habere, anathema sit.

Testium nomina:

Archipresbyter Habaid de oppido Anturin, &

Moyse ben Elthathi.

Pagina 114. Nota olearum ad Monasterium Kannubinense prope oppidum Caphar-Scechna spectantium.

Ad viam, quae ad oppidum Besbel ducit, possidet Monasterium Kannubin oleas novem.

In bivio quatuor.

Ad initium vallis duas oleas, quae cum reliquis, ab Archipresbytero Georgio Algiagio eidem Monasterio irrevocabili donatione relictis, summam conficiunt septem supra triginta olearum.

Item in eodem oppido oleas decem, e quibus una adservatur prope olivetum

vetum Diaconi, cui adnexum est aliud praedium Monasterii Kannubin, continens in prima linea oleas viginti quinque, in secunda triginta quinque, in tertia demum triginta sex.

In praedio Archipresbyteri oleas quatuor.

Ad viam fluminis septem.

In praedio ben Callil sexdecim.

In praedio Archidiaconi decem & octo.

In praedio domus Archipresbyteri unam.

In vineis oppidi tres.

In praedio Archipresbyteri Ioseph sex unitas, & quatuordecim dispersas.

Super collem alias sex.

In campo quatuordecim.

In vinea Presbyteri Sergii duas.

In vinea Archidiaconi septem.

Omnes summatis sunt bis centum, & septuaginta.

Pagina 143. Anno Graecorum millesimo octingentesimo sexto (Christi 1495.) Patriarcha Petrus ben David ben Hasan emit in oppido Hadet pro Monasterio Kannubin praedium, oleas quinquaginta continens, a Ioanne filio Ioseph ben Abrahami de oppido Abdin. Praedii autem confinia sunt ab Oriente via publica, ab Occidente terra montuosa, ab Austro aliud eiusdem Ioannis praedium, ab Aquilone praedium Elgiammal. Quisquis contractum vitare ausus fuerit, Deiparae indignationem incurrat. Testes fuere Archiepiscopus Georgius, & Archipresbyteri Simeon, & Iacobus.

Pagina 157. a tergo Arabice, in margine: Donatus filius Diaconi Petri Monasterio Kannubin dono dedit vineam, & olivetum continens quadraginta oleas, anno Graecorum millesimo octingentesimo decimo (Christi 1499.) die 7. Ailul (Septembris) in remedium animae suae, suorumque parentum.

Pagina 227. Anno Graecorum millesimo septingentesimo vigesimo septimo (Christi 1416.) Gania, de oppido Bacūsa dono dedit quartam partem arboris nucis, quae sita est apud Ecclesiam Sancti Nicolai, in remedium animae suae, suorumque filiorum Sabae, & Ioannis. Testes fuere Archipresbyteri Moyses, Ioseph, Georgius, Ioseph, & Daniel.

Pagina 228. Anno Graecorum millesimo octingentesimo nono (Christi 1498.) Ioseph ben Habd Almenbem dono dedit morum, quam possidebat in oppido Serebel. Et paullo infra: Humilis servus Ioseph, filius Habd Almenbem dono dedit Monasterio Kannubin vigintique arbores moros. Facta est haec donatio anno Alexandri millesimo octingentesimo nono (Christi 1498.)

Pagina 229. Anno Graecorum millesimo octingentesimo trigesimo secundo (Christi 1521.) excisa est mola in oppido Ban, & transvecta ad pistrium Monasterii Kannubin impendiis centum ducatorum sub Patre nostro Petro Patriarcha Antiocheno, & Archiepiscopis Iacobo Hadetensi, & Georgio.

Pagina 249. a tergo: Anno Graecorum millesimo septingentesimo octuagesimo secundo (Christi 1471.) Petrus filius Sergii, de oppido Besbebel, Dioeceseos Tripolitanae dono dedit Monasterio Kannubin duodecim oleas, in

Ha-

Harira positas, pro remedio animae suae, & coniugis. Testes fuere Archipresbyter Sergius filius Archipresbyteri Simeonis, Presbyter Habaid de oppido Eden, & Archipresbyter Ioannes, filius Namrun, de oppido Ban.

Pagina 251. a tergo: *Anno Graecorum millesimo octingentesimo septimo (Christi 1496.) Sergius de oppido Serebel dono dedit Monasterio Kannubin post sui obitum hortum ad Ianuam cum moris, & malis punicis, quae in eodem continentur. Testes fuere Archiepiscopus Simeon, Archipresbyter Iacobus, & Moyses ben Mansur.*

Pagina 259. Anno Graecorum millesimo septingentesimo septuagesimo quarto (Christi 1463.) Archipresbyter David, & Archidiaconus Masud de Besbehel, dono dederunt Monasterio Kannubin sexaginta duas oleas, quae sunt in praedio, Almanaseph nuncupato, cuius limites ab Austro olivetum vetus, ab Oriente via publica, ab Occidente olivetum ben Hailich, & ab Aquilone praedia Davidis. Humilis Archipresbyter Sergius donationem manu sua confirmat.

Pagina 283. a tergo: *Sabbato die 15. Maii Anno Graecorum millesimo sexcentesimo septuagesimo secundo (Christi 1361.) Ioannes filius Sergii de oppido Baluza dono dedit Monasterio Kannubin pro remedio animae suae vineam superiorem apud fontem. Testes fuerunt Iacobus Archiepiscopus Eden, & Archipresbyter Simeon.*

Pagina 284. a tergo: *Bona memoria dignus est Presbyter Simeon filius Archipresbyteri Christoduli de oppido Daraia, qui sponte dono dedit Monasterio Kannubin oleas quatuordecim prope oppidum Caphar-Scechna, in praedio Zabra nuncupato: anno Graecorum millesimo sexcentesimo septuagesimo tertio (Christi 1362.) Testis fuit Archiepiscopus Iacobus, qui haec propria manu conscripsit.*

Pagina 288. a tergo: *Feria quarta, die 15. mensis Ab (Augusti) Moyses Sidonensis, & Salomon filius Georgii ben Abrahami dono dederunt Monasterio Kannubin praedia duo, anno Graecorum millesimo septingentesimo vigesimo (Christi 1409.) Testes fuere Archipresbyter Ioseph, & Moyses.*

Pagina 290. Die Dominica Ioannes filius Sergii dono dedit vineam in oppido Cbestin. Eius confinia sunt ab Oriente vinea Kannubin, ab Austro Aasbun, ab Aquilone vinea Ioannis Azaies, & ab Occidente vinea Archidiaconi.

Ex monumentis hucusque Codici adpositis, & a nobis accuratissime ex Syriaco relatis, palam fit eundem Codicem a Monasterio Sancti Ioannis in urbe Zagba, ubi scriptus fuit, ad Monasterium Sanctae Mariae de Maiphuc in Provincia Botrensi, saeculo circiter undecimo fuisse delatum, iussu Patriarcharum Antiochiae: deinde ad Monasterium Sanctae Mariae de Kannubin, ibique permanisse usque ad annum Christi mccccxcvii. demum in Laurentianam Mediceorum Principum Bibliothecam, in qua nunc adservatur.

Codex autem membranaceus est, vetustissimo Syrorum charactere Chaldaico Estranghelo, ut vocant, sive rotundo, maiusculis literis in folio

folio maximo exaratus. Quanti vero habendus sit, quave cura custodiendus, haecenus dicta satis superque demonstrant; quum & Traditiones, ceterique Ecclesiastici Ritus ex eodem adprime comprobentur, & Ecclesiarum historia, praesertim Antiochenae Maronitarum, eiusque cum Summis Romanis Pontificibus vetustissima communio, & concordia illustretur.

Constat foliis 292. Servatur in Pluteo I. notatus num. 56.

II.

QUATVOR EVANGELIA, Syriace exarata a Theodoro, ante saeculum Christi nonum.

Sub initium legitur Epistola Eusebii Pamphili Caesareensis ad Carpianum, eiusdemque Harmonia Evangelica decem Canonibus comprehensa.

In margine Codicis adnotatur distinctio Evangeliorum in versiculos, seu parvas sectiones, ab eodem Eusebio editas, quae apud Syros aliae sunt ab iis, quae in manuscriptis Graecis, & Aegyptiacis Codicibus conspiciuntur.

Numerus Lectionum cum notulis in margine, tempus, & ordinem designantibus, respondet Indici Lectionum, quem ad initium Codicis I. Evangeliorum adpositum diximus supra pag. 11.

Verba Christi, ut supra: *Il, Il, lammafabastani*, in textu Sancti Matthaei non interpretantur: neque Ioannis Evangelium *Adulterae historiam* habet. Hinc Evangelia haec eiusdem cum superiore Codice I. Evangeliorum editionis, simplicis nimirum, seu vulgatae Syrorum, esse constat.

Postremae Codicis paginae, & Sectiones Evangelii Ioannis a verbis Christi: *Regnum meum non est de hoc mundo*, usque ad finem desiderantur.

Pertinuit olim hic Codex tum ad Archipresbyterum Clementem, tum ad Barlaamam, & Salomonem, & Philippum, eiusdem Clementis filios heredes, a quibus paullo post ad Monasterium S. Sergii in Hardin, Dioecesis Tripolitanae: mox ad Coenobium S. Mariae in Ianoch, Dioecesis Botriensis: demum ad Coenobium S. Mariae de Kannubin, translatus, ad usum Patriarcharum Maronitarum pervenit, ut liquet ex monumentis passim in margine adnotatis.

In pagina 1. haec recentiori manu: *In virtute Dei viri & sancti: Ego servus Christi Hieremias Patriarcha Codicem hunc, & bona Davidis, & Iosephi Monasterio meo in perpetuum addixi. Quisquis ea alienaverit a Deo eiusque Sacerdotibus maledictus esto.*

De hoc Hieremia, Maronitarum Patriarcha xxi. dictum est supra in Notis ad Codicem I. Evangeliorum pag. 16. David autem, & Ioseph,
Part. I. D (quo-

(quorum bona una cum hoc nostro Codice Monasterio suo , Sanctae Mariae , scilicet , in Ianoch , ubi iterum Sedes Patriarchalis collocata fuerat , se addixisse manu propria adnotat Hieremias) arctissimo sanguinis vinculo cum eodem Hieremia coniuncti erant : eidemque tam Codicem hunc Evangeliorum , quam praedia , vineas , ceteraque bona sua morti proximi testamento reliquerunt .

Eadem pagina manu praeclaudati Patriarchae Hieremiae : *Requievit, & migravit ex hoc malorum saeculo ad alterum gaudio plenum, Monialis Inclusa, filia David, feria sexta, die sexto Novembris, anno Alexandri millesimo quingentesimo undecimo (Christi 1199.)*

Praeter Moniales Coenobitas , seu communem vitam agentes , quarum plurima hodie Monasteria in Oriente visuntur , aliud genus Monialium viguit olim apud Christianos Orientales , ac praesertim Maronitas , Nestorianos , & Syros Iacobitas , quas *Inclusas* vocabant : ex eo potissimum , quod postquam in Monasterium admissae fuissent , & triennio primum coenobiticam , seu communem vitam egissent , eis cella prope Monasterium tradebatur , in qua , interdicto quovis hominum consortio , ad mortem usque clausae degebant . Huius generis Monialium meminit Thomas Episcopus Margensis , qui claruit sub *Abrahamo* , & *Theodosio* Patriarchis , nono saeculo ineunte , in sua Historia Monastica , quae Syriace in Bibliotheca Vaticana adservatur ; & adlatum superius monumentum , ad annum ibidem citatum , eas apud Maronitas extitisse demonstrat : licet , hodie nonnisi Moniales primi generis , Coenobitae scilicet , reperiantur .

Item : *Monialis Sara , post Inclusae obitum mensibus decem , requievit Dominica die octava Augusti . Sit bona memoria digna , quia multum in Monasterio S. Sergii cum ceteris Monialibus laboravit . Deus pacem , & quietem eis largiatur cum Sanctis & Virginibus sapientibus .*

Prope oppidum Hardin , Dioecesis Tripolitanae , duo Monasteria olim a Maronitis apud antiquissimam S. Sergii Ecclesiam , quae Orientalem eiusdem Hardin partem respicit , constructae fuere : ex quibus unum fuit olim Sedes Patriarcharum Maronitarum , & plurimorum eiusdem nationis Monachorum ; in altero vero Moniales item Maronitae usque ad annum Christi mcccccl. domicilium habuerunt . Ambo Monasteria cum virorum , tum feminarum , a titulo praefatae Ecclesiae S. Sergii , & vicini oppidi Hardin , nomen sortita sunt usque ad praesentem diem . Ab anno Christi mcccccl. duo haec Monasteria , ob frequentes barbarorum excursiones , a Monachis , & Monialibus derelicta , tantam temporum iniuriam passa sunt , ut praeter Ecclesiam S. Sergii iam collabentem , nonnisi lapidum acervus hodie conspiciatur .

Eadem pagina 1. a tergo : *In nomine Causae omnium Creaturarum . Anno Alexandri millesimo quingentesimo octogesimo (Christi 1269.) Filii Archipresbyteri Clementis dividerunt inter se menses , quibus Sanctorum Basilii , & Lucii Ecclesiis servire debeant , fuitque pars Barsaumae December ,*

Ianuarius ; Iunius , & Iulius : Salomonis vero , & Philippi alii octo menses .

Pagina 4. *In Nomine Dei vivi . Anno Alexandri millesimo quingentesimo octogesimo (Christi 1269.) . Diaconus Ioseph dono dedit Ecclesiae Sanctorum Basilii , & Lucii omnia suae uxoris defunctae bona .*

Ecclesia Sanctorum Basilii , & Lucii , vulgo *Mar Nubra* nuncupata , quae ad hunc usque diem nedum a Maronitis , sed ab Haereticis etiam , Schismaticis , & Infidelibus maxima cum veneratione frequentatur ; sita est in Dioecesi Bybliensi apud arcem olim munitissimam , quam Latinis Tripolis Syriae Comites ad tuendam hanc Phoeniciae partem a Saracenorum irruptionibus , maximo sumptu extruxerunt saeculo circiter undecimo . Eius fornices , & parietinae , quae adhuc videntur , ceteraeque ruinae , eximiae molis magnitudinem monstrant . Memoratae Ecclesiae Sanctorum Basilii , & Lucii thus , ceram , aliaque dona , ob accepta eorumdem Sanctorum patrocinio beneficia , Christiani omnes , & Infideles saepissime deferre solent .

Pagina 9. *In Nomine Dei vivi . Anno Graecorum millesimo septingentesimo sexagesimo quinto (Christi 1254.) . Salomon , filius Thomae de Harda , dono dedit Ecclesiae Sanctorum Basilii , & Lucii duas lineas olearum prope oppidum Besciara sitas , pro remedio animae suae , & sui parentis . Quisquis eas usurpaverit sortis Iudae Iscariotae particeps esto .*

Pagina 11. Arabice . *In Nomine Patris , & Filii , & Spiritus Sancti . Anno Hegirae trecentesimo octogesimo primo (Christi 991.) mense Aprili , exeunte Feria , sub Chalipha Albaziz Mosulmannorum Imperatore , & Saif Damasci urbis Praefide , exeunte Feria sexta Crucifixionis Domini nostri Iesu Christi , & ineunte Sabbato , accidit terraemotus vebemens , qui continuit , & deposuit maria , aedesque quamplurimas a fundamentis evertit . Ego Simeon filius Hababisci ad perpetuam huius calamitatis memoriam manu mea scripsi .*

Alhazizus , pater Mansoris , filius Moezzi , de celebri Chalipharum , seu Imperatorum Phatemidarum familia , quae ab anno Christi dccccx. ad annum mclxxi. Africae , Aegypto , & Syriae quindecim subministravit Chaliphas , quintus eiusdem familiae Imperator recensetur , uti notat Ebu - Rahebus in Chronico Orientali , Venetiis anno mdccxxix. impresso . Is anno Christi dccccclxxv. Maado Moezzo patri suo successit in imperio Mosulmannorum , seu Mahometanorum : & anno aetatis suae xlii. cum aliquot mensibus , in balneo Pelusii , vulgo Damiatiae decessit . Terraemotum autem , cuius supra fit mentio , ceteri rerum Orientalium Scriptores , ut puta Elmacinus , Makritius , aliique commemorant .

Pagina eadem 11. *Hic Codex Evangeliorum spectat ad Monasterium Sanctae Mariae de Kannubin , cuius precibus Deus nostri misereatur . Si quis Scriptoris nomen noscere velit , est Theodorus .*

Pagina 98. *In Nomine Dei vivi . Simonita filia Eliae dono dedit Monasterio Sancti Sergii vineam ad initium fontis , ut Deus animae corporique*

suo salutem concedat. Accidit haec donatio anno Graecorum millesimo quingentesimo nono (Christi 1198.) in Festo Sancti Sergii, quod nos Presbyter Thaddaeus, Georgius, & Paulus testamur.

Ex Monumentis haftenus relatis palam fit laudatum Codicem saeculo Christi nono vetustiorum esse: quod literarum maiestas, scripturae vetustas, & operis forma comprobare videntur.

Codex perrarus, in folio membranaceo, literis capitalibus Chaldaicis, estranghelis, seu rotundis exaratus.

Constat paginis 208. Adservatur in Pluteo I. notatus numero 58.

III.

SANCTVM IESV CHRISTI EVANGELIVM Syriace exaratum in urbe Edessa in Mesopotamia, mense Decembri, anno Graecorum millesimo sexagesimo octavo, Christi DCCLVII. sub Abrahamo Abbate, ut liquet ex nota Calligraphi ad calcem adposita.

Sub initium exhibet Codex Canones Harmonicos Eusebii Pamphili Caesareensis, eiusdemque Epistolam ad Carpianum, & Lectionum tabulas iuxta Syrorum ritum, in quibus earundem tempus, & ordo designatur. Sed haec adiecta videntur recentiori manu: nec character, licet & ipse perantiquus, aetatem Codicis aequat.

In margine numerantur Sectiones Eusebianae cum earundem reductione ad decem praefatos Eusebii Canones: & passim quatuor Evangelistarum Harmonia ad calcem singulorum fere Codicis foliorum literis numeralibus indicatur.

Canonum autem, Sectionum, & Capitum maiorum numerus ex epigraphe ad calcem cuiusque Evangelistae adiecta notatur.

Pagina 55. a tergo: *Finem habuit Sanctum Evangelium Matthaei Evangelistae, qui locutus est Hebraice. In eo sunt Capita sexaginta octo: Canones vero numerantur tercenti & sexaginta: Miracula viginti quinque: Parabolae quinque supra viginti: & Testimonia ex veteri Testamento triginta duo.*

Pagina 84. In fine Evangelii Sancti Marci, ad calcem cernitur eiusdem Evangelistae imago, variis coloribus ruditer expressa, in hunc modum. In aedicula, ut cernitur, duobus columnis subfulta, stat Sanctus Marcus, qui dextra manu Evangelii sui Codicem tenet pectori admotum; sinistra vero manu pallio velata eundem Codicem, quem pictura exhibet gemmis ornatum, substinet. Nimbo, divini luminis, & gloriae symbolo, eius caput decoratur; pedes vero caligis induti visuntur. Vtrunque iuxta caput Evangelistae eius nomen adnotatum legitur.

Mox

Mox legitur in corpore : *Finem habuit Sanctum Evangelium Marci , qui locutus est Romae in urbe Roma . In eo autem sunt Capita duo de quinquaginta : Canonum numerus bis centum & quadraginta : Miracula duo supra viginti : Parabolae sex : Testimonia ex veteri Testamento viginti septem .*

Pagina 128. *Finem habuit Sanctum Evangelium Lucae , qui locutus est Ionice . In eo sunt Capita tria supra octoginta : Canones numero ter centum quadraginta octo : Miracula tria supra viginti : Parabolae viginti septem : Testimonia ex veteri Testamento sexdecim .*

Pagina 160. a tergo : *Explicit descriptio Sancti Evangelii Ioannis , qui locutus est , & scripsit Ionice in Epheso . In eo autem numerantur Capita decem & novem : Canones numero bis centum triginta duo : Miracula octo : Parabolae quinque : Testimonia ex veteri Testamento quindecim .*

Numerus Capitum , ut vides , cum iis , qui in superioribus Evangeliorum Codicibus adnotantur , minime concordat . Praeterea legitur in isto Codice , quae in praefatis Codicibus deest , *historia Adulterae* : hinc eundem diversae editionis esse ab illis , & iuxta versionem Philoxeni Mabugensis , a Thoma Harclensi emendatam , quae apud nonnullos Syros in usu est , editum non dubitamus .

Philoxenus enim , qui & Xenaias , Episcopus Hierapolis , seu Mabugi , haereticus Monophysita , anno Christi *dviii*. Syriacam Sacrorum Evangeliorum versionem edidit , teste Thoma Harclensi in nota ad calcem Codicis Evangeliorum ab eodem exarati anno Graecorum *dccccxxvii*. Christi *dcxvi*. qui in Bibliotheca Angelica S. Augustini de Vrbe exstat , ubi haec de versione Philoxeni : *Translatus fuit Liber hic quatuor Evangeliorum primum quidem in urbe Mabugo a religiosissimo Mar Philoxena*
Can-

Confessore eiusdem urbis Episcopo, &c. Hanc Philoxeni versionem idem Thomas Harclensis Episcopus Germaniciae (qui perperam Heracleensis nuncupatur; nam non ex Heraclea Syriae urbe, sed ex Harchel Mesopotamiae pago, originem, & nomen duxit) ad tria exemplaria Graeca valde accurata correctaque in Anton, seu Antonianorum Monachorum Monasterio, in urbe Alexandriae sito, studiosissime contulit, anno Alexandri DCCCCLXXVII. hoc est, Christi DCXVI. pluribusque in locis emendavit, uti liquet ex epigraphe Codicis praeclaudatae Bibliothecae Angelicae, ab eodem Thoma exarata. Hinc versio haec Thomae Harclensi communiter tribuitur: neque Philoxeniana, aut Xenaiensis, sed Harclensis, sive Heracleensis nuncupatur: de qua frequens fit mentio apud Syros Scriptores, ac praesertim Iacobitas, qui ea in divinis Officiis utuntur, eiusque auctoribus, Philoxeno nimirum, & Thomae, acerrimis Monophysiticae Septae contra Patres Caichodonenses propugnatoribus, Sanctorum cultum praestant quotannis.

Pertinuit autem eximius hic Codex ad Abrahamum Abbatem Monasterii Sancti Iacobi: deinde ad Eleazarum, & ad Doctorem Isaac, Abbatem Monasterii Sancti Ioannis: mox ad Abrahamum de oppido Caramsadde, qui eundem Monasterio Sanctae Mariae de Kannubin dono dedit, ut liquet ex monumentis eidem Codici adiectis.

Pagina 9. Arabice. *In Nomine Sanctissimae Trinitatis. Hic Codex spectat ad Monasterium Sanctae Mariae de Kannubin. Quisquis in eo legerit miserationem precetur Abrahamo de oppido Caramsadde, qui illum praedicto Sancto Monasterio irrevocabili donatione dedit.*

Pagina 161. *In Nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti nunc & semper, & in saecula saeculorum: Amen. Explicit Codex iste quatuor Evangeliorum in civitate Orphae (Edessae) quae est in Mesopotamia, in Templo Sanctorum Apostolorum eiusdem civitatis Orphae, mense Canun priori (Decembri) anni Alexandri millesimi sexagesimi octavi, Indictione duodecima. Est autem Venerabilis, & Dei amantis Mar-Abrahami, qui praest Monasterio Sancti Iacobi, quod est in oppido Karmusc prope urbem Orpham; & eundem sibi ipse adornavit velut in spiritualem utilitatem suam, & eorum omnium, qui illum legerint. Deus retribuat ei pro uno centum sexaginta tria in regno coelorum: suorumque defunctorum bonam memoriam faciat in mansione Sanctorum, precibus Deiparae, & omnium Sanctorum: Amen. Si quis legendi causa Librum hunc petierit, vel ab eo quidquam transcribendi causa, quocumque modo, suadente dein Diabolo, sibi usurpaverit, vel paginam abstraxerit, maledictus esto Reliqua ob defectum paginae desiderantur. Et paullo infra, in eadem pagina a tergo, alia sed per vetusta manu: Rabbanus (Doctor) Isaac, Abbas Monasterii emit Codicem hunc Evangeliorum a Monacho Eleazaro novem denariis, quorum quilibet carata continet quadraginta; ideoque subscriptionem meam adiunxi.*

Deducta igitur Alexandri Magni Epocha ad nostrum computum, scriptus fuit hic Codex anno Christi septingentesimo quinquagesimo se-

septimo, in quem incidit Indictio duodecima, a Calligrafo notata.

Codex membranaceus in quarto maximo, vetustissimis Syrorum literis rotundis eleganter exaratus, eodemque pretio, quo superiores Evangeliorum Codices, habendus.

Constat Paginis 161. Adservatur in Pluteo I. notatus numero 40.

IV.

PSALTERIUM Syriacum continens centum, & quinquaginta Psalmos Davidis, & in quinque Libros divisum, iuxta vetustissimam Syrorum versionem, quae nec cum Hebraico Textu, neque cum Septuaginta Interpretum versione concordat. Hanc autem repertam fuisse apud viduam Hiericuntinam ab Origene, & quintam nuncupatam, testatur Gregorius Barhebraeus Orientis Maphrianus, seu Primas. Pag. 1. a tergo legitur ad initium Psalmorum sequens adnotatio: *Domine Deus Omnipotens, incipit servus tuus humilis scribere Psalmos Davidis Prophetarum, & Regis Israël.*

Praeter Psalmorum in quinque Libros, quam indicavimus, divisionem, quilibet Psalmus dividitur in sententias, seu versiculos, quorum numerus sub singulorum initium indicatur.

Versiculos hosce veluti singulares, & cum editis in Polyglottis haud convenientes, in hoc Catalogo recensere operae pretium duximus.

Psalmus primus continet versiculos	xiv.
Psalmus secundus	xxviii.
Psalmus tertius	xvii.
Psalmus quartus	xx.
Psalmus quintus	xxviii.
Psalmus sextus	xix.
Psalmus septimus	xxxv.
Psalmus octavus	xviii.
Psalmus nonus	xlvi.
Psalmus decimus	xxix.
Psalmus undecimus	xvii.
Psalmus duodecimus	xix.
Psalmus decimus tertius	xii.
Psalmus decimus quartus	xvii.
Psalmus decimus quintus	xiii.
Psalmus decimus sextus	xxiii.
Psalmus decimus septimus	xxvii.
Psalmus decimus octavus	cv.
Psalmus decimus nonus	xxxi.
Psalmus vigesimus	xix.

Psal-

Psalms vigesimus primus	XXVII.
Psalms vigesimus secundus	LXVII.
Psalms vigesimus tertius	XIII.
Psalms vigesimus quartus	XXVII.
Psalms vigesimus quintus	XXXVIII.
Psalms vigesimus sextus	XXIII.
Psalms vigesimus septimus	XXX.
Psalms vigesimus octavus	XVII.
Psalms vigesimus nonus	XXI.
Psalms trigesimus	XXI.
Psalms trigesimus primus	L.
Psalms trigesimus secundus	XXV.
Psalms trigesimus tertius	XLV.
Psalms trigesimus quartus	XLI.
Psalms trigesimus quintus	XXIX.
Psalms trigesimus sextus	XXIV.
Psalms trigesimus septimus	CXX.
Psalms trigesimus octavus	XLI.
Psalms trigesimus nonus	XXXIX.
Psalms quadragesimus	XL.
Psalms quadragesimus primus	XXX.

Explicit Liber primus Psalmorum.

INCIPIT LIBER SECVNDVS.

Psalms quadragesimus secundus	XXXI.
Psalms quadragesimus tertius	XV.
Psalms quadragesimus quartus	LV.
Psalms quadragesimus quintus	XLIX.
Psalms quadragesimus sextus	XXII.
Psalms quadragesimus septimus	XIV.
Psalms quadragesimus octavus	XXVI.
Psalms quadragesimus nonus	XLIII.
Psalms quinquagesimus	XLIX.
Psalms quinquagesimus primus	XXXIX.
Psalms quinquagesimus secundus	XIX.
Psalms quinquagesimus tertius	XVIII.
Psalms quinquagesimus quartus	XIV.
Psalms quinquagesimus quintus	XLII.
Psalms quinquagesimus sextus	XXV.
Psalms quinquagesimus septimus	XXV.
Psalms quinquagesimus octavus	XXIV.
Psalms quinquagesimus nonus	XXXVIII.

Psal-

Pſalmus ſexageſimus	XXI.
Pſalmus ſexageſimus primus	XV.
Pſalmus ſexageſimus ſecundus	XXVI.
Pſalmus ſexageſimus tertius	XXIII.
Pſalmus ſexageſimus quartus	XXII.
Pſalmus ſexageſimus quintus	XXX.
Pſalmus ſexageſimus ſextus	XXXV.
Pſalmus ſexageſimus ſeptimus	XIV.
Pſalmus ſexageſimus octavus	CXVI.
Pſalmus ſexageſimus nonus	LXXIII.
Pſalmus ſeptuageſimus	XII.
Pſalmus ſeptuageſimus primus	L.
Pſalmus ſeptuageſimus ſecundus	XLV.

Explicit Liber ſecundus Pſalmorum.

INCIPIT LIBER TERTIVS.

Pſalmus ſeptuageſimus tertius verſic.	LI.
Pſalmus ſeptuageſimus quartus	XLVII.
Pſalmus ſeptuageſimus quintus	XXII.
Pſalmus ſeptuageſimus ſextus	XXII.
Pſalmus ſeptuageſimus ſeptimus	XLII.
Pſalmus ſeptuageſimus octavus	CXII.
Pſalmus ſeptuageſimus nonus	XXXVIII.
Pſalmus octogefimus	XL.
Pſalmus octogefimus primus	XXX.
Pſalmus octogefimus ſecundus	XVI.
Pſalmus octogefimus tertius	XXXIV.
Pſalmus octogefimus quartus	XXVI.
Pſalmus octogefimus quintus	XXV.
Pſalmus octogefimus ſextus	XXXIII.
Pſalmus octogefimus ſeptimus	XIII.
Pſalmus octogefimus octavus	XXXVIII.
Pſalmus octogefimus nonus	C.

Explicit Liber tertius Pſalmorum.

INCIPIT LIBER QVARTVS.

Pſalmus nonageſimus verſic.	XXXVIII.
Pſalmus nonageſimus primus	XXXII.
Pſalmus nonageſimus ſecundus	XXXI.
Pſalmus nonageſimus tertius	XIV.

Part. I.

E

Pſal-

Psalms nonagesimus quartus	XLVII.
Psalms nonagesimus quintus	XXII.
Psalms nonagesimus sextus	XXVIII.
Psalms nonagesimus septimus	XXVII.
Psalms nonagesimus octavus	XVIII.
Psalms nonagesimus nonus	XXI.
Psalms centesimus	X.
Psalms centesimus primus	XVII.
Psalms centesimus secundus	LIV.
Psalms centesimus tertius	XLVI.
Psalms centesimus quartus	XXXVIII.
Psalms centesimus quintus	LXXXII.
Psalms centesimus sextus	LXXXVII.

Explicit Liber quartus Psalmorum.

INCIPIT LIBER QUINTVS.

Psalms centesimus septimus versic.	LXXXIV.
Psalms centesimus octavus	XXVI.
Psalms centesimus nonus	LVI.
Psalms centesimus decimus	XV.
Psalms centesimus undecimus	XXII.
Psalms centesimus decimus secundus	XXII.
Psalms centesimus decimus tertius	XV.
Psalms centesimus decimus quartus	LIII.
Psalms centesimus decimus quintus	XXXIII.
Psalms centesimus decimus sextus	IV.
Psalms centesimus decimus septimus	XLII.
Psalms centesimus decimus octavus	CLXXXVIII.
Psalms centesimus decimus nonus	XIV.
Psalms centesimus vigesimus	XVI.
Psalms centesimus vigesimus primus	XIV.
Psalms centesimus vigesimus secundus	V.
Psalms centesimus vigesimus tertius	XIII.
Psalms centesimus vigesimus quartus	XII.
Psalms centesimus vigesimus quintus	XII.
Psalms centesimus vigesimus sextus	XIV.
Psalms centesimus vigesimus septimus	XI.
Psalms centesimus vigesimus octavus	XIII.
Psalms centesimus vigesimus nonus	X.
Psalms centesimus trigesimus	VI.
Psalms centesimus trigesimus primus	XXX.
Psalms centesimus trigesimus secundus	VI.

Psal-

Psalms centesimus trigessimus tertius	v.
Psalms centesimus trigessimus quartus	xliii.
Psalms centesimus trigessimus quintus	xxvi.
Psalms centesimus trigessimus sextus	xvii.
Psalms centesimus trigessimus septimus	viii.
Psalms centesimus trigessimus octavus	xlii.
Psalms centesimus trigessimus nonus	xxv.
Psalms centesimus quadragessimus	xxi.
Psalms centesimus quadragessimus primus	cxli.
Psalms centesimus quadragessimus secundus	xxviii.
Psalms centesimus quadragessimus tertius	xxxiii.
Psalms centesimus quadragessimus quartus	xl.
Psalms centesimus quadragessimus quintus	xxiii.
Psalms centesimus quadragessimus sextus
Psalms centesimus quadragessimus septimus	xviii.
Psalms centesimus quadragessimus octavus	xxviii.
Psalms centesimus quadragessimus nonus	xviii.
Psalms centesimus quinquagesimus	xi.

Explicit Liber quintus, & ultimus Psalmorum Davidis, qui omnes simul sunt centum quinquaginta Psalmi, & continet versiculos MMMCXXXII.

Praeterea habentur in hoc Codice Cantica Veteris, & Novi Testamenti, quae ad calcem omnium fere Psalteriorum Orientalium adiaci solent, videlicet:

Canticum Moysis, quod continet versiculos LIII.

Canticum Isaiae versic. xviii.

Alterum Moysis Canticum versic. cxxxvi.

Canticum Deiparae Virginis.

Beatitudines a Christo Domino nostro Discipulis traditae.

Oratio Dominica.

Symbolum trecentorum Patrum, qui Nicaeae convenerunt.

Canticum Angelorum, quod Eliae Prophetae tribuitur.

Hymnus ad Matutinum Ieiunii recitandus.

Hymnus Sancti Ephraem Syri metricus de Amore Sapientiae.

Codex rarissimus, in quarto minori bombycino, pervetustis Syrorum literis, & sermone eleganter exaratus ab Hausceb, uti sequenti epigraphe, ad calcem adposita, declaratur. *Gloria Patri, qui dat potentiam, & Filio, qui praestat opem, & Spiritui Sancto, qui perficit nunc & semper, & in saecula saeculorum: Amen. Explicit Liber Psalmorum Davidis Regis Prophetae Feria IV. ineunte mense Ailul (Septembri) anno Graecorum MDCXXIX. (Christi 1318.) scripsit autem illum Hausceb peccator in Monasterio benedicto de Cuxaia. Propter Deum legentem rogo ut*

pro cunctis, qui in hoc libro operam impenderunt, oret. Unusquisque secundum preces suas retributionem accipiet in utroque saeculo: Amen. Assusus autem, & denuo compactus fuit anno Alexandri millesimo octingentesimo trigesimo tertio (Christi 1522.) ab humilibus Malech, & Gabriele de oppido Eden, cura, & solitudine Patris Ionae Eremitae de oppido Matritib. Etiam nos humiles rogamus legentes, & videntes Librum hunc, ut humilitatis nostrae in misericordia & oratione ad Deum recordentur.

Ionas Eremita, cuius cura Codex hic Psalmorum iterum compactus fuit, cum insigni sanctitatis fama obiit anno Christi MDXLI. in Monasterio S. Antonii Cuzaiæ, de quo haec Cl. Vir Stephanus Edenensis, Antiochenus Maronitarum Patriarcha, in Chronico Arabico, cuius duo exemplaria habemus, alterum penes nos, alterum in Bibliotheca Vaticana. Anno Christi MDXLI. ad Deum migravit religiosissimus Pater Archipresbyter Ionas Matritibensis, Eremitarum Princeps, postquam, ut scribit Gabriel Edenensis Eremita, ipsius discipulus, Anachoreticam vitam, puritate, ac singulari pietate clarus, per annos quinquaginta duxisset. Hic abstinencia fuit incredibili: nam quatuor ante obitum annis biduum integrum ieiunans, tertio quoque die ieiunium solvere, nec nisi Sabbato, & Dominica in Quadragesima, cibum capere consuevit. Ad haec a Pentecoste ad Nativitatem Domini, & ab Epiphania ad Dominicam Resurrectionis ieiunium perducere in more habuit. Missam quotidie celebrabat: omnem potus usum, excepto Sabbato, perpetuo sibi interdicens. In maiori hebdomada bis duodecies millies Deum flexis genibus adorabat: in aliis Quadragesimalis ieiunii diebus prostrationes ad terram tamdiu repetebat, donec corpus sudore manaret: misericordia vero, & caritate in proximum sic excelluit, ut omnes sui temporis homines superaverit. Multos reliquit virtutum suarum imitatores: qui tamen praeclara eius gesta pro merito literis mandaret, existit nemo. Quamobrem laudatus Gabriel Eremita eius discipulus, quum vellet pauca quaedam ex eius gestis referre, de seipso haec subiungit: *Atque hic me ipsum ego miser reprehendens, calamum de tabula excussi, ne mihi lector exprobraret, inquiens: „quem, & qualem fructum haec arbor produxit! Alter quoque eius discipulus, Ioannes nempe Lephediensis Archipresbyter, hoc de eo iuratus testis adfirmat: quum nimirum oleum in vase defecisset, posito a Iona thure, precibusque ad Deum fuis, oleo repente plenum inventum fuisse; quod cum ille obstupescens admiraretur: Laudes, inquit Ionas, cane Christo Domino nostro, & vide eius miracula, quae per minimum Servorum suorum facit. Gratias ei semper referamus: verum cave, ne cui haec ante meum obitum patefacias.* Cum autem morti adpropinquaret, nullo nuncio, rogavit Dominum Patriarcham Mosen Accarensensem, & Cyriacum Edenensem Archiepiscopum, ut sibi absolutionem, & benedictionem mitterent. Cumque ambo adessent, eisque Fratres, gregemque Christi moriturus commendasset, puram animam Creatori reddidit. Cuius mortis fama circumquaque pervulgata, innumera Antistitum,

tum, Monachorum, populique multitudo ad Monasterium Cuzaiae confluit, qui sacrum eius corpus venerantes, illud cum fletu, & lacrymis ibi sepeliendum curarunt, ubi vitam Anachoreticam inclusus egerat. Aiunt autem eius corpus usque in praesentem diem incorruptum manere.

Pergit idem Cl. Vir Stephanus Edenensis in supralaudato Chronico ad annum Christi MDXLIV. referre, venerabilem praefatum Ionam Gabrieli discipulo post obitum adparuisse, eique, ut in Ecclesia Monasterii Cuzaiae tria Altaria aedificare curaret, praecepisse: maius quidem sub invocatione Deiparae; alia vero duo minora Sanctis Antonio, & Macario Abbatibus nuncupanda. Haec de Iona dicta sint satis.

Constat paginis 219. Adservatur in Pluteo I. notatus num. 12.

V.

CODEX PSALMORVM DAVIDIS, Editionis Syro-Graecorum, quos Melchitas, id est *Imperiales*, vocant, ex eo potissimum, quia Constantinopoleos Imperatoribus obsequentes, sub Patriarchis Graecis Antiocheno, & Hierosolymitano in utraque Phoenicia, & in Palaestina, ubi commorantur, ad haec usque tempora Graecorum Schisma, dogmata, & ritus Arabico idiomate profitentur.

Editio autem Syro-Graecorum, seu Melchitarum, cuius est Liber praefatus Psalmorum, cum textu, & versione Septuaginta Interpretum concordat. Eius auctor censetur Abdalla Ben Alphadi Diaconus, Archiepiscopi Abdallae filius, Syro-Melchita, qui ante saeculum Christi duodecimum Antiochiae claruit, multosque libros e Graeco Arabicos fecit.

Praeter Psalmos centum & quinquaginta, legitur in fine Codicis Psalmus, extra numerum Arabice versionis, qui incipit: *Parvus eram*; & definit: *Abstulisti ignominiam a filiis Israël*.

Ad calcem adiecta sunt Cantica Moysis 11. Annae matris Samuelis Prophetae 1. Habacuc Prophetae 1. Isaiae Prophetae 1. Ionae Prophetae 1. Canticum trium Puerorum, quod incipit: *Benedictus es, Domine*. Alterum trium Puerorum, quod incipit: *Benedicite omnia opera Domini*; & Canticum Deiparae Virginis Mariae.

Codex bombycinus in quarto minori, Arabicis literis, & sermone eleganter scriptus, & optime conservatus.

Constat paginis 204. Adservatur in Pluteo I. notatus num. 23.

VI.

LECTIONES EVANGELIORVM, per anni circulum, iuxta Ritus Ecclesiae Armenae, in Missarum solenniis recitandae.

Liturgia Sancti Ioannis Chrysostomi cum variis precibus, a Sancto Gregorio Illuminatore, Armenorum Apostolo, editis.

Co-

Codex bombycinus in folio, pervetustus: Armenis characteribus eleganter exaratus; sed in principio, & in fine mutilus.

Constat paginis 79. Adservatur in Pluteo I. notatus num. 11.

VII.

MISSALE ROMANVM cum suo KALENDARIO, ex Latino sermone in Armenum conversum anno Christi MCCCXI. a Gregorio Franc-Armenorum Archiepiscopo, ad usum Fratrum Praedicatorum in Armenia degentium, & Ecclesiae Naxivanensis, quae ritum Latinum sequi coepit circa annum Christi millesimum tercentesimum decimum octavum.

Sub initium Codicis recentiori manu adiecta legitur sequens nota: *Missale iuxta ritum, & consuetudinem Fratrum Praedicatorum in vetus Armeniacum, e Latino idiomate versum a Reverendissimo Archiepiscopo Gregorio, qui creatus fuit Praeful Armenorum anno Domini MCCCXIII. in urbe Roma, quam adiit anno MCCCXI. delegatus a Beato Bartholomaeo Ordinis Praedicatorum Sacerdote, primo Fidei Catholicae in Armenia maiori Propagatore. In urbe Roma duos huius generis Libros vertit Gregorius, quorum unum in Armeniam redux asportavit; alterum vero (hunc scilicet) in Italia conservandum reliquit. Cumque frater Ioannes Baptista Ordinis Praedicatorum, Provinciae Armeniae Praefectus, ab Archiepiscopo Nicolao Iubilaei gratia Romam missus, forte fortuna Florentiam appulisset, hunc sacrum Codicem, (siquidem pagina ei una, temporum iniuria, contrita deerat) omnibus numeris absolutum reddidit, sub auspiciis Serenissimi Francisci Medicei Magni Ducis Etruriae Secundi.*

Beatus Bartholomaeus Bononiensis Ordinis Praedicatorum, de quo in superiori inscriptione fit mentio, a Ioanne Papa XXII. consecratus fuit Episcopus non Armeniae quidem, ut communiter dicitur, sed Provinciae Maragensis, quae inter Armenorum, Parthorumque confinia sita est. Plurimos Armenos ad Catholicam Fidem convertit, & Ordinem regularem eiusdem Nationis, vulgo Vnitorum sub Constitutionibus Fratrum Praedicatorum una cum P. Magistro Ioanne Anglo instituit, variisque demum sacris Codicibus, ex Latino in Armenum sermonem conversis, quorum multi adhuc existant apud Patres Dominicanos Armenos Naxivanensis Provinciae, virtutibus, ac meritis plenus anno Christi MCCCXXIII. ad Dominum migravit. Gregorius autem nostri Codicis versionis auctor, quem B. Bartholomaeus Romanus delegavit, Armenus natione fuit, & memoratae Congregationis Vnitorum alumnus. Ecclesia demum Naxivanensis, ad cuius usum idem Gregorius Missale transtulit, sita est in Armenia maiori, eique ab anno Christi MCCCXI. usque ad praesentem diem, nonnisi ex Dominicana Familia Archiepiscopus a Summis Pontificibus praefici solet. Qui autem eam rexere Ecclesiam, fuerunt ad nostram aetatem quindecim, de qui-

quibus vide Galanum in Conciliat. Ecclesiae Armenae cum Romana Tom. I. Part. I. a pag. 508. ad finem.

Codex membranaceus in folio, Armenorum charactere, & sermone ab eodem Gregorio Archiepiscopo adcuratissime exaratus, & optime conservatus.

Constat paginis 428. Adservatur in Pluteo I. notatus num. 13.

VIII.

IMAMI SCHEABEDDINI ACMETIS de Septa Sciapheitarum Excerpta varia, octoginta quatuor Capitibus comprehensa, in quibus Politica, Moralia, Physica, Historica, & politioris literaturae argumenta tractantur, & Arabum Philosophorum, ac Poëtarum testimoniis illustrantur.

- Cap. I. De fundamentis Religionis Mahometanorum.
- Cap. II. De Intellectu, & Memoria.
- Cap. III. De Alcorani praestantia, deque bonis eundem legentibus a Deo promissis.
- Cap. IV. De morum integritate, deque metodo pro discipulorum instructione & Praeceptoribus habenda.
- Cap. V. De rectitudine Iudicii.
- Cap. VI. De Parabolis, & Proverbiis.
- Cap. VII. De Eloquentia, & politiori Literatura.
- Cap. VIII. De brevisate Orationis.
- Cap. IX. Oratorum, ac Poëtarum maioris notae gesta describuntur.
- Cap. X. De Continentia, & Fiducia.
- Cap. XI. De Consilio, & Correctione fraterna, deque Novissimorum recordatione.
- Cap. XII. Praecepta Moralia dilucidantur.
- Cap. XIII. De custodia linguae, ac silentio.
- Cap. XIV. De Imperatoribus, & Regibus, eorumque cura, & benevolentia in subditos: deque subditorum obedientia, & obsequio iisdem praestando.
- Cap. XV. De familiaritate cum Regibus.
- Cap. XVI. De Ministris Regum, eorumque qualitate.
- Cap. XVII. Quam plurimis periculis Populorum Rectores subiiciuntur.
- Cap. XVIII. De Iudiciis, deque ignominia eorum, qui munera acceptant.
- Cap. XIX. De aequitate, & favore.
- Cap. XX. De iniustitia, & innocentium oppressione.
- Cap. XXI. De Tributis a Christianorum natione exigendis.
- Cap. XXII. De Vætigalibus Mosulmanorum.
- Cap. XXIII. De reciproca hominum aequalitate.

Cap.

- Cap. xxiv. De intercessione , conversatione , & dilectione fraterna .
- Cap. xxv. De commiseratione in Dei creaturas .
- Cap. xxvi. De virtute Humilitatis , eiusque laudibus .
- Cap. xxvii. De Superbiae , & vanae mundi gloriae vitio , & vituperatione .
- Cap. xxviii. De petulantia , & vana curiositate .
- Cap. xxix. De vera generis , & animi nobilitate .
- Cap. xxx. De Prophetis , qui sanctitatis fama claruerunt .
- Cap. xxxi. Celebriorum iustorum gesta referuntur .
- Cap. xxxii. De Concupiscentia .
- Cap. xxxiii. De Liberalitate , eiusque laudibus .
- Cap. xxxiv. De Avaritia , & Prodigalitate .
- Cap. xxxv. De nimio ciborum delectu .
- Cap. xxxvi. De vana peccatoris excusatione .
- Cap. xxxvii. Ingrati animi vitium exemplis , & ratione reprobatur .
- Cap. xxxviii. De iis , qui alios de suo scelere accusant .
- Cap. xxxix. De insidiis , & furto .
- Cap. xl. De bello , & animi fortitudine .
- Cap. xli. Gesta Virorum illustrium referuntur .
- Cap. xlii. De grati animi erga benemerentes significatione .
- Cap. xliii. De bono , & aequo .
- Cap. xliv. De vero , & mendacio .
- Cap. xlv. De optima filiorum educatione .
- Cap. xlvi. De varia hominum indole .
- Cap. xlvii. De Arte Medica , eiusque origine , deque celebrioribus Medicis , qui in Graecia , Arabia , Aegypto , Syria , & in Perside floruerunt .
- Cap. xlviii. Sanitatis tuendae multa praecepta proponuntur .
- Cap. xlix. De compositione medicamentorum , eorumque variis nominibus .
- Cap. l. De maxima Hominis potestate .
- Cap. li. De cupiditate divitiarum .
- Cap. lii. De Paupertate , eiusque encomiis .
- Cap. liii. Obiectiones contra Paupertatis virtutem referuntur , & validissimis argumentis confutantur .
- Cap. liv. De muneribus , & praemiis .
- Cap. lv. Elegantiora Artis opera recensentur .
- Cap. lvi. De Hominis in eodem statu inconstantia .
- Cap. lvii. De animi aegritudine , quam sequitur gaudium .
- Cap. lviii. De Servorum delectu .
- Cap. lix. De Arabum origine , & eorundem ingenii perspicacia .
- Cap. lx. De vigilantia , & somno , deque animi tranquillitate .
- Cap. lxi. De optatae rei adeptione .

Cap.

- Cap. LXII. De Volacribus, Quadrupedibus, Bipedibus, & Reptilibus, quorum nomina, natura, & proprietates ordine alphabetico breviter, sed accurate referuntur.
- Cap. LXIII. De mirabilibus Creaturarum.
- Cap. LXIV. De Lemurum natura, & variis eorum operibus.
- Cap. LXV. De Mari, Fluminibus, & Fontibus, deque mirabilibus in iisdem contentis.
- Cap. LXVI. De Terra, Monsibus, & Vallibus, deque mirabilibus Regionum.
- Cap. LXVII. De Mineralibus, & Lapidibus, eorumque proprietate, pondere, & pretio.
- Cap. LXVIII. De Melodia, hominumque de ea multifario usu, ac opinione.
- Cap. LXIX. De Cantoribus, qui Chalipbis Aegypti Regibus inservierunt.
- Cap. LXX. De Cantatricibus.
- Cap. LXXI. De Amatoribus, qui ob nimium muliebrem desiderium perierunt.
- Cap. LXXII. Varia de iisdem Poëtarum carmina referuntur.
- Cap. LXXIII. De mulierum natura, & qualitate, deque earumdem familiaritate, connubio, & repudio.
- Cap. LXXIV. De malis, quae vini potatoribus continuo accidunt.
- Cap. LXXV. De eorumdem contumelia.
- Cap. LXXVI. De Votis.
- Cap. LXXVII. De modo orandi.
- Cap. LXXVIII. De Poenitentia.
- Cap. LXXIX. De Venia.
- Cap. LXXX. De causa morborum.
- Cap. LXXXI. De morte, & sepultura.
- Cap. LXXXII. De Patientia.
- Cap. LXXXIII. De frequenti hominum, & mundi vicissitudine.
- Cap. LXXXIV. Selectae preces ad Mahometem Mosulmanorum Legislatorem, & Prophetam breviter exponuntur.

Sechabeddin Acmet, vulgo Ebn Noveiri Imam, idest Legis Mahometicae Antistes, obiit anno Hegirae DCCXXXII. (Christi 1331.) Praeter Excerpta, de quibus haecenus dictum est, Chronicon, sive Historiam universalem edidit in quinque Partes divisam, cuius exemplar decem Tomis comprehensum vidimus olim Lutetiae Parisiorum in Bibliotheca Christianissimi Regis. Secta autem Sciapheutica, quam professus est noster Sechabeddinus, auctorem habuit Sciapheum, alias Abu Abdallah Mahomet, Ben Edris Abdalmothlebi, Mahometis Pseudoprophetae patruum nepotem, in urbe Gaza Palaestinae natum anno Hegirae c1. (Christi 767.) Hic post susceptam peregrinationem Meccanam,

Part. I.

F

anno

anno Hegirae cxcviii. Christi mcccxiii. Aegyptum adiit, ibidemque primus inter Mahometanos librum de Iurisprudencia edidit: cui adiunctis paullo post variis Tractatibus de Fundamentis Mahometicae Religionis, ac de eiusdem Iure tam Civili, quam Canonico, tantam doctrinae famam apud suos adeptus est, ut illius schola in Sectam postmodum conversa, secundum locum inter celebres Iuristarum Mahometanorum Sectas, Malechiticam scilicet, Hanbeliticam, & Haniphiticam, ad haec usque tempora obtineat. Huic Sectae, nimirum Scia-pheiticae, quae in expositione Alcorani, & Iuris Mahometici differt a iuracitatis, addicti sunt plurimi Mahometani, celebrioresque Imami & Seniores, seu Doctores in Collegiis Cairi, & Herat urbis Chorofani, a Regibus Saladdino, & Gaiateddino fundatis, qui memorati Sciaphei Opera exponunt.

Codex apud Orientales optimae notae, in folio bombycino, Arabicis literis, & sermone elegantissime scriptus.

Constat paginis 304. Adservatur in Pluteo XLIV. notatus num. 4.

IX.

ANONYMI TRACTATUS ETHICVS, cui titulus: *Liber Narrationum*, in quo partim soluta, partim ligata oratione Praecepta quaedam Moralia, adductis virorum illustrium exemplis, comprobantur.

Dividitur autem in viginti Capita, quorum sex priora cum postremo desiderantur.

Cap. vii. *Illustris senis Genaidi sententiae, & parabolae morales dilucidantur.*

Cap. viii. *Abu Bacri, Mahometis Mosulmanorum Prophetae consanguinei, opera moralia, & virtutes laudantur.*

Cap. ix. *Asterius Genaidi compendium Vitae.*

Cap. x. *Abrabami Sultani res praeclare gestae, & vita Anachoretica commendantur.*

Cap. xi. *De laudibus Iesu magni Prophetae, & Christianorum Legislatoris.*

Cap. xii. *Sententiae Omari Mahometanorum Imperatoris referuntur.*

Cap. xiii. *Nonnulla praecepta ad bene vivendum a Mahomete Mosulmanis tradita, quae in Alcorano commentantur.*

Cap. xiv. *Pbatai Mercatoris Nimirvitae Narrationes plerumque fabulosae.*

Cap. xv. *Abrabami Patriarchae Encomium.*

Cap. xvi. *Mahometis Prophetae Vita, & Laudes.*

Cap. xvii. *Philosophorum Arabum, & Poëtarum Proverbia illustrantur.*

Cap.

Cap. xviii. *Historia Senis Duellum Aegyptii Mercatoris.*

Cap. xix. *De rebus gestis Abrahami Suabensis.*

Codex chartaceus, in quarto, Arabicis literis, & sermone Turcico exaratus; sed in principio, & in fine mutilus.

Constat paginis 90. Adservatur in Pluteo XLIV. notatus num. 17.

X.

SENIORIS GIAPHAR Tractatus de Astronomia, cui titulus: *Tbualab Elmualid*, idest: *Ascendentia nativitatis*: ubi multa de Genituris, & Telestmatibus, de Diebus fastis, & nefastis, de occultorum interpretatione, futurorumque praevisione, deque Planetarum periodo, ac virtute adcuratissime referuntur. Opus ex Arabico in Turcicum sermonem partim soluta, partim ligata oratione deductum, & apud Mahometanos celeberrimum.

Iste Giaphar, cognomento Sadik, idest *Iustus*, patre Mahomete, Bachero, & matre Omna, Fervah Mahometis filii Abu Bacri, primi Mosulmanorum Chaliphae filia, in urbe Medina, quae sita est in Arabia Felici prope Meccam, anno Hegirae lxxxiii. (Christi 702.) natus, inter Imamos, seu Legis Mahometicae Antistites, sextus habitus fuit. Annum aetatis lxviii. agens, relictis tribus filiabus, septemque filiis, e quibus, Ismaele defuncto, Moysem in Imamatu successorem declaraverat, in eadem urbe Medina decessit, anno Hegirae cxlviii. (Christi 764.) regnante Abugiaphar Almanfore, de stirpe Habassidarum, Chalipha. Praeter superiorem Astronomiae Iudiciariae Tractatum, duos eiusdem fere generis libros edidit: quorum primum de sortibus per Alcorani versus eliciendis inscripsit: alterum vero, in quo characteribus mysticis inter figuras delineatis, (quorum interpretationem cuidam Mahedo, prope mundi finem nascituro, reservatam esse autumant Mahometani) res omnes ab incunte Hegira ad finem mundi eventuras ordine alphabetico digessit: exemplum Ali Abu Thalebi, qui huiusmodi librum composuit, secutus, *Gefru Giame*, seu *Membranam* nuncupavit. Giaphari, cui etiam titulus Scheich, idest *Senioris*, non quidem ob provectam ipsius aetatem, sed ob doctrinae excellentiam, iniungitur (hoc enim vocabulo Praesules Mahometani, & celebres Doctores, sive Collegiorum, & Communitatis Religiosorum Rectores, vulgo cognominantur) opera omnia in summa veneratione habentur a Mahometanis, qui ea in omnes linguas, quibus utuntur, ab originali Arabico transtulerunt.

Codex chartaceus, in quarto minori, Arabicis characteribus, & sermone Turcico nitidissime scriptus, anno Hegirae dccccxv. (Christi 1509.)

Constat paginis 117. Adservatur in Pluteo XLIV. notatus num. 20.

XI.

IACOB BEN SAIED ALI De Secta Malechitarum, *Expositio Legis Mahometanorum*, viginti novem Capita complectens, in quibus de Mahometis, & Alcorani laudibus, de Oratione, & Ieiunio, de Purificatione, & Peregrinatione, deque ceteris Mahometanae Sectae Ritibus, & Praeceptis agitur; & Responsa Sapientum Arabum ad varios casus eiusdem Mahometanae Religionis referuntur.

Codex bombycinus, in quarto minori, Arabicis literis, & sermone exaratus a seniore Imamo Abi Alkatem Ben Hussain Hispahanensi, seu de urbe Hispahan, notissima Regum Periarum sede, anno Hegirae DCCCCLXX. (Christi 1563.) ut in fine Codicis ab eodem Hussain adnotatur.

Constat paginis 217. Adservatur in Pluteo XLIV. notatus num.

XII.

ALCORANVS, idest Mahometis Pseudoprophetae Liber, quem tamquam delapsam e coelo Legem venerantur eius Sectarii: idque ex Capite eiusdem Alcorani xcviij. *Surat Alkedra*, idest de Potentia Dei Optimi Maximi, eiusque Decretis (ubi sic Deum loquentem exhibet idem Mahometes: *Nocte decreti illum (videlicet Alcoranum) nos e coelo demissimus &c.*) praecipue autumantes, eum proinde ineffabilem, increatum, divinum, & elegantissimum esse, nec in alia lingua, praeterquam Arabica, legi posse perperam adfirmant. Hinc Mahometani Europam, Africam, universamque Asiam incolentes, variis licet linguis inter se omnino discrepantibus utantur, numquam tamen vernaculis suis idiomatibus, sed Arabice dumtaxat, uti a Mahomete traditus fuit, Alcoranum in Fanis, seu Moscheis recitant. Sed ridiculis hisce, atque futilibus Mahometanorum inventis de Alcorani praestantia praetermissis, in eo adcurati omnes rerum Orientalium Scriptores conveniunt, quod nimirum anno Christi DCXXXII. qui est primus Epochae Mahometanorum, quam a fuga, vulgo *Hegira*, ad urbem Medinam, a Mahomete eodem anno Christi DCXXXII. adrepta, desumunt, idem Mahometes fraudulentus, & versipellis Alcorani partes a Sergio Monacho Nestoriano, Phinea Iudaeo, & Abdalla Arabe conditas, tamquam collo sibi delapsas, ubique venditare coepit: quas postea Abubacrus Primus Mahometanorum Chalipha, & ipsius Mahometis successor, in unum volumen redegit, eique varia nomina Masaph scilicet, idest *Codicis*, Alphorkam, idest *Distinctionis veri a falso*, & Tanzil, idest *coelo delapsi*, imposuit. Huius quidem septem editiones numerantur, quae a Iuristis Mahometanis, eius-

eiusdem Alcorani expositoribus, passim citari solent. Prima, & secunda confecta fuit in urbe Medina: tertia vero in urbe Mecca: quarta in urbe Cufa: quinta Bassorae: sexta in Syria: septima demum communis, seu vulgata dicitur, quam licet antedictae sex editiones annis cc. & cclx. praecedant, cum ea tamen in verborum, & literarum numero conveniunt: in omnibus siquidem Alcorani exemplaribus, quae ubique terrarum reperiuntur, 77639. verba, & 323015. literae recensentur. Neque obstat divisio eiusdem Alcorani in sexaginta Sectiones, & cxiv. Capita, quae in nonnullis eiusdem exemplaribus conspiciuntur; nam haec recens est, & a quibusdam Imamis ad usum Fanorum dumtaxat excogitata.

Variae prodierunt Latinae, Gallicae, Hispanicae, & Anglicanae Alcorani versiones; sed omnium praestantissima fuit Maracii Latina, Patavii cum commentariis edita: ad quam accedit Gallica Andreae de Ryen anno mdcclxxii. Parisiis impressa.

Codex membranaceus, in quarto minori quadrato, optime conservatus, pervetustis characteribus Mograbinis, seu Africanis, & sermone Arabico eleganter exaratus anno Hegirae dcxxi. (Christi 1223.) ut liquet ex epigraphe ad calcem ab Amanuensi adiecta, videlicet: *Deo favente, ac virtute, & opem praestante, explicit Alcoranus, laus Deo: die decima mensis Gemmadi prioris, anno Hegirae dcxxi. Deus salutem dicat Mahomet suo Prophetae, eiusque parentibus, & sociis.*

Huius Codicis aetas superat annos quingentos; annus enim Hegirae sexcentismus vigesimus primus in subscriptione notatus, respondet anno Christi millesimo ducentesimo vigesimo tertio.

Pertinuit olim ad Achmetem ben Hotman, qui anno Hegirae nongentesimo sexagesimo tertio (Christi 1555.) eundem Cosmo I. Mediceo Florentinorum Duci dono dedit, uti pagina 1. adnotatur.

Constat paginis 138. Adservatur in Pluteo XLIV. notatus num. 8.

XIII.

A

LCORANVS Mahometis Pseudoprophetae.

Codex bombycinus, in quarto, elegantissimo characterе Arabico exaratus.

Constat paginis 227. Adservatur in Pluteo XLIV. notatus num. 6.

XIV.

A

LCORANVS Mahometis, Arabice scriptus, in quarto bombycino, ineunte mense Ramadan, anno Hegirae octingentesimo quinquagesimo quarto (Christi 1450.) uti ad calcem adnotatur.

Constat paginis 328. Adservatur in Pluteo XLIV. notatus num. 9.

XV.

XV.

ALCORANVS, in folio bombycino; Arabice; nitidissimo charactere scriptus ab Almalech, anno Hegirae octingentesimo nonagesimo octavo (Christi 1492.) uti sequens epigraphe ad calcem adnotata ostendit: *Absolvit descriptionem Libri Excelsi, in quem error cadere non potest, servus imbecillis, & miseratione Dei indigens, Almalech Alvahab ben Sciams Eddin de Hamdam, anno Hegirae octingentesimo nonagesimo octavo.*

Constat paginis 223. Adservatur in Pluteo XLIV. notatus num. 12.

XVI.

ALCORANVS, in quarto minori bombycino, nitidissime exaratus, & optime conservatus.

Pertinuit ad Ramadan, qui ad initium Codicis haec manu sua adnotat: *Dominus huius libri, & possessor est Ramadan ben Mahometis, ben Alexandri, ben Habel Halim, ben Abd Aelvehab, ben Ali, ben Mahometis, ben Abd Allah. Quibus Deus veniam tribuat, & omnibus Mosulmanis.*

Constat paginis 358. Adservatur in Pluteo XLIV. notatus num. 5.

XVII.

MORAMEDIA, seu Tractatus de rebus Mahometanis, continens Theologiam Arabum de divinis Nominibus, & Commentarios in selecta Alcorani loca, quibus Encomia Mahometis Pseudoprophetae, & sociorum praefiguntur.

Codex bombycinus, in folio, Arabicis literis, & sermone Turcico eleganter exaratus, sed in fine mutilus.

Constat paginis 261. Adservatur in Pluteo XLIV. notatus num. 4.

XVIII.

PRECES nonnullae; ad usum Mahometanorum, ex Capitibus Alcorani decerptae, cum aliis precatiunculis, partim Arabico, partim Turcico sermone digestis, quas, *amuleta*, idest *gestatorias* vocant, quod secum eas deferre Mahometani solent.

Codex bombycinus, in decimo sexto, Arabice, & partim Turcice exaratus.

Constat paginis 120. Adservatur in Pluteo XLIV. notatus num. 23.

XIX.

XIX.

ALPHABETA diversarum Nationum ; five Linguarum ; videlicet Hebraicae , Chaldaicae , Syriacae , Graecae , Babylonicae , Samaritanae , Aegyptiacae , Persicae , Turcicae , Africanae , item & Tartaricae , Assyriacae , Indicae , Saracenicae , Armenicae , Georgicae , Gothicae , Vandalicae , Longobardicae , Etruscae .

Codex chartaceus in folio , scriptus a Fratre Dominico Fossio Florentino , Ordinis Minorum Sancti Francisci , anno aetatis suae sexagesimo sexto , Christi vero MDXLV. qui artem pictoriam exercens , hoc Opus sibi adornavit .

Constat paginis 99. Adservatur in Pluteo XLIV. notatus num. 24.

TABVLAE XXVI.
Q V I B V S
CODEX SYRIACVS
VETVSTISSIMVS
BIBLIOTHECAE LAVRENTIANAE MEDICEAE
ORNATVR
INTER QVAS TABVLAE XVIII. QVAE CANONES
HARMONICOS EVANGELIORVM CONTINENT
CVM INTERPRETATIONE
CLARISSIMI VIRI
STEPHANI EVODII ASSEMANI
ARCHIEPISCOPI APAMENSIS
NVNC PRIMVM PROFERVNTVR.

TAB. I

THE
JOURNAL
OF
THE
ROYAL
ANTHROPOLOGICAL
INSTITUTE
OF GREAT
BRITAIN
AND IRELAND
VOLUME
LXXV
PART I
1905

IN Q

T

Tab. 17

IN Q

T

Tab. II

2

3

4

5

6

7

8

9

10

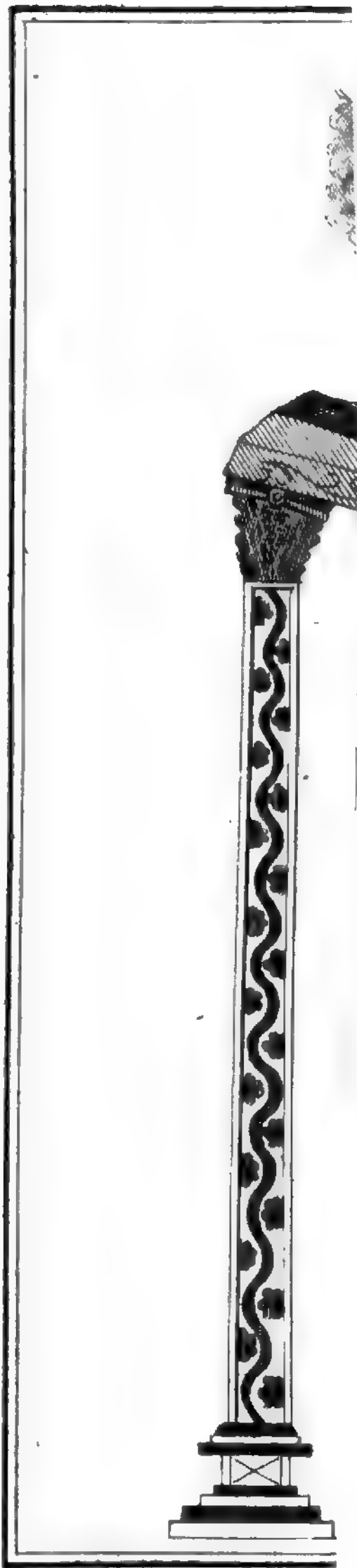
11

12

13

14

15

IN Q

TAB. II

T

CANON PRIMVS

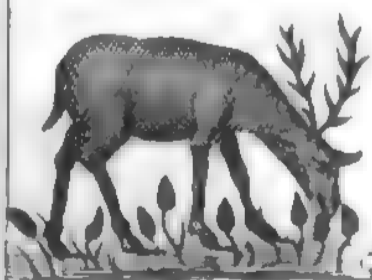
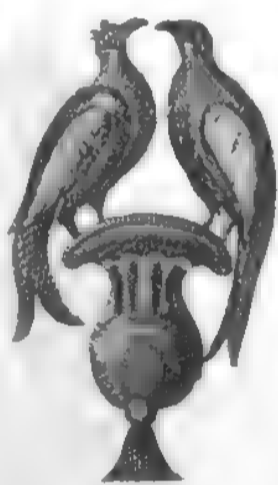
VO QVATVOR EVANGELISTAE SIBI CONVENIVNT

MATTHAEVS.	MARCVS.	LVCAS.	IOANNES.
4.	3.	6.	2.
7.	3.	6.	30.
8.	2.	7.	10.
12.	6.	10.	6.
12.	6.	10.	12.
12.	6.	10.	15.
12.	6.	10.	33.
13.	7.	51.	17.
17.	9.	15.	16.
18.	10.	16.	18.
87.	26.	46.	46.
89.	28.	48.	47.
107.	168.	185.	165.
109.	109.	141.	49.
109.	119.	141.	132.
109.	119.	141.	142.
109.	119.	141.	153.
109.	119.	141.	175.
109.	119.	141.	168.
139.	36.	55.	111.
158.	48.	97.	130.
170.	65.	75.	68.
171.	66.	77.	41.
176.	80.	115.	35.
178.	83.	157.	18.
194.	97.	154.	62.
201.	103.	119.	20.
201.	103.	109.	23.
201.	103.	109.	39.
201.	103.	109.	82.
201.	103.	109.	107.

عاجه لستد...

محمداً رسول الله صلى الله عليه وسلم
 محمد بن عبد الله بن عبد المطلب
 من آل أبي طالب
 من بني هاشم
 من قريش
 من بني كنانة
 من بني قصي
 من بني كلاب
 من بني أسد
 من بني نضير
 من بني نضير
 من بني نضير

CANON PRIMVS.

	MATTHAEVS.	MARCVS.	LVCAS.	IOANNES.
	250.	143.	265.	121.
	251.	144.	266.	120.
43. V.	254.	146.	270.	26.
	266.	155.	275.	87.
	266.	155.	275.	95.
	266.	155.	277.	103.
	321.	186.	296.	55.
	321.	186.	296.	57.
	321.	186.	296.	112.
	322.	187.	297.	119.
	323.	188.	91.	105.
	323.	188.	91.	130.
	328.	193.	299.	135.
	331.	196.	308.	144.
	332.	197.	306.	146.
	333.	198.	307.	218.
	336.	200.	303.	64.
	336.	200.	303.	72.
	336.	200.	303.	74.
	337.	201.	305.	76.
	339.	203.	309.	180.
	342.	206.	315.	149.
	346.	210.	322.	51.
	346.	210.	322.	66.
	353.	216.	315.	89.
	353.	216.	326.	182.
	353.	220.	329.	185.
	358.	221.	331.	194.
	364.	225.	333.	198.
	365.	226.	334.	190.
	368.	229.	342.	138.
	372.	233.	338.	196.

ΑΚΩ

ΑΚΩ
ΑΚΩ

C^{1A} t

MATTH.

37:

37:

Tab. vi.
a tergo.

37:

37:

37:

38:

38:

38:

38:

39:

39:

39:

39:

39:

39:

40:

40:

40:

41:

41:

41:

41:

41:

42:

42:

42:

Expli

quatu

Mattha

CA

MATTHAEVS.

ANON PRIMVS.

250.	AEVS.	MARCVS.	LVCAS.	IOANNES.
251.				
254.	3.	234.	335.	192.
266.	4.	235.	236.	199.
266.	7.	238.	345.	200.
266.	7.	239.	348.	202.
321.	7.	239.	348.	202.
321.	7.	242.	351.	216.
321.	7.	243.	356.	207.
322.	7.	246.	357.	212.
323.	7.	248.	360.	220.
323.	.	249.	361.	208.
328.	.	249.	361.	222.
331.	.	250.	369.	209.
332.	.	254.	364.	224.
333.	.	256.	361.	228.
336.	.	258.	371.	226.
336.	.	259.	365.	225.
336.	.	266.	370.	233.
337.	.	268.	376.	234.
339.	.	271.	379.	230.
342.	.	272.	380.	236.
346.	.	274.	381.	238.
346.	.	278.	386.	240.
353.	.	279.	387.	243.
353.	.	280.	388.	244.
353.	.	281.	390.	247.
358.	.	283.	390.	247.
364.	at	Canon	Primus	in quo
365.	or	Evangelistae	sibi invicem	convenerunt
368.	et	Marcus	Lucas	Ioannes.
372.				

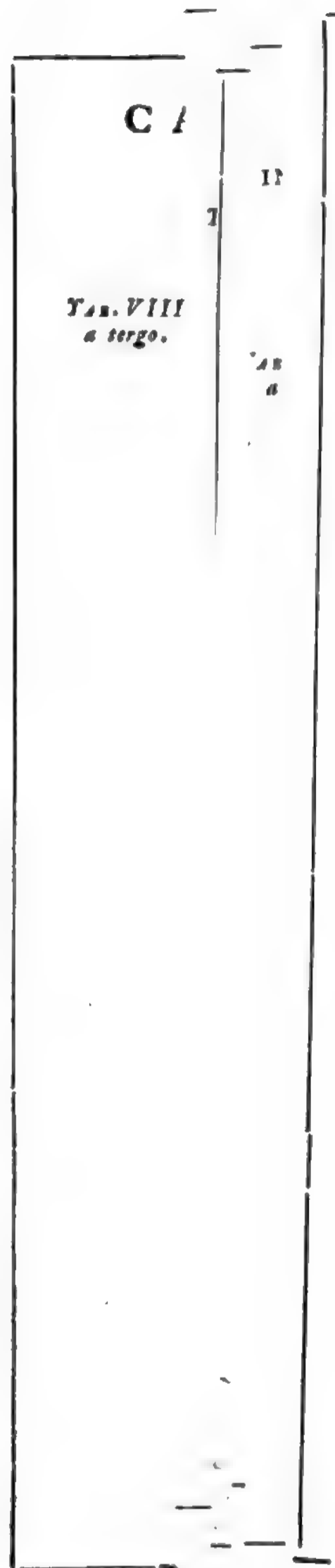

C A	
IN QVO	
MA	I
TAB. VII.	
II	II
	AB

NON SECVNDVS

CAESES EVANGELISTAE LOCVTI SVNT
ET SIBI CONVENIYNT.

	MATTHAEV:TTTHAEVS.	MARCVS.	LVCAS.
	250. 19.	12.	8.
	251. 29.	15.	41.
42. V.	254. 32.	37.	60.
	266. 40.	125.	213.
	266. 42.	11.	99.
	266. 62.	11.	160.
	321. 66.	14.	75.
	321. 77.	18.	4.
	321. 77.	18.	30.
	322. 78.	23.	42.
	323. 82.	20.	32.
	323. 84.	60.	103.
	328. 86.	61.	104.
	331. 88.	27.	47.
	332. 88.	27.	93.
	333. 90.	29.	49.
	336. 91.	31.	50.
	336. 92.	32.	51.
	336. 92.	32.	215.
	337. 93.	33.	32.
	339. 94.	63.	106.
	342. 96.	67.	94.
	346. 99.	68.	107.
	346. 100.	40.	58.
	353. 102.	69.	108.
	353. 102.	69.	135.
	353. 104.	70.	109.
	358. 106.	71.	110.
	364. 106.	71.	139.
	365. 110.	170.	108.
	368. 110.	170.	284.

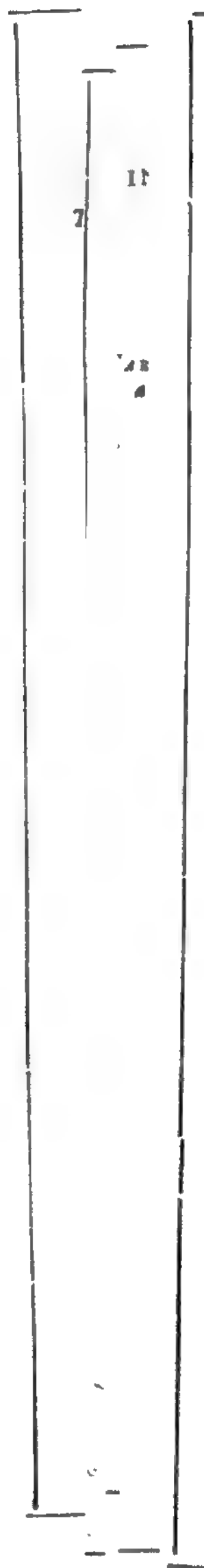
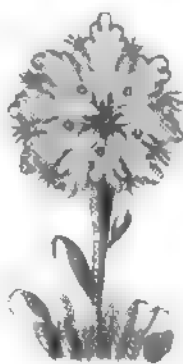

C

MATTHAEI NON SECVNDVS.

	250.	MATTHAEVS.	MARCVS.	LVCAS.
	251.	124.	1.	87.
43. V.	254.	128.	13.	204.
	266.	136.	34.	53.
	266.	138.	35.	54.
	266.	138.	35.	192.
	321.	138.	35.	205.
	321.	140.	21.	33.
	321.	140.	38.	33.
	322.	144.	42.	113.
	323.	145.	43.	115.
	323.	147.	44.	176.
	328.	155.	46.	102.
	331.	156.	47.	96.
	332.	157.	55.	101.
	333.	161.	50.	98.
	336.	163.	50.	194.
	336.	163.	53.	214.
	336.	172.	73.	112.
	337.	173.	75.	54.
	338.	177.	82.	116.
	34.	180.	85.	47.
	34.	180.	85.	56.
	34.	197.	99.	133.
	35.	200.	102.	118.
	35.	205.	104.	120.
	35.	205.	104.	236.
	35.	207.	105.	121.
	36.	209.	108.	123.
	36.	212.	112.	124.
	36.	213.	114.	125.
	37.	216.	116.	127.

... 700 ...

CANON SECVNDVS.

		MATTHAEVS.	MARCVS.	LVCAS.
MATTHE		218.	118.	128.
	2 J	219.	122.	228.
AB. V.	2 TAB. IX.	232.	127.	225.
	2 :	234.	128.	246.
	2 :	235.	130.	247.
	2 :	235.	130.	248.
	2	236.	131.	249.
	3	236.	131.	181.
	3	237.	132.	250.
	3	239.	133.	251.
	3	240.	113.	201.
	III	242.	135.	208.
	III	244.	137.	309.
	III	245.	138.	311.
	III	247.	140.	254.
	III	248.	141.	263.
	III	260.	152.	272.
	III	262.	153.	273.
	III	269.	156.	276.
	III	272.	161.	279.
	III	273.	160.	278.
	III	276.	162.	265.
	III	276.	162.	280.
	III	279.	163.	281.
	III	290.	165.	269.
	III	290.	165.	283.
	III	291.	166.	284.
	III	296.	171.	287.
	III	297.	172.	239.
	III	298.	173.	289.
	III	300.	175.	290.

ⲕⲟⲩⲁ

11

12

MAT

CANON SECVNDVS.

AN. V.

TAB. X.

MATTHAEVS.	MARCVS.	LVCAS.
302.	177.	233.
306.	179.	292.
308.	181.	294.
313.	185.	184.
316.	184.	238.
329.	194.	300.
338.	202.	302.
345.	209.	321.
348.	212.	320.
348.	212.	325.
351.	214.	324.
355.	218.	377.
367.	228.	340.
370.	231.	345.
375.	236.	337.
376.	237.	339.
380.	240.	346.
380.	240.	352.
388.	247.	358.
395.	253.	362.
402.	262.	368.
403.	263.	372.
404.	264.	374.
409.	269.	375.
411.	270.	377.
416.	276.	383.
Explicit in quo locuti sunt Matthaeus	Canon pres & sibi inuicem Marcus	Secundus Evangelistae convenerunt Lucas.

MAT

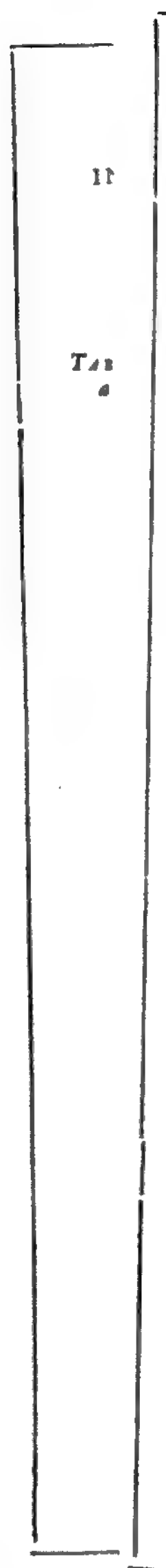
CANON TERTIVS

IN QVO TRES EVANGELISTAE

SIBI CONVENIUNT.

42. V.

	MATTHAEVS.	LVCAS.	IOANNES.
	1.	17.	1.
	1.	17.	3.
1. XI.	1.	17.	5.
	78.	81.	138.
	79.	83.	43.
	81.	87.	44.
	102.	77.	144.
	112.	77.	163.
	118.	241.	126.
	133.	144.	35.
	133.	144.	136.
	133.	144.	172.
	134.	145.	8.
	134.	145.	13.
	134.	145.	70.
	134.	145.	86.
	134.	145.	8.
	134.	145.	100.
	134.	145.	166.
	134.	145.	178.
		145.	
	<i>Explicit</i>	<i>Canon</i>	<i>Tertius,</i>
	<i>in quo</i>	<i>tres</i>	<i>Evangelistae</i>
	<i>locuti sunt</i>	<i>& sibi</i>	<i>conveniunt</i>
	<i>Mattheus</i>	<i>Lucas</i>	<i>Ioannes.</i>

M CANON QVARTVS

IN QVO TRES EVANGELISTAE ETIAM LOCVTI SVNT
ET SIBI INVICEM CONVENERVNT.

43. V.

	MATTHAEVS.	MARCVS.	IOANNES.
	15.	8.	14.
. XII.	25.	13.	31.
tergo.	181.	86.	60.
	246.	139.	121.
	246.	139.	159.
	259.	150.	151.
	259.	150.	157.
	259.	150.	161.
	259.	150.	124.
	324.	189.	115.
	325.	190.	117.
	326.	191.	90.
	326.	191.	118.
	330.	195.	80.
	330.	195.	143.
	340.	204.	176.
	344.	208.	128.
	349.	213.	79.
	352.	215.	124.
	352.	215.	134.
	357.	209.	188.
	362.	222.	232.
	363.	223.	184.
	394.	212.	223.
	Explicit in quo locuti sunt Matthaeus	Canon tres & sibi invicem Marcus	Quartus Evangelistae convenerunt Ioannes.

CANON QVINTVS
IN QVO DVO EVANGELISTAE LOCVTI SVNT ET SIBI
INVICEM CONVENERVNT.

	MATTHAEVS.	LVCAS.	MATTHAEVS.	LVCAS.
	3.	2.	75.	190.
	11.	8.	76.	82.
427. XIII.	14.	12.	80.	200.
	20.	19.	85.	131.
	21.	21.	98.	133.
	22.	20.	103.	137.
	23.	22.	105.	136.
	31.	23.	107.	134.
	34.	61.	114.	124.
	35.	63.	115.	125.
	37.	62.	116.	188.
	39.	64.	117.	211.
	44.	224.	122.	196.
	46.	190.	123.	86.
	48.	63.	125.	88.
	50.	68.	126.	223.
	51.	66.	129.	90.
	53.	71.	130.	140.
	54.	70.	132.	143.
	55.	72.	142.	152.
	57.	149.	146.	156.
	60.	182.	149.	80.
	61.	161.	112.	159.
	62.	221.	113.	157.
	63.	129.	160.	146.
	65.	73.	164.	195.
	67.	78.	187.	76.
	69.	151.	189.	256.
	70.	69.	192.	45.
	71.	198.	195.	189.
	73.	78.	215.	231.
			220.	227.

IN
CAN^{MA}—A—
MATTH C QVI

TAB. XIV.
a tergo.

22v.

22.

22.

22.

22s

23s ⁷¹¹

25c ^{70.}

26.

26.

27.

27s

27s

28c

28s

28s

28s

28c

28s

28s

30s

30s

31c

31s

31s

31s

31s

Explicit

in quo

fibi

Matthi

XVI TA

CANON QUINTVS.
IN QVO DVO E
IN

MATTHAEVS. IAEVS.

LVCAS.

42. Tab. XIII.

3. 3.
11. 4.
14. 4.
20. 5.
21. 2.
22. 3.
23. 5.
31. 5.
34. 7.
35. i.
37. i.
39. i.
44. 2.
46. .
48. .
50. .
51. .
53. .
54. .
55. .
57. .
60. .
61. .
62. .
63. .
65. .
67. Canon
69. luo
70. .
71. teus
73. .

216.
217.
219.
229.
230.
312.
267.
224.
209.
168.
207.
245.
171.
164.
163.
166.
169.
170.
230.
235.
243.
237.
242.
186.
260.
262.
Quintus
Evangelistae
conueniunt
Lucas.

...

IN

MA

AM

C 2VI

Tab. XV.

XVI TA

III
30.

CANON SEXTVS

QVO DVO EVANGELISTAE LOCVTI SVNT
ET SIBI CONSENTIVNT.

C A		ET SIBI CONSENTIUNT.			
IN QVO DVC		MATTHAEVS.	MARCVS.	LVCAS.	IOANNES.
	9.		5.	299.	214.
MATTHAE	10.		4.	301.	176.
	3.	24.	12.	303.	178.
	11.	28.	14.	307.	180.
48. ΓΑΒ. XIII.	14.	30.	60.	309.	182.
	20.	38.	61.	312.	189.
	21.	97.	81.	327.	192.
	22.	121.	121.	334.	199.
	23.	165.	58.	341.	205.
	31.	169.	64.	343.	207.
	34.	175.	77.	347.	201.
	35.	179.	84.	354.	217.
	37.	183.	87.	366.	227.
	39.	184.	89.	369.	230.
	44.	185.	91.	371.	232.
	46.	188.	92.	381.	241.
	48.	190.	93.	387.	247.
	50.	193.	96.	386.	245.
	51.	196.	98.	393.	251.
	53.	198.	100.	397.	255.
	54.	206.	105.	401.	261.
	55.	210.	110.	405.	265.
	57.	214.	115.	407.	267.
	60.	221.	123.	415.	275.
	61.	231.	126.	426.	288.
	62.	243.	136.	Explicit	Canon
	63.	257.	145.	Sextus	in quo
	65.	258.	149.	duo	Evangelistae
	67.	263.	154.	sibi	consentiunt
	69.	270.	157.	Matthaeus	Marcus.
	70.	292.	160.		
	71.	295.	169.		
	73.				

Al

C 2VI

CANON

IN QVO DV^A
INVICEM

MATTHAEV

XVI Ta

5.

26.

TAB. XVII
a tergo.

TAB. XVI.
a tergo.

33.

73.

151.

191.

191.

191.

203.

200.

227.

249.

253.

293.

320.

319.

423.

425.

Explicio (

Septimus)

duo fbi

fbi invice—

Matthaeu ———

C
QVO D

C A TTHAEVS
IN QVO DVC

9.

MATTHAE 10.

3. 24.

11. 28.

42. TAB. XIII.

14. 30.

20. 38.

21. 97.

22. 121.

23. 165.

31. 169.

34. 175.

35. 179.

37. 183.

39. 184.

44. 185.

46. 188.

48. 190.

50. 193.

51. 196.

53. 198.

54. 206.

55. 210.

57. 214.

60. 221.

61. 231.

62. 243.

63. 257.

65. 258.

67. 263.

69. 270.

70. 292.

71. 295.

73.

I S E P T I M V S

IO EVANGELISTAE SIBI
CONVENERUNT.

S.

IOANNES.

94.

24.

56.

93.

78.

37.

40.

84.

71.

251.

251.

122.

92.

170.

187.

186.

246.

249.

Canon

in quo

Evangelistae

convenerunt

Ioannes.

CA

AM

IN QVO I

CQVI

M

TAB. XVII.

XVI

TA

TAB. XVII
a sergo.

fibi

C.
QVO D

C. A. MATTHAEI
IN QVO DVC

NON OCTAVVS

MATTHAE 10. DVO EVANGELISTAE SIBI INVICEM
CONVENIUNT.

3. 24.

11. 28. ARCVS.

LVCAS.

Tab. XIII.

14. 30. 17.

29.

20. 38. 19.

31.

21. 97. 22.

34.

22. 121. 24.

43.

23. 165. 39.

57.

31. 169. 52.

100.

34. 175. 62.

103.

35. 179. 72.

111.

37. 183. 74.

113.

39. 184. 78.

114.

44. 185. 95.

126.

46. 188. 107.

122.

48. 190. 120.

129.

50. 193. 129.

247.

51. 196. 142.

264.

53. 198. 158.

277.

54. 206. 164.

282.

55. 210. 260.

317.

57. 214. 277.

384.

60. 221. 284.

391.

61. 231. 285.

393.

62. 243. 286.

395.

63. 257. 290.

401.

65. 258. Explicit

Canon

67. 263. Marcus

in quo

69. 270. Marcus

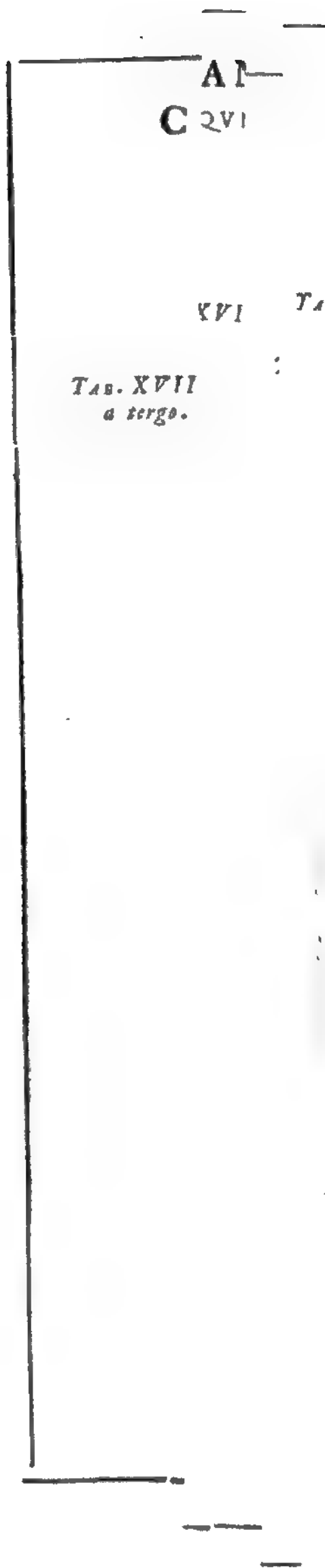
Lucas

70. 292. invicem

conveniunt.

71. 295.

73.

AP—
C 2VI

XVI Ta

TAB. XVII
a tergo.

C
IN QVO DV

MATTH. A N O N N O N V S

IN QVO DVO EVANGELISTAE
SIBI CONVENIUNT.

437. XIII.

1.	LVCAS.	IOANNES.
21	36.	256.
21	38.	257.
22.	39.	261.
23		98.
31	271.	147.
34	298.	266.
35	314.	268.
37	314.	203.
39	314.	206.
44	349.	210.
46	354.	208.
50	379.	239.
51.	382.	242.
53.	392.	248.
54.	396.	253.
55.	396.	255.
57.	397.	259.
60	397.	264.
61.	398.	262.
62.	399.	
63.	Explicit	Canon
67.	Nomus	in quo
69.	sibi	conveniunt
70.	Lucas	& Ioannes.
71.		
73.		

IN QVONON DECIMVS MATTHAEI

MAT SOLVS DE REBVS QVIBVSDAM SCRIPSIT
ET LOCVTVS EST.

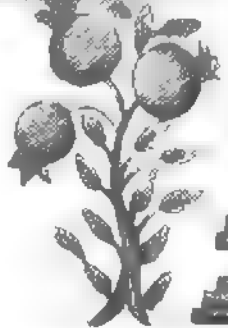
MATTHAEVS. MATTHAEVS. MATTHAEVS.

ABT. XIII.

III.

2.	148.	283.
4.	100.	287.
6.	154.	294.
16.	159.	315.
27.	162.	317.
36.	166.	330.
38.	168.	335.
41.	174.	356.
43.	182.	360.
45.	186.	378.
47.	199.	385.
49.	202.	390.
51.	208.	401.
56.	211.	417.
59.	217.	422.
64.	222.	424.
68.	226.	Explicit
72.	228.	Canon
83.	230.	Decimus
85.	233.	Matthaei
101.	241.	qui solus
108.	252.	de rebus
111.	255.	quibusdam
113.	261.	locutus est
120.	264.	& scripsit.
127.	268.	
131.	271.	
135.	274.	
137.	277.	
141.	281.	

לשמונה עשרה
ביום חמשה

Ta

IN QV

CANON DECIMVS MARCI

QVI SOLVS DE REBVS QVIBVSDAM
LOCVTVS EST ET SCRIPSIT.

ART. XIII

PAR. XX.
a sergo.

MARCVS.

25.

30.

41.

45.

49.

56.

59.

76.

79.

88.

90.

94.

101.

109.

111.

113.

117.

124.

148.

159.

224.

257.

273.

182.

287.

289.

*Explicit Canon Decimus Marci,
qui solus de rebus quibusdam
locutus est, & scripsit.*

הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה

וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה
 וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה
 וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה

IN CANON DECIMVS LVCAE

QVI SOLVS DE REBVS QVIBVS DAM LOCVTVS EST
ET SCRIPSIT.

	LVCAS.	LVCAS.	LVCAS.
ART. X	1.	183.	301.
	3.	185.	304.
B. XXI.	5.	187.	310.
	9.	191.	313.
	13.	193.	316.
	24.	197.	318.
	26.	202.	373.
	28.	204.	378.
	35.	206.	330.
	37.	208.	332.
	40.	210.	341.
	59.	212.	343.
	65.	218.	347.
	74.	220.	300.
	85.	222.	353.
	89.	226.	355.
	92.	232.	363.
	95.	234.	366.
	130.	238.	373.
	132.	240.	378.
	138.	244.	385.
	142.	253.	389.
	148.	255.	394.
	150.	257.	400.
	118.	259.	402.
	162.	261.	
	167.	268.	<i>Explicit</i>
	172.	278.	<i>Canon</i>
	178.	291.	<i>Decimus</i>
	180.	293.	<i>Lucae.</i>
		295.	

CANO
QVI SOLVS
R

Tab. XXII.
a tergo.

N DECIMVS IOANNIS
IN CANON DE REBVS QVIBVSDAM SCRIPSIT.
QVI SOLVS DE

	IOANNES.	IOANNES.	IOANNES.
	4.	108.	195.
LVCA	7.	110.	197.
1	9.	113.	201.
2	11.	116.	203.
3	13.	119.	205.
5	19.	123.	211.
9	22.	125.	213.
13	27.	127.	215.
24	29.	129.	217.
26	32.	131.	219.
28	34.	133.	221.
35	36.	137.	225.
37	38.	139.	229.
40	42.	141.	231.
45	45.	145.	235.
50	48.	148.	237.
55	50.	150.	241.
63	52.	152.	245.
74	54.	154.	250.
83	59.	156.	252.
85	61.	158.	254.
92	62.	160.	258.
95	65.	162.	260.
130	67.	164.	263.
132	69.	167.	265.
133	71.	169.	267.
138	73.	171.	269.
140	75.	173.	271.
141	77.	175.	<i>Explicit</i>
150	81.	177.	<i>Canon</i>
111	83.	179.	<i>Decimus</i>
16.	85.	181.	<i>Ioannis .</i>
16.	88.	183.	
17	91.	189.	
17	95.	191.	
18	102.	193.	
	104.		
	106.		

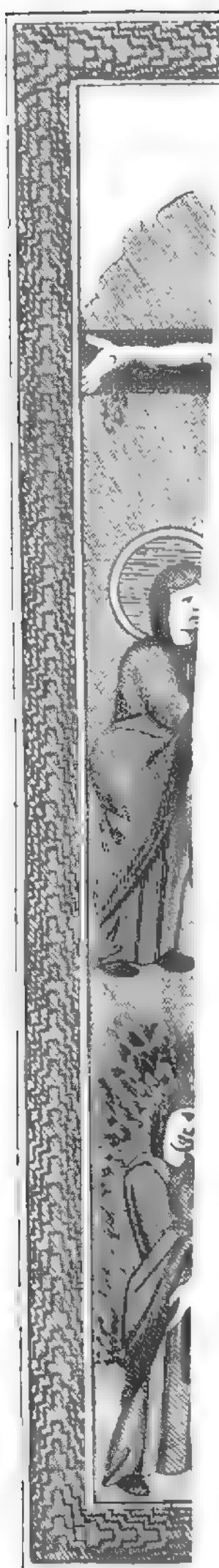

INCANO
QVI SOLVS E

L

437. X

2. XXI.

IN CANC
QVI SOLV:

42742. X

B. XXI.

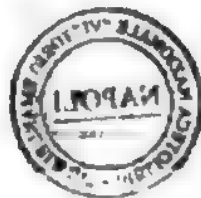
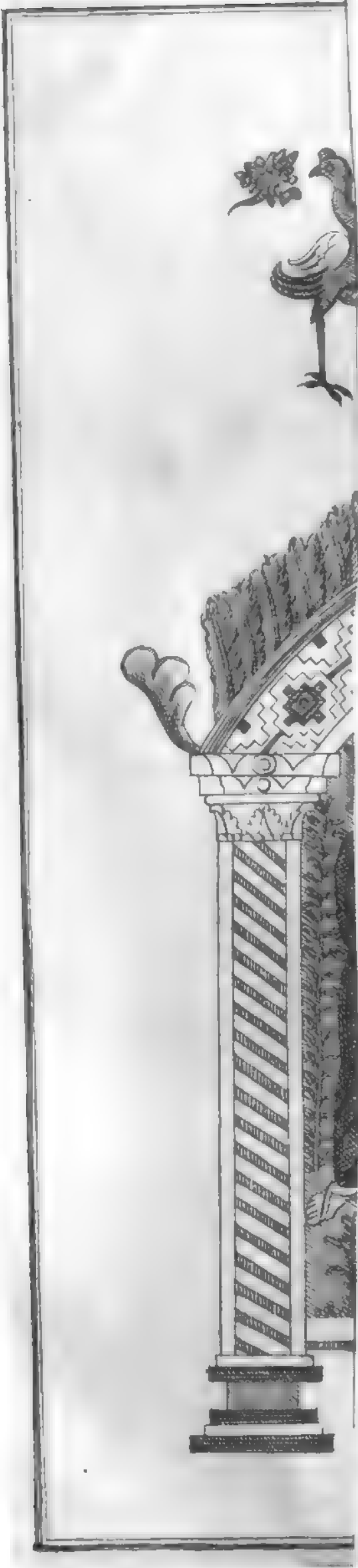

IN CA
QVI :

48722. X

B. X2

XXX T

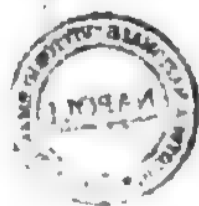
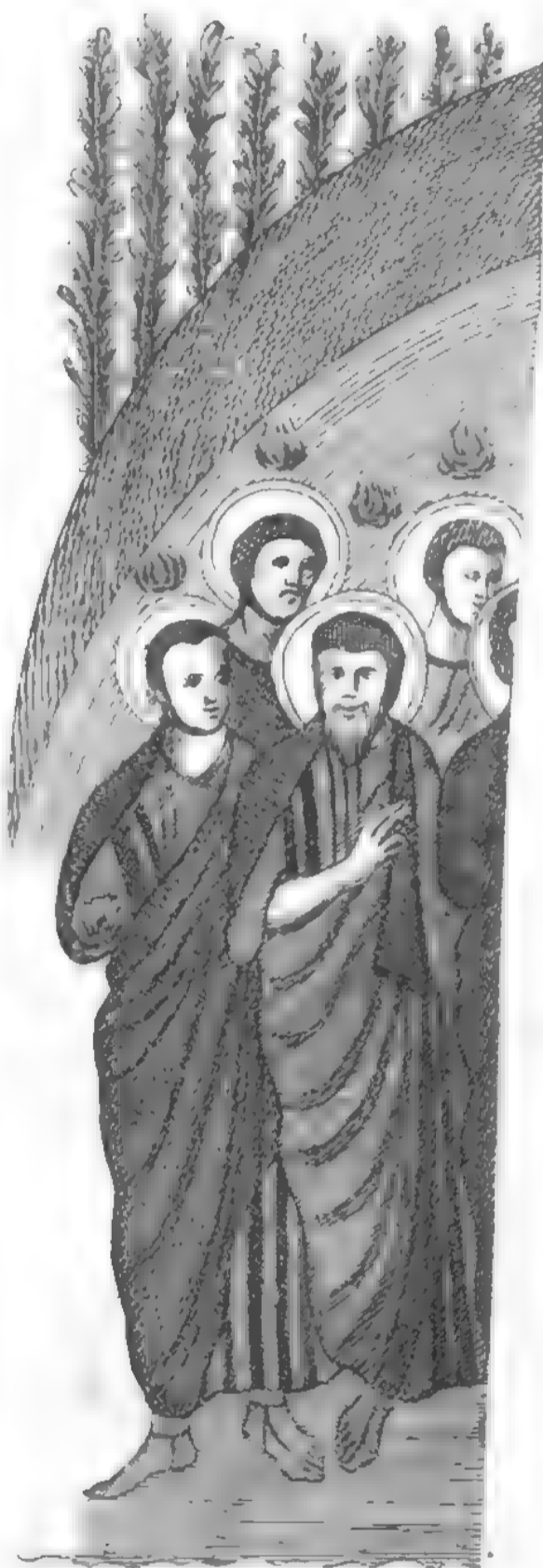

IN C
QV

Tab. X

B.

IN

BTAB. 2

BIBLIOTHECAE

PALATINAE MEDICEAE

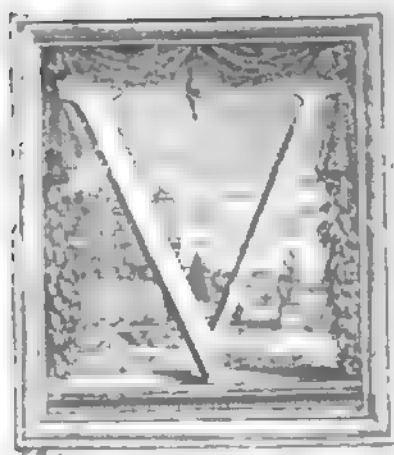
CODICVM MSS. ORIENTALIVM

CATALOGVS.

BIBLIA SACRA ET INTERPRETES.

CODIX I.

ETVS TESTAMENTVM Syriacum, Versionis Alexandrinae, quae ex Graeca Septuaginta Interpretum concinnata est: continens libros *Genesis* — *Exodi* — *Leuitici* — *Numerorum* — *Paralipomenon* — *Iosue* — *Iudicum* — *Regum* I. & II. *Bariaam* — *Psalmorem* — *Isaiae* — *Ieremiae* — *Ezechielis* — *Osee* — *Ioëlis* — *Amos* — *Abdiae* — *Ionae* — *Michaeae* — *Nabum* — *Habacuc* — *Sophoniae* — *Aggaei* — *Zachariae* — *Malachiae* — & *Danielis*, cuius postremum Caput XIV. desideratur.

Duas habent Syri Bibliorum Editiones: una dicitur simplex, sive vulgata, & communis; cuius Auctores, sive Interpretes, partim Salomon, deprecante Hiram Rege Tyriorum, partim Sanctus Thaddaeus Syrorum Apostolus, creduntur. Haec quidem ex Hebraicis fontibus translata est; editaque legitur in Polyglottis Parisiensibus, & Londinensibus:

Part. II.

G

nun-

Edenensi Patriarcha Antiochiaë, cuius Sedes in Monte Libano est, sed spiritualis potestas in totam Syriam, finitimasque regiones extenditur, absolutus est hic sanctus Liber, qui continet novum Testamentum, quatuor scilicet Evangelia Sanctorum Matthæi, Marci, Lucae, & Ioannis: quatuordecim Divi Pauli Epistolas: septem Epistolas Catholicas Iacobi 1. Petri 11. Ioannis 111. Iulæ 1. & Apocalypsin Ioannis Evangelistæ, manu humilis Antonii filii Euphimiani Sionitæ Archipresbyteri, & Monachi ex Eden Montis Libani Syri Maronitæ, qui iussu superiorum Sectiones Evangeliorum ceterorumque Novi Testamenti Librorum iuxta divisionem, & enumerationem capitum vulgatæ Editionis Romanæ confecit, & ex tribus exemplaribus, quæ in Collegio Maronitarum, Romæ prope Montem Quirinalem posito, adservantur, integrum hoc Volumen conscripsit in usum illustris Domini Ioannis Raimundi.

Interpretatio Carsciunica Arabica est, sed Syrorum characteribus conscripta. Syri etenim, quum ediscere, ac legere cuperent linguam Arabicam, a Saracenis in maritimas Syriæ provincias invec̃tam, quæ uti vernacula usque adhuc retinetur, Syrus quidam e Mesopotamia (uti fert traditio, & adfirmant Gabriel Sionita, & Faustus Naironius in Praefatione Novi Testamenti Syriaci, & Arabici, Romæ anno 1703. impressi) nomine Carscium, ut facilius ab illis ea perciperetur, patriis coepit characteribus, hoc est Syriacis, illam conscribere: ex quo factum est, ut omnes Libri Arabici sic conscripti, hoc vocabulo Carscium appellati fuerint. Versio autem Carsciunica, seu Arabica Novi Testamenti recens est, & nonnisi post ingressum Saracenorum in Syriam edita. An vero eadem e Graeco, sive e Syriaco textu expressa sit, non satis convenit inter Auctores. Erpenius tamen persuasum habuit quatuor Evangelia e Graeco in Arabicum idioma transtulisse Nefiulamanum quemdam, filium Azalkephat; reliquos vero Testamenti Novi Libros e Syriaco exemplari ignotum alium auctorem vertisse. Verum de auctore praefatae versionis, vel cuius sit antiquitatis, nil certum & exploratum habemus. Hoc nobis planum est, duas modo exstare apud Christianos Orientales Testamenti Novi Arabicas interpretationes; Alexandrinam nimirum e Graeco textu expressam, qua utuntur Melchitæ, & Coptitæ, editaque legitur tam in Bibliis Parisiensibus, & Anglicanis, quam in pluribus alibi Codicibus impressis; & Antiochenam e Syriaco conversam, cuius frequens est usus apud Syros, qui in Nestorianos, seu Chaldaeos, Iacobitas, & Maronitas dividuntur. Haec anno Christi MDCCIII. iussu Sacrae Congregationis de Propaganda Fide ad usum Ecclesiæ Nationis Maronitarum in lucem prodit Syro-Carsciunice iuxta hunc Codicem, quem laudatus Antonius Sionita, Collegii Maronitarum de Vrbe olim Alumnus, iussu Pauli V. Pontificis Maximi, & Ioannis Edenensis Maronitarum Patriarchæ Quadagesimisexui, ex tribus Exemplaribus, quæ in eiusdem Collegii Bibliotheca adhuc servantur, ante annos XCII. transcripserat, ut idem in superiore monumento adnotat, cura Ioannis Baptistæ Raimundi

Orientalium linguarum peritissimi, qui munificentia Leonis XI. Pont. Max. antea Alexandri Cardinalis Medicei dicti, ad haec studia initatus, Grammaticam Arabice, & Latine, Romae anno MDCX. sub auspiciis Pauli V. Pont. Max. edidit, & Evangelia Arabica, Typis Mediceis postea excusa, Latinitate donavit.

Codex in fol. max. chart. constat paginis 316. Syro-Casciunice, seu Arabice nitidissime exaratus ab Antonio Sionita, ut supra, anno Domini MDCXI.

III.

EPISTOLAE DIVI PAULI APOSTOLI, Arabicae.
Ad Romanos.
Ad Corinthios 1 I.
Ad Galatas.

Ad Epheſos: cuius postremum caput deest.

Quae in hoc Codice leguntur Divi Pauli Epistolae, exemplaribus Alexandrinis, sive Graecis respondent, easque Thomas Erpenius Leidae in 4. primus edidit in Typographia Erpeniana, anno Christi MDCXV. Haec autem versio eadem, quae deinde in Polyglottis Parisiensibus, & Anglicanis excusa est.

Codex in fol. max. chartac. constat paginis 88. Arabicis literis, & sermone exaratus.

IV.

LIBRI IV. REGVM, Arabice e Graeca Septuaginta Interpretum, qui in Polyglottis impressi leguntur.

Codex in fol. bombyc. constat paginis 316. Arabicis literis, & sermone eleganter exaratus, anno a fuga Mabometis, sive Hegirae DCCCCII. (Christi 1496.) uti in fine adnotatur.

V.

PENTATHEVCVS MOYSIS, Syriacus, Editionis simplicis, seu vulgatae, & communis, quae ex Hebraico Textu concinnata est.

Codex in fol. chartac. constat paginis 533. Syriacis characteribus, & sermone adcuratissime scriptus.

VI.

VI.

KATAMEROS: idest Psalmi, & Lectiones ex Sacra Scriptura, Actis Apostolorum, ex Septem Epistolis Catholicis, Epistolis Divi Pauli, & ex quatuor Evangeliiis, per anni circulum ad Vesperas, ad Matutinum, & ad Missam, iuxta ritum Ecclesiae Alexandrinae Coptorum, in tres partes divisus.

Pars I. pro Dominicis, & Festis, quae sequuntur, videlicet:

Pro Dominicis priorum quinque anni mensum, hoc est Thoth, a quo incipit annus Coptorum, a die scilicet 28. Augusti, Baba, Hatur, Chiacb, Tuba, & Emiscir.

In Festo S. Ioannis Baptistae. — S. Crucis. — Georgii Martyris. — Quatuor Animalium Apocalypsis, sive quatuor Evangelistarum. — Michaelis Archangeli. — Seniorum viginti quatuor. — Mercurii Martyris. — Annunciationis Beatae Virginis Mariae. — In pervigilio Nativitatis Domini. — In Nativitate Domini. — In Festo S. Stephani Prothomartyris, & Sanctorum Dioscori, Asclepii, eorumque filiorum in urbe Achmim Thebaidis. — In pervigilio Epiphaniae. — In Epiphania Domini. — In Commemoratione Beatae Virginis Mariae. — In Festo Quadraginta Martyrum, & Sancti Macarii Abbat. — In Festo Sanctorum Petri, & Pauli Apostolorum. —

Pars II. pro Dominicis, & Festis, quae sequuntur, videlicet:

Pro Dominicis Quadragesimae, usque ad Resurrectionem inclusive.

Pro Dominicis Pentecostes, a Dominica nova, seu in Albis, usque ad Dominicam Pentecostes, nec non in Ascensione Domini.

Pro Dominicis mensum Bescensii, Baoni, Abibi, Mesoris, & mensis parvi.

Pars III. Pro Hebdomada maiori, a Dominica Palmarum ad Vesperas Dominicae Resurrectionis inclusive.

Homilia Semetii Abbatis, quae legitur Feria II. III. IV. & V.

Homilia Severiani Gabalorum Episcopi pro Feria IV.

Homilia S. Ioannis Chrysostomi pro Feria V. & VI.

Homilia S. Athanasii Alexandrini pro Feria VI.

Homilia Severi Antiocheni pro Sabbato Sancto.

Huius Severi Patriarchae Antiocheni, quemadmodum & Dioscori Alexandrini, & Iacobi Baradaei haereticorum memoria solemni ritu colitur a Coptis: quorum (si decem fere millia excipias, qui nuperrime sub auspiciis fel. record. Clementis XII. Pontificis Maximi fidem Catholicam amplexi sunt, adhortante Eminentissimo, ac Reverendissimo Domino Cardinali Ludovico Belluga, de Christianis Orientalibus optime merito, per literas ad Magnates, & ad Ioannem hodiernum eiusdem Nationis Patriarcham, una cum pretii haud contemnendi muneribus nobiscum primum, deinde cum Praefule Iosepho Assemano Avunculo nostro missas) ceteri omnes, qui in tota Aegypto superiore, & inferiore

riore centum supra millia enumerantur, Monophysitica haeresi infecti sunt, & cum Armenis, & Syris Iacobitis, eiusdem proscripti dogmatis professoribus, communicant in Divinis.

Versio autem Coptica, tam Veteris, quam Novi Testamenti, ex qua desumptae sunt memoratae Sectiones *Katameros*, vetustissima est, & Graecae Septuaginta Interpretum plerumque consentit. Huius Auctores, quantum e Martyrologio Coptico, quod Arabice scriptum in Collegio Maronitarum de Vrbe adservatur, colligere licuit, fuerunt Anachoretæ illi sanctissimi, qui Eremos Aegypti incolebant anno Christi circiter cccxxxvi. quo tempore, teste Nicephoro, studium sacrarum Literarum in Thebaide, & per totam passim Aegyptum maxime florebat: quod & laudatum Martyrologium in prima prolusione mensis *Tboth* (Septembris) aperte dicit: *Praecipuam Monachorum eius temporis occupationem fuisse Sacra Biblia e Graeca, Chaldaica, & Hebraica, in linguam ipsis propriam, Copticam nimirum, transferre.*

Codex in fol. max. bombyc. constat paginis 177. Copticis literis, & sermone exaratus, anno Martyrum millesimo centesimo duodecimo (Christi 1396.) a Michaële quodam Coptita, qui ad calcem eiusdem, pagina scilicet 177. haec Arabice adnotat: — *In nomine Dei Vnius in Essentia, & Trini in Personis, & attributis. Hic est Deus noster, & spes omnium Christianorum, ipsum adoramus, & laudamus in saecula saeculorum. Et paullo infra: Explicit descriptio benedicti huius Katameros, seu Lctionarii Dominicarum quinquaginta, & Festorum usque ad finem anni Coptorum: FERIA quinta 1. Mensis Emscir (Februarii) anno Martyrum (quorum nobis intercessionem Deus impertiat) MCXII. qui respondet anno Hegirae 804. (Christi 1396.) vicesimo primo mensis Gemmadi posterioris. Sit Deo Gloria. Memento, Domine, in multitudine miserationum tuarum eius, qui in hoc Libro describendo operam suam contulit, ac dimitte omnia peccata sua. Calligraphus metanoën (idest genuflexionem) in hoc libro legentibus peragit, rogatque, ut suis in orationibus eius sint memores: & errores, si qui fuerint, corrigentes, veniam peccatorum deprecantur. Servus Michaël Coptita.*

VII.

LIBRI GENESEOS, ET EXODI: Arabicae versionis e Syriaca simplici, per *Lctiones* triginta sex, iuxta ritum Ecclesiae Antiochenae Maronitarum ad Vesperas, & Matutinum recitandas distributi: additis in fine singularum Lctionum Commentariis Sanctorum Iacobi Sarugensis, Ephraem Syri, Isaaci, & aliorum, in modum Homiliarum confectis. Geneseos autem Liber continet septemdecim huius generis *Lctiones* pro diebus Ieiunii Quadragesimalis: Exodus vero *Lctiones* viginti pro Festis Dominicis, Desparas, & Apostolorum. Sancti Ephraemi Syri

Syri Commentaria in Sacram Scripturam cum ceteris eiusdem operibus nuper prodierunt Syriace, & Latine typis Vaticanis, cura Eminentissimi Angeli Mariae Cardinalis Quirini, vigilantissimi S. R. E. Bibliothecarii; Iacobi vero Sarugensis, aliorumque Patrum Syrorum opera, quae Avunculus noster Ioseph Assemanus ex Oriente advexit, adhuc in Pluteis Bibliothecae Vaticanae inedita servantur.

Codex in fol. bombyc. constat paginis 292. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

VIII.

EVSEBII PAMPHYLI, Caesareae Episcopi, *Epistola ad Carpianum de Harmonia quatuor Evangelistarum Chaldaice: cum decem Canonibus totidem Tabulis comprehensis*, qui Latine exstant in Orthodoxogr. Tom. II. & in Bibliotheca Patrum.

Sex verae Enarrationes Genealogiam, Christi repraesentantes: sive Tractatus de Christi Genealogia, Capitula sex complectens, quibus Generationes omnes ab Adamo ad Christum usque recensentur: addita in fine Tabula, in qua praefatae Generationes brevi compendio describuntur.

Doctrina, quam accepit Theophilus: sive Historia Actis Apostolorum praefigenda, quae omnia Christi gesta in terris, a Nativitate ad Ascensionem eiusdem in coelum, complectitur.

Huic Theophilo Beatus Lucas Evangelista Librum Evangeliorum, & Acta Apostolorum inscripsit: quis autem fuerit Auctor expositae nuper Historiae, & superioris Tractatus de Christi Genealogia, nobis prorsus incompertum est.

Codex pervetustus in fol. membranac. constat paginis 16. Chaldaicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

VIII.

ACTA APOSTOLORUM, Arabice e Graeco expressa, cum Interpretatione Latina interlineari Ioannis Baptistae Raimundi.

Hanc Actorum editionem Ioannes Baptista Raimundus, de quo in superiori Codice 11. Novi Testamenti Syro-Carsciunici dictum est, ut Typis Mediceis una cum reliquis Novi Testamenti Libris mandaretur, adornaverat sub auspiciis Ferdinandi Cardinalis Medicei, Magni postea Ducis Etruriae, qui Romae insignem Linguarum Orientalium Typographiam crexit, ac praeter tria millia Evangeliorum Arabico-Latinorum exemplaria ibidem impressa, Biblia quo-

quoque Hexaglotta ad usum Christianorum Orientalium, nisi e vivis fuisset sublatus, iisdem typis excudi statuerat.

Codex in fol. chartac. constat paginis 98. Arabice, & Latine scriptus, sed in fine mutilus.

X.

LIBER PSALMORVM DAVIDIS, Arabicus, cura & studio Gabrielis Sionitae, e Syriaca simplici versione concinnatus, & accuratiori Latina interpretatione interlineari donatus.

Gabriel Sionita, Codicis huius auctor, Syrus Maronita fuit de oppido Eden Montis Libani, Collegii Maronitarum de Vrbe Alumnus, Theologiae Doctor, ac Linguarum Syriacae, & Arabicae primum Romae, deinde Parisiis, ubi vita functus est anno Christi MDCXLVIII. Regius Professor. Clarissimus hic vir praeter Psalmos Davidis, quos Arabice & Latine anno MDCXIV. Romae impressit iuxta laudatum Codicem, curante Victorio Scialac, eiusdem Collegii Maronitarum de Vrbe Alumno, Psalmos etiam Arabicos e Graeco edidit typis Savarianis, excudente Stephano Paulino sub auspiciis Domini Savary de Breves, Christianissimi Regis quondam apud Turcarum Imperatorem Legati. Parisios deinde evocatus, Pentateuchum, Libros historicos Iob, & Psalmos ex Syro sermone, Libros Iosue, Iudicum, Regum, & reliquos Veteris Testamenti ex Arabico in Latinum vertit, evulgavitque in Bibliis Polyglottis Parisiensibus, & Londinensibus: quibus addidit Praefationem iisdem Bibliis praefigendam, de harum versionum antiquitate, & de Linguarum Syriacae, & Arabicae praestantia: item Commonitorium Apologeticum pro Polyglottis ad Abrahamum Ecchellensem, Parisiis anno MDCXLVIII. impressum. Grammaticam quoque Arabicam edidit, & plures alios Libros Arabicos Latinitate donavit, notisque eruditissimis illustravit, quos inter maximi habenda est Geographia Arabum, Nubiensis nuncupata, quae Romae prodiit iisdem typis Savarianis.

Codex in fol. chartac. constat paginis 87. Arabice, & Latine scriptus anno Domini millesimo sexcentesimo duodecimo ab eodem Gabriele Sionita, uti ad calcem adnotatur.

XI.

EVANGELIUM SANCTI MATTHAEI, Arabicum e Graeco, a capite decimo usque ad finem mutilum.

Anonymi Grammatica Arabica.

Codex in fol. chartac. constat paginis 43. Arabicis literis, & sermone eleganter exaratus.

XII.

XII.

PENTATEUCHVS MOYSIS, Arabicus, cui praemittitur :
*Praefatio de tradita Iudaeis Lege : deque eius continuatione ,
 Doctorumque successione a Moyse ad excidium usque Hierosolymorum :*
 e doctrinis Iudaeorum , quae in Pirke Aboth a Maimonide ,
 ceterisque Rabbini traduntur , plerumque desumpta .

Praefationis huiusce exemplar exstat praefixum Pentateucho Arabico , huic nostro simillimo , qui in Bibliotheca Regis Christianissimi ad-
 servatur ; utriusque autem Codicis versio Arabica pluribus in locis di-
 screpat a vulgatis , ac praecipue ab illa Rabbi Saadiae Gheonis , seu
 Gaonis , ex qua interpolatae sunt interpretationes Arabicae Pentateuchi ,
 quae in Polyglottis Parisiensibus , & Londinensibus prodierunt . Con-
 sentanea tamen maxime videtur Codicibus Abusaidae Samaritani , qui
 claruit anno Christi MLXX. & Pentateuchum ex Hebraeo-Samaritano
 in Arabicam linguam convertit .

Codex in 4. max. bombyc. constat paginis 238. Arabicis literis ,
 & sermone accuratissime exaratus .

XIII.

LIBER PROPHETARVM MAIORVM ET MINORVM , Arabicus , in
 quatuor partes divisus .

*Pars I. continet Prophetiam Ezechielis — Isaiae — Iere-
 miae — & Danielis .*

Pars II. Prophetiam Osee — Ioselis — Amos — & Michaeae .

Pars III. Prophetiam Abdiae — Ionae — Nabum — & Habacuc .

*Pars IV. Prophetiam Sophoniae — Aggaei — Zachariae — & Ma-
 lachiae .*

Versio haec praestantissima est , & cum Codicibus Alexandrinis ,
 sive Graeca Septuaginta Interpretum concordat , editaque legitur in
 Bibliis Arabicis , quae anno Christi MDCC. Ducurestii in Walachia pro-
 dierunt , cura Patriarchae Antiocheni Melchitarum .

Codex in 4. max. bombyc. constat paginis 280. Arabicis literis , &
 sermone exaratus a Gabriele , filio Calligraphi Aedium Mercatorum urbis Ale-
 xandriae , ineunte mense Emscir (Februario) anno Martyrum millesimo sexa-
 gesimo quarto (Christi 1348.) uti in fine Codicis pag. scilicet 280. a
 tergo legitur .

Part. II.

H

XIV.

XIV.

EPISTOLAE BEATI PAVLI APOSTOLI, Arabicæ, e Copticis Codicibus translatae.

Ad Romanos.

I. Ad Corinthios.

II. Ad Corinthios.

Ad Galatas.

Ad Ephesios.

Ad Philippenses.

Ad Colossenses.

I. Ad Thessalonicenses.

II. Ad Thessalonicenses.

I. Ad Timotheum.

II. Ad Timotheum.

Ad Titum.

Ad Philemonem.

Ad Hebraeos.

Epistola Beati Iacobi fratris Domini.

Epistolae Beati Ioannis Apostoli, & Evangelistae III.

Epistolae Beati Petri Apostoli II.

Epistola Beati Iudae Apostoli.

Acta Apostolorum, eiusdem versionis Arabicæ.

Codex in 4. bombyc. constat paginis 188. Arabice scriptus a Komor, idest Archipresbytero, Ioanne Copta, in Tribunali Alexandriae urbis Notario, uti pag. 188. adnotatur.

XV.

LIBER GENESEOS, Arabicus, e Graeca Septuaginta Interpretum: sed posteriora Capita XIX. desiderantur.

Codex in 4. max. bombyc. constat paginis 44. pervetustus, Arabicis literis, & sermone exaratus.

XVI.

EPISTOLAE BEATI PAVLI APOSTOLI, Aethiopice.

Ad Romanos.

Ad Galatas.

I. Ad Corinthios.

II. Ad Corinthios.

Ad

- Ad Epheſios .*
Ad Coloffenſes .
 I. *Ad Theſſalonicenſes .*
 II. *Ad Theſſalonicenſes .*
Ad Philippenſes .
Ad Titum .
 I. *Ad Timotheum .*
 II. *Ad Timotheum .*
Ad Philemonem .
Ad Hebraeos .

Huic Codici respondent Beati Pauli Epistolae , Aethiopicis characteribus , Romae anno MDLXXXIV. impressae , una cum quatuor Evangeliiis , & reliquis Novi Testamenti Libris , per Valerium Doricum , & Ludovicum fratres Brixianos , sub auspiciis Pauli III. Pont. Max. curante Fr. Petro Aethiope , Claudii Regis Abyssinorum primum apud Regem Lusitanorum , deinde apud Sanctam Sedem Oratoris .

Antiqua vero cum Veteris , tum Novi Testamenti versio Aethiopica , cui consentit laudatus Codex , non secundum Hebraicum textum , vel ex Arabicis Codicibus , uti scribunt Patres Soc. Iesu in Epist. annuis ad annos MDCVII. & MDCVIII. Lib. I. Cap. 15. p. 28. sed ex Copticis Bibliis , quae e Graecis fuerunt conversa , concinnata est : idque ex ipsa versionum conlationeprehenditur ; nam sensus Coptorum , ac proinde Graecorum , ubique in Aethiopicis exprimitur : ordo capitum , & inscriptiones servantur : & , quod omnem tollit dubitationem , voces Graecae difficiliore non explicatae relinquuntur . A quo autem , vel quando versio ista Aethiopica facta fuerit , nil certi adfirmare possumus ; quamvis probabile censeat Iob Ludolfus Lib. III. Hist. Aethiop. eam tempore conversionis Abyssinorum , a Sancto Frumentio (quem , *Abba Salama* , Aethiopes nuncupant) anno Christi circiter CCCXLVIII. peractam , vel paullo post : non vero temporibus Apostolorum , ut quidam tradiderunt , editam fuisse , & quidem a diversis Interpretibus ; quia vocabula rariora , & difficiliora , ut sunt gemmarum , non uno modo in diversis libris exprimentur .

Codex in 4. bombyc. constat paginis 204. pervetustis Abyssinorum characteribus , & sermone exaratus . Pertinuit olim ad *Antonium Presbyterum Madensem* , uti eiusdem manu pag. 1. adnotatur .

XVII.

QUATUOR EVANGELIA DOMINI NOSTRI IESU CHRISTI *secundum Matthaeum , Marcum , Lucam , & Ioannem* , Persice , in fine mutila .
Epitome Harmoniae quatuor Evangelistarum , ex mente Eusebii Pamphili Caesareensis .

Prooemia quatuor in Novum Testamentum, auctore Stephano Armenorum Catholico, quibus, vitae Evangelistarum, & gesta Christi in terris, praefixis eorundem, & Christi aetate insidentis, Hierosolymamque ingredientis, imaginibus minio pictis, breviter describuntur.

Eiusdem in Evangelium Sancti Ioannis Commentarius.

Evangeliorum versio Persica, sicuti & ceterorum Novi, Veterisque Testamenti Librorum, si Pentateuchum excipias, quem ex Hebraeo in Persicum idioma, ad usum popularium suorum in Perside degentium, interpretatus est Iacobus filius Ioseph Al-Tusi, sive ex urbe Tusensi in Chorasana regione Iudaeus, triplex est. Prima omnium antiquissima, cui consentiunt praefata Evangelia Persica, a Stephano Armenorum Catholico exarata, prodiit in Bibliis Londinensibus; eamque e Syriacis fontibus Simon filius Ioseph Altabrizi, seu Taurinensis Persa Christianus, anno Christi circiter MCCCXLI. concinnavit. Altera vero ad verba, & mentem Graeci textus, incerto Auctore edita est, ac typis Londinensibus cum interpretatione Latina, & notis per Abraham Whelocum e Codice Cantabrigiensi anno Christi MDCLVII. excusa. Tertia demum recentissima, quam Sciah Nadir, vulgo *Cbulichan*, hodiernus Persarum Imperator, iuxta Codices Hebraicos, Syriacos, Graecos, Arabicos, Armenos, & Latinos a doctis, harumque Linguarum peritis, qui in Perside versantur, viris, dum ipse Mogulinensi bello detineretur, tribus ferme ab hinc annis, in urbe Hispahan elaborandam mandasse, vulgo perhibetur.

Quis autem fuerit *Stephanus Armenorum Catholicus*, seu Patriarcha, Calligraphus laudati Codicis, & auctor Commentarii, & Prooemiorum ibidem descriptorum, sequens monumentum a Petro Paulo Gualterio Arretino, eidem Codici praefixum, satis declarat; videlicet:

Hic Liber scriptus est litteris Arabicis, sed lingua Agemenfi, hoc est Persica. Continetur in eo pars non parva quatuor Evangelistarum, praesertim Ioannis. Fuit mihi dono datus a Stephano Patriarcha Armeniae maioris, Catholico nuncupato, qui fuit Romae anno Domini MDXLVIII. & dedit obedientiam PP. Paulo III. & fecit confessionem suam iuxta eam, quae fuerat facta in Concilio Florentino tempore Eugenii IV. & cum in Sacrificio Missae non misceret aquam vino, consensit, ut tam ipse, quam sibi subiecti Episcopi XXVII. in futurum, iuxta morem Ecclesiae Romanae, vino aquam miscerent. Visus est vir humanus, & bonae mentis. Habebat secum unum Archiepiscopum, quem Varthabit vocabant, hoc est, Concionatorem, & unum Episcopum, qui obiit Romae. Ego sane habui cum eo, & omnibus suis magnam familiaritatem, & varios saepe sermones de rebus Persarum, & Tartarorum, quibus valde me delectavit; sed plura fuerunt & gravia, quae de Religione inter nos differuimus. Discessit postea ab Urbe anno Iubilei MDL. & profectus est ad Imperatorem Carolum V. rediturus in patriam per Poloniam, & Moscoviam, in quibus regionibus aliquandiu adolescens versatus fuerat, & nonnihil didicerat linguam Latinam. Magna animo agitabat, non sine gravi-
bus

bus, rationibus ; sed tempora impediabant eius conatus . Deus Omnipotens eum comitetur .

Petrus Paulus Gualterius Aretinus .

Codex in 4. bombyc. constat paginis 130. Persice exaratus a Stephano Constantinopolitano, Armenorum Catholico, sub Solymano Turcarum Imperatore, & Sciab Tacmar Rege Persarum, quemadmodum in fine Codicis manu eiusdem Stephani designatur.

XVIII.

LIBRI SALOMONIS, Arabici, ex versione Hareth, filii Senan, ben Sabath ; videlicet :
 Liber Sapientiae, & Ecclesiastici .
 Liber Proverbiorum, cui praemittitur :
 Praefatio Timothei Patriarchae Alexandriae .
 Parabolae, seu Sententiae Salomonis .
 Ecclesiastes .
 Canticum Canticorum .

Duo Harethi Arabes, sacrorum Librorum Interpretes, exeunte saeculo Christi decimo quinto, claruerunt ; alter natus in Insula Ormutz, ex Mahometano Christianus factus, Acta Apostolorum cum Excerptis ex Evangeliiis S. Matthaei, & S. Ioannis, e Syriaco Arabica fecit ; alter vero filius Senan, sive Sinan, ben Sabath nuncupatus, Graecam Septuaginta Interpretum versionem in idioma Arabicum transtulit, ex qua solus exstat Pentateuchus, qui in Bibliothecis Regia Parisiensi, & Oxoniensi adservatur, & praefati Libri Salomonis.

Timotheus vero auctor Praefationis, Libro Proverbiorum, ut supra, adpositae, in serie Alexandrinorum Patriarcharum vicesimus secundus recensetur . Is Petro fratri in Sede Alexandriae successit circa annum cccclxxxix. obiitque anno cccclxxxv. Praeter memoratam Praefationem scripsit — Librum de Vitis Monachorum, cuius mentionem facit Sozomenus Lib. VI. Cap. 29. — Epistolam Canonicam, seu Responsum Canonica ad interrogationes ei propositas de Episcopis, & Clericis, quae Parisiis prodierunt anno mdcxviii. cum Commentariis Balsamoni, & in Pandect. Canon. Tom. II. Oxon. 1672. — Epistolam ad Diodorum Tarsensem, quam citat Facundus Lib. IV. Cap. 2. & — Narrationem de miraculis S. Menae Martyris Aegyptii, quae Latine legitur apud Surium ad x. Novembris.

Codex in 4. bombyc. constat paginis 113. pervetustus, Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus ab Abu alhosn, uti in fine legitur.

XIX.

XVIII.

EVANGELIUM DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI secundum *Matthaeum*, Persice, e Graeco conversum.
 Anonymi *Compendium Physicae ex mente Aristotelis*, Arabice.
 Codex in 4. chartac. constat paginis 115. partim Persice, partim Arabice recenter exaratus.

XX.

SACROSANCTA EVANGELIA DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI secundum *Matthaeum*, *Marcum*, *Lucam*; & *Ioannem*, Arabice, e Graecis, seu potius Copticis Codicibus expressa.
 In clausula Codicis pag. scilicet 173. adnotantur eadem manu, qua Codex exaratus est, verba, quae sequuntur; videlicet:

Explicit Liber Evangeliorum Domini Iesu Christi secundum Matthaeum, Marcum, Lucam, & Ioannem, anno Hegirae nongentesimo octogesimo octavo (Christi 1580.) Descriptus autem est ex alio exemplari manu Ioannis Coptitae, urbis Copton in Thebaide Episcopi.

Exstat inter MSS. Codices Bibliothecae Leidensis num. VII. Codex Evangeliorum Arabicus, huic nostro simillimus, ex quo suam Novi Testamenti anno MDCXVI. editionem expressit Erpenius. Ad illius calcem, teste eodem Erpenio in Praefatione ad Novum Testamentum, adposita est Epigraphe Descriptoris, ex qua planum fit Arabicam utriusque Codicis editionem interpretatum fuisse Nesiulamanum quemdam, filium Azalkefati, Arabem, ante saeculum Christi undecimum; ibi enim sic legitur: *Absoluta est huius Libri descriptio die XVI. mensis Baumi, anno nongentesimo octavo Martyrum Iustorum (hoc est, anno MDCCLXXII.) Descriptus autem est ex emendatissimo exemplari, cuius Descriptior ait, se id descripsisse ex alio exemplari emendato, exarato manu Ioannis Episcopi Copton: qui Ioannes dicit se suum descripsisse ex emendatissimo exemplari, quod ediderat Nesiulaman, filius Azalkefati.*

Haec autem Nesiulamani interpretatio Arabicarum omnium Novi Testamenti versionum, post Saracenorum in Syriam, & Africam ingressum, a Christianis editarum, antiquissima est, & Copticam e Graeco textu elaboratam exprimit versionem, quemadmodum ex utriusque conlationeprehenditur.

Codex in 4. bombyc. constat paginis 173. Arabicis literis, & sermone, ut supra, *descriptus ex emendatissimo exemplari, manu Ioannis Episcopi Coptitae exarato.*

XXI.

XXI.

PENTATEUCHVS MOYSIS, Arabicus, ex versione *Sahid Gaon.*
Al Phiumi.

Iste Sahid, vulgo Saadia Phiumensis, ex Phium, olim Pithom, urbe Aegypti, nuncupatus, tantam apud Iudaeos doctrinae famam adeptus est, ut communiter ab illis Gaon, idest *Excellens*; ad hanc usque diem cognominetur: quo quidem titulo Rabbini etiam Scholarum Babyloniae Rectores olim decorabantur; sed sublatis circa annum Christi *MXL.* Hebraeorum e Syria, & Mesopotamia Synagogis, evanuit haec dignitas, & posterius simpliciter Rabbini dicti sunt. Princeps Academiae Soranae inauguratus anno circiter *DCCCCXXV.* Gaon Saadias, cum Pentateuchum, tum reliquos Veteris Testamenti Libros ex Hebraeo in Arabicum idioma transtulit in usum Iudaeorum popularium suorum, per Imperium Saracenicum longe lateque dispersorum. Varios etiam edidit Tractatus, & Commentarios in Sacram Scripturam, de quibus consule Bibliothecam Hebraicam Wolfii. Vita hac excessit in urbe Alexandriae, anno Christi *DCCCCXLII.* annum aetatis agens quinquagesimum.

Saadiae interpretationis pars tantum, Pentateuchus nimirum, lucem vidit primo quidem Constantinopoli, literis tamen Hebraicis, anno Christi *MDXLVI.* in folio, cum textu Hebraico, Targum Onkelosi Chaldaico, & Iacobi Tusensis Persico: dein Lugduni Batavorum, Italo, & charactere Arabico in 4. cura, & studio clarissimi Thomae Erpenii, anno reparatae Salutis *MDCXXII.*

Multis tamen erroribus scatet praefata Veteris Testamenti interpretatio, eiusdemque Auctor Saadias saepe exagitatus est a Christianis, & Samaritanis, qui propriam e suo Codice versionem Arabicam ediderunt, tamquam temerarius interpres, parum fidelis, imo saepe blasphemis suis sacras Literas pervertens.

Exstant huiusce generis plures aliae sacrorum Librorum Arabicae versiones, a se invicem plerumque discrepantes, a Iudaeis, utpote Christianis, & Samaritanis ex Hebraeo, Samaritano, Syriaco, Graeco textu promiscue, & Paraphrasi Chaldaea, parum quoque fideliter elaboratae. Hinc, si duas excipias sacrorum Codicum Arabicas interpretationes, quae apud maximam Christianorum Orientalium partem in Ecclesiis leguntur, & a Theologis citari solent, Antiochenam nimirum Syriacae simplici consonantem, & Alexandrinam, quae Graecam Septuaginta Interpretum exprimit; ceteras omnes inter supposititias, aut dubiae fidei editiones, iure meritoque habendas esse conuincimus.

Codex in 4. bombyc. constat paginis 304. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus, anno *Hegrae sexcentesimo quadragesimo tertio* (Christi 1245.) uti ad calcem adnotatur.

XXII.

XXII.

LIBER PSALMORVM DAVIDIS REGIS ET PROPHETAE, Arabicus, cui adnexa sunt *Cantica Veteris Testamenti*, ut sequitur:

Canticum Moysis, ex Libro Exodi.

Canticum Moysis, ex Deuteronomio.

Canticum Annae matris Samuelis.

Canticum Habacuc Prophetae.

Canticum Isaiae Prophetae.

Canticum Ionae Prophetae.

Canticum Trium Puerorum.

Canticum secundum Trium Puerorum.

Oratio, quam Christus Dominus noster Apostolos suos docuit.

Symbolum Apostolorum, & *Nicenum*.

Arabica haec Psalmorum interpretatio edita est iuxta Graecam Septuaginta Interpretum ab Abdalla Ben Al Phadeli, Diacono Melchita, proditque Patavii typis Seminarii, anno MDCCIX. Aleppi sumtibus Athanasii, Graecorum Melchitarum Antiocheni Patriarchae, anno MDCCVI. & novissime in Kesroano Montis Libani, Dioeceseos Berytensis, excudente Abdalla Ben Zacher, Clerico Melchita, qui Arabicam Typographiam omnium praestantissimam, decem ab hinc annis in urbe Aleppi suo Marte excogitavit, & apud Monasterium S. Ioannis Baptistae de Soairo, in meridionali eiusdem Kesroani parte positum, deinde erexit.

Codex in 4. bombyc. constat paginis 123. Arabicis literis, & sermone eleganter exaratus.

XXIII.

EVANGELIUM DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI secundum *Matthaeum*, Persice, & Syriaco.

Codex in 4. chartac. constat paginis 60. Persico sermone, qui Arabicis literis conscribitur, recenter exaratus.

XXIV.

EPISTOLAE BEATI PAULI APOSTOLI.

I. *Ad Timotheum*.

II. *Ad Timotheum*.

Ad Hebraeos.

Epistola Catholica Beati Iacobi fratris Domini.

Epi-

Epistola Beati Petri Apostoli.

Altera Epistola Beati Petri.

Epistola Beati Iudae: Arabice e Graeco.

Codex in 4. chartac. constat paginis 80. Arabicis literis, & sermone exaratus a quodam Guillelmo ad usum Ioannis Baptistae Raimundi, uti ad calcem designatur.

XXV.

SACROSANCTVM EVANGELIVM DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI secundum Mattheum, Marcum, Lucam, & Ioannem, Arabice e Graeco.

Evangeliorum haec interpretatio, quamvis iuxta sensum Graeci textus sit elaborata, pluribus tamen in locis discrepat ab editis in Polyglottis Parisiensibus, & Londinensibus: ex eo fortasse, quod elegantiori Arabici idiomatis phrasi illam auctor, seu interpres adornaverit. Eadem legitur impressa Aleppi in folio, anno Christi MDCCVI. sumtibus Athanasii Antiocheni, Graecorum Melchitarum Patriarchae; & Londini in 4. una cum reliquis Novi Testamenti Libris, & Decalogo, anno MDCCXXV. cura, & studio cuiusdam Charmel Mercatoris Anglicani, qui versus omnes, & loca, quibus Catholicae veritatis dogmata comprobantur, in praefata editione Londinensi nefarie depravavit: eiusdemque quatuor fere millia exemplaria optime compacta Coptis, Melchitis, Iacobitis, & Maronitis dono dedit: indigna hac fraude autumans insanas Novatorum in Sanctam Romanam Ecclesiam hallucinationes Christianis Orientalibus communes facere, & maximum in Asia, & Africa Catholicae Religionis incrementum detinere; sed perperam: depravatae enim huius Novi Testamenti editionis vix certiores facti Orientalis Ecclesiae Praesules, quamplurima exemplaria concremarunt, ceteris proscriptis, & anathematis poena in legentes, vel eadem exemplaria retinentes inflicta.

Codex in 4. chartac. constat paginis 364. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

XXVI.

HORREVM MYSTERIORVM, sive Commentaria in Sacram Scripturam, Syriace, auctore Gregorio Bar-Hebraeo, Orientis Mapbriano. Prioribus duobus foliis praefigitur:

Elencbus Sacrorum Librorum, quos laudatus Gregorius commentatur, & numerus Sectionum, & paginarum, quibus unusquisque Liber comprehenditur, videlicet:

Part. II.

I

Liber

Liber Primus Commentariorum in Genesim, continet *Sectiones* xxxiv. a pagina 2. ad paginam 27.

Liber Secundus in Exodum, continet *Sectiones* xxvi. a pag. 27. ad pag. 38.

Liber Tertius in Leviticum, continet *Sectiones* xx. a pag. 38. ad pag. 43.

Liber Quartus in Numeros, continet *Sectiones* xxvii. a pag. 43. ad pag. 50.

Liber Quintus in Deuteronomium, continet *Sectiones* xxv. a pag. 50. ad pag. 54.

Liber Sextus in Iosue, continet *Sectiones* xviii. a pag. 56. ad pag. 59.

Liber Septimus Iudicum, continet *Sectiones* xvi. a pag. 59. ad pag. 63.

Liber Octavus in Samuelis primum, & *secundum*, continet *Sectiones* xxxvii. a pag. 63. ad pag. 72.

Liber Nonus in Psalmos Davidis Regis, & *Prophetae*, a pag. 73. ad pag. 118.

Liber Decimus in primum, *secundum*, & *tertium Regum*, continet *Sectiones* liii. a pag. 118. ad pag. 129.

Liber Undecimus in Proverbia Salomonis Regis, continet *Sectiones* xiiii. a pag. 129. ad pag. 134.

Liber Duodecimus in Ecclesiasticum, continet *Sectiones* xx. a pag. 134. ad pag. 136.

Liber Decimus tertius in Cobeletb, seu *Ecclesiastem*, continet *Sectiones* vi. a pag. 134. ad pag. 138.

Liber Decimus quartus in Cantica Canticorum, continet *Sectiones* ii. a pag. 138. ad pag. 140.

Liber Decimus quintus in Sapientiam, pag. 141.

Liber Decimus sextus in Iob, continet *Sectiones* xv. a pag. 142. ad pag. 146.

Liber Decimus septimus in Isaiam, continet *Sectiones* xxx. a pag. 146. ad pag. 154.

Liber Decimus octavus in duodecim Prophetas, continet *Sectiones* xxv. a pag. 154. ad pag. 163.

Liber Decimus nonus in Ieremiam cum Threnis, continet *Sectiones* xxxvi. a pag. 163. ad pag. 167.

Liber Vicefinus in Ezechielem, continet *Sectiones* xxvii. a pag. 167. ad pag. 172.

Liber Vicefinus primus in Daniele, cum *historia Bel Idoli*, & *Dracoms*, continet *Sectiones* xii. ad pag. 172. ad pag. 177.

Liber Vicefinus secundus in Evangelium Sancti Matthaei, continet *Sectiones* xxii. a pag. 178. ad pag. 200.

Liber Vicefinus tertius in Evangelium Sancti Marci, continet *Sectiones* xii. a pag. 200. ad pag. 205.

Liber

Liber Viceſimus quartus in Evangelium Sancti Lucae , continet Sectiones xxiiii. a pag. 205. ad pag. 218.

Liber Viceſimus quintus in Evangelium Sancti Ioannis , continet Sectiones xx. a pag. 218. ad pag. 221.

Liber Viceſimus ſextus in Acta Apoſtolorum , continet Sectiones xxxii. a pag. 221. ad pag. 232.

Liber Viceſimus ſeptimus in Epistolam Catholicam Beati Iacobi , pag. 233.

Liber Viceſimus octavus in Epistolam primam , & ſecundam Beati Petri Apoſtoli , pag. 234.

Liber Viceſimus nonus in Epistolam Beati Ioannis , pag. 235.

Liber Triceſimus in Epistolae Beati Pauli Apoſtoli .

Ad Romanos .

i. Ad Corinthios .

ii. Ad Corinthios .

Ad Galatas .

Ad Ephesios .

Ad Philippenses .

Ad Colossenses .

i. Ad Theſſalonicenses .

ii. Ad Theſſalonicenses .

i. Ad Timotheum .

ii. Ad Timotheum .

Ad Titum .

Ad Philemonem .

Ad Hebraeos . Continet Sectiones lv. a pag. 235. ad p. 249.

Libris Commentariorum , haecenus recensitis , Tabulas decem idem Bar-Hebraeus inferit : quarum

Prior , pag. 38. Mentiones duas ſupra quadraginta Filiorum Iſrael complectitur .

Alter , pag. 55. Chronologica eſt , ab Adamo uſque ad Moysen , in qua Hebraicae , Syriacae , & Graecae editionis calculum quidem notat , ſed Graecam Septuaginta Interpretum ſequutus , annos colligit ab orbe condito ad Moysen inclusive 3882.

Tertia , pag. 72. a tergo , item Chronologica , a Iofue filio Nun uſque ad Saul Regem : hoc eſt ab anno Mundi 3882. ad annum 4411.

Quarta , pag. 129. a Saul primo Hebraeorum Rege ad Sedechiam , hoc eſt , ab anno Mundi 4431. ad annum 4915.

Quinta , pag. 178. Tabula ſeptuaginta Hebdomadarum Danielis inſcribitur , item Chronologica eſt ; a Nabuchodonosor uſque ad Veſpaſianum Romanorum Imperatorem : hoc eſt ab anno Mundi 4915. ad annum 5585. quo excidium Hieroſolymae contigiſſe adfirmat .

Sexta , pag. 178. a tergo . Canones decem Harmoniae Evangelicae ex mente Eu. ebi Pamphili Caefareenſis Epifcopi complectitur .

Septima , pag. 200. Genealogiam Chriſti ex Matthaeo repraeſentat .

Octava, pag. 205. Nomina, praedicationes, & passiones Apostolorum complectitur.

Nona, pag. 218. Genealogiam Christi exhibet, ab Adamo perductam, ex Matthaeo, & Luca.

Decima, pag. 232. Nomina Septuaginta Discipulorum Christi, & passiones profert.

In clausula Codicis, pag. scilicet 249. duae adnotationes leguntur. Prima quidem ad autographum Bar-Hebraei spectat, ex quo hic Codex fuit descriptus, videlicet:

Explicit Epistola ad Hebraeos, cum qua & absolutus est Liber Horrei Mysteriorum, scriptus manu ipsius Auctoris τοῦ μακαρίτου Bar-Hebraei, quem inchoavit medio mense Canun priore (Decembri) anno Graecorum MDLXXXIII. (Christi 1271.) Feria quarta exeunte; absolvit vero die nona mensis Hegiran (Iulii) eiusdem anni Graecorum MDLXXXIII. sex nimirum mensibus, & vigintiquatuor diebus.

Altera adnotatio ad hunc Codicem pertinet, ut sequitur:

Absoluta est descriptio huius Libri Feria tertia mensis Ab (Augusti) anno Graecorum MDXCI. (Christi 1277.) per Ioannem peccatorem, cognomento Sarvensen, cuius Deus misereatur.

Gregorius Bar-Hebraeus, qui, & Abulpharagius, auctor laudati Operis, anno Christi MCCXXVI. Melitinae in Mesopotamia natus est, patre Aaron Medico, ex quo Bar-Hebraei, hoc est, Hebraei filii, cognomentum traxit. Annum aetatis vicesimum agens, Gubae in Mesopotamia ab Ignatio Syrorum Iacobitarum Patriarcha, Episcopus consecratur: & paullo post ad Ecclesiam Lacabena prope urbem Melitinam, mox ad Episcopatum Aleppi in Syria translatus, ab altero Ignatio Iacobitarum Patriarcha obtinuit dignitatem Maphriani, seu Primatis Orientis, hoc est Chaldaeae, & Assyriae, nec non extremarum Mesopotamiae partium, quae Antiochenae Iacobitarum sedi obediunt: vitaeque hac excessit nocte Ferae tertiae, die xxx. Iulii, anno Christi MCCCLXXXVI. aetatis vero suae sexagesimo, Monophysiticae sectae addictus.

Ob omnigenam, eximiamque eius doctrinam ab Orientalibus Scriptoribus, ac praecipue Mahometanis, egregie commendatur, & in variis eiusdem Operum exemplaribus, notante Cl. Hottingero Biblioth. Orient. pag. 81. sequentibus titulis ornatur: *Dominus noster, Pater Sanctus: eximius doctrina, & eruditione insignis: Doctorum Rex, excellentium excellentissimus: temporum suorum exemplar: Sapientum gloria: Doctor divina ope suffultus, corona virorum virtute praestantium: Dubiorum in Theologicis occultorum Επιστολή: Christianorum Princeps primarius: Sectae Iacobiticae medulla: Mar Gregorius, Dominus Pater: unicum aevi decus, & saeculi Phoenix.* Sed ad praestantissimum, & luce dignum Commentariorum, sive Horrei Mysteriorum Opus revertamur, quod Arabice *Tbesaurus Mysteriorum* inscribitur, & sub hoc titulo citatur ab Hottingero in Biblioth. Orientali, & ab Eusebio Renaudotio Tom. II. pag. 47. qui idem Opus lau-

laudat, & in Bibliotheca Magni Ducis Etruriae exstare testatur Arabice, caractere Syriaco, sed perperam; nam laudatus Codex, quem indicare voluit, Syriacus est, non vero Arabicus, caractere Syriaco: eiusque exemplar in Bibliotheca Collegii Maronitarum de Vrbe adservatur, cuius Synopsis ad Vitam laudati Bar-Hebraei subiecit Avunculus noster Ioseph Assemanus Tom. II. Biblioth. Orient. Clementino-Vaticanae.

In hoc autem Opere saepe laudatus Bar-Hebraeus, pluribus praemissis de Syriacis sacrorum Librorum versionibus notatu dignis, quae ab Assemano ibidem proferuntur, variantes Bibliorum Lectiones ponit: Syriacas quasdam emendat voces lectu difficiliore, & quibus adficiendae sint punctis, declarat: obscuriora Sacrae Scripturae loca, non modo secundum literam ex Hebraeo textu Septuaginta Interpretum, aliorumque versionibus; sed etiam secundum doctrinam Sanctorum Patrum interpretatur, & sensum concisis verbis enucleat. Vno verbo Theologum agit, Grammaticum & Criticum: Dionysium Barsalibaeum, & Iacobum Edessenum aemulatus: quorum prior sacros Codices docte commentatus est; posterior vero Syriacam Bibliorum editionem, punctis vocalibus adpositis, dilucidavit, singulari edito hac de re Tomo, qui in Bibliotheca Vaticana adservatur.

Versions denique & Auctores, quibus in hoc Opere utitur Bar-Hebraeus, hi sunt. In primis *Hebraicus textus*, & *Graeca versio Septuaginta Interpretum*, passim. — *Samaritana* Genes. Cap. iv. — *Armenica*, & *Aegyptiaca*, seu *Coptica* in Psalmos, frequenter. — *Symmachus* — *Aquila* — & *Theodotion* — & *Pentapla* — & *Hexapla* Origenis; saepe. — *Basilus* — *Athanasius* — *Chrysostomus* — *Gregorius Nazianzenus* — *Nyssemus* — & *Neocaesarensis* — *Cyrillus Alexandrinus* — *Epiphanius Cyprius* — *Origenes* — *Ephraem* — *Iacobus Sarugensis* — & *Edessenus* — *Philoxenus* — seu *Xenaias Mabugenis* — *Iulius Papa* — *Dionysius Barsalibaeus* — & *Alexandrinus* — *Severus Antiochenus* — *Moses Barcephas* — *Ioannes Darenis* — *Daniel Salabensis* — *Hippolytus Romanus* — *Theodorus Mopsuestenus* — *David Monachus*, *Pauli filius* — *Africanus* — & *Georgius Arabum Episcopus*. — Praeterea duae aliae Syriacae, praeter simplicem, cui presse inhaeret, versiones identidem citantur: *Heracleensis*, nimirum a Thoma Heracleensi, Germaniciae Episcopo elaborata, & *Karkaphensis*, hoc est *Montana*, qua videlicet incolae montium utuntur. Denum singulis fere paginis notantur variae lectiones, seu punctationes Nestorianorum, hoc est Chaldaeorum, qui Nestorii labe infecti sunt: & semel refertur *Ioannes Maro* in Librum Sapientiae, & bis *Codex Michaelis Patriarchae Iacobitarum* in Genes. Cap. xii. & in Cantica. Et quidem Ioannis Maronis nomine censuit Cl. Stephanus Edenensis, eum Ioannem designari, qui primus fuit Maronitarum Patriarcha: verum ex eodem Bar-Hebraeo Chronici Syriaci Part. II. pag. 286. liquet de altero Ioanne Marone sermonem ibi esse, qui nimirum anno Graecorum MCCXII. Christi DCCCCI. claruit.

Codex

Codex in 4. bombyc. constat paginis 250. maximi habendus: Syriacis literis, & sermone exaratus, anno Graecorum millesimo quingentesimo nonagesimo primo (Christi 1277.) a Ioanne Sarvensi, Syro Iacobita, cuius verba in Codicis calce adnotata supra retulimus.

XXVII.

LIBER SAPIENTIAE IESU, FILII SIRACH, seu Ecclesiastici: Syriacus, e simplici versione, quae in Polyglottis Londinensibus legitur, descriptus a *Moyse Accurensi*, Tyri Metropolitae.

Moyfes laudati huiusce Codicis Calligraphus, cognomento Anaysius, Accurensis, idest de Accura, oppido Montis Libani, circa annum Christi MDLXXIX. in Collegio Nationis Maronitarum, a Gregorio XIII. Pontifice Maximo recens Romae fundato, primus locum habuit: completis deinde Philosophiae, ac Sacrae Theologiae studiis, in patriam reversus, a Iosepho Risio Antiocheno, Maronitarum Patriarcha quadragesimo quarto, Archiepiscopus, seu Metropolitae Tyri fuit consecratus: & anno MDXCVIII. post obitum Archiepiscopi Ioannis, Aschilae filii, Nicosiensis Ecclesiae, Cypri Metropolis, curam obtinuit ab eodem Patriarcha Iosepho: obiitque anno Christi MDCLIV. Apostolica in animarum salutem cura, & studio admodum commendatus, ut liquet ex Alumnorum Catalogo, qui in Archivo Collegii Maronitarum de Vrbe adseruatur, & ex Annalibus Arabicis Cl. Stephani Edenensis, Antiocheni Maronitarum Patriarchae, ad annum Christi MDXCVIII.

Codex in 4. chartac. constat paginis 60. Syriacis literis, & sermone nitidissime scriptus a *Moyse Accurensi*, Tyri Metropolitae, uti ad eiusdem Codicis initium legitur.

XXVIII.

LIBER PSALMORVM DAVIDIS REGIS ET PROPHETAE, Arabicus, textui Hebraico, ut plurimum, consentaneus.

Initio Codicis legitur quaedam Praefatio sine Auctoris nomine, qui licet Christiane rem tractet; Mahometanis tamen utitur verbis, & loquendi modis: quod valde rarum est apud Christianos Arabes.

Cuilibet Psalmo praefigitur suum argumentum, & aliquando paraphrasis saepe absurda adnectitur; adeo ut a Mahometano, vel Iudaeo facta sit haec versio, aut corrupta videatur.

Huiusmodi Arabicae Psalmorum editionis exemplar exstat inter Ma-

Manuscriptos Codices Orientales Bibliothecae Vaticanae ; vetustis Arabum literis , quas Kuphenses nuncupant , cum Hebraico textu interlineari exaratum .

Codex in 4. bombyc. constat paginis 105. Arabicis literis , & sermone eleganter scriptus *Feria tertia mensis Ragiab , anno Hegirae sexcentesimo sexagesimo* (Christi 1262.) uti in clausula eiusdem adnotatur .

XXVIII.

APOCALYPSIS SANCTI IOANNIS APOSTOLI ET EVANGELISTAE , ab Anonymo e Graeca lingua in Arabicam conversa : cuius exemplaria exstant impressa inter Codices MSS. Bibliothecae Bodleianae sub num. 3485. manuscripta vero in Bibliotheca Regis Christianissimi ad calcem Codicis XXII. & in Bibliotheca Leidensi , teste Cl. Hottingero , sub num. 252.

Codex in 8. bombyc. constat paginis 83. Arabicis literis , & sermone nitidissime exaratus .

XXX.

PALTERIVM DAVIDIS , Arabicum , e Syriaco conversum , cura , & studio Georgii Archiepiscopi Nicosiae , Syri Maronitae .

In fine cl. Psalmorum , habentur :

Psalmus — *Parvus eram* — a Davide editus , Goliath superato , qui communiter — *extra numerum* nuncupatur .

Cantica Veteris , & Novi Testamenti , videlicet :

Canticum Moysis , ex Libro Exodi .

Canticum Moysis , ex Libro Deuteronomii .

Canticum Annae , matris Samuelis .

Canticum Habacuc Prophetae .

Canticum Isaiae Prophetae .

Canticum Ioniae Prophetae .

Canticum trium Puerorum .

Etiam : Canticum trium Puerorum .

Canticum Dominae nostrae Virginis Mariae , Dei Genitricis .

Canticum Zachariae Prophetae , patris Sancti Ioannis Baptistae .

Hymnus Angelorum .

Oratio Dominicalis .

Symbolum CCCXIII. Patrum , qui Nicaeae convenerunt .

Kalendarium Sanctorum per anni circulum , cum Tabellis temporariis

Fe-

Festorum mobilium, & quibusdam regulis, pro inveniendâ die Paschatis, & Ieiunii Quadragesimalis, iuxta Ritum Ecclesiae Antiochenae Syrorum Maronitarum.

Paroemiae, seu Proverbia moralia, ex variis Auctoribus collecta.

Recensio Decumarum Patriarchalium, quas iussu *Moyfis Accarensis*, Antiocheni Maronitarum Patriarchae quadragesimi secundi, *Georgius Hadathensis*, Archiepiscopus Nicosiae, Psalterii huius Interpres, & Calligraphus, anno Graecorum millesimo octingentesimo trigésimo nono (Christi 1528.) in Cypri insula coëgit: eodem nimirum anno, quo laudatam Psalterii huius editionem, & descriptionem absolvit: uti eiusdem manu ad calcem memoratae Decumarum recensitionis adnotatur.

Carsciunica haec Psalmorum interpretatio prodijt in folio cum textu Syriaco typis Monasterii Sancti Antonii Abbatis de Kuzaia, Montis Libani, anno Christi MDLXXXV. sub auspiciis Sergii Risi, Maronitarum Patriarchae quadragesimi quarti, & Iosephi Katheri, de Familia Assemanorum, Montis Libani Administratoris.

Codex in 8. chartac. constat paginis 221. Carsciunicis, seu Syriacis literis, sermone tamen Arabico exaratus a *Georgio Nicosiae Archiepiscopo*, anno Graecorum millesimo octingentesimo trigésimo nono (Christi 1528.) uti ad calcem adnotatur.

XXXI.

EVANGELIUM DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI *secundum Matthaeum*, Syriacum, cum prioribus quatuor capitibus Evangelii Sancti Marci.

Codex in 8. bombyc. constat paginis 90. pervetustis Syrorum characteribus nitidissime exaratus.

XXXII.

EVANGELIUM INFANTIAE DOMINI NOSTRI IESV CHRISTI, Arabicum, imaginibus variis, Christi prodigia repraesentantibus, ornatum.

Pag. 47. sequens epigraphe legitur: *Explicit Liber Infantiae Domini nostri, idest Historia Apparitionis Domini nostri Iesu Christi, cuius memoriae sit gloria, & laus: Sabbato die decima quarta mensis Sciabat (Februarii) anno Alexandri millesimo sexcentesimo decimo: quem exaravit servus confidens in miserationibus Domini sui Isaac, ben Abi Alpharagii, ben Isaac, ben Presbyteri, Medici in urbe Marde custodita. Sit Deo gloria.*

Opus

Opus hoc antiquitate notissimum, pluribus scatet prodigiis, a Iesu prima adhuc aetate puero, sive in itinere ad Aegyptum, sive cum Nazareth rediisset, usque ad annum duodecimum patratis. Pleraque tamen & supra fidem, & puerilia sunt: adeo ut vix credulis mulierculis persuadeantur. Scimus enim Sancti Ioannis Evangelistae testimonio, aquam in vinum conversam in nuptiis Canae Galilaeae, primum fuisse signorum Iesu. Et sane fieri non potuisset, ut Iesus in oblivione tamdiu maneret, si a prima ineunte aetate tanta prodigiorum gloria claruisset.

Exstat idem opus Arabice impressum cum versione Latina Henrici Sicii, & Graece cum Latina versione D. Cotelerii, cui auctor inscribitur Thomas quidam, ut videre est apud Cl. Calmet in Dissert. de Evangeliiis apochriphis.

Codex in 8. bombyc. constat paginis 47. Arabicis literis, & sermone exaratus ab Isaac filio Abulpharagii, ben Medici Presbyteri in urbe Mardin (quae hodie post Edessam, Amidam, & Bagdadum, omnium fere Mesopotamiae civitatum est frequentissima) anno Graecorum millesimo sextentesimo decimo (Christi 1299.) uti in fine legitur.

XXXIII.

SACROSANCTA EVANGELIA DOMINI NOSTRI IESU CHRISTI secundum Matthaeum, Marcum, Lucam, & Ioannem, Persice & Syriaco.

Codex in 12. chartae. constat paginis 316. Agiamensi, seu Persico sermone, literis tamen Arabicis, exaratus.

XXXIV.

PSALTERIUM DAVIDIS, Arabicum, & Graeco conversum a Diacono Abdalla, Albadeli filio, Melchita.

Cantica Veteris Testamenti, videlicet:

Canticum Moysis, ex Libro Exodi.

Canticum Moysis, ex Deuteronomio.

Canticum Annae, matris Samuelis.

Canticum Habacuc Prophetae.

Canticum Isaiae Prophetae.

Canticum Ionae Prophetae.

Canticum Trium Puerorum.

Etiam: Canticum Trium Puerorum.

Cantica Novi Testamenti, videlicet:

Canticum Dominae nostrae Virginis Mariae, Dei Genitricis.

Part. II.

K

Can-

Canticum Zachariae Prophetae, patris Sancti Ioannis Baptistae.

Hymnus Angelorum.

Cantus decem in laudem Deiparae Virginis Mariae, ab Eugenio Philosopho Constantinopolitano editi, dum eadem Sanctissima Dei Genitrix urbem Constantinopolis, arctissima exercitus Chosrois, Persarum Regis, obsidione oppressam, quae contigit sub Heraclio Imperatore, anno Christi DCXXV. adparens, fufis fugatisque hostibus, liberavit.

Diurnum, seu Orationes septem Horarum pro Saecularibus Melchitis.

Codex in 16. chartac. Arabicis literis, & sermone recenter exaratus.

LITVRGICI ET RITVALES.

XXXV.

BREVIARIUM, Syriacum Ecclesiae Antiochenae Syrorum Iacobitarum: in quo, praeter Officia Ferialium dierum, & Dominicarum totius anni, habentur etiam propria Sanctorum, ut sequitur:

Officium Nativitatis Sancti Ioannis Baptistae.

Officium Sanctorum Basilii, & Gregorii Doctorum.

Officium Sancti Stephani Protomartyris.

Officium Ingressus Domini in Templum.

Officium Mar Severi, Patriarchae Antiocheni.

Officium Mar Barsumae Archimandritae.

Officium Transitus Deiparae Virginis Mariae.

Officium Sanctae Crucis.

Commune Martyrum.

Commune Apostolorum.

Officium Defunctorum: nec non

Sancti Iacobi Sarugensis, Batnarum Episcopi, Hymni viginti de Martyribus.

Sancti Ephraem, Ecclesiae Syrorum Doctoris, Hymni XLIX. de Sanctis, & Defunctis, hoc titulo inscripti: Scalae Exercitationum Sancti Ephraem Doctoris.

Ordo Benedictionis Aquae in nocte Epiphaniae.

Ordo Benedictionis Olivarum, quae fit mane Dominicae Hofannarum.

Ordo accessus ad Portum, nocte Feriae secundae Passionis; idest maioris Hebdomadae, in qua Officium Quadragesimale terminatur.

Ordo

Ordo ablutionis pedum, Feria quinta Myfteriorum.

Ordo memoriae Crucifixionis, idest Adoratio Crucis, quae fit ad Vesperas Ferae sextae maioris Hebdomadae.

Ordo Indulgentiae, ac Veniae, quae fit Sabbato Annunciationis, idest Sabbato Sancto.

Ordo salutationis, quae fit in magna Dominica Resurrectionis.

Ordo genuflexionis in Dominica Pentecostes.

Ordo Missae, & Rubricae pro novi Sacerdotis instructione.

Ordo receptionis Haereticorum, & Apostatarum.

Ordo Confessionis, seu Absolutionis Peccatorum, qui ad Confessionem accedunt.

Ordo receptionis Peccatorum publicorum.

Orationes, & Absolutiones ab omni genere peccatorum.

Orationes, & Benedictiones variae.

Antiphonarium ex utroque Testamento, & ex Hymnis Sanctorum Iacobi Sarugensis, Ephraem Doctoris, & Balaei selectum pro Officiis dierum ferialium, & Festorum per anni circulum, iuxta Ritum Ecclesiae Iacobitarum.

Syrorum Ecclesia, cuius Patriarchae Severi successores, ab ineunte saeculo Christi sexto, Antiochenae Sedis titulum sibi adrogarunt, Iacobitarum cognomentum, quo a reliquis Syris distinguitur, habuit a Iacobo Baradaeo, seu Zenzalo, Edessae in Mesopotamia Episcopo, qui Monophysitarum errores sequutus, anno Christi circiter quingentesimo quinquagesimo, eorumdem partes in Syria, ac Mesopotamia acerrime ita propugnavit, ut illos in varias sectas scissos, diversaque nomina sortitos, in unam sectam colligere, deque suo nomine Iacobitas nuncupare potuerit. Praecipuus autem Syrorum Iacobitarum error, qui eos a Catholica Ecclesia seiunxit, circa Divini Verbi Incarnationem versatur. Vnam enim tantum in Christo naturam profitentur ex Divinitate, & Humanitate compositam: conversionis tamen, confusionis, & commissionis expertem; idque, quo sensu intelligant, & quibus argumentis probare contendant, uberrime demonstrat Avunculus noster Tom. II. Bibliothecae Orientalis Clementino-Vaticanae. Consequenter ad hunc errorem, damnatos quidem ab Ecclesia, haereticos recipiunt, ut Dioscorum Alexandriae Patriarcham, Barsumam Samosatenum Archimandritam, Iacobum Baradaeum, Timotheum, Xenaiam, Severum, Theodosium, ceterosque eiusdem furfuris Monophysitas. Patres vero, qui pro Orthodoxa veritate decertarunt, reiciunt; & in primis Sanctum Leonem Papam, cuius Tomum, Epistolam videlicet ad Flavianum Patriarcham Constantinopolitanum, ubique anathematizant, una cum sacra Chalcedonensi Synodo, pro qua Ephesinum secundum Conciliabulum admittunt. Cum Coptis, Habissynis, & Armenis, eadem Monophysitica labe infectis, communicant; & Maronitis, quoad Ecclesiasticos ritus, & linguam Syriacam plerumque consentiunt; adeo

ut nonnulli Orientalium rerum imperiti , Maronitas nil aliud esse quam Iacobitas , & viceversa , autumaverint . Verum , praeterquamquod Maronitae a Iacobitis in Theologia , rebusque ad Fidem spectantibus dissonant , differunt etiam in aliquibus quoad Ritum , & sacras consuetudines . Nam , primo Iacobitae , more Graecorum Aegyptiorumque in fermentato pane Eucharistiam conficiunt : at Maronitae , ut & Armeni , in azymo . Deinde Iacobitae hostiarum numerum , praeterquam si duae fuerint , imparem esse debere volunt : & nisi recentem , & quotidianum , panem Eucharisticum non admittunt : Maronitae nec de numero hostiarum , nec de recenti , & quotidiano pane solliciti sunt . Tertio , Iacobitae sal , & oleum Eucharistico pani admiscent : qua in re non modo Maronitas , verum & Symmistas suos Aegyptios adversarios experti sunt . Denique praeter omnium Orientalium consuetudinem , post solis occasum , feria quarta , & sexta carnes comedunt . Superioribus temporibus nonnulli Iacobitarum Patriarchae (quorum singulis in consecrationis die Ignatii cognomentum , ad honorem scilicet Divi Ignatii , Antiochiae post Evodium Episcopi , imponitur) ad Communionem Apostolicae Sedis admissi sunt : Ignatius nimirum , cuius nomine Moyse Mardenus editionis Viennensis Novi Testamenti Syriaci sub Widmanstadio corrector , anno Christi MDLII. coram Iulio III. Pontifice Maximo , Orthodoxae Fidei professionem emisit : Ignatius alter , cognomento Ioannes , sub Eugenio IV. cuius literae Arabicae ad eundem Summum Pontificem , cum quodam Andrea Monasterii SS. Antonii , & Pauli , missae , exstant Florentiae in Gazophylacio Palatii veteris Serenissimi Magni Ducis Etruriae : Davides Ignatius , & Ignatius Nahemus fratres , qui Iacobitis unus post alium praefuere , missa cum Leonardo Abel Episcopo Sidoniensi ad Gregorium XIII. & cum quodam Moyse , Fide sua , quae inter Codices Arabicos Bibliothecae Vaticanae sub num. CLXIX. adservatur : Andreas demum Ignatius Achigian , Collegii Maronitarum de Vrbe Alumnus : & Petrus Ignatius , qui plurimos elapso saeculo Iacobitas ad Catholicam Fidem converterunt . Nullus postea Iacobitarum Patriarcha , Romanam Fidem suscepisse legitur : exceptis enim Gregorio Archiepiscopo Damasci , Ignatio Episcopo Aleppi , & Taizonio Episcopo Hierosolymae , qui ob Fidem Catholicam exiules hodie in Monte Libano degunt , omnes Syri Iacobitae ad pristinos errores reversi sunt .

Codex in fol. bombyc. constat paginis 203. Syriacis literis ; & sermone exaratus , sub Ignatio Michaële , Syrorum Iacobitarum Patriarcha , anno nimirum Christi circiter millesimo tercentesimo trigesimo quinto ; nam Ignatius Michaël , Barsuma olim adpellatus , Iacobitis praefuit ab anno Christi MCCCXXXII. ad annum MCCCXL. uti liquet ex Catalogo Patriarcharum Iacobitarum , qui in Bibliotheca Vaticana adservatur .

XXXVI.

OFFICIUM FERIALE, Syriacum, *Iacobitarum*, quod prodit postea Romae, impensis Athanasii Saphar, Episcopi Mardinensis, typis Sacrae Congregationis de Propaganda Fide, anno MDCXCVI. hoc titulo: *Breviarium FERIALE Syriacum Sanctorum Epbraem, & Iacob Syrorum, iuxta Ritum eiusdem Nationis*: quod incipit a Feria secunda, usque ad Sabbatum inclusive: additis variis Hymnis, & Benedictionibus.

Codex in 4. bombyc. constat paginis 21. Syriacis literis, & sermone exaratus, sed initio mutilus.

XXXVII.

PROFESSIO FIDEI ORTHODOXAE, Arabica, ab Orientalibus emittenda, dum ad Apostolicae Sedis Communionem admittuntur.

Oratio Dominicalis.

Salutatio Angelica.

Abecedarium Arabicum.

Hanc Fidei Professionem, quae non semel typis Sacrae Congregationis de Propaganda Fide edita est, Christiani Orientales omnes, Maronitis exceptis, iuxta Decretum Urbani VIII. Pontificis Maximi, statim ad Romam adeunt, coram P. Commissario Sacrae Inquisitionis, debent emittere: aliter a celebratione Missae, & a Sacramento Confessionis, & Eucharistiae, etiam si Catholici sint, reiciuntur.

Codex in 4. chartac. constat paginis 16. Arabicis literis, & sermone exaratus a *Dominico Sirleto Giarbeni*, seu de Giarbe, insula prope urbem Tunensem, qui, *Mabometica eiurata superstitione*, Christianam Fidem Romae amplexus est, anno Domini millesimo quingentesimo octogesimo quarto, uti in clausula Codicis, eiusdem Sirleti manu adnotatur.

XXXVIII.

ORDO BENEDICTIONIS SPONSI ET SPONSAE, Carsciunicus, iuxta Ritum Ecclesiae Syrorum Iacobitarum, cuius exemplaria exstant in Bibliotheca Vaticana sub num. XXIV. & in Regia Parisiensi sub num. CX.

Codex in 4. chartac. constat paginis 6. Carsciunice, hoc est, literis Syriacis, sermone tamen Arabico recenter exaratus.

XXXIX.

XXXVIII.

BREVIARIUM FERIALE, Syriacum, Sanctorum Ephraem Doctoris, & Iacobi Nisibensis, iuxta Ritum Ecclesiae Antiochenae Syrorum Iacobitarum, quod incipit a Feria secunda, usque ad Sabbatum inclusive. Dicitur autem Breviarium Ephraemi, & Iacobi; quia ex horum Doctorum Hymnis, & Homiliis, plerumque compositum est. Etenim Syri tam Iacobitae, quam Maronitae Davidis Psalterio, si paucos excipias Psalmos, quos pro Antiphonis recitant, in divinis Officiis nunquam utuntur.

Codex in 4. bombyc. constat paginis 90. Syriacis literis, & sermone exaratus, sed initio, & in fine mutilus.

XL.

ORDO MISSAE, Syriacus, iuxta Ritum Ecclesiae Antiochenae Syrorum Iacobitarum.

Hymni, Antiphonae, & Responsoria in Officiis Ferialibus, & Festivis recitanda.

Kalendarium Sanctorum per integrum annum.

Cantus decem de Virgine Maria Dei Genitrice, Rabulae Edessae Episcopi.

Iste Rabula (quem Rabbulum vocat Monachus Acoëmeta, vitae Sancti Alexandri Acoëmetarum parentis scriptor apud Bollandum ad diem xv. Ianuarii) ab eodem Alexandro ex Idolorum cultu, relicta Praefecti dignitate, qua ornatus erat, ad Christi Fidem pertractus, ab anno Christi ccccxii. usque ad annum ccccxv. Edessae Episcopatum gessit. Praeter memoratos decem Cantus de Deipara Virgine, quorum usus apud Syros frequens est in Liturgiis, & divinis Officiis, Epistolam scripsit ad Sanctum Cyrillum Alexandrinum, cuius causam adversus Nestorium acerrime propugnavit. Exstat Tom. V. Concil. Labb. pag. 469. & Canones in Edessana Synodo sancivit, quos laudat frequenter Gregorius Bar-Hebraeus in opere, cui titulus: *Liber Directionum*.

Iacobi Bar-Salibi Homilia de Passione Domini nostri Iesu Christi.

Bar-Salibaeus, cui ante Episcopatum nomen erat Iacob, quod in Dionysium postea commutavit, in urbe Melitinae, Patre Saliba Iacobita, unde ei cognomen Bar-Salibi, ortum habuit, saeculo Christi duodecimo ineunte, uti liquet ex Chronico Syriaco Gregorii Bar-Hebraei, qui ad annum Christi mcliv. haec de eodem Bar-Salibaeo enarrat: *Anno Christi mcliv. ab Athanasio Iacobitarum Patriarcha ordinatus est Bar-*

Bar-Salibaeus Episcopus Marbas, seu Germaniciae, Syriacae, Euphratesiae urbis. Anno sequenti, post coactam ab eodem Patriarcha in Coenobio Barsamae apud Melitinam urbem fundato, Synodum, Mabugensi, seu Hierapolitano in Euphratesia Episcopatu auctus est. Anno MCLXVI. ad Episcopatum Amsdae, seu Constantiae in Mesopotamia a Michaële Patriarcha, Asbanasii successore, translatus, obiit anno MCLXXI. sub eodem Michaële, cuius Entbromisnum eleganti oratione ornaverat. Varia, praeter laudatam Homiliam, opera dedit Bar-Salibaeus, quorum Elenchus, quem heic adiicere pretium operae ducimus, exstat in Codice Syriaco Bibliothecae Vaticanae xxxii. pag. 180. videlicet: — *Liber magnus Expositionis Literalis, & Spiritualis in Pentateuchum, Psalmos, & Prophetas universim.* — Citatur ab Avunculo nostro Assemano Tom. II. Bibliothecae Orient. Clementino-Vaticanae pag. 157. — *Liber magnus Expositionis in Novum Testamentum, & Apocalypsin Ioannis Apostoli:* exstat in Bibliotheca Vaticana sub num. xi. & xvi. eiusque duo exemplaria in Bibliotheca Colbertina haberi testatur Renaudotius Tom. II. Liturg. Orient. pag. 454. — *Libellus in Evagrii Pontici Centurias: Expositio cum textu.* — *Commentarius in Scripta Doctorum.* — *Libellus Epistolarum.* — *Compendium Canonum Apostolorum.* — *Tractatus de Theologia: de Incarnatione: de Arbore vitae: de Angelis: de Daemonibus: de Anima rationali: & de Sacerdotio.* — *Tractatus de Coelo, de Sole, de Luna, de Stellis, deque ceteris secundum ordinem sex dierum creationis.* — *Tractatus de Paradiso: de Resurrectione corporis humani: de Cruce, de Fide, aliisque Sacramentalibus.* — *Liber de Sacramento Baptismi.* — *Expositio in Liturgiam S. Iacobi Apostoli:* exstat in Codice Syriaco Bibliothecae Regiae Parisiensis Lxix. & citatur a Stephano Edenensi Cap. vii. de Haereticis Anaphorarum auctoribus, & a Naironio in Indice Auctorum, quibus in sua Evoplia usus est. — *Tractatus de Sacerdotalibus indumentis, & de processione per Ecclesiam.* — *Tractatus Polemicus adversus Nestorianos: adversus Chalcedonenses: adversus Armenos, eorumque consuetudines: ubi & de huiusce gentis origine, & ritibus.* Exstat Aleppi in Bibliotheca Cathedralis Ecclesiae Iacobitarum. — *Expositio rerum Mysticarum, quae in Sacro Chrismate continentur.* Exstat sermone Arabico, literis tamen Syriacis in Codice Beroeensi Vaticano I. — *Expositio rerum Mysticarum, quae in Chirotonia (seu sacris Ordinationibus) continentur.* Exstat Syriace in Rituali Iacobitarum Bibliothecae Vaticanae sub num. v. — *Canones de modo recipiendi Poenitentes in Sacramento Confessionis; seu: Instructio Sacerdotis, & Poenitentis: quomodo nimirum Poenitens confiteri debeat: & quomodo a Sacerdote absolvendus sit, & quatenam ipsi Poenitentia iniungenda.* Exstat in Cod. Syriaco Vaticano xxvii. — *Oratio habita in Templo S. Ananiae in die Consecrationis Michaëlis Magni, Syrorum Iacobitarum Patriarchae.* Exstat in Cod. Vaticano v. — *Anaphorae, seu Liturgiae tres, quarum prior incipit: Deus, qui in amore gaudes.* Exstat in Codicibus Vaticanis III. & xxxiii. Altera: *Amorem, & concordiam, & perfectam tranquillitatem concede nobis.* Exstat in

in citatis Codicibus Vaticanis, & in Codice Lxv. Bibliothecae Christianissimi Regis, quae per errorem, sub nomine Dionysii Areopagitae, inter Catholicas Liturgias impressa fuit Romae in Missali Chaldaico, anno MDXCIV. pag. 106. Prodiit autem Latine apud Renaudotium Tom. II. pag. 449. Tertia denique: *Deus, qui vera es, & perfecta caritas*. Exstat in MS. Codice Syriaco Bibliothecae Collegii Maronitarum de Vrbe, exarato anno Graecorum MDCCCXXXV. Christi 1542. pag. 195. — *Precationes Liturgicae tres*, quarum prior recitatur a Iacobitis in Missa Feriae quintae in Coena Domini: altera Sabbato Sancto: tertia demum in Missa quotidiana ante Orationem Dominicam, dum Hostia frangitur. — *Expositio Missae*. Exstat inter Codices Syriacos Bibliothecae Vaticanae sub num. XXXVII. Hic definit Elenchus Operum Iacobi, seu Dionysii Bar-Salibaei.

Codex in 4. bombyc. constat pag. 62. Syriacis literis, & sermone eleganter exaratus.

XLI.

OFFICIUM MAGNAE DOMINICAE RESURRECTIONIS, Syriacum, iuxta Ritus Ecclesiae Syrorum Maronitarum, cui adnexa sunt Officia, quae sequuntur:

- Officium Encaeniorum Ecclesiae.*
- Officium Nativitatis Domini.*
- Officium Epiphaniae Domini.*
- Officium Dominicae secundae magni Ieiunii.*
- Officium Annunciationis Deiparae Virginis Mariae.*
- Officium Ingressus Domini in Templum.*
- Officium Dominicae Hosannarum.*
- Officium Feriae sextae maioris Hebdomadae.*
- Officium Ascensionis Domini in Coelum.*
- Officium Pentecostes.*
- Officium Feriae sextae Aureae, quae est prima post Pentecosten.*
- Officium Transfigurationis Domini.*
- Officium Sanctae Crucis.*
- Officium Sancti Thaddaei Apostoli.*
- Officium Sancti Georgii Martyris.*

Haec Sanctorum Officia, una cum propriis aliorum Festorum, quae a Maronitis per anni circulum celebrantur, in duas partes, Hiemalem scilicet, & Aestivam, divisa, adprobantibus Raphaële Averfae Clericis Regularibus, Fr. Bonaventura Malvasia, ex Ordine Conventualium S. Francisci, Philippo Guadagnolo Cler. Min., Abrahamo Ecchellenfi Maronita, linguae Syriacae in almo Urbis Gymnasio Professore,

fessore , Fausto Naironio Banefio Maronita , & Ludovico Marracio , e Clericis Regularibus Matris Dei , ad id specialiter ab Alexandro VII. Pontifice Maximo deputatis , anno MDCLXVI. Romae prodierunt in folio maximo , typis , & impensis Sacrae Congregationis de Propaganda Fide.

— *Anaphora* , idest Liturgia , *duodecim Apostolorum* . Exstat Latine apud Renaudotium Tom. I. Liturg. Orient. eademque non solum Maronitae , sed etiam Iacobitae , & Nestoriani utuntur .

Codex in 4. bombyc. constat paginis 197. Syriacis literis , & sermone nitidissime exaratus *sub Michaële Rîfo* , Patriarcha Antiocheno , uti ad calcem adnotatur : anno nimirum Christi circiter millesimo quingentesimo septuagesimo ; nam Michaël Rîfius praefuit Maronitis ab anno Christi MDLXVII. usque ad annum MDLXXXI.

XLII.

ORDO MISSAE , Syriacus , *iuxta Ritum Syrorum Maronitarum* .

— *Variae Epistolae Beati Pauli Apostoli : Evangelia , & communis Preces* , quae leguntur per anni circulum in Liturgiis , Arabice .

— *Anonymi Carmina sacra ad vitae perfectionem conducentia* , Arabice .

— *Kalendarium Sanctorum per annum* , Arabice .

Ordinem Missae praefatum , una cum Liturgicis tam Maronitarum , quam Iacobitarum , & Nestorianorum Libris , Avunculus noster Alsemanus Latinitate donavit , anno Domini MDCCXXIX. iussu Serenissimi , ac Potentissimi Ioannis V. Lusitaniae Regis , qui sacras Orientalium Christianorum suppellectiles , & Ecclesiasticos Codices ad Regii sui Sacelli ornatum undique conquistavit .

Codex in 4. bombyc. constat paginis 176. partim Arabice , partim Syriace eleganter exaratus .

XLIII.

MISSALE SYRIACVM , *iuxta Ritum Ecclesiae Antiochenae Syrorum Iacobitarum , & Maronitarum* , in quo continentur :

— *Ordo Oblationis* , quo nomine Missam Syri intelligunt .

— *Rubricae generales pro novi Sacerdotis instructione* .

— *Anaphora* , idest Liturgia , *Sancti Iacobi Apostoli , fratris Domini* .

— *Anaphora Sancti Simonis Petri , Apostolorum Principis* .

— *Anaphora Sancti Ioannis Apostoli , & Evangelistae* .

— *Ordo reconciliationis Ecclesiae , ab Haeretico , vel Idololatra coinquinatae* .

Part. II.

L

Ana-

— *Anaphora S. Dionysii Areopagitae* ; sed revera est Dionysii , seu Iacobi Bar-Salibaei , Amidae Episcopi , ut in superiori Codice XL. innuimus .

— *Anaphora Mar Ioannis Maronis , Patriarchae Antiochiae* .

Supra quinquaginta in antiquis Maronitarum , & Iacobitarum MSS. Missalibus exstant Liturgiae , variis Patribus adtributae ; quae tamen ad normam illius S. Iacobi Apostoli , omnium utpote antiquissimae , adcommodatae sunt : de quibus consule Cl. Stephanum Edenensem in Expositione Missae Cap. I. & Renaudotium Tom. II. Liturg. Orient. Quoniam vero pars earum maxima Haereticorum auctorum nomina praefert ; quamvis in iisdem nullus contra Orthodoxae Fidei dogmata error deprehendatur , ut in peculiari contra Renaudotium Dissertatione , adhuc inedita , ostendit Cl. P. Petrus Benedictus , Societatis Iesu , Maronita : Antiochena quidem Maronitarum Ecclesia , his ad Iacobitas reiectis , hodie nonnisi sequentibus utitur Liturgiis , Sancti Petri nimirum Apostolorum Principis : duodecim Apostolorum : Sancti Iacobi Apostoli , fratris Domini : Sancti Ioannis Apostoli , & Evangelistae : Sancti Marci Evangelistae : Sancti Matthaei Pastoris , sive Hermetis ex LXXII. Christi Discipulis : Sancti Dionysii Areopagitae : Sancti Xysti Papae : Sancti Eustathii Patriarchae Antiocheni : Sancti Ioannis Chrysostomi : Sancti Cyrilli Alexandrini , & Sancti Ioannis Maronis , Patriarchae Antiocheni ; cuius tamen Liturgia ceteris omnibus recentior est ; nam Ioannes Maro intra sextum , & septimum florebat saeculum . Iussu Clementis VIII. Pontificis Maximi omnes memoratae Anaphorae , seu Liturgiae Syriace prodierunt typis Mediceis anno MDCXIV. in usum Maronitarum : iterumque excusae fuerunt typis Sacrae Congregationis de Propaganda Fide , cum interpretatione Carsciunica , seu Arabica , anno MDCCXVI. sub auspiciis Clementis XI. & Iacobi Petri Evodii , Maronitarum Patriarchae , hoc titulo : *Missale Syriacum , iuxta Ritum Ecclesiae Antiochenae Nationis Maronitarum* . Latine vero exstant apud Renaudotium Tom. II. Liturg. Orient. & in Liturgicis Orientalium Libris , qui Vlyssiponae in Regio Sacello adservantur .

Codex in 8. bombyc. constat paginis 63. pervetustis Syrorum literis , & sermone exaratus .

XLIV.

ORDO BAPTISMI , Syriacus , iuxta Ritum Ecclesiae Iacobitarum , a Domino nostro Iesu Christo Apostolis traditus : quem Mar Severus , Patriarcha Antiochiae , ordinavit , & Mar Iacobus , Edessae Episcopus , Syriacum fecit .

— *Alter Baptismi Ritus* , brevior , a Philoxeno Mabugensi , seu Hierapolitano Episcopo , editus , pro baptizandis infirmis .

Gre-

— Gregorii Bar-Hebraei, Orientis Maphriani, Argumenta quinque, quibus Baptismi validitas ostenditur.

Octo Baptismi ritus in Ecclesia Syrorum usurpari, ex Ritualibus eorum Libris colligimus. Siquidem apud Nestorianos celebratur Baptismus, quem Apostolorum nuncupant. Maronitae vero utuntur Baptismo S. Iacobi Apostoli, Basilii Magni, Iacobi Sarugensis, Iacobi Edesseni, & novissime Baptismo Sanctae Romanae Ecclesiae. Iacobitae demum, praeter Baptisimum eiusdem Iacobi Apostoli, usurpant etiam Baptismos Severi, Antiocheni Patriarchae, & Philoxeni Mabugensis, qui in laudato Codice leguntur. Severi quidem Antiocheni Baptismus, cuius apud Iacobitas frequentior est usus, Latine prodiit Antuerpiae cum textu Syriaco, anno MDLXXII. cura, & studio Guidonis Fabricii Boderiani, qui falso ipsum Severo Patriarchae Alexandrino adscripsit, quum existeret nullus huius nominis Patriarcha Alexandrinus: & tam in hoc nostro Codice, quam in pluribus aliis eiusdem Ritus editionibus, quae apud Iacobitas passim visuntur, Severus Patriarcha Antiochiae, Iacobitarum nimirum Coryphaeus, auctor dicatur. Praeterea Syriacus Boderianae editionis titulus sic se habet: *Scribimus ordinem Baptismi Sancti, quem ordinavit Dominus Severus Sanctus Patriarcha*. Vbi, ut vides, nulla Alexandrini fit mentio. Vnde Severum Patriarcham fuisse Alexandrinum, vel est Guidonis Fabricii Boderiani memoriae lapsus, vel mera divinatio.

Codex in 8. bombyc. constat paginis 71. Syriacis literis, & sermone exaratus a Iosepho, Davidis filio, uti in clausula legitur.

XLV.

SEPTEM HORAE CANONICAE, a Laicis hominibus recitandae, iuxta Ritum Alexandrinorum, seu Iacobitarum, Alexandrino Patriarchae subditorum, Arabice, editae a Gregorio Georgio Veneto, sub auspiciis Leonis X. Pontificis Maximi in urbe Fani, Feria tertia, die XII. mensis Ailul (Septembris) anno Christi millesimo quingentesimo decimo quarto, uti pag. 110. adnotatur.

Typographia Arabica, quam sumtibus Iulii II. Pontificis Maximi laudatus Gregorius, saeculo Christi decimo sexto incunte, in urbe Fani erexit, omnium tam in Italia, quam in ceteris Europae partibus prima fuit; ex ea tamen nonnisi memoratus septem Horarum Canonicarum Liber prodiit; cuius quidem editionis exemplaria, nusquam, quod sciam, hodie reperiuntur; ideoque eundem, utpote rarissimum, huic Catalogo operae pretium duxi adtexendum.

Codex in 8. chartac. constat paginis 111. Arabicis characteribus, & sermone, Fani, ut supra dictum est, editus a Gregorio Georgio Veneto, anno Domini millesimo quingentesimo decimo quarto.

XLVI.

GEORGII AMIRAE, *Maronitarum Patriarchae Antiocheni, Kalendarium Sanctorum per anni circulum, Syriace: cui adnexae sunt: — Regulae pro invenienda die Paschatis e Kalendario Gregoriano, quem hodie Maronitae dumtaxat in Oriente observant, metrico ordine concinnatae.*

Georgius Amira Edenenfis, seu de Eden, incluto Montis Libani oppido, Michaëlis filius, in Collegio Maronitarum de Vrbe, ab anno MDLXXXIII. ad annum MDXCV. Latinis, Syriacis, & Arabicis literis egregie instructus, tantam doctrinae, ac prudentiae famam in Synodo Kannubinensi, quam iussu Clementis VIII. Sergius Rfius, Maronitarum Patriarcha quadragesimus quartus, anno MDXCVI. indixerat, adeptus est; ut a Iosepho, eiusdem Sergii nepote, ac successore, exeunte eodem anno, Episcopus Edenenfis consecratus fuerit, adnitente Hieronymo Dandino e Societate Iesu, Apostolicae Sedis ad Maronitas Ablegato. Post obitum Ioannis, qui Iosephum Patriarcham exceperat, die XXVII. Decembris anno MDCXXXIII. communibus Episcoporum suffragiis in Patriarcham electus, & ab Urbano VIII. anno MDCXXXV. die III. Martii Pallio, & confirmatione donatus, elapso novennio, obiit die XXIX. Iulii MDCXLIV. Praeter memoratum Kalendarium edidit Latino sermone Grammaticam Linguae Syriacae, Romae apud Iacobum Lunam impressam, anno MDXCVI. cuius Abbreviatores fuerunt Petrus Metoscita, & Gabriel Evodius Hesronita, quorum Grammaticae Syriace exstant in Bibliotheca Collegii Maronitarum de Vrbe, & in Collegio Urbano de Propaganda Fide. Eidem eruditissima Prolegomena de eiusdem linguae nominibus, ac discrimine, de antiquitate, de dignitate, ac praestantia, deque utilitate, praemittit. Scripsit etiam Arabico sermone Librum *de structura Aedificiorum*, rogante Fachreddino, Druforum in Antilibano Duce, cuius meminit Stephanus Edenenfis in Chronico ad annum MDCXLIV. Ex quo Avunculus noster Assemanus vitam laudati Georgii contexuit, & nos de eodem haecenus dicta excerptimus.

— *Ananiae Xeniae Carmen Syriacum de seipso.*

Iste Ananias, Silae filius, cui post susceptum ab Ignatio Chalepho, Iacobitarum Patriarcha Antiocheno; Amidae Episcopatum, Ioannis nomen impositum fuit, eidem Chalepho in Patriarchatu successit, anno Graecorum MDCCXCV. assumpto Ignatii nomine: quumque annos novem sedisset, & Monasterium Zapharense, haud procul ab urbe Marde, in quo ab anno Christi MCLXVI. usque in praesentem diem resident Iacobitarum Patriarchae, a fundamentis instaurasset, quinquagesimum primum aetatis annum agens, veneno sublatus est, die XXIV. Septembris, vespere feriae tertiae in Festo S. Domitii, anno Graeco-

RUM

rum MDCCCIV. uti legitur in Chronico Syriaco Gregorii Bar-Hebraei ad annum Graecorum MDCCCV. Praeter carmina Syriaca, scripsit Anaphoram, seu Liturgiam, cuius meminit Schultingius num. 38. qui tamen in adnotanda aetate auctoris hallucinatus est, scribens: *Ioannis Ignatii, Patriarchae Antiocheni, Anaphora, Chaldaice composita, anno a Nativitate Domini MXXIII.*

Codex in 8. chartac. constat paginis 18. Syriacis literis, & sermone exaratus, anno Graecorum millesimo nongentesimo quadragésimo septimo (Christi 1656.) uti in fine adnotatur.

XLVII.

ORDO MISSAE, Syriacus, iuxta Ritum Ecclesiae Antiochenae Syrorum Maronitarum.

— *Anaphora Sancti Ioannis Apostoli, & Evangelistae, quae utuntur etiam Iacobitae.*

Codex in 8. chartac. constat paginis 62. Syriacis literis, & sermone recenter exaratus.

XLVIII.

KALENDARIVM SANCTORVM, Syriacum, per anni circulum, iuxta Ritum Ecclesiae Syrorum Iacobitarum.

— *Sancti Ioannis Chrysostomi Expositio, Arabica, in Psalmum sextum, a Iacobo Edesseno e Graeca lingua in Syriacam primum, deinde in Arabicam a Diacono Alphadeli filio conversa.*

— *Commentaria in Evangelium Sancti Lucae, auctoribus Dionysio, seu Iacobo Bar-Salibaeo Amidensi Episcopo, & Iacobo Edesseno.*

— *Sancti Iacobi Sarugensis Homilia Metrica de Constantino fidei Imperatore: deque Synodo Patrum trecentorum decem, & octo Episcoporum, qui sub eodem invicti Imperatore Niceae convenerunt: cui adnexa est eorumdem Episcoporum recensio, qua singulorum patria, ac sedes breviter sed accurate describuntur.*

Iacobus Sarugensis, cognomento *Malfeno*, idest *Doctus*, e Curatamo pago, ad Euphratem sito, oriundus: Sarugi, unde ei cognomen Sarugensis, seu Batnarum in Mesopotamia Episcopatum obtinuit, anno Graecorum DCCCXXX. (Christi 519.) uti tradit auctor Anonymus in Syriaca eiusdem vita, Codici Vaticano x.v. praefixa: ibidemque, Sarugi nimirum, duobus post annis cum dimidio, die xxix. Novembris, anno Christi DXXI. aetatis vero suae septuagesimo, ex hac luce

mi-

migravit, ea cum doctrinae, tum sanctitatis opinione clarus, ut ipsum Syri omnes, tam Orthodoxi, quam Haeretici, veluti Sanctum venerentur. Nam Maronitae quidem eius memoriam agunt die xxv. Aprilis: Iacobitae vero die xxix. Octobris: xxix. Iunii, & xxix. Iulii, ut in Kalendaris. Sed & in divinis Officiis, & in sacra Liturgia quotidie, apud utrosque merito laudatur, quum ex eius doctissimis lucubrationibus magna ex parte Syriacus eorum ritus consurgat; varia enim opera, quae in Breviariis Iacobitarum, & Maronitarum passim occurrunt, soluta ligataque oratione composuit Sarugensis. Solutis pariter numeris scripsit — *Anaphoram*, seu Liturgiam, quae prodiit Latine per Renaudotium Tom. II. Liturg. Orient. pag. 356. — Item *Ordinem Baptismi*, quo olim usi sunt Maronitae. — *Epistolas sex morales, & Homilias quinque*: quas Ioseph Assemanus e Codicibus Vaticanis vi. & x. protulit Tom. II. Biblioth. Orient. Metro autem dodecasyllabo, seu tetrasyllabo ter repetito, *septingentas & tres supra sexaginta*, teste laudato vitae eiusdem auctore, edidit *Homilias*, in quibus utrumque Testamentum doctissime commentatur, & de plurimis aliis disserit argumentis: quorum Synopsim ad eius vitam subiecit laudatus Assemanus, ibidem, pag. 300.

Codex in 8. bombyc. constat paginis 83. pervetustis Syrorum literis, & sermone exaratus.

XLVIII.

OFFICIUM DOMINICAE, Syriacum, iuxta Ritus Ecclesiae Antiochenae Maronitarum. Prodiit in Breviariis Maronitarum, anno MDCXXIV. Romae impressis.

Codex in 8. chartac. constat paginis 35. Syriacis literis, & sermone exaratus.

L.

LIBER MINISTRI MISSAE, iuxta Ritus Ecclesiae Nationis Maronitarum, Syriacus: continens, quae Diaconus Sacerdoti celebranti respondet, in hosce titulos distributus:

Ministerium quotidianum.

Ministerium de Dominica.

Ministerium de Beata Deipara.

Ministerium de Angelis.

Ministerium de Prophetis.

Ms.

Ministerium de duodecim Apostolis .
Ministerium de Sanctis Martyribus .
Ministerium de Doctoribus .
Ministerium de Confessoribus .
Ministerium de Sanctis Virginibus .
Ministerium in Commemoratione Fidelium Defunctorum .
Ministerium de Sacerdotibus defunctis .
Ministerium in Commemoratione Monachorum defunctorum .
Ministerium in Festo Eucarniorum .
Ministerium de Annuntiatione Zachariae .
Ministerium Annuntiationis Deiparae .
Ministerium in Festo Visitationis Deiparae .
Ministerium Nativitatis S. Ioannis Baptistae .
Ministerium in die Nativitatis Domini .
Ministerium in Ieiunio Quadragesimali .
Ministerium de Dominica magna Resurrectionis .

Exstant quidem alia multa apud Maronitas , Missarum , pro opportunitate temporis celebrandarum , Ministeria , quae una cum hactenus recensitis non semel Romae prodierunt . Ac primum quidem ex Typographia Linguarum exterarum apud Iacobum Lunam , anno MDXCVI. deinde typis Michaelis Metoscitae , curante P. Petro Benedicto Maronita , anno MDCCXV. ac novissime cum interpretatione Carsciunica , seu Arabica , ex Typographia Petri Ferri , anno MDCCXXXVI. hoc titulo : *Diaconale Syriacum , iuxta Ritum Ecclesiae Antiochenae Nationis Maronitarum .*

Codex in 8. bombyc. constat paginis 52. Syriacis literis , & sermone exaratus .

LI.

ORDO LAMPADIS , Syriacus , sive Ritus ministrandi Oleum Sanctum Infirmis , iuxta Ritum Syrorum Iacobitarum , & Maronitarum .

Oleum infirmorum , quod Oleum *Lampadis* Syri vocant , in Ecclesia Orientali non solum Episcopi , sed etiam simplices Presbyteri per delegationem consecrant . Hinc eiusdem apud Syros duplex est benedicendi ritus : primus quippe fit in Feria quinta Mylteriorum , seu maioris Hebdomadae , a Patriarcha quidem Iacobitarum quolibet septennio ; ab Antiocheno vero , Maronitarum Patriarcha , quotannis : & hic benedicendi ordo *Lampas maior* dicitur ; eo quod , & maiore solemnitate peragatur , & ab ipsis Patriarchis consecretur . Alter etiam , *Lampas dictus* , fieri solet a septem Presbyteris , eoque maxime casu , quo benedictum a Patriarcha , ut supra , Oleum , propter frequentem illius usum , deficere contigerit : quae Olei benedictio , quia fit a solis Presbyteris

teris, absque Episcopo, *Lampas minor* nuncupatur. Quod autem spectat ad utriusque Lampadis administrationem, notandum est, quod quamquam in Ritualibus Syrorum, sicuti & in laudato Codice, statutum sit ut septem Sacerdotes, hisque deficientibus, tres saltem advocarentur ad ministrandum hoc Sacramentum, iique omnes, & infirmum ungerent, & verba simul proferrent: paucis tamen ab hinc annis, in Synodo nimirum Libanensi, anno MDCCLXXVI. exeunte, coacta, penes Maronitas sancitum est, non requiri nisi unum Sacerdotem. Vbi autem plures adesse contigerit, praescriptum pariter ut unus dumtaxat illorum inungat infirmum, & verba illa, quae formae vim habent, solus pronunciet; ceteri vero Sacerdotes, reliquas preces, quae ante, vel post unctionem leguntur, inter se recitandas de more distribuunt. Animadvertendum, quod in Ecclesia Syrorum cum Iacobitarum, tum Maronitarum, Oleo benedicto, non solum aegros, sed etiam benevalentes, & Poenitentes Presbyteri promiscue inungunt; imo & semetipsos: hanc tamen unctionem nec Sacramentum esse, nec vim Sacramenti habere; sed benedictionem tantummodo esse adfirmant, etiamsi eodem Oleo fiat, quod in extrema infirmorum Vnctione adhibetur.

Codex in 8. bombyc. constat paginis 11. Syriacis literis, & sermone eleganter exaratus.

LII.

ORATIONES VARIAE; ex Latino in Arabicum sermonem a Georgio Archiepiscopo Damasci conversae: quas devote post Divinum Officium, & ante Liturgiam recitantibus, multorum annorum Indulgentiam Romani Pontifices concessere.

Georgius Maronita, Salomonis filius, patria Clibinensis, seu de Clibino oppido, haud procul ab urbe Nicoliae, in Cypri insula sito, a Michaële Rizio (qui Antiochenam Maronitarum Sedem ab anno Christi MDLXVII. ad annum MDLXXXI. tenuit) Damasci Archiepiscopus vix consecratus, praestandae Apostolicae Sedi obedientiae, eiusdem Michaëlis, ac Nationis Maronitarum nomine, Romam delegatus est: ubi a Summis Pontificibus S. Pio V. primum, mox a Gregorio XIII. humanissime exceptus, diuque commoratus, praelaudatas edidit Orationes: immo, uti liquet ex epigraphe ad calcem adposita, & hunc ipsum Codicem manu sua descripsit. In Montem Libanum deinde anno MDLXXVIII. reversus, Synodo Maronitarum sub P. Ioanne Baptista Aliano, Societatis Iesu Presbytero, Apostolicae Sedis Ablegato, quem itineris socium habuit, & sub eodem Michaële Rizio Patriarcha in Kannubinensi Monasterio celebratae, una cum reliquis Maronitarum Praefulibus interfuit, senioque confectus circa annum Christi MDCX. teste

teste Cl. Stephano Edenensi in Chronico Arabico, ad annum MDLXXXII e vivis decessit.

— *Symbolum Apostolorum*, & *Nicaenum*.

— *Oratio Dominicalis*.

— *Psalmi Davidis*, qui in Horis diurnis, & nocturnis, iuxta Ritum Maronitarum, recitantur.

— *Precatio Philoxeni Mabugenfis*, e Syriaco in Arabicum sermonem a laudato Georgio, Archiepiscopo Damasci, translata; quae prodit deinde in Libro, quem adpellant *Hebdomadarium*, seu *Horas septem Canonicas*, quae a Saecularibus Maronitis recitari solent, Romae apud Iacobum Lunam, anno MDXCVI. Carsciunice impresso.

Philoxenus Monophysita, qui & Xenaias, patria Tahaleus, seu ex oppido Tahal, Garamaeorum Provinciae, in Perside sito, anno Christi CCCCLXXXV. ut Baronius recte scribit, & constat ex Summario Synodi a Petro Fullone celebratae, Tom. IV. Concil. Labb. Hierapolis Syriae Euphratesiae urbis, quam hodie *Mabug* vocant Arabes, vix Episcopatum adeptus in id totus incubuit, ut Sacram Calchedonensem Synodum abrogaret, ac Monophysitarum Haeresim, Henotico Zenonis veluti temperatam, verbo scriptisque confirmaret. Quare Anastasii Imperatoris, qui Monophysitis impense favebat, gratia, & auctoritate abusus, Flaviano Orthodoxo, e Sede Antiochena deiecto, Severum Monophysitam substitui curavit, & quamplurimas in Eliam Hierosolymorum Episcopum, atque in Catholicos, praesertim secundae Syriae, immanitates exercuit: de quibus consule Theophanem, Evagrium, Baronium, & Assemanum, qui eius gesta, & vitam disertissime describunt. Verum, Anastasio e vivis sublato, quum Iustinus senior gubernacula imperii suscepisset, exagitandae Ecclesiae finem Philoxenus imposuit; nam ab eodem pio Imperatore in urbem Thraciae Philippopolim, anno DXVIII. relegatus, paullo post circa annum Christi DXXIII. fumo suffocatus interiit, uti scribit Anonymus Iacobita, vitae eiusdem auctor, in Codice Syriaco Bibliothecae Vaticanae XIII. qui impium Catholicae Ecclesiae hostem corona Confessionis donatum adfirmat, suae Sectae decreta sequutus. Etenim Philoxeni memoriam colunt Iacobitae die X. Decembris, XVIII. Februarii, & I. Aprilis, ut in Kalendariis; eundemque in Liturgia Doctoribus adiungunt, & in Professione Fidei, quae ab Ordinandis exigitur, una cum Apostolis, & Sanctis Patribus se recipere possunt, Patremque suum, & Doctorem adpellant. Scripsit Syriace, praeter laudatam Precationem, si quis alius, elegantissime alia opera, quae haec sunt: — I. Commentaria in Sacram Scripturam. Citantur passim a Dionysio Bar-Salibaeo, & a Gregorio Bar-Hebraeo in Horreo Mysteriorum. — II. Versio Sacrorum Evangeliorum. Hanc e Graeco edidit Xenaias, teste Thoma Heracleensi in nota ad calcem Codicis Evangeliorum, exarati anno Christi DCXVI. qui in Bibliotheca Angelica S. Augustini de Vrbe

exstat. — III. Anaphora, cuius initium: *Domine Deus fortis, & incomprehensibilis*. Huius meminit Schultingius Tom. III. pag. 106. in Indice Liturgiarum num. 22. Prodiit autem Latine per Renaudotium Tom. II. Liturg. Orient. pag. 310. — IV. Ordo Sacri Baptismi: exstat in superiore nostro Codice XLIV. — V. De Trinitate, & Incarnatione Tractatus III. — VI. De uno ex Trinitate Incarnato, & Passo, Dissertationes X. exstant in Codice Vaticano XXVI. — VII. Professio Fidei, in qua Xenaias praeter Monophysitarum errorem, Monothelismum etiam expresse adstruit. — VIII. Disputatio cum quodam Nestorianorum Doctore in illud: *Deus Domini nostri Iesu Christi, Pater gloriae*: — VIII. Tractatus adversus Nestorianos, & Eutychianos. — X. Tractatus de Fide, in illud Simonis Petri effatum: *Iesus Nazareus Vir a Deo*: adversus eos, qui putant, Iesum, & Christum nominasse hominis Deum sequentis, non Dei hominis facti. — XI. Tractatus de Castitate, & de bello fornicationis. — XII. De Interdicto, & Excommunicatione. — XIII. Cantus de Nativitate Domini. — XIV. Epistolae XII. ad varios. Opera haec omnia exstant in variis Bibliothecis, ac praesertim in Vaticana; cetera autem, quae Philoxenum edidisse testantur Scriptores Iacobitae, exciderunt.

Codex in 12. chartac. constat paginis 159. Carsciunice exaratus Romae, sub auspiciis Pii Quinti Pontificis Maximi, a Georgio Salomonis filio, de Castro Clibin Cypri, Archiepiscopo Damasceno, anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo septuagesimo primo, uti ad calcem legitur.

LIII.

ORDO MISSAE, Coptico-Arabicus, iuxta Ritum Ecclesiae Alexandrinae Coptorum, cui adnexae sunt:

Liturgia S. Marci Evangelistae.

Liturgia S. Basilii Magni.

Liturgia S. Gregorii Theologi.

Liturgia S. Cyrilli Alexandrini.

— *Preces generales, & communes*, quae dici solent initio Missae, videlicet: *Oratio antequam Sacerdos in Ecclesiam ingrediatur*. — *Oratio in ipsa Ecclesia*. — *Oratio Incensi*. — *Oratio oblationis Panis & Vini*, & similes.

— *Diaconale*, seu *Preces, & Responsoria*, quae Diaconus Coptita, Sacerdoti celebranti ministrans, recitare debet: additis variis Hymnis, & Benedictionibus.

Missale hoc Coptorum plurimis, quibus scatebat, mendis, & quindecim Haereticorum nominibus ab Avunculo nostro Assemano recens expurgatum, iussu Sacrae Congregationis de Propaganda Fide prodiit

Co-

Coptice, excepta Liturgia S. Marci, cum interpretatione Arabica, typis eiusdem Sacrae Congregationis, anno MDCCXXXVI. in usum Ecclesiae Alexandrinae Coptorum, qui laudatis quatuor dumtaxat utitur Liturgiis.

Codex in 8. bomyc. constat paginis 160. Coptico-Arabice exaratus a Presbytero Christodulo Coptita, in usum F. Thomae Ordinis Praedicatorum, ut in priore eiusdem Codicis folio adnotatur.

LIV.

OFFICIUM FERIALE, Syriacum, iuxta Ritum Ecclesiae Antiochenaе Maronitarum.

— *Anaphora*, seu Liturgia duodecim Apostolorum.

— *Index Psalmorum Davidis Regis, & Prophetarum*, qui in Divinis Officiis, veluti Antiphonae recitantur.

— *Kalendarium Sanctorum*, per integrum annum, additis variis Hymnis, & Benedictionibus.

Breviarium FERIALE Maronitarum, quod parum discrepat ab illo Iacobitarum, quum utrumque ex Hymnis, & Homiliis Sanctorum Ephraemi, & Iacobi Batnarum Episcopi sit compositum, iuxta editionem probatam die XII. Iulii, anno MDCCXI. per Octavium Episcopum Praenestinum: Card. Bandinum: Robertum Card. Bellarminum, Tit. Sanctae Praxedis: Robertum Card. Vbalinum, Tit. Sancti Alexii: D. Hilarionem Rancatum, Monachum Cisterciensem, & Petrum Metoscitam, Societatis Iesu Presbyterum, e Monte Libano, rogante Ioanne Petro Macluphio, Maronitarum Patriarcha quadragesimo sexto; prodit primum in folio maximo, hoc titulo: *Officium simplex septem dierum Hebdomadae, ad usum Ecclesiae Maronitarum, impressum auctoritate, & impensis Pauli V. deinde Gregorii XV. tandem Urbani VIII. Romae in Collegio Maronitarum, typis Stephani Paulini, anno Domini MDCCXIV.* Deinde iussu Innocentii X. typis, & impensis Sacrae Congregationis de Propaganda Fide in 8. iterumque sub auspiciis Clementis XI. iisdem typis anno MDCCXVII. demum a Iacobo Evodio Antiocheno, Maronitarum Patriarcha quinquagesimo quarto, recognitum, atque in meliorem formam redactum, anno Domini MDCCXXXI. typis eiusdem Sacrae Congregationis de Propaganda Fide excusum est; cuius quidem editionis hodie est apud Maronitas extra Chorum usus frequentior.

Codex in 8. chartac. constat paginis 222. Syriacis literis & sermone exaratus Romae, sub auspiciis Pauli III. Pontificis Maximi, die XII. Aprilis, anno Domini millesimo quingentesimo quadragesimo tertio, a Simeone Maronita e Monte Libano, Tripolis in Syria Episcopo, uti in clausula eiusdem Codicis adnotatur. Hic Simeon, teste saepe laudato Stephano Edenensi, circa annum Christi MDXXXV. Tripolis Syriae Episcopus

designatus, quum ibi propter frequentes Catholicorum vexationes tuto residere nequisset, Romam contendit, residendi exemptionem a Paulo III. postulaturus: qua obtenta, in patriam reversus, anno MDXLVII. e vivis decessit, sexto Kalendas Decembris.

LV.

SALVTATIONES, Aethiopicae, ad Mariam Virginem, & Iesum Christum.

— *Devotiones diurnae, & nocturnae ad usum Habessynorum.*
 — *Zelote Tiket*, sive preces incantatoriae, & superstitiones: quarum exemplaria existant etiam in Codicibus MSS. Bibliothecae Vaticanae XLII. & L.

Codex in 16. membranac. constat paginis 209. pervetustis Aethiopum, seu Habessynorum literis, & sermone exaratus.

LVI.

KALENDARIVM SANCTORVM, Ruthenicum, per anni circulum, iuxta Ritum Ecclesiae Ruthenorum, qui cum Graecis, quoad Ecclesiasticos Ritus, & Dogmata, conveniunt.

— *Orationes variae*, ex Homiliis praesertim Sancti Ioannis Chrysostomi decerptae, & in Férias distributae.

Codex in 16. chartac. constat paginis 136. Ruthenicis literis, & sermone recenti manu exaratus.

CONCILIA ET PATRES.

LVII.

SYNODI NICENAE Trecentorum decem & octo Patrum, Canones quatuor supra octoginta, Arabici.

Hi sunt Canones Nicaeni, qui *Arabici* vulgo dicuntur; quia ex Arabicis exemplaribus, quae postea Avunculus noster Asserianus, sub auspiciis Clementis XI. Pontificis Maximi, in Bibliothecam Vaticanam advexit: primum a Baptista Eliano, e Societate Iesu, Gregorii XIII. ad Maronitas Legato, Alexandriae exscripti, & in Latinum versi: deinde ab Orientalibus correcti, & ab Alphonso Pisano, atque Francisco Turriano, doctis ex eadem Societate viris, publici iuris facti: demum a Cl. Viro Abrahamo Ecchellenfi Maronita, ad sex editiones Orientales conlati, atque elegantiori interpretatione publicati sunt. Nam praeter viginti illos, qui Graece, & Latine exstant, memorati etiam quatuor supra octoginta Canones, eidem Nicaenae Synodo inscripti, apud Nationes Orientales, Melchitas nimirum, Maronitas, Coptitas, seu Aegyptios, Iacobitas, Aethiopes, & Nestorianos circumferuntur: e quibus tres supra septuaginta Maruthas Episcopus Tagritensis, qui claruit saeculo Christi quarto exeunte, e Graeco in Syriacum sermonem, teste Hebediesu, Sobensi Metropolitae, in Epitome Canon. Synod. Cap. xxix. ab Isaac Seleucia, & Ctesiphontis Catholico, seu Primate rogatus, primus transtulit: quos deinde una cum undecim reliquis, eidem Synodo tributis Canonibus, incerti Auctores Arabicos fecerunt. Vindicantur quidem a laudato Ecchellenfi in Opusculo hac de re edito, quod exstat in Conciliis Labbei Tom. II. a Fausto Nairono in Evoplia Fidei Part. III. & a Patre Thyrso Gonzalez, Societatis Iesu, de Infallibilitate Romani Pontificis Disp. III. Sect. II. §. IX. Reiciuntur vero ut spurii a plerisque Scriptoribus, ac praecipue a Gulielmo Beveregio Tom. I. Pandect. Concil. a Pearsonio Vindic. Ignat. Part. I. pag. 187. & post Iustiniani Imperatoris aevum confecti dicuntur.

Index Constitutionum, Statutorum, & Canonum Conciliorum Occidentalium, aequae ac Orientalium, aliorumque operum, quae in hoc Volumen coëgit Presbyter Abdalla Abulpharagius, videlicet:

Canones Apostolorum LXXXIV.

Apostolorum Constitutiones XX.

Ancyranus Canones XXIV.

Neocaesarenses Canones XIV.

Nicaeni Canones XX.

Ni-

Nicaeni alii Canones tres supra septuaginta, quos Maruthas Episcopus, rogatu Isaaci Catholici Seleuciaae, transtulisse dicitur :

Gangrenses Canones xx.

Antiocheni Canones xxv.

Laodiceni Canones lxx.

Constantinopolitani Canones xiv.

Carthaginensis Canones xx.

Chalcedonenses Canones xxvii. Hucusque Canones Occidentalium.

Canones Orientalium, videlicet :

Isaaci Catholici, seu Primatis Seleuciaae, & Ctesiphontis *Canones sex supra viginti*, editi in Synodo Seleuciaae habita, anno Christi ccccx. sub eodem Isaac, & Marutha, Episcopo Tagritensi.

Isaballabae Catholici Seleuciaae, & Ctesiphontis *Synodus*, Seleuciaae celebrata, anno Christi cccclxx. praesentibus Marutha, Maipharchinensi Episcopo, Acacio Amidae, Hosee Nisibis, aliisque.

Dadiefu, Chaldaeorum Catholici, *Synodus*, in Coenobio Arcae apud Montes Cardoos habita, anno Christi circiter cccclxxxi.

Babaei, Chaldaeorum Patriarchae, *Synodus*, Seleuciaae habita, anno Christi cccclxxxv.

Acacii, Nestorianorum Patriarchae, *Synodus* Seleuciaae celebrata, anno Christi cccclxxxix. cui interfuit Barsuma Episcopus Nisibenus.

Mar-Abe I. Nestorianorum Patriarchae, *Canones quadraginta*, conditi in Synodo Cascareae celebrata, anno Christi dcliv.

Georgii, Patriarchae Nestorianorum, *Canones viginovem*, conditi in Synodo, habita in insula Dirina, haud procul a Bassora Arabiae urbe, anno Christi dclxxvii.

Timothei I. Nestorianorum Patriarchae, *Canones octo supra nonaginta*, conditi in Synodo Seleuciaae habita, anno Christi dccciv.

Iosephi, Patriarchae Nestorianorum, *Canones tres supra viginti* conditi in Synodo Seleuciaae celebrata, anno Christi dlxii.

Ezechielis, Patriarchae Nestorianorum, *Canones unde quadraginta*, conditi in Synodo Seleuciaae habita, mense Febuario, anno Christi dlxxvii.

Iesuiabi Argunitae, Chaldaeorum Catholici, *Rescripta ad Iacobum*, insulae Dadianae Episcopum, & *Canones triginta* conditi in Synodo Seleuciaae habita, anno Christi dlxxxviii.

Sabariesu, Patriarchae Nestorianorum, *Canones sex supra viginti*, conditi in Synodo Seleuciaae habita, anno Christi dxcvi.

Synodus, & *Canones decem & octo Gregorii*, Patriarchae Nestorianorum : habita Seleuciaae, anno Christi dcv.

Canones centum & triginta Iosue Barnun, Patriarchae Nestorianorum, conditi in Synodo, Seleuciaae habita, quo anno ipse electus fuit, hoc est Christi dcccxx.

Ioannis, filii Isae, cognomento *Bar-Abgari*, Patriarchae Nestorianorum,

notum, *Canones duo de triginta*, conditi in Synodo Seleucia celebrata, anno Christi DCCC.

Statuta Constantini Magni, Theodosii, & Leonis Imperatorum: quae tamen ab Hebediesu Sobensi Metropoli in Epitome Canonum Ambrosio tribuuntur.

Monita Abdallae auctoris pro ministerio Altaris.

Eiusdem: *Collectanea de Sacerdotio, de Contractibus, de Matrimonio, & de Hereditate.*

Regulae Xenodochii, & Scholae Nisibensis.

Nursetis, cognomento *Leprosi*, Edessenae primum, tum Nisibenae Scholae, ab anno Christi CCCCXXVI. ad annum CCCCXCVI. Magistri, *Canones vigintiduo de Schola Nisibis.*

Hanani Adiabeni Canones viginti unum de Schola Nisibis, cuius is Magister fuit circa annum Christi D LXX. sub Ezechiele, Nestorianorum Patriarcha.

Canones triginta quatuor Scholae Coenobii superioris, quod Sancti Gabrielis Archangeli, ad Tigrim fluvium, hodie nuncupatur.

Hic desinit Index Operum a praeaudato Abdalla collectorum, quae tamen in hoc Codice desiderantur, nam praeter quatuor priores Apostolorum Canones, qui in clausula paginae vicissinae nonae eiusdem Codicis leguntur, reliqua folia omnia, quibus Statuta, Constitutiones, Canones, & opera in mox relato Indice recensita comprehenduntur, impius nescio quis ab ipso Codice, proh dolor! avulsit, & in aliquam Bibliothecam, ni fallor, Transalpinam, remotis arbitris, exportavit. Huiusce autem collectionis auctor Abdalla Abulpharagius, cognomento Benattibus, Bagdadi in Assyria, ineunte saeculo Christi undecimo, claruit, Eliae I. Nestorianorum Patriarchae a Secretis: de quo haec Bar-Hebraeus in Chron. Syr. ad annum Graecorum MCCCIV. — Eodem anno Graecorum millesimo tercentesimo quinquagesimo quinto (Christi 1043.) exeunte, mense Octobri, obiit Abdalla Abulpharagius, pius Monachus Nestorianus, vir doctus, & Philosophus. Hic utrumque Testamentum sermone Arabico commentatus est: Libros etiam Aristotelis illustravit: & Catholicos illius gentis (hoc est Patriarchas Nestorianorum) pluribus redarguit, quod Ecclesiasticam eruditionem negligerent. Verum praeter memoratam Canonum Collectionem, & Commentaria in Sacram Scripturam, & in Libros Aristotelis, quae Arabico sermone edidisse Abdallam Abulpharagium, testatur Bar-Hebraeus, scripsit etiam Tractatus — de Poenitentia: — de Hereditate: — de divinis Officiis: — de praestantia Ieiunii, Eleemosynae, & Orationis: — de Trinitate: — de Baptismo: — Adversus eos, qui dicunt Mariam Deiparam: — Responsoria ad Quaesita Patriarchae Nestorianorum: — & Librum adprobationis Sessionum Eliae Metropolitae Nisibeni, quo nimirum confirmat eius Disputationes de fundamentis Christianae Religionis: quorum quidem Operum exemplaria fere omnia tum Syriace, tum Arabice extant inter MSS. Codices Bibliothecae Vaticanae, & apud Syros, Nestorianos praesertim, ubique circumferuntur.

Co-

Codex in fol. chartac. constat paginis 29. Arabicis literis, & sermone eleganter exaratus, sed a pagina vicesima nona mutilus.

LVIII.

CONCILIA SANCTORVM PATRV, Aethiopica, seu Collectio Canonum ad usum Ecclesiae Habessynorum, qua continentur:

- I. Praefatio Regis Aethiopum Zer-a Iacobi ad Habessynos Hierosolymis commorantes.
- II. Index, & Summaria Rubricarum Libri.
- III. Synodus Apostolorum.
- IV. Synodus Apostolorum, ex traditione Clementis Romani.
- V. Canones Apostolorum per Clementem Romanum.
- VI. Apotelesmata Apostolorum per Clementem Romanum.
- VII. Constitutiones Apostolorum de officio Ministrorum Ecclesiae.
- VIII. Concilium Ancyranum.
- IX. Concilium Caesareense.
- X. Concilium Gangrense.
- XI. Concilium Nicaenum.
- XII. Canones Petri Apostoli ad Clementem Romanum.
- XIII. Concilium Nicaenum alterum.
- XIV. Concilium Gangrense alterum.
- XV. Concilium Sardicense.
- XVI. Concilium Antiochenum.
- XVII. Concilium Laodicenum.
- XVIII. Explicatio Decalogi per Ioannem Chrysostomum.
- XIX. Sermo Sanctorum Patrum Nicenae Synodi de Vita Monastica.
- XX. Eorundem Patrum Nicaenorum Responsum ad Quaestionem, quid illis videatur de iis, qui ab Haereticis baptizati sunt, & ad Fidem Catholicam postmodum convertuntur.
- XXI. Interrogationes variae, & Responso de rebus ad Ecclesiasticos Ritus spectantibus.
- XXII. Sermo Aba Ritua Haimanot de observantia Sabbati.
- XXIII. Fundamenta Christianae Religionis.
- XXIV. Monita, seu Constitutiones Petri, Simonis, & Iudae, Pauli, & Thomae Apostolorum.

Amplissimi huiusce Codicis Synopsim Latine edidit doctissimus Ioannes Michaël Vanslebius Lutetiae, anno MDCLXXVII. & qui ab eo acceperat Iob Ludolphus in Commentariis ad Historiam suam Aethiopicam, Francofurti ad Moenum, anno MDCLXXXI. impressis, unde peti potest. Is quidem Codex inter Aethiopicos, qui perari sunt tum antiquitate, tum nitore scripturae, praestantissimus haberi debet; quum

ei similis vel in Bibliotheca Vaticana, vel in Regia Parisiensi, in quibus maxima ceteroquin Librorum Orientalium copia est, existat nullus. Aethiopica vero haec Canonum editio non ad Graecos, sed ad Arabicos Codices Ecclesiae Alexandrinae Iacobitarum, seu Coptorum, facta est: quorum Patriarchae obediunt Habessyni, qui ab iisdem Coptis tam Ecclesiasticos Ritus, & Monophysiticos errores, quam Metropolitani suum, *Abuna* vulgo adpellatum, a saeculo Christi septimo ad hanc usque diem, acceperunt.

Codex in fol. membranac. constat paginis 202. pervetustis Habessynorum, seu Aethiopum literis, & sermone nitidissime exaratus.

LIX.

EPITOME CANONVM SYNODORVM; Arabica, de Ecclesia, eiusque regimine, deque Laicorum disciplina, auctore Benassalo.

— *Paradisus Sanctorum Patrum*, continens *Vitas Anachoretarum*, *Antonii Magni*, *Arsenii*, *Machariorum*, *Pachomis*, & aliorum, qui tam in Aegypto, quam in Syria, aut alibi religiosam vitam duxerunt, eorumque *Apophthegmata de divinis Rebus*, & *Vitae Monasticae officii*, in quatuor Libros *Palladio*, *Hieronymo*, *Anastasio Sinaitae*, & *Ioanni Moscho* inscriptos: & in octingenta & septem supra nonaginta Capita divisus.

— *Palladius*, gente quidem Galata, sub Evagrio Pontico, aliisque Ascetis in Nitria, & Thebaide Monachum egit, ab anno Christi cccclxxxviii. usque ad annum circiter cccc. quo Episcopus Helenopolitanus renunciatus fuit. Scripsit Graece Librum de Vitis Monachorum ad Lausum, Cubiculi Praefectum, unde *Lausiaca* Historia adpellatur: quam, a Rufino olim in Latinum conversam, edidit Fronto Ducaeus in Auctario Bibliothecae Patrum, anno mdcxxiv. cui primus nostri Codicis Liber Arabicus consentaneus est.

— *Anastasius* Presbyter, & Monachus Palaestinus in Monte Sina, unde ei cognomentum *Sinaita*, saeculo Christi septimo ineunte, Patrum Apophthegmata composuit, quae Graece, & Latine vulgavit Iacobus Gretserus, Ingolstadii mdcvi. Verum ab his discrepat plerumque Liber tertius Arabicae editionis.

— *Ioannes Moschus*, Monachus primum in Coenobio S. Theodosii Hierosolymis, mox in deserto ad Iordanem, atque etiam in nova S. Sabae Laura, obiit anno Christi dcxx. temporibus Tiberii, & Mauritii Imperatorum, perlustratis quamplurimus Syriae, Aegypti, atque Occidentis Monasterii. Edidit Graece Librum de Vitis Monachorum, quem *Pratum*, seu *Paradisum* nuncupavit. Huius Arabicam interpretationem habes integram in praecitato Libro IV. eidem Ioanni inscripto: quae cum Latina editione Aloysii Lippomani, Venetiis mdlviii. & Frontonis

Part. II.

N

Du-

Ducaei, Parisiis MDCXXIV. quam maxime concordat. Denique sub Hieronymi Dalmatae nomine prodiit Liber de Vitis Sanctorum Patrum, Lugduni MDLIII. Antuerpiae MDCXV. & MDCXXVIII. & alibi: e quo excerptae sunt nonnullae Anachoretarum Vitae, & Dicta, quae in Libro secundo huiusce Codicis Arabice leguntur. Exstant quidem laudati Paradisi quamplurima in variis Bibliothecis exemplaria Arabice, & Syriace conscripta; omnium vero praestantissimum est illud Syriacum, a patruo nostro Iacobo Evodio, Maronitarum Patriarcha, Clementi XI. oblatum, & Bibliothecae Vaticanae addictum, cuius Synopsis edidit Assemanus Tom. I. Biblioth. Orient. Ex eo etenim & plures lacunae Graecae editionis Ducaeanae suppleri possunt, & varia Patrum Apophthegmata, & gesta, huc usque inedita,prehenduntur.

— *Alexandri Aphrodisiensis Canones Physognomici*, seu Commentaria in Physignomicon Aristotelis, Arabice.

Alexander ex Aphrodisiade, Cariae urbe, Aphrodisiensis dictus, Herminium, & Aristoclem Messenium Peripateticos audivit, iussuque Septimii Severi, & Antonini Caracallae Philosophiam Athenis, & Alexandriae docuit. Varios Aristotelis Libros tam docte commentatus est, ut illo nemo melius mentem eiusdem Philosophi adsecutus fuerit, ut loquitur Vossius alicubi de Theol. Gent. & liquet ex eiusdem operibus a Cl. Viro Fabricio Bibl. Graec. Tom. IV. Cap. XIV. recensitis; ubi tamen nulla fit mentio de praedictis Canonibus Physognomicis, quos edidisse Alexandrum Aphrodisiensem maxime evincitur ex Arabico titulo huic Codici praefixo. Nec mirum; fortasse enim Graecum huiusce operis exemplar excidit, & Arabicum Fabricio haud innotuit. Et sane quidem omnia fere Aphrodisiensis in libros Aristotelis Commentaria exstant Arabice, e Syriaca versione Isaaci Ben-Honaini, per Iahiam Ben-Adi, & Ibaimum Ben-Abdalla edita, de quibus infra.

Codex in fol. bombyc. constat paginis 219. Arabicis literis, & sermone exaratus *Feria secunda, die XXII. mensis Babae (Octobris) anno Martyrum iustorum millesimo sexagesimo septimo (Christi 1351.)* ut in fine adnotatur.

LX.

A IV ISAAC BENASSALI *Collectio Canonum Arabica, in duas Partes divisa, quibus praemittitur:*

Praefatio de Codicibus, e quibus suam Collectionem auctor adornavit, de Veteri scilicet, & Novo Testamento. — De Didascalia, seu Constitutionibus Apostolorum, & aliis Operibus, quae Beato Clementi Romano tribuuntur. — De Canonibus Apostolorum. — De Synodo Ancyrana. — De Synodo Neocaesarensi. — De

De Synodo Antiochena . — De Concilio Nicaeno , eiusque Canonibus quatuor supra octoginta . — De Synodo Constantinopolitana . — De Synodo Ephesina . — De Synodo Laodicensi . — De Synodo Sardicensi . — De Canonibus triginta sex Hippolyti Papae . -- De Canonibus viginti septem Basilii Magni . — De Statutis Imperialibus . — De Epistolis Canonicis Gregorii Thaumaturgi . — De Canonibus quadraginta quinque Epiphanii Patriarchae Constantinopolitani . — De Canonibus duodecim Ioannis Chrysostomi . -- De Canonibus Gregorii Nyseni . — De Canonibus Athanasii Alexandrini . — De Canonibus Michaelis Episcopi Damiatinae . -- De Constitutionibus Christoduli — Timothei -- Cyrilli Laclacchi — & Gabrielis Patriarcharum Alexandrinorum . — De Conciliis Africanæ Ecclesiae . -- Deinde sequitur :

Pars Prima Collectionis Canonum in viginti duo Capita diuisa , videlicet :

Cap. I.	De Ecclesia .
Cap. II.	De sacris Libris .
Cap. III.	De Baptismo .
Cap. IV.	De Patriarchis .
Cap. V.	De Episcopis .
Cap. VI.	De Presbyteris .
Cap. VII.	De Diaconis .
Cap. VIII.	De reliquis Clericis .
Cap. IX.	De Sacerdotibus in genere .
Cap. X.	De Monachis , & Monialibus .
Cap. XI.	De Saecularibus .
Cap. XII.	De Missa .
Cap. XIII.	De Eucharistia .
Cap. XIV.	De Oratione .
Cap. XV.	De Ieiunio .
Cap. XVI.	De Eleemosyna .
Cap. XVII.	De Eleemosynario .
Cap. XVIII.	De Decimis , & Primitiis , & Votis , & Legatis piis .
Cap. XIX.	De Dominica , & Festis diebus .
Cap. XX.	De Martyribus , Confessoribus , & Apostasis .
Cap. XXI.	De Infirmis .
Cap. XXII.	De Defunctis .

Pars Secunda Collectionis Canonum , in Capita triginta diuisa , videlicet :

Cap. I.	De cibo , & potu , & domiciliis , & artibus , quae Christianos decent .
Cap. II.	De Sponsalibus , & Dote , & Matrimonio .
Cap. III.	De Concubinato .
Cap. IV.	De Donationibus .
Cap. V.	De Mutuo , & pignore , & feudo , & fideiussione .
Cap. VI.	De Commoda .

Cap. vii.	<i>De Depositis.</i>
Cap. viii.	<i>De Procuratore.</i>
Cap. ix.	<i>De Libertate, & servitute, & manumissione.</i>
Cap. x.	<i>De Minoritate.</i>
Cap. xi.	<i>De Venditionibus.</i>
Cap. xii.	<i>De Societate.</i>
Cap. xiii.	<i>De Violentia.</i>
Cap. xiv.	<i>De Locatione, & Canone.</i>
Cap. xv.	<i>De Aedificiis, & Viis publicis.</i>
Cap. xvi.	<i>De Mutuo.</i>
Cap. xvii.	<i>De Confessione.</i>
Cap. xviii.	<i>De rebus amissis.</i>
Cap. xix.	<i>De Testamentis.</i>
Cap. xx.	<i>De Hereditate.</i>
Cap. xxi.	<i>De Iudice.</i>
Cap. xxii.	<i>De Regibus.</i>
Cap. xxiii.	<i>De Testamento Veteri, & Novo.</i>
Cap. xxiv.	<i>De Poenis Apostasiae.</i>
Cap. xxv.	<i>De Homicidio.</i>
Cap. xxvi.	<i>De Fornicatione.</i>
Cap. xxvii.	<i>De Furto.</i>
Cap. xxviii.	<i>De Poenis.</i>
Cap. xxix.	<i>De Capillis, & de Circumcisione.</i>
Cap. xxx.	<i>De Confessione auriculari.</i>

Abu Isaac Benassalus, patria Aegyptius, secta Iacobita, claruit saeculo Christi decimo tertio ineunte, sub Cyrillo Lachlacho Alexandrino, Iacobitarum Patriarcha septuagesimo quinto. Eam doctrinae famam, apud Orientales omnes merito adeptus est, ut Abu Alphadaiel, idest *Pater Virtutum*, ad hoc usque tempus cognominetur. Praeter laudatam Canonum Collectionem edidit — Commentaria in Sacram Scripturam: itemque doctum sane volumen, hoc titulo — *Collectio fundamentorum Fidei*: in quo non modo veritatem Religionis Christianae propugnat adversus Ethnicos, & Iudaeos; sed etiam ex Philosophicis rationibus evertit praecipua Ethnicae superstitionis capita: mox probat Trinitatis Mysterium, veritatem Incarnationis Dominicae, & omnia Fidei Mysteria, de quibus inter omnes Christianas nationes consensus est. Benassalum huius operis auctorem Renaudotius in *Historia Patriarcharum Alexandrinorum* distinguit a Collectore Canonum, quem eiusdem fratrem adpellat; sed perperam: omnia enim tam Collectionis Canonum, quam fundamentorum Fidei exemplaria, quae in variis Bibliothecis, ac praesertim in Vaticana adservantur, auctorem Abu Isaac Benassalum Abu Alphadaiel praeferunt: qui nimirum Synodo Cyrilli Lachlachi, Patriarchae Alexandrinorum Iacobitarum, anno Christi mcccxxxix. Caire-

ce-

celebratae, interfuit, & Canonum in ea conditorum Collectionem, & Epitomen composuit.

Codex in fol. bombyc. constat paginis 271. Arabicis literis, & sermone eleganter exaratus. Pertinuit olim ad Ioannem Coptitam, Monachum Sancti Antonii Magni in Aegypto, ut initio eiusdem Codicis adnotatur.

LXI.

GREGORII BAR-HEBRAEI, ORIENTIS MAPHRIANI, *Liber Directionum*, Syriacus: seu *Epitome Ecclesiasticorum Canonum*, & *Legum Saecularium*: cuius exemplaria extant etiam in Bibliotheca Regia Parisiensi, & in Vaticana sub num. 22111.

Duas quidem Partes complectitur in quadraginta Capita divisas, quae in Sectiones aliquot subdividuntur. Prima est *de rebus Ecclesiasticis*: altera *de causis ad Laicos spectantibus*, quibus praemittitur:

Praefatio de Sacrorum Canonum observantia. Sequuntur deinde tituli utriusque Partis, hoc ordine:

- Cap. I. De Ecclesia, eiusque regimine: continet Sectiones VII.
- Cap. II. De Baptismo — Sect. v.
- Cap. III. De Chrismate — Sect. v.
- Cap. IV. De Eucharistia — Sect. VIII.
- Cap. V. De Ieiuniis, Festis, & Orationibus — Sect. v.
- Cap. VI. De Exequiis Defunctorum — Sect. II.
- Cap. VII. De Ordinibus Sacerdotalibus — Sect. x.
- Cap. VIII. De Sponsalibus — Sect. VI.
- Cap. IX. De Testamentis — Sect. IV.
- Cap. X. De Hereditate — Sect. II.
- Cap. XI. De Emptione, & Venditione — Sect. v.
- Cap. XII. De Mutuo, & Commodo — Sect. IV.
- Cap. XIII. De Pignore — Sect. III.
- Cap. XIV. De Impedimentis usus rerum — Sect. III.
- Cap. XV. De Consensu — Sect. III.
- Cap. XVI. De Translatione Iuris — Sect. II.
- Cap. XVII. De Fideiussione — Sect. II.
- Cap. XVIII. De Societate — Sect. III.
- Cap. XIX. De Tutela — Sect. III.
- Cap. XX. De Confessione — Sect. III.
- Cap. XXI. De Deposito — Sect. III.
- Cap. XXII. De Usufructu — Sect. III.
- Cap. XXIII. De Donatione — Sect. II.
- Cap. XXIV. De Legato — Sect. IV.

Cap.

- Cap. xxv. De Censu — Sect. 111.
 Cap. xxvi. De Mercatura — Sect. 111.
 Cap. xxvii. De Irrigatione — Sect. 11.
 Cap. xxviii. De cultu terrae desertae — Sect. 111.
 Cap. xxix. De Mercede — Sect. v.
 Cap. xxx. De Inventis — Sect. 11.
 Cap. xxxi. De Puerorum proicctorum inventione — Sect. 11.
 Cap. xxxii. De manumissione Servorum — Sect. 111.
 Cap. xxxiii. De Raptu — Sect. 111.
 Cap. xxxiv. De gravibus facinoribus : nimirum , homicidio , mutilatione membrorum , apostasia a Fide , fornicatione , & furto — Sect. vii.
 Cap. xxxv. De immolatione , & venatione : & de ciborum delectu — Sect. 111.
 Cap. xxxvi. De Iuramentis — Sect. 11.
 Cap. xxxvii. De Votis — Sect. 111.
 Cap. xxxviii. De Iudiciis — Sect. 111.
 Cap. xxxix. De Testimoniis — Sect. vi.
 Cap. xl. De Causis — Sect. v.

Huiusmodi Iuris Syntagmata , ut observat Assemanus Tom. 11. Bibl. Orient. apud Christianos Orientales Syriace , & Arabice instituta sunt , ut Episcopi , & Patriarchae ad manus haberent Leges , ex quibus inter Christianos ius dicere possent . Nam ex communi disciplina , variis etiam Chalipharum , Sultanorumque privilegiis confirmata , Christianorum inter se litigantium causae apud Episcopos , aut Patriarchas iudicari debebant ; sicuti & ad hoc usque tempus iudicantur ex legibus antiquitus receptis . Illae autem non aliae erant , quam *Canones Conciliorum* , *Constitutiones Patrum* , *Responsa Prudentum* , & *Doctorum Ecclesiae* , *Leges denique Christianorum Imperatorum* , quas ex Epitome Iuris Iustiniani , Novellis , & Basilicarum Libris in suam linguam Syri , Arabesque transtulere . Ex illis igitur in locos communes , ut supra dictum est , digestis , Collectionem hanc suam componit Bar-Hebraeus . Praeterea testimonia usurpat ex *Didascalia* , seu *Constitutionibus Apostolorum* , & *Canonibus eorundem* . Ex *Clementinis* variis , & ex *Conciliis* , *Nicaeno* , *Constantinopolitano* , *Ephesino* , *Calcbedonensi* , *Neocaesareensi* , *Ancyrano* , *Laodiceno* , *Antiocheno* , & *Gangrensi* , de quibus ita in Praefatione : & , sicuti , inquit , ex *Sanctis Patribus Canones* protuli ; ita & ex non receptis receptas definitiones tradidi ; *Arianis* , inquam , qui *Antiochiae Canones* quinque supra viginti condiderunt , & *Macedonianis* , qui *Gangrae viginti* , & *Leonis adseclis* , qui *Calcbedone septem supra viginti composuere* . E Graecis laudat *Dionysium Areopagitam* in Libro de Ecclesiastica Hierarchia , *Dionysium Patriarcham Alexandrinum* , *Eustathium* , *Origenem* , *Albanasium* , *Basilium* , & *Severum Antiochenum* , ex quo fragmentum citat Cap. 1. Sect. 1. de

de ritu consecrationis Templi, & Altaris: & Cap. 11. Sect. 1. aliud de Baptismo, & Ordinatione Haereticorum non iterandis. E Syris *Rabulam*, & *Iacobum*, Edessenos Episcopos, passim: *Philoxenum Mabugensem*, *Georgium*, Arabum Episcopum, *Ioannem Scholasticum*, *Ioannem* alterum *Telae Mauzalitae*, *Cyriacum Amidae*, *Persarum Synodum*, *Lisum* quendam Cap. 1. Sect. vi. & Cap. vi. Sect. 11. Patriarchas Iacobitarum *Dionysium*, *Cyriacum*, *Ignatium*, *Michaelem* seniore, quem in Coenobio S. Ananiae duodecim Canones condidisse testatur Cap. vii. Sect. x. & *Ioannem Patriarcham*, ex quo octo Canones in Synodo habita mense Februario, anno Graecorum mclxxx. Christi 869. refert Cap. vii. Sect. 11. Denique de Libris, quos inoffenso pede percurri posse apud Iacobitas adfirmat, haec habet Cap. vii. Sect. 1x. „ Libri „ quoque Doctorum, qui in Sancta Ecclesia (hoc est apud Haereticos Iacobitas) leguntur, hi sunt: *Dionysii Atheniensis* Libri tres, & „ *Epistolae* decem: *Basilii* Orationes viginti novem: *Gregorii Nazianzeni* „ *Tomi* duo, Orationes xlvii. & *Epistolae* variae xxxi. *Severi Antiocheni* *Tomi* tres: *Homiliae* Epithronicae, hoc est in Throno habitae cxxiv. & aliae *Epistolae*: S. *Ephraem*, & *Isaac* Sermones cxxiv. „ S. *Iacobi Sarugensis* clxxxii. *Homiliae*, & Sermones per anni circulum clv. qui pro maiori parte sunt S. *Ioannis Chrysostomi*, & *Cyrilli*, & *Theodoti*, & *Architi*, & aliorum: *Historiae Patrum*, & „ *Doctorum*, & *Martyrum* cxxv. *Palladii* Liber, *Paradisus* inscriptus, „ *Tomi* tres: *Basilii* in *Hexameron* Orationes 1x. *Iacobi Edesseni* in „ idem Orationes vii. & Liber unus de Theologia, & plures *Epistolae*: *Commentaria* S. *Ephraem*, & S. *Ioannis*, & *Moylis Bar-Cephae*, & *Bar-Salibi*. „ Haec nimirum dumtaxat opera *Bar-Hebraeus* ad manus habuit, ex quibus suam Canonum Collectionem adornavit.

Pag. 188. *Isa Bar-Abrahami*, Codicis huiusce Calligraphus, haec adnotat:

Ad gloriam, & honorem, & decus sanctae, gloriosae, & consubstantialis Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, unius Dei veri, absolutus est Liber Directionum, quem composuit Mar-Gregorius Bar-Hebraeus clarae memoriae: cui, ab Iacobi Edesseni, & Moylis Bar-Cephae aetate ad nostra usque tempora, comparandus exstitit nemo: die quarta mensis Hexiran (Aprilis) anno Graecorum millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo (Christi 1357.) per me miserrimum, peripsema mortalium, abiectissimum & vilissimum Peccatorem, & delinquentium principem Isam, nomine tenus Monachum, reipsa tamen longissime a Monachi operibus aberrantem, filium Abrahami, filii Matthaei Presbyteri, de urbe Hatacha in regione Sopboncorum. Scriptus autem est cura maxima, & charitate incomprehensibili, & eximio Fidei ardore, expensis religiosi Patris nostri Beatissimi, & Sanctissimi in Deo conservati Mar-Basilii, filii Presbyteri Abu-Alphasani Casti, & Sacerdotis Aatonici, de benedicto castro Salachae, qui in sacro, & illustri Coenobio Sancti La-

Iacobi Inclusi residet. Dominus Deus exaltet eius precibus cornu Sanctae Ecclesiae, eique vitam longævam sanctitate refertissimam concedat, atque ipsius precibus pacem, & tranquillitatem in quatuor mundi partibus regnare faciat in aeternum: Amen. Singulos Christi amantes, & fideles fratres peramanter rogo, ut orent, in hasce literas incidentes, pro Calligrafo Lectori, & huius Libri domino, ac pro omnibus, qui in eo operam suam quoquo modo contulerunt. Quisquis autem orationem cum caritate fuderit, peccatorum suorum veniam, & patribus suis, ac defunctis misericordiam in utroque saeculo a Dei Filio consequatur. Nec reprehendite, quaeso, Scripturae confusionem; brevi enim tempore ego miser Librum conscripsi. Vnicuique secundum Orationem suam retribuetur, precibus Deiparae Mariae, omniumque Sanctorum: Amen. Exaratus quidem est in Ecclesia domus S. Georgii, ac Deiparae in benedicto castro Hataphia, apud urbem Hefnae-Cephae.

Mar-Basilus Salachensis, Abu Al-Hasani Presbyteri filius, cuius impensis laudatus Liber Canonum ab Isa Hatachensi, seu de Hatacha, urbe supra Maipharaetam in Mesopotamia sita, exaratus fuit. Ex Episcopo Salachensi, seu Salachae cis Tigrim, Ignatio Ismaëli Magedo, Iacobitarum Patriarchae suffectus, Patriarchalem Sedem, assumpto Ignatii nomine, primus fixit in Coenobio S. Iacobi Inclusi apud praedictum Salachae oppidum, haud procul a Tur, idest Monte Abdin posito, unde eius Successoribus, qui, ad annum usque MDCCCV. Graecorum, ibidem sederunt, Turabdinensium Patriarcharum cognomentum fuit impositum. Obiit in eodem S. Iacobi Coenobio, anno Graecorum MDCC. (Christi 1389.) Quo autem anno in Patriarcham fuerit electus, sequens monumentum, eadem pag. 188. a tergo adnotatum, declarat; ex quo etiam Abu Al-Hasani patris aetas dignoscitur, videlicet:

In nomine Dei vivi scribimus recensioem anni, quo consecratus fuit Pater noster Mar-Ignatius. Ordinatus est Patriarcha anno Graecorum millesimo sexcentesimo septuagesimo quinto (Christi 1364.) in Coenobio Sanctorum Iacobi Inclusi, & Sabae. Dominus Deus producat eius vitam in multos annos: Amen. Hic autem Pater noster est filius Presbyteri Abu Al-Hasani, filii Azizae, filii Salibae, filii Presbyteri Babanami, de benedicto castro Salachae. Natus est Abu Al-Hasan, Bar-Saliba f. Presbyteri Babanami, anno Graecorum millesimo quingentesimo sexagesimo tertio (Christi 1252.)

Pag. 189. legitur sequens epigraphe ab Ignatio Azizo, Iacobitarum Patriarcha, exarata, videlicet: *Ignatius humilis Turabdinensis, qui & Azizus Bar-Sabta, emi Librum istum a Rabbano, idest Doctore Suma, eiusque filio Simeone Presbytero Salachensibus, data ipsis quarta mensurae tritici parte, quae denario aureo paulominus bodie aequivalet, eumque Coenobio Sancti Iacobi Aegyptii Inclusi, apud benedictum oppidum Salachae, perpetua donatione addixi. Nemini vero liceat eundem a dicto Monasterio extrahere. Si quis secus fecerit, vel ipsum sibi usurpaverit, peccata eius nunquam Deus dimittat: Amen. Contigere haec anno Graecorum millesimo septingentesimo octogesimo (Christi 1469.) sit Deo gloria in aeternum.*

Iste

Iste Ignatius Azizus, ex Basilea, Mardinensis regionis pago, oriundus, quem Monastico habitu in Coenobio Cartaminensi Saliba Arabs Bar-Sila induerat; Iosue vero, Esaiæ Presbyteri filius, literis instruxerat, ex Episcopo Haae in regione Montis Abdini cis Tigrim, post obitum Ignatii Iosue Inwardensis, Turabdinensium Patriarcha creatus fuit, feria quinta maioris Hebdomadae, anno Graecorum MDCCCLXXII. (Christi 1461.) Georgio Severinita, Cartaminensis Episcopo, manum ei imponente. Postquam vero annos undeviginti sedisset, & cum Mardinensibus Iacobitarum Patriarchis pacem inivisset, anno Graecorum MDCCXCIII. (Christi 1481.) obiit in Hefna-Cepha, & in Ecclesia S. Nicolai conditus fuit.

Pag. 189. a tergo, laudatus Isa Calligraphus doctrinam, & sanctitatem auctoris Gregorii Bar-Hebraei summopere commendans, cum natum esse anno Graecorum MDXXXVII. (Christi 1226.) adfirmat in urbe Melitina, patre Aaron Medico, & in urbe Maraga e vivis decessisse, die xxx. Iulii, anno Graecorum millesimo quingentesimo nonagesimo septimo (Christi 1286.) eiusque cadaver ad Monasterium S. Matthaei delatum, ibique sepultum. Deinde Librorum titulos refert, quos vel composuit idem Bar-Hebraeus, vel ex altera in alteram linguam convertit, hoc ordine:

Liber Negotiationis Negotiationum: Physica, & Theologia.

Liber Tupillarum: Isagoge, Categoriae, Perihermenias, & Sophistica.

Liber Sermoris Sapientiae: Dialectica, Physica, & Theologia per compendium.

Liber Ascensus mentis: de doctrina Planetarum, & motu Stellarum, sive compendium Astronomiae, & Cosmographiae.

Liber Candelabri Sanctuarii: de confirmatione fundamentorum Ecclesiasticorum: & Quaestiones adversus omnes Haereticos. Exstat in Bibliotheca publica Florentina, quae & Magliabechiana dicitur.

Liber Radiorum: Quaestiones breves Ecclesiasticae.

Liber magnus Splendorum: Grammatica fufius explicata.

Liber parvus: Grammatica metro S. Ephraem.

Liber Ethicorum: de regimine morum, & consuetudinum: Politica, & Oeconomica.

Liber magnus Sapientiae Sapientiarum: in quo collegit, & digessit partes ad Sapientiam pertinentes, & opiniones Philosophiae Aristotelicae.

Liber Indicationum, & Prognosticorum Abu-Ali Bar-Sina (Avicennae) quem ex Arabico sermone in Syriacum transtulit.

Liber Directionum: Canones, & Leges de omnibus, quae inter homines tractantur.

Liber Dioscoridis: cum figuris herbarum, & earumdem delectu, & virtute, atque praeparatione. Ex libro illo magno parvum

Part. II.

O

va-

volumen confecit, nec ullam compositionem medicamentorum reliquit, quam non in eum librum coniiceret.

Liber magnus: cui titulus *Giapbki*, Arabice scriptus. Ex tribus magnis voluminibus unum parvum digessit, in quo cuique facile est quodlibet medicamentum invenire.

Liber Expositionis Aphorismorum Hippocratis: Arabice.

Liber Quaestionum Ioannis in Epitomen redactus: Syriace.

Liber magnus, *Kalendarium pro Tironibus*: unde sine labore computum anni eruere valeant.

Liber Medullae Mysteriorum: ex Arabico in Syriacum conversus.

Liber Chronicorum: Arabice.

Liber de interpretatione Somniorum: hunc iuvenis scripsit.

Liber narrationum, & fabellarum, ad risum, & hilaritatem ciendam: compositus in gratiam tristem, & adhaerentium, cui Arabice titulus: *Expulsio maestitiae*.

Liber Columbae: de regimine Anachoretarum Directore carentium.

Liber Canonis magni Abu-Ali (Avicennae) cuius exstant quatuor quinterniones; nam reliquos morte praeventus absolvere non potuit.

Liber Chronici: decem Dynastiarum.

Liber magnus: in quo fusiis collegit omnes Medicorum opiniones.

Liber Scutillae: Grammaticae Epitome, quam imperfectam reliquit.

Liber Expositionis Quaestionum Ioannis Medici, usque ad Theriacam.

Liber Carminum: in quem admirabiles Sermones metricos coniecit.

Liber Horrei Mysteriorum: in quo collegit expositionem, & correctam lectionem totius Sacrae Scripturae.

Liber brevis expositionis Hierothei.

Hucusque Catalogus Operum Gregorii Bar-Hebraei, quem praelaudatus Isa Monachus, insignis huiusce Codicis Calligraphus, eidem adiecit: cuius etiam exemplar habes in sequenti Codice LXII. in quo nonnulla eiusdem Gregorii Opera recensentur, quorum nulla haec fit commemoratio, ut ibidem indicabimus.

Codex in fol. bombyc. constat paginis 191. Syriacis literis, & sermone exaratus ab Isa Hatachensi Monacho, Abrahami filio, cura, & impensis Basilii Ignatii Salachensis, Iacobitarum Turabdinensium Patriarchae, anno Graecorum millesimo sexcentesimo sexagesimo octavo (Christi 1357.) Pertinuit autem ad Doctorem Sumam, eiusque filium Simeonem Salachenses, laudati Basilii Patriarchae heredes: mox ad Ignatium Azizum Turabdinensem, Iacobitarum Patriarcham, qui eundem Monasterio S. Iacobi Inclusi apud Salacham, irrevocabili donatione dedit, uti ex monumentis e Syriaco supra relatis, palamprehenditur.

LXII.

SERMONES SYRIACI ADVERSUS AZYMVM, *benedictionem salis, immolationes taurorum, Patribus Orthodoxis a Iacobitarum Ecclesia tributi, videlicet:*

I. *Sermo S. Ephraemi Syri, quo damnat immolationes, quae die obitus Christianorum fiebant: adseritque nullum in azymo esse Sacrificium, in haec verba: Melius sane edere mortis venenum, quod corpus dumtaxat occidit; quam azymum, & merum vinum in Sacrificio Missae offerre. Et paullo post: Sicuti enim expers est cada-ver anima, quae in eo inhabitabat: ita azymus Spiritus Sancti obumbratione caret. In cada-vere non est anima, neque in azymo Spiritus Sanctus.*

II. *Sermo S. Isaac, quo reprobatur benedictio salis, in haec verba: Cum Sacerdote, qui sal benedicit, non orabis, ne ab Angelis reproberis, dum is in inferno conteritur.*

III. *Sermo S. Ioannis Chrysostomi, quo probatur non esse sacrificandum in azymo, in haec verba: Dum mundus mortuus erat, azymus in oblationibus offerebatur; quia etiam azymus mortuus erat: post Christi vero adventum offerimus fermentatum, quod est vivum, in confirmationem eiusdem Christi adventus.*

IV. *Sermo S. Ignatii, Episcopi Antiochiae: quo noctem Feriae quartae maximo cum honore celebrandam esse adfirmat; quod Iesus Christus in ea suae Passionis mysterium Apostolis indicaverit.*

V. *Sermo S. Gregorii Thaumaturgi: item, de celebratione noctis Feriae IV.*

VI. *Sermo Mar-Dionysii Bar-Salibaei: quod non liceat Sacrificium offerre pro Christiano, qui, praeter necessitatem, quadraginta dierum spatio, a Sacramentorum sumptione sese abstinuit.*

VII. *Mar-Severi Antiocheni Sermo: Christianos ab esu carnis taurorum pro defunctis immolatorum prohibens.*

VIII. *Sermo Mar-Rabulae Edesseni: quo eleemosynarum largitiones pro defunctis edicuntur: & carniū esus, vinique potus, iuxta Iudaeorum, ac Idololatrarum morem, in commemoratione defunctorum prohibentur.*

IX. *Sermo S. Ioannis: quod non liceat Christianis azymum comedere tempore Passionis Domini.*

X. *Mar-Iacobi, Edesseni Doctoris, Sermo de immolationibus: quod nimirum non licet Christiano agnum iuxta morem Iudaeorum immolare, sive tauros, pecudesque pro defunctis: neque merum vinum, & azymum in Sacrificio Missae offerre. Praeterea contendit hic Iacobus characterem Baptismi, & sacrum Chrisma deleri per peccatum immolationis, sive oblationis praedictorum.*

Eiusdem : *Sermo adversus azymum* : in quem sic invehitur : *Quisquis hodie in azymo Sacrificium Missae peragit , Patrem sane abnegat , qui Filium suum pro nobis obtulit in holocaustum .*

Eiusdem : *Sermo adversus Armenos* : quos arguit , quod Calchedonensibus concedentes , duas in Christo naturas admittant , sal benedicant , & azymum , ac merum vinum offerant in Sacrificiis , in haec verba : *Armenorum populi ab initio mundi sine lege vixerunt : neque ex illis doctores , aut eruditi viri , & sapientes unquam prodierunt . Extraneos idcirco magistros audientes , Iudaeos nimirum , Aggaeos , & Calchedonenses , a vera Fide recesserunt . Ab Hebraeis quidem agni immolationem , & azymi , ac meri vini oblationem , & salis benedictionem acceperunt : singulas Dei creaturas foedas esse , non sine maxima Dei iniuria , autumantes ; quamvis ipse dixerit : Non quod intrat in os , conquinat hominem &c. A Calchedonensibus vero duas in Christo naturas profiteri didicerunt .*

Mar-Iacobus auctor huius Sermonis , cuius exemplaria in multis Codicibus eidem Iacobo inscripta leguntur , ex Monacho assumptus est anno Christi DCLII. ad Episcopatum Ecclesiae Edessenae , quam tenuit usque ad annum DCCX. quo nimirum , sanctitatis & doctrinae fama apud suos clarus , e vivis decessit . Infinita propemodum edidit volumina , de quibus consule Bibliothecam Orientalem Assemani : item Libros Gregorii Nazianzeni , aliorumque Patrum Graecorum Syriacos fecit : quorum sane causa , *Commentator* , seu *Interpres Librorum* cognominatur . Eius memoriam colunt Syri tam Iacobitae , quam Nestoriani , & Maronitae in Calendario . At immerito quidem ; quamvis enim nonnulli doctissimi rerum Orientalium Scriptores hunc Iacobum Orthodoxae Fidei professorem fuisse censeant ; ex genuino tamen eius Sermone adversus Armenos , quos arguit , ut supra adnotatum , quod duas in Christo naturas iuxta definitionem Concilii Calchedonensis profiteantur , liquet eundem Monophysiticae , seu Iacobiticae sectae fuisse addictum .

Quae tamen in prioribus supra relatis Sermonibus adversus azymum , & benedictionem salis habentur , Ephraemo quidem , Isaaco , & Ioanni Chrysostomo perperam tribui , ex eo potissimum liquet , quod in omnibus & singulis Sermonibus , & Homiliis Sanctorum Ephraemi , Isaaci , & Chrysostomi , qui apud reliquas Nationes Orientales , Arabice , Syriace , Coptice , Graece , & Armeniace circumferuntur , ne verbum quidem de azymo , seu de benedictione salis occurrat ; nec temporibus Ephraemi praesertim , eiusque discipuli Isaaci , ulla inter Christianos hac de re quaestio fuerit agitata ; quare Iacobitarum illa esse commenta plane conuicimus : ad suos nimirum errores Patrum auctoritate firmandos , prae laudatis Ephraemo , Isaaco , & Chrysostomo supposita .

— *Ioannis Bar-Maadani Carmina* dodecasyllaba de dilectione Dei , & Sapientiae .

Bar-Maadanus , qui & Aaron , ex Maadan , Mesopotamiae pago , oriundus , sub Ignatio Davide , Iacobitarum Patriarcha , Episcopatum
Mar-

Mardae primum gessit ; deinde ab eodem circa annum Christi MCCXLIX. Maphrianus , seu Primas Orientis ordinatus : denique Iacobitarum Patriarcha proclamatus est in urbe Alepi , in Festo S. Barbarae , die IV. Decembris , anno Graecorum MDLXIV. (Christi 1252.) Cumque annos decem sedisset , a Rege Armenorum , & Magnatibus summo in honore habitus , decessit in Coenobio Baximatae in Cilicia , ut tradit Bar-Hebraeus in Chronico Syriaco ad annum Graecorum MDLXXIV. Praeter memorata Carmina , scripsit 1. *Anaphoram* , quam laudat Schultingius in Bibliotheca Ecclesiastica , seu in Commentariis de expositione , & illustratione Missalis , & Breviarii Tom. III. num. 37. Exstat in Codice Syriaco Bibliothecae Vaticanae IV. prodiitque Latine per Renaudotium Tom. II. Liturgiae Orientalis pag. 512. qui tamen in notis ad eandem , Ioannis Bar-Maadani aetatem , & patriam se ignorare fatetur ; quamvis prae manibus habuerit Chronicon Syriacum Gregorii Bar-Hebraei , qui ad annum supra citatum Bar-Maadani patriam , aetatem , & gesta fusius refert. II. *Tractatum de Anima* , eiusque perfectione , versu dodecasyllabo . III. *Homilias* duodeviginti Arabicas , quae exstant in saepe laudata Bibliotheca Vaticana sub num. xxx.

— Gregorii Bar-Hebraei , Orientis Maphriani , *Tractatus Physicus* , ex Libro magno Sapientiae Sapientiarum decerptus , continens Capitula octo , videlicet :

- Cap. I. De Planetis .
- Cap. II. De Aëre .
- Cap. III. De Animalibus quadrupedibus .
- Cap. IV. De Volucris .
- Cap. V. De Piscibus .
- Cap. VI. De Globo terraqueo .
- Cap. VII. De Mineralibus .
- Cap. VIII. De Aquis calidis .

Exstat idem Opus infra in Codice Mediceo-Palatino CLXXXVII.

— Coptorum , seu Aegyptiorum menses ad Syriacos accommodati , quibus adnectitur :

— Regula certa pro inveniendis Epochis Martyrum , qua utuntur Aegyptii . Incipit autem annis DCCV. post Aera Graecorum : nimirum anno Christi CCLXXXIV.

— Eiusdem Gregorii Bar-Hebraei , Orientis Maphriani , Grammatica parva Syriaca sub metro heptasyllabo , cuius auctor S. Ephraem creditur , ac propterea Ephraemiticus nuncupatur .

In Praefatione Bar-Hebraeus duabus hebdomadis se idem opus absolvisse testatur , in haec verba : Quocirca hunc , quem prae manibus habemus , Libellum metro heptasyllabo , composuimus intra brevissimum duarum hebdomadarum spatium &c.

Pag. 80. in clausula praefatae Grammaticae , haec Daniel , huiusce Codicis Calligraphus , adnotat : Absolutus est Liber hic Grammaticae parvae
sub

sub metro Sancti Ephraem, quam composuit Pater noster Mar-Gregorius, clarae memoriae, Orientis Maphrianus, Sabbato, die vicesima quinta mensis Nisan (Aprilis) anno Graecorum subdolorum millesimo sexcentesimo septuagesimo primo. Scriptus autem est manu peccatoris maximi, & peregrini exagitati, cuius nomen indignum est, ut scribatur; sed pro oratione Lectoris sibi comparanda scribit, & significat nomen suum: Daniel humilis. Orate pro me, quaeso, & unicuique secundum suam orationem retribuetur. Librum quidem istum mihi ipse conscripsi, veluti in utilitatem meam, & eorum qui post me venturi sunt.

Sequuntur deinde Epigrammata eiusdem Gregorii Bar-Habrati.

De admirabili coelorum constructione.

De Creaturis.

De anima rationali, & de corpore.

De perfectione.

De Amore divino ad animam rationalem.

In illud Socratis: Bona Lex, sed melior Philosophia.

De lagena aenea, corporisque munditie.

De amico, qui cum ipso disceptabat.

De candela.

Ad Ignatium Sabam, Iacobitarum Patriarcham, qui ipsum in quodam specu Antiocbiae Monachum agentem visitavit.

Ad Dionysium Angur, VII. Iacobitarum Patriarcham, qui in Monachos Coenobii Zapharanensis defaevit.

Ad eundem, cum poenas suae crudelitatis dedit.

De Sancta Cruce.

De Monasterio Ioannis, Patriarchae Iacobitarum.

De quodam insipiente.

De amico infirmo.

De Salomone, Episcopo Nestoriano.

De quodam defuncto.

De amore sincero.

De Sapientia.

De flabello.

De obitu Ioannis Bar-Maadani, Iacobitarum Patriarchae.

Ad terram.

Ad fictum amicum.

De Amore Dei.

Ad Deum.

Carmina baculo suo pastoralis inscripta.

De quodam amico.

Encomium cuiusdam Episcopi.

Ad Episcopum quemdam.

De Masora Presbytero.

Ad amicum, qui velum sibi dono misit.

De

De Ismaëliarum tyrannide in Christianos .

De obitu Michaëlis , & Mauphae fratrum suorum .

Epigrammatibus huc usque recensitis , quae aliorum omnes metricas elucubrationes cum sensu , tum admirabili sermonis Syriaci elegantia longissime excellunt , subiungitur — *Compendium Vitae* laudati *Bar-Hebraei* , a *Barsuma* fratre editum , & idem fere *Catalogus* eiusdem Operum , quem in superiori Codice LXI. retulimus , videlicet :

**CATALOGVS LIBRORVM GREGORII BAR-HEBRAEI . QVI
ET ABVLPHARAGIVS . FILIVS AARON MEDICI
MAPHRIANVS ORIENTIS . EX VRBE MELITINA .**

- I. *Liber Mercaturae Mercaturarum* : Physica , & Theologia .
- II. *Liber Pupillarum* : Isagoge , Categoriae , Perihermenias , & Sophistica .
- III. *Liber Sermonis Sapientiae* : Dialecticae , & Theologiae Epitome .
- IV. *Liber Ascensus mentis* : de doctrina Planetarum , & de motibus Siderum .
- V. *Liber magnus Candelabri Sanctorum* : adversus omnes Haereses .
- VI. *Liber Radium* : Quaestiones Ecclesiasticae per compendium .
- VII. *Grammatica* fusius explicata .
- VIII. *Liber Grammaticae parvae* : sub metro S. Ephraem .
- IX. *Liber Esbichorum* : de regimine morum , & consuetudinum urbis , & domus , quem scripsit in Maraga Adorbiganæ urbe , labente mense Iulio , anno Graecorum MDCXC .
- X. *Liber magnus & prolixus Sapientiae Sapientiarum* : in quo collegit , & digessit omnes partes ad Sapientiam pertinentes , & sublimes opiniones Philosophiae Aristotelis Philosophi .
- XI. *Liber Signorum , & Prognosticorum Abu-Ali Bar-Sina Saraceni* : quem ex Saracénico , hoc est Arabico sermone , in Syriacum transtulit .
- XII. *Liber Directionum* : Canones Ecclesiastici , & Leges Imperatorum Graecorum de omnibus , quae inter homines tractantur .
- XIII. *Liber magnus Dioscoridis* : cum figura medicamentorum , & eorumdem delectu , & virtute , atque praeparatione . Ex eo Libro magno parvum volumen digessit , in quo omnes compositiones retulit .
- XIV. *Liber magnus Giaphake* : Arabice .
- XV. *Liber Expositionis Aphorismorum Hippocratis* : Arabice .
- XVI. *Liber Zigh , seu Kalendarii* : pro tironibus , ut absque labore computum anni ex eo eruere valeant .
- XVII. *Liber Chronographiae* : Arabice .
- XVIII. *Liber Chronographiae* : Syriace .

XIX.

- XIX. *Liber de utilitate lucri* : Arabice .
 XX. *Liber Medullae Mysteriorum* : quem e Saracenico sermone in Syriacum convertit .
 XXI. *Liber Scintillae* : Grammaticae Compendium .
 XXII. *Liber magnus Canonis Abu-Ali Bar-Sina*, de Medicina corporis : transtulit ex eo quatuor quaterniones, eumque morte praeventus, imperfectum reliquit .
 XXIII. *Liber Columbae* : de regimine Anachoretarum in saeculo .
 XXIV. *Liber Carminum* : in quo admirabiles Sermones metro adligavit .
 XXV. *Liber Expositionis Quaestionum Ioannis*, seu Honaini, filii Isaac, de Medicina : in quo usque ad Theriacam pervenit .
 XXVI. *Liber Expositionis in Hierotheum*, Pauli discipulum .
 XXVII. *Liber Thesauri Mysteriorum* : in quo lectio correctâ traditur, & tota Scriptura Sacra elucidatur .
 XXVIII. *Liber de Anima* : ex mente Peripateticorum, inscriptus : *Oratio Scinica* .
 XXIX. *Liber magnus & prolixus* : in quo collegit omnes Medicorum opiniones .
 XXX. *Liber Narrationum facetarum* : ad ciendam hilaritatem tristibus corde .
 XXXI. *Liber inscriptus* : *Expulsio mestitiae* .
 XXXII. *Liber Expositionis Somniorum* : & alia quaedam Volumina, & Tractatus varii .

Ex hoc Catalogo constat tres insuper fuisse Bar-Hebraei libros, quos in superiori Codice haud recensentur : nimirum num. XIX. *de utilitate lucri* : XXVIII. *de anima* : & XXXI. *de maestitia pellenda* : qui licet ibidem cum libro *Narrationum facetarum* coniungatur ; videtur tamen, ut monet Alfemanus, vel aliud opus esse, vel idem e Syriaco in Arabicum conversum .

Pag. 142. in qua desinit Codex, ab Anonymo sequens epigraphe adnotatur, videlicet :

Anno Graecorum millesimo septingentesimo nonagesimo nono (Christi 1388.) posteriores libri huius quinque quaterniones instauravit, compegitque homo quidam peccator, sordibus, atque facinoribus coopertus, Monachus, & Sacerdos nomine tenus, quum utrique dignitati opera minime congruant, in Monasterio Sanctorum Abel, & Abrahami apud benedictum castrum Modiad, diebus Patrum nostrorum Orthodoxorum Mar-Ignatii, Patriarchae Turabдини, & Religiosi Mar-Cyrilli, Episcopi eiusdem loci, & Fratrum spiritualium, & Monachorum, & Ascetarum, qui ibidem degunt una cum reliquis Patribus, & Anachoretis, quorum Deus vitas diutissime producat : Amen. In gratiam fratris Thomae, Presbyteri Modiaditae, ad quem spectat hic vita plenus Liber Grammaticae, aliarumque rerum, quae in eo tractantur. Rogo unumquemque prudentum Fratrum, qui literas hasce legerit, aut in eas offenderit, benignam ut orationem fundat, quod nimirum ignoscat Deus unicuique, qui nobiscum in
 hoc

boc Libro partem obtinuit, nec arguat dignum, qui reprehendatur; omne siquidem creatum est vitiosum, & solus Deus perfectissimus est. Parcenti ignoscat Deus: Amen. Obiit hoc anno Graecorum, scilicet millesimo septingentesimo nonagesimo nono (Christi 1488.) Dominica, die octava mensis Ailul (Septembris) Maphrianus Orientis Azizus Seeredensis. Dominus quiescere faciat eius animam in Regno Coelorum: Amen.

De Ignatio Turabdinensi, Iacobitarum Patriarcha, in praefata epigrapha memorato, dictum est supra in Notis ad Cod. LXI. Modiad vero oppidum, cuius ibidem fit mentio, in regione Turabdinensi cis Tigrim situm est: eius Episcopus Cyrillus ab Ignatio Salachensi, Turabdinensium Patriarcha, anno Graecorum MDCCCLXXXIX. (Christi 1478.) ordinatus, obiit saeculo Christi decimoquinto ineunte. Azizus demum, qui & Basilus, Chalephi Patriarchae, ex sorore nepos, in urbe Seered, unde ei cognomentum Seeredensis, haud procul a Tigri flumine natus, anno Graecorum MDCCCLXXXII. (Christi 1471.) ab eodem Chalepho Orientis Maphrianus, seu Primas renunciatus est: cumque annos undeviginti sedisset, die, mense, & anno supra memoratis decessit. Atque heic obiter notandum, quod Syriacus *Mar* titulus, idest, *Dominus meus*, qui Ignatii, & Cyrilli nominibus, ut supra praefixus est, viris sive sanctitate, sive Episcopali dignitate insignibus communiter ab Orientalibus tribuitur; adeo ut si quis absque eo titulo Sanctum aliquem, vel Episcopum nomine adpellaret, dignus utique reprehensione censeretur.

Codex in 4. bombyc. constat paginis 142. Syriacis literis, & sermone exaratus a Daniele, anno Graecorum millesimo sexcentesimo septuagesimo primo (Christi 1360.) Sabbato die XXV. mensis Nisan (Aprilis) Compactus demum sub Ignatio Patriarcha Iacobitarum, & Cyrillo Episcopo Modiad, urbis Mesopotamiae, anno Graecorum millesimo septingentesimo nonagesimo nono (Christi 1488.) in gratiam Thomae Presbyteri Modiaditae, ad quem pertinebat, ut liquet ex monumentis in ipso Codice adnotatis, quae nos supra e Syriaco fideliter retulimus.

LXIII.

APOLOGIA CHRISTIANAE RELIGIONIS, ab Anonymo Arabice contexta ex Libris Iabiae Ben-Adi: Abu-Isae Ben-Isaaci: Ibrabimi Ben-Auni: Eliae Nisibeni, seu Sobensis Metropolitae: & Israelis Episcopi Koscarensis, in qua veritas Christianae Religionis rationibus ex Philosophia petitis acerrime propugnatur adversus Mahometanos: quorum, ut etiam aliorum, contra Trinitatem, Incarnationem, & Evangelium obiecta luculenter quidem, sed iuxta Iacobitarum sententiam, refelluntur: quare eius auctorem Iacobiticae

sectae addictum fuisse coniicimus, quamvis Ben-Auni, Eliae Nisibeni, & Israelis Kascarensis Nestorianorum testimonia, & auctoritatem passim in praeclaudata Apologia proferat. Non solum enim, quum de communi Christianorum Orientalium causa adversus Infideles actum est, sepositis partium studiis, diversae sectae homines utuntur vicissim testimoniis; verum etiam in aliis, in quibus nulla inter eos est disceptatio.

Iabia quidem Ben-Adi, qui pleno nomine adpellatur *Iahia*, hoc est Ioannes, seu Aphriha, filius Adi, filii Hamid, filii Zachariae Tagritensis, seu de Tagrit, urbe Mesopotamiae, versus Assyriam cis Tigrim postrema, secta Iacobita, professione Peripateticus, obiit, teste Abulpharagio in Historia Dynastiæ. die xiiii. Augusti, anno Graecorum mcccxxxv. (Christi 974.) annos natus lxxxii. Scripsit primo — Respon- sionem Apologeticam ad Mahometem Ben-Aaron, cognomento Abi-Isa Mahometanum, pro Religione Christiana, in duas partes divisam; in qua tamen Iacobitarum sectam prae ceteris extollit. Exstat integra in Codice Arabico Bibliothecae Vaticanae sub num. xxviii. — II. Disserta- tionem de Caelibatu, & Castitate, adversus eos, qui adserunt Christia- nos divinis adversari legibus, ac praeceptis, Caelibatum, & Castitatem observantes. — III. Dissertationem de Incarnatione Christi Domini cum Appendice adversus Nestorianos. Exstat in Codice Arabico Vaticano xxix. — IV. Apologiam adversus quemdam Aegyptium, qui multa in eius scriptis notaverat, veluti contraria, & contradictoria. — V. Demum Aristotelis, ac Theophrasti Libros de Meteoris, de Moribus, deque Metaphysicis, e Syriaco in Arabicum sermonem convertit, ac novis illu- stravit: de quibus consule laudatum Bar-Hebraicum in Part. II. Chro- nici Syriaci.

Abu-Isa filius Isaaci, cognomento *Alvarak*, Philosophus Iacobita, Iahiae Ben-Adi aequalis, cuius in titulo memoratae Apologiae fit men- tio, edidit Apologiam pro Christiana Religione adversus Abi-Alkase- mum Mahometanum; item Responsum ad Quaesita cuiusdam Iosephi Nagiri de nonnullis Testamenti Veteris, ac Novi difficilioribus locis. Exstat utrumque opus Arabice in Codice Vaticano clxxii.

Ibrahimus, seu Abraham Ben-Auni, hoc est Noë filius, Nestoria- nus, Motuachelo Bagdadi Kaliphæ, seu Imperatori, Mahometano in primis acceptus, claruit anno Christi dcccliv. quo is, teste Bar-He- braeo, Ieliudadum Haditæ Episcopum, accedente communi Nestoria- norum suffragio, Patriarcham Seleucia, & Ctesiphontis nominaverat, ac Theodosium, in eius locum paullo post substitutum, e vestigio amo- veri, & publicae custodiae ab antedicto Motuachelo Bagdadi manci- pari curavit. Auctor est Disputationis tripartitæ de veritate Christianæ fidei Iudæum inter & Christianum, in qua Rabbiorum præcipua argumenta, ex sacris Paginis adversus Christianos deducta, evertit.

Elias, cognomento Bar-Sinaeus, ex Monacho Coenobii S. Mi- chaelis apud urbem Mosul, seu Ninivem, a Ioanne Ben-Nazuc Pa- triar-

triarcha (qui Nestorianis praefuit ab anno Christi MXXII. usque ad annum MXX.) Sobae , seu Nisibis Episcopus ordinatus , anno Hegirae ccccxi. (Christi 1028.) disputationem habuit cum Hosaino Abulkasemo Mahometano de veritate Christianae Religionis , quam , in septem Sessiones distributam , Saedo Abulalae nuncupavit : adiecta ad eius calcem Abdallae Abulpharagii Benattibi adprobatione . Obiit , magnam apud suos doctrinae famam adeptus , post Eliae , primi Nestorianorum Patriarchae , interitum , quem ipse in locum Iesuiabi , Ezechielis filii , Pseudopatriarchae , substituerat : hoc est post annum Graecorum mcccclx. (Christi 1049.) uti ex eius praefatione in Libros de decisione Iudiciorum , ab Ebediesu in Catalogo Scriptorum Syrorum relata , colligitur . Ibi enim idem Sobensis de antedicto Elia , tamquam de pridem defuncto , loquitur . Elias autem primus decessit Sabbato post Ascensionem Domini , die VII. Maii , anno Christi MXLIX. Praeter laudatam Disputationem , in septem sessiones distributam , cuius pars maxima in praefata Apologia habetur , scripsit Elias Sobensis , seu Nisibenus , teste eodem Ebediesu -- Annales -- Orationes , & Homilias -- Quatuor Libros continentes decisionem Iudiciorum Ecclesiasticorum -- Epistolas varias -- & Grammaticam Syriacam , cui subiunxit -- Nomenclatorem Syro-Arabicum . Hinc fallitur Cl. Morerus , qui in Dictionario Eliam hunc , quem Barseniam vocat , Sobae Episcopum , auctorem Grammaticae Syriacae , ab Elia Nisibeno Episcopo distinguit ; idem enim sonat Soba , ac Nisibis : & auctor Grammaticae Syriacae Elias Bar-Synacus , modo Sobensis , modo Nisibenus Metropolita adpellatur .

Israël demum Kascarenis Nestorianus , a Sergio Patriarcha , qui Theodosio successit , sedemque ab anno Christi dcccclx. ad annum dcccclxxii. tenuit , Kascarae urbis in Chaldaea , seu Babylonia , Episcopus ordinatus , ac post eiusdem Sergii obitum a quibusdam Nestorianis Patriarcha electus , anno Christi dcccclxxvii. interiit , ab impio homine , ex factione Enosi in Patriarchatu aemuli , occisus , ut tradit Anirus in vita eiusdem Enosi Patriarchae , in haec verba : *Accidit post haec , ut aliquando Israël e suggestu descenderet , sacra Mysteria perpetrurus ; quum media in turba profiliens scelestus quidam ex factione Enosi , atque eius virilia occupans , nec hominem , nec Deum veritus , tanta vi illa compressit , ut miser ille deficiente spiritu semianimis subito conciderit : indeque domum deportatus , vix ad quadragesimum diem supervixerit : mortuus in Coenobio S. Pbetionis , in antiquo Sacello Martyrum sepultus est , &c.* Edidit Librum de fundamentis Fidei , cuius meminit Abulbarcatus Cap. vii. de Officiis Ecclesiasticis : eiusque fragmenta in praenotata Apologia leguntur .

Codex in 4. bombyc. constat paginis 169. Arabicis literis , & sermone exaratus ab Anonymo , qui quum ex antedictorum Auctorum operibus Apologiam suam adornaverit , post saeculum Christi undecimum claruisse videtur .

LXIV.

IGNATII, SYRORVM IACOBITARVM PATRIARCHAE, DISSERTATIO Syriaca de Kalendario Romano, iussu Gregorii XIII. Pontificis Maximi recens edito: in qua veteris Kalendarii erroribus indicatis, anni correctionem, eiusque necessitatem propugnat, & in Gregorianum Kalendarium obiecta, rationibus e Concilio Nicaeno petitis, luculenter refellit.

Eiusdem: — *Tabula Numeri Aurei, cycli Epactarum, & Festorum Mobilium, ab anno Christi millesimo quingentesimo, usque ad annum millesimum octingentesimum.*

Iste Ignatius, qui in Catalogo Patriarcharum Iacobitarum sexagesimus septimus, huius vero nominis decimus septimus recensetur, cognomento *Nehemes*, seu *Nebemet-Alla*, patria Mardensis, Ignatio Abdalae, de Castro Atta, Iacobitarum Patriarchae successus, paucis post annis a Religione Christiana defecit, ut legitur in MS. Catalogo Patriarcharum Iacobitarum, qui exstat in Cella Archiepiscopali eiusdem nationis Alepi, ad calcem Catalogi Dionysii Bar-Salibaei, in haec verba: *Mar-Ignatius Mardinacus, ex genere clarae memoriae Ioannis Bar-Silae de familia benedicta, qui & Nebemet-Alla (seu Nehemes). Hic Hagaremus factus est: hoc est Mahometicam superstitionem, Christiana Religione eiurata, amplexus; quamobrem poenitentia ductus, in Italiam ad Summi Pontificis Gregorii XIII. (ut ait Petrus Stroza in Disputatione de Chaldaeorum dogmatibus) caritatem confugit. Eiusdem meminit & Michaël Mercatus in Metallotheca, quam in lucem emisit Ioannes Maria Lancisius, Archiater Pontificius, ubi pag. 227. haec de laudato Ignatio Neheme: Ab Antiocheno Patriarcha, Syriacae nationis homine, ut illius dignitatis ornamentis, ita scientiae Medicinae praeclearo, relatum est (quem Romae convenimus ad Gregorium XIII. Pontificem Maximum profugientem, ac summam Religionis suae, Ecclesiae Catholicae deferentem) &c. Omnia fere Ignatii huius Patriarchae opera, quae circa Astrologiam, & Kalendaria, ut plurimum versantur, exstant in hac Serenissimi Magni Etruriae Ducis Bibliotheca Palatina: in qua varia etiam eius monumenta adservantur, in quibus pecuniam, & cibaria menstrua a Mediceis Principibus sibi adtributa, idem manu sua adnotat; quare eum Florentiae diu commoratum fuisse, evincitur.*

Codex in 4. bombyc. constat paginis 55. Syriacis literis, & sermone exaratus ab Ignatio Nebeme, Syrorum Iacobitarum Patriarcha, sub auspiciis Gregorii XIII. Pontificis Maximi, ut in eiusdem clausula adnotatur.

LXV.

LXV.

SYNODVS MARONITARVM, auctoritate Gregorii XIII. Pontificis Maximi, a Michaële Rizio, Patriarcha Antiocheno, & Episcopis eiusdem nationis celebrata in Coenobio S. Mariae de Kannubin: praesentibus Ioanne Baptista Eliano, & Ioanne Bruno, e Societate Iesu, eiusdem Gregorii XIII. ad Maronitas Ablegatis, die decima sexta mensis Ab (Augusti) anno ab Incarnatione Domini millesimo quingentesimo octogesimo.

Dividitur autem in decem Titulos, & unicuique Titulo adnectitur Canonum in iisdem comprehensorum numerus, ut sequitur:

Titulus primus de Symbolo Fidei: complectitur Canones VII.

Titulus secundus de Sacramentis in genere: Canones III.

Titulus tertius de Sacramento Baptismi: Canones VIII.

Titulus quartus de Sacramento Confirmationis: Canones IV.

Titulus quintus de Sacramento Eucharistiae: Canones III.

Titulus sextus de Sacramento Poenitentiae: Canones III.

Titulus septimus de Sacramento Extremae Unctionis: Canones II.

Titulus octavus de Sacris Ordinibus: Canones II.

Titulus nonus de Sacramento Matrimonii: Canones V.

Titulus decimus de Ritibus adprobatis, eorumque observantia, & de Ecclesiasticorum Librorum, nonnullarumque Consuetudinum emendatione: complectitur Canones XII.

In fine Synodi pag. nimirum 22. leguntur subscriptiones Patrum, qui eidem Synodo interfuerunt, videlicet:

Ego Michaël, Patriarcha Antiochenus Maronitarum.

Ego Ioannes Baptista Eliani, Societatis Iesu, Apostolicae Sedis Ablegatus.

Ego Ioannes Bruni, Societatis Iesu, Apostolicae Sedis Ablegatus.

Ego Sergius de Chaphar-Haura, Episcopus, & Abbas Cuzaiiae.

Ego Ioannes, Edenensis Archiepiscopus.

Ego Georgius, Archiepiscopus Damascenus.

Ego Clemens de Eden, Patriarchae Antiocheni Suffraganeus.

Ego David, Episcopus Haurae.

Ego Ioseph, Archiepiscopus Cypri.

Tres apud Maronitas, auctoritate Romanorum Pontificum, ab anno Christi DCLXXXV. quo nimirum suos coeperunt habere Patriarchas, ad nostram usque aetatem, habitae sunt Synodi. Prima quidem ea est, quam paullo ante memoravimus: ob id indicta, quod Maronitae non bene apud Gregorium XIII. Pontificem Maximum audirent, eos accusantibus male feriatis hominibus: quorum calumniae in Synodo ipsa detectae sunt, & vindicata ab impactis erroribus Maronitarum natio. Siquidem laudatus Michaël Rizio, qui Antiochenam Maronitarum Sedem annos quatuordecim, & menses sex tenuit, Ioanne Baptista Eli-

Eliano, & Ioanne Bruno, Societatis Iesu Presbyteris, quos, ut dictum est, Gregorius XIII. Ablegatos in Syriam miserat exploratum num vera essent, quae de Maronitis Romae percrebuerant, perhonorifice exceptis, Orthodoxae Fidei suae professionem in plena Synodo emisit; eique paullo post e vivis erepto, Sergius germanus frater suffectus, Actis eiusdem Synodi confirmatis, atque emissa Fidei professione, testes obedientiae suae literas cum praelaudato Ioanne Bruno, Apostolicae Sedis Ablegato ad eundem Gregorium XIII. dedit, a quo Synodi approbationem, Pallium, & sacras supellectiles, in signum Pontificii erga Maronitas amoris & benevolentiae, obtinuit. Huius quidem Synodi exemplaria perquam rara sunt: & quamvis hac illac exstare dicantur; integrum tamen exemplar nullibi, nisi in hac regia Bibliotheca Palatina, & in Collegio Maronitarum de Vrbe, offendimus.

Altera Synodus habitata est in eodem Monasterio Kannubinensi, sub Sergio Rifio, Patriarcha Antiocheno (qui, uti adnotavimus, Maronitis praefuit ab anno MDLXXXI. ad annum MDXCVI.) praesente P. Hieronymo Dandino, Societatis Iesu, Clementis VIII. Pontificis Maximi Ablegato, die XVIII. Septembris, anno MDXCVI. in qua rursus Maronitarum fides, cui Monothelitici erroris nota iniusta fuerat, luculentissime adserta est: conditique Canones XXI. cum ad fidem, tum ad morum disciplinam pertinentes: quibus additi sunt alii VII. sub Iosepho Patriarcha, laudati Sergii Successore, qui die III. Novembris, anno MDXCVI. inchoatam a Sergio Synodum dimisit. Acta huiusce Synodi sub hoc titulo exstant: *Acta Synodi Provincialis Illustrissimi, & Reverendissimi D. D. Sergii Petri, Patriarchae Antiocheni Maronitarum in Monte Libano, anno millesimo quingentesimo nonagesimo sexto*. Ea descripsit idem P. Hieronymus Dandinus in Libro Italico, cui titulus: *Visita Apostolica al Patriarca de' Maroniti*, impresso Caesena anno quem Gallice conversum iterum vulgavit Richardus Simonius Parisiis anno MDCLXXV. cum additione Canonum VII. a Iosepho Petro Patriarcha post obitum Sergii in eadem Synodo conditorum.

Tertia demum Synodus recens celebrata est, auctoritate Clementis XII. Pontificis Maximi, a Iosepho Gazeno, Patriarcha Antiocheno, Archiepiscopis, Episcopis, Magnatibus, Clero, & Populo Maronitarum, Latinis Missionariis praesentibus, Praeside Avunculo nostro Iosepho Assemano, Sedis Apostolicae Ablegato: Synodi occasio haec fuit. Defuncto Iacobo Evodio, Patruo nostro, Maronitarum Patriarcha, anno Christi MDCCXXXIII. die XIX. Februarii, unanimi Episcoporum suffragio suffectus est Ioseph Gazenus, Episcopus Augusta in Kesroano. Hic quidem cognitis, quae in disciplinam Ecclesiasticam irreperant, corruptelis, literas una cum Episcopis, & Abbatibus Monachorum Montis Libani ad Clementem XII. Pontificem Maximum, & ad Sacram Congregationem de Propaganda Fide, sub die XXVIII. Iulii, anno MDCCXXXIV. dedit: enixe rogans, ut Avunculus noster Assemanus in Sy-

Syriam ablegaretur, qui Apostolicae Sedis auctoritate gravissimos quosdam abusus, quos in literis commemorat, e medio tolleret, & collabentem Maronitarum disciplinam in pristinum splendorem restitueret. Patriarchae, Episcopis, & Monachis Maronitis adnuit Pontifex Maximus humanissime. Assemanus in Syriam ablegatur, eique praecipue tria Sacrae Congregationis de Propaganda Fide mandata committuntur, ut nimirum Monachos a contubernio Monialium segregaret: Episcopis certas Sedes titulo respondentes, quaeque Patriarchae nutu amoveri non possent, adiudicaret: caveretque ne in Sacrorum Ordinum collatione, Sacramentorumque administratione quidquam a Praefulis, ac Presbyteris Maronitis exigeretur. Quaecumque demum emendanda, aut instauranda pretium operae duceret, unanimi Patrum consensu ea in Synodo pertractaret. Omnia ex voto feliciter succedere. Synodus itaque Provincialis, cuius nos Promotoris munereungebamur, habita est in Kesroano, die xxx. Septembris, & 1. & 11. Octobris, anno MDCCXXXVI. cui Patres omnes, & Missionarii Latini subscripserunt: seque, tum Canones in ea conditos, tum laudata Sacrae Congregationis Decreta adamussim observaturos sponderunt, literis die IV. & V. Octobris, eiusdem anni, ad Summum Pontificem, & Sacram Congregationem datis: in quibus eximium Ablegati Apostolici zelum, doctrinam, prudentiam, integritatem, & singularia erga Orientales omnes merita summo opere commendantes, illud a Sanctissimo Pontifice postulabant, ut Synodum Apostolicae adprobationis, & confirmationis patrocinio muniret, typisque Sacrae Congregationis de Propaganda Fide in suum, aliorumque Orientalium commodum excudi mandaret. Interea quum Synodi Canones, & Decreta Sacrae Congregationis de Propaganda Fide in Monte Libano, omnibus plaudentibus, executioni demandarentur, rerum novarum studiosi quidam, Monialium fortasse a Monachis segregationem aegre ferentes, memoratos tres articulos, veluti nationis honori iniurios, & Patriarchae auctoritati adversantes, omni conatu impugnarunt, effeceruntque, ut idem Patriarcha, ac si Apostolicam Sedem consulturus, per Eliam Felicium, & Michaëlem Ganzirum, praecipuos barbarum auctores, a Sacra Congregatione flagitaret, ut neque Moniales a Monachis segregarentur, neque Episcoporum Sedes certae firmaeque essent; sed omnia Patriarchae ipsius arbitrio, ut erant antea, relinquerentur. Vbi Romam, praecursore Ganziro, pervenit Elias, immoderate quae in mandatis habuerat exsecutus est; nam inita cum Melchitis quibusdam, ingenito in Maroniticum nomen odio inflatis, conspiratione, non ea modo sacrosancta Congregationis de Propaganda Fide Decreta; sed totam quoque Synodum, cui ipse tamquam Secretarius cum Ganziro subscripserat, evertere conatus: mirum quot commenta excogitaverit, quas excitavit turbas, quot in Assemanum probra, & convicia evomuerit! Nec diffidiorum, contentionumque finis ullus extitisset, nisi BENEDICTVM XIV. Pontificem Maximum nobis dedissent
superi

superi sapientissimum sacrorum Canonum Vindicem, & Adsertorem, cui postquam omnia hac in re apertissime constiterunt, habita coram se in Palatio Quirinali Cardinalium Fidei Propagandae praepositorum Congregatione, memoratam Synodum per Literas in forma Brevis die 1. Septembris anni currentis datas, in quibus quaecumque ad negotium huiusmodi spectant, declarantur, Apostolica auctoritate adprobavit, confirmavitque: necnon Assemanum per alias in simili forma Brevis Literas die xiv. Septembris ad eundem datas, Apostolicis, & eximiis laudibus, praemiisque dignum praedicans, in Ablegatione huiusmodi in dicta Synodo sapienter convocanda, prudenter agenda, & ad optatum cum Apostolicae Sanctae Sedis dignitate, & Nationis Maroniticae decore, & utilitate exitum felicissime perducenda, optime ipsum se gessisse pronuntiavit, & quamcumque notam eiusdem nomini, per folia Eliae, aliorumque ei faventium sub ficto nomine Patriarcharum Iosephi Maronitarum, & Cyrilli Melchitarum, cum manu exarata, tum typis impressa, poenis in libellorum famosorum auctores inflictis, atque igne potius, quam luce digna, inultam, auctoritate Apostolica penitus abolevit. Sed praestat haec easdem posteriores Literas paterni amoris, ac clementiae tanti Pontificis plenas, in lucem proferre.

*Dilecto Filio Magistro IOSEPHO SIMONIO ASSEMANO,
in utraque Signatura nostra Referendario, Praelato
nostro Domestico, & Intimo Cubiculario.*

BENEDICTVS PP. XIV.

Dilecte Filii salutem, & Apostolicam benedictionem. Quam de praeclara tua indole, pietate, ac singulari bonarum artium, doctrinarumque praesertim sacrarum amore, triginta ferme ab hinc annis, dum adhuc in minoribus essemus, conceptam tenebamus opinionem, eximiis laboribus tuis in Apostolicae huius Sanctae Sedis obsequium impensis, piisque moribus adeo augere studuisti, ut Nos tam hic Romae, quam alibi commorantes, te plurimi semper fecerimus. Ut autem te propensori voluntate prosequeremur, hoc effecit illud vitae tuae institutum, quod cum diuturna bonae memoriae Caroli Maielli, Archiepiscopi Emisseni, viri clarissimi, deque eadem Apostolica Sede praeclare meriti, Nobis, dum viveret, in primis iucundissimi acceptissimique, ac propter omnigenam eruditionem, sapientiam, & morum innocentiam maximopere probati, consuetudine, communi domicilio, victu, ac studiis coniunctum suscipiens conservasti; unde te eidem Carolo, in cuius Canonatu Basilicae Principis Apostolorum de Vrbe, & in Bibliothecae nostrae Vaticanae primaria Praefectura successisti, quodammodo similem intuemur, atque diligimus. Accedis praeterea, quod incredibilem
ope-

operam, ac laborem a tot annis in negotiis de rebus potissimum Orientalibus per Congregationes Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium tam Generalis adversus Haereticam pravitatem Inquisitionis, tum Propagandae Fidei expediendis tanta peritia, tanta sapientia, tanta solitudine probare pergas, ut quam maximam tibi omnium gratiam conciliatam esse laetemur. Porro edita tum Bibliothecae Orientalis, tum aliarum disciplinarum, doctrinarumque volumina eam tibi apud exteras maxime nationes, cum summa nominis tui laude, famam compararunt, quam nulla unquam delere poterit oblivio. Ingenti cum animi nostri laetitia exceperamus, dum Cardinalatus honore fungentes Bononiae eramus, Te a felici recordationis CLEMENTE PP. XII. Praedecessore nostro, non secus ac sel. pariter record. CLEMENS PP. XI. eisdem Praedecessor noster ad Orientis Regiones manuscriptos Graecos, Syros, Arabicos, aliarumque linguarum Codices conquistum alias miserat, de eiusdem Congregationis Propagandae Fidei consilio ad Nationem tuam Maronitam fuisse Ablegatum, ut quamplurimi in Ecclesiasticam disciplinam sensim inducti abusus per Synodum Provinciale, sive totius Nationis cum Venerabilibus Fratribus Patriarcha, & Antistitibus eiusdem Nationis inibi habendam, opportune reformarentur. In hac deinde sublimi sacrosancti Apostolatus specula constituti, cum de Apostolica eiusdem Synodi approbatione, & confirmatione ageretur, non sine molestia audiebamus primum quidem difficultates, & controversias super nonnullis in eadem Synodo contentis, ac statutis, obortas; deinde vero foliatum manu exarata, tum typis impressa, in quibus non tam rationum ad difficultates, controversiasque explicandas, & componendas conducentium momenta, quam probra, convicia, aliaque huiusmodi ad existimationem, dignitatem, personamque tuam malehabendam temere excogitata continentur, per omnium manus volitare. Postquam igitur omnia Nobis hac in re apertissime constiterunt, & memoratam Synodum per alias nostras in simili forma Brevis Litteras, die prima Septembris currentis anni datas, in quibus quaecumque ad negotium huiusmodi spectant, uberius declarantur, Apostolicae nostrae approbationis, & confirmationis patrocinio communiavimus: par aequumque ducimus, ut quaecumque notam nomini tuo per antedicta folia, poenis in libellorum famosorum auctores inflatis, atque igne potius, quam luce digna, iniustam, penitus aboleamus. Eapropter praeposteram cuiusdam Nuntii, aliorumque ipsi faventium sub ficto fortasse Venerabilium Fratrum Patriarcharum, tum Iosephi Petri Antiocheni Maronitarum, tum Cyrilli Antiocheni Graecorum Melchitarum nomine rationem in proponendis, propugnandisque assertis tuis, & probris, maledictisque in te conferendis, congerendisque assumptam, adhibitamque improbant, te Apostolicis laudibus, & praemiis dignum praedicamus: nec non in Ablegatione huiusmodi in dicta Synodo sapienter convocanda, prudenter agenda, & ad optatum cum Apostolicae huius Sanctae Sedis dignitate, & Nationis Maroniticae decore, & utilitate exitum felicissime perducenda, optime te gessisse pronuntiamus. Perge igitur, Dilecte Fili, egregiis tuis laboribus, & solitis in eadem Apostolicam Sedem obsequiis paternam, qua te complectimur, caritatem amplius promereri. Tibi enim persuasum esse cupimus, te tanti a Nobis fieri,

ut opportunam semper, & exultationi tuae cum laude consulendi, & tibi gratificandi, occasionem praestolemur. Interea tibi, Dilecte Fili, Apostolicam benedictionem peramanter impertimur.

Datum Romae apud S. Mariam Maiorem, sub Annulo Piscatoris, die XIV. Septembris MDCCXLI. Pontificatus Nostri Anno secundo.

D. Cardinalis Passioneus.

Quae de Maronitarum huc usque Synodis compendiarie diximus, accuratius, Deo favente, in earumdem Actis, & Historia, quae publici iuris brevi fient, describentur.

Codex in 4. chartac. constat paginis 22. Syriacis literis, sermone tamen Arabico exaratus.

LXVI.

COMPUTVS ECCLESIASTICVS FESTORVM MOBILIVM, Arabicus, cui adnectitur:

— *Traclatus brevis de celebratione diei Paschatis, iuxta traditionem Apostolorum, & Canones Concilii Nicaeni trecentorum decem & octo Patrum: auctore Ignatio Nebeme Antiocheno, Syrorum Iacobitarum Patriarcha, de quo in superiori Codice LXIV. dictum est.*

Codex in 4. chartac. constat paginis 8. Arabicis literis, & sermone exaratus ab eodem Ignatio Nebeme, Syrorum Iacobitarum Patriarcha, anno Graecorum millesimo octingentesimo octogesimo quarto (Christi 1573.) ut in fine adnotatur.

LXVII.

TRACTATVS DE VERBI INCARNATIONE, EX SACRIS LITERIS, CONCILIIIS, ET PATRIBVS, Arabice: contextus ab Ignatio Nebeme, Syrorum Iacobitarum Patriarcha: qui etiamsi nomen suum in hoc Codice minime adscripserit; ex orationis tamen, & characteris forma liquet eundem fuisse auctorem, & Calligraphum. eiusdem Operis, quod in sex Capita distribuit, videlicet:

Cap. I. *De Existentia duarum Naturarum, humanae nimirum, & divinae in Christo.*

Cap. II. *De earumdem Naturarum unione.*

Cap. III. *De Existentia duarum operationum in Christo, divinae scilicet, & humanae.*

Cap.

Cap. iv. *Christus est vere Creator, & Creatura.*

Cap. v. *Quod Natura passim a Patribus pro Persona usurpatur; & vicissim: Christi vero Natura singularis dicitur, ut nimirum a communi Trinitatis Natura distinguatur.*

Cap. vi. *De Communicatione Idiomatum.*

Codex in 8. chartac. constat paginis 58. Arabicis literis, & sermone manu Ignatii Nebemi, Iacobitarum Patriarchae, exaratus.

LXVIII.

SANCTI IACOBI SARVGENSIS EPISCOPI, *Epistola ad Samuelem, Abbatem Monasterii S. Isaac apud Gabulam, castrum Euphratesiae, de Trinitate, & Incarnatione Verbi, Syriace: cuius exemplar exstat etiam in Codice Syriaco Vaticano XI.*

In prooemio huius Epistolae describit Iacobus Diaboli bellum adversus Catholicam Fidem ab orbe condito, usque ad divini Verbi Incarnationem, ubi de Idololatria disserit: qua per Christianam Religionem sublata, in Ecclesiam inventas fuisse dicit haereses, Marcionis scilicet, Bardesanis, Manetis, Audaei, Sabellii, Photini, Arii, aliorumque usque ad impium Nestorium, eiusque adseclas, quos expresso impugnat, ostendens unam Christo inesse Personam: eiusque Matrem vere Deiparam adpellandam. Deinde sequuntur:

— *Sermones Syriaci adversus Axiimum, immolationem, & benedictionem salis, Orthodoxis Patribus adtributi: de quibus consule notas ad Codicem LXII. in quo iidem Sermones referuntur.*

— *Disputatio de Religione Christiana, & Secta Mahometana inter Abdalmalechum, Meruani filium, cognomento Abazabbam, Syriac ab anno Hegirae LXV. usque ad annum LXXXVI. (hoc est ab anno Christi 684. usque ad annum 705.) de familia Ommiadarum Chalipham, seu Imperatorem, & Abrahamum Tiberiadsensem Monachum Nestorianum, habitam Damasci, anno Christi circiter septingentesimo: in qua victus idem Chalipha, Damascenam Ecclesiam, quam in fanum Mahometicum convertere decreverat, Christianis liberam reliquit.*

— *Aristotelis Philosophi Liber tertius de Anima, in duodecim Sectiones distributus: quem e Syriaco in Arabicum sermonem transtulit Iabba, seu Ioannes Ben-Adi.*

— *Vita Sancti Terbo; seu Terapontis Hieromartyris, a morbo lymphatico liberatoris, cui subiungitur:*

— *Ritus Processionis peragendae, & Precationum, quae recitari debent, ut lymphatico morbo laborantes convalescant.*

Huius S. Terapontis Presbyteri, & Martyris, quem Terbo vocant Arabes, memoria colitur apud Orientales die XXVII. Maii, eiusque

martyrium describitur in Menologio Graeco, & Coptico, unde peti potest.

Codex in 8. bombyc. constat paginis 143. Syriacis literis, sed Arabico idiomate, exceptis Patrum Orthodoxorum Sermonibus, qui Syriaci sunt, exaratus a Daniele, filio Diaconi Abdallae, & discipulo Georgii Rabbani (ideest Doctoris) anno Graecorum millesimo octingentesimo decimo sexto (Christi 1505.) sub auspiciis Ignatii Abdallae, de Castro Atta, Syrorum Iacobitarum Patriarchae sexagesimi sexti, & Basilii Azoni, Chalephi Patriarchae ex sorore nepotis, Orientis Maphriani, seu Primatis, ut in fine adnotatur.

LXIX.

CONFESSIO PATRUM DE VERBI INCARNATIONE, Arabica: seu Collectio auctoritatum Patrum, & Episcoporum praecipue Antiochenae, & Alexandrinae Sedis: auctore *Anonymo Iacobita*, qui unam Christi Naturam, & Personam, Ecclesiae Iacobitarum dogmata secutus, passum propugnat.

In prioribus quatuor paginis recensentur auctoritates Patrum, e quibus suam Collectionem Auctor Iacobita se adornasse adfirmat, videlicet:

- I. *Apostolorum in Didascalia.*
- II. *Hierosolimi, discipuli Pauli.*
- III. *Attici Constantinopolitani.*
- IV. *Archei cuiusdam, urbis Africae Episcopi.*
- V. *Dionysii Areopagitae.*
- VI. *Ignatii Antiocheni.*
- VII. *Gregorii Thaumaturgi in Anathematismis XXII.*
- VIII. *Gregorii Armenorum Episcopi, cognomento Illuminatoris.*
- IX. *Alexandri Alexandrini.*
- X. *Patrum Nicaenorum in Symbolo, quorum & Canones quidam Iacobitis peculiare, referuntur.*
- XI. *Asbanasii Magni.*
- XII. *Basilii Magni.*
- XIII. *Gregorii Nysseni.*
- XIV. *Felicis Papae.*
- XV. *Iulii Papae in Anathematismis VII.*
- XVI. *Innocentii Papae.*
- XVII. *Silvestri Papae Disput. adversus Iudaeos.*
- XVIII. *Vitaliani Papae in Anathematismis V.*
- XIX. *Ephraem Syri.*
- XX. *Troeli Constantinopolitani.*

XXI.

- XXI. *Severiani Gabalorum Episcopi.*
- XXII. *Euphraxii Armenorum Episcopi.*
- XXIII. *Ioannis Hierosolymitani.*
- XXIV. *Theodoti Ancyran.*
- XXV. *Epiphani Episcopi Cypri.*
- XXVI. *Gregorii Nazianzeni in Anathematismis XII.*
- XXVII. *Ioannis Chrysostomi.*
- XXVIII. *Theophili Alexandrini.*
- XXIX. *Cyrilli Alexandrini in Anathematismis XII.*
- XXX. *Theodosii Alexandrini in Oratione de S. Trinitate: in Epistola ad Clerum Alexandrinum e loco exilii missa: & in Epistola Synodica, quam in assumptione sua ad thronum Alexandrinum scripsit Patriarchae Antiocheno.*
- XXXI. *Severi Antiocheni in Fidei professione, missa ad Imperatorem Anastasium: in Epistolis ad Iulianum Halicarnassensem de Incarnatione: ad Imperatorem: ad Ioannem Alexandrinum: ad Theodosium Alexandrinum: & in Oratione habita coram Imperatore.*
- XXXII. *Iacobi Sarugensis, Batnarum Episcopi in Sermonibus de Nativitate, ac de Passione Domini.*
- XXXIII. *Beniamini Alexandrini in Dissertatione adversus eos, qui dicunt Divinitatem Verbi esse mortalem.*
- XXXIV. *Ioannis Alexandrini in Epistola Synodica ad Cyriacum Antiochenum.*
- XXXV. *Cyriaci Antiocheni in Epistola Synodica ad Marcum Alexandrinum.*
- XXXVI. *Theodosii Antiocheni in Epistola ad Michaëlem Alexandrinum.*
- XXXVII. *Dionysii Antiocheni in Epistola Synodica ad Michaëlem Alexandrinum.*
- XXXVIII. *Michaëlis Alexandrini in Epistola Synodica ad Ioannem Antiochenum.*
- XXXIX. *Cosmae Alexandrini in Epistola ad Ioannem Antiochenum.*
- XL. *Eiusdem Cosmae in Epistola responsiva ad Basilium Antiochenum.*
- XLI. *Basilii Antiocheni in Epistola responsiva ad Cosmam Alexandrinum.*
- XLII. *Macarii Alexandrini in Epistola ad Ioannem Antiochenum.*
- XLIII. *Dionysii Antiocheni in Epistola ad Mennam Alexandrinum.*
- XLIV. *Mennae Alexandrini in Epistola ad Ioannem Antiochenum.*
- XLV. *Dionysii Antiocheni in Epistola Synodica altera ad Mennam Alexandrinum.*
- XLVI. *Ioannis Antiocheni in Synodica ad Mennam Alexandrinum, quum Romaeorum, seu Graecorum Imperator ipsum Ioannem victum Constantinopolim adduxit, ubi coram eodem*

dem disputationem habuit de unitate Naturae in Christo cum Patriarcha Constantinopolitano.

- XLVII. Eiusdem *Ioannis* in altera Synodica ad Mennam Alexandrinum.
- XLVIII. *Philotbei Alexandrini* in Synodica ad Dionysium Antiochenum.
- XLIX. Eiusdem *Philotbei* in responsiva ad Athanasium Antiochenum.
 - I. *Athanasii Antiocheni* in Synodica ad Philotheum Alexandrinum.
 - II. *Ioannis Antiocheni* in Epistola ad Zachariam Alexandrinum.
- L. Eiusdem *Ioannis* in responsiva ad Synodicam Zachariae Alexandrini.
- LI. *Zachariae XLIV. Patriarchae Alexandrini* in Synodica ad Ioannem Antiochenum.
- LII. Eiusdem *Zachariae* in Epistola ad Ioannem Antiochenum, data anno Hegirae cccciii. (Christi 1012.)
- LIII. *Senuthii Alexandrini* in Epistola ad Dionysium Antiochenum, data anno Martyrum dcclii. (Christi 1036.)
- LIV. Eiusdem *Senuthii* in responsiva ad Epistolam Dionysii Antiocheni, data anno Martyrum dccli. (Christi 1035.)
- LV. *Dionysii Antiocheni* in Synodica ad Senuthium Alexandrinum.
- LVI. *Ioannis Antiocheni* in Synodicis ad Christodulum Alexandrinum.
- LX. *Christoduli Alexandrini* in Synodicis ad Ioannem Antiochenum, & ad universos Aegypti Episcopos.

Exemplar huiusce operis, cuius in hoc Codice magna pars desideratur, integrum exstat in Bibliotheca Vaticana sub num. xxiii. cuiusdam Ebn Ragiae Copto inscriptum, ex quo suppleri possunt folia omnia, e Mediceo Codice avulsa.

Codex in 8. bombyc. constat paginis 33. Arabicis literis, & sermone eleganter quidem exaratus, sed in fine mutilus.

LXX.

ANONYMI TRACTATUS APOLOGETICVS *de Fundamentis Christianae Religionis*, Arabice, in quinque partes divisus, in quibus agitur:

- I. *De Evangelio.*
- II. *De Deo Vno, & Trino.*
- III. *De Verbi Incarnatione.*
- IV. *De Baptismo.*
- V. *De Eucharistia*, ceterisque Christianorum Sacramentis, & dogmatibus, additis in fine variis argumentis, quibus insanae Idolatrarum, Iudaeorum, & Mahometanorum in Christianam Fidem hallucinationes, & obiecta refelluntur.

Codex in 12. bombyc. constat paginis 141. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus, sed initio mutilus.

ASCE-

ASCETICI ET POLITICI.

LXXI.

MAR IACOBI SARVGENSIS, Batnarum Episcopi, *Homiliae 17.* metro dodecasyllabo, seu tetrasyllabo ter repetito, Arabice, videlicet:

- I. De *Angelo Paradisi custode.*
- II. De *exitu Adae e Paradiso.*
- III. De *Adam, mortalifne, an immortalis creatus fuerit.*
- IV. De *Latrone dextero.*

— S. Ephraem Syri *Sermo Asceticus*, in quo multum consolationis, & compunctionis est iis, qui aeternam salutem desiderant.

— Eiusdem: *Sermones de Poenitentia, & Compunctione*: exstant Latine impressi apud Vossium Tom. III. pag. 34. & 90. & nuper prodierunt in Vaticana Operum S. Ephraemi editione Syro-Latina.

Codex in folio chartac. constat paginis 39. literis Syriacis, sermone tamen Arabico exaratus Romae a Presbytero Melchisedech, Presbyteri Iacobi filio, de Hasan-Cepha, Mesopotamiae oppido, die decima Aprilis, anno Christi millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, sub auspiciis Clementis Papae VIII. uti in clausula adnotatur. Exstat in Codice Vaticano Arabico cl. propria huius Melchisedech manu exarata professio Fidei, quam Romae anno MDXCVIII. sub eodem Clemente VIII. e Syro sermone expressit: verum adeo tot mendis scater, ut Melchisedech ipse Grammaticae Syriacae regulas minime calluisse videatur.

LXXII.

ABV ALKASEM AL HARIRI SESSIONES QUINQVAGINTA, seu Sermones communes, *Sanae, Damiatiae, Alexandriae, Cusae*, aliisque in locis habiti: quibus varia Argumenta moralia, cum soluta, cum ligata oratione Arabica, improbatum corruptelis, dilucidantur.

Harirus, qui pleno nomine Abu Mahomet Alkaseri, filius Ali Ben-Mohammedis, Ben-Hotman, Al Hariri, adpellatur, in urbe Bassora, anno Hegirae ccccxlvi. (Christi 1054.) natus, post aliquot annos in Harirum, Persidis castrum, se recepit; ubi diu commoratus, Hariri cognomentum obtinuit: vitaeque hac decessit anno Hegirae dxv. (Christi 1121.) Is ab Abu Scirvan Chaledo, Sultani Macmutis Sel-

Selgiucidis Viziro, rogatus, praelaudatas edidit Sessiones, quas celebriores Arabum Sophistae, Ochberus scilicet, Almotharezius, Abscirazius, Almodafferius, alique commentati sunt. Tanta autem est huius Auctoris apud Arabes literatos existimatio, ut eum omnibus praeferant: & is doctus iudicetur, qui Sessiones Hariri intelligat: & merito quidem; nam laudatum opus tum eloquentia, tum orationis elegantia, ceteras huiusmodi Arabicas elucubrationes longe antecellit. Speciminis gratia videri potest Sessio prima, quae Sanaanensis nuncupatur, edita a Iacobo Gollio in Appendice Grammaticae Arabicae. Thomae Erpenii, Lugduni Batavorum impressae, anno MDCLVI.

Codex in fol. bombyc. constat paginis 138. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

LXXIII.

SEVERI PATRIARCHAE ANTIOCHENI EPISTOLAE Syriacae.

Ad Monachos Magni Monasterii.

Ad Alufinum Episcopum.

Ad Arcbelaum Lectorem.

Ad Valerianam Abbatissam.

Ad Ioannam Abbatissam.

Ad Simonem, Magni Monasterii Abbatem.

Ad Nonnum Episcopum Seleucia.

Ad Victorem Episcopum Philadelpiae.

Ad Stephanum Episcopum Apameae.

Ad Vxorem Calliopii Patricii.

Severus Sozopoli in Pisidia natus, Tripoli in Phoenicia in templo S. Leontii Martyris baptizatus, a legum studio, cui in Academia Berytensi operam dederat, ad vitam Monasticam se transtulit in Monasterio Theodori, Gazam inter & Maiumam in Palaestina posito: ubi Romanum, & Mamam in dogmatibus Eutychianis Magistros, & Abbates habuit; quumque de his cum Nephelio Catholico in disputationem venisset, una cum adseclis suis e Monasterio pulsus, inde Constantinopolim se contulit, & Monophysitarum partes acriter tutari coepit, donec eiecto fraudibus Soterichi Caesareae, & Philoxeni Hierapolis Archiepiscoporum, iussuque Anastasii Imperatoris, Flaviano Patriarcha, Sedem Antiochenam occupavit. Verum Anastasio e vivis sublato, quum Iustinus senior gubernacula imperii suscepisset, in Synodo Constantinopolitana, sub Ioanne Patriarcha, sententia depositionis in ipsum lata fuit, ac postea Agapiti Papae Byzantio eiectus, & in Aegyptum reversus, Monachi specie tamdiu delituit, donec in oppido quodam, Chalota nuncupato, apud Alexandriam interiit, die XXVIII. Februarii, anno

anno Christi DXXXIX. ut tradit Bar-Hebraeus in Chronico Syriaco ad annum Graecorum DCCCL. Hunc Severum, tamquam parentem, & doctorem, venerantur omnes quotquot supersunt Monophysitae: tum quia Acephalorum ipse caput fuit, scissosque populos in una confessione coniunxit: tum quia discipulum habuit Iacobum Baradaeum, acerrimum eiusdem erroris propugnatorem, a quo tam Aegyptiis, quam Syris nomen Iacobitarum inditum est. Quamplurima edidit Severus opera, Homilias scilicet, Commentarios in Sacram Scripturam, Liturgias, quibus utuntur Iacobitae, & Epistolas paene infinitas: quae omnia Paulus Callinici, urbis in Osrhoëna Episcopus, qui anno Christi DV. e Sede sua a Iustino Imperatore deturbatus, quod Synodum Calchedonensem reiecerat, in urbem Edessae confugit, e Graeco in Syriacum sermonem convertit cum decem Epistolis, quae in hoc Codice leguntur: quarum quidem exemplar nec Latine, nec Graece, aut Syriace alibi, quod sciam, reperitur; quare eas luce dignas esse adiudicamus.

Codex in 4. membranac. constat paginis 12. vetustissimis Syrorum characteribus, & sermone exaratus.

LXXIV.

SAADI SCIRAZITAE GULISTAN: idest, *Hortus Rosarum*, Persicus: in quo partim soluta, partim ligata oratione, varia argumenta Moralia, adductis virorum illustrium exemplis, plerumque tamen commentitiis, disertissime pertractantur: & nonnulla gesta libidinosa referuntur, quae caeci Mahometani (ut omnia ferme alia Mysticorum suorum) allegorico sensu interpretantur. Opus hoc, omnibus eruditis notissimum, prodiit Persice, & Latine Amstelædami in fol. anno MDCLIV. per Georgium Gentium, linguarum Orientalium peritissimum: & paullo post, in Germanicum conversum, edidit Adamus Olearius.

Saadi vero clarissimus apud Persas Poëta, qui & senior Mosleheddinus, in urbe Persèpoli, quam Scirazum vocant Arabes, unde ei cognomentum Scirazita, anno Hegirae DXXXI. (Christi 1175.) natus sub Scehab-Eddino Bagdadensi, egit Dervisum, seu Anachoretam usque ad annum Hegirae DCXX. quo nimirum a Christianis Europæis, Palæstinae dominis, captus, Tripolim relegatur: ubi tamdiu Francorum servituti fuit addictus, donec a mercatore quodam Alepino, uti ipse de se in praecitato Gulistano testatur, decem aureis redemptus fuerit. Tum senio confectus interiit, teste Samarcandæo, qui insigniorum Poëtarum Persarum vitas descripsit, annos natus CXX. Praeter Gulistanum, quem *Rosarium Politicum* Georgius Gentius inscripsit, edidit etiam laudatus Scirazita opus inscriptum *Mogiammahar*, seu Collectiones Institutio-

Part. II.

R

tutio-

tutionum ad morum doctrinam pertinentes, quarum exemplaria Arabice, & Turcice conversa, in Bibliothecis Orientalibus passim occurrunt.

Codex in 4. bombyc. constat paginis 139. Persico sermone, literis tamen Arabicis exaratus.

LXXV.

SENIORIS GIAPHAR, cognomento *Sadik*, sexti Mahometicae legis Imami, seu Antistitis, *Sententiae quaedam morales*, ex Alcorani figuris decerptae, & in Turcicum sermonem conversae.

Codex in 4. chartac. constat paginis 19. Turcicis literis, & sermone exaratus.

LXXVI.

SANCTI IOANNIS CHRYSOSTOMI ORATIO EXORTATORIA AD POENITENTIAM, Arabica, cui subiungitur:

Homilia de compunctione cordis ad Demetrium.

Homilia xl. de Poenitentia: quas una cum reliquis S. Ioannis Chrysostomi Operibus, e Graeco in Arabicum sermonem transtulit *Abdalla Ben-Alpadl*, *Diaconus Melchita*, qui saeculo Christi circiter undecimo in Syria clauit. Exstant Latine, & Graece impressae Londini MDXC. per Ioannem Harmarum, & Parisiis anno MDCIX. per Frontonem Ducaeum.

— S. Ephraem Syri Sermo Paraeneticus de patientia, & compunctione. Exstat Latine impressum apud Vossium Tom. I. pag. 162.

Codex in 4. chartac. constat paginis 8. Carsiunice, seu Syriacis literis, & sermone Arabico recens exaratus.

LXXVII.

ANONYMI TRACTATUS DE ANIMA, DE VIRTUTIBUS, ET DE VITIIS, Arabicus, cui praefigitur:

Liber de Climate, imperfectus.

Codex in 4. chartac. constat paginis 63. Arabicis literis, & sermone exaratus.

LXXVIII.

LXXVIII.

LIBER DE ETHICA ET POLITICA, seu de recta administratione, Arabicus, e Persico conversus: auctore *Abu Nassar Mabomet*, de *Pbarab Persidis pago*, unde ei cognomentum *Alpharabit*: qui post susceptam, anno Hegirae cccxliii. (Christi 954.) peregrinationem Meccanam, in Persidem redux per Syriam, ubi a Saifaddolato Hamadinorum Sultano benigne exceptus fuerat, haud procul ab urbe Damasci, a praedonibus graviter perculsus, interiit.

Praeter Librum de recta administratione, in quo Politica, & Moralia argumenta tractantur, edidit etiam nonnullos Tractatus Astrologicos, atque omnes fere Aristotelis Libros doctissime commentatus est; quamobrem ea doctrinae fama apud suos claruit, ut *Phoenix saeculi*, *Coryphaeus Philosophorum*, *doctus secundus Mosulmanorum*, *Philosophorum maximus*, ad nostra usque tempora cognominetur; quamvis Avicenna eius discipulus, Facreddinus, Razius, & Gazalus, praeclarissimi Arabum Philosophi, cum veluti Atheum improbant, quod mundum ab aeterno conditum fuisse autumaverit.

— *De Heroicis, & Amatoriis Rustami cum Saraba, Caicaoufi Regis filia, gestis*, Poëma Persicum, seu fabulosa enarratio ab incerto Auctore tum ligata, tum soluta oratione edita.

Hic Rustamus, quem Beniamini, filii Iacobi Patriarchae, nepotem fuisse Arabes fabulantur, patre Zalo, seu Zalero, Sami Ben-Nerimi filio, in provincia Zablestani Persidis natus, sub Caicaouso Secundo Canidarum Rege militavit: eius deinde exercituum imperator creatus ipsum Caicaousum a Zulzagaro, Arabum Rege, in carcerem coniectum liberavit. Aphrasiabum Turcheltani, seu Turcarum provinciae Regem, cum Indis foederatum expugnavit, tantisque proeliis undique victor fuit, ut Persae omnes, & Arabes ipsum veluti alterum Alexandrum Magnum, & Heroum maximum admirentur. Exstant infinita propemodum carmina Persice, Turcice, & Arabice a celebrioribus Poëtae in laudem Rustami edita, in quibus commentitia, ut plurimum, eius gesta laudantur: eundemque ab Artaxerse Persarum Rege, quem Bahananum Asphendiari filium vocant, in Regione Zablestani, quam idem Rustanus administrabat, telo perculsum interiisse ferunt.

Codex in 8. bombyc. constat paginis 157. partim Arabice, partim Persice exaratus a *Mabomete Alhojmo Haspabanensi*, seu de *Hajpaban*, Persiarum Metropoli, die *vicecima sexta mensis Gemmadi posterioris*, anno Hegirae *nongentesimo septuagesimo quinto* (Christi 1567.) ut in clausula eiusdem Codicis adnotatur.

LXXIX.

MACMUTIS CODSI, seu Hierosolymitani, filii senioris Facreddi-
ni, qui claruit anno Hegirae DCCCLXXX. (Christi 1378.)
Tractatus Asceticus de modo orandi Mosulmanorum, Arabicus,
cui praemittuntur:

— *Carmina varia* incerti Auctoris, in laudem Sultani Mahometis, filii Amuratis, filii Baiazetis, filii Amuratis, Mosulmanorum Imperatoris: deinde sequitur laudatum opus Macmutis Codsi, in Praefationem, & decem Capita divisum, videlicet:

Cap. I. De immunditia animi, & corporis.

Cap. II. De purificatione a Deo Fidelibus praecepta.

Cap. III. De oratione ad Deum.

Cap. IV. De bonis, quae orantibus promittuntur.

Cap. V. De malis, & aerumnis, in quas orationem negligentes incidunt.

Cap. VI. De ablutione corporis, quae peccata expiat, eiusque necessitate.

Cap. VII. De praeparatione ante ablutionem observanda.

Cap. VIII. De caerimoniis in oratione peragendis.

Cap. IX. De mysteriis in oratione prooemiali contentis.

Cap. X. De modo legendi Alcoranum.

— Ali, Abutalebi filii, *Sortilegium Arenarium*, Turcicum, quo futura, & occulta revelantur: opus apud Mahometanos superstitiosos probatissimum: & quod primum delineatum fuisse ferunt super arenis, idcirco *Arenarum Liber* nuncupatur.

Eius auctor est Ali, Abutalebi filius, Mahometis Pseudoprophetae gener, quem Mahometani eius adseclae doctissimum fuisse, rerumque mundanarum contemptorem, elargiendis eleemosynis deditum, & Religionis suae propugnatorem acerrimum, sibi persuadent. Post interitum Othmani, quintus Mosulmanorum Chalipha, seu Imperator per insidias creatus, doctrinam Imemiam, a plerisque Mahometanis improbatam, cuius ipse auctor fuerat, longe lateque propagavit, sectatoresque habuit Persas omnes, quorum primi Chaliphae ab ipso descendunt. Post quartum Chaliphatus sui annum, & menses sex, ab Abdorrahmano, Melgiemi filio, in fronte percussus, interiit feria sexta, die XVII. mensis Ramadan, anno Hegirae XXXIX. (Christi 659.) eiusque cadaver conditum fuit in Tahapha, eodem sub symbolo, quod vivus sibi ipse adsciverat: *Adoro, nimirum, Deum Dominum meum sincero corde — Soli Deo forti dominium.*

Codex in 4. bombyc. constat paginis 118. Arabicis literis, & sermone partim Arabico, partim Turcico exaratus a Davide, Abdallabae filio,

filio, die decima septima mensis Sual, anno Hegirae nongentesimo septuagesimo secundo (Christi 1564.) ut in pagina eiusdem 117. adnotatur.

LXXX.

PEND NAMEH, sive *Liber Doctrinae Moralis*, Persicus: auctore Seniore Asbar, Poëtarum Persarum celeberrimo, cuius nomen integrum, Ferideddinus Mabomet, Ibrahim filius, Al-Asbar Hamdaniensis, idest de Hamdana Parthiae metropoli: qui floruit anno Hegirae circiter sexcentesimo (Christi 1203.)

Est autem Poëma hoc apud Persas probatissimum, continens praecepta ad honeste vivendum, & axiomata, aureis Pythagorae, & Pnocyliadis carminibus adsimilia, quibus adnexum Turcice legitur:

— Eiusdem: *Poëmatis Commentarium*, seu Paraphrasis Turcica Mulanae Sciamabi, qui circa saeculum Christi xiii. Historiam quoque Damasci, Syriae Metropolis, cum Nureddini, & Saladini Imperatorum gestis, in duos Tomos divisam, conscripsit.

— *Macmutis Codex*, idest Hierosolymitani, *Arcana Theurgica*, quibus malefici Mahometani ad fascinandos homines, & belluas utuntur.

Codex in 8. bombyc. constat paginis 82. Arabicis literis, & sermone partim Persico, partim Turcico nitidissime exaratus.

LXXXI.

INSTITUTIONES AD MORVM DOCTRINAM pertinentes, ab incerto Auctore stricta, & soluta oratione, partim Arabica, partim Turcica, ex Alcorano concinnatae, quibus subiunguntur:

— *Tabulae Lunationum, & Ascendentium*, iuxta sententiam Mahometanorum.

Codex in 4. bombyc. constat paginis 144. Arabicis literis, & sermone Arabico, partim etiam Turcico, nitidissime exaratus.

LXXXII.

THOMAE A KEMPIS DE IMITATIONE CHRISTI Libri quatuor, e Latino in Arabicum sermonem translatis a Patre Fr. Ignatio Aurelianensi, Sacerdote Capuccino Ordinis S. Francisci, anno Christi millesimo sexcentesimo trigesimo octavo, in urbe Alepi, ubi is Apostolicae Sedis Missionarium agebat.

Ara-

Arabica Librorum Thomae a Kempis interpretatio quinquies prelo commissa est : & primo quidem Romae , typis Sacrae Congregationis de Propaganda Fide , anno MDCLXIII. sub hoc titulo : *De Imitatione Christi , Libri quatuor Thomae a Kempis , de Latino in Arabicum conversi a P. Fr. Caelestino a S. Liduina , Carmelita Discalceato*. Cum hac Librorum a Kempis editione concordat ad verbum praenotata Patris Ignatii Capucini interpretatio , quae quum annos quinque supra viginti Caelestini Carmelitae editionem praecedat : idem Caelestinus Arabicorum Thomae a Kempis Librorum , ab antedicto Ignatio Capucino editorum , plagiarius potius , quam interpret dicendus est . Secundo eadem interpretatio prodiit Romae ex Typographia memoratae Congregationis de Propaganda Fide , anno MDCCXXX. sumtibus Ioannis Chiath , Presbyteri Coptitae . Tertio iterum Romae excusa est typis Petri Ferri , literis tamen Syriacis , curante P. D. Iosaphat Dapsi Maronita , Monachorum Sanctorum Petri & Marcellini de Vrbe Abbate , anno MDCCXXXVIII. Quarto prodiit in Monte Libano typis Abdallae Zacheri Diaconi Melchitae , elegantiori Arabismo donata anno MDCCXXXIX. Quinto demum recentissime hoc anno impressa est iisdem typis Sacrae Congregationis de Propaganda Fide , impensis P. Fr. Antonii Hierosolymitani Maronitae , Orientalium in Sacrosancta Basilica Principis Apostolorum de Vrbe Confessarii .

Codex in 4. chartac. constat paginis 250. Arabicis literis , & sermone exaratus in urbe Alepi , die nona mensis Tamuz (Iulii) anno Christi MDCCXXXVIII. ab Ignatio Gallo Aurelianensi , Presbytero Capucino , ut in priori , ac posteriori Codicis pagina adnotatur .

LXXXIII.

HORTVS ROSARVM , sive Poëma Persicum , eruditis notissimum , Latine *Rosarium Politicum* inscriptum : auctore Saadi Sciraxita , cuius apud Persas elegantia summopere commendatur .

Continet autem hoc Poëma varia monita , exempla , historias , & apophthegmata in hosce titulos distributa , videlicet :

Titulus 1. *De Iustitia , bonis moribus , & recte administrando Imperio .*

Tit. II. *De affabilitate , beneficentia , & sermonis suavitate .*

Tit. III. *De Amore , & qualitate eorum , qui sanctioris vitae semitam terunt .*

Tit. IV. *De modestia , humilitate , earumque usu .*

Tit. V. *De adquiescendo decretis , & voluntati Dei Optimi Maximi .*

Tit. VI. *De sufficientia , seu اَوْلاَءِیَّة , & contenti animi tranquillitate .*

Tit.

Tit. VII. De recta educatione liberorum masculorum, & feminarum.

Tit. VIII. De gratiarum actione Deo debita pro beneficiis ab eo acceptis.

Tit. IX. De poenitentia, & resipiscentia a peccatis.

Tit. X. Epilogus totius Operis, ac de precibus ad Deum fundendis.

Codex in 8. bombyc. constat paginis 120. Persicis literis, & sermone exaratus a *Macmut*, *Hosaini* filio, anno *Hegirae* nongentesimo quinquagesimo tertio (Christi 1546.) Pertinuit ad saepe laudatum Syrorum *Iacobitarum* Patriarcham *Ignatium Nabemem*, *Mocdesi* Ioannis filium, qui Codicem hunc aureolo uno sibi comparavit, anno Graecorum millesimo octingentesimo septuagesimo sexto (Christi 1565.) ut in priori pagina manu eiusdem *Ignatii* adnotatur. Ioannes autem, Patriarchae *Ignatii* pater, dictus est *Mocdesi*, hoc est *Peregrinator Hierosolymitanus*; quia apud Christianos Orientales, qui ad urbem Hierosolymam, quam *Codor* vocant, peregrinationes obeunt, eo titulo decorantur: sicuti apud Mahometis adsecclas, qui Meccam peregrinationis causa adeunt, *Haggi* cognominantur: quod verbum idem sonat, ac *Peregrinator* ad Sanctuaria.

LXXXIV.

CARMINA MORALIA varia, e Persico sermone in Turcicum ab Anonymo conversa.

Codex in 8. bombyc. constat paginis 61. Arabicis literis, & sermone Turcico nitidissime exaratus.

LXXXV.

DIVAN, seu Collectio Poëmatum Turcica: in qua nonnulla argumenta moralia, de huius nimirum saeculi contemptu, & de Regni Coelorum praestantia, iuxta Mahometanorum doctrinam, dilucidantur: auctore quodam *Bacbo* Poëta doctissimo, cuius patriam, ac aetatem ignoramus.

Codex in 8. bombyc. constat paginis 81. Turcico sermone, & literis Arabicis exaratus.

LXXXVI.

GELALEDINI ROMAEI POËMA Persicum, ex Arabico conversum, & in quinque partes sub variis titulis distributum, videlicet:

Pars 1. De sensu, & sensibili.

Pars

Pars II. *De Deo, eiusque Attributis.*

Pars III. *De Existentiâ Dei Optimi Maximi.*

Pars IV. *De cognitione Dei per creaturas adipiscenda.*

Pars V. *De aliis argumentis Theologicis, iuxta doctrinam Mosulmanorum, & Historicis, plerumque tamen commentitiis.*

Opus apud Orientales celeberrimum, quod integrum distichorum quadraginta octo millia complectitur, quorum quidem syllabum heic describere non vacat. Gelaeddinum autem, cognomento Mahometem, Hasani filium, huiusce Poëmatis auctorem, Mahometani Poëtarum omnium principem, ac imperatorem vocant. Is Emesae in Syria natus, & Iconii in Anatolia diu commoratus, unde ei cognomentum Romaei, seu Romani (quod a translatione Sedis Imperatorum Romanorum in urbem Constantinopolim, ad annum usque Christi MCCC.L. omnibus Anatoliae incolis commune fuit: hodie vero eorum dumtaxat, qui Graecum Ritum profitentur, peculiare cognomen est) obiit anno Hegirae sexcentesimo sexagesimo primo (Christi 1262.) Huic Gelaeddino inscribitur insigne illud distichon, quod apud Orientales proverbii locum obtinet, videlicet:

*Nil mihi auro, ferroque potius: bona, quae cupio,
Aurum parat, arcet ferrum, quae timeo mala.*

Codex in 4. bombyc. constat paginis 205. Persico sermone, & Arabicis literis exaratus, anno Hegirae sexcentesimo nonagesimo (Christi 1291.) ut in clausula adnotatur: novem nimirum supra viginti annis post Auctoris interitum.

LXXXVII.

SAAADI SCIRAZITAE POËMA morale Persicum: *Gulistan*, seu *Rosarum Hortus* inscriptum, cuius Synopsim in superiori Codice LXXXIII. descripsimus.

Codex in 8. maximo bombyc. constat paginis 100. Persico sermone, & Arabicis literis nitidissime exaratus; sed in principio ad quartum usque titulum mutilus.

LXXXVIII.

SANCTI ATHANASII MAGNI, ALEXANDRINI PATRIARCHAE, HOMILIAE TRES, Arabice, quarum:

I. & II. *In Pentecosten.*

III. *De Epiphania Domini, in fine mutila.*

San-

Sanctum Athanasium Magnum (cuius vita exstat infra in Codice CXVI. in quo ipsum anno Christi CCCLXXXIII. obiisse legimus) Christiani Orientales omnes tam Orthodoxi , quam Heterodoxi summo opere venerantur , eiusque opera , quae in Officiis Melchitarum Syrorum , & Coptorum Arabice , e Syriaco , & Graeco conversa passim occurrunt , haec sunt : — Liber scilicet de Incarnatione Dei Verbi — Symbolum — Anaphora , cuius initium : *Domine Deus fortis* — Orationes de Cruce , & de ortu corporali — Homilia , seu Oratio quadragesimatertia de Incarnatione Domini — Epistola ad Iovinianum Imperatorem — Commentaria in Psalmos , in Cantica , & in Epistolam ad Colossenses — Orationes de Anima , & adversus Apollinarem — Liber adversus Iudaeos , seu Interrogationes Iudaeorum , & Haereticorum , & Responsiones Christianorum de iis , quae ad divinas Christi dispensationes spectant — Canones septem supra centum — Memoratae tres Homiliae , quae in hoc Codice leguntur — & Apocalypsis apocrypha : qua excepta , quae heic laudantur Athanasii opera , typis omnia Benedictinorum Congregationis S. Mauri Parisiis , atque alibi Latine , & Graece , nunquam vero Arabice , Syriace , aut Coptice prodierunt .

Codex in 8. bombyc. constat paginis 25. Arabicis literis , & sermone exaratus .

LXXXIX.

ANONYMI COMMENTARIUM, Turcicum, in difficiliora Rosarum Horti, seu Poëmatis moralis Saadi Scirazitae loca.

Codex in 4. bombyc. constat paginis 16. Turcico sermone, & Arabicis literis exaratus, anno Hegirae nongentesimo octogesimo tertio (Christi 1575.) ut in clausula adnotatur .

XC.

EPITOME GVLISTANI, Persica : seu Florilegium Horti Rosarum, continens selectiora moralis huiusce Poëmatis carmina, ab auctore Saadi Scirazita, Abubacro, e stirpe Atabechorum, Regi inscriptum, & in octo Capita divisum, videlicet :

Cap. I. De indole, & consuetudinibus Regum.

Cap. II. De moribus Religiosorum.

Cap. III. De praestantia cultus divini, & de temperantia.

Cap. IV. De silentio.

Cap. V. De amore, & iuventute.

Part. II.

S

Cap.

Cap. VI. De senectute, & decrepita aetate.

Cap. VII. De efficacia educationis, & institutionis.

Cap. VIII. De regulis, & statutis conversationis.

Atabecba Abubacri Regis gens, ab anno Hegirae quingentesimo quadragesimo tertio, ad annum sexcentessimum sexagesimum tertium, hoc est, ab anno Christi MCXLVIII, ad annum MCCLXIV. undecim Persidi suppeditavit Chaliphas, quorum Princeps Modaffereddinus Moschacherus, Maududi Ben-Salgari filius, regnavit annos duodecim. II. Zenghius, Modaffereddini germanus frater, imperavit annos quatuordecim. III. Modaffereddinus Taklaus, Zenghii filius, imperavit annos viginti, obiitque anno Hegirae quingentesimo nonagesimo primo (Christi 1194.) IV. Cotbeddinus Thogrul, Salgari Ben-Maududi filius, a Taklaho patruo pugna superatus, cecidit novennio postquam Parthiam, & Persidis fines occupaverat. V. Modaffereddinus, Abu Scegia Saad Zenghii filius, Takalo fratri successus, annos novem supra viginti regnavit, obiitque anno Hegirae sexcentesimo vicesimo tertio (Christi 1226.) VI. Abubacrus, Saadi Ben-Zenghii filius, cui praeclaudatus Scirazita Poëma suum, ut supra, nuncupavit, post trigessimum quintum imperii annum decessit, anno Hegirae sexcentesimo quinquagesimo octavo (Christi 1259.) VII. Saad, Abubacri filius, duobus circiter annis regnavit. VIII. Mahometes, Saadi filius, Abubacri nepos, septimo imperii mense vix elapso, interiit. IX. Mahometes Sciah, Salgar Sciah, Ben-Saadi, Ben-Abubacri filius, octo menses imperavit. X. Selgiuc Sciah, Salgari Sciah, Ben-Saadi, Ben-Zenghii filius, post quintum imperii mensem morte adficitur, anno Hegirae sexcentesimo sexagesimo secundo (Christi 1263.) XI. Aisciah Chatur, Saadi Ben-Abubacri filia, regiae Atabechorum gentis superstes, ab Holagu Ilchano Persidis Regina in urbe Persepolis constituta, annum unum imperavit, obiitque anno Hegirae sexcentesimo sexagesimo tertio (Christi 1264.)

Codex in 8. bombyc. constat paginis 169. Persicis literis, & sermone exaratus.

XCI.

DIVERSORIA VIATORVM, sive Tractatus moralis Arabicus: continens Institutum summae virtutis iuxta Theologiam Mahometanorum ab iis observandum, qui Deo, & hominibus placere in hoc saeculo student: auctore *Abu Abdalla Alrobarvi*, hoc est Edesseno, qui claruit anno Hegirae circiter octingentesimo (Christi 1397.)

— Eiusdem: *Tractatus de Oratione*, in septem Sectiones divisus, cui subiungitur:

— *Vita*

— *Vita Mahometis* Pseudoprophetae, descripta ab *Abul-Hasan Bakero*, *Iuris*, & *Legum perito*: cuius etiam *Commentarium* in *Alcoranum* — *Tractatus* de deposito — *Poëma* de *Sonitis*, sive *Orthodoxis* — & *Chronicon* *Mosulmanorum*, summopere a *Mahometanis* laudantur. *Claruit* autem in *Aegypto*, ab anno *Hegirae* *DCCCC.* ad annum *DCCCCLX.* hoc est, ab anno *Christi* *MCCCXCIV.* ad annum *MDLII.*

Codex in 8. *bombyc.* constat paginis 150. *Arabicis* literis, & sermone exaratus, anno *Hegirae* *nongentesimo septuagesimo octavo* (*Christi* 1570.) ab *Acmet Alsuphi*, uti in *clausula* adnotatur.

XCII.

S AADI SCIRAZITAE POËMA MORALE, *Persicum*: *Gulistan*, seu *Rosarum Hortus*, *inscriptum*, & in decem titulos distributum.

Codex in 12. *bombyc.* constat paginis 144. recentioribus literis *Persicis*, & sermone nitidissime exaratus ab *Ibrahimio Derwis*, idest *Asceta*, anno *Hegirae* *nongentesimo nonagesimo sexto* (*Christi* 1587.)

XCIII.

P OËMATA MORALIA; *Turcica*, ab *Acmet*, *Romaniae Bascia*, idest *Praefide*, edita.

Is quidem *Poëta* *Mahometanis* notissimus, qui & *Heræeb Oglis* cognominatur, anno *Hegirae* *MCCCLX.* natus, patre *Stephano* *Bosniae Duce*, quem *Amurathes* *Turcarum Imperator* ditioribus exturbaverat, *Mahometicam* sectam, *Christiana* eiurata Religione, amplexus est in gratiam *Baiazetis*, *Amurathi* successoris: cuius proinde filiam natu maiorem in matrimonium accepit: ac paullo post *Romaniae* administratione, atque *suprema* *militum* *praefectura* donatus: a *Kelaun* *Caietbaio*, *Aegypti* *Sultano*, cui bellum intulerat, captus, interiit anno *Hegirae* *DCCCLXXXIX.* (*Christi* 1484.)

Codex in 16. oblongo *bombyc.* constat paginis 88. *Turcice* exaratus.

XCIV.

P RAECEPTA SOPHIORVM, seu *Ascetarum* *Mahometanorum*, *Persice*, in *Praefationem*, & quatuor *Capita* *divisa*, in quibus agitur:

De via Servorum Dei: & quomodo in ea ambulandum.

S 2

Item:

Item : *De spiritualis , quam profitentur cum Deo , unionis exercitationibus , secundum virtutum gradus diversos* : auctore *Abdellatiph , filio Abdalrobmani , Ben Ganem , Hierosolymitano , de secta Sciapbeitarum* , qui claruit anno Hegirae DCCCCLX. (Christi 1552.)

— Eiusdem : *Poëma Persicum , Voluntas Iustorum* inscriptum : *de recta , & sancta vivendi ratione Sophiorum , seu Ascetarum* : absolutum ab auctore die Sabbati , mense Rabih prioris exeunte , anno Hegirae DCCCCLXIII. (Christi 1555.)

— *Mahometis Ben Aldamravi Tractatus , Arabicus , de laudibus , ac praestantia Mahometis Pseudoprophetae* , cui subiungitur :

— *Gelaleddini Mahometis , Ben Acmetis Al Mahalli , Commentarium Arabicum in preces Mahometanorum : Possessio bonorum* inscriptum .

— *Abdalsalam , Ben Acmetis Hierosolymitani , Tractatus de praestantia hominis , & de miseriis Satanae* , Arabicus .

— *Anonymi Poëma , Persicum , de profectione Moysis Prophetae ad Montem Thabor* , plerumque commentitium .

Codex in 8. bombyc. constat paginis 137. Persice , Tuce , & Arabice exaratus ab *Abu Solimano* , anno Hegirae nongentesimo sexagesimo sexto (Christi 1558.)

XCV.

COLAILA ET DAMNA : Liber Ethicus , & Politicus , ex Indico in Arabicum sermonem conversus ab *Abulbasano , Ben Moknaa* : Dialogum continens *Gymnosophistam* inter & *Dapselimum Indiae Regem* , quem *Abessalomum , Absalonem , & Isamum* alii appellant : in sexdecim divisum Capita , quae *Posinus Dissertationes Parabolas* : *Simeon Sethus Τμήματα* , hoc est *Sectiones* vocat : in quibus per *Fabulas tercentum & quadraginta* , miro artificio contextas , humani instituuntur mores : malitia scilicet , fraudes , hominumque in vita communi , atque in Aula potissimum stultitia ad vivum exprimuntur .

Vocabula , quibus Liber iste inscribitur , *Colaila* nimirum , & *Damna* , sunt duo Thoom nomina , quae Cap. I. & II. loquentes inducuntur . Oēs autem , teste *Fabricio Tom. VI. Bibliothecae Graecae pag. 461.* genus est animalis vulpi simile , quod in Asia , atque Africa non infrequens est . *Ecchellenis* in *Notis ad Catalogum Script. Syr. Ebediesu Sobae Metropolitae* , eas *Calaileg , & Damneg* profert : *Hottingerus pag. 231. Kalileb , & Damneb* : *Fabricius Tom. VI. Bibliothecae Graecae pag. 461. Culila , & Dimna* : *Saphadius Commentar. ad Carmen Tograi apud Hydeum , de ludis Orientalibus , Culeila , & Dimna* : *Christianus Ravius in Spolio Orientali Centur. II. num. 20. Clila , & Dimna* : *Herbelotius in Bibliotheca Orientali , Calilah , seu Kalilah v. Da-*

Danuab : versio Italica impressa Venetiis , anno MDLII. *Doni* , suppresso *Calilae* nomine : altera versio Italica , edita Ferrariae , anno MDLXXXIII. *Lelo Demno* . Verum , iuxta Arabicam literarum adpellationem , potius *Colaila* , & *Damna* Latine idem Liber inscribendus est .

Operis autem huiusce , quod lingua Indica primum compositum est , deinde in Persicam , Syriacam , Arabicam , Turcicam , Graecam , Latinam , Hebraicam , Italicam , Gallicam , Hispanicam , & Germanicam translatum , auctorem fuisse Isamum , quintum Indorum Regem , doctissimi tradunt Hottingerus , & Fabricius , ex testimonio Cl. Abrahami Ecchellensis , qui loco supra citato , auctoritati Ismaëlis Sciah in Sciah innixus , Librum ipsum Arabici iuris factum fuisse trecentis ante Alexandrum Macedonem annis adfirmat . Verum tantum abest , ut versio Arabica eius Libri ante Alexandri tempora elaborata fuerit , ut nec autographum Indicum ante Alexandri mortem compositum esse testetur idem Ismaël Sciah in Sciah in Historia Gentium , ab Ecchellensi citatus : qui cum tres primum Indorum Reges numerasset , *Brachmanum* scilicet , & *Lasbum* , seu *Babaior* , & *Ramanum* ; de Poro Iliani praecessore , qui Ramanum excepit , haec scribit : *Porus* (Arabes *Pbur* vocant) *is nimirum , quem Alexander interfecit , regnavit annos quadraginta supra centum* . Deinde subiungit de Isamo , Pori successore : *Quum autem Porus mortuus esset , regnavit post eum Isamus , qui Librum Colaila , & Damna composuit , quem Ben Moknaa transfudit . Regnavit autem annos decem supra centum* .

Quidquid sit de caede Pori , quem accurati Scriptores ab Alexandro non interfectum , sed bello devictum , & regno postea restitutum adfirmant , deque eorum Regum serie , & annis : certe ex adlatis Ismaëlis verbis , quae ipse Ecchellensis legerat , descripseratque , liquet Librum illum post Alexandrum compositum fuisse . Et quidem non ab Iliano , seu Abessalomo Rege , cuius nomine in vulgus prodiit ; sed a Philosopho *Baidba* , seu *Bidpai* , quem Regis ipsius Vizirum , hoc est Consiliarium , vocat Herbelotius in Bibliotheca Orientali pag. 206.

Versio huius Libri Italica , edita Venetiis anno MDLII. *Sendebaro* id opus tribuit . At Sendebarus non sub Isamo claruit , sed sub Chuso , qui saeculo integro posterior est , ut ex Ismaele constat , qui loco citato inter Isamum , & Chusum ponit *Iulbitum* Regem , cumque annos octoginta , vel centum , ac triginta regnasse refert : Sendebari autem , quem Sendebadum adpellat , scripta recensens , nullam Libri *Colailae* , & *Damnae* mentionem facit : *Chus* , inquit , *quum regnare coepisset , novas pro libito suo opiniones apud Indos excogitavit , antiqua praecessorum religione contenta* . Eius autem temporibus floruit Sendebadus sapiens , auctor Libri de septem Consiliariis , & Magistro , & Doctore , & matre Regis : qui Liber Sendebadi adpellatur . Fecit praeterea Librum ingentis molis de cognitione causarum , deque morbis , & remediis , & figuris barbarum , earumque qualitatibus , & utilitate , & damnis .

Cla-

Clarissimus Herbelotius pag. 206. quorundam opinionem refert; qui Huscengum primum, Monarchiae primae Persarum Regem, Libri huiusce auctorem faciunt: idque ex eo colligunt, quod idem Liber Testamentum Huscenghi adpellatur. At idem Herbelotius pag. 465. tantam antiquitatem merito explodit his verbis: *Il est encore aussi peu vrai semblable, que ce Prince (Huschenk ipse vocat, & secundum Persarum Regem primae Monarchiae; sed Ismaël Siahinsciach Cap. de Regibus Persarum, primum Monarchiae primae Huscengum scribit, eumque ducentesimo post Diluvium anno regnasse) soit l'Auteur d'un Livre intitulé Giavidan Kird, la Sageſſe éternelle, ou de tous les tems, au quel on a donné aussi le nom de Testament de Huschenk; mais l'ancienneté, & la réputation de ce Monarque ont fait emprunter son nom pour donner plus d'autorité à cet ouvrage, qui est d'ailleurs fort estimable, & lequel est parvenu jusqu'à nous sous le titre de Humaïoun Nameh.* Adde Librum hunc Indico primum sermone, non Persico, publicatum fuisse, idque contigisse centum fere post Alexandrum annis, si Ismaëli credendum est.

Ad versiones quod spectat, prima omnium Persice elaborata est, lingua quam *Pebelevianam*, hoc est, antiquam Persicam, vocant, a *Barzua*, seu *Barzuao* Medico, sub Chosroë Anuscervano, Cavadis filio, Persarum Rege, qui ab anno Christi DXXXI. ad annum DLXXXIX. regnavit. *Perozem*, alii *Perozoem*, & *Buzrovieb* adpellant: alii *Stephanum Edossenum* interpretem faciunt. Sed in versionibus, quae exstant, *Barzuae* nomen, non *Stephani* legitur. Quin & *Barzua* ipse duas praefationes bene longas Libro praemittit: alteram de *Historia deportationis eius Libri ex India in Persidem*, quae *Pertzetzemchari* regio Scribeae tribuitur: alteram de proprio eiusdem *Barzuae* genere, ortu, educatione, & studiis. Vtraque prodiit per Possinum post Adnotationes ad Tomum I. *Pachymerae* pag. 547. & 555. sed tam in Graeca, quam in Latina earum Praefationum versione mendum in *Choirois* nomine inrepsit, qui *Davidis filius*, pro *Cavade* dicitur. *Chosroës* (inquit Interpres pag. 547.) *Persarum Rex*, qui & *Anajuranus* (*Anuiciruanus*, seu *Nusciruanus*) nominatus est, *Davidis filius* (imo *Cavadis*, seu *Cabadis*) quum audisset de quodam Libro, conscripto in regione Indiae ab eruditis, & sapientibus illarum gentium, continente *Fabulas valde utiles omni hominum generi, &c.* Binae aliae Persicae versiones, eaeque recentiores circumferuntur: altera, quam *Naserus Saidus Abulhasanus*, *Achmetis filius*, e *Samanidarum* stirpe, *Chorasanae Sultanus*, ex Arabico in recentiorem Persicum sermonem transferri iussit circa annum *Hegirae* CCCXX. (Christi 932.) quam postea ipsius Sultani celeberrimus Poëta *Rudekius*, sive *Durkius Hasanus*, metro alligavit: altera item ex Arabico sub *Beheramio Sultano*, *Masudi filio*, *Gaznevidarum Regum* penultimo, prodiit: auctore *Nesralla Abulmaali*, *Ben Mabometis*, *Ben Abdal-Hamid*: quae postrema editio omnium tersissima censetur.

Syriacam versionem proxime post primam Persicam fecit *Bud*, sive *Bud-*

Buddas Chaldaeus Periodeutes (idest *Presbyter* *visitator* , qui sub Ezechiele , Nestorianorum Patriarcha trigesimo primo , circa annum Christi DLXX. Christianorum in Perside , finitimisque Indiarum regionibus curam gerebat) & quidem ex fonte Indico , sub eodem Chosroë Persarum Rege .

Arabica prodit per *Abdallam Abulhasanum* , *Ben-Mokna* , quem *Mocannam* Herbelotius vocat , sub Almanfore Abu-Giapharo , Chalipha Abbasidarum secundo , qui ab anno Hegirae cxxxvi. ad annum clviii. hoc est ab anno Christi dcllii. ad annum dclxxiv. regnavit . Cum hac Ben-Moknae editione concordat hic noster Codex Arabicus , cuius exemplar exstat etiam in Bibliotheca Vaticana sub num. lxix. Alteram recentiore , eandemque elegantiore , memorat praeclaudatus Herbelotius , quam sub titulo : *Anuar Sobaili* , idest , *Lumina astri Sobaili* , sive *Canopi* , publicasse refert *Hosainum Ben-Ali* , cognomento *Cascepbium Concionatorem* , quem ipse *Hosainum Vaër Kascepbium* adpellat : idque in gratiam *Sobaili* , supremi Ducis exercitus , *Hosaini filii Mansur* , filii *Baicra Chorasanae Regis* , ex stirpe *Tamerlani* circa finem saeculi noni Hegirae , hoc est anno Christi circiter mccccxciii. Verum circa hanc editionem Herbelotius sibi non constat : nam pag. 118. ait : *Hasanum Ben Sobail Vixirum Chaliphae Al-Mamonis* , ex Persico eam traduxisse : pagina vero 456. verbo *Homaiun Nameb* , eiusdem auctorem facit *Hosainum Cascepbium* , rogatu *Sobaili Ducis* , sub *Hosaino Rege Chorasanae* . Praeterea *Haphidus* in Catalogo Scriptorum Arabum , Turcarum , & Persarum , cuius exemplar , ex apographo Bibliothecae Instituti Scientiarum Bononiae descriptum , adservatur in Bibliotheca Vaticana , verbo *Colaila* , & *Damna* , adfirmat *Hosainum Cascepbium* non ex Persico Arabicam , sed ex Arabico Persicam versionem adornasse . Verba eius , ex Arabico conversa , haec sunt : *Rursus Abu-Hasanus Nasferus* , *Achmetis filius* , *Samanides* cuidam sui temporis Doctore eam versionem commisit , qui *Librum ex Arabico in Persicum sermonem transtulit* ; *Persicam vero editionem Durebius Hasanus ad Persici carminis metrum compegit* . Eo nihilominus versione minime contentus *Abu-Medbaffarus Beberamus Rex* , *Masudi filius* , *Gagnervides* , eandem recudere iussit *Abu-Mahali Nesrallam* , filium *Mahometis filii Abdal-Hamid* . Is vero alteram versionem ex autographo *Ben-Moknai* adornavit , quae hoc tempore omnium manibus teritur , titulumque *Calilae* , & *Damnae* praefert , eodemque reliquis elegantia , & exoticarum vocum perspicua expositione merito antefertur : quam recensuit , auxit , & coordinavit *Mula-Hosainus* , *Ali filius* , *Concionator Cascepbius* , in gratiam Ducis *Sobaili Hosaini* , ex Ducibus Imperatoris *Baikre* , titulumque adiecit , *Lumina Sobaili* , idest *Canopi* . Denique Herbelotius ipse fatetur *Cascepbium Persicae versionis a Nesralla Abul-Mahali elaboratae ultimam manum imposuisse* : sic enim ait pag. 118. *Aboul Maali mit cette traduction (primam scilicet , quam Barzuas fecerat) en langue Persienne moderne : mais son travail fut retouché , & enrichi par Houssain Kascheshi* .

Non

Non igitur Cascepius novam versionem Arabicam fecit ; sed Persicam ab aliis publicatam emendavit .

Turcicas duas ex Persica edidere *Ali Ben Saleh* , & *Gemaleddinus* , *Ben Mohammed* , *Canuinenfis* , quas *Iabia* commentatus est , ut idem *Haphidus* scribit loco citato : *Lumina Sobaili* , ex Persica editione *Turcice* vertit elegantissime *Mula* , *Ali Salechi filius* , titulum versionis praefigens , *Homaium Nameb* , idest *Regius Liber* . Alteram itidem *Turcicam* sub eodem titulo *Homaium Nameb* , *Gemaleddinus* , *Mabometis Becbi filius* , *Canuinenfis* (idest de urbe *Casbin* , olim imperii Persarum sede) publicavit , quam *Mula Iabia Afandi Almosti* interpretatus est . *Herbelotius* binas quoque versiones *Turcicas* memorat pag. 118. & 456. Alteram soluta oratione in gratiam *Solimani* , *Turcarum Imperatoris* : alteram metro adligatam a *Gemali* , oblatamque *Baiazeto* , huius nominis secundo .

De Graeca , Latina , Italica , Hebraica , Gallica , Hispanica , & Germanica versionibus , consule *Fabricium* praecitato Tom. VI. pag. 460. & seqq.

Ex tot diversarum linguarum versionibus , quindecim titulos idem *Liber* sortitus est ; & primum quidem :

I. *Colaila* , & *Damna* dictus fuit : quem titulum praeferunt versiones *Arabica* *Moknae* , *Syriaca* *Buddae* , *Persica* *Nesrallae Abulmahali* .

II. *Στεφανίτης καὶ Ἰχθυάτης* : idest *Coronatus* , & *Investigator* . Ita versio Graeca *Simeonis Sethi* , qui vocem Arabicam *Colaila* , a themate *Eclil* , quod coronam significat , accersivit : & *Damna* a verbo *damana* , quod frequentem esse in aliqua re denotat . Ex Graeco *Στεφανίτης* deceptos puto , qui *Stephanum Edessenum* scribere eius versionis interpretem .

III. *Homaium Nameb* : idest *Liber Augustus* , sive *Regius* . Versio Persica *Barzuae* , & *Turcica* *Ali Ben Saleh* , & *Gemaleddini* .

IV. *Anuar Sobaili* : hoc est , *Lumina Astri Sobaili* , quod *Canopum* dicunt : *Persica* versio *Hofaini Cascepii* , & *Gallica* *Parisius* MDCLIV. *Livre de lumieres , ou la conduite des Roys* .

V. *Testamentum Huscengi* : *Herbelotius* pag. 206.

VI. *Giarvidan Kerd* , idest *Sapientia aeterna* : idem *Herbelotius* loco citato .

VII. *Specimen Sapientiae Indorum* : Latina *Possini Societatis Iesu* , *Romae* MDCLXVI. in priore *Georgii Pachymerae Constantinopolitani* Tomo impressa .

VIII. *Directorium humanae vitae* : Latina *Ioannis de Capua* , absque anni nota , in folio excusa .

IX. *Les Fables de Pilpay Philosophe Indien* : Gallica *Gilberti Gaulmini* , ex Persico *Nasrallae* , *Ben Muhammed* , anno MDCLIV. composita , & *Parisius* MDCCVIII. atque in Belgio , & *Hamburgi* anno MDCCVII. in 12. cum *Aesopi Fabulis* prelo subiecta .

X. *La Moral Filosofia del Doni* , tratta dagli antichi Scrittori , o vera
la

la Filosofia de' Sapiienti antichi , scritta da Sendebat moralissimo Filosofo Indiano : Italica Academicorum Peregrinorum , Venetiis , anno MDLII. edita cum figuris , sive iconibus , quae in editionibus Ferrariae desiderantur .

XI. *Lelo Demno del governo de' Regni , sotto morali esempiati animali ragionanti tra loro : Italica , Ferrariae , anno MDLXXXIII. & MDCX. in 8. recusa .*

XII. *Exempla veterum Sapientum de familia in familiam : Germanica , ex Latina Ioannis a Capua concinnata , sub auspiciis Eberhardi I. Ducis Wirtembergici , & impressa Vlm. anno MCCCCLXXXIII. in folio .*

XIII. *Liber Sapientiae , in quo ostenditur cursus mundi . Eadem Argentor. MDXXV. in folio .*

XIV. *Veterum Sapientum exempla , dicta , & instructiones . Eadem sine loci notatione anno MDXLVIII. in 4 .*

XV. *Liber Sapientiae veterum Sapientum ab initio mundi de familia in familiam . Eadem Francofurti ad Moenum , anno MDLXV. in 8 .*

Codex in 8. bombyc. constat paginis 182. Arabicis literis , & sermone nitidissime exaratus .

XCVI.

CENTILOQVIVM , Arabicum , cum Paraphrasi Persica , & Turcica : sive Sententiae morales , & Apophthegmata centum *Ali Abutalebi filio , Mahometis Pseudoprophetae genero , quinto Mosulmanorum Chaliphae , inscripta .*

Hoc quidem opus , cuius maxima est apud omnes Mosulmanorum sectas existimatio , ex Arabica lingua in Turcicam , ac Persicam , Pehelevianam , & Agiamensem , sive antiquam , ac recentioreni , octingentis ferme ab hinc annis translatum fuisse , referunt Mahometanarum rerum Scriptores . Eius aliquot sententiae superiori saeculo apud Batavos Arabice , & Latine prodierunt ; illis vero praestantiora sunt Apophthegmata , quae in hoc Codice pag. 45. & 46. leguntur .

Primum nimirum : *Si vis absque fortuna ditescere , aut potens sine subditis , ac subditus sine domino fieri , recede a peccato , Deoque Maximo te addicito : tum tria haec consequeris .*

Alterum vero : *Duos hominibus Imamos (idest Pontifices) ac mediatores Deus Optimus constituit , Prophetam scilicet , & Orationem , quae ad veniam peccatorum obtinendam funditur . Ille quidem abiit , nec amplius eos inter adest ; haec vero subsistit adhuc , & ad perpetuitatem permanebis .*

Tertium demum , quod ab ipsius Ali adseclis , iis nimirum , quos Sonnitae , sive Orthodoxi Mahometani , Scites , idest Schismaticos vocant , summopere observatur , huius tenoris est : *Carrete : quod ab aliorum*

Part. II.

T

Mo-

Mosulmanorum communione numquam recedatis ; quisquis enim segregatur , ad diabolum pertinet : quemadmodum agnus gregem deferens ad lupum . Nec incidentes sub schismatis vexillum , etiamsi caput turbano meo operiant , mensa , aut lecto recipiatis .

Apophthegmatibus Ben-Abutalebi subiungitur :

— *Ars Metrica* , sive de Metris Persicae Poëseos , *Tractatus auctoris Anonymi* .

Codex in 8. bombyc. constat paginis 52. Arabice , Persice , & Turcice exaratus ab Hotman , anno *Hegirae nongentesimo octogesimo septimo* (Christi 1579.) mense Moharram exeunte , ut in clausula adnotatur ,

XCVII.

ANONYMI TRACTATUS DE VIRTUTIBUS ET VITIIS , Arabice : *Mysterium cognoscentium* , & *instructio desiderantium* inscriptus , cui subiunguntur :

— *Carmina varia* , *Moralia Turcica* , &

— *Fragmentum Commentarii in difficiliora Alcorani loca* , Arabice , iuxta sententiam Doctorum Mosulmanorum , e secta Malechitarum .

Codex in 8. bombyc. constat paginis 59. Arabicis literis , & sermone partim Arabico , partim Turcico exaratus die 1. mensis *Ramadan* , anno *Hegirae nongentesimo septuagesimo octavo* (Christi 1570.) ut in eiusdem calce legitur .

XCVIII.

EPISTOLA DE PERFECTA EXTREMI FINIS COGNITIONE : sive *Tractatus Turcicus de homine* , eiusque principio , ac fine : auctore *Hazizo* , *Mahometis filio* , qui floruit in Anatolia circa annum Christi MCCCCXX.

— *Poëma morale* , Turcicum , *Macmutis Kerdan* , celeberrimi apud Mahometanos Poëtae , *Hazizo* , *Mahometis filio* , aequalis .

Codex in 8. bombyc. constat paginis 122. Turcicis literis , & sermone eleganter exaratus .

XCIX.

COMMENTARIUM IN IVS MORALE MAHOMETANORVM , Arabicum , cui subiungitur :

— *Tractatus de Oratione* , & *de Purificatione* in septem Capita distributus : auctore *Zacharia* , *Mahometis Ben Macmutis filio* ,

filio, *Cazuinenfi*, sive de Casbin, Parthiae olim metropoli, qui edidit etiam Librum Historico-Geographicum: Tractatum de mirabilibus creaturarum, & Historiam urbis Cazuin, in qua supremum diem explevit, anno Hegirae sexcentesimo septuagesimo quarto (Christi 1275.)

Codex in 8. chartac. constat paginis 77. Arabicis literis, & sermone exaratus, anno Hegirae millesimo quadagesimo (Christi 1630.) ut in fine adnotatur.

C.

ANONYMI CARMINA VARIA; Persica; *Etbica*, & *Politica*.
Codex in 16. chartac. constat paginis 56. recentioribus Persicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

CI.

PŒMATA, Turcica, *septem supra quadraginta*: in quibus, praemissis viginti Distichis *de Deo*, eiusque Adtributis, *de Mahomete Pseudopropheta*, atque eius laudibus (quippe nullum cuiuscumque generis, etiam ludicrum, & obscenum, poëma apud Mahometanos reperitur, quod a duobus istis locis communibus non incipiat) varia argumenta moralia de virtutibus, & vitiis in eo tractantur, absque Auctoris nomine: videntur tamen ex diversis Poëtis collecta.

Codex in 16. chartac. constat paginis 60. Turcicis literis, & sermone exaratus, sed in fine mutilus.

CHRONOLOGI ET HISTORICI.

CII.

LIBER REGVM, Persicus: sive Historia veterum Persiae Regum: auctore *Hassano Ben Sciarffciab Fardussaeo Tusensi*, sive ex Tus Chorasanae urbe, cognomento *Persarum Sapientissimo*, qui Librum triginta annorum opera confectum, *Macmuti Sebekteguini filio*, primo Gasnevidarum Dynastiae *Sultano*, inscripsit, obiitque anno Hegirae ccccxi. (Christi 1020.)

Continet autem Historiam illorum Regum a Kayumaratho, quem primum Regem, simulque primum hominem esse credunt, usque ad Iezdegerdem, filium Sciahriari, filii Chosroës Abruizi, ultimum Persarum Regem, qui ab Homaro, tertio post Mahometem Pseudopphetam Arabum Chalipha, pugna superatus, regno, & vita spoliatus est. Eam auctor perpetuo Poëmate descripsit, quod sexaginta millibus Distichis constat: pro quibus totidem drachmas argenteas, sibi ab antedicto Macmute Sultano oblatas, veluti exiguum tanti laboris praemium, recusavit, ut legitur in Satyris huic Codici praefixis, quas idem adversus hunc Principem, anno Hegirae cccc. (Christi 1009.) composuit.

Est autem haec Historia, quae potius Poëma dicenda est, apud eruditos Orientales in summa exultatione, non modo ob elegantiam sermonis, carminumque concinnitatem; sed etiam ob sublimen stilum ex antiquis, & nonnisi apud veteres usurpatis vocibus, quae extra communem usum sunt; nam in adfectata illa vocum obsoletarum obscuritate, Arabum, Persarumque elegancia, & eloquentia praecipue consistunt.

Hinc multae in hoc Poëma Glossae a recentioribus compositae sunt: qui vero illud intelligit doctus in Oriente censetur.

Ex eo autem (nam in Arabicam linguam soluta, & ligata oratione, ut & in Turcicam, iussu Almalechi Alhadam Issae, filii Malechi Alhadeli, e stirpe Aiiubitarum Regis, a Kavameddino Fathaho Abu Ali Al-Hindo Haspahano, anno Hegirae dcclxxv. (Christi 1276.) conversum est) hausere ferme omnes, qui in variis Bibliothecis adservantur, Historici Persiae, quaecumque scribunt de antiquis, ut autumant, Persicis Regibus. Neque id de promiscuis, aut deterioris notae Scriptoribus tantum intelligi debet; verum de praestantioribus, quales Emir Cond, Condemir, Tarich Moagem, Tarich Kozide, Seb Tavuarich, Nzam al Tavuarich, & alii.

Codex in folio maximo bombyc. constat paginis 807. Persicis literis,

ris , & sermone eleganter & accurate exaratus , multisque Regum-
figuris , minio elegantissime depictis , ornatus .

CIII.

PŒMATA VI. Historica , *Narzami Samarkandaei* , Poëtae inter Persas celeberrimi , qui claruit sub Togrul , Arslani filio , ultimo Selgiucidarum in Parthia Rege : anno nimirum Hegirae circiter quingentesimo octogesimo primo (Christi 1194.) pieno is nomine adpellatus *Abu Magiad Ben Ioseph Moibarezius Nezami Samarcandaeus* : idest de Samarkanda , notissima provinciae Transaxoniae ad Armeniam adiunctae , quam *Mara-valnabar* hodie vocant , metropoli . Hosce autem titulos Poëmata praeferunt , videlicet :

I. *Thesaurus Mysteriorum* : Opus Ethico - Metaphysicum , in quo auctor Historiam sui temporis describit .

II. *Arcana Amantium* : Poëma ludicris , & curiosis narratiunculis intertextum .

III. *Kofru* , & *Scirin* , Poëma de amoribus Chosroae , filii Hormisdæ , cognomento Abruizi , vicesimitertii Persiae , e stirpe Sassanitarum , Regis , qui ab anno Christi dxc. exeunte , ad annum usque dcccxviii. imperavit cum Sirina , genere Romana , & Religione Christiana , quam aetate florentem , anno Christi dxcii. connubio idem sibi copulaverat . Hanc Auctor vocat Mauricii Imperatoris filiam : quod etiam Bar-Hebraeus adfirmat in vita Mauricii : *Chosroa* , inquit , *Mauricium* vocavit , ut filiam suam *Mariam* , quam *Sirinam* vocant , sibi in matrimonium daret : quumque *Mauricius* admisisset , *Episcopi* eam deduxere , &c. Consonat & *Elmacinus* in *Histor. Saracen.* pag. 12. & *Guilielmus Tyrius* Lib. I. Cap. 11. sed ut advertit *Pagius* ad annum dcccxviii. num. 5. haec fabula ex eo conficta est , quod Chosroa Christianam uxorem habuisse dicatur : quae si Mauricii filia fuisset , id utique *Eva- grius* , & *Theophylactus* , eorum temporum Scriptores , expressissent , quemadmodum Chosroae epistolarum , & munerum pro Siroë filio ex ea suscepto ad S. Sergium Martyrem missorum , meminere .

IV. *Leila* , & *Magienun* : Carmen amatorium , ex Persico sermone in Arabicum , & Turcicum conversum , quod Orientalibus aequè notum est , ac illud *Petrarchae* , & *Laurae* Europeis .

In huiusce Poëmatis clausula , Mahometanus quidam , asceticam vitam amplexus , haec carmina Turcice conscripsit , videlicet :

*In Deum quisquis intendit oculos , adspectu Leile non delectatur ;
Nam sicut illi , qui Solem respicit , Luna despectui est :
Ita summum contemplanti Bonum , res creatae vilescunt .*

Vale

*Vale igitur Leila : Domino me totum praebui .
 Ad cuius me amorem tuus amor evexit , Leila .
 Infelices valetae Creaturae : in Deo cuncta percipio .
 Cuius praesentia meo ita infixae est animo ,
 Ut solo cum eo coniungi teneat desiderio .
 Incomparabilis eius pulchritudo , ac bonitas
 Terrenas ab animo cogitationes expellit .
 Postremo tibi , Leila , dico vale .*

V. *Septem Fontes* : multas continens Historias de vetustis Persarum Regibus ; de sex nimirum Vararanis , seu Varamis , quos Persae , & Arabes *Beheramos* adpellant : quorum Princeps *Saporis filius* , e stirpe *Arfacidum* , regnavit annos duodecim . Alter vero *Hormisdas filius* , quartus Dynastiae Sassanidarum Rex , Pupieno Imperatori aequalis , annos tres , totidemque menses imperavit . Tertius *Beherami secundi filius* adoptivus , quintus e Sassanidarum stirpe Rex , Gordiano , & Gallieno Imperatoribus aequalis , annos septemdecim regnavit . Quartus *Bigbian* , *Sciab* nuncupatus , Beherami tertii filius , & Beherami secundi nepos , sextus e Sassanidarum stirpe Rex , tresdecim annos imperavit . Quintus *Saporis filius* , cognomento *Dul-Aktas* , qui regnare coepit anno decimo Theodosii Magni Imperatoris . Sextus demum *lezdegerdis filius* , annos viginti regnavit , obiitque anno Christi ccccxli.

De lezdegerde I. Saporis filio , qui ab anno Christi cccxcix. ad annum ccccx. per integros annos xxi. regnum tenuit .

De lezdegerde II. Beherami VI. filio , qui obiit anno Christi cccclii. quum annos septemdecim , & menses quatuor regnasset .

De Hormisdas , lezdegerdi successore , qui ab anno Christi cccclvii. exeunte , ad annum cccclx. regnavit .

De Tberose , qui ab anno cccclxii. ad annum cccclxxxviii. per annos vigintiseptem regnum tenuit .

De Balasce , quem alii *Blasen* , *Blasum* , *Balbam* , & *Obolam* vocant , Pherozis fratre ; sed iuxta Bar-Hebraeum , filio . Regnum iniit anno Christi cccclxxxviii. quumque illud annos quatuor utrinque incompletos tenuisset , ineunte anno ccccxci. excaecatus fuit a Cavade , regnoque deturbatus .

De Cavade , seu *Cabade* , Pherozis filio : qui annos novem supra triginta regnavit .

De Zamaspe , Cavadis fratre , qui ab anno ccccxviii. ad annum di. quibus Cavades apud Hunnos commoratus est , regnum administravit .

De Chosroë , cognomento *Amuscervano* , seu *Nuscirvano* , Cavadis filio . Is post diem decimam nonam Februarii , anno Christi dxxxii. regnum inuit : quumque illud per annos duodequingenta tenuisset , obiit anno dlxxxix.

De

De Hormisda, seu Hormisdade. Is Chosroi Anuscirvano patri successit, anno Christi quingentesimo septuagesimo nono, regnumque tenuit ad annum usque dxc. quo nimirum e solio exturbatus, a Varamo, & Pherozane, Persici exercitus Ducibus, caesus fuit.

De Chosroë, cognomento *Abruizo*, seu *Baruizo*, de quo dictum est supra.

De Siroe Cavade, Chosroë, & Sirinae Christianae filio, qui octavo imperii mense decessit, eodem nimirum, quo inauguratus est anno dcccxviii.

De Ardasiro, seu Artaxerse Siroë, patris successore, quem mense Aprili anni dcccxix. quinto nimirum regni mense, periisse tradit Eimacinus in Historia Sarac. pag. 12.

De Sarbarza, seu Sciahriaro, qui altero imperii mense caesus fuit.

De Regina Porana, Chosroe Abruizi filia, quae Sarbarza tyranno circa annum Christi dcccx. sublato, paternum imperium annum unum, & menses quatuor administravit.

De Chosansade, qui a suscepto regno mensem minime implevit.

De Azadmidocta, Chosansadis filia: regnavit sex menses.

De Chosroë. Is regnavit aliquot dies, & statim caesus fuit.

De Pheroze II. qui statimac regium diadema induit, quod praetorianos milites increpare orsus fuisset, ab ipsis prius occisus est, quam e throno adsurgeret.

De Pbaraxade. Is septimo post susceptum imperium mense decessit.

De Iezdegerde, filio Siahriari, ultimo Persarum Rege, qui regnum Persicum obtinuit anno Hegirae undecimo, die vicelimesecunda Rabi prioris, hoc est Christi mcccxxii. die xvi. Iunii, unde Epochae Iezdegerdica initium ducit.

Huc usque series Regum, quorum fit mentio in hoc Poëmate, *Hest Beiker*, idest *Septem Fontes* Persice inscripto: quod alias etiam continet vetustiorum Persiae Regum Historias, quales a Persis describuntur, ita scilicet, ut ne quidem nomina, multo minus fabulosae narrationes ullam habeant cum Graecis, Latinisve Historicis monumentis, similitudinem: qua de re earum Synopsim silentio praetermittendam esse operae pretium duximus.

VI. *De Praestantia Alexandri Magni*, seu de multis rebus ab eo praeclare gestis, Narrationes liberiori stilo conscriptae; sed haud verae: omnes fictae. In illis vero potissimum Auctor diffunditur, quae miraculo propiores sunt: sicut iter Alexandri ad fontem vitae: colloquia eius cum Indorum Brachmanis, seu Philosophis: profectio in Sinarum regionem. Dialogus cum Chagano Turcarum remotissimorum circa Sinarum limites Imperatore, & alia eiusmodi, quorum materia cum ex Pseudocallistene, tum ex portentosis Graecorum recentiorum Commentariis desumpta est, cui Arabes, & Persae ex proprio ingenio multa addiderunt, quae Poëta versibus suis amplificavit.

— Eius—

— *Eiusdem Poëmatis continuatio*, in qua describuntur colloquia Alexandri cum sapientibus Socrate, Platone, Aristotele, Hermete, & aliis: nec non ipsius Alexandri reditus e Sinica peregrinatione, & alia non minus Chronologiae, quam Historiae, & rationi contraria.

Codex in folio maximo bombyc. constat paginis 314. recentioribus Persarum literis, & sermone nitidissime exaratus, variisque figuris minio depictis perpulchre ornatus.

CIV.

KAHERNAN NAMEH, sive Historia fabulosa Heroum veterum, qui apud Arabes, & Persas celebrantur: ab incerto Auctore e Persico in Turcicum sermonem conversa.

Codex in folio bombyc. constat paginis 649. Turcicis literis, & sermone eleganter exaratus.

CV.

IOSEPHI, FILII GORIONIS, HISTORIA IUDAEORVM, ex Hebraico in Arabicum sermonem conversa, & in octo Libros distributa, quibus praemittuntur:

Proverbia Salomonis.

Liber Sapientiae.

Liber Ecclesiastici.

Cantica Canticorum.

Liber Iosue, filii Sirach.

Liber Hester.

Liber Tobiae.

Libri duo Esdrae Prophetae, &

Historia Captivitatis Babylonicae, sub Sedecia Iudaeorum Rege, auctore eodem Iosepho, quem Orientales cum Iosepho Flavio, eruditissimum, & cum Iosepho Gorionis filio, belli contra Cestium duce, cuius meminit Iosephus Flavius de bello Iudaico Cap. xxv. passim confundunt; quamvis longe ab utroque diversus sit, utpote illis recentior: Nam (ut inquit Cl. Cave in Historia Literaria Scriptorum Ecclesiasticorum) Iosephus, sive Iosippus iste, qui dum nugae suas pro gemino Flavii Iosephi opere apud populares suos venditare voluit, stolide hallucinatus, se Gorionis filium dixit: Iudaeus aliquis Gallicae gentis ex agro Turonensi fuisse, & post annum Christi sexcentessimum scripsisse videtur Scaligero, cui fere per omnia succinit Vossius.

Scri-

Scriptit Hebraice quoddam quasi Compendium Flavii Iosephi Historiarum : Acta Septuaginta Interpretum : Gesta Machabaeorum , & excidii Hierosolymitani narrationem complexum , quod ex Thalmudicis Rhapsodiis , & ex Latino Rufini concinnavit . Insulsus admodum , & inficetus Scriptor , qui inscitiam suam , & imposturam fere ubique prodit : ex quo tamen solo , quaecumque de Machabaeis , & excidio Hierosolymitano habent , Iudaei Scriptores accipiunt . Eius opera , de quibus fusissime agit Cl. Vsserius Biblioth. Theol. MS. pag. 116. & seqq. primi ediderunt Iudaei Constantinopoli Hebraice : inde Sebastianus Munsterus (omissis tamen fabulis plerisque putidioribus) Hebraico-Latine cum notis , Wormatiae MDXXIX. & Basileae MDXLI. Prodierunt etiam Hebraice Venetiis MDXLIV. & Cracoviae MDLXXXIX.

Codex in folio bombyc. constat paginis 138. pervetustis Arabicis literis , & sermone eleganter , & accurate exaratus .

CVI.

VITA ABRAHAMI Syri , filii Zaira , cognomento Ephraemi , Alexandrini Patriarchae sexagesimi secundi (qui Iacobitis post Mennam sub Moëzzo e stirpe Phatemidarum , Aegypti , Arabiae , & Syriae Chalipha , praefuit ab anno Christi nongentesimo septuagesimo septimo , ad annum DCCCCLXXXI. quo veneno sublatuſ est a quodam Scriba , quod cum a communione amoverat ob concubinatum) a Presbytero Melchisedech de Hasan-Cepha in Mesopotamia , anno Graecorum millesimo octingentesimo nonagesimo secundo , ex Vitis Patriarcharum Alexandrinorum Carsciunice descripta : in qua , praemissis eiusdem Abrahami laudibus , & narratione de ritu consecrationis Patriarcharum Alexandrinorum , & de Ecclesia Catholica Sanctorum Sergii , & Bacchi in urbe Cairi apud Palatium , Candelarum nuncupatum , ubi Synodus Episcoporum Aegypti superioris , & inferioris pro eligendis Patriarchis habebatur ; fusissime agitur de prodigiosa cuiusdam montis translatione a laudato Abrahamo divinitus peracta , ad comprobendam illius dicti Evangelici veritatem : *Si habueritis (nimirum) fidem , sicut granum synapis , & dixeris monti huic transi hinc , illuc , & transibit : a Moëzzo Chalipha secretis Iudaeorum machinationibus controversam .*

Meminerunt huius Historiae , tamquam notissimae , omnes fere rerum Orientalium Scriptores , ac praecipue Auctor Chronici Orientalis ab Ecchellensi , & Allemano Latine editus , Venetiis ex Typographia Bartholomaei Iavarina , anno MDCCXXIX. Attamen , ut inquit Renaudotius in Historia Patriarcharum Alexandrinorum , praeter commune illud de miraculis extra Ecclesiam factis praeeudicium , vacillat prorsus

Part. II.

V

Au-

Auctorum Orientalium hoc in genere fides. Idem enim prorsus miraculum Relationi suae Lipsiae per Ioannem Colerum MDCLXVIII. impressae, de statu hodiernorum Graecorum inseruit Christophorus Angelus, tamquam in Aegypto, & quidem Cairi factum; sed a Graeco Patriarcha, non sub Phatemidis, sed sub Othomanis Imperatoribus, sexaginta circiter annis antequam scriberet; scribebat autem anno MDCXVII. Multo prius, nempe vertente saeculo decimo tertio, Marcus Paulus Venetus, qui anno MCCXCV. in patriam rediit, eandem omnino historiam contigisse refert prope Taurisiam urbem in Perside celebrem: & simile quiddam legitur in Historia Catholicorum Nestorianorum, ut in recentiorum Graecorum libris nonnullis. At tot diversa testimonia Orthodoxorum, Iacobitarum, Nestorianorum, & Graecorum, unum idemque miraculum, cum diversis tamen temporum, locorumque circumstantiis sibi tribuentium, suspicionem augere potius, quam fidem debent.

— *Vita Hachemi*, qui cum esset Mahometanus, & ex Chalipharum Phatemidarum stirpe, per miraculum factus est Christianus, & Monasticam vitam amplexus, miraculis clauit sub laudato Abrahamo Alexandrino Patriarcha.

Huius Hachemi mentio fit in Historia Patriarcharum Alexandrinorum in vita Philothei, qui Abrahamum excepit. Auctores Historiae dicunt miraculum illud factum fuisse circa Eucharistiam, in qua vidit Infantem, cuius caro, & sanguis distribueretur Christianis manu Sacerdotum: adduntque ipsum Hachemum postquam haec visio Bagdadi ei oblata fuisset, Christianum factum, & martyrio coronatum; quod memoriae quoque proditum est a Vaza, filio Reia, qui vitam suam conscripsit, ex qua miraculum ipsum, & conversionem Hachemi retulit Severus Episcopus Asmonaeorum in Thebaide. Verum huius vitae descriptor Melchisedech, Presbyter Syrus, eum ob antedictum translationis montis miraculum, in urbe Cairi patratum, Christianae Fidei nomen dedisse adfirmat.

Codex in folio chartac. constat paginis 36. Carsciunice, seu Syriacis literis, & sermone Arabico exaratus a Presbytero Melchisedech de Hajan-Cepha, Melopotamiae urbe, die sexta mensis Adar (Martii) anno Graecorum millesimo octingentesimo nonagesimo secundo (Christi 1631.) ut in fine adnotatur.

CVII.

TRACTATUS DE MIRABILIBUS CREATURARVM ET REGIONVM, in duos Libros divisus: auctore Zacharia, Mahometis Ben Mamutis filio, Casuinenfi, seu de Casbin, Persiae olim Chalipharum metropoli: qui obiit anno Hegirae sexcentesimo septuagesimo quarto (Christi 1275.) ut dictum est supra.

Li-

Liber I. *Rerum, quae a Deo conditae, vel ab hominibus fabrefactae sunt, admiranda, & peregrina*, inscriptus: constat Prolegomenis quatuor & Partibus duabus. In Prolegomenis disseritur:

- I. De admiratione, & quid sit.
- II. De entium divisione, qua Deus non comprehenditur.
- III. De admirabili.
- IV. De multiplici rerum in natura positarum substantia, & existentia.

Ad duas Partes quod adtinet.

In priori agitur de rebus superioribus, & a nobis remotis, videlicet de Coelo, de Zodiaci signis, quae astra vocant, & de Meteoris.

In altera vero de rebus inferioribus, nobisque vicinioribus: de Terra nimirum, de Aquis, de Metallis, de Plantis, & de Animalibus.

Liber II. *Mirabilia Regionum* nuncupatus, septem Partes, totidem Climatibus respondentes, complectitur: in quibus, praemissis duobus Prolegomenis in Epochas Orientalium, agitur de variis rebus mirabilibus, quae in tota Asia, & Africa observantur: ubi etiam multa ad Geographiam, & Historiam naturalem pertinentia illustrantur: additis celebriorum Auctorum Arabum, Persarum, & Turcarum Vitis, qui in utraque facultate scripserunt.

Codex in folio chartac. constat paginis 133. Arabicis literis, & sermone exaratus ab Abdalla, Davidis filio, anno Hegirae nongentesimo sexagesimo primo (Christi 1553.) ut in fine adnotatur.

CVIII.

MAHOMETIS PROPHETAE VITA, Turcica, ex Chronico Arabico, ut videtur, *Scebabeddimi Acmet Ebn Norveiri* decerpta; in qua Anonymus Scriptor communem Mahometanorum opinionem secutus, Mahometem natum esse adfirmat in Valle Lapidosa urbis Meccae, circa auroram diei octavi mensis Rabihi prioris, anno Alexandri octingentesimo octogesimo secundo, idest xxii. Aprilis (Christi 571.) parentibus Abdalla Ben-Abdulmutalibi, & Emima, Wahebi filia. Eiusdem Mahometis ad munus Propheticum vocationem, a qua priores Mahometani Epochae suae initium duxere, contigisse refert anno eius aetatis quadragesimo, die secunda Rabihi prioris, anno Alexandri nongentesimo vicesimo secundo (Christi 611.) Migrationem vero, seu iugam ab urbe Mecca ad urbem Medinam, a qua aera ducitur Hegirae, incidisse in diem xii. mensis Rabihi prioris, anno ab eius vocatione ad munus Propheticum decimo quarto, hoc est, in diem xii. Iulii, anni aerae Christianae dcxxii. Obuisse demum anno ab Hegira decimo, & diebus septuaginta (hoc est Christi 631.) feria v. die xvii. Iunii.

— *Anonymi Tractatus quadripartitus*, ex Alcorano, & Pseudotheologia Mahometanorum desumptus, in quo agitur:

- I. De fluminibus lacteis, & melleis, aliisque voluptatibus, quae in Paradiso reperiuntur.
- II. De ingressu hominis in Paradisum.
- III. De eiectione infidelium e Paradiso.
- IV. De calamitate Daemonum, eorumque futuro in gratiam cum Deo reditu.

— *Eiusdem Anonymi Commentarius in Alcoranum*, cui subiungitur:

— *Historia propagationis sectae Mahometicae*, a vocatione Mahometis ad munus Propheticum, usque ad annum Hegirae sexcentesium (Christi 1203.) in qua etiam celebriorem Imamorum, seu Doctorum Mosulmanorum, & complurium Regum gesta describuntur: quorum opera Mahometicum cum Religione Imperium in Asia, Africa, & Europa fuit primo constitutum.

Codex in folio bombyc. constat paginis 278. Turcicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

CIX.

I SMAËLIS SULTANI HISTORIA REGIONVM, Arabica, sive *Chronicon universale*, continens Praefationem, & Partes quinque.

In Praefatione citantur plerique rerum Orientalium Scriptores, e quibus suum Auctor Chronicon adornavit.

In prima Parte disserit de Patriarchis, Prophetis, & Regibus, ab Adam usque ad excidium Templi, sub Tito Romanorum Imperatore.

In secunda, de Regibus Persarum, Chaldaeorum, Aegyptiorum, Graecorum, Romanorum, ante & post Mahometanani sectam, Francorum, Syrorum, Indorum, Sinensium, & Arabum.

In tertia, de diversis Gentium sectis.

In quarta, de Historia Arabum, eorumque Genealogia.

In quinta *Chronicon Mosulmanorum*, hoc est Mahometanorum, a Mahomete Pseudopropheta, ad annum Hegirae tercentesium quinquagesimum primum (Christi 962.)

Codex in 4. bombyc. constat paginis 123. Arabicis Mograbinorum, seu Africanorum literis, & sermone exaratus a Mahomete, Kaseni filio, Tripolitano, ut in altero huius Chronici Tomo adnotatur.

CX.

CX.

CHRONICI MOSVLMANORVM, eiusdem Auctoris, seu Partis V. superioris Tomi, *continuatia*, ab anno Hegirae tercentesimo quinquagesimo primo, ad annum sexcentessimum nonagesimum secundum, hoc est ab anno Christi DCCCCLXII. ad annum MCCXCII. in qua Mahometanorum, & Christianorum res gestae in Persia, Arabia, Chaldaea, Syria, Aegypto, Thracia, Mauritania, & Hispaniis accuratissime referuntur: auctore eodem Abulpheda, qui pleno nomine adpellatur Omadeddinus Abulpheda Ismaël, Ali Ben Nasserii filius, Apameae in Syria Sultanus. Claruit circa annum Hegirae septingentesimum trigessimum (Christi 1329.) Praeter memoratam Historiam scripsit Arabice opus Cosmographicum, *Liber directionis Regionum* inscriptum: cuius Epitomen in hoc ipsum Chronicon inseruit. Integri proinde Operis, quod in Bibliotheca Vaticana adservatur sub num. LXV. Synopsim heic subiiciendam esse, pro maiore Chronici ipsius illustratione, operae pretium duximus.

Eius quidem initio praemittit quaedam Prolegomena satis necessaria ad Geographiae intelligentiam: & primo agit de mendis, & discriminibus, quae apud nonnullos huiusce facultatis Scriptores deprehenduntur in praescribendis locorum longitudinibus, & latitudinibus, aliisque huiusmodi. Prosequitur deinde Terrae descriptionem, & quaerit utrum sit rotunda, vel plana: utrum in medio orbis sit centrum, & multa alia, uti ex sequentibus Titulis patebit.

TIT. I. DE COGNITIONE PARTIVM TERRAE. pag. 2.

TIT. II. DE SEPTEM CLIMATIBVS.	pag. 4.
De horis diei longioribus.	pag. 5.
De mensuris, & modo dimetiendi.	pag. 6.
De mensuris climatum.	pag. 7.

TIT. III. DE MARIIVS IN GENERE.	pag. 9.
De mari ambiente.	pag. 9.
De mari, quod egreditur ex parte Orientali maris ambientis versus Occasum.	pag. 10.
De mari Sinica.	pag. 10.
De mari Viridi.	pag. 10.
De mari, seu sinu Persico.	pag. 11.
De mari Rubro.	pag. 11.
De sinu Barbarico.	pag. 12.
De mari Oceano.	pag. 12.

De

<i>De mari Romanorum , seu Mediterraneo .</i>	pag. 12.
<i>De Sinu Venetorum .</i>	pag. 14.
<i>De Tonto .</i>	pag. 14.
<i>De mari Britannico .</i>	pag. 16.
<i>De mari Vannach .</i>	pag. 16.
<i>De mari Chazreorum .</i>	pag. 16.

TIT. IV. DE LACUBVS.

<i>Lacus Curi .</i>	pag. 17.
<i>Lacus Nigrorum .</i>	pag. 17.
<i>Lacus Tuneti dulcis .</i>	pag. 17.
<i>Lacus Tuneti salsus .</i>	pag. 17.
<i>Lacus Tbaium .</i>	pag. 18.
<i>Lacus Nestarve .</i>	pag. 18.
<i>Lacus Damiatæ , & Tbanis .</i>	pag. 18.
<i>Lacus Zogar salsissimus .</i>	pag. 18.
<i>Lacus Tiberiadis .</i>	pag. 18.
<i>Lacus Banaias , seu Panoadis .</i>	pag. 18.
<i>Lacus Damasci .</i>	pag. 18.
<i>Lacus Cades , seu Emessæ .</i>	pag. 18.
<i>Lacus Apameæ .</i>	pag. 18.
<i>Lacus Antiochiæ .</i>	pag. 19.
<i>Lacus Arges .</i>	pag. 19.
<i>Lacus Tela .</i>	pag. 19.
<i>Lacus varii Harach , seu Partibiæ .</i>	pag. 20.
<i>Lacus varii Persidis .</i>	pag. 20.
<i>Lacus Zaraa .</i>	pag. 20.
<i>Lacus Gibonis .</i>	pag. 20.
<i>Lacus Charvaregen .</i>	pag. 20.

TIT. V. DE FLUVIIS MAXIMIS.

<i>Nilus Aegypti .</i>	pag. 20.
<i>Fluvius Sus ulterioris .</i>	pag. 21.
<i>Fluvius Malvia .</i>	pag. 21.
<i>Fluvius Hispalis .</i>	pag. 21.
<i>Fluvius Murciæ .</i>	pag. 22.
<i>Fluvius Romæ .</i>	pag. 22.
<i>Fluvius Petri , alias Haugia .</i>	pag. 22.
<i>Fluvius Iordanis .</i>	pag. 22.
<i>Fluvius Hamat , alias Arnat .</i>	pag. 22.
<i>Fluvius Gibon .</i>	pag. 23.
<i>Fluvius Heracleæ .</i>	pag. 23.
<i>Fluvius Euphratis .</i>	pag. 23.
<i>Fluvius Samofatæ .</i>	pag. 24.

Flu-

<i>Fluvius Albermas .</i>	pag. 24.
<i>Fluvius Alchabur .</i>	pag. 24.
<i>Fluvius Tigris .</i>	pag. 24.

Ex hoc Fluvio mille alii emanant, ut ibidem adnotatur .

<i>Fluvius Tigris Abuanis .</i>	pag. 26.
<i>Fluvius Scirin .</i>	pag. 27.
<i>Fluvius Almascerphan .</i>	pag. 27.
<i>Fluvius Iasfar .</i>	pag. 27.
<i>Fluvius Tab .</i>	pag. 27.
<i>Fluvius Soban .</i>	pag. 27.
<i>Fluvius Landurad ad moenia Haspaban , Persiae metropolis .</i>	pag. 27.
<i>Fluvius Albendmond .</i>	pag. 28.
<i>Fluvius Alcor .</i>	pag. 28.
<i>Fluvius Giorgian .</i>	pag. 28.
<i>Fluvius Balub .</i>	pag. 28.
<i>Fluvius Alsciar .</i>	pag. 28.
<i>Fluvius Cancu .</i>	pag. 29.
<i>Fluvius Tona .</i>	pag. 29.
<i>Fluvius Auu .</i>	pag. 29.
<i>Fluvius Tan .</i>	pag. 29.
<i>Fluvius Alabal .</i>	pag. 29.

TIT. VI. DE MONTIBVS.

<i>Mons Lunae .</i>	pag. 30.
<i>Mons Daran .</i>	pag. 30.
<i>Mons Cazula .</i>	pag. 30.
<i>Mons Gomar .</i>	pag. 30.
<i>Mons Madiuae .</i>	pag. 31.
<i>Mons Iasfar .</i>	pag. 31.
<i>Mons Vansceric .</i>	pag. 31.
<i>Mons Tarek .</i>	pag. 31.
<i>Mons Alsciar .</i>	pag. 31.
<i>Mons Albort .</i>	pag. 31.
<i>Mons Algenadel .</i>	pag. 31.
<i>Mons Alaguard .</i>	pag. 31.
<i>Mons Gialut .</i>	pag. 31.
<i>Mons Altailmun .</i>	pag. 31.
<i>Mons Tai .</i>	pag. 31.
<i>Mons Albareb .</i>	pag. 31.
<i>Mons Aibared .</i>	pag. 32.
<i>Mons Alrobun .</i>	pag. 32.
<i>Mons Nivium , seu Libanus .</i>	pag. 32.

Mons

<i>Mons Altur.</i>	pag. 32.
<i>Mons A'giudi.</i>	pag. 33.
<i>Mons Taberstan.</i>	pag. 33.
<i>Mons Caraman.</i>	pag. 33.
<i>Mons Alphaitach.</i>	pag. 34.
<i>Mons Sciacua.</i>	pag. 34.

Sequitur deinde Regionum , & Urbium descriptio , cuius ad meliorem intelligentiam praemittitur :

— *Prologus de ordine , ac metodo eiusdem Tractatus .*

— *De dispositione locorum , eorumque longitudine .*

— *De descriptione Climatum imaginariorum , & Circulus duodeviginti Climatum , & Regionum , in quas Abulpheda sequentes huiusce Operis Tabulas distribuit ; ita tamen , ut in prima cuiusque Tabulae linea adnotetur numerus . — In secunda nomina urbium . -- In tertia nomina Auctorum , e quibus locorum longitudes , & latitudes desumuntur . -- In quarta notantur longitudinis gradus . -- In quinta minuta . -- In sexta gradus latitudinis . -- In septima minuta . -- In octava verum Clima . -- In nona Clima imaginarium . -- In decima Orthographia nominum locorum , & qua ratione sint legenda . E regione vero in altera pagina habetur brevis Historia singulorum locorum , & urbium . -- Ad marginem inferiorem , ac superiorem Historia , & descriptio Climatum , ac Regionum , in quibus urbes , & loca sunt posita : necnon Oppidorum , aliorumque infimae notae locorum . Aliubi etiam tam in Climatum , ac Regionum , quam in Urbium descriptionibus praecipua ibidem gesta referuntur .*

Primo loco igitur describitur *Insula Arabum* , seu Arabia . Dicitur autem insula , more Arabum , qui peninsulas , insulas vocare solent ; sic enim adpellant Hispanias , & similes : & hanc vocat Abulpheda *Primum Clima* , continens duarum supra quadraginta Urbium descriptionem , sex Tabulis comprehensam , a pag. 36. ad pag. 42.

Secundum Clima est *Aegyptus* , Tabulis quatuor expressa : in quibus viginti octo urbes numerantur , a pag. 42. ad pag. 46.

Tertium Clima , *Africa* , continens duas supra quadraginta urbes , Tabulis sex comprehensas , a pag. 46. ad pag. 52.

Quartum Clima , *Insulae Hispanicae* , continentes viginti octo civitates , in Tabulas quatuor distributas , a pag. 52. ad pag. 56.

Quintum , *Insulae maris Occidentalis* , continent duas Tabulas , quibus insulae quatuordecim describuntur , a pag. 56. ad pag. 58.

Sextum Clima est *Regio Damascena* , hoc est Syria : continet Tabulas undecim , urbium septem supra septuaginta descriptionem completentes , a pag. 58. ad pag. 69.

Septimum , *Mesopotamia* , continens quinque supra triginta urbes , quinque Tabulis expressas , a pag. 69. ad pag. 74.

Olla-

Octavum, *Partbia*, continens viginti octo urbes, in quatuor Tabulas distributas, a pag. 74. ad pag. 78.

Nonum Clima est *Chorestan*, quatuordecim urbium, duabus Tabulis comprehensarum, continens descriptionem, a pag. 78. ad pag. 80.

Decimum, *Persis*, in tres Tabulas civitatum XXI. descriptionem continentes, divisa, a pag. 80. ad pag. 83.

Vndecimum, *Carman*, continens septem urbes, Tabula unica descriptas, a pag. 83. ad pag. 84.

Duodecimum, *Sagestan*, unicam continens Tabulam, & septem civitates, a pag. 84. ad pag. 85.

Decimum tertium, *Sinda*, continens septem civitates, unica Tabula descriptas, a pag. 85. ad pag. 86.

Decimum quartum, *Regio Indiarum*, in duas Tabulas, quatuordecim urbium descriptionem complectentes, distributa, a pag. 86. ad pag. 88.

Decimum quintum, *Regio Sinarum* continens septem civitates, unica Tabula expressas, a pag. 88. ad pag. 89.

Decimum sextum, *Insulae maris Occidentalis*, in duas Tabulas, quatuordecim insularum descriptionem continentes, distributae, a pag. 89. ad pag. 91.

Decimum septimum, *Graecia*, continens quatuordecim urbes, duabus Tabulis comprehensas, a pag. 91. ad pag. 93.

Decimum octavum, *Armenia*, *Aran*, & *Adrichan*, continentes quinque Tabulas, in quibus quinque supra triginta urbes describuntur, a pag. 93. ad pag. 98.

Decimum nonum Clima, est *Regio montana Persidis*, in quatuor Tabulas, urbium viginti octo descriptionem continentes, distributa, a pag. 98. ad pag. 102.

Vicesimum Clima, est *Dailam*. Continet unicam Tabulam, & septem urbes, a pag. 102. ad pag. 103.

Vicesimum primum, *Taberstan*, *Maxendran*, & *Kumes*. Continent duas Tabulas, & quatuordecim civitates, a pag. 103. ad pag. 105.

Vicesimum secundum, *Regio Chorasanae*, in quinque Tabulas divisa, in quibus trigintaquinque urbes describuntur, a pag. 105. ad pag. 110.

Vicesimum tertium, *Regio Zablestan*. Continet unicam Tabulam, a pag. 110. ad pag. 111.

Vicesimum quartum Clima, est *Charestan*, & *Badescian*, continentes Tabulam unicam, & septem civitates, a pag. 111. ad pag. 112.

Vicesimum quintum, *Regio Chorvarezem*. Continet unicam Tabulam, in qua septem urbes describuntur, a pag. 112. ad pag. 113.

Vicesimum sextum, *Regio cis fluvium Gibonis*. Dividitur in sex Tabulas, in quibus quadraginta duae civitates describuntur, a pag. 113. ad pag. 119.

Vicesimum septimum Clima, est *Regio Nigrorum*, seu *Aethiopia*, in duas Tabulas, quatuordecim urbium descriptionem continentes, divisa, a pag. 119. ad pag. 122.

Vicesimum octavum Clima, est *Pars Septentrionalis*, quam variae gentes incolunt. Dividitur autem in quatuor Tabulas, & octo supra viginti civitates, a pagina 122. usque ad paginam 127. in qua adnotatur, Librum hunc *Directionis Regionum* (cuius fragmenta Latine exstant apud Thevenotium) ab auctore Abulpheda, anno Hegirae septingentesimo vicesimo primo (Christi 1321.) fuisse absolutum.

Codex in folio bombyc. constat paginis 348. Arabicis Mograbinorum literis, & sermone exaratus a *Mabomete*, filio *Kasemi Ben-Ali Ben-Abdarrabimi Tripolitano*, feria tertia, exeunte mense *Rabib* priore, anno Hegirae octingentesimo sexagesimo octavo (Christi 1465.) ut in fine adnotatur.

CXI.

RECREATIO CURIOSI, sive Tractatus Geographicus in septem partes divisus, qui sub titulo *Geographiae Nubiensis* editus est Romae anno MDCXVII. liberalitate Principum Mediceorum, caractere Arabico elegantissimo. Ex ea editione facta est versio Latina, Patifis impressa a Gabriele Sionita, & Ioanne Efronita Maronitis in 4. anno MDCXIX.

De hoc Libro plura occurrunt apud Auctores recentiores, praesertim Pocockium in notis ad specimen Historiae Arabum, ubi illum, quem habemus Codicem, & similes, ex quibus editio Arabica expressa est, maioris Epitomen esse scribit. Eam sententiam multi sequuti sunt, plerique re non satis perspecta; nam quod nonnulla ab aliis Auctoribus citentur ex eo Libro, quae non reperiuntur, arguit Codicum diversitatem, quae summa semper est in omnibus Arabum, & aliorum Orientalium scriptis exemplaribus. Quod de Mecca in suo Codice plura, quam in edito Pocockius, reperias, nihil efficit. Solent enim ex nimia sua superstitione Mahometani, cum de Mecca, & Medina loquuntur, multa adiungere. Attamen eius Epitomas aliquot factas dicit Haggi Calipha in Indice, seu Bibliotheca Librorum Orientalium.

Nomen auctoris est *Sceriph Abu-Abdalla Mabomet*, filius *Mahometis Al Edrisi Al Sikeli*; hoc est, ex familia filiorum Edris, qui in Africa ab anno Christi DCCXC. usque ad annum DCCCVIII. principatum obtinuerunt; & patria Siculus; claruit sub Rogerio utriusque Siciliae Rege, anno Christi MCLIII. eidemque opus hoc inscripsit; quare in aliquot libris vocatur *Liber Rogerii*.

Codex in fol. bombyc. constat paginis 104. Arabicis literis, & sermone exaratus, mense *Mabarram* exeunte, anno Hegirae nonagesimo octogesimo quarto (Christi 1576.) ut in fine adnotatur.

CXII.

CXII.

ANONYMI TRACTATUS, Arabicus, de Epochis Orientalium, & Africanorum, in Capita quatuordecim divisus, cui subiunguntur:

— Tabulae quinque & septuaginta supra centum, motuum septem Planetarum: nec non

— Liber Astrolabii, seu de eius construendi, & utendi methodo, absque Auctoris nomine.

Codex in fol. bombyc. constat paginis 95. Arabicis literis, & sermone exaratus, anno Hegirae nongentesimo vicefimo nono (Christi 1522.) ut in fine adnotatur.

CXIII.

VITA S. RISCIA, hoc est, Alexii, filii Euphemiani, & Calamidis, Romani, a Presbytero Melchisedech de Hasan-Cepha, anno Christi millesimo quingentesimo nonagesimo tertio descripta; ubi Euphemianus, Alexii pater, mercator Romanus, non vero Senator nuncupatur.

In fine Codicis idem Melchisedech, ex testimonio Synaxarii Syrorum scribit, funeri, ac tumulationi corporis S. Alexii Romae peractae, adfuisse Archiepiscopos duos supra quinquaginta, Episcopos bis centum & triginta unum, Monachos bis mille quatuor centum quadraginta, Presbyteros vero, & Diaconos fere innumeros.

Codex in folio chartac. constat paginis 15. Carsciunice, hoc est literis Syriacis, & sermone Arabico exaratus a Presbytero Melchisedech de Hasan-Cepha in Mesopotamia, anno Christi millesimo quingentesimo nonagesimo tertio, die vicefima quarta mensis Nisan (Aprilis) ut in clausula adnotatur.

CXIV.

HISTORIA PUTEI ZENZEM, qui est in templo Meccano, & cuius summa est apud Peregrinatores Mahometanos veneratio, in tria capita divisa, in quibus agitur:

Cap. I. De origine huius Putei, quem a Deo conditum fuisse in gratiam Hagar, & Ismaëlis, autumant Arabes.

Cap. 11. De laudibus eius aquae, & de gratiis a Deo illam bibentibus concessis.

Cap. 111. De remissione peccatorum per eandem aquam obtinenda: auctore Abdalla, filio Masbudi, filii Abd-Arrobmani, Maroccano, qui claruit circa annum Hegirae cccxxxvi. (Christi 947.)

Codex in fol. bombyc. constat paginis 70. Mograbinis, sive Arabicis Africanorum literis, & sermone exaratus.

CXV.

SYNAXARIVM, sive Martyrologium Arabicum, in duas partes divisum, continens *Acta Sanctorum* per anni circulum, iuxta ritum Ecclesiae Alexandrinae Coptorum, auctore *Michaële Episcopo Meligensi*, in Aegypto inferiori: qui claruit circa annum Martyrum millesimum centesimum quadragesimum primum (Christi 1425.)

Pars prima sex menses complectitur, *Acta* nimirum Sanctorum, quorum memoria colitur sex prioribus anni Coptici mensibus, hoc nimirum ordine:

MENSE THOTH (SEPTEMBRI)

F N D E

INITIVM ANNI COPTORVM

A die tamen xxviii. Augusti.

- Die 1. *Initium Indictionis*.
Martyrium S. Bartholomaei Discipuli, & Apostoli.
Requies S. Milii, Papae Alexandriae tertii.
- Die 11. Decollatio magni Prophetae Praecursoris Ioannis Baptistae, filii Zachariae Sacerdotis.
Martyrium S. Dasi Militis.
- Die 111. Commemoratio Sanctae Alexandrinae Synodi, celebratae sub Patre nostro Sancto Dionysio, anno eius Patriarchatus duodecimo, adversus quosdam Arabes, animae immortalitatem impugnantes.
Memoria Terraemotus, qui contigit Caira, anno Martyrum octingentesimo vicesimo octavo (Christi 1112.) sub Patre nostro Macario, Patriarcha Alexandrino sexagesimo nono.
- Die 1v. Requies Patris Sancti Macarii, Patriarchae Alexandriae quinquagesimi noni.
- Die v. Martyrium S. Sophiae Virginis.
- Die vi. Requies magni Prophetae Isaiae, filii Amos.

Die

- Die VII. Requies Patris nostri Beatissimi Dioscori, Patriarchae Alexandriae, Iacobitarum Choryphaei.
 Certamen Sanctorum Martyrum Agathonis, Petri, Ioannis, Ammonii, & Rebecca eorum matris.
 Requies Patris Sancti Severiani, Gabalorum Episcopi.
- Die VIII. Martyrium Sancti Prophetae Zachariae, filii Barabbae Sacerdotis, patris Ioannis Baptistae.
 Requies Sancti Prophetae iusti Moysis, Prophetarum principis.
 Martyrium S. Diomedis Presbyteri.
- Die IX. Martyrium Sanctorum Episcoporum Pefuri, Sychii, Theodori, & Phanalichii.
- Die X. Commemoratio Nativitatis Dominae nostrae Deiparae Mariae.
 Martyrium Sanctae Matronae.
 Commemoratio Sanctae Iasinae, & trium filiorum.
- Die XI. Martyrium Sancti Basilidis.
- Die XII. Commemoratio Sanctae Ephesinae Synodi tertiae generalis.
 Translatio Reliquiarum Sancti Martyris Clementis, & Sociorum in urbem Alexandriae.
- Die XIII. Memoria miraculi, a S. Basilio Episcopo Caesareae in Cappadocia editi, quum iuvenem malo spiritu correptum sanavit.
- Die XIV. Requies S. Agathonis Stylitae.
- Die XV. Martyrium Sancti Apostoli Stephani, Diaconorum, & Martyrum principis.
 Certamen S. Leontii Martyris sub Maximiano Imperatore.
- Die XVI. Memoria Consecrationis Ecclesiarum, quas Hierosolymis fundavit S. Helena, iussu Constantini Imperatoris, a Patriarchis Constantinopolitano, Alexandrino, Antiocheno, & Hierosolymitano solemniter peractae, anno eius imperii trigesimo.
- Die XVII. Commemoratio Exaltationis pretiosae, & vivificae Crucis Domini nostri Iesu Christi.
 Requies Beatae Theognostae sub Honorio, & Arcadio Imperatoribus.
- Die XVIII. Certamen S. Mercurii Martyris sub Iuliano Apostata.
 Memoria S. Stephani Presbyteri, & Melitae Martyris.
- Die XIX. Commemoratio S. Gregorii, Armenorum Patriarchae.
- Die XX. Requies Sancti Patris nostri Athanasii, Patriarchae Alexandriae vicesimi secundi.
- Die XXI. Martyrium Sanctorum Cypriani, & Iustinae.
- Die XXII. Martyrium Sancti Cotilae, eiusque sororis Actuae, filiorum Saporis Persarum Regis, & Titi eius socii.

Cer-

- Certamen Sancti Iulii, Actorum Martyrum Scriptoris.
 Die xxiii. Martyrium Sanctorum Eustathii, & Andreae, sub Iuliano Apostata.
 Commemoratio Sanctae Teclae.
 Die xxiv. Requies S. Gregorii, Monachi Thebensis.
 Commemoratio Sancti Apostoli Cartii, ex septuaginta Christi Discipulis.
 Die xxv. Requies Magni Prophetae Iona.
 Die xxvi. Annuntiatio Zachariae, filii Baraschiae Sacerdotis, sive Conceptio Ioannis Baptistae.
 Die xxvii. Martyrium S. Anastasii, & filiorum.
 Die xxviii. Martyrium S. Abatiri, eiusque sororis Irenes, sub Ariano Aegypti Praefecto.
 Die xxix. Martyrium Ripsimae, & Gaianae Virginum, & Sociorum septuaginta virorum, ac triginta duarum mulierum.
 Die xxx. Memoria miraculi a D. N. Iesu Christo patrati, in gratiam Sancti Patris nostri Athanasii, Patriarchae Alexandriae.

M E N S E B A B E (O C T O B R I).

- Die i. Martyrium Sanctae Anastasiae.
 Die ii. Memoria adventus magni Severi Patriarchae Antiochiae in Aegyptum, sub Iustiniano Imperatore.
 Die iii. Commemoratio S. Gregorii Episcopi Armeniae, & Sanctae Theodoraе, Arcadii Imperatoris filiae.
 Requies Patris nostri Simeonis, Patriarchae Alexandriae quinquagesimi primi.
 Die iv. Martyrium S. Bacchi Militis, socii S. Sergii, sub Antiocho, Syriae Praefecto, & Maximiano Imperatore.
 Die v. Requies Patris nostri Pauli, Patriarchae Constantinopolis, discipuli Patris Alexandri, eiusdem urbis Patriarchae.
 Die vi. Requies Sanctae Prophetissae Annae, matris Samuelis Prophetae.
 Die vii. Requies S. Pauli Eremitae.
 Commemoratio Sanctarum Mennae, & Hasiae Martyrum.
 Die viii. Martyrium S. Metrae senis, & Sociorum sub Decio Imperatore.
 Die ix. Requies Patris Honorii Papae Romae.
 Commemoratio Simeonis Episcopi.
 Memoria horribilis Eclipsis Solis, quae contigit sub Iob Rege, & Cyrillo Patriarcha, anno Martyrum nongentesimo quinquagesimo (Christi 1234.)

Die

- Die x. Martyrium S. Sergii, socii S. Bacchi, sub Maximiano Imperatore, & Antiocho Syriae Praefecto.
- Die xi. Requies Patris nostri Iacobi, Patriarchae Antiochiae.
Requies S. Pelagiae, olim meretricis.
- Die xii. Martyrium S. Matthaei Apostoli, & Evangelistae.
Requies Sancti Patris nostri Demetrii, Alexandriae Patriarchae duodecimi.
- Die xiii. Requies S. Zachariae Monachi.
- Die xiv. Requies S. Philippi Diaconi, ex septuaginta Christi Discipulis.
- Die xv. Martyrium S. Magni Martyris, Pantaleemonis, & Sociorum sub Maximiano Imperatore.
- Die xvi. Requies Sancti Patris nostri Agathonis, Alexandriae Patriarchae trigesimali noni.
- Die xvii. Commemoratio S. Gregorii, fratris S. Basilii, iuxta ritum Coptorum.
Requies Patris nostri Dioscori, Alexandriae Patriarchae trigesimali primi.
- Die xviii. Requies Sancti Patris nostri Theophili, Alexandriae Patriarchae vicesimali tertii.
- Die xix. Martyrium Sancti Theophili, & eius coniugis, sub Diocletiano Imperatore.
Commemoratio Sanctae Antiochenae Synodi adversus Paulum Samosatenum.
- Die xx. Requies Sancti magni Ioannis Κολοβίου Hegumeni.
- Die xxi. Translatio Reliquiarum S. Lazari, quem Dominus a mortuis resuscitavit, ab insula Cypri in urbem Constantinopoleos.
Memoria magni Prophetae Ioëlis.
Commemoratio gratiarum, quas a Deo, per intercessionem Deiparae Virginis Mariae, Coptorum populus accepit.
- Die xxii. Martyrium Lucae Medici, Evangelistae, ex septuaginta Christi Domini Discipulis.
- Die xxiii. Requies Sancti Patris nostri Iosephi, Alexandriae Patriarchae quinquagesimali secundi.
Martyrium S. Dionysii, Episcopi Corinthi, sub Diocletiano Imperatore.
- Die xxiv. Memoria Sancti Patris nostri Hilarionis Anachoretæ.
Certamen Sanctorum Pauli, Longini, & Zinae Martyrum.
- Die xxv. Requies Sanctorum Abibi, & Apollinis Monachi.
- Die xxvi. Martyrium S. Timonis, ex septuaginta Christi Domini Discipulis.
- Die xxvii. Requies Sancti Patris Macarii, Episcopi Cavenfis in Aegypto, socii Dioscori Alexandrini Patriarchae.

Die

- Die xxviii. Martyrium Sanctorum Marciani , & Mercurii , S. Pauli
Martyris , Patriarchae Constantinopolitani , discipulorum .
Die xxix. Martyrium S. Demetrii , sub Maximiano Imperatore .
Die xxx. Requies Sancti magni , & piissimi Abrahami Eremitae .

M E N S E H A T V R (NOVEMBERI).

- Die i. Martyrium Sanctorum Maximi , Domitii , Victoris , & Philippi , sub Decio Imperatore .
Die ii. Requies Sancti Patris nostri Petri , Alexandriae Patriarchae vicesimi septimi .
Die iii. Requies Patris magni Cyriaci , Patris Pauli , Episcopi Corinthi , nepotis , sub Theodosio Magno Imperatore .
Certamen S. Athanasii , eiusque sororis Irenes , sub Maximiano Imperatore .
Die iv. Martyrium Sanctorum Ioannis , & Iacobi Episcoporum in Perside , sub Sapore , Hormisdæ filio , Persarum Rege .
Martyrium S. Thomae , Episcopi Damasci .
Certamen Sanctorum Epimachi , & Gordiani Martyrum Romanorum , sub Maximiano Imperatore .
Die v. Inventio Capitis S. Longini Martyris , qui Christi latus lancea aperuit .
Memoria Thaumantii Martyris .
Translatio Corporis Sancti Theodori in Scatabum , Aegypti superioris urbem .
Die vi. Requies Sancti Patris Felicis Papae Romae , sub Diocletiano Imperatore .
Memoria primae Missae , quam Salvator noster cum suis Apostolis in Coscam Aegypti oppido celebravit .
Die vii. Martyrium S. Georgii Alexandrini .
Certamen S. Lucii Martyris Elphiumensis sub Diocletiano .
Requies Sancti Patris Minae , Episcopi Domesis in Aegypto inferiori .
Memoria Dedicationis Ecclesiae Sancti magni Georgii Martyris in urbe Lydiae , sub Diocletiano Imperatore .
Die viii. Festum Quatuor Animalium , quorum meminit Apocalypsis .
Die ix. Requies Sancti Patris nostri Isaac , cognomento Marci , Alexandriae Patriarchae quadragesimi noni .
Memoria Sanctorum tercentum decem & octo Patrum , qui Niceae primum adversus Arium convenerunt sub Constantino Imperatore .
Die x. Martyrium Sanctarum Virginum quinquaginta Monialium ,
ca-

earumque Abbatissae Sophiae in urbe Edessa, sub Iuliano Apostata Imperatore.

Memoria Sanctae Synodi quatuordecim Episcoporum, & plurimorum Sacerdotum, Romae celebratae sub Victore eius Papa, & Demetrio Alexandriae Papa, in qua sancitum est ne ullo alio, quam Dominico die, mysterium Resurrectionis Domini celebraretur.

Die xi. Requies Sanctae Annae, matris Sanctae Deiparae Virginis Mariae.

Commemoratio Archelai Martyris, & Elifaci Prophetae.

Die xii. Festum S. Michaelis Archangeli.

Die xiii. Requies Sancti Patris Timothei, Episcopi Antinopolis, sub Constantino Imperatore.

Requies Sancti Patris nostri Zachariae, Alexandriae Patriarchae sexagesimi quarti.

Die xiv. Requies Sancti Patris Cyrini, Episcopi Thraciae.

Die xv. Martyrium Sancti Mennae, cognomento Fidelis.

Die xvi. Dedicatio Ecclesiae S. Onuphrii Anachoretae, extra moenia Cairi.

Initium Ieiunii Nativitatis Domini nostri Iesu Christi, iuxta ritum Christianorum Iacobitarum.

Commemoratio S. Xysti Martyris sub Maximo Duce.

Die xvii. Commemoratio S. Ioannis Chrysostomi, Patriarchae Constantinopolitani.

Die xviii. Martyrium Atarasiae, filiae Adriani Imperatoris, & Iuniae Virginum.

Certamen Sancti Philippi Apostoli.

Die xix. Dedicatio Ecclesiae Sanctorum Sergii, & Bacchi in urbe Rasapha.

Commemoratio S. Bartholomaei Apostoli.

Die xx. Requies S. Aniani, Alexandriae Patriarchae secundi.

Die xxi. Requies S. Gregorii Theologi, Episcopi Nazianzi.

Requies Sancti Patris nostri Cosmae, Alexandriae Patriarchae quinquagesimi quarti.

Certamen Alphaei, Zachaei, Romani, & Ioannis Martyrum.

Commemoratio Sanctorum Thomae, Victoris, & Isaaci.

Die xxii. Martyrium Sanctorum Cosmae, & Damiani, fratrumque eorum Anthimi, Leontii, & Euprepii, eorumque matris Theodotae, sub Diocletiano Imperatore.

Die xxiii. Requies S. Cornelii magni Centurionis, Episcopi Scamandri.

Die xxiv. Commemoratio viginti quatuor Seniorum in circuitu Sedis Dei, supra viginti quatuor thronos sedentium, quorum meminit Apocalypsis.

Part. II.

Y

Die

- Die xxv. Martyrium S. Mercurii Romani, sub Decio, ac Valeriano Imperatoribus.
- Die xxvi. Martyrium Sanctorum Valeriani, eiusque fratris Tiburtii, & Caeciliae, Valeriani coniugis.
Commemoratio S. Gregorii, Episcopi Tanis.
- Die xxvii. Martyrium S. Iacobi Intercisi sub Artaxerse, Saporis filio, Persarum Rege.
- Die xxviii. Martyrium S. Serapionis, Episcopi Nachiensis in Aegypto, sub Diocletiano Imperatore.
- Die xxix. Martyrium S. Petri, Alexandriae Patriarchae decimi septimi, Martyrum complementi sub Diocletiano Imperatore.
Certamen Sacrosancti magni Martyris Clementis Papae Romae sub Traiano Imperatore.
- Die xxx. Requies Sancti Acacii, Patriarchae Constantinopolitani.
Commemoratio S. Macarii Martyris sub Decio, & Valeriano Imperatoribus.
Memoria Consecrationis Ecclesiae Sanctorum Cosmae, & Damiani.

MENSE CHIACH (DECEMBRI).

- Die i. Requies S. Petri Edesseni, Episcopi Gazae, sub Zenone Imperatore.
- Die ii. Requies Sancti Patris Ori, Monachi in Aegypto superiore.
- Die iii. Memoria Ingressus Sanctae Virginis Deiparae Mariae in Templum Hierosolymae.
- Die iv. Certamen S. Apolloli Andreae, fratris Petri.
- Die v. Commemoratio Sancti, & gloriosi Prophetae Nahum.
Martyrium S. Isidori, sub Decio Imperatore.
- Die vi. Commemoratio S. Abatlis Presbyteri.
Requies S. Patris nostri Abrahami, cognomento Ephraem Syri, Alexandriae Patriarchae sexagesimi secundi.
- Die vii. Requies S. Matthaei Pauperis, Abbatis Monasterii Montis Diospolis.
- Die viii. Requies Sancti Patris nostri Hieroclae, Alexandrini Patriarchae decimi tertii.
Martyrium Sanctarum Virginum Barbarae, & Iulianae, quarum Corpora in Ecclesia Cairi adseruantur.
Requies Sancti Patris nostri Samuelis, Abbatis Monasterii Chalmonis.
Martyrium Sanctorum Abaisii, eiusque sororis Teclae, & Sociorum in urbe Mesmunia.

Die

- Die ix. Requies S. Iamini Monachi Martyris absque effusione sanguinis, sub Constantino fidei Imperatore.
- Die x. Translatio Corporis S. Severi, Patriarchae Antiocheni, Monophysitarum Coryphaei ad Monasterium Alzagagi, a Dorotheo apud urbem Alexandriam fundatum.
Requies Sancti Patris Nicolai, Episcopi Myrae in Lycia.
- Die xi. Requies Sancti Bigimii Monachi.
- Die xii. Commemoratio Sanctorum Edrae, Abbatis Diospolitani, & Ioannis Confessoris.
Memoria Sanctae Synodi sexaginta Episcoporum, & duodeviginti Presbyterorum, Romae celebratae adversus Novatum Presbyterum, anno Decii Imperatoris primo, sub Cornelio Papa Romae, Dionysio Papa Alexandriae, Flaviano Papa Antiochiae, & Germano Episcopo Hierusalem.
- Die xiii. Martyrium S. Parnophii, sub Chaliphis Mahometanis.
Requies Sancti Patris Apraxidis Eremitae in Aegypto superiori.
- Die xiv. Martyrium S. Simeonis Menuphenfis sub Mahometanis.
Commemoratio Sanctorum Patrum Ori Martyris, & Minae senis.
- Die xv. Requies S. Gregorii Patriarchae Armenorum, Martyris absque sanguinis effusione.
Requies S. Lucae Centurionis Stylitae Persae.
- Die xvi. Commemoratio Sancti Martyris Ervagii Abbatis.
Commemoratio Ananiae Martyris, & Choziae Achmimensis, hoc est Panopolitani.
Requies Gedeonis ex Iudicibus Israelitis.
- Die xvii. Translatio Corporis S. Lucae Stylitae in urbem Constantinopolim.
- Die xviii. Commemoratio Ariclei Martyris, & Philemonis Presbyteri Eremitae.
Translatio Corporis Sancti Apostoli Iusti, discipuli S. Pauli Apostoli in urbem Constantinopolim sub piissimo Imperatore Constantino.
- Die xix. Requies Sancti Patris Ioannis Episcopi Borkes in Aegypto inferiori.
- Die xx. Requies Sancti religiosi Prophetae Aggae.
- Die xxi. Martyrium Sancti Apostoli, & Prophetae Barnabae Cyprii, qui in Apostolorum Actis Ioseph adpellatur.
- Die xxii. Commemoratio Archangeli Gabrielis.
Memoria foundationis, & Consecrationis Ecclesiae urbis Banahae, & Prodigiorum in ea patratorum.
Requies Sancti Patris Anastasii, Alexandrini Patriarchae trigelimi sexti.

- Die xxiii. Requies Sancti Patris Timothei Eremitae.
Requies Davidis Prophetæ, filii Isai, Regis filiorum Israël.
- Die xxiv. Martyrium Sancti Patris gloriosi Ignatii, Patriarchæ Antiochiæ, S. Ioannis Evangelistæ discipuli.
Commemoratio S. Philogonii, Antiochiæ Patriarchæ.
- Die xxv. Requies S. Ioannis Nigri, Monachi in Aegypto inferiori.
- Die xxvi. Martyrium S. Anastasiæ Romæ sub Diocletiano Imperatore.
Commemoratio S. Iulianæ Martyris.
- Die xxvii. Martyrium Sanctorum Absadii, & Callinici Episcoporum Thepenensium, sub Diocletiano Imperatore.
- Die xxviii. Commemoratio gloriosæ Nativitatis Domini nostri Iesu Christi ex Maria Virgine,
Martyrium quinquaginta supra centum Virorum, & vigin-tiquatuor Mulierum in urbe Antinopoli.
- Die xxix. Altera Nativitatis Domini nostri Iesu Christi Commemo-ratio, iuxta ritum Ecclesiæ Alexandrinæ Coptorum.
- Die xxx. Requies Sancti Patris nostri Ioannis Hegumeni, Abbatis Monasterii S. Macarii in Scythia;

M E N S E T V B A (I A N V A R I O).

- Die i. Translatio Corporis S. Stephani, Diaconorum, & Mar-tyrum Principis, in urbem Constantinopolim.
Martyrium S. Leondiani sub Maximiano Imperatore.
- Die ii. Martyrium S. Callinici Episcopi, sub Diocletiano Impe-ratore.
Requies S. Theonæ, Papæ Alexandriae decimi sexti.
- Die iii. Caedes Sanctorum centies, & quadraginta quatuor mil-lium Infantium Bethlehem.
- Die iv. Translatio S. Ioannis Evangelistæ.
- Die v. Martyrium Sancti religiosi Eusebii Vranici, & Malaniae, sub Iuliano Apostata,
Martyrium quinquaginta Virorum, & quatuor Mulierum.
- Die vi. Commemoratio Sanctæ Circumcisionis Domini, ac Dei nostri Iesu Christi.
Translatio Eliae Prophetæ vivi in coelos.
Commemoratio Sancti Patris Marciani, Papæ Alexan-driae octavi.
- Die vii. Commemoratio S. Basilii Magni, Episcopi Caesareæ.
- Die viii. Requies Sancti Silvestri Papæ Romæ.
- Die viii. Dedicatio Ecclesiæ Monasterii S. Macarii in Aegypto, a Be-niamino, Alexandria Patriarcha trigesimo octavo, peracta.
Com-

- Commemoratio S. Andronici, Alexandriae Patriarchae trigefimi septimi.
- Requies Sancti Patris Beniamini, Alexandriae Patriarchae trigefimi octavi.
- Die ix. Requies Sancti Patris Abrahami, Monachi in Monasterio S. Macarii.
- Die x. Ieiunium in pervigilio Epiphaniae Domini nostri Iesu Christi, austere observandum, iuxta ritum Ecclesiae Alexandrinae Coptorum.
- Die xi. Memoria Baptismi Christi Domini Dei nostri in Iordane fluvio.
- Martyrium S. Anatolii Persae, sub Diocletiano Imperatore.
- Die xii. Martyrium S. Theodori Antiocheni.
- Die xiii. Memoria primi miraculi a Domino nostro Iesu Christo editi in Cana Galileae.
- Die xiv. Requies Sancti Patris nostri Arclidis, Monachi Romani.
- Requies S. Maximi fratris Romani, cuius memoria colitur die xxvii. huius mensis. *Tubae*. Ianuarii.
- Die xv. Requies S. Abdiae Prophetae.
- Requies S. Gregorii fratris S. Basilii, iuxta ritum Syrorum.
- Die xvi. Martyrium Philothei Antiocheni, sub Diocletiano Imperatore.
- Requies Sancti Patris nostri religiosissimi Ioannis, Alexandriae Patriarchae quadragesimi octavi.
- Die xvii. Commemoratio Sanctorum gloriosorum Maximi, eiusque fratris Dumadii, Monachorum sub S. Macario Abbate.
- Die xviii. Requies Sancti Patris religiosi Mar-Iacobi, Episcopi Nisibis, S. Ephraemi praeceptoris.
- Die xix. Inventio Reliquiarum Sanctorum Martyrum Ori Abbatis, eiusque fratris Besorii, & matris eorum Piroae in Aegypto inferiori.
- Die xx. Requies Sancti Apostoli Prochori, ex septuaginta Christi Discipulis.
- Commemoratio Nahiae Martyris, & Dedicationis Ecclesiae S. Ioannis Calybitae, qui aureum Evangelium habebat in urbe Roma.
- Die xxi. Requies Deiparae Virginis purissimae Mariae, mulierum Dominae.
- Requies S. Hilariae, Zenonis Imperatoris filiae.
- Requies S. Gregorii, fratris Basilii, Episcopi Nysseni.
- Die xxii. Requies S. Antonii Magni, Patris omnium Monachorum.
- Die xxiii. Martyrium Sancti magni Tunothei Apostoli.
- Die xxiv. Requies Sanctae Mariae Virginis, Monialis Alexandrinae.
- Commemoratio S. Abfadii Presbyteri.
- Die xxv. Requies Sancti religiosi Petri Anachoretæ in solitudine S. Macarii.
- Com-

- Commemoratio Sancti Asclapii Martyris.
- Die xxvi. Martyrium Sanctorum Patrum Monachorum seniorum, novem supra quadraginta, qui caesi sunt a Barbaris in Aegypto, sub Theodosio, Arcadii filio, Imperatore. Requies S. Anastasiae, Patriciae Constantinopolitanae.
- Die xxvii. Martyrium S. Serapionis, & Sociorum centum & quadraginta Martyrum. Translatio Reliquiarum S. Timothei Apostoli, ex urbe Epheso ad urbem Constantinopoleos, sub Constantino Imperatore.
- Die xxviii. Martyrium S. Clementis, Episcopi Ancyrae in Galatia, septem agonibus insignis, sub Diocletiano, & Maximiano Imperatoribus.
- Die xxix. Requies S. Eusebiae Romanae, cognomento Xenae, idest Hospitae. Commemoratio S. Cyriaci Confessoris.
- Die xxx. Martyrium Sanctarum trium Virginum, ac sororum, Fidei, Spei, Charitatis, earumque matris Sophiae, sub Hadriano Imperatore,

M E N S E E M S C I R (F E B R V A R I O).

- Die i. Commemoratio centum & quinquaginta Patrum, qui Constantinopoli convenerunt sub Theodosio Magno Imperatore, Damaso Papa Romae, Timotheo Papa Alexandriae, Meletio Papa Antiochiae, & Cyrillo Episcopo Hierosolymae adversus Macedonium Patriarcham Constantinopolitanum, Sabellium Episcopum Lybiae, & Apollinarem.
- Dedicatio Ecclesiae Sacrosancti Martyris Petri, Alexandriae Patriarchae decimi septimi, quae sub initium Imperii Constantini Magni fundata est extra moenia urbis Alexandriae.
- Die ii. Requies S. Longini Abbatis Monasterii Alzegiage, sive Montis Nitriae.
- Commemoratio Sancti Patris Magni Pauli primi Eremitae.
- Die iii. Requies Sancti Patris Iacobi Monachi.
- Die iv. Martyrium Sancti Gaii, ex septuaginta Christi Discipulis.
- Die v. Requies Sancti Patris nostri Agrippini, Alexandriae Patriarchae decimi, qui Celadionem, seu Claudianum excepit. Commemoratio S. Bissae, Monasterii Achmimensis in Aegypto superiore Fundatoris, & S. Abanubii, qui habebat flabellum aureum.

Re-

- Requies Sancti Patris nostri Apollinis, cuius historia describitur sub die xxv. mensis Babae.
- Translatio Reliquiarum quadraginta novem Monachorum seniorum a Barbaris sub Theodosio, Arcadii filio, Imperatore caesorum, ad Ecclesiam iisdem dicatam apud Monasterium Sancti Macarii in Nitria.
- Requies Sancti Patris Hippolyti Episcopi Portuensis, quem Papam Romae adpellant Orientales.
- Die vi. Manifestatio Corporis S. Hippolyti Papae Romae, quod in profundum mare iussu Claudii Imperatoris proiectum fuerat.
- Certamen Sanctorum Thaumaturgorum Cyri, & Ioannis, Athanasiae, eiusque trium filiarum Theodotae, Theopistae, & Eudoxiae Martyrum, sub Diocletiano Imperatore.
- Die vii. Requies Patris Alexandri, Patriarchae Alexandriae quadragiesimi tertii.
- Requies Patris nostri Theodori, Patriarchae Alexandriae quadragiesimi quinti.
- Die viii. Praesentatio Christi Domini ad Templum, quadraginta diebus post eius Nativitatem.
- Die ix. Requies Sancti Patris nostri magni Barsumae, Monachorum Syrorum Abbatis.
- Martyrium S. Pauli Syri.
- Die x. Martyrium S. Iacobi, filii Alphaei, Apostoli.
- Martyrium S. Iusti, filii Numeriani Imperatoris.
- Requies S. Isidori Doctoris Pelusiotae.
- Commemoratio S. Nili, Episcopi Persidis.
- Die xi. Martyrium Sancti Patris gloriosi Fabiani Papae Romae, sub Decio Imperatore.
- Die xii. Requies Sancti Patris religiosi Gelasii, Monachorum Nitriae Abbatis.
- Die xiii. Martyrium S. Sergii Atribensis.
- Requies Patris Timothei, Alexandriae Patriarchae vicesimi sexti.
- Die xiv. Requies Patris Severi, Patriarchae Antiochiae.
- Requies S. Iacobi, Alexandriae Patriarchae quinquagesimi.
- Die xv. Requies Sancti Prophetae Zachariae, ex duodecim Prophetis minoribus.
- Dedicatio Ecclesiae Sanctorum Quadraginta Martyrum Sebastae, a S. Basilio Magno peracta.
- Commemoratio Patris nostri religiosi Paphnutii Abbatis.
- Die xvi. Requies S. Elisabeth, matris Ioannis Baptistae.
- Die xvii. Martyrium S. Minae, Monachi Achmimensis, idest Panopolitani.
- Die

- Die xviii. Requies S. Melanii Confessoris , Patriarchae Antiochiae ,
sub Constantino , Constantini Magni filio , Imperatore .
- Die xix. Translatio Reliquiarum Sancti Martiniani Monachi in ur-
bern Antiochiam .
- Die xx. Requies Sancti Patris nostri gloriosi Petri , Alexandriae
Patriarchae vicesimi primi .
Commemoratio Sanctorum Martyrum Basilii , & Timo-
thei Alexandriae .
- Die xxi. Requies Sancti Patris nostri Gabrielis , Alexandriae Pa-
triarchae quinquagesimi septimi .
Requies S. Zachariae Episcopi Schagensis in Aegypto in-
feriori ,
Martyrium S. Onesimi Presbyteri , discipuli S. Pauli Apo-
stoli .
- Die xxii. Commemoratio Maruthae , Episcopi in Mesopotamia , &
Translatio Reliquiarum Sanctorum Martyrum , ex Per-
siae in urbem Martyropolim , quam hodie *Maiphar-
ebim* vocant , sub Theodosio Magno , Romanorum
Imperatore .
- Die xxiii. Martyrium S. Eusebii , filii S. Basilidis , & Sociorum ,
sub Diocletiano Imperatore .
- Die xxiv. Requies Sancti Agapeti Thaumaturgi , Episcopi Sinai ,
sub Constantino Magno Imperatore .
Commemoratio Timothei Martyris Gazae in Palaestina ,
Martyrium S. Matthiae in Cypri insula .
- Die xxv. Martyrium Archippi , Philemonis , & Sociorum , S. Pauli
Apostoli discipulorum , & Lyciae Virginis .
Commemoratio Sanctorum Phonae Diaconi Martyris Ro-
mae , & Minae Martyris in Cypro .
- Die xxvi. Requies Sancti magni Prophetae Osee .
Martyrium Sadoch Episcopi , & centum viginti ceto So-
ciorum in Persiae , sub Sapore Rege , caesorum .
- Die xxvii. Requies Sancti Patris nostri Eustathii , Patriarchae An-
tiochiae .
- Die xxviii. Martyrium S. Theodori Romae in urbe Aftira , sub Ma-
ximino Imperatore .
- Die xxix. Martyrium S. Polycarpi , Episcopi Smyrnae .
- Die xxx. Inventio Capitis Sancti Prophetae Ioannis Baptistae .

Explicit Pars prima Synaxarii Coptorum , continens Acta Sancto-
rum , qui apud Ecclesiam Alexandrinam Coptorum per priorum sex
anni Coptici mensium circulum celebrantur .

Codex in 4. maximo bombyc. luce dignus , constat paginis 150.
Arabicis literis , & sermone exaratus a *Michele Episcopo Meligenfi* in
Ae-

Aegypto inferiore, circa annum Christi millesimum quadringentesimum vicesimum quintum, quo is claruit.

CXVI.

SYNAXARII, sive Martyrologii Arabici Coptorum, Pars secunda, continens Acta Sanctorum, quorum memoria colitur ab Ecclesia Alexandrina per posteriorum sex anni Coptici mensium circum : auctore supra laudato Michaële Episcopo Meligensi in Aegypto inferiore.

MENSE BAR MAHAT (MARTIO).

- Die i. Requies S. Praxii, Episcopi Hierusalem.
Commemoratio Sancti Patris nostri Mercurii Episcopi.
Martyrium S. Alexandri Romani, sub Maximiano Imperatore.
- Die ii. Martyrium Sancti Patris nostri Macravii, Episcopi Nakii in Aegypto inferiore.
- Die iii. Requies Beatissimi Patris nostri Hadidi Presbyteri.
Requies Sancti Patris nostri electi Cosmae, Patriarchae Alexandriae quinquagesimi quarti.
- Die iv. Memoria duodeviginti Patrum, qui in insula Beni Amirae adversus Quartadecimanos convenerunt.
Martyrium S. Iulii, Ducis Pergae in Pamphylia.
- Die v. Requies Sancti Patris Serapionis Hegumeni, Monasterii Sancti Ioannis in Aegypto Abbatis.
Martyrium Sanctae Eudociae Samaritanae, sub Traiano Imperatore.
- Die vi. Martyrium S. Dioscori Alexandrini, sub primis Mahometanorum Chaliphis.
Requies S. Theodoti, Episcopi Cyrinae in Cipro, sub Licinio Imperatore.
- Die vii. Martyrium Sanctorum Philemonis, Apollonii, & Sociorum, sub Diocletiano Imperatore.
- Die viii. Requies S. Iuliani, Alexandriae Patriarchae undecimi.
Martyrium S. Ariani, Praefecti Antinopolis, sub Diocletiano Imperatore.
- Die ix. Requies S. Matthiae Apostoli.
Requies S. Iuliani, Alexandrini Martyris sub Iuliano Apostata.
- Die x. Manifestatio Crucis Domini nostri Iesu Christi.

Part. II.

Z

Die

- Die xi. Martyrium S. Nili in Chersone , sub Diocletiano .
 Die xii. Manifestatio virginitatis S. Demetrii , Patriarchae Alexandrini duodecimi .
 Die xiii. Certamen Sanctorum quadraginta Martyrum Sebastes , sub Licinio Imperatore .
 Requies Sancti Patris nostri Dionysii , Patriarchae Alexandriae decimi quarti .
 Die xiv. Martyrium S. Sanuthii Elbehenfis .
 Die xv. Requies Sanctae Sarae , Monialis in Aegypto superiore .
 Die xvi. Requies Sancti Patris nostri Chaili , Patriarchae Alexandriae quadragesimi sexti .
 Die xvii. Requies S. Lazari , quem Dominus a mortuis revocavit .
 Die xviii. Martyrium S. Isidori , sub Decio Imperatore .
 Die xix. Requies S. Aristobuli , ex septuaginta Christi Discipulis .
 Die xx. Requies S. Chaëlis , Patriarchae Alexandriae quinquagesimi tertii .
 Resuscitatio Lazari a mortuis .
 Dedicatio Ecclesiae S. Ascalonis Abbatis in Aegypto .
 Die xxi. Accessus Domini nostri Iesu Christi cum Apostolis ad domum Bethaniae .
 Commemoratio Sanctorum Martyrum Theodori , & Timothei .
 Die xxii. Requies Sancti Patris nostri Cyrilli , Episcopi Hierosolymitani .
 Die xxiii. Requies Sancti magni Prophetae Danielis .
 Die xxiv. Requies Sancti Patris nostri Macarii , Alexandriae Patriarchae quinquagesimi noni .
 Die xxv. Requies Sancti magni Apostoli Nicephori , ex septuaginta Christi Discipulis .
 Die xxvi. Requies Sanctae Virginis Apraxiae , Monialis in urbe Roma .
 Die xxvii. Requies Sancti magni Macarii Aegyptii , Monachorum Abbatis .
 Memoria Crucifixionis Domini Dei , ac Salvatoris nostri Iesu Christi .
 Die xxviii. Requies piissimi , ac magni Imperatoris Constantini .
 Die xxix. Annunciatio Deiparae Virginis Mariae .
 Die xxx. Commemoratio S. Gabrielis Archangeli , & Samsonis ex Iudicibus Israël .
 Translatio Corporis S. Iacobi Intercifi .

MENSE PHARMUTHI (APRILI).

- Die i. Commemoratio Sancti Patris Silvani , Monachi in Aegypto superiore .

Me-

- Memoria eiectionis Arabum e Monasterio S. Macarii in Nitria .
- Memoria S. Aaronis , fratris Moyfis .
- Martyrium S. Ioannis Monachi , a Mahometanis caesi , anno Martyrum millesimo nonagesimo sexto (Chrilti 1380.)
- Die II. Martyrium S. Christophori , qui faciem canis habebat , sub Decio Imperatore .
- Requies Sancti Thaumaturgi Patris Halemi Aegyptii .
- Die III. Requies S. Ioannis , Episcopi Hierosolymitani .
- Requies Sancti Patris nostri Michaelis , Patriarchae Alexandrini septuagesimi primi .
- Martyrium S. Deusedit , a Mahometanis caesi , anno Martyrum millesimo nonagesimo sexto (Chrilti 1380.)
- Die IV. Martyrium Sanctorum Victoris , Decii , Irenes , & plurimorum Martyrum Virorum , & Mulierum , sub Iuliano Apostata .
- Martyrium Sanctarum mulierum Gazulae , Ghizalae , & Nozhae , a Mahometanis caesarum , anno Martyrum millesimo nonagesimo sexto .
- Die V. Requies Sancti magni Prophetae Ezechielis .
- Die VI. Requies S. Mariae Aegyptiae Poenitentis .
- Memoria Apparitionis Christi Domini ad Thomam Apostolum , octavo post eius Resurrectionem die .
- Die VII. Requies S. Ioachim , patris Deiparae Virginis Mariae .
- Commemoratio Agapae , & Theodoraе Martyrum , & S. Macroii Abbatis Monasterii S. Minae in Aegypto .
- Die VIII. Martyrium Sanctarum Virginum Agapes , Irenes , & Chioniae , sub Maximiano Imperatore .
- Certamen Sanctorum centum & quinquaginta Martyrum Persarum .
- Die IX. Requies Sancti Patris Zofimi , Monachi , & Presbyteri .
- Memoria miraculi a Sanuthio Patriarcha Alexandriae quinquagesimo quinto editi .
- Die X. Requies Sancti Patris Isaac , discipuli Sancti Patris nostri magni Apollinis Abbatis .
- Requies Sancti Patris nostri Gabrielis , filii Tarich , Patriarchae Alexandriae septuagesimi .
- Die XI. Requies Sanctae Theodoraе Alexandrinae .
- Commemoratio Sancti Patris nostri Ioannis , Episcopi Gazae .
- Die XII. Requies Sancti Patris Alexandri , Patriarchae Hierosolymitani .
- Commemoratio S. Antonii Episcopi Thamoiae in Aegypto .
- Die XIII. Martyrium Sanctorum Patrum Monachorum Iosue , & Iosephi , discipulorum S. Milii .

- Commemoratio Sanctae Dionysiae Diaconissae.
 Die XIV. Requies Sancti Patris nostri Maximi, Patriarchae Alexandriae decimiquinti.
 Die XV. Dedicatio Ecclesiae S. Nicolai Episcopi Myrae, quam Alexandriae primo sibi extruxerunt Christiani Iacobitae.
 Commemoratio Sancti Apostoli Agarii, ex septuaginta Christi Domini Discipulis.
 Commemoratio Sanctae Martyris Alexandrae Imperatricis, Diocletiani Imperatoris coniugis.
 Die XVI. Martyrium Sancti magni Alexii, Episcopi Bergami, Sancti Ioannis Theologi Evangelistae discipuli.
 Die XVII. Martyrium S. Eusebii, sub Diocletiano Imperatore.
 Die XVIII. Martyrium S. Iacobi Apostoli, fratris Ioannis, filii Zebedaei.
 Die XIX. Certamen S. Simeonis Armeni, Episcopi Persidis, sub Sapore, Hormisdas filio, Persarum Rege.
 Martyrium Davidis Monachi, filii Gabrielis Pergensis, a Mahometanis caesi, anno Martyrum millesimo nonagesimo nono (Christi 1383.)
 Die XX. Martyrium S. Bennodii sub Ariano, Aegypti Praefecto.
 Die XXI. Requies S. Prothei Atheniensis.
 Die XXII. Requies S. Isaac Horinensis.
 Requies Sancti Patris nostri Alexandri, Alexandriae Patriarchae decimi noni.
 Requies S. Marci Secundi, Alexandriae Patriarchae quadragessimi noni.
 Die XXIII. Martyrium S. Georgii Melitiniensis, sub Diocletiano Imperatore.
 Die XXIV. Martyrium S. Syneti, socii Sancti Martyris Isidori.
 Requies S. Sanuthii, Alexandriae Patriarchae quinquagesimi quinti.
 Die XXV. Martyrium Sanctae Sarae Antiochenae, & filiorum, sub Diocletiano Imperatore.
 Commemoratio S. Bennodii Anachoretae, & S. Theodori religiosi, ac centum Martyrum in Perside.
 Die XXVI. Martyrium S. Sisinii, sub Diocletiano Imperatore.
 Die XXVII. Martyrium S. Victoris, filii Romani, sub Diocletiano Imperatore.
 Die XXVIII. Martyrium S. Milii Anachoretae.
 Die XXIX. Requies Sancti Apostoli Evaristi, ex septuaginta Christi Domini Discipulis.
 Requies Sancti Patris Acacii, Episcopi Hierosolymitani.
 Die XXX. Martyrium S. Marci Evangelistae, Patriarchae Alexandriae primi.

MENSE BESENSIO (MAIO).

- Die i. Nativitas Deiparae Virginis Dominae nostrae Mariae.
 Die ii. Requies Sancti Ioh iusti.
 Requies Sancti Patris Theodori, discipuli S. Pachonii Abbatis.
 Martyrium Sancti Philothei Presbyteri, a Mahometanis caesi, anno Martyrum millesimo nonagesimo nono.
 Die iii. Requies Sancti Apostoli Iasonis, ex septuaginta Christi Discipulis.
 Die iv. Requies Sancti Patris nostri Ioannis, Patriarchae Alexandriae vicesimi noni.
 Die v. Requies Sancti magni Prophetae Ieremiae.
 Die vi. Martyrium S. Isaaci Dapharensis.
 Requies Sancti Patris Macarii, Presbyteri Alexandrini.
 Martyrium S. Bannodii Bandarensis.
 Die vii. Requies Sancti Patris nostri Athanasii Apostolici, Patriarchae Alexandriae vicesimi.
 Die viii. Martyrium S. Ioannis Semanuthensis.
 Ascensio Domini Dei, ac Salvatoris nostri in Caelos.
 Requies Sancti Patris nostri Danielis, Hegumeni Scehatensis.
 Die ix. Requies Sanctae Helenae Imperatricis.
 Martyrium Arsenii Habessyni, a Mahometanis caesi, anno Martyrum millesimo nonagesimo sexto (Christi 1380.)
 Die x. Commemoratio Sanctorum trium Puerorum Ananiae, Azariae, & Misaëlis.
 Die xi. Commemoratio Sanctae Theocliae, coniugis S. Iusti.
 Commemoratio S. Nichonii Episcopi.
 Die xii. Requies Sancti Patris nostri Ioannis Chrysostomi, Patriarchae Constantinopolitani.
 Apparitio Crucis igneae Hierosolymis.
 Die xiii. Requies S. Patris sapientis Arsenii Romani.
 Die xiv. Requies Sancti Patris Pachonii, Abbatis Congregationis spiritualis Monachorum.
 Martyrium Sancti Epimachi Aegyptii.
 Die xv. Martyrium Sancti Simeonis Zelotae Apostoli.
 Certamen Sanctorum quatuordecim Martyrum sub Diocletiano Imperatore.
 Commemoratio Sancti Minae Diaconi.
 Martyrium Sanctorum Sadrachii Presbyteri, & Phadlallae pharmacopolae, a Mahometanis caesorum, anno Martyrum millesimo nonagesimo nono (Christi 1383.)
 Die

- Die XVI. Commemoratio Sancti Ioannis Evangelistae, eiusque praedicationis in Asia.
- Die XVII. Requies Sancti magni Epiphani, Episcopi Cypri.
- Die XVIII. Requies Sancti Georgii, socii Sancti Abrahami Abbatis.
- Die XIX. Requies Sancti Patris nostri Isaaci, Presbyteri Cellarum. Martyrium Sancti Isidori Antiocheni.
- Die XX. Requies Sancti Patris nostri Amanii, Monachi Tutenfis.
- Die XXI. Requies Sancti Marciani Mardensis.
- Die XXII. Requies Sancti Apostoli Andronici, ex septuaginta Christi Domini Discipulis.
- Die XXIII. Requies Sancti Apostoli Iulii, ex septuaginta Christi Domini Discipulis. Martyrium Sancti Iuliani Alexandrini, eiusque Matris.
- Die XXIV. Adventus Domini Dei Salvatoris, ac Regis nostri Iesu Christi in Aegyptum. Requies Sancti Prophetae Abacuc, ex duodecim minoribus Prophetis.
- Die XXV. Martyrium Sancti Colluthi Medici, sub Ariano Aegypti Praefecto, & Diocletiano Imperatore.
- Die XXVI. Martyrium Sancti Apostoli Thomae.
- Die XXVII. Requies Sancti Patris nostri Ioannis, Patriarchae Alexandriae trigesimali. Requies Sancti Lazari, Episcopi Cypri.
- Die XXVIII. Adventus Corporis Sancti Epiphani in Cypri insulam.
- Die XXIX. Requies Sancti Patris Simeonis Syri Stylitae.
- Die XXX. Requies Sancti Patris nostri Michaelis, Patriarchae Alexandriae sexagesimali octavi. Requies Sancti Cyri, ex septuaginta Christi Domini Discipulis.

MENSE BONA (IUNIO).

- Die I. Requies Sancti Carpi, ex septuaginta Christi Domini Discipulis. Dedicatio Ecclesiae S. Leontii Damasceni, & miraculum in ea patratum.
- Die II. Inventio Corporum Sanctorum Ioannis Baptistae, & Sancti Elisei Prophetae in urbe Alexandria.
- Die III. Requies Sanctae Marthae Aegyptiae.
- Die IV. Martyrium Sancti Sanuthii Aegyptii.
- Die V. Requies Sancti Iacobi Confessoris.
- Die VI. Martyrium Sancti Theodori Alexandrini Monachi.
- Die VII. Martyrium Sancti Abichironis sub Diocletiano Imperatore.
- Die

- Die viii. Dedicatio Ecclesiae Deiparae Virginis Mariae ad Fontem, haud procul ab Elbehenfa.
- Die ix. Commemoratio Sancti magni Prophetae Samuelis.
- Die x. Martyrium Sanctae Dapemonae, & Sociorum.
Memoria mandati a Constantino Magno Imperatore editi adversus Idololatrias.
- Die xi. Martyrium S. Claudii, Imperatoris Numeriani nepotis.
Consecratio Ecclesiae Sanctorum Quadraginta Martyrum in urbe Alexandria, Salvatori nostro dicatae.
- Die xii. Requies S. Iulii, Patriarchae Alexandriae sexti.
Commemoratio Sancti magni Michaelis Archangeli.
Vita Sanctae Euphemiae, & miraculum a S. Michaelis Archangelo editum.
- Die xiii. Requies Sancti Patris nostri Ioannis, Episcopi Hierosolymitani.
- Die xiv. Martyrium Sanctorum Abgari, Ioannis, Ptolemaei, & Philinae.
- Die xv. Dedicatio Ecclesiae Sancti Minae in Marioth.
- Die xvi. Requies Sancti Patris Onuphrii Anachoretae.
- Die xvii. Requies S. Lytsonii Presbyteri.
- Die xviii. Requies Sancti Patris nostri Damiani, Patriarchae Alexandriae trigesimali quinti.
- Die xix. Requies S. Georgii Neophiti, sub Mahometanorum Chaliphis.
Martyrium S. Basianopi Damiatensis.
- Die xx. Requies Sancti magni Prophetae Elisei.
- Die xxi. Commemoratio Deiparae Virginis Mariae.
Requies Sancti Patris nostri Cerdonis, Patriarchae Alexandriae quarti.
- Die xxii. Martyrium Sanctorum Cosmae, & Damiani, fratrumque eorum Anthimi, Leontii, & Eupreprii, eorumque matris Theodotae, sub Diocletiano Imperatore.
- Die xxiii. Requies S. Abanubii Monachi, sub Diocletiano Imperatore.
- Die xxiv. Martyrium Sancti Patris Moysis Aethiopis.
- Die xxv. Martyrium Sancti Apostoli Iudae, filii Iosephi, ex septuaginta Christi Domini Discipulis.
Requies Sancti Patris nostri Petri, Patriarchae Alexandriae trigesimali quarti.
- Die xxvi. Requies Sancti magni Prophetae Iosue, filii Nave.
- Die xxvii. Requies S. Ananiae, Episcopi Damasci.
Martyrium S. Thomae Sandalatenfis.
- Die xxviii. Requies Sancti Patris nostri Theodosii, Patriarchae Alexandriae trigesimali tertii.
- Die xxix. Martyrium Sanctorum septem Monachorum Baieffidi, Cotilae,

tilae , Ardamae , Moyſis , Iofue , Barchelai , & alterius
Cotilae , necnon Sanctorum Abbatis Ori , & Biſſaei ,
eorumque matris Dandarae .

Die xxx. Nativitas S. Ioannis Baptiſtae .

M E N S E A B I B O (I U L I O).

- Die i. Martyrium Sanctae Phebroniae , Monialis in Monasterio
Sanctae Bryenae in urbe Niſibi in Meſopotamia , ſub
Imperatore Diocletiano , & Selino Praefide .
Requies Sanctorum fratrum Biuchae , & Beniamini Presby-
terorum .
- Die ii. Requies S. Thaddaei , ex duodecim Chriſti Domini Apo-
ſtoliſ .
- Die iii. Requies Patris noſtri Columnae Fidei , & Lampadis Eccle-
ſiae Orthodoxe S. Cyrilli , Patriarchae Alexandriae vice-
ſini quarti .
Requies Sancti Patris Caeleſtini Papae Romae , diſcipuli
S. Bonifacii Papae .
- Die iv. Translatio Reliquiarum Sanctorum Cyri , & Ioannis in
Eccleſiam S. Marci de urbe Alexandria .
- Die v. Martyrium Sanctorum magnorum Apoſtolorum Petri , &
Pauli , Principum , Diſcipulorum Chriſti Domini .
- Die vi. Martyrium Sancti Apoſtoli Olympae , cognomento Pauli ,
ex ſeptuaginta Chriſti Diſcipuliſ .
Martyrium Sanctae Theodoſiae , & duodecim ſupra bis
centum Mulierum , ſub Leone Iconomacho .
- Die vii. Requies Sancti Patris Sanuthii Achmimendiſ Archimandritae .
Martyrium S. Ignatii Papae Romae , qui Petrum Apoſtolum
excepit . „ Sed in hoc hallucinatur auctor Synaxarii ,
„ nam iuxta communem Orientalium traditionem , Igna-
„ tius Antiochiae Epiſcopus fuit , non vero Papa Romae .
- Die viii. Requies S. Biſſaei Anachoretae apud Monasterium Sancti
Macarii .
Martyrium Sanctorum Abironiſ , cuiusque fratris Athami
Aegyptiorum .
Martyrium S. Paulini Presbyteri Aegyptii .
Requies S. Cari , fratris magni Theodoſii Imperatoris , qui
in finibus terrarum , haud procul ab Inferis Anachore-
tam egit .
- Die ix. Martyrium Sancti Apoſtoli Simeoniſ Cleophae , Epiſcopi
Hierofolymitani .

Re-

- Requies Sancti Patris nostri Claudiani , Alexandriae Patriarchae noni .
- Die x. Martyrium S. Theodori , Episcopi Pentapolis , sub Diocletiano Imperatore .
Certamen Sancti Martyris Theodori , Episcopi Cyrenes , sub Diocletiano .
- Die xi. Martyrium Sanctorum Ioannis , & Simeonis , sub Diocletiano Imperatore .
- Die xii. Martyrium Sancti Abbatis Ori , sub Diocletiano .
- Die xiii. Requies Patris nostri Bissinthii , Episcopi Copton .
Martyrium S. Ammonii Tuchenis , sub Eugenio Praefide Aegypti .
- Die xiv. Dedicatio Ecclesiae Primogenitorum in urbe Cairo .
Martyrium S. Procopii Hierosolymitani , sub Diocletiano Imperatore .
- Die xv. Requies Sancti Patris nostri Ephraem Syri .
- Die xvi. Requies S. Ioannis Calybitae , qui aureum Evangelium habebat .
- Die xvii. Martyrium Sanctae Virginis Euphemiae , sub Diocletiano Imperatore .
- Die xviii. Martyrium Sancti Apostoli Iacobi , filii Ioseph , Hierosolymorum Episcopi .
- Die xix. Martyrium S. Bathlani Medici .
- Die xx. Martyrium Sancti Theodori .
- Die xxi. Requies S. Silinii Eunuchi .
- Die xxii. Martyrium S. Macarii , filii Basilidis , sub Diocletiano Imperatore .
- Die xxiii. Certamen S. Longini Centurionis , sub Tiberio Imperatore .
Commemoratio Sanctae magnae gloriosae Martyris Marinae .
- Die xxiv. Martyrium S. Abanubii , sub Diocletiano Imperatore .
Requies Sancti Patris nostri Simeonis , Patriarchae Alexandriae quadragesimi secundi .
- Die xxv. Requies Sanctae Teclae Apostolae .
- Die xxvi. Requies Sancti senis iusti Iosephi fabri lignarii , Deiparae Virginis Mariae Sponsi , qui Pater Christi vocari promeruit .
Requies Sancti Patris nostri Timothei , Patriarchae Alexandriae vicelimi secundi .
- Die xxvii. Martyrium S. Abamonii Mariuthensis , sub Praefide Ariano .
- Die xxviii. Requies Sanctae Mariae Magdalенаe .
- Die xxix. Martyrium S. Barsenuphii , Legisperiti .
- Die xxx. Martyrium Sanctorum Mercurii , & Ephraemi Achmimensium .

MENSE MESORI (Augusto).

- Die I. Martyrium S. Abali, filii Iusti, sub Diocletiano Imperatore.
 Die II. Requies Sanctae Bapsiae Menuphensis.
 Die III. Requies Sancti Simeonis Inclusi.
 Die IV. Requies Sancti Regis Ezechiae, filii Achaz.
 Die V. Requies Sancti Ioannis Militis, sub Iuliano Apostata.
 Die VI. Martyrium Sanctae Iulittae Caesareensis.
 Die VII. Commemoratio Professionis in medio Apostolorum a Sancto Petro emissae, quod nimirum Christus est Dei filius.
 Requies Sancti Patris nostri Timothei, Patriarchae Alexandriae vicesimi sexti.
 Conceptio Deiparae Virginis Mariae, per Gabrielem Archangelum Ioachimo, & Annae annunciata.
 Die VIII. Martyrium Sanctorum Machabaeorum Eleazari, Solomonidis, & septem Filiorum.
 Die IX. Martyrium S. Aarii Presbyteri, sub Imperatore Diocletiano.
 Die X. Martyrium Sancti Petri, sub Decio Imperatore.
 Die XI. Requies Sancti Patris nostri Moyfis, Episcopi Osimae.
 Die XII. Promotio Constantini Magni ad Imperium Romanum.
 Die XIII. Transfiguratio Domini nostri Iesu Christi in monte Tabor.
 Die XIV. Miraculum Alexandriae editum a Theophilo, Patriarcha Alexandrico, S. Cyrilli avunculo, & praedecessore.
 Die XV. Requies Sanctae Mariae, quae mutato nomine, Marinus dicta est.
 Die XVI. Assumptio Corporis Sanctae Deiparae Virginis Mariae in caelos.
 Die XVII. Martyrium SS. Iacobi Mangiugensis, Abrahami, & Ioannis, sub Diocletiano Imperatore.
 Die XVIII. Requies S. Alexandri, Patriarchae Constantinopolitani.
 Die XIX. Translatio Corporis S. Macarii Magni in Nitriam.
 Die XX. Requies Sanctorum septem Puerorum Ephesi, sub Theodosio iuniore Imperatore.
 Die XXI. Requies Sanctae Irenes Augustae, Arcadii Imperatoris filiae.
 Die XXII. Requies Sancti magni Prophetae Michaeae, filii Ioelis.
 Die XXIII. Martyrium Sanctorum triginta millium Christianorum Monophysitarum, iussu Leonis Imperatoris, Alexandriae caecorum.
 Martyrium S. Damiani Antiocheni.
 Die XXIV. Requies Sancti magni Patris nostri Thomae, Episcopi Germaniciae.
 Die XXV. Requies Sancti Patris Bessarionis, discipuli Sancti magni Antonii Abbatis.

Die

- Die xxvi. Martyrium Sancti Moyſis, eiſque ſororis Sarae, ſub Se-
vero Imperatore.
Commemoratio S. Agapii Militis, & Teclae Monialis,
ſub Iuliano Apoſtata.
Die xxvii. Martyrium S. Memnonis, eiſque ſororis Eudoxiae.
Die xxviii. Commemoratio Sanctorum Patrum noſtrorum Abrahami,
Iſaaci, & Iacobi.
Die xxix. Martyrium S. Athanaſii Episcopi Tarſi, Cariffimi, &
Neophyti, ſub Valeriano Imperatore.
Die xxx. Requies Sancti magni Prophetae Malachiae, ex minoribus
duodecim Prophetis.

M E N S E P A R V O

*Qui conſtat quinque diebus & ſex horis, quae ſingulis quadrienniis
integrum diem conficiunt.*

- Die i. Certamen Sancti Martyris Eutychii, diſcipuli S. Ioannis
Evangeliftae.
Martyrium S. Biſſaei, fratris Sancti Martyris Abbatis Ori.
Die ii. Requies Sancti Apoſtoli Titi, ad quem epistolam ſcripſit
Paulus Apoſtolus.
Die iii. Commemoratio Sancti Archangeli Raphaëlis.
Martyrium S. Hadriani, & Natoliae eiſ coniugis, ſub
Maximino Imperatore.
Die iv. Requies Sancti Patris Iamini Anachoretæ.
Requies S. Liberii Papæ Romæ.
Die v. Requies Sancti Patris noſtri Iacobi, Episcopi Memphis.
Requies Sancti magni Prophetæ Amos, patris Iſaiae, ex
minoribus duodecim Prophetis.
Requies Sancti magni Barſumæ, Aegyptii Monachi.

Hucusque Synaxarium Coptorum: e quo ſi pauca demas, quae
de commentitiis Pſeudoſanctorum Monophyſitarum miraculis ibidem
a Coptis finguntur, cetera quidem luce digniſſima eſſe arbitramur; ex
eo potiſſimum, quod in iis tota ferme nationis Coptorum, & Ha-
beſſynorum hiſtoria deſcribitur, Alexandrinae Eccleſiae traditiones, &
Eccleſiaſtici ritus illuſtrantur, ac varia optimae notae monumenta ad
ſacram, profanamque eruditionem, & ad Orientalis etiam Hiſtoriae
notitiam ſpectantia referuntur.

Codex in 4. maximo bombycinus, conſtat paginis 193. Arabicis
literis, & ſermone exaratus, & diſpoſitus a ſupra laudato *Michaële*
Episcopo Meligenſi in Aegypto ſuperiore, circa annum Chriſti milleſimum
quadringenteſimum viceliſimum quintum, quo is vivebat.

CXVII.

CHRONICON Arabicum, quod inscribitur: *Liber decem Dynastiarum*, seu Compendium Historiarum, ab Adamo usque ad Tartarorum Mogulensium Imperium perductum: hoc est ad annum Graecorum millesimum quingentesimum nonagesimum sextum, qui respondet anno Christi MCLXXXV. auctore Gregorio Bar-Hebraeo, cognomento Abulpharagio, Orientis Maphriano, idest Primato, de quo supra multoties.

Is autem Liber idem est, qui prodiit Arabice, & Latine, interprete Eduardo Pocockio, ex parte quidem, sub hoc titulo: *Specimen Historiae Arabum, sive Gregorii Abulpharagii de origine, & moribus Arabum succincta Narratio, cum Latina versione, & notis Eduardi Pocockii. Oxonii MDCL.* Integer vero: *Historia compendiosa Dynastiarum, Eduardo Pocockio interprete, Arabice, & Latine. Oxonii MDCLXIII. a mundo condito, usque ad annum Alexandri MDXCVI.*

Auctores, quos citat in hoc Opere, & sequitur Bar-Hebraeus, hi sunt:

- I. *Hermetis Trismegisti Sermones* ad discipulum Tatium per modum interrogationis, & responsionis; nullo tamen connexionis, vel consequentiae ordine dispositi, quum exemplar originarium (verba sunt Abulpharagii, ex versione Latina Pocockii pag. 7.) vetustate exesum fuerit. (In nostro tamen Codice legitur: quia exemplar originarium lingua Babylonica scriptum fuit.) Exstat autem apud nos lingua Syriaca. Hucusque Abulpharagius.
- II. *Anianus* Monachus Alexandrinus, Chronologus, quem *Abinam* Pocockius ex depravato MS. Codice reddit.
- III. *Africanus, Andronicus, Eusebius, & Iacobus* Edessenus.
- IV. *Porphyrii* opera, quae Syriace exstare dicuntur.
- V. *Apollonius*, cuius libros sub Al-Mamone Arabice redditos testatur Abulpharagius pag. 34. ubi & idem de *Euclidis*, & *Archimedis* libris factum adfirmat.
- VI. *Chronicon* antiquum Syriacum, Anonymo auctore pag. 43. ubi de *Autolyco* Mathematico, & *Theodosio*.
- VII. *Philemonis* Physiognomi liber, Syriace.
- VIII. *Nicolai* liber, Syriace de Summa Philosophiae Aristotelicae, quem *Honain Ebn-Isaac* e Graeco transtulit.
- IX. *Ephraem, Isaac* Syrus, & *Iacobus* Sarugensis.
- X. *Sergius* Rhemesensis.
- XI. *Ioannes* Grammaticus Alexandrinus, Historiae auctor.
- XII. *Paulus* Aegineta Medicus, cuius libros transtulit *Honain Ebn-Isaac*.

XIII.

- XIII. *Theophrasti* libri de Meteoris, de Moribus, & de Metaphysicis, quos e Syriaco in Arabicum convertit *Ibn-Adi*.
- XIV. Eiusdem *Theophrasti* libri de sensu, & sensibili, & de causis plantarum, quos transtulit *Abraham Ebn-Tacuin*.
- XV. *Aaron* Presbyter Alexandrinus, cuius Syntagma Medicum e Syriaca lingua Arabicum fecit *Masferiavajus* Medicus Basorensis.
- XVI. *Theoduni* Syntagma Medicum.
- XVII. *Theophilus* Ejesenus Maronita, Astronomus, Historicus, & Homeri interpres.
- XVIII. *Ioannes* Ebn-Batrik, hoc est Patricii filius, qui multa Arabice interpretatus est.
- XIX. *Hasan* Ebn-Sahel Astrologus.
- XX. *Ioannes* Mesue.
- XXI. *Honam* Ben-Isaac.
- XXII. *Hobaisus* librorum interpres.
- XXIII. *Georgius* Ebn-Bachtisva.
- XXIV. *Bachtisva* Gabrielis filius.
- XXV. *Sapores* Siheli filius.
- XXVI. *Habasus* Astronomus.
- XXVII. *Alpharganus*.
- XXVIII. *Abdalla* Ebn-Sahel.
- XXIX. *Mohammad* Ebn-Musa.
- XXX. *Abu-Maasar*, qui vulgo Albumasar.
- XXXI. *Ebn-Sina*, qui vulgo Avicenna.
- XXXII. *Iacob* Al-Cendi.
- XXXIII. *Kosta*, seu *Constans*, Lucae filius.
- XXXIV. *Mohammad*, *Achmed*, & *Hasan*, filii Musae Ebn-Sciacher, quorum opus mechanicum exstat in Bibliotheca Vaticana, Arabice, sub num. XXXIII.
- XXXV. *Thabeth* Ebn-Korra Sabaeus, qui libros de Sabaeorum religione Syriace composuit.
- XXXVI. *Abu-Nasr* Alpharabius.
- XXXVII. *Ioseph* Saher.
- XXXVIII. *Mohammad* Ebn-Giaber Al-Battanius, vulgo Albategnius.
- XXXIX. *Thabeth* Ebn-Senan, auctor Historiae.
- XL. *Senan* Ebn-Thabeth, Astronomus.
- XLI. *Marthaecus* Ebn-Iunes, Dialecticus.
- XLII. *Apribas* Ebn-Adi, Ebn-Hamid Ebn-Zachariae Tagritensis.
- XLIII. *Abdarrachmanus* Suphi Razensis, Astronomus.
- XLIV. *Nadisolnassus* librorum Medicorum e Graeco in Arabicum interpres.
- XLV. *Abraham* Ebn-Helal Sabaeus, auctor Epistolarum.

XLVI.

- XLVI. *Mohammad Ebn-Iahia Al-Buziani*, Mathematicus.
- XLVII. *Abu-Ali-Isa Ebn-Zaraa*, Dialecticus, cuius libri e Syriaco in Arabicum conversi.
- XLVIII. *Abul-Risban Mohammad Birunensis*.
- XLIX. *Abulpharagius Abdalla Ebn-Attib*.
- L. *Ebn-Botlan*, Medicus.
- LI. *Iahia Ebn-Isa Ebn Giazla*, Medicus.
- LII. *Abulhasan*, Astrologus.
- LIII. *Hebatollae*, seu *Hebetollae*, tres huius nominis Medici celebres, Christianus, Iudaeus, & Mahometanus.
- LIV. *Samuel Ebn-Iuda Andalusius*, Medicus Iudaeus.
- LV. *Iahia Ebn-Said*, Medicus.
- LVI. *Moser Maimonides Iudaeus*.
- LVII. *Sabed Ebn-Hebatolla*, Medicus, eiusque frater.
- LVIII. *Abulchair Archidiaconus*.
- LIX. *Mohammad Al Razi*, vulgo Razes, eiusque discipuli.
- LX. *Addarrachmanus Sarcasensis*, Medicus.
- LXI. *Ali Ebn-Habal*.
- LXII. *Saïd Thomae filius*.
- LXIII. *Ioseph Iahiae filius*, Septensis Medicus.
- LXIV. *Giamaladdinus Kophti*.
- LXV. *Negemaddinus Nahagevinensis*.
- LXVI. *Theodorus Antiochenus*.
- LXVII. *Nafir Tausensis*.
- LXVIII. *Negemaddinus Kazuinchis*.

Codex in 4. maximo bombyc. constat paginis 205. Arabicis literis, & sermone accuratissime exaratus.

CXVIII.

Eiusdem Gregorii Bar-Hebraei, vulgo Abulpharagii, Orientis Maphriani, seu Primatis, *Chronicon* Syriacum ad suam usque aetatem perductum, & in partes tres divisum.

Pars I. *Chronicon Patrum, & Regum*, in quo differit de rebus gestis.

Primo: ab Adam usque ad Regnum Chaldaeorum, sub Nabuchodonosor.

Secundo: a Chaldaeis ad Medos, & Persas.

Tertio: a Medis, & Persis ad Alexandrum Magnum, & Ptolemaeos Reges Aegypti.

Quarto: de Imperatoribus Romanorum in Occidente, & Oriente, usque ad Heraclium Imperatorem.

Quin-

Quinto demum , a Mahomete Pseudopropheta , Arabumque imperio , usque ad Regnum Tartarorum , quos Mogulenses vocant , ad annum Graecorum millesimum sexcentesium (Christi 1289.) per Capita cccxxxii.

Pars II. *Chronicon Patriarcharum Antiochiae , & Iacobitarum , Mesopotamiae , & Syriae* (quas *Occidentem Syri* vocant).

Opus bifariam subdivisum . Et prior quidem Pars inscribitur : *Series Summorum Pontificum veteris Testamenti* , ab Aaron usque ad Hananum , Caiphae socerum , hoc est usque ad Passionem Domini .

Altera vero : *Historia Summorum Sacerdotum Novi Testamenti* , ubi praemissa de Pontificatu Petri Apostoli , ac Sedibus Patriarchalibus ab ipso fundatis , praefatione , series , resque gestae Patriarcharum Antiochiae describuntur , ab Evodio nimirum ad Ephraemum Amidensem , qui eo tempore Ecclesiam Antiochenam rexit , quo Severus ob haereticum sedem pulsus , Aegyptum , & Syriam , Monophysitico errore inficiebat .

Post Severi obitum sequitur accuratissima Patriarcharum Iacobitarum Historia a Sergio , qui primus ei genti praefuit , ad Nemrod , cognomento Philoxenum , qui obiit anno Graecorum millesimo quingentesimo nonagesimo sexto (Christi 1285.)

Hinc ab Anonymo continuatur eadem Historia ab anno Graecorum millesimo quingentesimo nonagesimo sexto (Christi 1285.) usque ad Ignatium Nehehem , sive Neheretallam Mardensem , Antiochenum Iacobitarum Patriarcham sexagesimum septimum , qui quum Religionem Christianam eiurasset , Romam sub Gregorio XIII. Pontifice Maximo se recepit , ut supra adnotavimus .

Pars III. *Chronicon Patriarcharum , & Maphrianorum* , sed Primatum Chaldaeae , Assyriae , ac Persidis (quas *Orientem Syri* vocant) tum Chaldaeorum Orthodoxorum , tum Haereticorum Nestorianorum , & Iacobitarum .

Chaldaeorum quidem , & *Nestorianorum* a Sancto Thoma Apostolo , eiusque discipulis Adaeo , & Aghaeo , usque ad Iaballaham , qui anno Graecorum millesimo quingentesimo nonagesimo tertio (Christi 1282.) Nestorianis praerat .

Iacobitarum vero Primatum a Marutha primo Maphriano , qui anno Graecorum nongentesimo trigesimo nono (Christi 628.) ordinatus fuit , usque ad annum Graecorum millesimum quingentesimum nonagesimum septimum (Christi 1286.) , quo Bar-Hebraeus ipse eam dignitatem apud suos gerebat .

Continuatur ab Anonymo eadem Patriarcharum Nestorianorum , & Maphrianorum Iacobitarum Historia , ab anno Graecorum millesimo quingentesimo nonagesimo septimo , usque ad annum millesimum octingentesimum nonagesimum tertium , hoc est ab anno Christi mcccxxxvi. ad annum mdlxxxii. quo Elias Patriarcha Nestorianorum nonagesimus secundus vivebat .

Opus

Opus luce dignum, & omnium, quae Bar-Hebraeus edidit, doctissimum aequè ac utilissimum, praesertim si de secunda, & tertia Parte sermo sit, quibus Ecclesiastica Syrorum Nestorianorum, & Iacobitarum Historia, Graecis, Latinisque prorsus ignota, mirifice illustratur. Sed & prior Pars, quam idem auctor Arabice postea publicavit, & Pocockius Latine interpretatus est, longe plura continet, quam Historia Dynastiarum, sive res gestas Arabum, & Mogulensium species, sive res Christianorum in Thracia, in Syria, in Mesopotamia, & in Perside. Speciminis ergo pauca huius adnotamus decerpta, ex Latina eiusdem Operis versione, a nobis olim cum Notis elaborata ad usum Bibliothecae Vaticanae, quae tum Ecclesiasticae, tum Literariae Historiae lucem adferunt.

Causam, & methodum Chronici, Auctoresque, quos sequutus est idem Bar-Hebraeus, refert in Praefatione, inquiens: „*Deus infirmitati*
 „*meae esto adiutor, Benedictus es tu Domine, &c.* quum ab annis octo-
 „ginta nemini huiusmodi argumentum in mentem venerit, vel ab
 „ullo nostrorum tractatum fuerit, hoc est a Beati Mar-Michaelis Pa-
 „triarchae τοῦ μακαρίου aetate, qui Chronographiam illam magnam
 „in tres Partes divisam compilavit, colligens Chronica antiqua, quae
 „peritura essent, & oblivioni tradenda: *Eusebii*, inquam, *Caesareensis* —
 „*Socratis Scholastici* — *Zachariae Rhetoris* — *Ioannis Asiae* — & *Dionysii*
 „*Tel-Mabarensis*, eaque in unum Volumen redigens: operae pretium
 „facturos nos existimavimus, ne in populo nostro insignium gestorum
 „monumenta, cum Civilia, tum Ecclesiastica, quae & nostra, &
 „patrum nostrorum memoria contingere, omnino exciderent, neque
 „post multorum temporum lapsum requisita desiderarentur. Quum
 „igitur aliquando ad Archivum Maragae urbis provinciae Adorbigan-
 „nae oblata ex temporum vicissitudinibus occasione perductus fuisset,
 „ex pluribus Codicibus Syriacis, Saracenis, atque Persicis ibi exstanti-
 „bus, narrationes memoratu dignas exiguo hoc labore collegi; tum
 „etiam civilis mundi status Historiam, a Patriarchis ducto ab Adam
 „initio, relegi: exinde Duces, Regesque Hebraeorum ex ordine re-
 „censui: necnon Chaldaeorum, Medorum, Persarum, Graecorum
 „Ethnicorum, postmodum Graecorum itidem Christianorum: deinde
 „Arabum, demum Hunnorum hac nostra aetate regnantium. Et
 „haec quidem priori huius Chronographiae Parte digessi. In altera
 „vero Ecclesiasticam Historiam adgressus sum ab Aarone summo Sa-
 „cerdote primo usque ad eos, qui hoc tempore praesunt, deduxi,
 „quam duobus Tractatibus complevi: quorum priori Pontificum Oc-
 „cidentalium (idest Antiochenorum Patriarcharum) seriem complexus
 „sum: in posteriori, nostrorum Orientalium, nimirum Primatum, &
 „Patriarcharum Chaldaeorum; nec non Maphrianorum Iacobitarum,
 „Historiam adieci.

Hos praeterea Scriptores in priori parte laudat: *Anianus*, scilicet,
 Mo-

Monachum — Asaph — Methodium — Arad Chananaeum — Iosephum Hebraeum — Artemonis epistolam — Andronicum — Epiphanium — Clementem Alexandrinum — Georgium — Georgium alterum, Episcopum Arabum — Iacobum Edessenum — Theophilum Edessenum — & Africanum.

Epocham Seleucidarum, quae & Graecorum, & Alexandria dicitur, ab orbe condito ad suam usque aetatem ex diversis Auctorum sententiis hac ratione colligit pag. 9. — *Ab Adam ad Seleucum, iuxta Eusebium anni 4889. iuxta Andronicum 5083. iuxta Georgium Presbyterum Regensem 5083. iuxta Africanum 5083. iuxta Theophilum Edessenum 5197. iuxta Iacobum Edessenum 5149. iuxta Georgium, Episcopum Arabum 4929. iuxta Anianum 5180. & menses 10. cui & Graeca τὼν Septuaginta versio consonat. Ea vero, quam hodie Graeci tenent, Theophilo Edesseno consentit. Si igitur perfectis Seleuci annis 5197. & perfectis anni imperfecti, cuius initium Tefrin prior (hoc est October) mensibus, unum mensem addamus, habebimus annos perfectos solares ab Adam, mensesque itidem perfectos ex anno imperfecto, cuius initium ex Septembri ducitur, quum nunc dies currat decima Septembris, anni Graecorum 1587. si, in quam, anno 1586. annos 5197. & mensibus undecim mensem unum addamus, colligemus universim annos 6784. & dies 10. Septembris huius anni imperfecti ad annum 6785. referetur.*

Anni ab orbe condito ad Passionem Domini pag. 15. Colliguntur ab Adam usque ad annum, quo passus est Servator noster, ann 5539. Is vero annus Dominico die inchoatus fuit. Secundum Hippolytum vero, & Ioannem, & Mar-Iacobum 5550. secundum Eusebium 5232. secundum Syros 4156. secundum Africanum 5532. secundum alios 5320. secundum traditionem multorum 5509. secundum Andronicum anno Graecorum 342.

Initium Hegirae Mahometicae ex Bar-Hebraei sententia pag. 33. Computus quoque annorum lunarium Arabicorum ab hoc anno inchoatur, qui est ab Adamo 6130. idemque Graecorum 933. & a Redemptore nostro sexcentissimus vicesimus quartus. Quia nimirum Christum natum putat anno Graecorum trecentesimo nono, non trecentesimo undecimo.

Auctores, quorum scripta laudat, hi sunt: Hipparchus Mathematicus, de quo pag. 7. Et ex pluribus eius libris, ex quibus lucem mutuatus est Ptolemaeus Claudius, Almagesti auctor, unus tantum liber reperitur hoc tempore de mysteriis Luminarium, ex quibus dignoscitur variorum regnorum in orbe instauratio. Hippocrates, Plato, Ptolemaeus, Galenus, Alexander, Aphrodisius, & Theo Alexandrinus, quorum opera Syriace extare adfirmat pag. 8. 9. & 16.

Sergius, Athanasius, Philagrius, Simeon, Gregorius, Theodosius, Honainus, Medici Syri, de quibus pag. 20. Claruere Medicina Syri, ut Sergius Rbesinensis, qui primus libros Philosophicos, & Medicos ex Graeco in Syriacum traduxit, & Athanasius Amidensis, & Philagrius, & Simeon Monachus cognomento Taibutba, & Gregorius Episcopus, & Theodosius Patriarcha, & praestantissimus Honainus filius Isaac, atque his posteriores benemulti ad hoc usque tempus, omnesque Syri fuere. Aaron autem Presbyter

Syrus non fuit, sed Gofius quidam Alexandrinus librum eius e Graeco Syriacum fecit.

Georgius, filius Bochtiesu, Elamita pag. 45.

Isa, Abu-Coraisi, ibidem.

Theophilus, filius Thomae, Edessenus, ibidem.

Bochtiesu, filius Georgii, ibidem.

Gabriel, filius Bochtiesu, Nestorianus, de quo haec Bar-Hebraeus: Iste Gabriel, quum a quodam Nestoriano ab Aegyptiaca peregrinatione reduce accepisset, Iacobitas in Aegypto Nestorio insultare, atque in eius tumulum lapides iactare solitos, & dicere, pluuiam non descendere super illum: exarsit, & epistolam a Chalipha ad Aegypti Sultannum impetrauit, ut Nestorii ossa arcae inclusa, Begdadum sibi quamprimum transmitteret, ut nimirum ea in Ecclesia Cochenfi deponeret. Quidam vero Anachoreta Nestorianus hoc probrum a sua Secta removere cupiens, & ostendere non esse Nestorium eum, quem Iacobitae conviciis proscindebant, & lapidabant: dixit, ex Sanctis Apostolis quempiam, sibi per somnium visum, adfirmasse, hunc esse errorem, nec esse Nestorii ossa, quae vulgo dicuntur: ignotum quippe esse mortalibus eius sepulcrum. Ita Gabriel Medicus translationem Nestorii ossium ex Aegypto urgere destitit.

Isaac, librorum interpres, pag. 49.

Hobaisius, filius Hasan, ibidem.

Thabet Abul-Hasan, filius Korrae, de quo haec: Circa haec tempora (hoc est circa annum Hegirae 280. Christi 893.) claruit Abul-Hasanus Thabetus ex Ethnicis Haranitis, qui fuit filius Korrae, filii Meruani, filii Abrahami, filii Kaurae, filii Marini, filii Salomonis. Hic primum nummularius fuit in foro Haran: indeque se ad Philosophiae studium contulit, in quo admirabili cum profectu se exercuit, trium linguarum peritissimus, Graecae, Syriacae, & Arabicae. Et Arabice quidem centum & quinquaginta circiter libros composuit de Arte Dialectica, Mathefi, Astrologia, & Medicina. Syriace vero sexdecim circiter libros scripsit, quorum plerique a nobis lecti, & in nostram usum corporati sunt. Liber de Legibus, & Regulis Ethnicorum: Liber de mortuorum sepultura: Liber de confirmatione Religionis Ethnicorum: Liber de munditie, & immunditie: Liber de animalibus sacrificio aptis: Liber de horis precum: Liber de orationibus recitandis ad singulos septem Planetas accommodatis: Liber de poenitentia, & oratione: Liber de Musica: Chronicon Regum Syrorum antiquorum, hoc est Chaldaeorum: Liber de Religione Sabaeorum: Liber de distributione dierum hebdomadae relata ad septem Planetas: Liber de nobilitate parentum suorum, & eorum genealogia: Liber de Legibus Hermetis, & orationibus Ethnicorum propriis, & usu receptis. Liber de eo, quod duae lineae rectae ex duobus angulis rectis parumper eductae coincidunt: alter Liber de eodem argumento. Hucusque Bar-Hebraeus de Thabeto. Subiungit fragmentum ex quadam ipsius oratione, qua Ethnicorum sectam extollit.

Thabetus alter, filius Sinan filii Thabeti maioris, de quo idem Bar-

Bar-

Bar-Hebraeus pag. 75. Hoc anno (nimirum Hegirae 163. Christi 779.) obiit medicus Thabetus , filius Sinan , filii Thabeti , Haranitae Etbmici . Hic scripsit celeberrimum Chronicon .

Abu-Ali Hasan , filius Haitami Geometra Basorensis , qui septuaginta circiter libros de Geometria scripsisse dicitur pag. 89.

Avicenna , quem Arabes Abu-Ali Hosain Ben-Sina vocant , pag. 92. ubi eius gesta , & scripta fusius describuntur .

Abulpharagius , Monachus Nestorianus , Commentator Evangeliorum .

Ioseph , Monachus Iacobita , qui tres Sermones scripsisse dicitur de Petro Diacono , quem Barbari anno Graecorum MCCCLXIX. (Christi 1058.) in urbe Melitina occiderunt .

Ioannes Bar-Susan , Patriarcha Iacobitarum , de quo haec Bar-Hebraeus : Mar-Ioannes quoque Bar-Susan quatuor Carmina de expugnatione Melitinae scripsit : duo metro Sancti Ephraem (hoc est heptasyllabo) & duo metro Sancti Balaet (hoc est pentasyllabo) .

Iabia , hoc est Ioannes filius Giazlae , Medicus Bagdadensis , auctor libri , qui inscribitur Exemplar .

Basilus Episcopus Edessenus Iacobita , qui tria Carmina metro Sancti Iacobi (hoc est dodecasyllabo) de Edessae expugnatione composuisse dicitur .

Dionysius Barsalibi , duo eiusdem argumenti carmina scripsisse narratur ; ut & tria Carmina de expugnatione urbis Marhassae , seu Germaniciae , his verbis : Anno Graecorum 1467. (Christi 1156.) in eadem captivitate abductus & fuit religiosissimus Mar-Dionysius Bar-Salibi a crudelibus Armenis , & in Coenobium Basilii fuga evasis . Scripsit autem tria Carmina de hac Marhassae urbis expugnatione : ei namque civitati tunc Episcopus praecerat .

Facreddinus Razi , Scriptor Arabs .

Mobadab , Medicus Bagdadensis ; cognomento Bar-Habul , auctor libri de Medicina , cui titulus : . Electus .

Nasir Mathematicus , & Philosophus , cuius Ethica sermone Persico extare dicuntur .

Regni Persici initium , quod ad annum Alexandri Severi quartum , & Graecorum 538. ex Agathia consignant plerique Scriptores , Bar-Hebraeus pag. 16. ita definit : Anno tertio Alexandri Mammeae , qui est Graecorum quingentesimus quadragesimus secundus , regnavit Persis Artaxerxes , Phabechi filius , cepitque postremum Persarum Regnum , quod Sassanitarum dicitur , idemque duravit annos 418. donec per Arabum regnum sublatum fuit .

Nazaraeorum in Phoenicia , sectae hominum ex Mahometana perfidia profluentium , originem , & historiam tradit pag. 66. „ Quando „ quidem multi Nazaraeorum originem cognoscere cupiunt , haec a „ nobis accipe . Anno Graecorum 1202. apparuit vir quidam senex in „ regione Akula (ipsa est Cupha Arabiae urbs , ut idem Bar-Hebraeus in

„ *Chronica adnotat*) in pago, quem incolae Nazarium vocant: quem
 „ quum prolixa ieiunia, & paupertatem, & orationis studium praese-
 „ ferret, multi eorum locorum indigenae sequuti sunt: ex quibus duo-
 „ decim, ad numerum Apostolorum selectos, iussit populis novas doctri-
 „ nas praedicare. Id quum loci Praeses rescivisset, hominem compre-
 „ hensum, & in carcerem intra suas aedes coniectum, iuravit se se-
 „ quenti mane reum in crucem acturum. Eadem nocte Praeses, hau-
 „ sto intemperanter vino, semiebrius cubitum iturus, clavem cellulae,
 „ ubi senex inclusus tenebatur, adferri sibi iussit, & ad lectuli caput
 „ recondidit. Ancilla vero, in eodem cum Praesule cubiculo cubare so-
 „ lita, senis illius miserta, quod ieiunio, & orationi addictum crede-
 „ ret, ut dominum somno oppressum comperit, claves subripuit, &
 „ carcerem seni aperuit, liberumque dimisit, & clavem suo loco re-
 „ posuit. Praeses itaque quum sequenti mane, reurato eadem clave
 „ carcere, neminem reperisset, miraculo reum ereptum credidit: &
 „ puella quod fecerat, ob domini metum, alto silentio premente, di-
 „ vulgatum est, senem, foribus clausis manentibus, e carcere evasisse.
 „ Paulo post duos e discipulis suis in quibusdam terris longe a loco
 „ disitis repertos induxit, ut crederent, ipsum ab Angelis e carcere
 „ ereptum, & in solitudine collocatum: suaeque religionis librum scri-
 „ psit, eisdemque traditum iussit in vulgus spargi, & homines ad nova
 „ dogmata invitari. Erant autem huiusmodi: Ego talis, qui putor
 „ filius Othomani ex pago Nazaria, vidi Christum, qui est Iesus,
 „ idemque Verbum, & Director, & Acmel, filius Mohamad, filii Ha-
 „ naphiae ex filiis Ali, idemque Gabriel Angelus, & dixit mihi: tu
 „ es, qui legis: tu es veritas: tu es camelus custodiens iram adver-
 „ sus infideles: tu es iumentum ferens onus fidelium: tu es spiritus:
 „ tu es Ioannes filius Zachariae. Praedica ergo hominibus, ut quater
 „ genua flectant in sua oratione: bis ante solis ortum, bisque ante
 „ eius occasum, versus Hierosolimam, dicentes singulis vicibus tres il-
 „ los versiculos: Deus sublimis prae omnibus, Deus super omnia,
 „ excelsus, Deus omnium maximus. Et feria secunda, & sexta nul-
 „ lum quisquam opus faciat: & duos dies quolibet anno ieiunent: &
 „ membrorum virilium ablutionem ne frequentent: siceram ne bibant,
 „ sed vinum quantum voluerint: carnem autem ferarum dumtaxat
 „ ne comedant. Quum haec autem ridicula dogmata iis tradidisset, in
 „ Palaestynam se contulit, ubi idiotas, & rusticos eadem doctrina im-
 „ buit: indeque discedens, abdidit se, nec amplius locus eius cognitus
 „ fuit usque in praesentem diem. „ Eiusdem sectae meminisse iterum
 „ Bar-Hebraeus pag. 119, ubi, quum de Francorum gessis in Terra
 „ Sancta diligeret, haec subiungit: „ Franci ex urbe Moarra in Mon-
 „ tem Libanum profecti, ingentem ibi populi multitudinem ex iis,
 „ qui Nazaraei dicuntur, occiderunt. „

Haec de Syriaco Bar-Hebraei Chronico in praesentiarum dicta
 sunt

sint satis; nam, ut nobis erit commodum, hunc ipsum Orientalis Sapientiae Thesaurum, a nobis iam Latinitate cum Notis donatum, in literariae Reipublicae gratiam, Deo favente, typis consignabimus.

Codex in 4. maximo bombycinus, constat paginis 193. Syriacis literis, & sermone elegantissime exaratus a *Rabbano* (idest Doctore) *Garibo de Clibin*, Cypri oppido, anno Graecorum millesimo octingentesimo nonagesimo (Christi 1579.). Pertinuit olim ad *Thomam*, Episcopum Edeffae, Iacobitam.

CXIX.

HORTVS RERVM MIRABILIVM, Arabice impressus, cum versione Italica interlineari manuscripta: sive collectanea Historiarum, & variarum Observationum in rebus naturalibus, quae in Asia, Aegypto, & reliquis Africae partibus cernuntur; auctore *Salebo*, cuius nomen integrum *Abul-Abbas Aemet*, *Chalili filius*, cognomento *A'salebus*, idest *Iustus*. Claruit in Syria circa annum Hegirae quingentesimum quadragesimum quintum (Christi 1150.) sub Maado Moltaniero Billa, filio Daheri, filii Hachemi, patre Tamini, e stirpe Phatemitarum septimo, Carii, & Bagdadi Chalipha, hoc est Imperatore.

Codex in 4. chartaceus, constat 105. Arabicis characteribus, & sermone impressus Romae typis Mediceis, anno Domini millesimo quingentesimo octogesimo quinto, cura & studio Ioannis Baptistae Raimundi: cuius manu exarata videtur Italica eiusdem Operis interlinearis interpretatio, quae ibidem legitur.

CXX.

EPOCHARVM ORIENTALIVM SERIES ET EXPLICATIO, Arabum scilicet, Persarum, Graecorum, Syrorum, Aegyptiorum, Indorum, & Turcarum: auctore *Abul-Vafa Mabomete*, *Aemetis filio*, cognomento *Buzgiano*, Mathematico. celeberrimo, qui claruit Niscaburi in Chorasana, anno Hegirae trecentesimo quadragelimo octavo (Christi 959.). Memoratis Epochis subiunguntur:

— *Tabulae motuum caelestium quinquaginta supra his centum*, accuratissime conscriptae secundum observationes laudati *Buzgiani*, & aliorum, quae factae sunt post Tabulas, iussu Al-Mamonis Chaliphae editas, & alias celebres.

In his autem Tabulis, quamvis Auctoris nomen non exstet, videtur
ta-

tarren ille *Saied*, idest *Dominus*, *Ali Cuscegi*, *Al-Menani*, qui anno Hegirae octingentesimo (Christi 1397.) Tabulis Buzgiani recensuit, & cum aliis comparavit, factis observationibus Astronomicis accuratis.

De hoc Ali Cuscegio multa refert doctissimus vir Bartholomaeus Herbelotius in Bibliotheca Orientali, & Thomas Hyde Anglus in Praefatione ad Tabulas Vlug Beghi, Oxonij editas anno MDCLXV. sed ita ut longe plures Tabularum Astronomicarum apud Arabes, & Persas editiones fuerint, quam ipse existimaverit.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 170. pervetustis Arabum literis, & sermone exaratus.

CXXI.

COLLECTANEA VARIARVM NARRATIVNCVLARVM ad Mahometem Pseudopphetam spectantium, quibus titulus Arabicus: *Liber odoratus odorum Terrae Sanctae*, in Capita duodecim distributa: in quibus agitur de miraculosa Mahometis nativitate, & educatione, deque praeclaris eiusdem gestis in regione Damascena, ac Hierosolymis; ubi varia ab eo edita pro confirmatione Alcorani miracula, iuxta inanem Mahometanorum credulitatem, referuntur, auctore *Tachaddino Abu-Amru Oibmano*, *Abdarrobmani filio*, qui obiit anno Hegirae sexcentesimo quadragesimo tertio (Christi 1245.).

Eiusdem: *Traëtatus de rebus sacris Mahometanorum*, cui titulus Arabicus: *Ratio vivendi Muphtorum*: in quo praemissis Mahometis Prophetae encomiis, agitur praecipue de officio Muphtorum, idest Summorum Mahometicae legis Pontificum, deque conditionibus ad id legitime, ac licite obeundum requisitis.

Opus Mahometanis quidem probatissimum, ex Arabico in Persicum, ac Turcicum sermonem multoties translatum, celebriorumque Imamorum, seu Doctorum Notis illustratum.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 102. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

CXXII.

VITA GREGORII BAR-HEBRAEI, vulgo Abulpharagii, Iacobitarum Orientis Maphriani, seu Primatis, quam septennio post eius obitum, qui contigit nocte feriae tertiae die xxx. Iulii anni Graecorum millesimi quingentesimi nonagesimi septimi (Christi 1286.) manu propria descripsit *Barsuma Sapbu*, ipsius Gre-

Gregorii germanus frater, & in Maphrianatu Orientis successor. Is enim defuncto Gregorio a Philoxeno, Iacobitarum Patriarcha quinquagesimo quarto, in Coenobio Barsumae, biennio vix elapso, anno scilicet Graecorum millesimo quingentesimo nonagesimo nono (Christi 1288.) infesto S. Thomae Apostoli, Maphrianus ordinatus est, decessitque in Bartela castro, vicesimo Maphrianatus anno. Eius cadaver in tumulo fratris Gregorii conditum in coenobio Sancti Matthaei, quod in Monte Elphephio situm est, ut in Syriaca ipsius Barsumae vita, ad calcem codicis huiusce ab anonimo subiecta, adnotatur.

Eiusdem Gregorii Bar-Hebraei Grammatica Syriace, quae inscribitur: *Liber splendorum*, cuius initium: *Gratias tibi ago Domine*: in quatuor partes divisa, in quibus agitur:

- I. De Nomine.
- II. De Verbo.
- III. De Particula.
- IV. De Participio.

In hoc Opere utitur Bar-Hebraeus auctoritate Versionis Syriacae vulgatae, Heracleensis, & τῶν Septuaginta.

Sancti Ephraemi Syri Doctoris.

Isaaci senioris, Ephraemi Discipuli.

Mar-Iacobi, Sarugensis Episcopi.

Mar-Iacobi, Episcopi Edesseni.

Narfetis metri hexasyllabi auctoris.

Antonii Monachi Syri Rhetoris.

Pauli, auctoris Versionis τῶν Septuaginta apud Syros.

Praeterea Graecorum Scriptorum, quorum opera in Syriacum sermonem a variis Interpretibus conversa sunt, videlicet:

Procli, & Serapionis Medicorum.

Sancti Dionysii Areopagitae.

Sancti Gregorii Nazianzeni, cuius duas exstare apud Syros translationes adfirmat Par. I. Cap. V. Sect. 14. alteram antiquiorem Nestorianorum, recentiore alteram a Mar-Iacobo Edsseno elaboratam.

Atque heic notandum in gratia Syriaci sermonis studiosorum, quod Bar-Hebraeus refert; nempe eam linguam arte, ac methodo in Scholis doceri coepisse sub Iacobo Edsseno, quando videlicet occupantibus Syriam Saracenis, sermo Arabicus vernaculam indigenarum linguam, ut fieri solet, fere everterat.

Grammaticae praefatae exemplar elegantissime exaratum habetur in Bibliotheca Collegii Maronitarum de Vrbe, cum hac nota metro dodecasyllabo ac calcem: „ Absolutus fuit *Liber Splendorum* mensis „ Novembri, feria quarta, die prima, anno Graecorum MDCCCLXIX. „ Aliud eiusdem exemplar exstat in Bibliotheca Colbertina, teste Renaudotio Tom. II. Liturg. Oriental. pag. 479. his verbis: „ Grammatica Syriaca amplissima, cui adiuncta est Ars metrica, Syriace ab auctore „ scri-

„ scripta , & Arabice ab ipso , ut existimari potest , auctore conversa ; „ exstat in Bibliotheca Colbertina . „

— *Barsumae Saphi* , fratris *Gregorii Bar-Hebraei Abulpharagii* , eiusdemque in *Iacobitarum Orientis Maphrianatu* , seu *Primatu successoris* , *Vita* , ad calcem huius Codicis recentiori manu subiecta , in qua laudati *Barsumae* dissidia adversus *Ignatium Bar-Vahibum* , qui & *Bader Zache Patriarcham* , quem recipere noluit , donec mortem *Philoxeni Nemrod* rescivit , praecipue describuntur .

Codex in 8. bombyc. constat paginis 170. Syriacis literis , & sermone nitidissime exaratus , ab initio usque ad partem secundam Grammaticae ab *Abdalla* , filio *Barsumae* : a secunda vero ad ultimam partem a *Diacono Asia* , filio *Presbyteri Benedicti* , filii *Presbyteri Simeonis* , filii *Iosue* , filii *Donati* , filii *Sabalonis* , filii *Eliae* , cognomento *Habuicno* , e *Bartela* regionis *Niniviticae* castro , anno *Seleucidarum* millesimo sexcentesimo quarto , qui respondet anno *Hegirae* sexcentesimo nonagesimo tertio (*Christi* 1293.) die prima mensis *Sual* , septem scilicet annis post auctoris *Gregorii* interitum , sub religiosissimo Patre *Mar-Barsuma Saphi Bar-Hebraeo* , *Gregorii* τῷ μακαρίῳ fratre , *Iacobitarum Orientis Maphriano* , seu *Primate* , quem diu sospitem , & superstitem *Deus optimus velit* , servet , ac tueatur , ut in clausula Codicis , pagina scilicet 169. legitur .

CXXIII.

CARMINA VARIA TURCICA in laudem *Solimani II. filii Selimi I.* *Turcarum* , e stirpe *Othomannorum* , *Imperatoris XI.* quibus subnectitur :

— *Eiusdem Solimani Imperatoris* , cognomento *Magni* , *Vita* , ab *Anonymo Turcice* descripta , cuius epitomen in gratiam *Historiae Mahometicae* studiosorum heic exhibere operae pretium ducimus , ut nimirum intelligant ex *Mahometanis* etiam , quos *Barbaros* vocant , produsse viros prudentia , fortitudine , rerum gestarum gloria , pace , belloque egregios .

Solimanus itaque *Turcarum Imperator* huius nominis *Secundus* , patre *Selimo* , *Baiazetis* filio , natus est in urbe *Hadrianopoli* nongentesimo *Hegirae* anno , qui respondet anno *Christi* 1494.

Septimum supra vicesimum aetatis annum agens , patri successus , *Gazella Syriae Tyranno* per *Pharrat Bassam* , supremum exercitus *Ducem* , devicto , *Legatum* suae promotionis , & partae victoriae nuncium , ut decessiores consueverant , ad *Regem Hungariae Ludovicum II.* mittit . *Hungari* contumeliose *Legatum* tractant , & in carcerem coniiciunt ; quae causa *Solimano* fuit , ut arma in *Christianos* converteret , *Hungarique* praesertim bellum inferret , *Albam Graecam* petiturus ;
quam

quam ut com meatibus intercluderet, Sabatiam, seu Sophiam Serviae urbem, primum expugnandam decrevit; qua capta, quum Albam Graecam moenibus nudasset, anno Hegirae nongentesimo vicesimo septimo, die vicesima quinta mensis Ramadani, hoc est anno Christi MDXXI. die vicesima nona Augusti, eam per tormenta etiam expugnavit.

Anno ab expugnatione Albae Graecae vix elapso, arma in Rhodum insulam parat, Pyrro Viziro, & Ianiziariorum, seu Praetorianorum militum Ducibus id minime probantibus. Quoniam vero a patre Selimo acceperat, victorias, nisi Imperatoris manu parentur, non esse omnino integras; per seipsum sub Iunii finem, anno Hegirae nongentesimo vicesimo octavo, cum quadringentis navibus, & ducentis Turcarum millibus Rhodum oppugnaturus, illuc se contulit, urbemque terra marique obsedit. Christiani obsessi, Dominica prima post Trinitatem, muros pannis cocco tinctis, & sericis auro intertextis ornant, ludosque agunt, Rhodum numquam expugnari posse autumantes. Solimanus tamen suorum multitudine adiutus, ex monte proximo terram petit, & fossas urbi circumiectas complanat omnes, cuniculisque inde, & tormentis muros prostermit. Christiani igitur re desperata Rhodum Solimano dedunt, & sexto ab eius obsidione mense, die scilicet 111. mensis Sephier, anno Hegirae nongentesimo vicesimo nono, hoc est MDXXII. Decembris, feria secunda, anno Christi MDXXII. cum facultatibus suis alio discedunt.

Interim dum Rhodus expugnatur, Solimanus etiam Pharrat Basfam altero cum exercitu in Armeniam, & Syriam mittit, qui iis in locis Almibegum fidum quidem Turcis, sed ex antiqua, & nobili familia ortum, dolo captum occidit, eiusque ditiones, Cappadociam scilicet, Galatiam, & Armeniam Solimano subiicit.

Sub eiusdem anni finem Aegyptios rebellantes per Ibrahimum Basfam coërcet, rebusque Ianiziariorum singulari prudentia compositis, ipso Waradinum capit, & Ludovicum II. Hungariae Regem, Ioannis Zepusienis Comitis, omniumque Christianorum Principum aliis bellis impeditorum, auxilio destitutum, anno Christi MDXXVI. die XXIX. Augusti, feria quarta, horis tribus post meridiem, praelio Mohacensi superavit, quindecim Christianorum millibus caesis, cum ipso Ludovico Rege, qui in fuga, ab equo in paludem excussus, opprimitur.

Mox Solimanus Budam cum ingenti exercitu profectus, urbis arcem his conditionibus se dedentem, ut nimirum & homines, & res privatae incolumes servarentur, benigne accepit, & sancte conventionibus stetit, tribus dumtaxat contentus columnis aereis per probatissimos olim artifices Matthiae Regis iussu fabrefactis, quas inde Constantinopolim duci, ac super bases marmoreas elegantissime constructas, veluti victoriae tropaeum, in foro erigi curavit.

Anno Hegirae nongentesimo trigésimo quinto (Christi 1528.) ut Ioanni Zepusienli a Ferdinando pulso, Hungariae regnum confirmaret,

ingenti cum exercitu redit in Hungariam, eoque Duce Viennam Austriae pervenit die xxvi. Septembris; urbem tamen munitissimam per undeviginti dies, amissis octoginta suorum millibus frustra tentans, obsidionem solvit, & ingruente hieme raptim in Thraciam properat.

Anno Hegirae nongentesimo quadragesimo (Christi 1533.) Constantinopolim reversus, Cheriddinum Mytilenaeum, cognomento Barberossam, Archipiratam celeberrimum, humaniter ad sua stipendia invitat. Is vero supremus Praefectus Classis a Solimano constitutus, Tunisium, & Algerium Turcico subiecit Imperio. Peloponnesum recipit, vastat Siciliam, Corsicam lacerat, frequentibus in Italia excursionibus terret Hispanos, & iunctus copiis Francisci I. Nicaeam capit.

Interim Solimanus in Parthiam cum copiis profectus, Taurisium totius Persidis Metropolim, Serevesbezo, & Ismaele pugna superatis, diripit, ac Tammadium Regem in asperas, & frequentibus rupibus impeditas regiones recedentem, magnis itineribus insequitur.

Anno Hegirae nongentesimo quadragesimo tertio (Christi 1536.) sub finem Octobris, capta per Cairi Praesidem regia Arabiae Felicis munitissima Adeno, quum Venetos parum sincera fide secum agere animadverteret, Corcyram diripit, sedecim Venetorum millibus in servitutem Constantinopolim abductis. Chium insulam invadit, Melitam tamen frustra tentat. Mox Constantinopoli digressus in Moldaviam movet, eamque occupat. Inde Ferdinandum, post Ioannis Zepusensis Transilvani interitum, ius suum in Hungariam urgentem, Buddamque obsidentem, magna clade adficit: solvit obsidionem: Pesthum recipit cum machinis praestantissimis, die 11. Septembris, anno Christi MDXLII. Hinc Walpo, Strigonio, Alba regali, Temisvaro, plurimisque aliis Regni Hungarici urbibus potitur.

Tandem quadragesimo septimo Imperii anno Sighetum obsidet, in eaque obsidione moritur anno aetatis septuagesimo quarto, Hegirae nongentesimo septuagesimo quarto (Christi 1567.) iuxta Anonymi huius vitae scriptoris opinionem, quam plerique Mahometani sequuntur. Eius cadaver Constantinopolim postmodum delatum, in Ibrahimi Sultani fano conditur.

Fuit Solimanus datae fidei tenax, iustitiae amans, a vitiis liber, atque in armis indefessus. Quatuor calluit linguas, Arabicam nimirum, Turcicam, Persicam, & Graecam. Selectissimos variarum Scientiarum libros, inter quos Caesaris Commentarios, e Latino Turcicos fieri curavit. In rebus omnibus, Christianorum praesertim callidissime versatus, maximis proeliis fere ubique victor, Imperium Turcicum a Macotide ad Erythraei, Indicique maris angustias, & ab extremis Illyrici, & Pannoniae utriusque finibus, ad Armeniae terminos protulit. Nullum imperii transegit annum, quem non memorabili aliquo facinore ineluctum redderet: unde eum prae ceteris Othomannicae stirpis Principibus, summopere commendant probatissimi rerum Orientalium Scriptores,

res, quorum testimoniis Anonymus vitae auctor innixus, ad huiusce Codicis calcem praeclara eiusdem Solimani gesta duobus distichis complectitur, videlicet:

*Hic est Soliman Hungariae, Valachiae victor.
Albae Graecae, Rhodi, Bagdadi expugnator.
Italiae, Africae, Indiarum, Persidis depopulator.
Franciae, Germaniaeque Regum interfector.*

Codex in 4. bombyc. constat paginis 37. Arabicis literis, & sermone Turcico exaratus.

CXXIV.

LIBER DE PRAESTANTIA AC DIGNITATE IAMAN, seu Arabiae Felicis, in capita quindecim distributus, in quibus praecipue de Mecca, & Medina urbibus agitur: auctore seniore Mabomete Ismaëlis filio, Iamanensi, qui claruit in urbe Sanaa, Arabiae Felicis olim metropoli, circa annum Hegirae septingentesimum quadragessimum tertium (Christi 1342.).

Arabia Felix dicitur ab indigenis Iaman, seu Iemen, quae vox primo Dexteram, deinde Meridiem, seu Austrum sonat; quod conversis ad Orientem, ubi volunt esse mundi anteriora, ad dexteram partem est Meridies, ad sinistram Aquilo, quem proinde Arabes *Sce-mal*, hoc est Sinistram vocant.

Eam auctor Abulphedae Geographiam secutus, inter duos maximos sinus Arabicum, & Persicum sub primo Climate collocat, & prae ceteris mundi regionibus, tum propter metallorum, ac lapidum pretiosorum copiam; tum propter uberem aromatum, odorumque proventum, maximopere commendat.

Varias deinde in eadem enumerat urbes, quarum praecipuae sunt:

- I. Mecca, alias Macoraba.
- II. Medinat al Nabi, idest civitas Prophetae, olim Iathrippa.
- III. Gedda, alias Gidda, & Ziden, Ptoleraeo, Budaeo: quae a Geographis plerisque in Petraea ponitur.
- IV. Sirin.
- V. Saphia.
- VI. Goffem.
- VII. Maran, Plinio Marane.
- VIII. Baisa.
- IX. Acba, unde Achechimitae.

- x. *Carno-l-Manazel*, aliis *Carna*, seu *Caranu*, Minaeorum metropolis.
- xi. *Sopbara*.
- xii. *Cbege*.
- xiii. *Darka*.
- xiv. *Olaiba*.
- xv. *Malcana*.
- xvi. *Rovaitba*.
- xvii. *Tobala*.
- xviii. *Abissa*, seu *Habascia*, alia a cognomine, quam apud Sachalitem sinum ponit Ptolemaeus.
- xix. *Canuna*.
- xx. *Baisath-Haran*.
- xxi. *Heli*, seu *Cbeli*, *Sachalia*, hoc est *paralia*, seu maritima, Ptolemaeo *Ocelis* emporium: aliis *Ocila*, *Acila*, *Ocole*, *Rhamusio*, *Capo de' Celi*, ex quo in Indiam navigatur, ut inquit Plinius.
- xxii. *Sancana*, Ptolemaeo *Sanina*.
- xxiii. *Baisath-lectan*.
- xxiv. *Hefeda*.
- xxv. *Haran-al-Corain*, hoc est *Haran*, urbs Corainitarum.
- xxvi. *Chaulan-di-Sobuim*, seu *Chaulana*, oppidum Sohaimitarum.
- xxvii. *Negema*.
- xxviii. *Saduma*.
- xxix. *Gerda*, Ptolemaeo *Gorda*.
- xxx. *Mabagama*, ubi fines Tehamae, & Iemamae.
- xxxi. *Hana*, Ptolemaeo *Chane*, oppidum, & emporium.
- xxxii. *Orpha*.
- xxxiii. *Gilana*.
- xxxiv. *Zebid*, aliis *Zibit*, & *Zebit*.
- xxxv. *Galapbeca*.
- xxxvi. *Mocha*, emporium ad fauces Arabici sinus.
- xxxvii. *Nageran*, aliis *Nagran*, *Nagra*, & *Negra*.
- xxxviii. *Niaba*.
- xxxix. *Sangia*.
- xl. *Cbejcia*, seu *Caesa*, Ptolemaeo *Gaesa*; unde populi Caesani Plinio memorati, Choanisque, & Coraniis coniuncti.
- xli. *Giorfa*, seu *Gerafa*, alia a cognomine Iemamae oppido.
- xl. *Mobagera*, quae confinium est inter Meccam, & Petraem ditionem.
- xlii. *Adaca*.
- xliv. *Saada*, unde populi Sideni Ptolemaeo memorati.
- xl. *Genuana*.

xlvi.

- XLVI. *Anapheta*.
- XLVII. *Sanaa*, quae in Bibliis *Veat*, & *Auzal* dicitur: Ptolemaeo vero *Auzara*, & *Aufara*; alia ab *Aufara* ad *Sachalitem* finum.
- XLVIII. *Damar*, alia a *Damar* ad Oceanum, quae est inter *Sachar*, & *Saal*.
- XLIX. *Mareb*, aliis *Maraba*, vel *Mariaba*, quae & *Saba*, *Sabaeorum* metropolis.
- L. *Sabatan*, Ptolemaeo *Sabatba*, Plinio *Sobota*, Straboni corrupte *Cabatanum*, pro *Sabatano*: Solino *Sabotale*, de qua idem Plinius Lib. XII. Cap. XIV. In medio eius sunt *Jere Atramitae*, pagus *Sabaeorum*, capite Regni *Sobota*. Et Cap. XV. Thus collectum *Sobotam* camelis conuebitur, porta ad id una patente.
- LI. *Aden*, in Scriptura Sacra *Ezechiel* Cap. XXVII. vers. 23. *Edem*: Ptolemaeo *Arabia* emporium.
- LII. *Abin*, fortasse Ptolemaei *Abijama* civitas, quae post *Arabiam* emporium describitur.
- LIII. *Lafaa*, Ptolemaeo *Lattba*.
- LIV. *Sciarma*.
- LV. *Scebam*, Ptolemaeo *Sabe*.
- LVI. *Tarim*.
- LVII. *Nagia*, *Gebanitarum* metropolis.
- LVIII. *Gbonla*.
- LIX. *Haltarmantb*, de quo oppido Plinius Lib. VI. Cap. XXVIII.
- LX. *Iachseba*.
- LXI. *Dappbar*, aliis *Tapbar*, Ptolemaeo *Sappbar*.
- LXII. *Merbat*, Ptolemaeo *Maepbatb*, pagus *Adramitarum*.
- LXIII. *Sagiar*, Ptolemaeo, & Plinio *Syagrum*, seu *Sygaros*.
- LXIV. *Afecba*.
- LXV. *Sur*, Straboni *Tyrus*, emporium scilicet *Tyriorum*.
- LXVI. *Calabat*.
- LXVII. *Mascat*, de qua urbe Anianus apud Bochartum Lib. II. Cap. XVIII. Et post ipsos (idest *Syagrum* promontorium, & finum *Omanum* huic proximum) sequitur portus insignis ad *ibus Sachaliticum* conuehendum, qui *Moscha* portus dicitur, in quem a *Cana* solent navigia quaedam mitti.
- LXVIII. *Sachar*, ubi sinus *Sachalites*, seu *Sacharites*.
- LXIX. *Aufara* a superiori diversa.
- LXX. *Abissa* alia a supracitata.
- LXXI. *Damar*, Plinio *Tbamar*.
- LXXII. *Saal*.
- LXXIII. *Tama*.
- LXXIV. *Manegia*.

LXXV.

- LXXV. *Ser-Oman*, oppidum Omanorum, quos a Petra ad Characem usque incoluisse, testatur Plinius.
- LXXVI. *Gelpbara*, ubi fluvius *Tbaleg*, aliis *Om*, seu *Lar* in mare Persicum exit: de quo oppido loqui videtur Plinius Lib. VI. Cap. XXVIII. his verbis: *Deinde est oppidum, quod Cbaracenorum Regi paret, in Tassitigris ripa, Forath nomine, in quod a Petra conveniunt: nimirum ab Hagiar, seu Agra Agraeorum metropoli.*
- LXXVII. *Daden* in mediterraneis inter Euphratem, sinum Persicum, & Arabiam Petraeam, atque Felicem.
- LXXVIII. *Cutiph*, aliis *Catiff*.
- LXXIX. *Abassa*, aliis *Labassa*.
- LXXX. *Babarain*, aliis *Becharim*, quasi inter duo maria: id enim vox Arabica significat.
- LXXXI. *Basra*, Syris *Perath-Mesän*, olim *Teredon*, quae ad Petraeam potius spectat.

Hucusque Iamani, seu Arabiae Felicis urbium, ac oppidorum. Elenchus: ubi tamen Auctor nomina tantum commemorat, Mecca, & Medina exceptis, quas, veluti Mahometicae superstitionis sedes, narrationibus variis, & prolixis laudibus in caelum extollit.

Mecca quidem, alias Macoraba, & Marraba, nativitate Mahometis Pseudoprophetae, secundum Arabum traditionem, celeberrima Arabiae Felicis civitas, sita est in valle Arenosa, iuxta fluvium *Cbaibar*; antiquis Betium, a mari Rubro in ortum milliaribus octoginta, a Medina in Meridiem bis centum, ad radices montium *Abu Cais* ab Ortum, & *Cacaan*, seu *Tburi* ab Occasu: ubi Cryptam ab Eva, Adami coniuge, secundum Alcorani fabulas, olim inhabitatam, & a Mahomete dum precibus vacaret frequenter aditam, ad haec usque tempora observant Mahometani.

Medina vero, quam Geographi Orientales in Arabia Felici etiam collocant, antea *Iatrib*, seu *Iatreb* dicta, *Iatbrippa* Stephano, & *Latrippa* Ptolemaeo, iuxta fluvium *Laakic* posita est in planitie, a mari Rubro in Ortum milliaribus triginta: a Mecca in Boream bis centum, a montibus *Obod* ad Septentrionem, & *Air* ad Meridiem leucis duabus.

Sunt autem duae hae in Arabia urbes maximi inter Mahometanos nominis. Mecca quidem prima Mahometicae superstitionis sedes est, ad quam ex universa Asia, Africa, & Europa peregrinationes quotannis suscipiuntur ab iis, qui singularem quandam sanctitatem adflectant. Sed & alii ex lege Mahometis, saltem una vice per vitam, peregrinatione hac defungi tenentur, modo sumtus facere possint ad longinquum hoc iter, & dona offerenda necessarios; pauperes enim, & egenos legis rigor non adstringit. Quod si quis iter per se obire non valeat, per alium id facere tenetur: non quod ibi, aut Medinae sepultus sit magnus ille Pseudopropheta, quemadmodum nonnulli cum

Ma-

Mahometanis fabulantur : nec quod eius ossa vi magnetica in aëre , & in cista ferrea suspensa pendeant ; sed quod ibi templum vetustissimum , & in eo lapis niger , quem *Caabam* , idest vestigia pedum Abrahami Patriarchae vocant , ac summa religione venerantur . Credunt siquidem Mahometani , idque ipsis ab Alcorano , & a maioribus longa successione traditum , Meccam esse locum , in quo Deus Abrahamum iusserit sibi domum aedificare , atque ibi postea superstitionis auctorem caelitus Alcoranum accepisse ; nec non in eadem urbe pseudomiraculosum Zemzem puteum , de quo dictum est supra , in gratiam Hagar , & Ismaëlis fuisse a Deo conditum , & nil reliquiarum Pseudoprophetae , praeter alterum sandaliorum eius ibidem adservari . Medina vero , quam *Medinas Al Nabi* , idest civitatem Prophetae vocant Arabes , ubi nimirum profugus a Meccensibus Mahometes falsae religionis suae doctrinam publicavit , ac Princeps renunciatus postmodum interijt , altera Mahometicae superstitionis sedes est , quaeque proin & ipsa sanctitatis ergo frequentatur , maxime ob Mahometis Sepulchrum , ad Fani (quod urbis umbilicus est) Orientale latus , positum . Cuius sane , quamvis nulla ibidem reperiantur Mahometis ossa , ea est apud Mahometanos praestantia , ac dignitas , ut qui illud inspiciunt , seiplos dicantur excaecare : existimantes nullam in posterum mortalem rem dignam esse , quae ab ipsis postquam semel Prophetae sui Sepulchrum adspexerint , conspiciatur .

Interim Meccae longe maior veneratio , frequentiorque concursus : unde in Alcorano suo Mahometes nonnisi hanc memorata peregrinatione solemni (quam *Caravanam* vocant) celebrandam iniunxit : conveniuntque mendacis huius legis Interpretes in eo , non necessario Medinam adiri , atque Mahometis praecepto , etiam omissa hac peregrinatione , fieri satis .

Codex in 4. bombyc. constat paginis 49. Turcico sermone , & literis exaratus .

CXXV.

VITA SANCTI CLAUDII, FILII REGIS PTOLEMAEI (qui in Synaxario Coptorum , sub die xi. mensis Baonae , Numeriani Imperatoris nepos. inscribitur) ex relatione *Anastasis eius socii* , a prima infantia , quum in Thebaidem religionis causa secessit , usque ad eius martyrium .

Opus quidem Aegyptiis probatissimum : sed ex omni parte fabulosum , cui subnectitur :

— Theodori , Patriarchae Antiocheni , Homilia in laudem eiusdem Sancti Claudii , quae in ipsius festo , die scilicet xi. mensis Baonae legitur in Ecclesiis Coptorum .

Theo-

Theodorus iste in Scetenſi Eremo primum, deinde in Kenveſſi-
nenſi Coenobio Monachus, & ab Abrahamo Emefae Epifcopo, menſe
Decembri anni Graecorum nongentefimi ſexageſimi (Chriſti 648.)
exeuntis, Antiochenus Syrorum Iacobitarum Patriarcha, poſt Severum
Monophyſitam octavus ordinatus, quum annos duodeviginti ſediſſet, e
viviſ deceſſit, anno Graecorum nongentefimo ſeptuageſimo octavo (Chri-
ſti 667.). Eius meminit Gregorius Bar-Hebraeus in Chronico Syriaco,
his verbis: *Eodem anno* (Graecorum nimirum DCCCCLX., Chriſti 648.)
*quo Maruthas Maphrianus, deceſſit & Ioannes Patriarcha, Athanaſii praecepto-
riſ ſui ſucceſſor: cumque Theodorus Patriarcha excepit, qui Maphrianum
Orienti ordinare deſiderans, quomodo Patriarcha Alexandriae Habeffyniſ Me-
tropolitam inſtituit, literas hac de re ad Epifcopos, & Primates Orientiſ
dedit, poſtquam eoſ ſibi conciliaſſet, eorumque conſenſum habuiſſet. Namque
foedus cum ipſiſ ſanxerat literiſ Syſtaticis, & Epifcoporum Occidentalium
teſtimoniis firmatum, quod quum Patriarcha deceſſiſſet, Maphrianus electo ma-
num imponeret: & ſicuti abſque Patriarcha Maphrianus, ſic abſque Maphria-
no Patriarcha haudquaquam eligeretur. Tum vero Tagritenſeſ Denbam diſci-
pulum Maruthae elegerunt, & ad Patriarcham Theodorum adduxere, qui cum
Tagrito, univerſoque Orienti Maphrianum ordinavit. Sedit autem Denba an-
nos decem, obiitque die III. Novembris anno Chriſti 659. Vacavit poſt ei-
us obitum Maphriani dignitas per decennium. Hucſque Bar-Hebraeus.*

Codex in 4. bomyc. conſtat paginiſ 139. Arabicis literiſ, & ſer-
mone eleganter exaratus ab Athanaſio Copto Aſutbi, ſeu Bubaſti, vel
Hephaeſti inferioriſ Aegypti ad Nilum extra Deltam, urbiſ Epifcopo, qui
claruit anno Graecorum milleſimo octingentefimo decimo nono (Chri-
ſti 1508.) ut in clauſula adnotatur,

CXXVI.

HISTORIA IOSEPHI, cognomento *Iuſti*, filii *Abrahami Patriar-
chae*, Arabice deſcripta ab Anonymo, ſecundum Alcora-
num, & Mahometanorum traditiones, fabuliſ proinde in-
natiffima, cui ſubneſcitur:

— *Poëma Arabicum, e Perſico converſum, de eiufdem Iosephi cum Zo-
laicha, Pharaoniſ Aegypti Regiſ filia, Putipharis coniuge amoribuſ: auctore
Abdarrohmanno, Acmetiſ filio, cognomento Giami, ſeu de Giam, oppido
haud procul ab Herato, Choraſanae regioniſ in Perſide metropoli, poſi-
to, qui variis Operibuſ, Mahometaniſ quidem probatiſſimiſ, praeter
laudatum Poëma editiſ -- Inſtructione ſcilicet ad Mahometem II. Tur-
carum e ilirpe, Othomannorum Imperatorem VII. de recte admini-
ſtrando Imperio: -- Theologia myſtica cum ſententiis moralibuſ, Hoſaino
Baicrae Tamerlani nepoti Perſarum Regi inſcripta: -- & Commentariuſ*
in

in Grammaticam Arabicam Caphiam nuncupatam, quae in hac Bibliotheca adservatur, decessit in urbe Harato, anno Hegirae octingentesimo nonagesimo primo (Christi 1486.).

Hunc Iosephum Patriarcham, Iacobi filium, qui & Iustus Propheta nuncupatur, Geometriam, sapientiaeque studium Aegyptiis primum tradidisse; ac Pyramidum Aegypti, Obeliscorum, Chaligi fluminis alvei, Granariorum, Putei, Niloscopii, aliorumque eximiorum operum, quorum vestigia in urbe Cairo, olim Memphi, adhuc cernuntur, auctorem fuisse perhibent Mahometani Aegyptiacarum rerum Scriptores plerique, a quibus proinde, prae ceteris Hebraeorum Patriarchis, Iosephus ipse verbis exquisitissimis laudatur.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 120. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus, anno Hegirae nongentesimo nonagesimo septimo (Christi 1588.) ut in eius clausula adnotatur.

CXXVII.

PŒMA Turcicum Mahometanis probatissimum: res praeclare gestas continens *senioris Giaphar*, cognomento *Sadik*, idest *Iusti*, unius e primis Pseudoprophetae Mahometis sectatoribus: quem veluti Heroum maximum ob commentitia eius certamina, ac partas in regionibus incognitis victorias, quae in hoc Opere ab Anonymo fusius describuntur, summis laudibus praedicant Mahometani.

Sextus post Pseudoprophetae is fuit Imamus, Mahometicae nimirum legis Antistes, nonnullosque edidit de Astronomia iudiciaria, & Sortibus, per Alcorani versus eliciendis, Tractatus, quos Mahometis adseclae faciunt plurimi, ut dictum est supra in notis ad Codicem x. Bibliothecae Laurentianae pag. 43. ubi eiusdem senioris Giaphar patriam, aetatem, & scripta commemoravimus.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 353. Turcicis literis, & sermone recens quidem, sed elegantissime, exaratus.

CXXVIII.

INSTITVTIO AD MECCANAM PEREGRINATIONEM RITE SECVNDVM MAHOMETIS PRAECEPTVM PERFICIENDAM: sive Itinerarium Caravanae, Meccam, & Medinam quotannis post mensem Ramadanum, Cairo, & Damasco proficiscentis: in quo singula describuntur loca, in quibus eadem Caravana (plurimorum scilicet ex Asia, Africa, & Europa Mahometanorum agmen securitatis causa in hoc itinere

Part. II.

Dd

se

se coniungentium) per octoginta dies Meccam adcedens, indeque recedens, quietis & refectionis gratia, consistere debet: auctore *Keit Al-Daudi Constantinopolitano*, qui claruit sub Solimano II. Turcarum, e stirpe Othomannica, Imperatore undecimo.

Codex in 4. bombyc. constat paginis 78. Turcicis literis, & sermone accuratissime exaratus.

CXXIX.

SENDEBADI PHILOSOPHI LIBER DE SEPTEM VIZIRIS; hoc est Consiliariis, deque *Magistro*, & *matre Regis*, varias continens Historias, seu Narratiunculas miro artificio contextas, quibus moralia, ut plurimum praecepta ad rectam Imperii administrationem, ac Principum educationem spectantia insperguntur.

Opus ex Indico primum, mox Persico, Bajazetis II. Turcarum, e stirpe Othomannica, Imperatoris noni iussu, in Turcicum sermonem conversum: longe tamen diversum est a libro *Colaila*, & *Damna*, qui laudato Sendebado (quem Sendeborum versio eius Italica edita Venetiis, anno MDLII. & Graeca Simeonis Sethi Σεντέβαδου apud Fabricium vocant) falso tribuitur, ut diximus supra in notis ad Codicem xcv. pag. 141. ubi ex Historia Gentium Ismaëlis Sciah-in-Sciah, eiusdem Sendebadi Philosophi aetatem, & scripta protulimus.

Codex in 4. bombyc. constat paginis 128. Turcicis literis, & sermone elegantissime exaratus a *Mabomete*, *Vstadbali* filio, die Dominica 1. mensis *Rahbi* posterioris, anno *Hegirae* nongentesimo septuagesimo quinto (Christi 1567.). Pertinuit olim ad *Selimum* II. Solimani II. filium, Turcarum, e stirpe Othomannica, Imperatorem duodecimum; ut in clausula Codicis adnotatur.

CXXX.

HISTORIA BIPARTITA PATRUM ET PROPHETARUM, secundum communem Mahometanorum traditionem, fabulis plerumque contaminata; de illis praesertim, qui ante Mahometem Pseudoprophetae fuerunt: ea continens, quae variis locis in Alcorano leguntur: adiunctis variis narratiunculis de extremo Iudicio, Antichristo, Paradiso, de Sole, & Luna, quae ex Apocryphis desumptae sunt.

Pars I. Seriem complectitur, & Gesta Patrum Veteris Testamenti, ab Adamo, Seth, Noë, Abrahamo, &c. usque ad Ioannem Baptistam,

stam, & ipsummet Christum Dominum, quem Dei Verbum, & Spiritum, e Virginis utero divinitus genitum, hominumque supremum Iudicem vocant Mahometani.

Part II. Continet vitam Mahometis Pseudoprophetae, & Collectanea eius sententiarum, variorumque carminum, quibus ultra fidem exaggerata eiusdem Mahometis, & sociorum pietas commendatur. His subnectitur:

— *Series cum Actis priorum Chalipharum, & Imamorum*, seu Antistitum praefati Mahometis sociorum, quorum studio, ac opera Moselmanorum una cum superstitione Imperium primo fuit propagatum; hoc ordine:

— *Abu-Bacrus*, cognomento *Iustus*, filius *Abi-Kabapbae*, qui propinquitate Pseudoprophetae adtingebat, creatus est Chalipha, feria secunda, qua idem Mahometes decessit: die scilicet xii. mensis Rabihi prioris, anno Hegirae decimo, hoc est xvii. Iunii, anno Christi dcxxxii. Quumque duos annos, menses tres, dies novem regnasset, Alcoranumque e variis tabulis in unum volumen collegisset, interiit ex phthisi, anno Hegirae xiiii. (Christi 634.) die xxiiii. Gemmadi posterioris, annos natus lxxiii.

— *Omarus filius Al-Cbettabi*, cognomento *Abu-Hophsus*, secundus post Mahometem Chalipha, omnium primus Emir-el-mumnin, hoc est *Imperator Fidelium*, adpellatus est. Is Theodorum, Heraclii Imperatoris fratrem, magna clade adficit. Arabia inde, Syria, Iudaea, Chaldaea, Mesopotamia, Aegypto, ac Perside potitus, decimo Imperii anno a Persa quodam, dum in templo adorat, gladio transfigitur.

— *Orbmanus*, *Affani filius*, *Omari cognatus*, tertius post Mahometem Chalipha, anno Imperii xii. aetatis lxxii. Hegirae xxxv. (Christi 655.) die Paschatis, a Mahomete, Abu-Bacri filio, trucidatur: eiusque cadaver Medinae conditum eodem sub symbolo, quod vivens sibi ipse adsciverat: *Credo nimirum in Deum Creatorem, & Administratorem.*

— *Ali filius Abu-Talebi*, Mahometis Pseudoprophetae gener, quartus post socerum Chalipha, & primus Mahometicae legis Imamus, idest Antistes, imperavit annos iv. & menses vii. obiitque die xvii. Ramadani, anno Hegirae trigesimo nono (Christi 659.) ab Abdorrahmano in fronte percussus.

— *Hasanus*, filius *Ali*, *Ben-Abu-Talebi*, secundus Mahometanorum Antistes, obiit anno Hegirae quadragesimo nono (Christi 669.) sepultusque fuit Iambuae, sub hoc symbolo: *Non est Deus ullus, praeter Deum Regem verum, & manifestum.*

— *Hosainus*, *Hosani germanus frater*, tertius Mahometicae legis Antistes, a Iazido, filio Moaviae, secundo e stirpe Omniadarum Chalipha, occiditur, annos natus lxx.

— *Ali*, *Hosaini filius*, cognomento *Zin-Albabedin*, idest *Ornamentum Servorum Dei*, quartus Mahometanorum Antistes, decessit anno Hegirae septuagesimo quinto (Christi 694.)

— *Mahomet Bacherus*, *Zin-Albabedini filius*, quintus Mahometicae legis Antistes, moritur anno Hegirae centesimo decimo quarto (Christi 732.)

— *Giaphar*, *Mahometis Bacheri filius*, cognomento *Iustus*, sextus Mahometanorum Antistes, vixit annos *lxvii*.

— *Moyfes*, *Giaphari Iusti filius*, septimus Antistes, interiit anno Hegirae centesimo octogesimo tertio (Christi 799.)

— *Ali*, *Moyfis filius*, cognomento *Ridba*, octavus Mahometanorum Antistes, vixit annos *xlv*.

— *Mahometes Abu-Giaphar*, *Ridbae filius*, cognomento *Al-Giavad*, nonus Mahometicae legis Antistes, obiit anno Hegirae *ccxxv*. (Christi 839.)

— *Ali Ascharus*, *Al-Giavadi filius*, cognomento *Alzek*, decimus Mahometanorum Antistes, vixit annos *l*.

— *Hasanus*, *Al-Zeki filius*, undecimus Imamus, obiit anno Hegirae *ccclxxi*. (Christi 884.)

— *Mahometes*, cognomento *Mubadi*, idest *Moderator*, duodecimus Mahometicae legis Antistes, cuius futuram adversus Antichristum pugnam, ac praelia fusius heic describuntur.

Duodecim hucusque recensitos Mahometicae legis Imamos, seu Antistites, ac superiores Chaliphas, Mahometis successores, veluti sanctissimos Dei famulos, venerantur Mahometani, eorumque nomina in superstitionibus suis post Pseudopropheta, summa cum religione, Persae praesertim commemorant, ut videre est in plerisque precatiuncularum Codicibus, qui in hac Bibliotheca, & alibi passim occurrunt.

Codex in 4. bombyc. constat paginis 278. Turcicis literis, & sermone nitidissime exaratus, anno Hegirae septingentesimo quinquagesimo septimo (Christi 1336.) ut in clausula adnotatur.

CXXXI.

TABULAE CHRONOLOGICAE ET HISTORICAE, per annos expansos, *Patriarcharum*, *Iudicum*, *Prophetarum*, & *Regum*, ab Adamo, & nativitate Caini, usque ad Mahometis tempora; sed multis in locis imperfectae, spatius vacuis.

Codex in 4. bombyc. constat paginis 80. Arabicis literis, & sermone recens, parumque accurate exaratus.

CXXXII.

CXXXII.

MAREVBI, BEN-CONSTANTINI, ARCHIEPISCOPI MABUGENSIS, HISTORIA UNIVERSALIS, & Dominica Incarnatione ad suam usque aetatem perducta; in qua praeter accuratissimum Iacobitarum, Syrorum scilicet, Coptorum, Habessynorum, Armenorumque Chronicon, quod a Monophysitis recentioribus passim citatur, continentur etiam;

— *Gesta, & Series Romanorum Imperatorum*, ab Augusto Caesare, ad Andronicum II. Palaeologum, qui patri Michaeli successit, anno Christi MCCLXXXIII.

— *Historia Nationum Orientalium*, Graecorum, scilicet, Melchitarum, Nestorianorum, & Maronitarum, quos Romanae Ecclesiae addictos, ac proinde Haereticos vocat.

— *Historia septem Synodorum Oecumenicarum Nicaenae, Constantinopolitanae, Ephesinae primae adversus Nestorium, Ephesinae secundae adversus Eutychen* (hanc recipiunt Copti Monophysitae, damnant tamen reliqui Iacobitae) *Calchedonensis* (quam Mahbubus refert, ac reiecit, eius loco quartam Synodum adpellans Ephesinam secundam) *Constantinopolitanae*, quae quinta, *Constantinopolitanae*, quae sexta, & *Constantinopolitanae* demum, quae septima *adversus Iconoclastas* (haec tamen Nicaeae, non Constantinopoli habita est).

— *Epitome Annalium Mahometanorum Arabum, Persarum, Africanorum, Hispanorum, & Syrorum*, ab anno Alexandri nongentesimo trigésimo tertio (Christi 622.) quo coepit eorum Imperium, usque ad annum Hegirae septingentesimum duodecesimum (Christi 1312.) quo laudatus Mahbubus, Constantini filius, Syrorum Iacobitarum Mabugensis, idest Hierapolitanus Archiepiscopus, insigni huic Operi manum extremam imposuit: cuius quidem Operis exemplar nusquam, quod sciam, nisi in hac Bibliotheca reperitur. Is proinde Codex plurimi faciendus est, maximaque cura adservandus.

Codex in 4. bombyc. constat paginis 127. Arabicis literis, & sermone accuratissime exaratus a Sabido, filio Ioannis, ben-Abu Albadri, ben-Abdalmesibi, idest Christoduli, Iacobita Edesseno, ut in fine adnotatur.

CXXXIII.

SERIES AC GESTA IMPERATORVM OTHOMANNORVM, Arabica, ab Othmane I. ad annum usque Hegirae nongentesimum septuagesimum quintum (Christi 1568.) quo Selimus II. Solimani II. filius, imperabat; hoc ordine:

— *Othma-*

— *Othmanes* (unde *Othomannidarum* , seu *Othomannorum* cognomentum) *filius Ortbogrulis* , *nepos Solimani Sciab* (cuius originem ab Oguz-Chano , quinto Mogulensium primae Dynastiae Sultano , nonnulli Turcicarum rerum Scriptores reperunt) defuncto patre (quem ex Parthia , ubi maiores sui rerum potiti fuerant , a Tartaris una cum liberis pulsum , Iconii Alaëddinus , decimus e stirpe Selgiucidarum Imperator , humanissime receperat) anno Hegirae sexcentesimo octogesimo septimo (Christi 1288.) vexillo , tympanis , ense , ac indumentis honorariis , eiusdem Alaëddini Regis iussu insignitus , Turcarum Caramaniae Begus , idest Dux , constituitur . Inde Bithynia Graecis erepta , consentiente Alaëddino , Sultani seu Imperatoris nomen sibi primus adsumsit , anno Hegirae sexcentesimo nonagesimo nono (Christi 1299.) a quo Imperii Othomannici initium ducit Epocha . Quumque annos viginti sex imperasset , & tumore pedum diu impeditus fuisset , septuagenarius moritur , anno Hegirae septingentesimo vicesimo sexto (Christi 1326.) .

— *Orchanes* , *Othmanis filius* , secundus Othomannidarum Imperator , duobus fratribus victis , patri successit ; anno Hegirae septingentesimo vicesimo sexto exeunte , quo Prussiam , Bithyniae metropolim , sub Othmane patre longa obsidione vexatam , expugnavit : ibique templo , Schola , & Xenodochio exstructis , Imperii sedem fixit . Rebus deinde in Mysia , Phrygia , Lycaonia , Lydia , Caria adversus socerum , Caramaniae Regem , & Graecos Imperatores feliciter gestis , Nicaeam , Nicomediam , Callipolim , aliaque magni nominis loca in potestatem redegit , tum per seipsum , tum per Solimanum , & Amurathem filios , quibus Imperii Sangiachatun , idest Praefecturam distribuerat . Vixit annos octoginta , e quibus triginta quatuor imperavit : eiusque cadaver tribus post obitum diebus Nicaeae apud Xenodochium , cui vivens officia aliquandiu praestiterat , conditum est , anno Hegirae septingentesimo sexagesimo primo (Christi 1359.) .

— *Amurathes* , *Orchanis filius* , cognomento *Al-Gazi* , idest expugnator , tertius Othomannidarum Imperator , patri successit annos trigintaquatuor natus , non vero Solimano fratri , ut nonnulli perperam tradiderunt . Hic in Europam ingenti cum exercitu statim transgressus , anno Hegirae septingentesimo sexagesimo secundo (Christi 1360.) Hadrianopolim Graecis ademit : mox Macedoniae ora vastata , Bulgarorum Principem vicit : Thessaliam diripuit , multis Christianorum millibus captis , & in captivitatem abductis : e quibus novum militum ordinem , quos Ianizarios (quod vocabulum *novum exercitum* sonat) instituit : postmodum in pugna contra Eleazarum Serviae Despotam , Triballorumque Principem , anno Hegirae septingentesimo nonagesimo primo (Christi 1388.) Imperii xxxii. aetatis lxvi. triginta septem praeliis feliciter commissis inclytus , occiditur a servo memorati Eleazari , qui manum eius , deosculandi praetextu adcedens , cultro e manica educto ,

educto, percussit; unde mos, quum Legati ad Othomannidarum Imperatorum manus deosculandas admittuntur, ut medii inter duos custodes, quorum alter manicam illis dexteram, alter sinistram prehendit, deducantur.

— *Baiazetes*, huius nominis primus, qui & *Gilderin*, idest *fulgur*, quod brevi tanta gessisset, nuncupatus, quartus Othomannidarum Imperator, post Amurathem patrem, die iv. Ramadani, anno Hegirae septingentesimo nonagesimo primo (Christi 1388.) thronum conscendit, occiso prius Iacob fratre seniore. Hic Iudicibus, & Praefectis apud Turcas stipendia de publico unde vivant, primus ordinavit, quum antea ex litigantium sumtibus, & contributione viverent. Mox plurimis urbibus Graecis, Armenisque ereptis victisque, apud Nicopolim Sigismundo Hungariae Rege, & Ioanne Comite Niverniensi, qui Hungaris auxilio e Gallia submissus fuerat, Bulgariam, Macedoniam, Thessaliam occupat. Obsidet inde Constantinopolim, quam etiam expugnasset, nisi Tamerlanes Rex Tartarorum, quem *Timur-lencum* vocant Orientales, ab Emmanuele Imperatore rogatus, post devictos Parthos, direptasque Bagdadum, Damascum, & Alepum, cum exercitu advenisset; ideo obsidionem solvit Baiazetes, qui cum trecentis equitum millibus, peditumque ducentis, in Asia progreditur, ac prope Anguriam in Galatia, ubi quondam Pompeius Mithridatem vicerat, pugnandi copiam, tantis in Christianos successibus elatus, Tamerlani fecit. Vtrinque fortiter dimicatum est: at Baiazetes ipse impar profecto viribus, etsi animus non deerat, infelicitè praelio commissio, ingenti strage superatur. Captus deinde, & ad Tamerlanem deductus, humaniter habetur. Dum vero animum victoris acerbiorè reddit, responsione insolentiorè, qua dixit, se, si Tamerlanem ita cepisset, cavea ferrea inclusurum, ipse cavea includitur, in qua per octo menses fere detentus fuit, donec ipse mortem sibi conscivit, capite ad caveam illius, quum contumeliam uxoris, quae seminuda Tamerlani, eiusque Ducibus ministrare cogebatur, ferre non posset. Interiit autem feria quinta, die xiv. Sciahbani, anno Hegirae octingentesimo quinto (Christi 1402.) aetatis LVIII. quum annos quatuordecim, & menses tres imperasset.

— *Solimanus Chellabius*, *Baiazetis filius*, natu maximus, quintus Othomannidarum Imperator, post captivitatem patris annos septem, & decem menses imperavit. Tum occiditur a fratribus, inter quos de regno disceptatum, ac pugnatum est duodecim circiter annos, donec tandem, ceteris e medio sublatis, ad unum Mahometem summa rerum rediit.

— *Mahometes I. Baiazetis filius*, natu minimus, sextus Othomannidarum Imperator, victo, & morte multato Moyse fratre, qui Solimanum interfecerat, imperium adeptus est, anno Hegirae octingentesimo decimo sexto (Christi 1413.). Is Caramaniae Principem a Prussiae obsidione depulsum, aliquot exiit urbibus: sedem Imperii Hadrianopolim tran-

transtulit : Valachos tributum pendere coëgit . Venetorum deinde terris ad mare Ionium vastatis , & Ponto , Cappadocia , ac Servia receptis , moritur anno Hegirae octingentesimo vicesimo quarto (Christi 1421.) aetatis XLVII. quum annos octo , & decem menses imperasset .

— *Amurathes II. Mabometis filius* , septimus Othomannidarum Imperator , qui & *Almalec Atbadel* , idest *Rex Iustus* , quod in omnibus , quas cepit , regionibus , templa , coenobia , pontes , balnea , & diversoria extruxisset , nuncupatus ; anno Hegirae octingentesimo vicesimo quarto exeunte , patri successit ; sed in magna perturbatione regni , quum & a patruo , & a fratre oppugnaretur , Constantinopolim hic frustra tentat , Serviam longe lateque depopulatur : Thessalonicam Venetis eripit , & Caramaniam adgressus , Sperendoviam capit . Tomaro inde , & Pindo montibus transcensis , continuo victoriae cursu omnes regiones ad Isthmum usque incredibili celeritate domat , ac Ioannem Castriotum Epirotarum Principem cogit , ut Croia urbe cedat , & quinque filios , inter quos Scandar Begus fuit , obsides mittat . Transilvaniam inde invadit , sed a Ioanne Hunniade ad pacis leges adigitur : quas quum Christiani priores violassent , cruentissimo praelio , anno Christi MCCCCXLIV. illos devicit : tabulis foederis coelum versus extensis , & Iesu , perfidiae Christianorum vindice , invocato . Interim , relicto Regno , in Asiam discedit ; sed a Georgio Castrioto , cognomento Scandarbego , qui Turcis elapsus , paternas ditiones receperat , tantopere vexatus est , ut omisso reliquum vitae in pace inter Sachtas religiosos vivendi proposito , in Albaniam revolarit , & denuo Croiam , & Albam Graecam , quas iam antea frustra tentaverat , obsederit : qua in obsidione , quum nimia vini copia ob moerorem animi se obruisset , die Mercurii , xvii. Moharrami , moritur anno Hegirae octingentesimo quinquagesimo quinto (Christi 1451.) aetatis XLIX. Imperii vero trigesimo primo .

— *Mabometes II. Amurathis filius* , Othomannidarum Imperator octavus , cognomento *Magnus* , mortuo patre , solus Imperium obtinuit , anno Hegirae octingentesimo quinquagesimo quinto (Christi 1451.) decimo nono mensis Moharrami (nam antea vivo Amurathe , regnum aliquando administraverat) . Constantinopolim hic expugnavit feria tertia Gemmadi prioris vicesimo , anno Hegirae octingentesimo quinquagesimo septimo ; hoc est die Martis xxix. Martii , anno Christi MCCCCLIII. Postea Trapezuntino quoque Imperio potitus , Regna duodecim Christianis ademit , & plulquam ducentas magnas urbes , inter quas Chalcidem insulam , & Scodram armis , & deditione cepit .

Quamvis autem bellis continuo occupatus , literis etiam sedulam navavit operam , adeo ut in doctorum numero haberetur , iisque de rebus profundis disputantibus , non interesset modo , sed ut moderator praeslet , palmanque , & praemia insignia benemerentibus deferret . Obiit in prato quodam prope Nicomediam , die iv. Rabihi prioris , feria quinta

quinta circa vespeream , anno Hegirae octingentesimo octogesimo sexto (Christi 1481.) annos natus 11. & quibus triginta & binos menses imperavit .

Mahometis huiusce gesta , sequens , quod Latinus Vates eidem finxit , Epitaphium paucis complectitur .

*Qui vici innumeros populos , tot regna ; tot urbes ,
Solutus & immensi , qui timor orbis eram .
Me rapuit , quaecumque rapit , mors improba ; sed sum
Virtute excelsa ductus ad astra tamen .
Maior Alexander non me fuit , Hannibal , & non ,
Fuderit Ausonios tot licet ille Duces .
Vici victores Danaos , domuique feroces
Cbaoniae populos , Sauromatasque truces .
Tammonius sensit quantum surgebat in armis
Vis mea , quae Latio cognita nuper erat .
Arsacidae sensere manus , has sensit Arabsque ,
Et mea sunt Persae cognita tela Duci .
Mens fuerat bellare Rhodum , superare superbam
Italiam ; sed non fata dedere modum .
Heu mihi ! Nam rapuit mors aspera : quaeque sub alta
Tectore condideram , vertit & hora brevis ,*

— *Baiazetes II.* Mahometis filius , Othomannidarum Imperator nonus , in solium euectus est , anno Hegirae octingentesimo octogesimo septimo (Christi 1482.) . Hic , quum pater moreretur , peregrinationem religionis ergo Meccam instituerat ; ideoque patris (qui eum successorem renunciaverat) iussu , *Kurkudes* ipsius filius , duodecim annorum puer , Imperium , eo absente , tenuit : quod optime ut sui iuris Rex administravit , eoque patri , post novem mensium in itinere moram , redeunti cessit ; adeo ut diceret Baiazetes : *Hoc Sultani Kurkudis apud me depositum est* . Interim Baiazetes , devicto fratre Zizimo , qui controversiam successionis ei moverat , Naupactum in Acarnania , Methonem in Morea , Dyrrachium in ora Sclavoniae Venetis eripuit : dein Aegyptum , quamvis non aequè feliciter , invasit . Quotiescumque autem in expeditionibus bellicis contra hostes , castra alicubi poneret , solitum ferunt , pulverem , qui vestibus adhaereret , excussum loco tuto reponere . Quumque se morti vicinum sentiret , ex eo laterem conficiendum curasse , qui genae ipsis dextrae in sepulchro supponeretur , quod a Pseudopropheta in Alcorano dictum esset : *Si cuius pedes in via Dei (idest bellis religionis ergo gerendis) pulvere conspersi fuerint , Deum igni in eum potestatem non concessurum* . Tandem Imperii anno trigesimo secundo a Magnatibus suis , & Ianizaris , quos trucidare omnes constituerat , Selimo filio coronam cedere coactus est , mense Sapharo , anno Hegirae nongentesimo

decimo octavo (Christi 1512.). Quumque se alio conferre meditare-
tur, una cum filio in palatio regio manere recusans, quum diceret :
Gladios binos una vagina non recondi. Huius impietate prope Didymothi-
cum in Thracia, veneno aquae, qua se ante orandum ablueret, infu-
so, e medio sublatus est. Hic etiam, inter tot Regni propagandi ne-
gotia, & armorum strepitus, literis operam dedit, adeo ut iis praece-
leret, ac inter eximie doctos numeraretur : scholas, templa, diversio-
ria, xenodochia, & pontes ubique exstruxit, pluribusque in doctos ero-
gatis muneribus, ampla illis salaria constituit.

— *Selimus*, *Baiazetis filius*, Othomannidarum Imperator decimus,
patre una cum fratribus Acmete, Kurkude, & octo nepotibus sublatis,
folio potitus est die xviii. mensis Saphari, anno Hegirae nongentesi-
mo decimo octavo (Christi 1512.). Hic plurimis Persiae urbibus, post
praelium in Zalderane, anno Christi MDXIV. feliciter commissum, oc-
cupatis; Regulos varios subegit, Campsonem Gaurium Aegypti Sulta-
num vicit, occiditque haud procul Alepo, anno Christi MDXVI. Dein
Tomum Beium Regem, a Mameluchis recens electum, Cairo capto,
anno Hegirae nongentesimo decimo septimo (Christi 1517.) similiter
vicit : ceterisque Mameluchis Aegypti dominis internecione deletis, co-
rum Imperium penitus e medio sustulit : Aegyptumque, Palaestinam,
Syriam, & quicquid penes ipsos fuerat, in potestatem redegit. Inde
Constantinopolim reversum pestis corripuit; quare Hadrianopolim ge-
standus in itinere prope Ciurum in Thracia, ubi patrem sustulerat,
interiit anno Hegirae nongentesimo vicesimo sexto (Christi 1526.) an-
nos natus quinquaginta quatuor, e quibus octo, totidemque menses
imperavit. Hic etiam doctis adcenfetur, trium linguarum Arabicae,
Persicae, & Turcicae peritus : in quibus & carmina elegantissima com-
posuit. Personatus plateas obire solebat, ut quid dicerent homines, au-
diret. Quum victo Campsone Gaurio Alepum ingressus, precibus diei
Veneris solemnibus interesset, atque ibi concionatorem pro se his verbis
orantem audiret : *O Deus adiuva Dominum nostrum Selimum Imperatorem,*
duorum locorum sacrorum illustrium (Meccae, & Medinae) Ministrum :
hunc titulum adeo gratum habuit, ut a templo reversus, vestes, qui-
bus indutus erat, quae ultra mille aureos valebant, exuens, concio-
natori dono mitteret.

— *Solimanus II. Selimi filius*, Othomannidarum Imperator undecimus,
ad Imperium evectus est, anno Hegirae nongentesimo vicesimo sexto,
(Christi 1520.) aetatis suae vicesimo septimo incunte, quum natus
esset anno Hegirae nongentesimo, ut diximus supra in Notis ad Codi-
cem CXXIII. Obiit autem mense Sapharo, exeunte nongentesimo se-
ptuagesimo tertio Hegirae anno (Christi 1566.) aetatis suae septuage-
simo quarto, quum quadraginta octo annos imperasset.

— *Selimus II. Solimani filius*, Othomannidarum Imperator duodeci-
mus, folio regio insedit mense Rabiho priori, anno Hegirae non-
gen-

gentesimo septuagesimo quarto ineunte : Cyprum occupavit anno Christi MDLXXI. per Piam , & Mustapham Bassas : per Ochialium vero in Barbaria , & contra Melitenses rem feliciter gessit . A Christianis tamen , memorabili praelio ad Naupactum , victus , Ali Bassa occiso : quo nuntio consternatus Selimus , Hadrianopolim se recepit : dein pace cum Venetis inita , obiit apoplexia , die xxviii. mensis Sciahbani , anno Hegirae nongentesimo octogesimo secundo (Christi 1574.) aetatis LII. quum annos octo , quinque menses , & undeviginti dies imperasset .

Hucusque Series , ac Gesta Imperatorum Othomannidarum : sequuntur deinde :

— *Explicatio nominum , & attributorum Dei Optimi Maximi Theologica :* eorum scilicet , quae in Alcorano passim occurrunt : Persice , cum Versione Turcica in margine : auctore *Abu-Abdalla Mahomete , Abul-Hasani Ismaëlis filio* , cognomento *Bochario* , celeberrimo Mahometanorum , Iuris , & Legum perito , qui obiit anno Hegirae ducentesimo quinquagesimo sexto (Christi 869.) ut fusius infra adnotabimus .

— *Tractatus Anonymi , Turcicus , de Astrologia Iudiciaria* , cui recentiores Mahometani fidem derogant .

— *Item : Institutiones , Turcice , ad varia salgama , & medicamina e simplicibus barbaris concinnanda :* quorum usu aegroti quidem absque Medicis , & Aromataris convalescunt ; sam vero suam tuentur valetudinem : ut ab Anonymo sub earundem Institutionum initium temere adnotatur .

Codex in 4. bombycinus , constat paginis 158. partim Arabice , partim Persice , & Turcice exaratus .

CXXXIV.

HISTORIA MAHOMETIS PSEVDOPROPHETAE , eiusque Sociorum *Abu Bacri , Omari , Othmanis , Ali , & Hasani* , Arabice : *Consolatio Solitarii , & Auxilium Peregrini* , ab Anonymo inscripta : cui subiunguntur :

— *Secreta centum Medica* , totidemque *Theurgica* , ad sanitatem tuendam ; nullius tamen pretii : nec non :

— *Carmina varia* , Arabica , descriptionem plantarum , & volucrum , quae in Aegypto , Syria , ac Mesopotamia occurrunt , continentia : ubi etiam dilleritur de utilitate , quae ex iisdem percipi potest ; auctore Anonymo .

Codex in 8. bombycinus , constat paginis 129. Arabicis literis , & sermone accuratissime exaratus ; sed in fine mutilus .

CXXXV.

PŌĒMA, Persicum, *Isandar Nameh* inscriptum : sive Historia, Alexandri Magni fabulis, quibus contaminata est ab Orientalibus, plenissima : auctore *Nezamo Samarkandaeo*, Poëta in Oriente celeberrimo, de quo dictum est supra in Notis ad Codicem cii, pag. 148.

Praeter laudatum Samarkandaei de Alexandro Magno Poëma, exstant tria recentiora sub eodem titulo. Primum quidem auctore Acmete Caramanio, qui obiit anno Hegirae octingentesimo decimo (Christi 1407.). Alterum vero Emiri Ali Scir-Nouvai, qui obiit anno Hegirae nongentesimo duodecimo (Christi 1506.). Tertium denique Fagani, qui claruit circa annum Hegirae dccccxxx. (Christi 1523.).

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 121. Persicis literis, & sermone nitidissime exaratus, ab *Abu-Bacro Ismaële*, anno Hegirae septingentesimo septuagesimo tertio (Christi 1371.) ut in clausula adnotatur.

CXXXVI.

HISTORIA ALEXANDRI MAGNI, ex vulgari traditione Orientalium collecta : auctore *Ibraimo Ben Mofregi*, Tyrio, Imamo, seu Mahometicae legis Antistite, qui claruit circa annum Hegirae nongentesimum (Christi 1494.). Alexander Magnus, iuxta laudati Ibrahimi sententiam, quam sequuntur plerique Mahometicarum rerum Scriptores, Philippi Macedonis suppositus filius, regnavit sex annos post Darii caedem, quum & antea sex alios imperasset, multasque cepit regiones ; adeo ut pertingeret regnum ipsius extremam usque Indiam, & primos Sinarum terminos : adpellatusque est *Dulkarnain*, ideo habens cornua ; quod duo Solis cornua adsecutus esset, Orientem scilicet, & Occidentem. Reges triginta quinque occidit, & duodecim urbes condidit, quarum duae sunt in regione Chorasanæ, videlicet, *Herab*, & *Maruva* : una in regione *Al Sogd*, nempe *Samarkanda* : alia in *Aegypto*, nempe *Alexandria*. Quum ex India reversus Babelem pervenisset, veneno extinctus est ; inde arcae aureae inclusus, humeris Regum, & robilius delatus est Alexandriam Aegyptiacam, ibique sepultus.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 90. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

CXXXVII.

CXXXVII.

HISTORIA CREATIONIS MVNDI, Arabica, e sacris Codicibus decerpta, cui subnectuntur:

— *Tabulae tres*, Genealogiam Christi Domini exhibentes, ab Adamo ad ipsum Christum.

— *Psalmus Davidis vicesimus primus*, cuius initium: — *Deus, Deus meus, respice in me.* —

Codex in 8. chartaceus, constat paginis 72. Arabicis literis, & sermone exaratus, Romae a Dominico Sirloto (de quo dictum est supra in notis ad Codicem xxxvii.) anno Domini millesimo quingentesimo octogesimo quinto; ut in clausula adnotatur.

CXXXVIII.

TABVLA CHRONOLOGICA DYNASTIARVM, Turcica, ab Orbe condito, ad annum usque Hegirae nongentesimum vicesimum sextum (Christi 1519.) auctore *Abd-albaretho*, de *setta Sciapbeitarum*, cognomento *Scripbo*, idest *Illustris*, quod Mahometem Pseudopphetam cognatione adtingebat: hoc enim titulo apud Mahometanos ii dumtaxat adpellantur, qui originem suam ab antedicto Mahomete, per Phathemam eius filiam, & Ali generum, quomodocumque trahunt.

Dividitur autem in duas Partes; quorum *Prior*, parum accurate, exhibet seriem eorum, qui ante Mahometis tempora claruerunt; videlicet:

— *Patriarcharum*, ab Adam ad Moysen, qui vicesimus septimus numeratur.

— *Iudicum Israël*, a Iosue ad Samuelem Prophetam, qui quinquagesimus primus est ab Adam.

— *Regum Iuda, & Israël*, a Saul ad Transmigrationem Babylonis.

— *Regum Chaldaeorum, Persarum, Graecorum, & Aegyptiorum*, ab Evilmerodach, filio Nabuchodonosor, qui septuagesimus sextus, ad Alexandrum, Philippi Macedonis filium, qui nonagesimus secundus: & ab hoc ad Ptolemaeum Philadelphum, qui nonagesimus octavus.

— *Ducum Assamonaeorum*, seu Machabaeorum, a Matathia, filio Iohanan ad Agrippam, Herodis nepotem.

— *Regum Aegypti*, a Ptolemaeo, qui supra, ad Cleopatram, Dionysii filiam, quae centesima sexta.

Im-

— *Imperatorum Romanorum*, ab Augusto Caesare ad Heraclium, qui centesimus sexagesimus septimus est ab Adam: sub quo Mahometanorum coepit Imperium, feria quinta, die 1. mensis Moharrami, hoc est, die xv. Iulii, anno Alexandri nongentesimo trigesimo tertio (Christi 622.).

Altera vero *Pars* accuratissima est, complectiturque seriem Moslemanorum Principum, qui in Asia, Africa, & Europa regnarunt, ab anno Christi sexcentesimo vicesimo secundo, ad annum usque Hegirae nongentesimum vicesimum sextum, hoc ordine:

I. *Mahometes Abulcasemus*, filius Abdallae, filii Abdal Motalebi, primus Moslemanorum Propheta & Imperator, natus est Meccae circa auroram feriae secundae, die xxii. Aprilis, anno Alexandri octingentesimo octogesimo secundo (Christi 1521.) obiit Medinae, die xii. mensis Rabihi prioris, incunte decimo Hegirae anno (Christi 631.) aetatis lxxiii. quum decennio imperasset.

II. *Abu-Bacrus*, Mahometis Prophetae focer, regnavit binos annos, duos menses, & sexdecim dies. Sub eo Saraceni occuparunt Persidem, Aegyptum, Syriam, & Mesopotamiam, vivente adhuc Heraclio Imperatore; & occiso Iezdegerde, Persarum Rege, anno Hegirae duodecimo (Christi 633.) incunte.

III. *Omarus*, Mahometis Prophetae itidem focer, praefuit annos decem, duos menses, ac decem dies; a servo occisus, anno Hegirae vicesimo tertio (Christi 643.).

IV. *Osbmanus*, live *Ojmanes*, regnavit annos xi. menses vii. dies xxiii. Constante, Heracli nepote, Romanorum Imperium obtinente, occisus domi suae, anno Hegirae trigesimo quinto (Christi 655.).

V. *Ali*, filius *Abutalebi*, gener Mahometis, imperavit annos iv. menses vii. & undeviginti dies, Kiofae interfectus, anno Hegirae quadragesimo (Christi 660.).

VI. *Hasanus*, filius *Ali*, regnavit menses vi. & dies ii. Hunc veneno postea extinctum excepit.

VII. *Moavias*, e stirpe Omniadarum, Abi Sofiani filius, qui regnavit annos undeviginti, diebus tredecim minus. Sub eo Saraceni Constantinopolim obsedere integro septennio: fortiter tandem repulsi a Constantino Pogonato, classe eorum fugata, anno Hegirae quinquagesimo tertio (Christi 673.) non exigua *Ignis Graeci*, tum primum inventi, opera. Inde itaque Damalcum, quam Imperii sedem Moavias elegerat, Saraceni reversi, tributarii Graecis Imperatoribus per complures annos fuere. Obiit Moavias Damasci, anno Hegirae sexagesimo (Christi 679.) aetat. lxxviii.

VIII. *Iazidus*, *Moaviae* filius, secundus Omniadarum Chalipha, regnavit annos iii. menses vii. dies xvi. obiitque in ditione Hemesae, die xv. Rabihi prioris, anno Hegirae sexagesimo quarto (Christi 683.)

IX.

IX. *Moawias*, *Iazidi filius*, tertius Ommiadarum Chalipha, quo die pater obiit, inauguratus est, nempe xv. Rabihi prioris. Chaliphatu se abdicavit postquam illud quinque supra quadraginta diebus tenuisset: obiitque quadragesimo post Imperii abdicationem die, annum aetatis agens vicesimum tertium: eumque excepit.

X. *Abdalla*, *filius Zobairi*, qui regnavit menses iv. dies vii. Hic non fuit e stirpe Ommiadarum.

XI. *Meruanus*, *Hacbebi filius*, quartus Ommiadarum Chalipha, regnavit menses ix. dies v. a peste consumtus anno Hegirae sexagesimo quinto (Christi 684.) aetatis lxiii.

XII. *Abdalmalecbus*, *filius Meruani*, quintus Ommiadarum Chalipha, decessit anno Hegirae octogesimo quinto (Christi 704.) aetatis lx. quum annos xxi. dies xv. imperasset. Sub eo Saraceni tota Armenia, & Africa, usque ad Oceanum Atlanticum sunt potiti.

XIII. *Valides*, *filius Abdalmalechi*, sextus Ommiadarum Chalipha, imperavit annos ix. menses viii. obiitque Damasci, die xv. Gemmadi posterioris, anno Hegirae nonagesimo quinto (Christi 713.) annos natus quadraginta octo. Hoc regnante aedificatum fuit delubrum Damasci, in cuius structuram quadringentas *cistas*, quarum singulae quatuordecim aureorum millia continebant, erogatas fuisse perhibent. Saraceni vero, Duce Tarich, Hispaniam ingressi, castra muniverunt in monte, qui postea *Giabal Tarich*, idest *Monte Tarich*, & hodie corrupte *Gibraltar* dicitur.

XIV. *Solimanus*, *filius Abdalmalechi*, septimus Ommiadarum Chalipha, obiit, imperante Philippo Romanis, die xxi. Saphari, anno Hegirae nonagesimo octavo (Christi 716.) aetatis quadragesimo quinto, quum binos annos, menses octo, dies quinque minus, regnasset.

XV. *Omarus*, *filius Abdalazizi*, nepos Solimani, octavus Ommiadarum Chalipha, praefuit ii. annos, menses viii. & xii. dies: mortuus Hemesae, die vicesima quinta mensis Ragebi, anno Hegirae centesimo primo (Christi 719.) aetatis trigesimo septimo: imperante Leone Isaacico Romanis.

XVI. *Iazidus*, *filius Abdalmalechi*, nepos Omari, nonus Ommiadarum Chalipha, regnavit annos quatuor, & mensem unum, obiitque Harranae, die vicesima quinta Sciahbani, anno Hegirae centesimo quinto (Christi 723.) aetatis vicesimo nono.

XVII. *Hisciamus*, *Iazidi frater*, decimus Ommiadarum Chalipha, decessit Rusaphae, die sexta Rabihi posterioris, anno Hegirae centesimo vicesimo quinto (Christi 742.) aetatis lxi. quum undeviginti annos, menses septem, dies undecim regnasset. Sub eo Saraceni ex Hispania in Galliam irruerunt, duce Abdarrohmiano, caesi memorabili praelio Tuionensi a Carolo Martella, anno Christi dccxxvi.

XVIII. *Valides Abulabbasus*, nepos Hisciami, undecimus Ommiadarum Chalipha, luxu, & vino perditus: unum quum imperasset

annum, menses 11. & dies 221. ab ipsis Arabibus interfectus, caputque eius per urbem Damascenam ostentui circumlatum est, anno Hegirae centesimo vicesimo sexto (Christi 743.) aetatis quadragesimo secundo.

XIX. *Iazidus, filius Validis*, duodecimus Ommiadarum Chalipha, die vicesima octava Gemmadi posterioris inauguratus, quinque mensibus, & aliquot diebus post susceptum Imperium, a peste consumitur, annos natus quadraginta.

XX. *Ibraimus, filius Validis*, decimus tertius Ommiadarum Chalipha, fratri Iazido successit, die XVI. mensis Dilhege, regnavitque menses 11. & dies XIX. a Meruano occisus, anno Hegirae centesimo vicesimo septimo (Christi 744.)

XXI. *Meruamus, filius Mabometis Giadii*, decimus quartus, & ultimus Ommiadarum Chalipha, imperavit annos quinque: a Salecho patruo Sacpphachi Abulabbasii in Aegypto superiore occisus, anno Hegirae centesimo trigesimo primo (Christi 748.).

XXII. *Abdalla Sacpphachus Abulabbasus, filius Mabometis*, primus e stirpe Abbassidarum Chalipha, sublatis Meruano, & Ommiadis, inauguratus est Cuphae, feria sexta, die XIII. Rabihi prioris, anno Hegirae CXXI. obiitque morbo variorum in Hascemia, annos natus triginta tres, e quibus quatuor imperavit.

XXIII. *Abdalla Abugiapharus Mansores*, Sacpphachi Abulabbasii frater, secundus Abbassidarum Chalipha, regnavit annos XXI. menses quinque: defunctus apud puteum Maimonis in urbe Mecca, anno aetatis sexagesimo tertio, Hegirae centesimo quinquagesimo octavo (Christi 774.). Is contruxit Bagdadum, seu Novam Babylonem.

XXIV. *Mabometes Mobadus, Abugiagbari Mansoris filius*, tertius Abbassidarum Chalipha, regnavit annos decem: mortuus in quodam oppido Masabdani, die vicesima secunda Moharrami, anno aetatis quadragesimo tertio, Hegirae centesimo sexagesimo octavo (Christi 784.).

XXV. *Moyser Hadsus, filius Mabometis*, quartus Abbassidarum Chalipha, regnavit annum unum, mensem unum, dies XIII. obiitque Bagdadi, feria sexta, die XIV. Rabihi prioris, anno aetatis vicesimo quarto.

XXVI. *Aaron Rasfidus, filius Mabometis Mobadii*, quintus Abbassidarum Chalipha, fratri successit, anno Hegirae CXXX. ineunte, regnavitque annos XXIII. Irene, Constantino, & Nicephoro in Oriente, Carolo M. in Occidente rerum potitis. Bello contra Nicephorum, nimium felix, Romaniam ingressus cum ingenti exercitu, Tyanis, & aliis in urbibus, aedes Mahometicae impietati dicatas erexit. Cum Carolo M. amicitiam coluit: extinctus nocte Sabbati, 111. Gemmadi posterioris, anno Hegirae centesimo nonagesimo tertio (Christi 808.) aetatis quadragesimo octavo. Sub eo Imperium Saracenicum culmen adtigit.

XXVII.

XXVII. *Mabometes Amimus*, filius *Aaronis Raschidi*, sextus Abbassidarum Chalipha, regnavit annos quatuor, menses octo, & dies octodecim: a Thaëro occisus, anno Hegirae centesimo nonagesimo septimo, (Christi 812.) aetatis xxx.

XXVIII. *Mamones*, filius *Aaronis Raschidi*, septimus Abbassidarum Chalipha, obiit Tarfi, anno Hegirae ducentesimo decimo septimo, (Christi 832.) aetatis quinquagesimo; quum annos viginti, menses quinque, & dies xiii. imperasset. Sub eo Saraceni Africani Siciliam & Corsicam, & Sardiniam, aliasque Italiae regiones devastarunt: ipsa urbis Romae suburbia depraedati.

XXIX. *Mabometes Motasemus Billa*, filius *Aaronis Raschidi*, octavus Abbassidarum Chalipha, inauguratus est Tarfi, qua die frater eius Mamones obiit: regnavitque annos octo, menses octo, & octo dies: mortuus Samanraiae, feria quinta, die xii. Rabihi prioris, anno Hegirae ducentesimo vicesimo septimo (Christi 841.) aetatis xlviii. imperante Theophilo Romanis.

XXX. *Aaron Vatekus Billa*, filius *Mabometis Motasemi*, nonus Abbassidarum Chalipha, decessit anno aetatis trigesimo sexto, Hegirae ducentesimo trigesimo primo (Christi 845.) quum annos quinque, menses novem, & dies sex imperasset.

XXXI. *Giapharus Motuacbelus*, *Aaronis Vateki* frater, decimus Abbassidarum Chalipha, regnavit annos quatuordecim, menses decem, & dies tres: a Montasero filio occisus, feria quarta, die tertia Scevali, anno Hegirae ducentesimo quadragesimo sexto (Christi 860.) sub eo horribiles accidere terraemotus Cumae, & in eius pagis; adeo ut, qui aedificiorum ruinis interierunt, quadraginta millia, & nonaginta sex numerati fuerint. Idem contigit in Perside, Chorasana, Syria, & Iammana, seu Arabia Felice: eodemque terraemotu concussae sunt urbes Madaina, Balesa, Raka, Haran, Rhelaina, Hemesa, Damascus, Edessa, Tarsus, Mopsuestia, Laodicea, & ora maritima Syriae, omniaque paene eius aedificia concidere, nec nisi pauci habitatores evaserunt. Antiochiae vero cecidere ex eodem terraemotu mille quingentae aedes, nec non ex eiusdem moenibus nonaginta turres, auditiue sunt e turbinibus sonitus horrendi, ac terribiles.

XXXII. *Mabometes Montanserus Billa*, filius *Giaphari Motuacbeli*, undecimus Abbassidarum Chalipha: sexto imperii mense vix elapso, vita excessit, annos natus xxv. imperante Theophilo Romanis.

XXXIII. *Acmetes Mostainus Billa*, duodecimus Abbassidarum Chalipha, imperavit annos duos, menses novem, & aliquot dies: interfectus ineunte feria secunda ad vesperam, die sexta Rabihi posterioris, anno Hegirae ducentesimo quinquagesimo primo. (Christi 865.) aetatis xxxi.

XXXIV. *Mabometes Moatazus Billa*, filius *Motuacbeli*, decimus tertius Abbassidarum Chalipha, imperavit annos tres, menses septem.

Chaliphatuque invitus se abdicavit, feria secunda, die 111. Ragebi, anno Hegirae ccliv. (Christi 868.) aetatis xxiii.

XXXV. *Mabometes Mobatadius Billa*, filius *Vatechi*, decimus quartus Abbassidarum Chalipha: regnavit undecim menses, & aliquot dies: occisus feria secunda, die decima quarta Ragebi, anno Hegirae cclv. (Christi 870.) aetatis xl.

XXXVI. *Acmetes Motamedus Alalla*, nepos Mohatadii, decimus quintus Abbassidarum Chalipha, obiit Bagdadi, die xix. Ragebi, annos natus quinquaginta, e quibus xxiii. imperavit.

XXXVII. *Acmetes Moatadedus Billa*, decimus sextus Abbassidarum Chalipha, imperavit annos novem, menses ix. & dies iv. veneno sublatu, die xxii. Rabihi posterioris, anno Hegirae cclxxxix. (Christi 902.) aetatis xlvi.

XXXVIII. *Ali Moktaphius Billa*, filius Moatadedi, decimus septimus Abbassidarum Chalipha, regnavit annos sex, menses sex, & viginti dies: mortuus Bagdadi, anno Hegirae ccxcv. (Christi 907.) aetatis xxxii.

XXXIX. *Giapharus Moktaderus Billa*, decimus octavus Abbassidarum Chalipha, imperavit annos xxiv, menses xi. & dies xiv. interfec-tus a quodam ex satellitibus Moanneſi Modacppheri, feria quarta, die xxviii. Scevali, anno Hegirae cccxx. (Christi 932.) aetatis trigesimo nono.

XL. *Mabometes Kaberus Billa*, decimus nonus Abbassidarum Chalipha, die sexta Gemmadi prioris Chaliphatu depositus fuit, quum imperasset annum unum, menses sex, & dies septem: aerumnosus deinde interiit sub Phadlo Motio Lilla, die Veneris 111. Gemmadi prioris, anno Hegirae cccxxxix. (Christi 950.) aetatis lxi. postquam eleemosynam ad templi fores petiisset huic verbis: *Fui ego nuper Imperator vester; nunc vero sum unus pauperum vestrorum: eleemosynam mihi date.*

XLI. *Mabometes Radius Billa*, nepos Kaheri, viceſimus Abbassidarum Chalipha, regnavit annos sex, menses x. dies x. ex hidrope mortuus, die Sabbati xvi. Rabihi prioris, anno Hegirae cccxxxix. (Christi 940.) aetatis xxxi.

XLII. *Ibrahimus Moctaphius Billa*, filius Moktaderi, frater Radii, viceſimus primus Abbassidarum Chalipha, praefuit annos tres, menses undecim: a Tuzuno imperio deiectus, oculisque orbatus, anno Hegirae ccclvii. aetatis lx. decessit.

XLIII. *Abdalla Mostachephius Billa*, nepos Moctaphii, viceſimus secundus Abbassidarum Chalipha quum annum unum, menses quatuor, & dies ii. regnaſſet, Chaliphatu deiectus, oculisque orbitus in vincula conſicitur a Moazzaddaule. Obit anno Hegirae cccxxviii. (Christi 949.) aetatis xli.

XLIV. *Thadlus Motius Lilla*, nepos Mostachephi, viceſimus tertius Ab-

Abbasidarum Chalipha : imperium sponte abdicavit , postquam illud annos **xxix.** menses **v.** tenuisset , mortuus anno Hegirae **ccclxiii.** (Christi **973.**) aetatis **lxiii.**

XLV. *Abdalcarrimus Taicus Lilla* , filius *Pbadli Morii Lilla* , vicesimus quartus Abbasidarum Chalipha , praefuit annos **xvii.** menses **ix.** dies **vi.** inde , a Bahaddaule Buiae filio , imperio deiectus , obiit anno Hegirae **cccxciii.** (Christi **1002.**) aetatis **lxxvi.**

XLVI. *Acmetes Kaderus Billa* , vicesimus quintus Abbasidarum Chalipha , imperavit annos **xli.** & aliquot menses , obiitque Bagdadi , die **xi.** mensis Dilhegae , anno Hegirae **ccccxxvii.** (Christi **1035.**).

XLVII. *Abdalla Kaiemus Bamrilla* , *Kaderi filius* , vicesimus sextus Abbasidarum Chalipha , regnavit annos **xliv.** menses **vii.** & dies **xxviii.** verberibus caesus iussu Monstanferi , Aegypti Domini , anno Hegirae **ccccclxxvii.** (Christi **1084.**) aetatis **lxxvii.**

XLVIII. *Abdalla Moktadius Billa* , nepos Kaiemi , vicesimus septimus Abbasidarum Chalipha , praefuit annos novendecim , & octo menses : mortuus die **xv.** Moharrami , anno Hegirae **ccccclxxvii.** (Christi **1094.**) aetatis **xxxix.**

XLIX. *Acmetes Mostaderus Billa* , *Moktadii filius* , vicesimus octavus Abbasidarum Chalipha , obiit anno Hegirae **dxii.** (Christi **1118.**) die **xxiii.** Rabihi posterioris , postquam Chaliphatus ad **xxiv.** annos , & tres menses praefuisset , atque **xli.** annos , cum aliquot mensibus vixisset . Sub eo Balduinus Francorum Rex Hierosolymam cepit , & plurimis Palaestinae , ac Syriae urbibus expugnatis , Moslemanorum supraquadringenta millia variis praeliis maculavit .

L. *Pbadlus Mostarsedus Billa* , filius *Mostaderi* , vicesimus nonus Abbasidarum Chalipha , imperavit annos **xvii.** & menses **vii.** a Batanitis occisus feria quinta , die **xvii.** mensis Dilchedae , anno Hegirae **dxix.** (Christi **1134.**) aetatis **xlvi.**

LI. *Manfores Rascedus Billa* , filius *Mostarsedi* , trigessimus Abbasidarum Chalipha , regnavit undecim menses , & octodecim dies : inde a Masudo Sultano , imperio deiectus , anno Hegirae **dxxi.** (Christi **1136.**) aetatis **xl.** sub finem Ramadani a Batanitis Haspahani interficitur .

LII. *Mabometes Moktaphus Bamrilla* , filius *Mostadberi* , trigessimus primus Abbasidarum Chalipha , praefuit sublata Sultanorum Tyrannide annos **xxiv.** mortuus die **ii.** Rabihi prioris , anno Hegirae **dlv.** (Christi **1160.**) aetatis **lxvi.** Hoc regnante accidit ingens terraemotus , quo tredecim urbes corruerunt , nempe Apamea , Alepum , Maarra , Scizara , Caphartaba , Euphemia , Telaraba , Arx Cordaeorum , Arca , Laodicea , Tripolis , Antiochia ; sed omnium vehementissime afflicta fuit Apamea , ubi ingens hominum numerus sub ruinis perit , vix paucis elapsis .

LIII. *Ioseph Mostangedus Billa* , filius *Moktaphii* , trigessimus secundus Abbasidarum Chalipha , obiit die **ix.** Rabihi posterioris , anno

Hegirae DLXVI. (Christi 1170.) aetatis LVI. quum annos undecim Chaliphatu functus esset: eius tempore contigit terraemotus ille magnus, qui dictus fuit terraemotus Alepi; ferunt autem sub ruinis perisse quindecim hominum millia.

LIV. *Hasanus Mostadius Benuralla*, filius *Mostangedi*, trigessimus tertius Abbassidarum Chalipha, praefuit annos IX. menses VII. & aliquot dies: mortuus anno Hegirae DLXXV. (Christi 1181.) die 11. Dilchedae, annos natus triginta novem,

LV. *Acmetes Naserus Ledinalla*, filius *Mostadii*, trigessimus quartus Abbassidarum Chalipha, obiit nocte festi Alphetr, seu Paschatis [quod Ieiunium Ramadani sequitur] anno Hegirae DCXXII. (Christi 1225.) aetatis LXX. Chaliphatu annis quadraginta, & undecim mensibus functus.

LVI. *Mabometes Daberus Bamrilla*, *Acmetis Naseri filius*, trigessimus quintus Abbassidarum Chalipha: decessit die XIV. Ragebi, annos natus 21. e quibus novem menses imperavit,

LVII. *Mansores Mostanseris Billa*, filius *Daberi*, trigessimus sextus Abbassidarum Chalipha: obiit anno Hegirae DCXL. (Christi 1242.) aetatis XXVIII. Chaliphatu annis octodecim functus,

LVIII. *Abdalla Mostafemus Billa*, *Mansoris filius*, trigessimus septimus, & ultimus Abbassidarum Chalipha, ab anno Hegirae DCXL. ad annum usque DCLVI. imperavit: inde capta a Tartaris urbe Bagdado, die XII. Saphari, eiusdem anni Hegirae DCLVI. (Christi 1258.) Chaliphatu, & vita privatur.

SERIES CHALIPHARVM PHATEMIDARVM, qui genus suum a Mahomete Pseudopropheta per Phatemam eius filiam ducentes, in Africa, & Aegypto regnarunt ab anno Hegirae ducentesimo nonagesimo octavo, ad annum quingentesimum sexagesimum septimum, hoc est ab anno Christi DCCCCX. ad MCLXXI. hoc ordine:

I. *Abdalla Mobadius*, Chaliphatum iniit, anno Hegirae ducentesimo nonagesimo octavo, Salgiamaſae in provincia Cyrenensi, quae ad Africam spectat: ubi *Emir-al-mumenin*, hoc est *Imperator Fidelium*, renunciatus est, feria secunda, die VII. mensis Dilhegae. Imperium autem gessit usque ad annum Hegirae CCCXXII. quo obiit, die decima Rabihi prioris.

II. *Mabometes Kaiemus Bamrilla*, *Mobadii filius*, obiit in Africa, feria prima, die XIII. Scevali, anno Hegirae CCCXXXIV. (Christi 945.) Imperii duodecimo,

III. *Ismael Mansores Billa*, filius *Kaiemi*, inauguratus post patris obitum, feria secunda, XIV. Scevali: decessit feria sexta, die ultima Scevali, anno Hegirae CCCXLI. (Christi 952.) aetatis trigesimo septimo, Chaliphatu annos septem, & dies XVI. functus,

IV. *Moadus Moëzus Ledinalla*, *Ismaelis Mansoris filius*, erepta Abbassidis Aegypto, Cairum imperii sedem elegit, ibique post vicissimum quactum Chaliphatus annum vita excessit, die XI. Rabihi prioris,

anno

anno Hegirae cccLxv. (Christi 975.) aetatis quadragesimo sexto, Nazaro Azizo Imperium ex testamento relinquens.

V. *Nazarus Azizus Billa*, *Moëzzi filius*, praefuit annos xxi. cum dimidio: extinctus feria tertia, die xxiii. Ramadani in balneo Pelusii, anno Hegirae cccLxxvi. (Christi 996.) aetatis quadragesimo tertio.

VI. *Manfores Hachemus Bamrilla*, *filius Nazari*, imperavit annos xxv. mensem unum; a sorore Settalmolcha occisus, anno Hegirae ccccxi. (Christi 1020.) aetatis trigesimo sexto.

VII. *Ali Daberus Leazaxidinalla*, *filius Hachemi*, vixit annos xxxii. e quibus xvi. imperavit. Obiit Cairi, die xv. Sciabbani, anno Hegirae ccccxxvii. (Christi 1035.).

VIII. *Maadus Mostanferus Billa*, *filius Daberi*, regnavit annos lx. menses xx. mortuus nocte feriae quintae, die xviii. Dilhegae, anno Hegirae cccclxxxvii. (Christi 1094.).

IX. *Acmetes Mostaalus Billa*, *filius Mostanferi*, decessit die xvii. Saphari, anno Hegirae ccccxcv. (Christi 1101.) aetatis vicelimo quarto, Chaliphatu functus annos septem, & binos menses.

X. *Manfores Amerus Bebecamilla*, *Mostabalii filius*, imperavit annos xxx. ab Armeno quodam Mamelucho interfectus, anno Hegirae dxxiv. [Christi 1129.].

XI. *Hapbedus Ledinalla*, *filius Mostaalii*, regnavit annos viginti, mortuus feria prima, die quinta Gemmadi posterioris, anno Hegirae dxxiv. [Christi 1149.].

XII. *Dapberus Bamrilla*, *filius Hapbedi*, praefuit annos quatuor; menses novem, & dies duodecim: ab Abbaso Tamimi filio occisus, feria quinta, exeunte mense Moharramo, anno Hegirae dxxix. [Christi 1154.].

XIII. *Phaezus Benafralla*, *filius Dapberi*: decessit die vicesima Raggi, anno Hegirae dlv. [Christi 1160.]. Chaliphatu functus annos sex.

XIV. *Adedus Ledinalla*, *filius Hapbedi*, ultimus Phatemidarum in Aegypto Chalipha: obiit die decima Moharrami, anno Hegirae dlxvii. [Christi 1171.]. quum annos xxii. mensem unum, & septemdecim dies regnasset.

SERIES REGVM IOBIDARVM, qui sublati Phatemidis, in Aegypto regnarunt ab anno Hegirae dlxvii. ad annum usque dcxlviii. hoc est ab anno Christi mclxxi. ad annum mccc.

I. Regum Iobidarum *Iosepb Naserus Saladinus*, *filius Principis Iobi Nagemaddini*, *fili Saadi*, mortuo Adedo Phatemida, regnum Aegypti obtinuit, die decima Moharrami, anno Hegirae quingentesimo sexagesimo septimo: quod quum annos xxii. mensem i. dies xvii. tenuisset, decessit Crachae feria quarta, die tertia ante exitum Saphari, anno Hegirae dlxxxix. [Christi 1193.]. aetatis lvii. Hic totam fere Syriam, ac Palaestinam, expulsi Franci, imperio adiecit.

II.

II. *Othmanes Azizus Amaladinus*, filius Saladini, interiit Cairi nocte feriae primae, die vicesima prima Moharrami, anno Hegirae DXCIV. [Christi 1197.] imperio Aegypti functus annos quinque.

III. *Mabometes Mansores*, filius Othmanis, sedit in throno Aegypti, qua die pater eius obiit: verum paullo post patruus eius Ali Aphdalus, Saladini filius, Cairum ingressus, regno ita potitur, ut Regi Mansori nihil praeter nudum nomen remanserit.

IV. *Ali Aphdalus*, Saladini filius, regnavit annos 11. mensem 1. dies xviii. mortuus die xviii. Rabihi posterioris, anno Hegirae DXCVI. [Christi 1199.].

V. *Adelus Abu Bacrus*, filius Iobi, frater Saladini, imperium Aegypti, Damasci, subiectarumque provinciarum gessit annis xix. mense 1. diebus xix. obiitque iuxta Damascum in loco, quem *Castrum Latronum* vocant, sexta Gemmadi posterioris, anno Hegirae DCXV. (Christi 1218.) aetatis septuagesimo quarto.

VI. *Mabometes Kamelus*, filius Regis Adeli Abu Bacri, praefuit annos xx. mortuus feria quarta, die nona ante exitum mensis Ragebi, anno Hegirae DCXXXV. (Christi 1237.). Sub eo Franci Damiatam expugnant; sed apud Mansoram aquarum Nili adluvione undequaque oppressi, eam Moslemani reddunt.

VII. *Adelus Abu Bacrus*, filius Regis Mabometis Kameli, imperavit annos 11. menses 11. dies xviii. in carcerem inde detrusus a Salecho fratre, feria sexta, die nona mensis Scevali, anno Hegirae DCXXXVII. (Christi 1239.) suffocatur.

VIII. *Iobus Salechus Negemadinus*, filius Regis Kameli, regnum obtinuit, die xxviii. mensis Scevali, praefati Hegirae anni DCXXXVII. obiitque Mansorae, nocte feriae quintae, die xviii. Sciahbani, anno Hegirae DCXLVII. (Christi 1249.) quo Rex Francorum, Damiatam recepta, Mansoram obsedit.

IX. *Moaddamus Gaiatbadinus Nuranficia*, filius Regis Salechi, Regum Iobidarum ultimus, imperavit dies lxxi. Sub eo S. Ludovicus Rex Francorum praelio Mansorensi victus, Cairum abducitur: inde Moaddamus a Mameluchis in frustra concisus, feria 111. exeunte Moharramo, anno Hegirae DCXLVIII. (Christi 1250.) in Nilum proicitur.

Iobidarum in Aegypto Dynastiam excepere *MAMBLUCHI TURCI*, quorum princeps:

I. *Rex Moëzus Ezzaddinus Ibechus*, Turcicus, imperare coepit die Sabbati xxix. Rabihi posterioris, anni Hegirae DCXLVIII. (Christi 1250.) Sciagiaradda, Salechi Iobidarum Regis penultimi vidua, in matrimonium prius accepta: quumque annos sex, & undecim menses regnum tenuisset, in balneo Arcis Cairi interfectus est, die Martis xxiii. Rabihi prioris, anno Hegirae DCLV. (Christi 1257.) fraude, & instigatione uxoris suae Sciagiaraddae, quae in ipso temporis articulo Calipodiorum ictibus caesa, ex arcis mœnibus deicitur.

— Man-

— *Mansores Nuraddinus Ali*, *Moëzzi filius*, secundus Mameluchorum Turcicorum Rex, patri successit die xxv. Rabihi prioris, quindecim annorum puer: quumque biennio, & octo mensibus imperasset, regno amotus est die xxiv. Dilchedae, anno Hegirae dclvii. (Christi 1258.)

— *Modapherus Saipbeddinus*, *Moëzzi servus*, Mameluchorum Turcicorum Rex tertius, imperavit undecim menses, & septemdecim dies; a *Bibarso* occisus die Sabbati, xvii. Dilchedae, anno Hegirae dclviii. (Christi 1259.) post profligatos Tartaros, quos numquam antea victos, praelio memorabili fudit, & primus vinci potuisse docuit.

— *Daberus Rocnadinus Bibarsus*, *Aladini primum*, deinde Regis *Salechi* servus, Mameluchorum Turcicorum Rex quartus, multis praeliis victor decessit, die xxvii. Moharrami, anno Hegirae dclxxvi. (Christi 1277.) imperio functus annos septemdecim menses duos, dies decem.

— *Sabidus Nasereddinus*, *Modapberi Saipbeddini filius*, Mameluchorum Turcicorum Rex quintus, imperio orbatus est, incunte Rabiho priore, anno Hegirae dclxxviii. (Christi 1279.) quum illud biennio, & tribus mensibus gessisset.

— *Adelus Badraddinus*, Mameluchorum Turcicorum Rex vi. fratri *Sahido* successit, annos septem, & menses aliquot natus; sed quatuor imperii mensibus vix elapsis, solio deicitur, die xxi. Ragebi.

— *Mansores Abul-Maalus Saipbeddinus Cbelaines*, cognomento *Salechus Alphius*, quod nimirum a *Salecho* domino, mille aureis emptus fuisset, Mameluchorum Turcicorum Rex vii. praefuit annos undecim, cum duobus mensibus, & dimidio: extinctus die Sabbati vi. Dilchedae, anno Hegirae dclxxxix. (Christi 1290.) Hic Tartaris in Syria devictis, quamplures etiam urbes, & arces Francis eripuit: inter quas Tripolis, oppidum Phoeniciae munitissimum, quod nec *Saladinus*, nec alius quispiam Regum Aegyptiorum adgredi ausus fuerat.

— *Asciraphus Saladinus Chailus*, *Mansoris Abul-Maalii filius*, Mameluchorum Turcicorum Rex viii. imperavit annos iii. menses ii. dies v. a *Baidara*, aliisque Mameluchis caesus incunte Moharramo, anni Hegirae dcxciii. (Christi 1293.) postquam *Accam*, seu *Ptolemaidem* mense Gemmado posteriori, anno Hegirae dcxc. captam diruisset.

— *Baidaras Chaerus*, Mameluchorum Turcicorum Rex ix. mortuo *Asciraphio Saladino*, vix renunciatus, ab eius Mameluchis in frusta conciditur.

— *Naserus Mahometes*, *Cbelaeonis filius*, frater *Asciraphii*, Mameluchorum Turcicorum Rex x. thronum conscendit annos natus novem: at quum nondum annum integrum regnasset, ob aetatis, & virium defectum, imperio amotus est mense Moharramo, anni Hegirae dcxciv. (Christi 1294.)

— *Adelus Zinadinus Casbagas*, *Mansoris servus*, Mameluchorum Tur-

Turcicorum Rex xi. biennio quum imperasset, in Syriam aufugit metu Lahini, ibique regno se abdicavit mense Moharramo, anno Hegirae DCXCVI.

— *Manfores Hafamedinus Labinus*, Mansoris servus, Mameluchorum Turcicorum Rex xii. praefuit annos duos, & dies quadraginta septem: a Mameluchis quibusdam iuvenibus, quos sibi adsciverat, interfectus, die xi. Rabihi posterioris, anno Hegirae DCXCVIII. (Christi 1298.).

— *Naserus, Cbelaonis filius*, secundo, post dierum quadraginta & unum interregnum, quum decem annos, & menses sex imperasset, regno iterum cessit, anno Hegirae DCCVIII. (Christi 1308.).

— *Modapherus Bibarsus*, Giascenkiri primum, tum Mansoris servus, Mameluchorum Turcicorum Rex xiii. imperium iniit die xxiii. Scevali, eiusdem anni Hegirae DCCVIII. At quum undecim menses summae rerum praefuisset, militibus undique ad Naserum deficientibus, regno se abdicavit: laqueo interemptus, mense Scevalo, anni Hegirae DCCIX. (Christi 1309.).

— *Naserus, Cbelaonis filius*, tertio imperium adeptus, annos xxxii. menses duos, & undeviginti dies regnavit: mortuus feria quinta, die xxi. Dilegae, anno Hegirae DCCXII. (Christi 1340.) aetatis LVII. ex eius filius octo post ipsum imperarunt, videlicet:

— *Manfores Saipbeddinus Abu Bacrus*, Mameluchorum Turcicorum Rex xiv. imperio orbatus est die xx. Saphari, anno Hegirae DCCXLII. postquam illud duobus mensibus, & aliquot diebus tenuisset.

— *Asciraphius Aladinus Cugiacbus*, frater Mansoris, Mameluchorum Turcicorum Rex xv. throno regio insedit, nondum octo annorum puer: unde post quinque menses, & decem dies imperio amovetur.

— *Naserus Scehabeddinus Aemetes*, Asciraphii frater, Mameluchorum Turcicorum Rex xvi. regnum occupavit die decima Scevali, eoque orbatus est die xxi. Moharrami, anno Hegirae DCCXLIII. (Christi 1342.) postquam tres menses imperasset: inde mense Sapharo, anno Hegirae DCCXLV. iussu successoris interfectus.

— *Salechus Omadeddinus Ismaël*, Naseri frater, Mameluchorum Turcicorum Rex xvii. imperavit annos tres, duos menses, & aliquot dies, mortuus die iv. Rabihi posterioris, anno Hegirae DCCXLVI. (Christi 1343.) aetatis xx.

— *Kamelus Zinadinus Sciabbanus*, frater Salechi, Mameluchorum Turcicorum Rex xviii. regnavit annum i. mensem i. & xvii. dies, a fratre successore interfectus mense Gemmado priore, anno Hegirae DCCXLVII. (Christi 1346.).

— *Modapherus Zinadinus Hapigadanperus*, Kameli frater, Mameluchorum Rex xix. anno i. & tribus mensibus post susceptum imperium a Mameluchis occiditur die xii. Ramadani, anno Hegirae DCCXLVIII. (Christi 1347.).

— *Naserus Nasereddinus Hasanus*, Modapheri frater, Mameluchorum Tur-

Turcicorum Rex xx. quum tres annos , & circiter decem menses imperasset , regno amotus est initio mensis Ragebi , anno Hegirae DCCLII. (Christi 1351.). Sub eius imperii exitum grassata est pestis admodum gravis , non in homines modo ; sed in omnis etiam generis animalia : Cauri singulis diebus ultra viginti hominum millia interiisse ferunt .

— *Salechus Saladinus* , filiorum Naseris Mahometis Ben Chelaonis octavus , & ultimus , Mameluchorum Turcicorum Rex xxi. imperio amotus est die 11. Scevali , anno Hegirae septingentesimo quinquagesimo quinto , postquam illud tribus annis , totidem mensibus , & quatuordecim diebus gessisset .

— *Naserus Hasanus* , Mameluchorum Turcicorum Rex xx. supra memoratus , denuo , atque hac vice annos sex , menses septem . & dies aliquot imperavit : dein a Mameluchorum quibusdam e medio sublatus , die 1x. Gemmadi prioris , anno Hegirae DCCLXII. (Christi 1360.).

— *Mansores Mabometes* , *Modapheri Zinaddini filius* , Mameluchorum Turcicorum Rex xxii. mortuo Naseri , solum regium conscendit die 1x. Gemmadi posterioris , eoque deturbatus est medio mense Sciahbano , anno Hegirae DCCLXIV. (Christi 1362.) quum biennio , tribus mensibus , & quinque diebus illud occupasset : diu postea privatus vixit usque ad annum Hegirae DCCCI. (Christi 1398.) aetatis LIII.

— *Asciraphius Sciabbanus* , *filius Hosaini* , Ben-Naseri , Ben-Chelaonis , Mameluchorum Turcicorum Rex xxiii. annos decem natus , ad imperium eveetus est medio mense Sciahbano , anno Hegirae DCCLXIV. eo amotus , & laqueo interemptus die v. Dilchedae , anno Hegirae DCCLXXVIII. aetatis suae xxiv. quum annos xiv. menses 11. & dimidium imperasset . Eo regnante anno Hegirae DCCLXXVII. (Christi 1375.) maxima fuit annonae caritas , & rerum penuria in Aegypto , & Syria , atque alibi , adeo ut homines morticina , & canes , imo & aliqui liberos suos comederent : nonnullis in locis tres annos duravit fames .

— *Mansores Ali* , *filius Asciraphii* , Mameluchorum Turcicorum Rex xxiv. septennis ad imperium eveetus , moritur anno Hegirae DCCLXXXIII. (Christi 1381.) aetatis xiii. quum Imperatoris titulum magis , quam auctoritatem obtinisset annos quinque , & menses quatuor .

— *Salechus Hagius* , *Asciraphii Sciabbani filius* , Mansoris Ali frater , Mameluchorum Turcicorum Rex xxv. & ultimus , sex annos natus fratri successit : sed quum regno administrando propter aetatem idoneus non esset , post annum cum dimidio , & dies quinque supra viginti eo amotus est , die scilicet xviii. Ramadani , anno Hegirae DCCLXXXIV. (Christi 1382.) quo finem habuit Dynastia Mameluchorum Turcicorum , quos Baheritas , idest *Maritimos* nuncupant : duravitque centum triginta sex annos , quatuor menses , & undeviginti dies , a xx. nimirum mensis Rabihi posterioris , anni Hegirae DCXLVIII. ad xix. Ramadani , anni DCCLXXXIV. hoc est ab anno Christi MCCL. ad annum MCCCCLXXXII.

Mameluchis Turcicis succedere *Circassi*, qui in Aegypto, & Syria regnarunt ab anno Christi MCCCLXXXII. ad annum usque MDXVII. Horum Princeps;

— *Daberus Abu-Sabidus Barkochius*, filius *Anzii*, servus Ialbigavi, Mameluchorum Turcicorum Ducis, *Circassus*; amoto Salecho Turcico, die XVIII. Ramadani, anno Hegirae DCCCLXXXIV. (Christi 1382.) Imperator constitutus est. Regnavit annos sex, menses septem, & quindecim dies: inde, ab hostium impetu se subducens, delituit. Dein captus in carcerem per aliquot menses coniectus est: e quo tandem liberatus, regno restituitur, anno Hegirae DCCXCII, die IV. mensis Saphari. Quod deinde annis novem, & octo mensibus tenuit: adeo ut annos sexdecim, & circiter dimidium, qua primo, qua secundo, regnaverit. Obiit medio mense Scevalo, anno Hegirae DCCC1. (Christi 1398.) plusquam sexagenarius.

— *Naserus Zinaddinus Pharagius*, *Daberi* filius, cognomento *Abu-al-Sabadi*, idest *Pater Felicitatis*, secundus Circassorum Mameluchorum Imperator, praefuit sex annos, menses quinque, & undecim dies; orto deinde inter Mameluchos tumultu, sive metu, sive regni taedio, se in latebras coniecit, die XXV. Rabii prioris, anno Hegirae DCCCVIII. (Christi 1405.) eique sufficitur frater ipsius.

— *Manfores Ezadinus Abdal-Azizus*, tertius Circassorum Imperator, qui tribus fere mensibus post susceptum imperium, e latibulo suo prodeunte fratre Nafero, circa finem Gemmadi posterioris amotus est, annoque sequenti Alexandriam missus, e vivis decessit die VII. Rabii posterioris. Naserus autem secunda hac vice annos sex, & decem menses imperavit: tandem mense Moharramo solio deturbatus, sub exitum Saphari interficitur Damasci, anno Hegirae DCCCXV. (Christi 1412.) eius cadaver contumeliose habitum, utpote in sterquilinum proiectum; ubi aliquandiu nudum, ac insepultum iacuit.

— *Moaiedus Abu Naserus*, *Daberi* Barkochii servus, quartus Circassorum Imperator, regnavit annos octo, menses quinque, & dies sex: mortuus mense Moharramo, anno Hegirae DCCCXXIV. (Christi 1421.).

— *Modapherus Scebabeddimus*, *Abu-al-Sabadat Acmetes*, filius *Moaiedi*, quintus Circassorum Imperator, adhuc infans, annum scilicet, & octo menses natus, patri sufficitur: at post septem menses, & viginti circiter dies, regno privatus, Alexandriae in carcerem coniecitur, ubi anno Hegirae DCCCXXXIII. (Christi 1429.) interiit.

— *Daberus Saipbeddimus Tatarus*, Barkochii servus, sextus Circassorum Imperator, die Veneris, Sciahbani vicesima nona, anno Hegirae DCCCXXIV. regnum obtinuit: quo haud diu functus est; eodem enim anno, die V. mensis Dilhegae moritur, quum non ultra tres menses imperasset.

— *Salechus Nasereddimus*, *Tatari* filius, Circassorum Imperator VII. annos novem natus, patri sufficitur: at post quatuor menses, & paucos ali-

aliquot dies regno privatur, mense nimirum Rabiho priore, anni Hegirae DCCCXXV. (Christi 1422.).

— *Asciraphius Saipbeddinus Abu-Naserus Bar-Sebaius*, Dakmachi primum, tum Barkochii servus, Circassorum Imperator VIII. regnum eodem die, quo eo amotus est Salechus Tatari filius, capeffivit; illudque annos sexdecim, menses octo, & quinque dies, tenuit. Obiit anno Hegirae DCCCXLI. (Christi 1437.) circa decimam tertiam mensis Dilhegae. Hic vetuit homines coram se terram osculari, eiusque loco, ut manum Regis oscularentur, statuit, eoque regnante capta est Cyprus.

— *Azizus Abul-Mabasemus Gemaleddinus Ioseph, Bar-Sebaii filius*, Circassorum Imperator IX. patri suffectus, tres menses, & aliquot dies regnavit, inde amotus est die IX. Rabihi prioris, anno Hegirae DCCCXIII. (Christi 1438.).

— *Daberus Saipbeddinus Abu Sabidus Giacmachus*, Alali mercatoris primum, tum Daheri Barkochii servus, Circassorum Imperator X. regnavit annos quatuordecim, menses decem, & duos dies. Quum inortem sibi a morbo imminere sentiret, regno se abdicavit, ut in illud sufficeretur Mansores filius. Obiit octogenarius, die III. Saphari, anno Hegirae DCCCLVII. (Christi 1453.).

— *Mansores Abu-al-Sabadat Phacreddinus Othmanes, Gemaleddini Iosephi filius*, Circassorum Imperator XI. annos octodecim natus, vivo adhuc patri successit feria quarta, die XX. Moharrami; at post mensem, & duodecim dies, sub initium Rabihi prioris eiusdem anni, regno expoliatur.

— *Asciraphius Abu Naserus Inalus*, Alali primum, tum Barkochii, demum Naseri Pharagii servus, Circassorum Imperator XII. e vivis excessit plusquam octogenarius, feria quinta, die quinta Gemmadi prioris, anno Hegirae DCCCLXV. (Christi 1460.) quum imperium octo annis, duobus mensibus, & sex diebus obtinuisset.

— *Moaiedus Scehabeddinus Abul-Patab Acmetes, Inali filius*, Circassorum Imperator XIII. regnavit quatuor menses, ac totidem dies; inde folio deturbatus die IX. Ramadani, anno Hegirae DCCCLXV. (Christi 1460.).

— *Daberus Saipbeddinus Abu Sabidus Cboscadamus*, Moaiedi servus, Circassorum Imperator XIV. obiit plusquam septuaginta quinque annos natus, die Sabbati, Rabihi prioris decima, anno Hegirae DCCCLXXII. (Christi 1467.) postquam sex annos, quinque menses, & duos supra viginti dies imperasset.

— *Daberus Abu Sabidus Belbais*, Circassorum Imperator XV. quum regnum quinquaginta sex diebus tenuisset, eique administrando impar videretur, unanimi omnium consensu, die Gemmadi prioris septimo, eo submotus, in carcerem plusquam septuagenarius usque ad obitum conuicitur.

— *Daberus Abu Sabidus Tamarbogar*, Daheri servus, Circassorum

Imperator xvi. regnavit duos menses, uno die minus: inde imperio amotus, Damiatam mittitur, ubi diu sui juris vixit.

— *Asciraphius Chaietbais*, Mahometis mercatoris primum, mox Daheri servus, Circassorum Imperator xvii. regno potitus est sexta mensis Ragebi, anno Hegirae dcccclxxii. idemque tenuit annos viginti novem, quatuor menses, & viginti dies, Obiit die xxii. Dilchedae, anno Hegirae dcccci. (Christi 1494.).

— *Naserus Abu-Al-Sabadat Mahometes*, Chaietbais filius, Circassorum Imperator xviii. quum annos circiter duos, tres menses, & undeviginti dies imperasset, interfectus est, eique successit avunculus.

— *Daberus Abu Sabidus Kanfoës*, Circassorum Imperator xix. invitatus, & coactus imperium suscepit, anno Hegirae dcccciv. (Christi 1498.) die Veneris Rabihi prioris decima sexta: eoque pulsus est postquam annum, & octo menses cum aliquot diebus regnasset,

— *Asciraphius Abu Naserus Genbalathus*, Asciraphii Chaietbais servus, Circassorum Imperator xx. regnavit sex menses, & septemdecim dies: inde imperio deiectus die xviii. Gemmadi posterioris, anni Hegirae dccccvi. (Christi 1500.).

— *Adelus Saipbeddinus Tomanbais*, Chaietbais servus, Circassorum Imperator xxi. quum tres menses & dimidium imperasset, exeunte mense Ramadano, a militum impetu se subducens, delituit: at post quadraginta dies prehensus, interficitur mense Dilchede,

— *Asciraphius Abu Naserus Saipbeddinus, Kanfoës*, live *Campso Gaurius*, ex Chaietbais Mameluchis, Circassorum Imperator xxii. regnavit annos quindecim, novem menses, & quinque supra viginti dies: quibus exactis a Selimo, Othomannidarum Imperatore decimo, cuius contra Ismaëlem Persarum Regem expeditionem impedire conatus fuerat, prope Alepum praelio victus est: quumque a suis desertus, fugam meditaretur, equo, deficientibus viribus, decidens, equorum ungulis calcatus interiit, die xxvi. mensis Ragebi, anno Hegirae dccccxxii. (Christi 1516.).

— *Asciraphius Tomanbais*, Kanfoae Gaurii e fratre nepos, vicissimus tertius, ac ultimus Mameluchorum Circassorum Imperator, praefuit menses quatuor: deinde a Principe quodam Arabum in antedicti Selimi potestatem traditus: huius iussu ad Cairi portam *Zaailab* nuncupatam, patibulo adfigitur, die xix. Rabihi prioris, anno Hegirae dccccxxiii. (Christi 1517.) atque ita finis factus regni Mameluchorum, quod per annos fere ducentos, & quinque supra septuaginta, qua Turci, qua Circassi obtinuerunt.

Pergit Auctor aliorum Moslemanorum recensere Dynastas, qui post extinctum Aaronem Rascidum, quintum e stirpe Abbassidarum Imperatorem, variis in locis citra subiectionem Chalipharum regnarunt: ac primo quidem collocat *Taberitas Turcestaniae*, & *Trans-Oxanae* Dominos, quorum princeps:

— Ta-

— *Taberius*, *Hofaini filius*, anno Hegirae ccv. (Christi 820.) obsequium primus negavit Chaliphis, obiitque anno Hegirae ccviii. (Christi 822.) quum biennio regnum per se tenuisset.

— *Talechus*, *Taberi filius*, secundus Taheritarum Dynasta, regnavit annos sex: occisus Nischaburi, anno Hegirae ccxiii. (Christi 828.):

— *Abdalla*, *Talechi frater*, tertius Taheritarum Dynasta, decessit anno Hegirae ccxxx. (Christi 844.) quum annos septemdecim imperasset.

— *Taberus II. Abdallae filius*, quartus Taheritarum Dynasta, imperavit annos xxi. mortuus anno Hegirae ccxlviii. (Christi 862.):

— *Mabometes*, *Taberi II. filius*, quintus, ac ultimus Taheritarum Dynasta, praefuit annos tredecim: inde a Iacobo, Lithi filio, devictus, anno Hegirae cclxi. (Christi 874.) regno privatur.

Taheritas Dynastas exceperunt *Seffaritae*, quorum princeps:

— *Iacob*, *Lithi Seffari filius*, victo Mahomete ultimo Taheritarum Dynasta, Trans-Oxianam, & Turchestaniam occupavit: quumque annos quatuor imperasset, in altera contra Chaliphum Begdadi expeditione moritur, anno Hegirae cclxv. (Christi 878.).

— *Amrus*, Iacobi Ben Lithi frater, secundus Seffaritarum Dynasta, regnavit annos xxi. mortuus anno Hegirae cclxxxix. (Christi 901.).

— *Taberus*, *Mabometis filius*, Amri nepos, tertius, ac ultimus Seffaritarum Dynasta, praefuit annos tres: ab Ismaele Alsamano occisus, anno Hegirae ccxcii. (Christi 904.).

Seffaritis succedere *Samanitae*, qui ab anno Hegirae ccxc. ad annum cclxxxviii. imperarunt; hoc ordine:

I. *Ismaël*, cognomento *Samani*, regnavit annos septem, ac duos menses.

II. *Acmetes*, *Ismaëlis filius*, regnavit quinque annos, & quatuor menses.

III. *Naserus*, *Acmetis filius*, praefuit annos triginta, ac tres menses.

IV. *Noë*, *Naserus filius*, imperavit annos duodecim.

V. *Abdalmatechus*, *filius Noë*, regnavit annos septem cum dimidio.

VI. *Mansores*, *Abdalmatechi filius*, regnavit undecim annos.

VII. *Noë*, *filius Mansoris*, regnavit annos xxi.

VIII. *Mansores*, *Noë filius*, regnavit annum unum cum dimidio: a Tozon-Bego occisus, anno Hegirae cclxxxvii. (Christi 997.).

IX. *Abdalmatechus*, *filius Noë*, ultimus e Samanitarum stirpe Imperator, praefuit sex menses, & septemdecim dies: mox a Macmute Gaznevida variis praeliis superatus, regno, & vita spoliatur, anno Hegirae cclxxxviii.

A Samanitis ad Gaznevidas Chorasanae Persidis, ac Indiarum imperium eodem anno Hegirae cclxxxviii. (Christi 998.) translatum est. Horum primus Imperator.

— Mac-

— *Macmutes*, *Sebeſteguini filius*, ſublato Abdalmalecho Samanita, regnavit annos xxxi. mortuus anno Hegirae ccccxxi. (Chriſti 1030.) ætatis lxiii.

— *Maſſudes*, *ſilius Macmutis*, ſecundus Gaznevidarum Imperator, regnavit annos tredecim: ab Acmete eius ex fratre nepote interfectus, anno Hegirae ccccxxxiii. (Chriſti 1041.).

— *Mabometes*, *ſilius Macmutis*, frater Maſſudis, Gaznevidarum Imperator iii. regnavit annos quinque.

— *Maududus*, *Maſſudis I. ſilius*, quartus Gaznevidarum Imperator, præfuit annos ſeptem,

— *Maſſudes* alter, *Maududi ſilius*, quintus Gaznevidarum Imperator, regnavit menſem, & aliquot dies.

— *Ali*, *Maſſudis I. ſilius*, ſextus Gaznevidarum Imperator, regnavit annos ii.

— *Abdalraſcidus*, *ſilius Macmutis Ben Sebeſteguini*, ſeptimus Gaznevidarum Imperator, præfuit undecim menſes, & aliquot dies: inde regno amotus, anno Hegirae ccccxlvi. (Chriſti 1033.).

— *Ibrahimus*, *ſilius Maſſudis II.* octavus Gaznevidarum Imperator, cognomento *Modapherus Maſſores*, idelt *viſtor*, *triumphator*: obiit anno Hegirae ccccxcii. (Chriſti 1098.) quum annos quadraginta duos imperaſſet,

— *Maſſudes*, huius nominis tertius, ſilius Ibrahimi, nonus Gaznevidarum Imperator, præfuit annos xviii.

— *Scirzadus*, *Maſſudis III. ſilius*, Gaznevidarum Imperator x. regnavit annum, & aliquot dies.

— *Arſlanus Sciab*, *ſilius Maſſudis III.* undecimus Gaznevidarum Imperator, triennio poſt regnum adeptum, a Baharamo fratre in carcerem coniectus, & vivis deceſſit, anno Hegirae dxi. [Chriſti 1118.].

— *Babaramus Sciab*, *ſilius Maſſudis III.* Arslani frater, Gaznevidarum Imperator xii. obiit anno Hegirae dxlvii. [Chriſti 1152.] quum triginta quinque annos imperaſſet.

— *Chofroës Sciab*, *Babarami ſilius*, decimus tertius, & ultimus Gaznevidarum Imperator, ab *Hofaino Gaurio*, Dynaſtiæ *Gauridarum* fundatore, poſt annum imperio exturbatus, in carcerem conijcitur ad annum ulque Hegirae dl. (Chriſti 1155.) quo & vivis deceſſit.

Gaznevidarum Imperium occupavit *Gauridarum Dynaſtia*, ex qua quinque prodiere Reges, videlicet:

I. *Alaleddinus Hoſanus*, ſilius Hoſaini, filii Sami Suri: obiit anno Hegirae dli. (Chriſti 1156.) ſex annos imperio functus.

II. *Saipheddinus Mabometes*, Alaleddini ſilius, regnavit ſeptem annos, ab Abul-Abbaſo occiſus, anno Hegirae dlvii. (Chriſti 1161.).

III. *Gaiateddinus Abulphatabus*, Sami Ben-Hoſaini ſilius, obiit anno Hegirae dxcix. [Chriſti 1202.] annos tres ſupra ſexaginta natus, & quibus quadraginta tres feliciter regnavit.

IV.

IV. *Scehabeddinus Abu Modapberus*, Gaiateddini germanus frater, regnavit quatuor annos: a quodam Indo Idololitra interfectus, quum Gaznam victor reverteretur, anno Hegirae DCII. (Christi 1205.) aetatis septuagesimo secundo.

V. *Macmutes*, Gaiateddini filius, ultimus Indiarum, Chorasanae, aliarumque Persidis provinciarum, e stirpe Gauridarum, Imperator, regnavit septem annos: a Fautoribus Mahometis Chovvarezmii occisus, anno anno Hegirae DCIX. (Christi 1212.).

Enumerantur deinde SULTANI Chovvarezmiae, qui ab anno Hegirae CCCXC. ad annum DCXXVIII. hoc est ab anno Christi MXXVII. ad annum MCCXXX. in Chovvarezmia primum, tum in Chorasana, sublatis Gauridis, imperarunt, videlicet:

I. *Corbeddinus Mahometes*, filius Busteghini Gurgii, huius Dynastiae fundator, annos triginta regnavit: mortuus anno Hegirae DXXI. (Christi 1127.).

II. *Arfizius*, Corbeddini Mahometis filius, praefuit annos XX.

III. *Arslanus*, filius Arfizii, regnavit septem annos.

IV. *Soltanus Sciab*, Arslani filius, patri successit, anno Hegirae DLVII. (Christi 1161.) regno. functus, annos, XXI.

V. *Tachaseius*, Arslani filius, regnavit annos octo, cum dimidio extinctus prope Puteum Arabum, anno Hegirae DLVII. (Christi 1161.).

VI. *Corbeddinus Mahometes*, Tachalcii filius, regnavit annos XXI.

VII. *Rocneddinus Gorfangius*.

VIII. *Gaiateddinus Mirsciabus*.

IX. Et ultimus *Gelaeddinus Maneabernus*: posteriores isti tres Chovvarezmiae Sultani, variis vicibus simul regnarunt annos novem supra viginti; ad annum scilicet Hegirae DCXXVIII. (Christi 1230.) quo Chovvarezmitarum Dynastia a Genghizchanis sublata fuit.

DYNASTIA BOVIDARUM, qui in Perside ab anno Hegirae CCCXI. ad annum CCCXLVIII. regnarunt, in tres Classes divisa: septemdecim habuit Sultanos, hoc ordine:

I. *Amadeddulat Ai*, filius Boviae, a quo Bovidae, regnavit sexdecim annos cum dimidio.

II. *Rocneddulat Hajasus*, alter Boviae filius, regnavit septem supra viginti annos, & quinque menses.

III. *Moæddulat Acmetes*, tertius Boviae filius, regnavit annos XXI.

IV. *Adadeddulat*, Rocneddulati filius, regnavit annos XXXIV.

V. *Aæzedullat*, Moæzeddulati filius, regnavit undecim annos.

VI. *Muadeddulat*, Rocneddulati filius, regnavit septem annos.

VII. *Faceddulat*, Rocneddulati filius, imperavit quatuordecim annos.

VIII. *Mageddulat*, Faceddulati filius, cum matre *Seidata*, regnavit annos tres supra triginta.

IX. *Scerifeddulat*, Adadeddulati filius, regnavit annos quatuor cum dimidio.

- X. *Samsameddulat*, Adadeddulati filius, novem annos, totidemque menses imperavit.
- XI. *Babaeddulat*, Adadeddulati filius, regnavit annos quatuor supra viginti.
- XII. *Sultaneddulat*, Bahaeddulati filius, regnavit duodecim annos, & quatuor menses.
- XIII. *Moscerefeddulat*, Soltaneddulati frater, imperavit sex annos, & duos menses.
- XIV. *Gelaleddulat*, Moscerefeddulati filius, regnavit quinque supra viginti annos.
- XV. *Ezzalmeluchus*, Bahaeddulati filius, regnavit annos vigintiquatuor.
- XVI. *Malechus Rahimus*, Ezzalmeluchi filius, regnavit septem annos.
- XVII. *Malechus Abu-Manfores*, Rahimi frater, regnavit octo annos; atque hic ultimus huiusce familiae Regum fuit.

SERIES DYNASTARVM Persidis ex Atabecanis: quorum primus *Modaffereddinus Moschabeus*, Maududi Ben Salgari filius, imperium iniit anno Hegirae DXLIII. (Christi 1148.) undecima vero & ultima *Aisciab-chatum*, Saadi ben Abu-Bacri filia, obiit anno Hegirae DCLXIII. (Christi 1264.) ut in Notis ad Codicem xc. adnotavimus, ubi eorumdem Principum nomina, & quibus imperarunt annis exhibuimus.

Selgiucidarum familiam Auctor in tres dividit Dynastias, quae iisdem ferme temporibus in Hyrcania, Caramania, & Natoliæ regnarunt. Prima autem, quae *Selgiucidarum Hyrcaniae* nuncupatur, coepit anno Hegirae ccccxxx. (Christi 1038.) duravitque ad annum usque Hegirae dxciii. (Christi 1196.) centum nimirum & unum supra sexaginta annos, sub quatuordecim Regibus, quorum Princeps:

I. *Mabometes Abu-Talib*, Michaëlis ben Selgiuci filius, cognomento *Togrulbegus*, quum annos quinque supra viginti regnasset, septuagenarius fere moritur, anno Hegirae cccclv. (Christi 1062.) ei successit.

II. *Olubus Arslanus*, Togrulbeghi, ex fratre *Iagro Bego*, nepos, qui regnavit annos sex, quinque menses, & aliquot dies.

III. *Malechus Sciab*, Olubi Arslani filius, e vivis decessit feria sexta, medio mense Scevalo, anno Hegirae cccclxxxii. (Christi 1089.) quum tres supra viginti annos imperasset.

IV. *Barciaruchus*, Malechi Sciah filius, natu maximus, cognomento *Rocneddinus*, quindecim annos imperavit, mortuus Aspahani ex phthisi, anno Hegirae cccxcviii. (Christi 1104.).

V. *Mabometes*, Malechi Sciah filius, Barciaruchi frater, cognomento *Gaiateddinus Abuscegiab*, imperavit annos tredecim, extinctus mense Dilhege, anno Hegirae dxi. (Christi 1117.).

VI. *Sangisarus*, Malechi Sciah filius, Mahometis frater, cognomento *Moëzzeddinus Borbanus*, regnavit annos xli. morbo colico, quem infecuta est diarrhaea: extinctus mense Rabiho priore, anno Hegirae dlii. (Christi 1157.).

VII.

- VII. *Macmutes*, Mahometis filius, cognomento *Mogaieteddinus*, regnavit annos xiii. & ii. menses.
- VIII. *Rocneddinus Togrul*, Mahometis filius, tres annos, & menses duos imperavit.
- IX. *Massuder*, Mahometis filius, Togrulis nepos, cognomento *Gaiateddinus*, regnavit annos xviii. cum dimidio.
- X. *Malechus Sciab*, Macmutis filius, quatuor menses imperavit.
- XI. *Gaiateddinus Mabometes*, Macmutis filius, septem annos imperavit.
- XII. *Moëzzeddinus Casemus*, Mahometis ben Malechi Sciah filius, cognomento *Solimanus Sciab*, menses circiter sex regnavit.
- XIII. *Abu Modapberus Zineddinus*, cognomento *Arslanus*, Togrulis filius, quindecim circiter annos imperavit.
- XIV. *Rocneddinus Casemus*, cognomento *Togrul*, Arslani Zineddini filius (in quo Selgiucidarum Hyrcaniae desinit Dynastia) annos octodecim, menses decem, dies quatuordecim imperavit: a Tachascio Chovvarezmitarum Rege quinto occisus, anno Hegirae dxciii. (Christi 1196.).

Caramaniae SELGIUCIDARVM DYNASTIA, undecim edidit Reges, qui ibidem ab anno Hegirae ccccxiii. ad annum dlcxxiii. hoc est ab anno Christi mxi. ad annum mclxxvii. imperarunt, videlicet:

- I. *Caderus*, Iagri Beghi fratris, Togrulbeghi filius, regnavit annos xxxii.
- II. *Soltanus Sciab*, Caderdi filius, regnavit duodecim annos.
- III. *Toramus Sciab*, tertius Caderdi filius, regnavit annos xiii. cum dimidio.
- IV. *Iramus Sciab*, Torani filius, regnavit quinque annos.
- V. *Arvanes Sciab*, Caderdi ex fratre Chermano nepos, regnavit annos quadraginta duos.
- VI. *Mogaieteddinus Mabometes*, Arslani Sciah filius, annos quatuordecim imperavit.
- VII. *Mobieddinus Togrul Sciab*, Mahometis filius, regnavit annos duodecim.
- VIII. *Arslanus Sciab*, Togrulis filius, regnavit annos novem.
- IX. *Beheramus Sciab*, Togrulis filius, regnavit annos duodecim.
- X. *Toramus Sciab*, Togrulis filius, Beherami frater, regnavit annos duodecim.
- XI. *Mabometes Sciab*, Beherami filius, ultimus Selgiucidarum Caramaniae Imperator, regnavit annos octo: a Dinaro Alida ditionibus exturbatus anno Hegirae dlcxxiii. (Christi 1187.).

Tertia demum *SELGIUCIDARVM DYNASTIA*, *Romaea* nuncupata, in *Natolia* regnare coepit, anno Hegirae cccclxxx. duravitque

Part. II, Hh ad

ad annum usque septingentesimum (hoc est ab anno Christi *MLXXXVII.* ad annum *MCCC.*) viginti , nimirum , supra ducentos annos ; sub quindecim Imperatoribus , quorum primus :

- I. *Solimanus* , Cotulmicii , ben Israël , ben Selgiuci filius , obiit anno Hegirae quingentesimo (Christi *1106.*) quum annos viginti regnavisset .
- II. *David* , Solimani filius , cognomento *Chiligijs Arslanus* , praefuit octodecim annos .
- III. *Massudes* , Arslani filius , undeviginti annos imperavit .
- IV. *Chiligijs Arslanus* *II.* *Massudis* filius , regnavit annos decem .
- V. *Rocneddinus Solimanus* , Chiligijs Arslani filius , quatuor supra viginti annos regnavit .
- VI. *Ezzeddinus Chiligijs Arslanus* , Solimani filius , paucis post adeptum imperium diebus , a patruo *Gaiateddino* in vincula compingitur .
- VII. *Gaiateddinus Cai-chosroës* , praefuit sex annos , quibus exactis , ab *Ezzeddino* nepote , quem vinculis paullo ante liberaverat , occisus , anno Hegirae *DCXIII.* (Christi *1244.*) .
- VIII. *Ezzeddinus Cai-chaus* , Cai-chosroae filius , imperio vix annum praefuit .
- IX. *Alaëddinus Cai-chobades* , alter Cai-chosroae filius , sex supra viginti annos regnavit .
- X. *Gaiateddinus Cai-chosroës* *II.* Cai-chobadis filius , regnavit annos octo .
- XI. *Rocneddinus Solimanus* , huius nominis secundus , Cai-chosroae filius , praefuit annos viginti .
- XII. *Cai-chosroës* , Solimani filius , patri adhuc infans successus , annos octodecim imperavit ; ab *Acmete-chano* Tartarorum Mogulensium Imperatore *VII.* occisus anno Hegirae *DCLXXXII.* (Christi *1283.*) .
- XIII. *Gaiateddinus Massudes* , Ezzeddini Cai-chai filius , obiit anno Hegirae *DCLXXXVII.* (Christi *1288.*) quum annos quinque imperasset .
- XIV. *Cai-chobades* , filius Pheramorgii , filii Cai-chai , ultimus Selgiucidarum Romaeae , seu Natoliae Imperator , praefuit annos tredecim : a *Gazun-chano* , Tartarorum Mogulensium Rege *XI.* interfectus anno Hegirae *DCC.* (Christi *1300.*) .

SERIES ISMAËLITARVM PRINCIPVM , qui centum & septem supra sexaginta annis Parthiae imperium obtinuerunt ; hoc ordine :

- I. *Hajanus Sababus* , huius Dynastiae fundator , Ali ben-Mahometis ben Giaphari , ben Holsini filius , regnum iniit anno Hegirae *CCCCLXXXIII.* (Christi *1090.*) eoque annos quinque supra triginta functus , moritur anno Hegirae *DXVIII.* (Christi *1124.*) .

II.

- II. *Bozruchus Omidus*, Hafani Sabahi nepos, obiit anno Hegirae **DXXXII.** (Christi 1137.) quum vigintiquatuor diebus supra quatuordecim annos imperasset.
- III. *Mahometes*, Bozruchi filius, regnavit annos vigintiquatuor, menses octo, & septem dies.
- IV. *Hafanus*, Mahometis filius, cognomento *Zicrat-alaflam*, idest *adhortatio Moslemanorum*, regnavit annos quatuor.
- V. *Mahometes II.* Hafani filius, annos quadraginta sex imperavit.
- VI. *Gelaleddinus Hafanus*, Mahometis filius, regnavit undecim annos cum dimidio.
- VII. *Alaëddinus Mahometes*, Gelaleddini Hafani filius, mensem unum supra triginta quinque annos regnavit.
- VIII. *Rocneddinus Cbursciabus*, Alaëddini Mahometis filius, praefuit annum unum, sexdecim diebus minus: inde a *Mangu-chano*, Tartarorum Mogulensium Rege **IV.** vita, regnoque privatus, anno Hegirae **DCLI.** (Christi 1253.). Atque hic ultimus Ismaelitarum familiae Principum fuit, qui in Eracho, seu Parthia imperavit.

SERIES TARTARORVM MOGULENSIVM, vulgo *Ginghiz-chanorum*, qui in Perside dominati sunt, ab anno Hegirae **DXCIX.** (Christi 1202.) ad annum usque **DCCXXXVI.** (Christi 1335.).

— *Ginghiz-chanus*, idest *Rex Regum*, Persarum e Tartaris Rex primus, obiit anno Hegirae **DCXXIV.** (Christi 1228.) annos natus septuaginta octo, e quibus viginti septem cum dimidio imperavit.

— *Ostai-chanus*, Rex Persarum, e Tartaris **II.** *Ginghiz-chani* filius, patri successit anno Hegirae **DCXXVI.** (Christi 1230.). Hic Persidem sibi totam subiecit, excepta Bagdado: quumque annos tredecim regnasset, extinctus est, inflammatis ex nimio vini usu visceribus, anno Hegirae **DCXLIX.** (Christi 1242.) relicto filio unico *Gaiuk-chano*, qui ob nimium aetatis defectum vixit sub tutela matris, quae regno praefuit annis quatuor.

— *Gaiuk-chanus*, Persarum e Tartaris Rex **III.** undecim menses, & aliquot dies, citra matris tutelam regnavit; mortuus enim est anno Hegirae **DCXLIV.** [Christi 1247.].

— *Mangu-chanus*, Tuli ben *Ginghiz-chani* filius, Persarum e Tartaris Rex **IV.** obiit anno Hegirae **DCLVII.** [Christi 1260.] quum annis **XIII.** imperasset. Sub eo constructa est urbs *Cambalu*, seu *Pechinus*, quae nostro aevo sedes regia est magni Tartarorum Principis.

— *Hulagu-chanus*, alter Tuli filius, Persarum e Tartaris Rex **V.** Bagdado, Damasco, totaque Syria potitus, e vivis decessit, anno Hegirae **DCLXIV.** [Christi 1267.] quum annos novem imperasset.

— *Abacha-chanus*, *Hulagu-chani* filius, Rex Persarum e Tartaris **VI.** septemdecim annos imperavit: veneno sublatus *Hamadanae*, feria

quarta, die vicesima mensis Dilhegae, anno Hegirae DCLXXXI. [Christi 1282.],

— *Nicadur-oglanes*, alter Hulagu-chani filius, Persarum e Tartaris Rex VII. Mahometicam superstitionem amplexus, *Acmetes-chanus* appellari voluit, & quoscunque potuit, ad Mahometanismum coëgit, Christianosque crudelissime persecutus est: regnavit duos menses supra biennium: quibus exactis, nepotem suum Argunum, quod faveret Christianis, interficere conatur; sed Argunus ex insidiis elapsus, Acmetem trucidat, & *Chanus* appellatur.

— *Argun-chanus*, Abacha-chani filius, Rex Persarum e Tartaris VIII. sublato patruo, regnum per annos circiter septem obtinuit. Hunc veneno a Iudaeis extinctum ineunte mense Rabiho prior, anni Hegirae DCXC. (Christi 1290.) suspicati Tartari, magnam eorum multitudinem macularunt.

— *Ganiatu-chanus*, Abacha-chani filius, Persarum e Tartaris Rex IX. septem mensibus supra triennium imperavit; a Baidu-chano occisus, mense Rabiho posteriore exeunte, anno Hegirae DCXCIV. (Christi 1296.).

— *Baidu-chanus*, filius Targaii, nepos Hulagu-chani, Rex Persarum e Tartaris X. interfectus est a Gazuno Argun-chani filio sub exitum mensis Dilhegae, anni Hegirae DCXCIV. (Christi 1296.). quum octo circiter menses imperasset.

— *Gazun-chanus*, Argun-chani filius, Rex Persarum e Tartaris XI. qui & Mahometismum amplexus, *Macmutes* appellari voluit. Damasce- nis, aliisque Syriae populis ad obedientiam reductis, decessit die decima tertia Scevali, anno Hegirae DCCIII. (Christi 1305.) quum annos octo, & decem circiter menses imperasset: in regione Rai, prope Hamadanam, inde Taurum translatus, conditur in sumtuoso templo, quod ipse vivens struxerat: estque e tanto sepulchrorum regionum numero hoc solum integrum, ac superstes: ceteris iniuria temporum collapsis.

— *Mahometes*, Argun-chani filius, cognomento *Chodabandabus Al-giaitu*, idest *Imperator maximus*, Persarum e Tartaris Rex XII. fratri successit annos viginti natus; quumque annis duodecim, mensibus novem regnavisset, in urbe Soltania, quam paullo ante incredibili cura, sumtibusque maximis condiderat, defunctus est die vicesima septima Ramadani, anno Hegirae DCCXVI. (Christi 1317.).

— *Abu Sabidus Babader-chanus*, Mahometis Chodabandahi filius, Rex Persarum e Tartaris decimus tertius, & ultimus: unanimi omnium consensu, annos undecim natus in imperium sufficitur: quod quum annis undeviginti tenuisset, Bagdadi, ubi hiemem transigere solebat, decessit die duodecima mensis Rabihi posterioris, anno Hegirae DCCXXXVI. (Christi 1335.). Eo mortuo in plures Regulos divisa est per Persicum Imperium potentia Tartarica; intestinisque sexaginta trium ferme annorum dissidiis omnia in peius conruerunt, usque ad Tamerlanem.

Sz-

SERIES REGVM TARTARICORVM ex posteris Tamerlanis, qui in Perside, & Chorāsāna regnarunt, videlicet:

— *Timur*, vulgo *Tamerlanes*, cognomento *Lencbus*, idest *claudus*, Targai-chani filius, Dynastiae Tamerlanidarum fundator (quem nobili ortum prosapia, imo a Gīnghizchano genus duxisse tradunt plerique Orientalium Scriptores) rerum gestarum gloria celeberrimus: decessit die decima sexta mensis Sciahbani, anno Hegirae DCCCVII. (Christi 1405.) aetatis septuagesimo primo, quum annos triginta sex solus imperasset, variisque Regibus devictis, plurima sibi regna subiugasset.

— *Mirza-Sciaruchus*, Tamerlanis filius, natu minimus, & successor, clausit extremum diem anno Hegirae DCCCL. (Christi 1446.) quum tres supra viginti annos imperasset.

— *Mirza-Vlug-Begus*, Sciaruchi filius, tertius Tamerlanidarum Imperator, rexit, vivente patre, Trans-oxianam, octo supra triginta annis: post mortem vero patris summae rerum praefuit annos duos, menses novem: mortuus anno Hegirae CCCCLIII. (Christi 1449.). Hic non minus fuit literarum, quam avus eius Timur, armorum gloria clarus, utpote qui non interiturum nomini suo condidit monumentum, accuratissimis illis Tabulis Astronomicis, quae *Vlugbegicae* audiunt, compositis, post observationes eius maximis impensis factas, ut infra dicemus.

— *Mirza-Abdallatiphus*, Vlugbeghi filius, Tamerlanidarum Rex IV. caeso in acie patre, in imperium susceptus est nemine penitus contradicente: sed post sex menses a militibus sagittis traiectus occubuit.

— *Mirza-Abdalla*, Tamerlanidarum Rex V. fratri Abdallatipho susceptus, anno Hegirae DCCCLV. (Christi 1451.) ab Abu Sahido interficitur, quum annum unum regnasset.

— *Sultan-Mabometes Mirza*, Sciaruchi nepos, e Tamerlanidis Rex VI. interfectus est iussu Baberis Mirzae anno Hegirae DCCCLVII. (Christi 1453. imperii secundo.

— *Mirza Abu Casemus Baberes*, Baifenchari ben Sciaruchi filius, e Tamerlanidis Rex VII. obiit anno Hegirae DCCCLXI. (Christi 1456.) quum undecim annos regnasset.

— *Malechus Sabidus*, Abu Alfahidi filius, e Tamerlanidis Rex VIII. interfectus est ab Haisano Tavvilo, anno Hegirae DCCCLXXIII. (Christi 1468.) quum regnasset viginti circiter annos, octo in regionibus Mavarlnahara, duodecim in reliquis provinciis. Annos vixit quadraginta duos.

— *Hofainus Mirza*, filius Baicharae, Rex e Tamerlanidis IX. obiit anno Hegirae DCCCXI. (Christi 1505.) quum annos circiter viginti octo regnasset.

— *Modapherus*, & *Badiazzamanus*, fratres, Hofaini filii, decimum obtinent locum inter Persarum Reges e posteris Tamerlanis, coniunctim regnarunt septem annos: inde a *Seibego-chano* ditionibus exturbati, primus, Modapherus scilicet, in quodam e montibus Chorāsānae, qua
metu

metu Seibegi fugerat, mortuus est anno Hegirae DCCCXV. (Christi 1509.). Alter vero a *Selimo I.* Othomannidarum Imperatore Constantinopolim abductus, anno Hegirae DCCCXXI. [Christi 1515.] interiit.

SERIES PRINCIPUM TURCOMANNORUM e familiis *Kara-chuiunli*, & *Ach-chuiunli*, qui in Parthia imperarunt, hoc ordine:

I. *Kara-Iosepb*, primus familiae *Kara-chuiunli*, idest *ovis nigrae* Imperator, mortuus est anno Hegirae DCCCXXIII. [Christi 1420.] quum annos quatuordecim regnavisset.

II. *Amirus Scandar*, *Kara-Iosephi* filius, regnavit annos sexdecim; occisus anno Hegirae DCCCXXXIX. [Christi 1435.].

III. *Giobon-Sciab*, *Amiri Scandari* frater, una cum filiis, & suorum multis ab *Hasano Tavvilo* occisus, anno Hegirae DCCCLXXI. [Christi 1466.] quum annos septuaginta vixisset, e quibus tres supra triginta regnavit.

IV. *Hasanus Ali*, *Gioboni-Sciahi* filius, in quo desit familia *Kara-chuiunlia*, ab eodem *Hasano Tavvilo* interfectus est, anno Hegirae DCCCLXXV. [Christi 1470.] quum annos quatuor imperasset.

Turcomannis *Kara-chuiunlitis* succedere Principes *FAMILIAE ACH-CHUIUNLI*, sive *ovis albae*; quorum primus:

I. *Tur-Ali-Begus*, in regionibus quibusdam Chaldaee imperium obtinuit, anno Hegirae DCCC. [Christi 1397.].

II. *Phacreddinus*, *Chotli-Begus*, *Tur-Ali* filius, regnavit annos quatuor.

III. *Kara-Ilug Othmanes*, *Chotli-Begi* filius. Hic *Tamerlani* se obsequentem, & viae ducem in Asiam minorem praebuit: a quo non solum iis, quas antea occuparat, *Armeniano Maredino Edeffae*, & reliquis *Diarbecri* regionibus, eius nomine praefectus est; sed & *Suvvaso*, aliisque donatus. Postea in bello cum *Amro Scandro*, *Kara-Iosephi* filio, periit, anno Hegirae DCCCIX. [Christi 1406.] aetatis nonagesimo.

IV. *Hamza-Begus*, *Ilug Othmanis* filius, regnavit annos septem supra triginta: mortuus anno Hegirae DCCCXLVIII. (Christi 1444.).

V. *Gianchirus*, *Hamzae* ex fratre nepos, mortuus est anno Hegirae DCCCLXXII. [Christi 1467.] omni fere potestate a fratre suo *Hasano* exutus.

VI. *Hasanus Tavvilus*, idest *longus*, *Gianchiri* frater, e vivis excessit festo Mahometanorum solenni, anno Hegirae DCCCLXXXIII. (Christi 1458.). Hic in potestatem redactis utraque *Parthia*, *Aederbigana*, *Diarbecro*, aliisque provinciis, & victis *Giobon-Sciabo*, eiusque filio *Hasano Als*, & *Samarkandae* Domino *Abu Sabido*, potentia & fama celebris evasit: at quum *Mahometem Othomannidam*, qui Constantinopolim cepit, bello lacefferet, ab eo insigni clade adfectus est, pereunte etiam filio ipsius *Zeinelo*.

VII.

VII. *Chalil-Begus*, Hafani Tavvili filius, qui suis exosus, adeo ut regno amotum cuperent, interfectus est anno Hegirae DCCCLXXXIV. (Christi 1459.).

VIII. *Iacob-Begus*, Chalili frater, veneno sublatus est anno Hegirae DCCCXCVI. (Christi 1490.) quum duodecim annos, & duos menses imperasset.

IX. *Bai-Sankarus*, Iacobi filius, amoto *Masib-Bego* patruo, nondum decem annorum puer, praefuit annum unum, & menses octo.

X. *Rustam-Begus*, Hafani Tavvili nepos, praefuit annos quinque cum dimidio.

XI. *Acmetes-Begus*, Ogurlu-Mahometis filius, Hafani Tavvili nepos. Quum in regnum suum disciplinam Othomannicam introducere vellet, adeo Principibus eius regionis, omnimodae licentiae adsuetis, exosus evasit, ut de eo regno amovendo consilium inirent, *Amurathemque*, Iacobi-Begi filium, qui *Sciruvani* tunc erat, ad regnum capellendum idcirco invitarent: a quo victus, & interfectus est *Acmetes*, quum circiter annum imperasset. Quo facto Proceres, fidem Amurathi datam fallentes, *Al-Vend-Mirzam* accersiverunt, qui eorum ope Amurathem captum in vincula coniecit.

XII. *Al-Vend-Mirza*, Iosephi filius, Hafani Tavvili nepos. Hic quum annum unum regno praefuisset, a fratre suo *Mahomete Mirza*, eo deturbatus est: at prius quam ipse solio regio insideret, prodiens e carcere *Amurathes*, Iacobi filius, illud occupavit, & *Mahometem* captum interfici iussit.

XIII. *Amurathes*, Iacobi filius, ultimus familiae *Acb-Chuiunliae* Regum, qui in Parthia regnum tenuit. Contra hunc, anno Hegirae DCCCCVIII. (Christi 1502.) arma movens *Sciab-Ismaël*, Persarum Rex, qui praecipuam regni familiae *Acb-Chuiunliae* partem in potestatem suam redegerat, Bagdado fugere coëgit, quam deinde, Imaële aliis bellis occupato, recuperavit. At ab eodem anno Hegirae DCCCCXIV. (Christi 1508.) ea denuo pulsus, in fugam se dedit, nec quidquam de eo auditum est.

Cha-Chuiunlitas excepere *SYPHITAE*, qui genus suum ab Ali Mahometis Pseudoprophetae genero arcessentes, totius Persidis imperio potiti sunt, ad annum usque reparatae Salutis MDCCXXXIV. quo nimirum *Curdaeus* quidam, *Naridus Cbuli-canus* nuncupatus, abiecta Mossuli ortus profapia, Tacmaso Rege Suphistarum ultimo, quod Othomannidis nimium faveret, una cum filio caesis, imperium Persicum occupavit, illudque anno proxime elapso, post subiugatum memorabili praelio Mogulensium Imperatorem, ad Indiarum usque terminos feliciter protulit.

In altera huius Tabulae columna exhibet Auctor Seriem Dynastiarum Mahometanorum, qui in Hispaniis primum, tum in Africa, citra subie-

subiectionem Chalipharum dominati fuerunt, usque ad *Mabometem*, *Acmetis* filium, qui adsumto nomine *Sceriphi*, idest *illustris*, quod Pseudo-prophetam propinquitate adtingere, sibi & aliis persuaderet, circa annum Hegirae DCCCCXVI. (Christi 1510.) Rege Fezano, ceterisque Dynastis e medio sublatis, Mauritaniam, sive Marrocanum, & Fezanum imperium occupavit, hoc ordine;

SERIES DYNASTARVM Hispaniae ex Omniadis, quorum princeps *Abdarrabmanus*, Moaviae ben Hisciani, decimi Omniadarum Chaliphae, filius: ex Abbassidarum insidiis, annum aetatis vicesimum octavum agens, in Hispaniam dilapsus, Rex inauguratur anno Hegirae CXXXIX. (Christi 756.). Decimus quintus vero, & ultimus *Hiscianus*, huius nominis tertius, *Abdalmalechi* filius, cognomento *Moëxus Billa*, qui ab Alidis integro regno deturbatus est, circa annum Hegirae CCCCXIV. (Christi 1023.).

SERIES DYNASTARVM ZIRITARVM, qui in Africa, & in quibusdam Hispaniae provinciis, ab anno Hegirae CCCLXII. (Christi 972.) ad annum DXLIII. (Christi 1148) imperarunt. Horum primus *Ioseph*, *Zeiri*, ben Menadi filius: nonus vero, & ultimus *Hasanus*, filius Ali, a Christianis Cruce insignitis, sub Rogerio Siciliae utriusque Rege, circa annum Christi MCXLVIII. regno deturbatus.

SERIES DYNASTARVM Africae, & Hispaniae ex Marabuthis, qui vulgo *Almoravides* nuncupantur. Horum princeps *Abu-Bacrus*, filius Omari, cognomento *Al-lamethunus*, adsumto *Emir-Al-Moslem* (idest *Moslemannorum Imperatoris*) titulo, regnare coepit anno Hegirae CCCCXLVIII. (Christi 1056.) quintus vero, & ultimus *Isaac*, filius Ali, *Iosephi* ben Tellephini nepos, ab *Abdalmumeno* circa annum Hegirae DXLIII. (Christi 1148.) captus, regno, & vita privatur.

SERIES DYNASTARVM Africae & Hispaniae ex Mobedinis, quos *Al-Mobades*, nuncupant Latini Scriptores. Horum princeps *Mabometes Abdalmumen*, Tomruti filius, cognomento *Al-Mobedi*, idest *Fidelium moderator*, anno Hegirae DXXIV. (Christi 1129.) imperium occupavit, Marabuthis Africa primum, dein Hispania sublatis; decimus sextus vero, & ultimus *Abdal-vabedus*, Edrisi Abul-Holai filius, e vivis decessit anno Hegirae DCLXXXVI. (Christi 1287.).

Pergit deinde Auctor *EDRISSITARVM, OATASSENORVM, SCERIPHITARVM*, aliorumque Africae Dynastarum familias, & seriem recensere usque ad memoratum *Mabometem*, *Acmetis* filium, ex quo hodierni Fezae, & Marroci Reges suam ducunt originem. Quorum quidem omnium nomina, & quibus imperarunt anni a Roderico Ximenez

Ar-

Archiepiscopo Toletano in Historia Arabum, edita Lugduni Batavorum, ex Typographia Erpeniana, anno MDCXXV. & ab Herbelotio in Bibliotheca Orientali, Parisiis anno MDCXCVII. impressa, fusius describuntur, unde peti possunt.

Perraram tandem, ac luce dignissimam, hanc Dynastiarum Moslemannarum Tabulam Chronologicam claudit laudatus Auctor *Abd-albarezhus* in Othomannidis Imperatoribus, quorum seriem (quam supra in Notis ad Codicem CXXXIII. exhibuimus) ad sua usque tempora deducit, ad annum, scilicet, Hegirae DCCCCXXVI. (Christi 1520.) quo *Solimanus* secundus, *Selimi* I. filius, Imperator XII. fuit inauguratus.

Volumen bombycinum, triginta palmorum longitudinis, duorumque fere latitudinis, Turcico sermone, & literis elegantissime exaratum.

CXXXIX.

HISTORIA Metrica *Chosroae*, filii *Hormisdæ*, cognomento *Abruisi*, Regis Persarum & Sassanitis vicessim tertii, & *Mariae Christianae*, *Mauricii* Imperatoris Graecorum filiae, cognomento *Sirinae*, seu *Irenes*, quam idem *Chosroa* in matrimonium duxit (ut in Notis ad Codicem CII. adnotavimus) ab Anonymo Arabice decerpta ex Poëmate Persico *Nezami Samarkandæi*, *Kofru* & *Scirin* inscripto, de quo consule Codicem ante laudatum. Huic subnectitur:

— Descriptio *Alexandriae*, *Manforae*, *Damiatae*, *Cairi*, aliorumque *Aegypti inferioris* oppidorum; parum tamen accurata, quinimo mendis, & fabulis referta.

Codex in 12. bombyc. constat paginis 29. Arabicis literis, & sermone exaratus.

IVRIDICI MAHOMETANORVM

CANONICI ET CIVILES.

CXL.

NAAMANIS ABV-HANIPHAE, filii *Tbabetis*, Ius *Mahometicum*, quod ex eius nomine *Haniphense* adpellatur: cum Commentariis Anonymi, in Libros hosce distributum:

Liber I.	De purificatione, seu ablutione.
Liber II.	De oratione, eiusque octo conditionibus.
Liber III.	De eleemosyna, seu decimis.
Liber IV.	De ieiunio <i>Ramadani</i> .
Liber V.	De peregrinatione <i>Meccana</i> , quam ab ipso Adam hominum primo, ceterisque ante Mahometem Patribus, & Prophetis susceptam fuisse, cum Iuris Mahometici consultis autumat Abu-Hanipha.
Liber VI.	De sacrificio <i>Meccano</i> .
Liber VII.	De immolationibus, post exactum <i>Ramadani</i> ieiunium, ubicumque peragendis.
Liber VIII.	De militia, & praeliis Religionis ergo gerendis.
Liber IX.	De cultu terrae desertae.
Liber X.	De venatione.
Liber XI.	De licito, & illicito.
Liber XII.	De matrimonio.
Liber XIII.	De polygamia.
Liber XIV.	De uxoris repudio, ac divorcio.
Liber XV.	De manumissione servorum.
Liber XVI.	De pretio pacto pro manumissione servorum.
Liber XVII.	De puerorum educatione.
Liber XVIII.	De consanguinitate, & adfinitate.
Liber XIX.	De securitate, & poenis.
Liber XX.	De crassatione, & furto.
Liber XXI.	De homicidio, & membrorum mutilatione.
Liber XXII.	De fuga servorum.
Liber XXIII.	De rebus deperditis.
Liber XXIV.	De iuramentis.
Liber XXV.	De legato.
Liber XXVI.	De contractibus.

- Liber xxvii. De *emphyteusi*.
 Liber xxviii. De *donationibus*.
 Liber xxix. De *conductione*.
 Liber xxx. De *commodo*, & *mutuo*.
 Liber xxxi. De *pignore*.
 Liber xxxii. De *vi*, & *violentia*.
 Liber xxxiii. De *raptu*.
 Liber xxxiv. De *filiis proiectis*, seu *nothis*.
 Liber xxxv. De *minoritate*.
 Liber xxxvi. De *tutela*.
 Liber xxxvii. De *fideiussione*.
 Liber xxxviii. De *translatione Iuris*.
 Liber xxxix. De *foenore*.
 Liber xl. De *societate in genere*.
 Liber xli. De *societate in rebus irriguis*.
 Liber xlii. De *societate in rebus, quae seminantur*.
 Liber xliii. De *caussis*.
 Liber xliiv. & ultimus, De *testamentis*.

Antequam de *Naamanis Abu-Haniphae*, aliorumque e Moslemanis, qui in hac classe occurrunt, Iurisconsultorum Scholis, aetate, patria, & scriptis dicere adgrediar, omnium in quas Mahometica gens scinditur, Sectarum seriem, & dogmata ex *Historia Gentium*, Arabica, *Ismaëlis Sciabinsciabi*, cuius nonnullas particulas vir clarissimus Abrahamus Ecchellensis Maronita olim Latine vulgavit, ex Opere *Sciabrestani*, de *veris Religionibus*, & *phantasticis* inscripto, aliisque Mahometicarum rerum Scriptoribus decerpta, pro maiori utriusque Iuris intelligentia recensamus, oportet.

Itaque Mahomete Moslemanorum, idest *Consentientium superstitioni*, auctore e vivis sublato, quum Alcoranus, Sectarum omnium fons, & origo, ab eius successore Abu-Bacro e variis tabulis collectus in vulgus proferretur, maxima sententiarum Mahometanos inter suborta est diversitas, quae tum circa Religionis fundamenta, & articulos, tum etiam circa *ramos*, ut loquuntur, idest *Iuris utriusque interpretationem*, potissimum versabatur: Iuris quidem Interpretes (de quibus paullo infra) in quatuor discessere factiones; ii vero, quos inter de rebus fidei disceptatum, in sex primarias divisi sunt Sectas, quarum singulae plures alias, ut mox dicemus, edidere.

Quaestiones autem de Religionis fundamentis, & articulis, in quibus inter se singuli harum Sectarum dissentiunt Auctores, quadruplicis sunt generis, ut notant iidem laudati Scriptores.

Prima quidem versatur circa Dei unitatem, eiusque adtributa, sive illa sint essentialia, & ab intra; sive accidentalia, & ab extra: nec non circa ea omnia, quae de Deo vel adfirmantur, vel negantur.

Altera vero est circa ipsius Dei Optimi iustitiam, praedestinationem, arbitrii libertatem, ac id genus.

Tertia circa fidem, eiusque substantiam, & definitionem, providentiam, poenitentiam, promissiones, comminationes, & his similia.

Quarta denum circa virtutes, & vitia, prophetiam, Antistitis munus, atque alia eiusmodi. His interim praenotatis, ad Sectarum Catalogum, earumque sententias breviter descendamus.

I. Prima ex Mahometanis Secta *Motazelitarum* est, quasi dicas *Seiunctos*, quod primi opinionum novitate se ab aliis segregaverint. Horum haec summa est dogmatum. I. Deus aeternus est, ac proinde nullum in eo adtributum aeternum; quia si quid esset, idem sane esset, ac ipse Deus. Id autem adseruerunt, ut notat Bar-Hebraeus in Notis ad Dynastiam nonam, ad effugiendas Christianorum personas; nimirum, ne Trinitatem personarum in Deo admittere cogerentur. II. Verba Dei in tempore sunt producta, characteribusque in libris expressa, atque proinde Alcoranus minime aeternus. III. Deus a Beatis in Paradiso conspici oculis corporeis nequit. IV. Nemini Deus est similis. V. Propria natura, & viribus suas homo producit actiones & opera, bona illa sint, vel mala, quibus praemium meretur, vel poenam. VI. Boni dumtaxat est Deus auctor, non vero iniquitatis, utpote qui malus esset, si mali conditor iudicaretur. VII. Fidelium quique, si in malo obfirmatus obierit, ad ignem aeternum damnabitur, quamvis fidelis poena levior sit infidelium supplicio. Ex hac Secta duodecim sequentes subortae sunt,

II. Prima dicitur *Vasselitica*, ex eius Auctoris cognomine *Abu-Hadiphae*, scilicet *Vasselis filii Arbae*, *A-Gazali*, discipuli *Hafani Bassorensis*, Doctoris apud Mahometanos nobilissimi, cui Salma Mahometis Pseudoprophetae uxor interdum ubera admovisse perhibetur. I. Is divina omnia reiecit adtributa, ut scientiam, potentiam, voluntatem, & vitam. II. Praedestinationem, quod spectat eam tantum, qua homines non ad libere, sed ad necessario operandum coguntur, Mahbadi Giahni, & Ghilani Damasceni sententiam secutus adprobavit. III. Inde relicto Motazelitarum dogmate, medium quemdam ordinem constituit inter fidelem, & infidelem; mortalia scilicet patrantem crimina, nec fidelem esse dicendum absolute, nec infidelem.

III. Secunda vocatur *Hadilitica*, ex sui auctoris nomine, *Hadilis*, scilicet, *Hamdani*, filii *Hadilis Allapbi*, *Motazelitarum Doctoris*. I. Differt is a communi Motazelitarum sententia, quoad libertatem; nam illi tam beatos, quam viatores libere agere, & quidem per se, docebant: is vero etiam viatores libere suas edere actiones concessisset; beatos tamen necessario, nullaque uti libertate, Deumque actionum ipsorum auctorem esse adfirmavit. II. Beatitudinem, & felicitatem collocat omnem in perpetua quiete, ac celsatione a motu, quemadmodum & damnatorum poenam, & infelicitatem.

IV.

IV. Tertia nuncupatur *Nadamitica*, a cognomine sui auctoris *Abrahami*, filii *Iasari*, filii *Hani Al-Nadamis*. In hoc uno discrepat iste a sociis *Motazelitis*, quod Deus non possit patrare malum, aut iniquitatem, etiamsi velit: ubi illi docent Deum posse quidem, sed nolle, malum producere.

V. Quarta a duorum Auctorum cognominibus, duo sortita est nomina *Haititarum*, scilicet, ab *Acmete filio Haietis*; nec non *Hadatitarum* a *Phadelo Hadatis filio*, fueruntque Abrahami superioris Sectae coryphaei auditores. Sex istis peculiaria tribuuntur dogmata. I. Christus est Deus, quum sit Dei Verbum, & Verbum Dei sit increatum. II. Christus iudex futurus est universalis, ac supremus in die Resurrectionis. III. Animae ex uno in aliud migrant corpus. IV. Beatitudo nihil aliud est ante universale iudicium, quam ea, quae obtingit animae in corporibus, quae sortitur. V. Inferorum quoque supplicia nihil aliud sunt, nisi miseriae, & calamitates, quas item anima sublinet, & perfert in corporibus. VI. Deus in Resurrectionis die nequaquam corporeis conspicietur oculis, sed mentis.

VI. Quinta est *Basceritarum*, auctore *Baszero Mobtamari filio*, ex principibus *Motazelitarum*, a quibus ipse in multis discrepavit. I. Omnia fiunt pura libertate, & liberi arbitrii virtute. II. Nullus omnino ad actus humanos eliciendos Dei adest concursus nec particularis, nec universalis. III. Miracula contingunt ex accidentium concursu. IV. Deus potest inferorum supplicio punire puerum; sed si id fecerit, tyrannice, & inique ageret. V. Voluntas Dei duplex est: altera ab intra, altera ad extra. VI. Voluntas ab intra ea est, qua ab aeterno voluit ea omnia, quae in tempore aliquando erat factururus. VII. Voluntas ad extra illa est, qua hoc, vel illud opus producit. VIII. Voluntas, qua vult aliquid executioni mandari a creaturis, ea dicitur *Mandatum*, seu *Praeceptum*. IX. Si quis lethale aliquod admiserit crimen, post actam praeteritorum iam peccatorum poenitentiam, nihil proderit ipsi poenitentia illa, sed pro utrisque supplicio mulctabitur.

VII. Sexta adpellatur *Moammeritica*, a nomine sui auctoris *Moammeri*, filii *Habadi Salami*. I. Is negat adtributa. II. Omnem adimit prorsus ab actibus humanis libertatem. III. Deum homines in errorem induxisse autumat. IV. Demum, ob quodcumque etiam gravissimum crimen, nullo pacto docet, fidelem posse effici infidelem. Creditur doctius de his scripsisse Moammerus, quam ullus alius.

VIII. Septima est *Mardaritarum*, auctore *Hisa*, *Sobaibi filio*, cognomento *Al-Mardare Anachoreta*, utpote qui vitam ab oculis, & hominum convictu remotam instituit. Publicis autem scriptis docuit: I. Vanum esse illud Alcorani pronunciatum, ac futile de sui elegantia: Cuius nec unum quidem versiculum homines, & Angeli simul, & coniuncta opera imitari possint. II. Eorum acerrime impugnavit sententiam, qui contendunt Alcoranum esse increatum. III. Infidelitatis damnavit homines, qui se imperio immiscerent.

IX.

IX. Octava est *Tamamitarum*, auctore *Tamame Al-Namairo*, *Basciri filio*. Huius haec sunt dogmata: I. Adulter aeternas luiturus est poenas. II. Actiones, quae a voluntate nequaquam procedunt, nullius sunt agentis, seu efficientis; sed ipsae a semetipsis producuntur. III. Infideles, Zindicaeos, seu Atheistas, Iudaeos, Christianos, Magos, & Daharitas, seu Schismaticos, qui mundum statuunt aeternum, eorumque omnium pueros in pulverem post mortuorum resurrectionem redactum iri, mordicus propugnat.

X. Nona est *Hasciamitarum*, auctore *Hasciamo*, *Amri Chartbienfis filio*, cuius haec peculiaris sunt dogmata. I. Deus non est auctor consensus fidei in cordibus fidelium; sed ipsimet ex propria electione sunt illius auctores. II. Deus non largitur donum fidei hominibus; sed ipsi eam propriis acquirunt viribus. III. Deus non excaecat corda hominum, neque visum, nec auditum obstruit, quemadmodum adseverat Alcoranus. IV. Summum Antistitis munus non est iuris hereditatis, & successionis; sed liberae electionis. V. Paradisus, & Infernus non sunt adhuc creati. VI. Deus non est auctor infidelitatis; nam productio infidelitatis infidelitas est.

XI. Decima vocatur *Giabeditica*, a cognomento auctoris *Amri*, filii *Babari Al-Giabedis*, qui obiit anno Hegirae cxxxii. (Christi 748.) regnante Meruano, Chalipharum Omniadarum ultimo. Is celeberrimus inter Motazelitas habitus est, & de ipsorum Sectae dogmatibus plures conscripsit libros; sed sequentia illis adiecit: I. Damnati haud aeternum in inferis sunt permansuri; sed in ignis tandem naturam abituri. II. Non ipsi damnati ingrediuntur in ignem inferorum, aut in illum aliena detruduntur vi; sed ipse ignis ad se adtrahit eos tamquam suos. III. Homines ad nihil aliud tenentur, quam fateri unum esse Deum, & Mahometem Apostolum Dei; cetera ad salutem minime spectant. IV. Alcoranus est corpus, adeoque converti aliquando potest in hominem, aliquando in brutum.

XII. Undecima est *Haiaitarum*, auctore *Abul-Hosaim*, *Abi-Amri filio*, cognomento *Al-Haiate*, qui peculiaris haec adiecit dogmata: I. Substantia, & accidentia, ut nigredo, & albedo sunt privative substantia, & accidentia; autumabat enim res non constitui per aliquod positivum; sed per solam privationem, adeoque albedo, iuxta eius sententiam, nihil aliud est, quam privatio omnium aliorum colorum, & sic de ceteris. II. Humana omnia opera ex Dei beneplacito fiunt; nam si ei placitum id non esset, minime illud permetteret.

XIII. Duodecima duos habuit duces, nempe *Mahometem Abdal-Vahabi filium*, cognomento *Al-giabaium*, unde *Giabaitica* aliquando dicitur, & *Abdal-Salamum Abu-hascemum*, a quo nuncupata fuit etiam aliquando *Bahascemitica*. Horum haec peculiaris sunt dogmata: I. Verba Dei sunt creata, & quidem pro re nata. II. Eius autem verba sunt voces articulatae ex literis, & syllabis constantes. III. Deus videri nequit

a crea-

a creaturis sine corporeis oculis . IV. Homo sua producit opera , & actiones , potentia quadam viribus naturae superaddita . V. Qui mortalia admittit crimina , nec fidelis , nec infidelis est habendus , sed praevaricator protervus : & si in sceleris perseverantia obstinatus animam efflaverit , aeternas luet poenas . VI. Deus nihil suae scientiae subtrahit creaturis ; sed totam , etsi non omnibus , iisdem communicat . Haec sunt Motazelitarum Sectae .

XIV. Sequitur secunda ex praecipuis Mahometanorum Sectis , quam *Giabariticam* vocant a verbo , seu radice *Giabar* , idest *coëgit* , *cuius adtulit* , & eiusmodi . Hanc sortita est nomenclaturam Secta ista , quod eius autumant propugnatores , homines nihil agere libere , sed coacte ; omnesque humanas actiones in ipsum refundunt Deum . Duplici autem nuncupantur nomine , nempe *Chalesitarum* , hoc est *Purorum* , sive si mavis *Puritanorum* , qui non modo negant hominem nullum prorsus edere actum ; sed nec agendi , aut operandi potentia esse praeditum , & *Motuasstinorum* , idest *Intermediorum* , qui etiamsi concludant hominem operari coacte ; tamen fatentur eum agendi praeditum esse potentia . In tres alias Sectas subdividuntur Giabaritae , ut sequitur :

XV. Primo in *Giabmitas* , *Giabmi filii Sapbuani Chalesitae* , idest *Puritani* , adsecclas , quorum dogmata sunt haec . I. Negant non solum Dei adtributa ab intra cum Motazelitis ; sed etiam ad extra . II. Nihil de Deo praedicandum est ex iis , quae praedicantur de creaturis , uti visus , auditus , odoratus , sessio , ambulatio , motus , quies , & id genus : hoc enim foret Deum creaturis similem facere . III. In Deo Optimo dantur scientiae de novo productae . IV. Eae autem tot sunt , quot scibilia sub Sole exsistunt . V. Homo praeter voluntatem , & arbitrium , omnia operatur coacte ; & eo prorsus modo operatur in illo Deus , ac in animae expertibus . VI. Hominibus elargitur Deus praemium , & poenas infligit , non ratione meritorum , aut scelerum ; sed mera sua voluntate id praestat , quemadmodum in ipsis operatur . VII. Non minus sua fruuntur Beati felicitate in Paradiso , quam damnati in Inferis : quorum poena , & supplicium in uno stat ad Inferos ingressu . VIII. Qui fidem ore , non corde negat , nequaquam infidelis est habendus .

XVI. Secundo in *Nagiaritas* , *Hsfaini filii Mabometis* , cognomento *Nagiari* , idest *fabri lignarii* , adsecclas . I. Divina reiciunt adtributa . II. Hominem non libere , sed coacte agere . III. Deus auctor est tam boni , quam mali , commodi , & incommodi . IV. Deus in patria nequaquam corporeis conspicitur oculis ; sed ex corde ad oculos quaedam transmittitur potentia , qua comprehenditur , quae est visio beatifica . Ex hac Secta aliae quoque tres subortae sunt , nimirum :

XVII. *Bargutitica* , auctore *Nasero* , *Hafani filio* , cognomento *Al-Bargute* . Hoc peculiare illius dogma est : Verba Dei qua in Scripturis leguntur , sunt accidens ; qua vero scribuntur , sunt corpus .

XVIII. *Zapbranitica* , auctore *Ben-Hagebo* , cognomento *Zapbranio* , idest

ideſt *croci venditore*. In hoc uno differt haec ab aliis dogmate : Verba Dei ſunt creata ; quod ita probat : Quidquid aliud eſt , a Deo eſt creatum ; verba autem Dei ſunt aliud a Deo ; ergo eadem ſunt creata , oportet.

XIX. Poſtrema nuncupatur *Moſtadracbitica* , ideſt *Comprehendendum*. Huius Auctores concedunt, verba Dei aliud eſſe a Deo, & quidquid aliud eſt a Deo, eſſe creatum ; ſed ſimul fatentur id repugnare Alcorano, in quo perhibentur verba Dei eſſe increata, adeoque in bivio haerent.

XX. Tertia demum *Giabaritarum* Secta duos habuit duces, duoque nomina. Dicitur aliquando *Dararitica*, a *Darare*, *Amri filio*, & aliquando *Haphſitica*, ab *Haphſo Al-Cberdo*. Haec huius ſunt dogmata. I. Deus potentiſſimus, & ſcientiſſimus inferiores nihil curat res. II. Deus eſt quadam praeditus qualitate, quam nemo novit, niſi ipſe. (Dicitur haec fuiſſe opinio quoque Naamanis Abu-Haniphae). III. Homo ſexto quodam praeditus eſt ſenſu, quo Deum in die iudicii, & reſurrectionis viſurus eſt. IV. Summum Sacerdotium eſt iuris electionis, non autem ſucceſſionis, & hereditatis.

XXI. E ſex primariis tertio ſequitur loco Secta illa, quae vocatur *Sepbaſitica* ab adtributis : *Sepba* enim, a quo derivatur, adtributum denotat. Haec directe, & ex diametro opponitur Sectae Motazelitarum ; quum adtributa, unde dicta fuit, in Deo admittat, & acerrime propugnet ; illa vero omnia reiiciat. Imo priores eius propugnatores nullam inter adtributa eſſentialia, & ab intra, ac inter adtributa operationum, & ad extra, dari diſtinctionem docuerunt. Hinc acriter a multis reprehendi ſunt, & aſperius in crimen vocati impietatis, quod hoc adterendo, Deum faciunt creaturis ſimilem : proinde factum eſt, ut inter ſe non conſenſerint adſeculae, ſed in varias abierint opiniones, & Sectas, quarum :

XXII. Prima eſt *Aſciaritarum*, *Ali Abul-Hasani*, filii *Iſmaelis*, cognomento *Aſciari*, qui obiit Bagdadi, anno Hegirae cccxxiv. (Chriſti 935.) adſecularum. Horum haec ſunt dogmata : I. Quamvis in Deo ſint utriuſque generis adtributa admittenda : nihilo tamen minus non ſequitur, eum ſimilem eſſe creaturis ; imo hoc vel animo concipere impium eſt. II. Deus eſt cognitor tam univerſalium, quam particularium ; nec ipſum quicquam latet eorum, quae in caelis ſunt, aut in terra. III. Deus omnia poteſt, nihilque eius excedit potentiam. IV. Quid ſit Deus, nemo ſcit, niſi ipſe Deus. V. Verba Dei ſunt revelata, non creata. VI. Homo nullum producit opus, aut quidquam a ſe edit, ſive ad producendum ullam habet potentiam ; ſed omnia ex illius procedunt motibus, aut quietibus : adeoque neceſſario, & coacte operatur, non libere.

XXIII. Secunda *Moſciabebitarum*, ideſt *Aſſimilantium* nuncupatur, quia Deum ſuis ſimilem facit creaturis. Huius haec ſunt Theſes. 1. Deus poteſt

potest sibi unire creaturas, easque adsumere ad tempus. Quod exemplo confirmant Gabrielis Archangeli, qui Mahometi adparuit sub forma Arabis cuiusdam, & Virgini Mariae sub forma eidem simili sese manifestavit. II. Dei potentiae liberum est adsumere aliquid totum, vel eius partem.

XXIV. Tertia vocatur *Caramitica*, auctore *Mahomete Abu-Abdalla*, cognomento *Al-caramio*. I. Is non solum adtributa in Deo cum Symymyftis admittebat; sed ea omnia, quae de Deo dicuntur, ad literam intelligenda esse volebat. Itaque quum dicitur in Scripturis, Deum ambulare, de vera ambulatione, quae fit pedibus, id accipiebat. Idem de visu, auditu, odoratu, ira, & huiusmodi. Proinde ex hac thesi inferebatur, hunc creaturis Deum similem facere, atque corporeum; ex quo illius doctrinae sectatores dicti quoque sunt *Mogiasemitae*, quae dictio denotat (si interpretari velis) *incorporantes*, seu *Deo corpus adtribuentes*. Ea autem propter hoc consequenter addebat. II. Deus in superiori, & convexa solii sedet parte, eamque tantum solii tangit portionem; etsi inde in aliam sese transferre possit ad libitum. Secta haec in duodecim alias secatur, quarum sex praecipuae sunt:

XXV. *Abeditica*, auctore *Abdalla*, *Abedini filio*, qui obiit anno Hegirae cccxcix. (Christi 911.). Is adseruit Deum nequaquam sedere, vel in convexa solii parte, vel concava, vel ulla alia determinate; sed in aliqua, quae assignari non potest.

XXVI. *Eanistica*, auctore *Mahomete Ben-Asi*, *Ben-Giaphari*, cognomento *Al-Banio*; cuius hoc est peculiare dogma: Deus non partem aliquam, sed totum occupat solium.

XXVII. *Dauscetica*, auctore *Amro*, *Abu-Abdallae filio*, cognomento *Al-Dauscete*. Deus nequaquam sedet in solio, sed e regione illius, ita ut spatium aliquod intersit, quod secundum aliquos finitum est, secundum alios infinitum.

XXVIII. *Isaacitica*, auctore *Isaac Bagdadenfi*: Deus minime sedet in loco aliquo circumscripto, aut ullam habet cum loco proportionem.

XXIX. *Vabeditica*, auctore *Abu-Hasano*, *Asi Mahometis filio*, *Nischa-buriensi*, cognomento *Vabede*: obiit anno Hegirae cccclxviii. (Christi 1075.). Eius dogmata sunt. I. Deus quum corporeus sit, necessario proportionati indiget loci, & loco circumscribendus. II. Tot sunt existentiae, quot rerum genera; quamvis potentia harum productiva sit unica.

XXX. *Haidemitica*, auctore *Haidemo*, *Gemili filio*, *Bagdadenfi*. I. Deus in nullo existere potest loco, nisi in semetipso. II. Omnes res unica existunt existentia; nam si tot statuendae essent existentiae, quot rerum genera, tantumdem existerent potentiae, quod absurdum est.

Sex aliae e Caramitis Sectae, quoniam ignobiliores, & obscuros sortitae sunt Auctores, qui nulla posteris suarum opinionum scripta opera reliquerunt, a Scriptoribus neglectae sunt.

XXXI. Quarta demum Sephatitarum Secta vocatur *Gamamitica*, quasi dicas *Nubilos*; quia adserebant isti, Deum singulis annis tempore veris semel descendere per nubes, totamque circuire, atque invisere terram, ipsique eius anni statuta, & leges praescribere.

XXXII. Quarta ex sex Mahometanorum praecipuis est Secta *Cbaregitarum*, quos Latine interpretari possumus *Desciscentes*, sive *Exeuntes*. Ratio adpellationis est, quia exierunt, atque desciverunt a summi sui Antistitis obedientia. Verum hac de re non est omnium eadem sententia; etenim eorum quidam, summum Antistitium, seu Pontificatum ex suae religionis albo omnino esse abolendum, contendunt. Alii non item; sed non esse iuris successionis, & hereditatis volunt; sed merae, & liberae electionis. Istis directe, & ex diametro opponitur Secta Sciaitica, de qua infra suo loco; eius namque professores acriter contendunt summum Antistitium esse iuris familiae, & posterorum. Alii, filii Abu-Talebi, Mahometis Prophetae generi: nec ad alios ullo prorsus pacto transferri posse. Haec quoque secta plures peperit alias, quarum;

XXXIII. Prima nuncupatur *Azrachitica*, ab eius auctoris cognomine *Abu-Rascedi*, nimirum, *Napbaei*, filii *Al-Azracbi*. Naphaeus iste omnium primus duodecim bellatorum millia ex urbe Bassora comparavit contra Ali, filium Abu-Talebi, primum Mahometicae gentis Antistitem, Peculiaria autem huius Sectae haec sunt dogmata, ac theses. I. Ali, filius Abu-Talebi infidelis, ac Apostata est; quod primus contra fideles exitiale gessisset bellum, imperandi inductus cupiditate. II. Omni tempore bellum gerendum est. Haec thesis est contra communioem Arabum institutionem, & disciplinam, quibus, certis anni temporibus, a bello vacandum esse, erat in decretis etiam ante Mahometanismum. III. Hostium liberos, uxoresque interficere licitum est. IV. Adulter haud lapidandus est, quum huius rei nulla in Alcorano mentio fiat: secus agendum est cum adultera. V. Pueri infidelium una cum parentibus Inferorum punientur igne. VI. Deus potest mittere Prophetam aliquem, qui fidem post prophetiae donum abnegaturus sit, vel qui ante prophetiam infidelis fuerit. VII. Tam maiora, quam minora crimina sunt opus infidelitatis. VIII. Quisquis crimen aliquod maius, & lethale admittit, infidelis habendus est, proindeque aeternas luet poenas.

XXXIV. Secundae Sectae propugnatores adpellantur *Nagiditae*, idest *Auxiliarii*, quia auxilio fuerunt *Hafemo*, *Homari filio*, *Hanphitae*. Ille dogmatibus *Azrachitarum* haec alia addebat. I. Qui in adipectu semel deliquerit, vel unicum mendacium protulerit, censendus est Idololatra, etiamsi ad haec fuerit coactus. II. Qui vero adulterium, vel furtum perpetraverit, vel vinum biberit, etiamsi sponte, neque coactus id fecerit, nequaquam censendus est Idololatra. III. Infidelis, ille habendus est, qui levissimi criminis reus censetur, dummodo in eo persistat.

sistat. IV. Contra fidelis, qui non persistit, etsi gravissima admittat.

XXXV. Tertia vocatur *Baibascitica*, a suo auctore *Haidamo Abu-Baibascio*, *Giaberi filio*. Is praeter suorum dogmata, Fidem hac definitione explicabat: *Fides est scientia cordis, absque confessione oris, & operibus*. At quidam, sic eam definivisse aiunt: *Fides est scientia cordis, & confessio oris*. Censebat etiam cum *Vaphechitis*, immunem esse a culpa fidelem, qui rem illicitam patrat, nesciens, utrum sit illicita, an licita.

XXXVI. Quarta est *Haupbitarum*, quorum duplex est sententia. Quidam aiunt cum gravissime, & lethaliter peccare, qui ad indictum certis anni temporibus bellum non procedit, aut suorum castris, sine legitima causa, relictis, domum revertitur. Alii non item nisi stipendio, & sacramento sit obstrictus. In hoc tamen conveniunt, quod si summus Antistes, omnium constitutus votis, peccaverit, universus quoque populus praesens sive sit, sive absens, criminis illius reus agatur. Adferebant praeterea, ebrietatem non esse infidelitatis notam, neque infidelitate, aut apostasia damnandum esse fidelem, qui fidem abnegat, nisi fidei opus aliquod omittat, ut ieiunium, preces, & alia eiusmodi.

XXXVII. Quinta adpellatur *Abl-Attaphsiri*, hoc est *Interpretantium*; docent enim, quod qui aliquem Religionis credit articulum, teneatur scire omnes, & singulas illius interpretationes, & qualitates.

XXXVIII. Sexta *Abl-Afsual*, idest *Interrogantium*, qui ad salutem satis esse ducunt, si quis proferat: *Fateor unum esse Deum, & Mahometem Apostolum Dei*. Cetera a Deo tradita, ac imperata, summam, & implicite credere sufficit, & de obortis interrogare dubiis, quatenus opus fuerit.

XXXIX. Septima dicitur *Almoballela*, quae licitum habentes denotat, si interpretari velis. Adferebant enim eius Auctores, nihil illicitum esse, nisi quod expresse in Alcorano, & nominatim interdictum fuit, uti est, commestio morticinii, sanguinis, suillae: nulli litandum, aut immolandum nisi Deo.

XL. Octava vocatur *Mopbarveditarum*, idest, *Arbitrariorum*, quia huius Sectae Auctores adseverabant, Deum omnia hominum indulgisse arbitrio: nec ullam ipsi curam esse rerum humanarum, aut humanis adesse operibus.

XLI. Nona est *Salebitarum*, cuius auctor *Salebus Malrabi filius*: in hoc uno a sociis distinguitur dogmate, censet ebrietatem nimirum, quae ex potu rei licitae suboritur, non esse puniendam in ebrio ob id quod fecerit, aut dixerit tempore ebrietatis.

XLII. Decimae Sectatores nuncupantur *Hagiareditae* ab *Abdal-Carimo Hagiaredis filio*, quorum haec sunt peculiares theses. I. Pueri si discretionis non adtigerint annos, nequaquam ad religionem Mahometicam sunt admittendi. II. Infantes infidelium, cum parentibus Inferorum luunt poenas. III. Praedari in bellis non licet praedatori, nisi interfecto domino. IV. Bellum adversus Mahometanismi hostes non est

praeceptum obstringens; sed actus virtutis laudabilis. V. Caput *Surat Iosephi* inscriptum, ex Alcorano demendum est; quia non est demissum, & traditum; sed simplex quaedam historia. Isti autem in diversas subdividuntur Sectas, quarum:

XLIII. Prima dicitur *Saltitarum*, a cognomine auctoris *Othmanis*, filii *Abul-Salti*, qui has addidit praecedentium thesibus. I. Nullum recipiendum in socium, vel amicum, nisi postquam professionem religionis Mahometanae emisit; ideoque arcendos esse infantes a societate, donec adulti Moslemanismum amplectantur. II. Et quidem infantibus tam fidelium, quam infidelium, nullam competere aliorum amicitiam, vel inimicitiam, donec ad aetatem adultam pervenerint. III. Pueros infidelium, antequam eorum anni ad tesseram venerint, nequaquam esse cogendos ad fidem; etiamsi ad eam parentes fuerint conversi. IV. Fidelium infantes, vel adulti, rationis expertes, nec fideles esse, nec infideles.

XLIV. Secunda nuncupatur *Maimunitica*, a suo auctore *Maimune Hagiaredita*, cuius haec sunt dogmata. I. In hominis libertate plane situm est, aut bonum operari, aut malum. II. Deus nullo penitus modo concurrit ad humanos actus; tametsi solum velit bonum, non autem malum. III. Licitum est coniugium cum filiabus filiarum, filiorum, fratrum, ac sororum. IV. Caput *Iosephi* (de quo supra) ut apocryphum ex Alcorano demendum est. V. Licet occidere Principem tyrannum, eosque omnes, qui eius tyrannidi consentiunt. VI. Infidelium infantes Paradisi deliciis cum fidelibus fruuntur.

XLV. Tertia est *Hamzitarum*, auctore *Hamze*; *Adraebi filio*. Is a praecedentibus in hisce tantum duabus discrepat thesibus. I. Pueri infidelium, & qui Hamzitis non adcedunt, aeternis damnantur Inferorum poenis. II. Licet eodem tempore duos habere summos Antistites.

XLVI. Quarta nuncupatur *Atraphitarum*, quasi dicas, *in extremitate positos*. Ratio nomenclaturae est, quia Sectae huius Auctores adseverant, eos, qui extremas orbis partes incolunt, seu ita longe distiti sunt, ut ad illos legis, & religionis Mahometicae notitia pervenire facile non possit, ad nihil aliud teneri, nisi ad ipsius naturae, rationisque praescripta; ideoque abesse a culpa, qui aliquod a lege statutum, etiam in partibus fidelium ob ignorantiam omittit.

XLVII. Quinta est *Chalpbitarum*, Chalphi ex Charegitis Caramaniae discipulorum. Eius theses sunt: I. Omnium humanorum operum, & actionum, tam bonarum, quam malarum, solus Deus est auctor, etsi ab homine suam accipiant denominationem. II. Deus iniustus est, quoties poenam irrogat hominibus pro eorum operibus; quum illorum ipse sit auctor. III. Ad gehennam infidelium infantes cum parentibus damnantur.

XLVIII. Sexta dicitur *Haxamitica* ab auctore *Haxemo*, filio *Tbolani*. Huius sunt peculiares theses: I. Deus producit humanos actus, ideo-

ideoque non est in hominis potestate quidquam libere efficere. II. Deus non potest facere, nisi id, quod vult. III. Deus perpetuo diligit suos amicos, & odio habet inimicos suos.

XLIX. Septima nuncupatur *Scioaibitica*, a *Scioaibo filio Mabometis*. Is iuvenis eadem sentiebat cum Maimune, & Hagiareditis; at seni facto hoc peculiare fuit dogma: Deus est humanorum actuum auctor; homo vero eos sibi comparat, & rationem de illis reddere tenetur; ideoque pro iisdem aut remunerandus est, aut puniendus.

L. Octava est *Tahalabitarum*, auctore *Tahalaba, Pbolani filio*. Erat iste ex Schola Abdal-Carimi, filii Hagiaredis, in cuiusque iuraverat verba. Tandem in his ab illo dissensit. I. Pueri haud emancipandi sunt, siue ad religionis minime obligantur praecepta, donec integram adtingerint aetatem, & fidem, vel adprobaverint praebendo consensum, vel reiecerint, & improbaverint. II. Pueri in prima aetate nec fideles sunt habendi, nec infideles, neque Dei amici, neque hostes. III. Decimae a servis, seu libertis exigendae sunt, si divites evaserint; si vero pauperes ex illis subveniendi.

LI. Nona dicitur *Achnasitarum* a nomine auctoris *Achnase, filii Caifi*. Hic in hisce dissentit a Tahalaba thesibus. I. Furari, & subripere impium, ac turpe est: rapere vero non item. II. Bellum infidelibus inferendum nequaquam est, aut indicendum; nisi praepositam eis religionem Mahometicam amplecti recusaverint. III. Matrimonia, & adfinitatem cum infidelibus contrahere licitum est.

LII. Decima est *Moabeditarum*, auctore *Moabede, Pbolani filio*. I. Matrimonia nequaquam cum infidelibus sunt contrahenda: nec ullo modo Moslemanae mulieres infidelibus tradendae. II. Decimae a libertis minime exigendae sunt.

LIII. Undecima nominatur *Rasciditica* a suo auctore *Rascide Tufenfi*, nec non *Hasciaritica*, quasi *Decimanam* dicas: Ratio denominationis est; quia isti censebant contra aliorum opinionem, integras decimas exigendas esse a praediis, & agris, qui non pluviis & imbribus irrigantur; sed fluminum, & fontium aquis. Cetera cum aliis sentiunt.

LIV. Duodecima dicitur *Scibanitica*, ab auctore *Scibane, filio Moslemae, Charegita*. Is superiorum thesibus impias hasce duas addidit. I. Deus omnia ignoravit, donec sibi creavit scientiam, qua res cognoscit. II. Deus rerum nequaquam adsequitur scientiam, nisi quando producuntur.

LV. Tertiadecima adpellatur *Mocarremitica* ab eius auctore *Mocarremo, filio Pbolani, Hagelita*, Thalabae auditore. Iste dissensit ab aliis in hisce thesibus. I. Omittens preces est infidelis: non quidem, quod preces omiserit; sed quia id praestans ostendit, se ignorare Deum, illumque parvi facere. II. Secus, si maiora patnaverit crimina; quia tunc ignoranter putat Deum illius nescire arcana, nec etiam, quae palam commisit, curare. III. Deus non infligit homini supplicium,
aut

aut poenas , nisi pro delictis , quibus obnoxius deprehenditur , in extremo vitae termino .

LVI. Quartadecima vocatur *Mabalumitica* , idest *Cognoscens* . Ratio denominationis est , quia eius auctores , & propugnatores adserunt , quod , qui Deum non *cognoscit* secundum omnia eius nomina , & adtributa , nequaquam fidelis sit habendus . Praeterea humanos actus a sola pendere hominis libertate .

LVII. Quintadecima dicitur *Magiulitica* , idest *Ignorans* , & antecedenti opponitur ; quia adserit hominem nequaquam infidelem esse , si aliqua Dei *ignoret* nomina , & adtributa . Horum insuper sententia de actibus humanis ex diametro pugnat cum antecedente ; quia in solum Deum illos refundunt isti , ut illi in solum hominem .

LVIII. Sextadecima nuncupatur *Abaditica* a suo duce *Abdalla* , filio *Abadi* ; cuius hae sunt peculiare theses : I. Qui dissentiunt a nobis in adsignatione plagae , versus quam in orando convertenda sit facies , non sunt recensendi inter adsociantes (idest qui plures colunt Deos , quo nomine intelligunt Christianos) sed infideles habendi . Pro huius rei intelligentia , sciendum est : Mahometanis , praecipue qui *Sonitae* dicuntur , solemne esse , ut orantes faciem Meccanum delubrum versus convertant ; quemadmodum & Iudaeis versus Hierosolymitanum , & Christianis orientem Solem , ut Patres , & Scriptores nonnulli tradunt , & antiquarum Ecclesiarum nobis demonstrant formae . Sed Abaditae dogma hoc ea observant superstitione , ut censeant , eorum preces , qui alio faciem orantes vertunt , non solum Deo non esse acceptas , verum etiam infideles esse , licet non adsociantes , idest Deorum non admittentes pluralitatem . II. Cum iis , qui eiusmodi dogmata non servant , matrimonia contrahere licitum est . III. Horum bona , & facultates subripere , aut vi auferre nefas est , nisi indicto eis bello , & indicata causa . IV. Maiora perpetrantes crimina , seu lethalia , idololatrae non sunt , aut adsociantes , sed infideles , & non credentes . V. Actus humani a solo producuntur Deo , & ab homine adquiruntur , & comparantur : proindeque illi adtribuuntur , non quidem metaphorice , sed proprie ; quapropter pro illis aut praemium , aut poenam meretur . VI. Qui lethale admittit peccatum , nequaquam fidem abnegat ; sed infidelis dicitur , qua Dei abnegavit beneficia .

LIX. Decima septima est *Hapbesitarum* , auctore *Hapbso* , *Mokdadi* filio , cuius peculiare theses hae sunt : I. Fides , & adsociatio (nempe credere pluralitatem Deorum) sunt unus idemque habitus , qui est cognitio Dei . II. Qui cognoscit Deum , & alia improbat , puta Mahometem , Alcoranum , Resurrectionem , Paradisum , Gehennam , & eiusmodi , infidelis est , sed ab idololatria immunis .

LX. Decima octava dicitur *laxiditarum* ab auctore *laxide* , filio *Anisae* . Huius peculiare theses sunt : I. Deus missurus aliquando est alium Apostolum barbarum (idest non Arabem) eidemque traditurus librum

librum novae legis, quem iam exaratum tenet in caelis; non quidem per partes, & capita (ut Alcoranum Mahometi) sed totum semel, & simul. II. Qui maxima, vel minima admittit crimina adso-
ciationis, seu polytheiae, damnandus est.

LXI. Vndevicesima adpellatur *Harethitica*, ab auctore *Al-Haretho*. Is ex Abaditarum Schola, & Secta fuit; sed quoad liberum arbitrium, & potentiam ante actum, Motazelitarum secutus est opinionem.

LXII. Vicefima duplici vocatur nomine; modo enim dicitur *Ziaditica*, a nomine sui auctoris *Ziadi Ben-Asphari*; modo *Aspharitica* ab eiusdem cognomine. Is partim conveniebat cum Azrachitis, partim cum Nagiditis, partim Abaditis; discrepabat vero ab eis in sequentibus thesibus: I. Bellum hostibus nequaquam inferendum est ex divino praec-
cepto. II. Adulter lapidandus est. III. Infidelium pueri minime sunt occidendi. IV. Infidelium pueri non sunt infideles, nec aeternas luunt poenas. V. Patrantes crimina, seu delicta, quibus a lege statuta est nominatim aliqua poena, nec infideles sunt, nec adso-
ciantes; secus vero si nulla statuta sit. VI. Nemo certo scit, an fidelis sit, vel infidelis, licet fidem profiteatur. VII. Duplex est adso-
ciatio, seu polytheia; una obedientia, quae praestatur Diabolo; altera idolorum cultus. VIII. Duplex est infidelitas: una est abnegatio gratiae, & accepti benefi-
cii; altera Divinitatis.

LXIII. Quinta ex praecipuis Mahometanorum Secta dicitur *Morgitarum*, quasi dicas *Procrastinantes*, seu *Differentes*: ita adpellati, quia arbitrabantur cum Graeco-Melchitis Schismaticis, praemium, & poenam differri ad diem usque resurrectionis, & iudicii. In plures isti quoque subdividuntur Sectas, nempe:

LXIV. Primo in *Morgitas Chalefinos*, idest *Puros*, *Ionae Al-Naimari* adsecras; quorum haec sunt theses: I. Cum fide nulla obest praevaricatio; quemadmodum cum infidelitate nullum prodest obse-
quium, aut obedientia. II. Fides est Dei cognitio cum subiectione, absque nimis curiosa inquisitione, & cum dilectione cordis; cetera obe-
dentialia opera ad fidei non spectant essentiam, aut rationem, nec eo-
rum omissio fidem laedit, nec refractarius poenam ullam meretur.

LXV. Secundo in *Hobaiditas*, *Hobaidi Al-Mostabi* discipulos. Hu-
ius theses sunt: I. Nulla crimina, aut delicta reputantur homini, aut ob-
sunt, polytheia (seu plurium Deorum cultu) excepta. II. Qui suum obit diem confitens Dei unitatem, nullo prorsus adficitur damno, neque ratio pro patris criminibus ab illo exigitur. III. Scientia Dei aliud est a Deo, quemadmodum & eius verba. IV. Deus est ad ima-
ginem, & similitudinem hominis.

LXVI. Tertio in *Hassanitas*, discipulos *Hassani Cufensis*, qui cen-
suit: I. Fidem esse cognitionem Dei, & Apostoli eius Mahometis, nec non confessionem implicitam, non vero distinctam, aut enucleatam.

co-

eorum, quae Mahometi Deus revelavit. II. Fidem non suscipere magis & minus. III. Si quis dixerit: *Scio Deum probuisse suillam; sed nescio, utrum sus ille a Deo vetitus, ista sit ovis, an aliud animal; esse utique fidelem*. IV. Demum si quis dixerit: *Novi Deum instituisse peregrinationem ad Caabam, seu Templum Meccanum; sed nescio an sit apud Indos, vel ubi terrarum; esse quoque fidelem*.

LXVII. Quarto in *Morgito-Cadritas*, idest ex *Morgitis*, & *Cadritis* compositos, auctoribus *Salebo*, filio *Amri*, *Mahomete Sciabibo*, *Abu-Sciamro*, & *Ghilano*. Isti omnes iungunt inter liberum arbitrium, & procrastinationem. Eorum vero peculiare theses sunt: I. Qui adserit Deum esse Trinum, non est infidelis, licet eiusmodi propositio non probetur nisi ab infideli. II. Fides est cognitio Dei, & humilis subiectio ipsi. III. Abnegatio Mahometis Apostoli non tollit rationem, & essentiam fidei. IV. Oratio non pertinet ad cultum Dei Altissimi. V. Sola fides ad salutem requiritur, & cultum Divinum, estque simplex habitus minime suscipiens magis, & minus. VI. Infidelitas etiam unicus, & simplex est habitus, qui nec magis suscipit, nec minus. Porro Abu-Sciamrus Cadraeus censuit professionem eorum, quae a Deo revelata sunt Prophetis, & Apostolis; nec ad rationem fundamentalem fidei, nec ad eius principiorum conceptum pertinere. Item habitus fidei particulares non esse fidem, neque fidei partem; sed omnes simul sumptos posse vocari fidem. Rursus actus humanos sive bonos, sive malos ex hominis pendere libertate, & nullo modo ad eos concurrere Deum. Ghilanus autem, filius Meruani, Cadrita, fidem ita definivit: *Fides est cognitio Dei, & humilis illi subiectio: nec non dilectio in corde, & confessio eorum, quae revelata sunt Prophetis*. Cognitio autem per ipsum duplex est; una, qua cognoscitur Deus ut rerum omnium conditor, & haec non pertinet ad habitum fidei; altera est acquisita, & permanens, & haec pertinet ad rationem fidei.

LXVIII. Quinto in *Margito-Giabaritas*, qui & *Taubanitas* a nomine auctoris *Abu-Taubanis*, cuius hae sunt peculiare theses: I. Fides est cognoscere, & credere in Deum, ac fateri Prophetas, Apostolos eius, eaque omnia, quae facienda dicit intellectus; quae vero omitenda, non pertinent ad fidem. II. Retributio pro operibus tota pendet a fide. III. Si Deus crimina remittet alicui in extremo resurrectionis, & iudicii die, condonare quoque tenebitur omnibus, & singulis fidelibus, qui similibus sunt impliciti criminibus. IV. Fideles secundum scelorum suorum gravitatem, aut levitatem, poenas luent in die resurrectionis super ponte, cognomento *Sorate*, in via prope medium Gehennae, quae ad Paradisum ducit, posito.

LXIX. Sexto in *Morgito-Charegitia*, qui & *Tumanitas* ab auctoris *Abu-Moadi Al-Tumani* cognomine. Huius theses sunt: I. Fides est immunitas ab infidelitate. II. Fides ex pluribus constat habitibus, quorum unus scorsim non est fides, nec pars fidei; uno tamen deficien-

ficiente tota corrui fides. III. Cuiuscumque criminis, maximum, sit, vel minimum, patrator non est dicendus praevaricator. IV. Praefati habitus fidei sunt cognitio, credere, nullatenus dubitare, charitas, & confessio eorum, quae ex nomine Dei adnunciavit hominibus Mahometes Propheta.

LXX. Septimo demum in *Ravanditas*, seu *Morsitas*, auctoribus *Ben-Ravando*, & *Basciano Almorfi*, qui in his tantum ab antecedentibus discrepant: I. Fides est credere in corde, & ore simul profiteri. II. Infidelitas est abnegatio, & inficiatio. III. Adorare Solem, Lunam, Idola, ac eiusmodi non est per se infidelitas, sed signum infidelitatis.

LXXI. Sexta, ex Moslemanorum. praecipuis Sectis, est *Scibitarum*, quasi dicas *Sectarios*. Ratio denominationis est, quia Ali, filii Abu-Talebi, factionem, & partes pertinaciter sectati sunt, adserueruntque summum Antilitium ad solos Ali pertinere posteros, tam auctoritate textus, quam ex testamento. Item summos Antistites legitime succedentes nec in fide errare posse, nec maxima, vel minima crimina committere adfirmarunt. Isti in quinque praecipuas dividuntur Sectas, nempe in *Chisanitas*, *Zaiditas*, *Imamitas*, *Ismaelitas*, & *Golatas*. Horum nonnulli in principiis, & fundamentis propendent ad *Sonnitas*; quidam ad *Motazelitas*: alii tandem ad *Mosciabehitas*, seu *Adsimilantes*, ut sequitur.

LXXII. Prima ex quinque est *Chisanitarum*, ita dicta ab auctore *Chisano*, quem nonnulli fuisse Ali libertum ferunt: alii vero Mahometis, filii ipsius Ali ex Hanaphia, auditorem. Is cum Sodalibus persuadere nitebatur, Ali, filium Abu-Talebi, mortales omnes in omni scientiarum genere longissime superasse, ac immensum quantum, siue Theologia spectetur, siue Philosophia, siue Astrologia, siue quaecumque alia scientia: ita ut ex illius dictis totam pendere fidem arbitrantur. Horum quidam parum firmiter in resurrectionem credebant: alii *μετεμψύχωσιν*, & regressum in hunc mundum post circulationem quandam animarum docebant. Ex Chisanitis prodire:

LXXIII. Primo *Mochtari*, adseclae *Abu-Hobaidi Al-Mochtari*, qui initio fuit *Charegita*, mox *Scihita*, tandem *Chisanacus*, seu *Chisanita* factus, non multo post novam hanc condidit e suo nomine Sectam, pluribus excogitatis fabulis, & blasphemis, quas inter: I. Deus potest aliquid decernere; deinde vero mutare consilium, & aliud efficere, quod rectius, & quam antea decreverat, ipsi videtur. Id autem adseribat impius ille, ut viam sibi & aditum ad Prophetiam sterneret. Etenim multa eventura praedicebat, quae si casu aliquo contingerent, ea sibi a Deo revelata fuisse gloriabatur: sin minus, aliter post revelationem Deo visum fuisse effutiebatur. Hinc aliquando cum hostibus conflicturus, suis pollicitus est militibus, Angelos sub albarum columbarum specie ipsis adfuturos. Quod quum-

casu accidisset, & fortuito, ad suos conversus: *En*, inquit, *adsum nobis Angelorum pollicitae caelitus cohortes*. Quibus illi conspectis tantum sum-
pserunt animi, & hostes terroris, ut nullo negotio insignem, ac per-
opportunam reportaverint victoriam. II. Inter eius deliramenta hoc
etiam refertur. Habebat quandam sedem perantiquam variis excu-
tam ornamentis, quam in medium produxit suorum dicens: *Haec est*
sedes Principis Fidelium Ali, quae ea ratione, & veneratione colenda nobis
est, atque habenda, ac *Arca Foederis* habebatur apud *Israëlitas*, & coleba-
tur. Post Ali filium Abu-Talebi summum Antistitium iure pertinuisse
ad Mahometem, eius ex Hanaphia filium, mordicus contendebat;
proindeque divinis eum colebat honoribus, nec ipsum extinctum, aut
morti obnoxium esse dici patiebatur, sed in monte quodam a leo-
nibus, & leopardis viventem custodiri fabulabatur. Addebat praeterea
binos eo in monte profluere fontes, alterum saluberrimae aquae; al-
terum dulcissimi mellis, ex quorum hauustu vitam illum producere pe-
rennem: tandemque post praestitutum tempus rediturum fore, & re-
pleturum terram iustitia, quemadmodum iniustitia, & iniquitate reple-
ta fuerat. Hanc fabulam adeo tenaciter aliqui imbiberunt, ut eam
inter praecipuos religionis suae articulos esse reponendam, non modo
acerrime contenderint; verum etiam ipso sanguine, & vita defensi-
taverint. Duo tandem isti docebant, *μετεμύχων*, seu transmigratio-
nem animarum, earumque regressum. Putant enim homines eosdem
numero, post aliquas orbium caelestium circulationes, iterum in hunc
regressuros mundum, suisque fruituros bonis. Hinc Aegyptii, & alii
Orientalium, apud quos haec vigeat opinio, sua bona, & faculta-
tes, aut in propriis sepulchris, aut alibi hac spe recondebant, quos
posteri thesauros vocarunt. Refert in suo Chronico Asphahanius, quen-
dam adiisse dominum Omairum, qui hanc plurimum probabat opi-
nionem, atque illi dixisse: *Relatum mihi est, te docere regressum in*
hoc saeculum post mortem? Cui: *vera*, inquit Omairus, *de me audisti*,
haec siquidem mea est sententia, & fides. Tunc homo ille: *Licet ergo*
mibi unum a te mutuari modo aureum, pro quo centum post regressum tibi
reddam? Cui ipse: *imo, & multo plures, si quis probus spoponderit, te*
hominem, & non canem, aut porcum, vel asinum, aut bestiam quampiam
aliam regressurum.

LXXIV. Secundo Hascemitae, sectatores Abu-Hascemi filii Ma-
hometis, filii Hanaphiae, qui improbavit ante omnia eorum sententiam,
seu insaniam potius, qui praedicabant Mahometem filium Hanaphiae
eius parentem, nequaquam mortem obiisse, sed superstitem adhuc esse
in quodam monte, ut mox supra vidimus, ac solemni testimonio
adfirmavit, eum vita defunctum fuisse. Huius vero adseclae volunt,
summum Antistitium ad eum, mortuo parente, iure translatum fuisse,
quemadmodum, & scientias omnes, ad divina arcana. Eo autem
decedente in quinque Sectas eius adseclae partiti sunt.

LXXV.

LXXV. Prima harum adserit, Abu-Hascemum diem obiisse suum iter agentem ex Syria in Idumaeam, atque in summum Antistitem ex testamento instituisse Abdallam, filium Abbasi, quod iure tum hereditario ad eius posteros deductum est, donec Chaliphatus ius ad Abbasidas revolutum fuit.

LXXVI. Secunda vult, summum Antistitium iure pertinuisse post Abu-Hascemi obitum ad eius ex fratre nepotem Hasanum, filium Ali, filii Mahometis, filii Hanaphiae.

LXXVII. Tertia, non, inquit, sed Abu-Hascemum id ex testamento delegasse fratri suo Ali, filio Mahometis, & Ali illud reliquisse suo filio Hasano; nec summum Antistitium ad alios devolvi posse; sed iure hereditario ad posteros filii Hanaphiae pertinere.

LXXVIII. Quarta adserit, Abu Hascemum successorem instituisse ex testamento in summum Antistitium Abdallam, filium Amri, filii Harbi Candaei: in quem etiam adseverant eius adseclae, animam Abu-Hascemi transmigrasse. Sed tandem quum Abdalla iste Atheus, & nullius fidei, aut religionis deprehensus fuisset, a suis destitutus est.

LXXIX. Quinta demum adfirmat, verum ac legitimum summum Antistitem esse post Abu-Hascemum Abdallam, filium Moaviae, filii Abdallae, filii Giaphari, filii Abu-Talebi. Is in dogmate transmigrationis non solum adseverabat, animas transire in humana corpora, verum etiam in corpora brutorum. Quoniam vero humanorum operum praemium, aut poenam in eiusmodi animarum reponebat transmigratione, resurrectionem, aliamque vitam penitus inficiebatur cum suis: siquidem unusquisque, aiebat, pro meritorum, aut criminum ratione, melius, aut deterius sortitur in hoc saeculo corpus, felicioresque fortunas, & dignitates. Et sane eo progressa est hominis impietas, ut adserere fuerit ausus, Dei animam per varia transfusam fuisse corpora, donec tandem ad ipsum pervenit, illiusque animavit corpus. Ex quo divinos contulerunt ei cultus suae Sectae fautores. Quid autem de ipso actum fuit, inter suos non convenit; nam eorum quidam contendunt eum adhuc esse in vivis, & ad praescriptum tempus se ostensurum. Alii contra probare adnituntur eum vita functum fuisse, illiusque animam transmigrasse in corpus Isaaci filii Zaidi, filii Harethi Ansarii, qui aliam de sui avi nomine instituit Sectam *Harethiticam* nuncupatam, cuius sectatores, pecudum more, ex ipso instituto vivebant, quia nullum flagitium illicitum sibi esse ducebant. Hinc inter Hascemitas, & hos maximae ortae sunt subinde simultates, & rixae tam circa summum Antistitium, quam reliqua dogmata.

LXXX. Tertio ex Chisanitis suborti sunt *Baianitae* adseclae *Baianii*, filii *Simeonis Nabadiensis*. Iste summum Antistitium a posteris Hascemi ad se translatus fuisse cum suis contendebat. Alii filio Abu-Talebi cum Golatis, de quibus infra, divinos deferere honores, & cultus. Nam divinitatis particulam eius corpori unitam fuisse publice

docebat, cuius virtute absentia, & futura cognoscebat, multaque efficiebat mira. Adserēbat etiam, Ali hunc inter Divos relatum sese in nubibus ostentare identidem, ac tonitrua eius esse vocem, fulgura halitum, fulmina vero iacula. Adseverabat insuper Baianus iste, divinam illam particulam ad se translatam tandem fuisse, iure transmigrationis; proindeque summi Antistitis gradum promeruisse. Hanc vero particulam esse illam, per quam dignus factus est Adam ab Angelis adorari.

LXXXI. Quarto *Razamitae*, discipuli *Razami*, filii *Pbolani*. Hi deducunt summi Antistitis successionem ex testamento ab Ali ad filium eius Mahometem, tum ad filium huius Abu-Hascemum; dein ad filium Abdallae, filii Abbasi, ad Mahometem filium Ali, ad Mahometem filium Abrahami, ad Abu-Moslemum, in quo spiritum Dei inhabitasse adfirmarunt: demum ad Abu-Mochnam, qui se Deum esse deliravit, multasque excogitavit insanias.

LXXXII. Porro *Zaiditae*, altera Scihitarum classis, sectati sunt Zaidum filium Ali, nepotis Ali filii Abu-Talebi, generi Mahometis Prophetae. Summum Sacerdotium nemini iure competere volunt isti, nisi, solis Phatema posteris. Phatema autem erat filia Pseudoprophetae Mahometis, & uxor Ali, filii Abu-Talebi; nam Mahometes nullum reliquit post se marem. Dissentiunt inter se tamen huius Sectae propugnatores in ratione, & modo successionis. Etenim aliqui eorum sentiunt, primogenitos, illorumque posteros eodem iure sibi succedere debere, Alii non item, sed eum, qui dignior sit, ceterosque doctrina, fortitudine, liberalitate, aliisque excellat virtutibus, ad Antistiti summi apicem evehendum esse volunt. Nonnulli eorum tandem non unum, sed duos etiam constitui posse decernebant summos Antistites ex Phatema posteris, si eiusmodi praediti virtutibus, & conditionibus comperti fuerint, in diversis tamen orbis regionibus. Ex quo ratum, ac legitimum habuerunt summum Antistitium Mahometis, & Abrahami, filiorum Abdallae Hasani filii Hosaini, qui ambo sub Mansore tertio Phatemitarum Chalipha id sibi adsciverunt. Zaiditarum autem variae sunt Sectae.

LXXXIII. Prima est *Giaruditarum*, auctore *Abu-l-Giarude*. Existimant huius Sectae homines, Mahometem Pseudoprophetae destinasse sibi successorem Ali filium Abu-Talebi; at non nominatim hanc expressisse designationem successionis; sed ita illum descripsisse, ut de nullo alio intelligi potuisset descriptio illa. Hinc factum est, ut qui illo, posterisque posthabitis, Abu-Bacrum Omarum, & Orhmanem suffecerunt, graviter peccaverint. Verum nec conveniunt etiam inter se Giaruditae de persona, & eiusdem Ali posteris, a qua deducenda sit summorum Antistitum series, aut per quos continuanda. Nam eorum quidam illam ducunt ab ipso Ali filio Abu-Talebi ad Hasanum, tum ad Hosainum, & ab hoc ad Ali, filium Hosaini, Zinalabedinum, deinde ad Zaidum filium Ali, ad Mahometem filium Abdallae, filii

Ha-

Hafani. Qui autem successionem deducunt ad Mahometem, dissentiunt etiam inter se; quandoquidem eorum nonnulli autumant, cum adhuc superstitem esse, & hac mortalium frui aura invisibilem; tandemque reversurum fore in hunc mundum, eumque iustitia impleturum, quemadmodum iniustitia, & iniquitate impletus fuit. Alii contra adserunt, eum sub Motasemo, qui imperium Mahometanorum, rexit anno Hegirae CCXXVII. (Christi 841.) in bello captum fuisse aiunt, & in carcerem detrusum ibi periisse. Quidam successionem legitimam perductam fuisse aiunt, per Mahometis posteros usque ad Iahiam, filium Amri, Principem Cusae, qui sub Mostaino, anno Hegirae CCXLVIII. (Christi 862.) occubuit in praelio, delatumque fuit eius caput ad Mahometem filium Abdallae, filii Taheri, ducem exercitus Mostaini. Infinitae sunt huius Sectae adsertorum commenta, & naeniae, quas omnes heic referre esset instituti nostri longe transilire limites. Harum autem nugarum causa huius Sectae auctor Abu-Giarudes, ab aliis *Sarubus* cognominatus fuit, quod est Diaboli, cuiusdam, ut interpretantur, mare incolentis, nomen.

LXXXIV. *Secunda Solimanitarum*, auctore *Solimano*, *Gioreiri filio*. Iste summum Antistitium esse iuris electionis docebat, non vero successionis, & hereditatis. Praeterea cum legitime ad illum evehi gradum adferebat, qui plurium eligitur suffragiis; etsi alius existat dignior, & praestantioribus ornatus meritis, ac virtutibus. Adfirmabat tamen, minus dignum eligentes graviter peccare. Ex quo Abu-Bacrum, & Omarum legitime successisse Mahometi volebat; sed eligentes, & promoventes maximi infirmavit criminis, quod eos ad illum evexerint gradum, Alii posthabito. Othmanem autem, ut infidelem censuit cum iis omnibus, qui Alii bellum intulerunt. In duabus adser-tionibus longe discrepat ab aliis Scihitis. Primo circa decreta Dei; quia Scihitae docent, Deum saepe aliquid decernere; deinde mutare suum decretum, & aliud, atque aliud statuere, prout aliter sibi visum fuerit, quod Solimanus iste nequaquam admittit, sed acerrime hanc oppugnat sententiam. Secundo figuratam elocutionem ille reiicit, nisi maxima, ac manifesta cogente necessitate: contra vero Scihitae omnia suis eludunt tropis, & figuris.

LXXXV. *Tertia Salebitarum*, auctore *Salebo*, *filio Haii*; vel *Abtaritarum*, auctore *Catiro Nubiensi*, cognomento *Abtare*, qui erat Salehi collega, & eadem cum ipso sentiens. A Solimanitis, de quibus mox diximus, in hoc differunt circa successionem in summum Antistitium, quod illi Othmanem non solum funditus delent, & adimunt ex summorum Antistitum albo, sed eum infidelem vocant, ac perfidum; isti vero haerent an fidelis, vel infidelis sit habendus, & a summorum Antistitum adimendus catalogo, quia Alii intulit bellum; nam licet Alii per hos mortalium omnium, post Pseudopropheta Mahometem, esset praestantissimus, & successio ad ipsum in eam Praefecturam iure pertineret;

nihilominus quia iuri suo lubens, ac volens cessit, Abu-Bacrus, & Omarus legitimi sint habendi. Ex quo inferunt licitum esse minus dignum praeferre aliquando perfectiori, & praestantiori. In summo tamen Antistite quatuor ex congruo requirenda esse aiunt: I. Doctrinam. II. Religionem. III. Fortitudinem animi. IV. Liberalitatem; quibus quintum addunt aliqui, nimirum praeclaram speciem, & habitudinem corporis.

LXXXVI. Tertia Scihitarum Classis *Imamitica* nuncupatur a summo *Imamatu*, idest *Antistitio*; quia adserunt eius propugnatores, summum Imamatum nemini competere iure potuisse post Mahometem, Pseudoprophetam, nisi ipsi Ali, quem Mahometes non descripsit, aut obscuris designavit figuris; sed apertissimis eum sibi successorem declaravit verbis: uti probare nituntur ex *Capite Brat*, aliisque narrationibus, quas pro se ex Alcorano adserunt. Haec Secta in plures subdividitur quoque Sectas, quarum:

LXXXVII. Prima dicitur *Bacheritica*, a cognomine auctoris *Abu-Giaphari Mabometis*, filii *Ali Al-Bacheri*. Vocatur etiam *Giapharitica*, a nomine *Giaphari iusti*, praefati mox *Mahometis filii*. Horum aliqui in summum Antistitium post Ali filium Abu-Talebi successisse volunt, Mahometem istum, filium Ali Bacheri, & filium eius Giapharum, iustum post ipsorum parentem Zin-al-Abedinum. Sunt etiam qui summum Antistitium derivant ad unum aliquem, & non ad ipsorum posteros, & isti vocati sunt *Vachestae*, quasi dicas subsistentes, quia in hoc uno subsistunt, & ulterius hanc seriem non producant. Qui autem hunc volunt fuisse Bacherum, adfirmant, eum tandem ad conditum reversurum tempus. Is adserbat, hominem neque coacte, vel ex necessitate, suas edere operationes, neque absolute & libere, sed mediam tenere viam inter necessitatem, & libertatem. Dicebat etiam Deum velle aliquid in nobis, & aliquid a nobis: quod autem vult in nobis, id nobis aperit, & pandit. Quamobrem de iis, quae Deus vult in nobis, haud solcite nobis laborandum est. Inter eius dicta id notatur: *Gratias ago tibi Deus, vel si benefecero; vel praevaricatus fuero, quia quemadmodum nulla sum dignus laude si benefecero; ita nulla mihi suffragatur excusatio si praevaricatus fuero*. Sub nomine Giaphari circumfertur liber *Sortium*, cui tantum tribuunt Mahometani omnes, cuiusque Sectae sint, ut eo inconsulto nullum fere opus alicuius momenti adgrediantur; ex quo Giaphar iste, cognomen *Sadiki*, idest *iusti*, & *veracis* apud illos obtinuit; ut in Notis ad Codicem X. Bibliothecae Laurentianae pag. 43. inuimus.

LXXXVIII. Secunda adpellatur *Narvufitica* a nomine cuiusdam oppidi; vel ut quidam volunt, auctoris *Narvufi*. Huius Sectae fautores, Giapharum, de quo supra diximus, adhuc in vivis esse autumant, illumque ad praestitutum tempus tandem reversurum, hominesque ad veram directurum religionem, ac optimis instituturum.

mo-

moribus. Adserunt praeterea Ali, filium Abu-Talebi, mortuum fuisse, sed ante generalem resurrectionem fore resurrecturum, terramque iustitia impleturum, quemadmodum iniquitate impleta fuerat. His infinitas addunt naenias, & nugas.

LXXXIX. Tertia vocatur *Aphtabitica*, a nomine *Aphtabi*, filii *Giaphari iusti*, ex *Phatema*, filia *Hasani*, filii *Hosaini*, filii *Ali Ben Abu-Talebi*. Hic summum Antistitium tam iure legitimae successionis, quam ex testamento parentis sibi adrogabat. Adferebat quoque summi Antistitis defuncti annulum neminem e digito eximere iure posse, nisi summum Antistitem, qui in eandem succedit dignitatem. Item ad successorem pertinere illum lavare, parentalia cum supplicationibus miscere, demumque tumulo mandare. Hoc autem, quia haec ipse praestitit parenti, quem summum Sacerdotem esse autumabat.

XC. Quarta nuncupatur *Sciamitica*, ab auctore *Iabia*, filio *Abu-Sciamiti*. Hic summum Antistitium in ipso Ali incoepisse, ait, & in Giapharo desisse, alii adiectis commentis.

XCI. Quarta Scihitarum species sunt *Ismaelitae*, *Ismaelis filii Giaphari iusti ex Phatema* sectatores. Horum quidam dicuntur *Ismaelitae Consistentes*; adserunt enim summum Antistitem post Giapharum esse Ismaelem, & in eius summo Antistitio consistunt: autumantes eum post temporis aliquod intervallum e mortuis resurrecturum, & summi Antistitii officium iterum obiturum. Dissident tamen in tempore mortis illius, quia nonnulli adserunt eum mortuum fuisse, patre adhuc vivente, adeoque summo Sacerdotio functurum tantum fore post illius reversionem e mortuis; alii non item, sed mortuum fuisse post obitum parentis, & illo officio functum fuisse aliquo temporis spatio. Illorum praeterea nonnulli consistunt in Mahomete, filio ipsius Ismaelis, & hunc quoque regressurum e mortuis existimant ad idem summum Sacerdotium aliquando obeundum. Ex hac Secta, binae subortae sunt, nimirum:

XCII. *Mosaica*. Ratio nomenclationis est, quia huius Sectae homines seriem, & continuatam successionem summorum Antistitum deducunt ab ipso Ali, usque ad Moysen filium Giaphari, idque inferunt ex illo Giaphari dicto ad suos posteros: *Septimus vester est subsistens vester*; nempe in septimo subsistet summum Sacerdotium, nec ulterius procedet.

XCIII. Altera *Atnasciaritica*, idest *Duodecimana*. Ita autem dicta est, quia eius adsertores duodecim tantum summos Antistites (de quibus dictum est supra in Notis ad Codicem cxxx. pag. 211.) agnoscunt, & admittunt. Dicuntur etiam quandoque *Katahitae*, quo nomine opponuntur iis, qui *Moysen filium Giaphari* adhuc vivere somniant; nam *Alkatab* Arabibus mortem etiam significat: quandoquidem huius Sectae propugnatores Moysen hunc suum obiisse diem, testimoniis in medium productis, probant: illiusque id testatur monumentum, quod *Tusi* vilitur,

tur, quemadmodum & filii illius *Mahometis Altabi*, quod est *inter Co-raiscitarum sepulchra*: tum *Ali filii Mahometis* tumulus, qui exstat *Kami*, & sic de aliis.

XCIV. Quinta demum Scihitarum classis sunt *Golatae*, quasi dicas *hyperbolicos*, quia suos summos Sacerdotes extra creaturarum efferunt limites, ac terminos, divinitatem eis tribuentes, non quidem analogice, quemadmodum Deus dicitur Deus Pharaonis, aut Iudices apud Hebraeos אלהים *Dii*, sed univoce. Isti varia habent variis in locis nomina. *Aspahani* quippe dicuntur *Hawmitae*, & *Culitae*. *Raii* *Magdabitae*, & *Senbaditae*: *Adricani*, *Dacbulitae*; in Mesopotamia *Mobaiditae*. Horum praecipua dogmata quatuor sunt: I. *Adsimilatio*; adserunt enim, Deum similem esse creaturis. II. *Mutatio*; adfirmant quippe Deum mutari, atque sua variare consilia, & decreta, ita sane, ut quod ipsi heri re-ctum, ac faciendum videretur, hodie non item. III. *Regressus*, nempe post aliquas orbium caelestium circulationes rursus nobis redeundum in hunc mundum erit: de quo dogmate vide supra. IV. *Μετεμψύχωσις*, seu *Transmigratio* animarum. In varias etiam Sectas subdividuntur *Golatae*, nimirum:

XCV. Primo in *Sabaitas*, adsecras *Abdallae*, filii *Sabae*. Is ipsius *Ali* adhuc viventis aperte adulatus est fortunam, eiusque divinitatem hisce adseruit verbis: *Tu es tu*; nempe: *Tu es Deus*. Proinde autem exilio ab ipso *Ali* mulctatus fuit. Hunc vero fuisse Iudaeum, Arabum ferunt Scriptores, eademque sensisse de Iosue in Iudaismo, quae de *Ali* in Mahometanismo. Is omnium primus adseveravit, *Ali* summum Antistitium esse iuris divini, neque illum occisum fuisse, sed adhuc vivere, & in eo particulam esse divinitatis. Eius fautores adserunt etiam Antistitium non solum praesentibus, sed iis etiam, qui quamvis absentes, nondum tamen mortui sunt; sed latent, & adparituri sunt in mundo. Tenent insuper sententiam de translatione particulae divinitatis in Pontifices, & ad eam probandam ferunt, quum laesus fuisset oculus *Ali*, dixisse Omarum: *Quid dicam de manu Dei? Rupit oculum in sacra-rio Dei*.

XCVI. Secundo in *Camelitas*; adsecras *Abu-Cameli*, qui omnes Mahometis socios infidelitatis, ac perfidiae insimulavit, quod *Ali* posthabito, *Abu-Bacri*, *Ouari*, & *Othmanis* adsenso fuerint inauguratio-ni: imo & ipsum *Ali* eodem condemnavit crimine, quod suo cesserit iuri. Adferebat praeterea summum Antistitium nihil aliud esse, quam lumen quoddam, quod de persona in aliam transmigrat; sed in una aliqua est prophetia, in alia vero summum Sacerdotium. Animarum demum transmigrationem mordicus defendebat.

XCVII. Tertio in *Albanitas*, quorum auctor *Alba*, filius *Darai*, *Asadaeus*, τὸν *Ali* longe praeferebat Mahometi, eique tribuebat divini-tatem. Docebat etiam Deum Optimum Maximum tradidisse Mahometi prophetiam ipsi *Ali* deferendam; sed eam sibi Mahometem adscivisse.

XCVIII.

XCVIII. Quarto in *Ainitas*, a prima litera nominis Ali, nempe *Ain*, nuncupatos; quia ipsum Ali in divinitate Mahometi praeferebant.

XCIX. Quinto in *Mimaitas*, ita dictos a litera *Mim*, a qua Mahometis incipit nomen. Isti autem tam Mahometi, quam ipsi Ali divinitatem adtribuebant; sed Mahometem praeferebant Ali.

C. Sexto in *Garabitas*, idest *Corvinos*, qui dicunt Deum Optimum Maximum Prophetiam, & Apostolatus officium Gabrieli Archangelo credidisse, ipsi Ali deferenda; Gabrielem vero deceptum fuisse similitudine; at utrumque contulisse Mahometi munus: quandoquidem Mahometes, & Ali simillimi erant, nec alter ab altero distingui, aut discerni poterat, quam corvus a corvo: unde ratio denominationis.

CI. Septimo in *Motualitas*, nempe *Sectatores*, & sunt, qui quinque personis divinitatem adtribuebant; nimirum Mahometi, Ali, Hafano, & Hofaino filiis Ali, & Phatema, filiae Magometis, uxoris Ali. Ratio nomenclationis ex hoc ipsorum plebiscito enata est: *Sequimur post Deum in Religione quinque*; quos scilicet iam enumeravimus. Et quidem hos quinque adseriebant unum idemque esse; nec inter se differre, aut unum eorum reliquis in ulla re praefendum; sed omnes aequae eodem praeditos esse spiritu.

CII. Octavo in *Mogberitas*, adseclas *Mogbeirae*, filii *Sabidi Hagelitae*. Is cum suis fautoribus summi Antistitii successionem, ac seriem in Ali posteris continuatam fuisse usque ad Mahometem, filium Abdalae, filii Hafani, contendebat: eumque adhuc etiam vivum, & mortaliu frui aura invisibilem evulgabat. Quoniam vero Religionem neque exsistere, neque subsistere posse sine summo Antistitio aiebat; interea sibi summi Sacerdotii vicarias partes pro Mahomete isto adsciscebant, quamvis genere libertus. Praeterea ipsi Ali tantum tribuebat, ut adserere non sit veritus, illum esse Deum. Ipsum vero Deum corporeum prorsus faciebat, & membris situ distinctis, & humana praeditum figura docebat, inquiens: *Forma Dei est figura hominis circumfusi luce, ornati diademate ex lumine, ac praediti corde, quod eructat sapientiam*. Postquam vero Mogheiras occisus fuit, in varias sectas divisi sunt eius discipuli. Quidam ex his dixerunt illum redituru esse; ideoque expectandum. Alii vero autumabant expectandum esse Antistitem Mahometem, de quo Mogheiras dixerat: *Expectate eum, quia redibit, & Gabriel, & Michael inaugurabunt eum*.

CIII. Nono in *Mansuritas*, auctore *Abu-Mansore Hagelita*. Is insolentius, & quam par erat, Mahometi, filii Ali Bacheri, summum Sacerdotium quum adulatus esset, proindeque ab ipso reiectus; sibi met Sacerdotium summum adtribuit, & ad hoc homines invitavit. Quoniam autem is non erat ex Ali progenie, ideoque a multis non recipiebatur, evulgare coepit, Mahometis iam mortui animam ad se devolutam fuisse, atque in se transmigrasse. Doccebat etiam inter alia, Ali esse

Deum, seu divinitatis particulam caelo delapsam. Hoc idem postea de se adserēbat. Item se in caelos raptum fuisse delirabat: seque ibi vidisse Deum, qui imposita capiti eius manu dixit: *Fili mi, descende in terram, meamque praedica legem, quam te docui*. Prophetas, & Apostolos continuata serie in mundo exsistere adseverabat, contra Mahometis sui Pseudoprophetae in Alcorano effatum, quo se Prophetarum sigillum esse iactabat; quamobrem captus suspendio vitam finivit. Paradisum nihil aliud esse dicebat, quam hominem, quem amore prosequi iussi sumus: & Infernum hominem item, quem odio ex divino habemus mandato. Infinita alia excogitavit commenta, quae singula recensere longum ac molestum esset.

CIV. Decimo in *Chotabitas*, auctore *Abu-Chotabo Mabomete*, filio *Abu-Vabebi*. Is divinitatem adtribuit Abu Abdallae Giapharo, filio Mahometis Iusti; quod resciscens Abu-Abdalla, summopere detestatus est hominis impudentiam. Tunc ille sibi & summum Antistitium, & ipsam divinitatem adscivit, multaque eiusmodi effutivit de variorum divinitate. Mundi quoque adseruit aeternitatem iuxta praesentem formam, & servatum haecenus statum, & ordinem. Finale hominis felicitatem totam collocabat in bonis fortunae; infelicitatem vero in malis & incommodis, quae homines in hoc saeculo perpetiuntur. Quamobrem adulteria, fornicationes, ac cetera turpitudinum omnium flagitia suis impune permittebat, tamquam ad suam felicitatem pertinentia. Ex quo a multis creditum fuit hunc atheum penitus fuisse, & animam una cum corpore interire sensisse. Homines huius Sectae dicebantur etiam *Moammeritae*.

CV. Undecimo in *Mozigbitas*, adseclas cuiusdam *Mozighi*, qui Giapharum Iustum fuisse Deum hominibus persuadere nitabatur. Adserbat item omnes homines fideles, seu singulos spiritum habere peculiarem ad legem exponendam, verosque sensus eruendos. Hoc autem ex Alcorani eliciebat versiculo ad suam hanc sententiam probandam, nempe: *Animae ulli, baud moriendum est, nisi cum permissione*. Nam postremam particulam, videlicet, *cum permissione*, sic spiritu eo peculiari explicabat: *cum permissione, idest inspiratione, quae ipsi (animae) expiratur*. Ex quo ex minori ad maius sic arguebat: si animae inspiratur, & revelatur mors, eo magis inspiranda, & revelanda ei sunt, quae ad eius faciunt salutem; sed haec sunt legis intelligentia, & sensus, prout singulis expedit hominibus: ergo singuli homines habere debent spiritum illum peculiarem ad legis sensus legitimos eruendos. Adfirmabat etiam impiae Sectae auctor plures ex suis sequacibus multo perfectiores, & praestantiores esse Gabriele, & Michaeli Archangelis. Item homines perfectae virtutis, & consummatae nequaquam mori; sed ad caelorum regnum cum corpore, & anima transferri.

CVI. Duodecimo in *Agelitas*, auctore *Omairo*, filio *Bonani Agele*. Isti summum Sacerdotium devolutum fuisse volunt ab Abu-Chotabo

ad

ad hunc Omairum. Ceterum eadem cum praecedentis Sectae adser-
toribus sentiebant. Recesserunt tamen ab ea sententia, quae adsevera-
bat homines consummatae virtutis non mori, sed ad regnum caelo-
rum transferri cum corpore, & anima, postquam vidissent Omai-
rum suum ducem captum, & suspendio in publico patibulo turpiter
finem vitae imposuisse.

CVII. Decimo tertio in *Mopdelitas* sic nuncupatos, quod eorum
auctores rati sint summum Antistitium post Abu-Chotabum devolutum
fuisse ad *Mopdalem Sabarchaeum*, qui adseverabat Giapharum iustum,
auctorem libri de Sortibus, ut Deum habendum, colendumque esse,
multis aliis additis nugis.

CVIII. Decimo quarto, in *Caialitas*, adsecras *Acmetis*, filii *Caia-
li*, qui ad summum Antistitium requirebat omnium virtutum ornamen-
ta, atque absolutissimam undequaque perfectionem, nec non scientiarum
omnium divinam paene cognitionem. Subinde haec omnia sibi soli ad-
sciscebat, inferebatque proinde sibi uni summum illud Sacerdotium iu-
re competere. Plures edidit libros, quos infinitis propemodum, & in-
credibilibus infarsit deliramentis. Inter reliquos prostat eiusdem Tra-
ctatus de triplici Mundo, tot commentis, ac barbaris fabulis inquin-
tus, ut vix exprimere verbis quis possit quanta sit hominis insania, &
hominum levitas, quos non pudet tam insanos sequi duces.

CIX. Decimoquinto in *Hasciamitas*, auctore *Hasciamo*, filio *Abdal-
Hocmi*. Ex eorum grege erat iste, qui Deum constituebant corporeum
ex variis constantem membris, situ, & loco distinctis. De qua autem
impietate acerrime intercesserunt inter eum, & Abu-Hodailum alter-
cationes & disputationes. Quandoquidem non solum Deum corporeum
esse adfirmabat, sed finita, ac certa mensura illum circumscribebat,
septem ipsi tribuens longitudinis ulnas. Aiebat insuper eum move-
ri, at non de loco in locum; sed motum eius ipsiusmet esse actio-
nem, & impressionem. Praeterea adseribat, quod solium, cui insidet,
ita impleat, ut nihil supersit, aut vacuum remaneat. Plura eiusmodi
commenta scriptis tradidit, suisque reliquit sequacibus.

CX. Decimo sexto in *Givalicbitas*, auctore *Hasciamo*, filio *Salemi
Givalicbe*. Is Deum ex splendidissima constare luce docebat, humanam
referentem formam, & similitudinem, cuius pars superior concava est,
inferior vero solida. Item quinque praeditum esse sensibus adfirmabat,
nec non veris membris, uti sunt, manus, pedes, aures, nares, oculi,
os, ac cetera eiusmodi. Comam quoque nigram eum habere delira-
bat; at minime ex carne, & sanguine constantem. Volebat etiam Pro-
phetas peccatis obnoxios esse; summos vero Antistites non item. Id
autem, quia Prophetis sua revelantur crimina; quibus cognitis poeniten-
tiam agere possunt, quod non fit summis Antistitibus.

CXI. Decimo septimo in *Zararitas*, auctore quodam nomine
Zarara. Adseribat iste summorum Antistitum scientiam esse eis infusam,

ac necessariam, aliorum vero hominum acquisitam & liberam. Ceterum Hasciami subscribebat fabulis, ac naeniis.

CXII. Decimo octavo in *Naamanitas*, duce *Mabomete*, filio *Naa-manis*, qui a torvitate oculorum dictus etiam fuit *Strabo*, & ob perverfitatem dogmatum *Diabolus Tachi*, nempe suae patriae, quae *Tacho* dicitur. Inter execranda eius dogmata hoc unum maxime notandum est, ut summe execrandum: *Deus verum nescit eventus, nisi postquam contingunt*. Quae fuit etiam sententia Hasciami filii *Abdal-Hocmi*. Item decreta Dei sunt eius voluntas; voluntas vero idem ac operatio. Adse-rebat etiam Deum esse lucem ad similitudinem hominis; at non corporeum. Conscripsit quaedam opuscula de Sectis Mahometanorum, ubi nullam ex illis salutem consequi posse adfirmabat praeter suam.

CXIII. Decimo nono in *Iunesitas*, auctore *Iuneso*, filio *Abdarrobmani*, *Kaminienfi*, liberto *Abu-Iaffini*. Arbitrabatur iste, solum Dei sustentari ab Angelis, & Deum a solio, quasi vero corporea mole constantem, qui nisi sustentaretur, deorsum rueret.

CXIV. Vicesimo in *Nasiritas*, & *Isaacitas*, auctoribus *Nasiro*, & *Isaac*. Sunt isti ex Hyperbolicis Scihitarum, qui divinitatem suis tribuunt Antistitibus; quia, inquit, adparitio spiritalis sub corporea forma est res adeo manifesta, ut nullus ratione utens eam negare possit. Nam & Gabriel adparuit non semel sub forma hominis, & diabolus sub forma brutorum; sic Deus se manifestavit sub forma aliquarum personarum. Quumque post Pseudopphetam Mahometem, nullus praestantior fuerit, aut excellentior ipso Ali, filiisque illius; propterea adparuit Deus Altissimus sub eorum figuris, locutusque est eorum linguis. Ex his Nasiritae propensiores sunt ad ipsius Ali adserendam divinitatem; Isaacitae vero ad Prophetiae communionem; nempe hanc communem fuisse Mahometi, & Ali.

CXV. Vicesimo primo in *Batenitas*, quasi dicas *Internos*. Quandoquidem adseriebant huius Sectae auctores, omne externum suum habere sensum internum, seu sub litera latere sensum mysticum, & adlegoricum, proindeque Scripturas non esse exponendas, ut sonant dumtaxat, & ad literam; sed internum, & sub corticae literae latentem investigandum adhuc esse sensum. Iuxta quam sententiam plurimum Alcorano, atque Sonnae adversari existimantur, eo quod plures tribuant eis sensus, & adlegorias, longe a mente auctoris alienas. De divinis adtributis mira pronunciant; nam ea neque concedunt, neque negant; sed dicunt: Deus neque existit, neque non existit; neque sciens est, neque ignorans; neque potens, neque impotens; & sic de reliquis aliis. Horum autem ratio est, quia adfirmatio absoluta Deo communis est cum creaturis, & negatio absoluta dicit impossibilitatem. Adseriebant pariter, Deum non esse aeternum, neque de novo, & in tempore productum; sed verbum eius, ac praecepta esse aeterna; creaturas vero, & ipsam creationem de novo, & in tempore productas. Item

re-

religionem sine summo Antistite, qui controversias, quae in ea nascuntur in dies, dirimat, ac de illis statuatur, nullo tempore exstare posse adfirmabant. Diversis nominibus vocitantur isti diversis in locis. Alicubi enim vocantur *Mandeecitae*, a *Magdecho Persa*, homine Epicureo, qui cum Manete facultates, & uxores ipsas communes faciebat. Interfectus is est sub Anuscirvane Rege Persarum, anno Graecorum DCCCXI. (Christi 529.) ut Arabum observant Scriptores. Alibi nuncupantur *Karamatitae*, a cognomine *Hamdani*, filii *Asciati*, *Karmati*, qui anno Hegirae ducentesimo septuagesimo octavo (Christi 891.) in regionibus Cusae sese Prophetam venditabat, ac Apostolum a Deo missum, ut hominum componeret mores, & religionem ad pristinam integritatem reduceret. Tot ubique habuit sectatores, ut collecto ingenti exercitu, plures Imperii Mahometici non modo expugnaverit urbes munitissimas; sed & amplissimas occupaverit provincias, & copiosissimos profligaverit exercitus. Et quoniam homines huius Sectae eius faverunt partibus & conatibus, ipsius cognomen illis inditum fuit. Nuncupantur etiam alicubi *Tabilitae* ab impossibilitate, & defectu ob causam superius indicatam. A multis adpellantur *Moladitae*, idest infideles, & perfidi: ipsi tandem sese *Ismaelitae* vocitant.

CXVI. Vicesimo secundo in *Dabaritas*, nimirum, *Exteriores*, seu *Literales*, qui praecedentibus opponuntur, quia Scripturas ad literam, ac prout ipsa verba sonant, accipiendas, intelligendasque contendunt, omni amoto adlegorico sensu, aut mystico. Itaque quum dicat Alcoranus: *Deus videt, audit, ambulat, sedet*, ac eiusmodi: id accipiendum volunt de vera, & literali visione, auditu, ambulatione, & sessione, quae fiunt corporeis oculis, auribus, pedibus, ceterisque membris ad singulas actiones adcommodatis.

CXVII. Vicesimo tertio in *Zandikaeor*; de quibus sic Ismaël Sciahin-
sciahi loco supra citato: *At Zandikaei sunt Sectatores Manetis Zandikaei. Ita nominati sunt, quia habebant librum nuncupatum Zand, quem caelo sibi demissum fuisse adferebat Zaradast (vulgo Zoroaster). Quicumque autem librum hunc ipsorum sequebatur, Zandum illum vocabant. Demum arabizato vocabulo Zandikaeus dictus fuit. Quoniam vero horum dogmata, & mores ad Atheismum vergebant, & nihil aliud sapiebant, pro atheistis passim accipiuntur.*

Huc usque Catalogus centum, & septemdecim Sectarum, in quas antiquiores Moslemani icissi sunt, quem ut supra innuimus, eodem plane ordine, ac iisdem ferme verbis excerpimus ex Ismaëlis Sciahin-
sciahi Tom. I. Historiae Gentium, Capite De Commemoratione populi Moslemanorum; & ex Sciahrestani libro De veris, & phantasticis Religionibus.

Sed praeter enumeratas a laudatis Scriptoribus Sectas, aliae etiam apud recentiores Moslemanos occurrunt.

Scinditur enim hodie Mahometismus primo in duas celeberrimas
Se-

Sectas, *Sonnitarum*, & *Rapheditarum*. Primam Turcae omnes, Arabes, & aliae gentes innumerae profitentur. Altera Persas habet propugnatores. Ingenitum, atque inexorabile inter utramque Sectam odium intercedit. Sonnitae Rapheditas, quos Scihitas vocant, & Rapheditae Sonnitae anathematizant, detestantur, abominantur. Tanti Schismatis causae praecipuae enumerantur sequentes. Prima: Rapheditae ab albo Chalipharum reiiciunt Abu-Bacrum, Othmanem, & Omarum: Sonnitae eosdem admittunt ac venerantur. Secunda: Rapheditae praeferrunt Ali filium Abu-Talebi ipsi Mahometi Pseudoprophetae, vel aequant utrumque: Sonnitae Mahometem Ali, ceterisque Prophetis anteponunt. Tertia: Sonnitae arguunt Rapheditas, quod Alcoranum corruperint, ac mutilaverint; eoque magis, quod illius institutiones nequaquam observent: Rapheditae tantum scelus Sonnitae obiectarunt. Quarta: Sonnitae librum *Somnae* (unde eis cognomentum) seu Traditionum Mahometicarum, qui תּוֹרַת מֹשֶׁה Hebraeorum responderet, tanquam sacrum, & canonicum agnoscunt: Rapheditae vero eundem veluti apocryphum, & fide indignum reiiciunt. Denique altera ex his Sectis alteram a religione sua magis discrepare, quam Christiani, aut Iudaei ab eadem, adfirmat.

Alias causas refert P. Vincentius Maria a S. Catharina Senensi, Carmelita Discalceatus, in suo Itinere ad Indias Orientales (*Lib. V. Cap. XII.*) & D. Ricautus, Anglorum Regis apud Magnum Turcarum Dominum Orator, in Historia, quam conscripsit: *De praesenti Statu Imperii Othomannici*; nimirum primo: quia Rapheditae dicunt, Deum boni dumtaxat esse auctorem; Diabolum vero mali. Sonnitae autem duplex hoc principium reiicientes, unum tantum rerum omnium conditorem agnoscunt. Secundo: Rapheditae Deum quidem esse aeternum; legem vero eius de novo, & in tempore productam volunt: Sonnitae autem, praesertim Arabes, legem quoque aeternam esse contendunt, utpote, quae ab aeterno emanavit. Tertio: Rapheditae negant animas Beatorum posse Deum in essentia sua intueri: Sonnitae contra, quemlibet clare visurum esse Deum adfirmant. Quarto: Rapheditae volunt, animam Mahometis in caelum translata, tantummodo a Gabriele Archangelo ad thronum Dei fuisse elevatam: Sonnitae Mahometem integrum cum corpore, & anima ad paradisum assumptum esse contendunt. Quinto: Rapheditae Ali, & Phatemam, eorumque filios, ac duodecim nepotes super omnes Prophetas gradum obtinere pronunciant: Sonnitae, supra communes tantum homines eminere eos, adfirmant. Sexto: Rapheditae trinas tantum precatunculas in die satis esse concedunt: Sonnitae quinquies quotidie orandum esse constituunt. Septimo: Rapheditae prophetarum oracula, haud nimium curant; sed omnia fere rationis regula metiuntur: Sonnitae contra a ratione abhorrentes, Moysis, & Prophetarum libros tamquam Religionis fundamenta suscipiunt, ac venerantur. Octavo: Ra-

Rapheditarum plures fortunæ, siderumque directioni universa committunt; Sonnitæ vero res omnes divinæ providentiæ adiudicant. Postremo dissimiliter omnino Rapheditæ, ac Sonnitæ Alcoranum interpretantur, atque custodiunt.

Secunda recentiorum Mahometanorum Secta vocatur *Seilis*. Eius propugnatores Deum autumant missurum esse inter Persas Prophetam electum, qui nova lege Mahometicam sit abrogaturus.

Tertia est species quaedam, seu ramus Motazelitarum, cuius professores adserunt, nemini in hoc mundo competere Sancti cognomen, nisi Prophetis, qui a peccato fuere immunes. In futuro item saeculo veros fideles aperte Deum intuituros, quemadmodum homines Lunam pleno iam orbe perfectam conspiciunt. Quod quidem Mahometis doctrinæ repugnat, qui Deum in futuro saeculo ita nobis invisibilem futurum, sicut est in præsentem, adfirmavit.

Quarta Secta dicitur *Malumigorum*, qui autumant, posse a nobis in hoc mundo Deum perfecte cognosci, si præceptum illud exsequi velimus: *Nosce te ipsum*.

Quinta est *Megacbulialorum*, qui ad Paradisum acquirendum, oportere, aiunt, Deum in hoc mundo cognoscere per aliquem essentiae, gloriaeque ipsius radium; eosque, quibus hoc contingat, fideles dicendos esse arbitrantur.

Sexta dicitur *Labaiacbitarum*. Hi Deum omni expoliant scientia, & mundum iuxta occurrentes sibi occasiones eundem gubernare adfirmant: & neque per totam aeternitatem, neque ante rerum creationem quid in casibus peculiaribus eventurum esset, illum novisse; sed usum, & experientiam eorum notitiam acquisivisse.

Septima est *Kaderadaliorum*, qui cogunt Imamos, seu Antistites ad elatis vocibus in defunctorum corporum aures insusurrandum, commonendo, ut meminerint nullum esse alium præter unum Deum; neque alium eius Apostolum, ac Prophetam, præter Mahometem.

Octava est eorum, qui vocantur *Capmessabi*, idest *discipuli Messiae*. Isti recens exorti sunt, renturque Christum verum esse Deum, ac mundi Redemptorem: quin & eorum nonnulli pro hac veritate mortem ipsam constantissime subiere, ut adnotat idem Ricautus loco supra citato.

Nona: *Muserini*, qui Religionem omnem abnegantes, atheismum profitentur. Credunt namque, naturam, vel principium intrinsecum cuiuslibet individui esse regulam rerum omnium, quas videmus, directivam. Ingens autem horum hominum numerus exstat Constantinopoli, quos inter non pauci Primates, ac Iudices, & in libris Arabicis versati recensentur. Narrat laudatus Ricautus, eodem, quo ipse Constantinopoli morabatur, tempore, virum quemdam nomine Manometem Effendium, impietatis huiusce damnatum, ac morte multatum fuisse. Porro hic ad errorem tuendum, sequenti utebatur argumento: Aut Deus nequaquam existit; vel non est adeo potens, ac
sa-

sapiens, ut nostri Doctores adfirmant; nam si talis esset, nullo modo tamdiu me vivere permisisset, hostem existentiae eius insensissimum, quique de eo tam abiecte & sentio, & loquor. Quum vero eum hortaretur, ut a verbis recederet, maluit extremos cruciatus, ac mortem pro veritate (ut ipse aiebat) subire; quamvis nullum inde praemium, quam amentia sua tantillum desistere, speraret. Huius Sectae homines sese mutuo diligunt, & fovēt: charitatem, & hospitalitatem maximo-pere praeseferunt: congerrones suos apertis ulnis excipiunt; & laute, benignēque habitos, noctu illis, utrius sexum velint, scortum pulcherrime factum substernunt. Magnam inter sese liberalitatem, ac munificentiam exercent; mutuūque officium ad excessum usque frequentant. Sultanum Amuratem Sectae huius fuisse professorem, ac magnum propagatorem domi militiaeque, adfirmant.

Decima nuncupatur *Kadezadalitica*, alia a septima praenotata. Huius professores, veluti Stoici Mahometanorum censentur; homines siquidem tetrici, ac morosi: musicae, & eloquentiae hostes. Adsidue verba illa: *La elab ella Allab*; idest: *Non est Deus, nisi Deus*, repetunt; itaut integras noctes sedentes, curvatoque capite, ac pectore ea pronunciant: a sua Secta alienos nequidem salutant; seipsos admirantur. Itaque Moslemanorum Phariseos merito eos adpellaveris.

Vndecima est *Kadezadaliorum mixtorum*, qui Mahometicam superstitionem cum Christiana Religione confundunt: novum enim Testamentum legunt aequae ac Alcoranum. Imagines Sanctorum, & Crucis figuram venerantur. Infantes circumcidunt, indeque lavant. Vinum, mense Ramadano bibunt absque aromatum, quam aliis temporibus conficiunt, admixtione. Promissum denique a Christo Domino Paracletum, Mahometem fuisse fabulantur.

Duodecima dicitur *Bektakis*, a nomine auctoris cuiusdam *Bektak*. Vocatur etiam *Zerakis*, nimirum *Incestuosorum*; nam patres ipsi cum filiabus suis coeunt, adferentes nemini iustius, aequiusque arboris deberi fructus, quam ei, qui illam plantavit. Mahometicas leges, & sanctiones adamussim, seu potius ad superstitionem observant. Omni adtributo expoliant Deum, ita ut illum vel magni, vel sapientis, vel omnipotentis, aut quovis alio epitheto insignire, erroneum, ac nefas esse arbitrentur; ex eo potissimum, quod nihil essentiae illius conveniens, aptumque satis possit reperiri. Evenit aliquando, ut Imamum e turri de more clamantem: *Allab Akbar*, idest *Deus Maximus*, homo quidam huius Sectae elata voce interpellaverit, dicens: *Memiris*. Praeterea in congerronum suorum favorem falsum testimonium dicunt quamfacillime.

Decima tertia, *Sabin*: qui aliquam Soli, ac Lunae inesse divinitatem putant, eo quod tam benigna, ac benefica erga humanum genus duo haec luminaria comperiantur. Religionis Mahometicae, suarumque legum sunt admodum incuriosi; quamvis virtutibus moralibus, ac praefertim

sertim prudentia ornati adpareant. Iniurias acceptas neque ulciscuntur; neque curant. Hominum scelera, ac flagitia flocci faciunt; omnia enim ab aëtorum vi, ac necessitate effluere opinantur; itaut tantum scelera curent, quantum si vel pluat, vel ningat hieme, vel aestate solis ardor adurat. Omnia naturae uno verbo tribuunt necessitati.

Decima quarta *Munafibi*, Pythagorici sunt, & Metempsychosin profitentur. Hominum vero animas in brutorum illorum corpora transmigrare opinantur, quæis similiores moribus, naturaeque temperamento fuere viventes. Itaque parafiti anima porcinum corpus, secundum eorum sententiam, ingreditur: lascivi hircinum: magnanimi equinum, vel leoninum: vigilis caninum, vel leporinum. Prae ceteris autem camelinum corpus exoptant. Camelus quippe animal est mite, patiens, parcum, maximaeque utilitatis. Adferunt proinde animam, quae a camelo in camelum transierit, post trium millium ac sexaginta quinque annorum circulum, ad humanum tandem corpus redituram puriorem.

Decima quinta dicitur *Ascirachitarum*, idest, *Illuminatorum*. Hi quoque inter Pythagoricos recensendi, utpote qui in Ideae divinae, eiusque numerorum contemplatione potissimum sese exercent. Trinitatis Myfterium admittunt: Alcoranum non tanti faciunt, ut multa in eo falsa, atque irrita reperiri non credant. Praeterea, quae de Paradisi felicitate excogitavit Mahometes, derident, contemnuntque; Summam beatitudinem in sola divinae Maiestatis, eiusque perfectionum contemplatione positam esse existimantes. Sapientiores quique inter Moslemas Sectae huius legibus addicuntur. Adfidui enim, & stabiles sunt in pietatis Mahometicae exercitiis, sobrii, parciue in cibo, ac potu: prompti, & in agendo expediti. Musicae, ac Poësi plurimum addicti: humanae imbecillitati compatiuntur quam maxime: ab avaritia ptoeul alieni sunt: austeritatem, & iactantiam fugiunt: florentioris aetatis indole, lepore, ingenuitate, ingenioque plurimum delectantur: caritatem, per quam se ad Creatoris amorem deduci putant, erga proximum eximiam praefecerunt. Demum nihil prope ad virum perfectum iis deesse videtur, quam Christianae Religionis professionem.

Decimasexta, ac ultima recentiorum Mahometanorum Secta, nuncupatur *Mothaiaritica*, idest *Stupida*. Huius professores, praefatis Ascirachitis oppositi, de omnibus dubitant: nec in quaestionibus suis quidquam decidunt absolute. Credunt liquidem posse ita exornari, ac fucari mendacium, veritatemque sophismatibus, atque adparentibus obscurari rationibus, ut mendacium veritatis, & veritas mendacii speciem plerumque gerat. Quare nihil certum esse in humanis, sed omnia probabilia, ac disputabilia censenda. Satis habent, si dicant: *Deus hoc fecit, nos vero ignoramus*. Ex Mothaiaritis, si quando in Iudicem, seu Practicem quis eligatur, lites e vestigio componit: nec in caulis de more

discutiendis valde laborat, sola hac clausula, quam ad quodcumque decretum, & sententiam subiicit, contentus, nempe: *Deus novit, quod verius est, atque melius*. Bibunt praeterea vinum, si in aliorum societate existant; soli vero potione quadam, quae illos in stuporem vertit, opio medicata frequenter utuntur.

Atque haec de Moslemanorum Sectis, & earum, quae circa Religionis fundamenta, & articulos versatur, sententiarum diversitate, dicta sint satis. Superest, ut Doctorem recenseamus classes, quos in ramis, & adiaphoris, hoc est in utriusque Iuris interpretatione, non autem in fundamentis, & principiis, dissidere innuimus supra.

De his itaque sic habet laudatus Sciahinsciahus ibidem: Illi autem (intellige Mahometanos Consecrantes, sive Orthodoxos) qui dissident in ramis, sunt qui operam navant inquisitionibus, sive quaestionibus. Principia vero inquisitionum sunt quatuor: Liber Sonna: Consensus: & Argumentatio, sive Comparatio. Nimirum ex hisce quatuor fundamentis controversiarum omnium & difficultatum, quae vel circa ipsam religionem, vel eorum civilium iudicia in dies exoriuntur, petunt solutionem. Quid autem sint quatuor ista fundamenta, audire licet ex libro *Medullae Fundamentorum*, seu *Principiorum de Fundamentis Iurisprudentiae*, auctore Abu-labia Zicharia Asfano Cap. I. de Libro, & Investigationibus Vocabulorum. Vbi sic: Liber est *A'coranus*, & est hic sermo Mahometi demissus. Quid vero sit Sonna, sic idem eiusdem Libri Cap. II. Sonna sunt Prophetiae Mahometis dicta, & gesta illius: nimirum Tractatus a discipulis, seu sociis Mahometis compositus, varias continens Traditiones, quas varii ab ipso Mahomete, dum viveret, prolatis se audivisse testati sunt, easque in unum sub eo titulo digessere volumen. Quid vero Consensus, ex laudati auctoris Cap. III. hisce liquet verbis: Consensus est concordia Doctorum gentis suum conferentium conatum, post obitum Mahometis, per aliquod temporis intervallum, de quacumque re: videlicet Collectio Sententiarum Iuris, quas defuncto Mahomete Pseudopropheta, priores Mahometicae gentis Antistites, & Doctores unanimi suffragio constituerunt. Quid tandem sit Argumentatio, sive Comparatio, idem auctor Cap. IV. hisce docet verbis: Argumentatio, sive Comparatio est praedicatio noti de noto propter paritatem causae illius iudicii apud praedicantem: nempe ex decisione unius difficultatis alterius infertur determinatio ob similitudinem causae, illiusque paritatem.

Sic enim Moslemani Iurisperiti (teste Bar-Hebraeo in Notis ad Dynastiam nonam) in iudiciis ferendis, & causis decidendis ex instituto procedunt; nimirum; Si qua incidat illis controversia legalis, an res aliqua licita sit, vel illicita, ad disquisitionem confugientes, in primis *Alcoranum* adeunt, ubi si textum aliquem reperiunt, ei adhaerent: sin minus ad Sonnam Prophetarum, seu Traditiones Mahometis se conferunt, in qua si quid illis pro re controversa elucescat, in eius sententiam descendunt; sin vero minus, ad consensum Antistitis, Doctorumque confugunt, qui

quum

quum Directores sint, & quidem Orthodoxi, nequeunt in errorem conspirare. Ibi ergo si aliquid offenderint ipsorum quaestioni consentaneum, ad eius normam ferunt de re controversa sententiam: sin minus, ad Argumentationem itur; quoniam, quae oriri, & accidere possint dubia, sunt propemodum infinita; auctoritates vero finitae: ideo sibi non congruunt. Huc usque Bar-Hebraeus.

Iam vero inter Classes, seu Sectas, quae circa Ramos versantur, quaeque in conclusionibus legalibus, ac dubiis, sub disquisitionem cadentibus, discrepant ab invicem, per celebres sunt quatuor, in quarum sane numerum quotquot Legum ex Moslemanis Interpretes referuntur.

Prima autem nuncupatur *Malechitica*, a nomine auctoris *Malechi filii Anasi*, qui pleno nomine adpellatur *Ma'echus Abu-Abdalla*, filius *Anasi*, filii *Abu-Ameri*, Imam *Dar al-Hegirae*, idest *Antistes Civitatis Fugae*, seu *Medinae*, ubi is natus, regnante *Solimano*, *Abdalmalechi* filio, octavo e stirpe *Omniadarum Chalipha*: quum tres annos, ut *Mahometani* perhibent Scriptores, in ventre matris permansisset, diem extremum morte confecit anno *Hegirae* centesimo septuagesimo nono (Christi 795.) sub *Aarone Rascido*, quinto ex *Abbasidis* Imperatore. Eius autem adseclae, qui in *Arabiis*, ut plurimum versantur, in sententiis ferendis, modo occurrat, vel testimonium, vel praeceptum prioribus *Fundamentis* tribus, *Alcorano* scilicet, *Sonna*, & *Consensu* comprehensum, ad argumentationem, seu rationem vel manifestam, vel obscuram minime recurrunt, quin etiam illam prorsus reiiciunt.

Secunda dicitur *Sciapheutica*, a cognomine auctoris *Abu-Abdallae Mahometis filii Edrisi*, nepotis *Abdalmotlebi*, patrui *Mahometis Pseudo-prophetae*, cognomento *Sciaphei*, qui, ut diximus supra in *Notis ad Codicem* viii. *Bibliothecae Laurentianae* pag. 41. natus est *Gazae* in *Palaeestina* sub initium anni *Hegirae* centesimi quinquagesimi (Christi 767.) obiit autem *Cairi* fere sexagenarius, editis tribus de *Iurisprudentia* *Opusculis*, quibus titulus est: I. *Offul Al-Aflam*, idest *Liber de Fundamentis Moslemanicae Religionis*: quo integrum ferme *Mahometanorum Ius Civile*, & *Canonicum* complexus est. II. *Sonna*, sive *Collectio amplissima Traditionum* ad casus *Iuris* solutionem spectantium. III. *Masnad*, idest *Subsidium*: ubi *discipulorum*, seu *sociorum Prophetae*, ac priorum *Mahometicae gentis Antistitum* in variis utriusque *iuris* quaestionibus consensus, & unanime suffragium exprimitur. Huius Sectae propugnatores, quorum sedes est *Aegyptus*, *Malechitarum* sententiis in rebus legalibus, ut plurimum accedunt: argumentatione scilicet, seu rationibus minime utuntur; sed omnia sua iudicia ex *Nasufis*, idest auctoritate *Doctorum* pronunciant.

Tertia utriusque *Iuris* Interpretum Classis, vocatur *Hanbalitica*, ab auctore *Acmete*, *Hanbali* filio, qui & *Scibanus Meruzius* adpellatur. Is natus *Bagdadi*, anno *Hegirae* clxiv. (Christi 780.) doctorem *Sciapheum* per aliquot annos audivit: inde quum *Balloram*, *Cufam*,

Meccam, Medinam, Arabiamque omnem & Syriam perlustrasset, docendique genere secundum Magistri sententiam inclaruisset, quod Alcoranum adferere noluit esse creatum, iussu Mahometis Motasemi Billa, filii Aaronis Rascidi, noni e stirpe Abbasidarum Chaliphæ, redux Bagdadum, in carcerem coniectus est, flagrisque graviter cæsus, donec ei deficeret intellectus, & scinderetur cutis. Verum Motasemo e vivis sublato, quum Giapharus Motuacchelus, eiusdem Motasemi filius, Aarone Vatekum Billa fratrem natu maiorem excepisset, Alcorani originem arbitris disceptandam commisit, nullamque deinceps subiturum poenam, qui vel ipsum Alcoranum creatum, vel increatum diceret, pronuntiavit: ideoque Acmetem, Hanbali filium, carcere eductum, ac benigne habitum, Bagdadum remisit, ubi post aliquot menses senio confectus decessit, anno Hegiræ cccxli. (Christi 855.). Tantam cum doctrinæ, tum sanctitatis famam apud suos adeptus est, ut ferant Mahometani Scriptores, octingenta circiter virorum millia, mulierumque sexaginta eius exequias comitatu cohonestasse, ac viginti fere diversarum gentium millia, eo die quo cadaver datum est ad sepulturam, eius Mahometicam superstitionem amplexos fuisse. Hanbalitæ quidem, seu Acmetis, filii Hanbali, fautores, qui Syriam, Mesopotamiam, & Anatoliam præcipue incolunt, de inquisitionum legalium principiis idem fere sentiunt cum Sciapheitis; a quibus tamen discrepant in huiusce Alcorani textus interpretatione: *Dominus tuus quamprimum te* (nempe Mahometem) *in loco eminentia spectatissimo constituet.* Ex quo Deum Optimum Maximum Mahometi celsisse thronum suum fabulantur, contra præcedentes Interpretum Sæctas, qui iisdem Alcorani verbis, locum Mahometi divinitus promissum Mediatoris esse dignitatem docuerant, & Hanbalitas hac in re sibi dissentientes, impietatis, atque hæreseos condemnaverant. Quam notam iniquo quidem animo Hanbalitæ perpessi, anno Hegiræ cccxxix. (Christi 931.) quamplurimos aliarum Sæctarum fautores trucidavere: inde Bagdadum, per speciem animadvertendi in oenopolas, & cantatores, cum armis profecti, officinas urbis diripuerunt omnes, eoque temeritatis devenerunt, ut in ipsum Mahometem Radium Billa, vicesimum e stirpe Abbasidarum Chalipham, vehementius insultaverint.

Quarta demum Iuris utriusque Interpretum Sæcta dicitur *Haniphitica*, a cognomine auctoris *Naamans Abu-Haniphae*, cuius adseclæ Turcæ plerique omnes (qui, præ ceteris Mahometanorum Iurisperitis, *Orthodoxorum* sibi tribuere cognomentum) Alcorani quidem testimonio, si quid iis occurrat consentaneum, in sententiis ferendis utuntur: id vero si absit, traditiones, Doctorumque consensum minime curant; sed argumentationi, sive comparisonibus ita adhaerent, ut non raro rationem, licet obscuram, vel manifestæ Antistitum auctoritati præponant.

Eorum autem Coryphaeus Abu-Hanipha huiusce Codicis auctor, patre Thabete natus est Cusæ in Chaldaeæ ad Arabiam finibus, anno

a fu-

a fuga Mahometis LXXX. (Christi 699.). Quamvis vero tum probitate morum, tum rerum legalium scientia, & usu inter suos aequales longe praestitisse perhibeatur; nulla tamen vivens valuit apud suos auctoritate; quin etiam, quod ab adstruentibus deletricem humanae libertatis Praedestinationem longe dissentiret, in summam Magnatum ea haeresi inquinorum invidiam incidit; adeo ut iussu Abdallae Abu-Giaphari Mansoris, secundi Abbasidarum Chaliphae, aeternis tenebris, vinculisque mandatus, sub exitum anni Hegirae c.l. (Christi 767.) ex nimia tristitia Bagdadi perierit. Praeter Tractatum de Iure Mahometico quadraginta quatuor libris, ut supra, absolutum, conscripsit etiam laudatus Abu-Hanipha Theologiam Scholasticam, & Praeceptorum Mahometicae Legis explicationem; ubi inter cetera contendit, fidelem in fide confirmatum, etiamsi gravissima admittat crimina, Deo nequaquam fieri invisum, quum neque fideli fidem peccata abrogent, neque peccatis divina gratia repugnet. Hanc sane Vazaius, insignis Damasci Antistes, occasionem nactus, Abu-Hanipham de consiliu Malechitarum sententia improbavit, editis in eundem libris duobus, quos *Echelaph*, idest *Contradictiones Abu-Haniphae*, inscripsit. Sed Vazaio quantumvis reluctante, doctrina Abu-Haniphae omnis, ope Abu-Iosephi, suprema sub Moyse Hadio, quarto ex Abbasidis Chalipha, Iudicis, ad tantam exultationem adducta est, ut Mahometanorum nemo tum Orthodoxus iudicaretur, nisi qui legibus eiusdem esset adstrictus; & anno ab interitu Abu-Haniphae cccxxxv. Hegirae scilicet cccclxxxv. qui respondet anno Christi 1092. Malech-Sciahus, tertius ex Selgiucidis Parthiae Imperator, magnificentissimum eidem Abu-Haniphae, e porphyretico lapide excitaverit sepulchrum, cuius rudera in hanc usque diem Bagdadi visuntur, eiusque doctrinae professoribus amplissimum ibidem instituerit Collegium, quod etiamnum a plurimis Mahometanorum auditoribus frequentatur.

Rerum, quod spectat, ab Abu-Hanipha dum viveret, praeclare gestarum enarrationem celebriores Historici, ut Zamacsciarus, Kordeus, Marghinanus, Dinurus, Sobahazmanius, Vahedius, alique tum ligata, tum soluta oratione prosequuti sunt: quos inter Hosainus Chemaleddinus, cognomento *Vahedius*, idest *Concionator* (qui obiit anno Hegirae dccccx. Christi 1504.) in Expositione versus huiusce, qui Alcorani Cap. III. *Surat Abi-Homran*, idest *de familia Imran*, inscripto legitur: ubi iis, Deus Mahometi dixit, se Paradisi felicitatem praeparasse, qui irarum abstinent, inimicis parcens, acceptasque iniurias voluntaria conterunt oblivione: laudat egregium Abu-Haniphae facinus, notatu quidem dignissimum, ut sequitur: *Eximius iste Doctor* (nempe Abu-Hanipha) *alapa quondam exceptus, hisce verbis percussorem suum adloquitur:*

„ Possem, amice, par pari utique referre; sed procul alienus est ab
 „ huiusmodi scelere animus: tibi diem iure, meritoque dicere possem;
 „ at minime dicam: in illatam mihi iniuriam possem ut minimum.

„ ad

„ ad Deum confugere ; verum hoc Deus ipse avertat : possem denique
 „ alapam a te acceptam in tremendo supremi Iudicii die Deo Maxi-
 „ mo supplex committere ; at neque hoc efficiam : quin potius , si
 „ haec sit illa dies , meaeque preces apud ipsum Deum gratia vale-
 „ rent , Paradisum profecto nisi tecum ingredi nollem . „ *Erubuit ad*
haec percussor , & omni exceptione praeclusa , Abu-Haniphae conspectum , prae-
sentiamque vitavit . Hucusque Vahedus , qui post varias in Abu-Hani-
 phae laudes praenotati Alcorani versus , duobus hisce Arabicis distichis
 claudit expositionem :

*Falleris , quicumque veris , in animo solum ,
 Aequae ac viribus , hominis virtutem positam esse .
 Parecto iniuriis , tuasque comprimit iras :
 Omni tum vere pretio maior eris .*

Codex in folio maximo bombycinus , constat paginis 291. Ara-
 bicis literis , & sermone nitidissime exaratus .

CXLI.

ABU-ABDALLAE BVCHARII SCIAPHEITAE PANDECTARVM
 IVRIS MOSLEMANICI TOMVS PRIMVS : in Libros undequa-
 draginta variis adsolutos Sententiis , seu Titulis , & Paragra-
 phis distinctus , ut sequitur :

Liber I. *Initium Revelationis , sive de Lege Mahometi divinitus tradita :*
 habet Sententias quinque .

Liber II. *De Fide :* continet Sententias quinquaginta .

Liber III. *De Scientia , & Probabilitate :* Sententias quatuor supra
 septuaginta .

Liber IV. *De sacra Lotione , seu Purificatione :* Sententias centum su-
 perque undeviginti .

Liber V. *De Lotione propter effusionem spermatis :* Sent. quadraginta tres .

Liber VI. *De Mulieribus , quae in mensibus sunt ; proindeque preces*
publicas intermittunt : Sententias triginta septem .

Liber VII. *De perfricandis arena , seu quovis alio pulvere manibus , pe-*
dibusque , aqua deficiente , ut Moslemanus ad fundendas preces idoneus fiat :
 Sententias quindecim .

Liber VIII. *De Precibus imperatis :* Sententias duas . Quinquies
 hae persolvuntur a Mahometanis ex praescripto Alcorani , nimirum .
 I. Ad Auroram . II. Ad meridiem . III. Ad pomeridiem , sive ad
 nonam . IV. Ad occasum Solis . V. Demum ad vesperras , quae totam
 noctem usque ad Auroram exclusive complectuntur .

Liber

Liber IX. *De precibus in vestimentis* : nimirum quae ratio vestiendi tempore precum . Sententias continet undequadraginta .

Liber X. *De oratione Australi* : nempe de praecepto orandi facie ad Austrum , seu meridiem conversa . Nam , ut dictum est supra in Notis ad Codicem CXL. , quemadmodum Israëlitaë olim ad Occidentem , Gentiles , & Christiani veteres Europaei , iuxta hodiernum Orientalis Ecclesiae ritum , ad Orientem conversi adorabant : ita Mahometani omnes ubicumque terrarum sunt , meridiem versus (quod Meccani delubri , ubi vestigia Abrahami Patriarchae adservari vulgo creduntur , Australis situs sit) precibus suis defunguntur . Praenotatus autem liber X. Sententiis decem & tribus absolvitur .

Liber XI. *De Loco orationis , & Templis publicis* : habet Sententias sex supra septuaginta .

Liber XII. *De panno precatorio* : quod humi sternitur subter orantes : Sententias triginta .

Liber XIII. *De statis temporibus , seu horis quinque precum diurnis , & nocturnis , matutinis , pomeridianis , ac vespertinis* : complectitur Sententias quinque supra septuaginta .

Liber XIV. *De praecensione , seu convocazione ad preces* : Sententias viginti octo . Agitur heic de pracone , seu praecentore , qui Arabice dicitur *Almoaddemus* ; cui quinque praedictarum precum horas e turribus templorum innuendi munus incumbit , furiosè exclamando : *Allab Akbar , Allab Akbar* : *Deus maximus , Deus maximus* ; cum reliquis verbis , quibus homines excitat ad orandum , primum ad templum Meccanum , deinde ad dexteram , & sinistram conversus .

Liber XV. *De oratione universo coetui communi* , quae nimirum , publico hominum conventu persolvitur , praesidente Imamo , seu Antistite , qui in huiusmodi temporis ratione habens concionem ad populum , legit Alcoranum , ceterisque fungitur , quae in Rituali Mahometico praescribuntur . Haec tamen iuxta Moslemanorum traditiones fieri nequeunt , nisi in urbe frequente , & ex Sultani , aut supremi Principis facultate : continet hic liber Sententias quadraginta .

Liber XVI. *De securitatis foedere* : item Sententias quadraginta .

Liber XVII. *De ordine precum* , sive quae ab Antistite , quae a populo dicendae : deque constitutione ordinum , seu coetus orantium in templis : ubi primum locum obtinent viri , secundum pueri , tertium hermaphroditi , & eunuchi ; quartum denique mulieres : complectitur Sententias decem .

Liber XVIII. *De apertione , seu prooemio , & introitu precum* : sententias viginti .

Liber XIX. *De sacra lectione , Alcorani scilicet* : Sententias triginta .

Liber XX. *De capitis , dorſique inclinatione , genuflexione , & sessione finali* , qua fit martyrium , seu testificatio , per quam plus millies in die repetita , etiam in citra orationis tempus , hac formula : *La elab el-*

ell-Allah u Mhammad rasulob ; scilicet : *Non est Deus nisi Deus , & Mahometes Apostolus eius* : Pseudoprophetae suo salutem precantur ; proindeque gratiam Dei Optimi Maximi etiam atque etiam sibi conciliare adseverant . Continet is liber Sententias duas supra quinquaginta .

Liber XXI. *De absolute precum* : Sententias septemdecim .

Liber XXII. *De vitandis iis , quae orationem faciunt irritam , atque corrumpunt* . Haec sunt quatuordecim : I. Tussis sine gravi necessitate . II. Sternutanti salutem dicere his verbis : *Misereatur tui Deus* : vel quavis alia ratione . III. Felix faustumque omen quibuscumque , Imamo posthabito , precari . IV. Proferre illa verba : *Non est Deus nisi Deus* , &c. cum intentione interrogantibus respondendi . V. Detectio pudendorum . VI. Prae dolore , aut quavis alia causa , nisi fortasse propter Paradisi , & gehennae recordationem magna vocis contentione in lacrymas effundi . VII. Ore vel manibus , aut quomodocumque salutanti , reddere salutem . VIII. Meminisse praetermissorum , si non exciderit ordo . IX. Nimia in actionibus mora . X. Mutuum colloquium . XI. Comedere . XII. Bibere . XIII. Cachinnos sustollere . XIV. Deliquium animi . Complectitur autem Liber praefatus Sententias quinque .

Liber XXIII. *De ratione orandi mulierum , & puerorum* : Sententias quindecim .

Liber XXIV. *De cultu Feriae sextae , precibusque in ea recitandis* : Sententias quinque supra sexaginta .

Liber XXV. *De oratione timoris* : quomodo , scilicet , orandum , quum de Religione , ac Imperio ancipiti Marte decertatur : Sententias sex .

Liber XXVI. *De oratione duorum Festorum* , nempe Bairami minoris , quo Ramadani mensis solvitur ieiunium : & Bairami maioris , quo sollemnis Meccae fit pecudum immolatio . Duobus enim hisce diebus , praeter consuetas preces , ab Antistite etiam habentur conciones , quibus Mahometica gens in eorundem Festorum mysticis eruditur : Sententias quadraginta .

Liber XXVII. *De oratione singulari* , seu privatim recitanda : Sententias quindecim .

Liber XXVIII. *De oratione irrigationis* , seu ad pluviam petendam , quam Bucharius posse privatim fieri contendit contra reliquos Iurisperitos , qui eam nonnisi publice praesente Imamo , & concione habita , recitari posse adfirmant : Sententias triginta quinque .

Liber XXIX. *De propitiationis impetrandae formulae* : Sententias octo .

Liber XXX. *Incitatio ad nocturnas Stationes* , seu ad noctes flatis temporibus vigilandas , Ramadano scilicet , quo fieri solet a populo , praesidente Imamo , oratio in quinque partes divisa : vel , ut aiunt , cum quinque respirationibus , ad quarum singulas bis Mahometi suo salutem adprecantur : Sententias undequadraginta .

Liber XXXI. *De supererogatoriis* , seu precibus , quae , quum nulla sint

sint lege praescriptae, sponte, & ex mera devotione persolvuntur. Vbi etiam agitur de nonnullis Mahometanorum ritibus, qui non ex praeccepto, sed ex consuetudine alicubi servantur: Sententias sexdecim continet.

Liber XXXII. De precibus Caabae, quae nimirum in delubro Meccano recitari solent, praesente potissimum Imamo: Sententias novem.

Liber XXXIII. De intentione ad orandum requisita: Sententias viginti sex. Ieiunium, orationem, & quodvis aliud virtutis opus, vel ex praeccepto, vel sponte obeundum, nisi praemittatur recta, certa, & expressa intentio, irritum esse, nulliusque apud Deum valoris, Mahometani omnes adseverant.

Liber XXXIV. De oratione in exequiis mortuorum concinenda; ubi etiam agitur de ritibus in eorum funere observandis, quos placuit hic breviter declarare. Moslemano igitur animam agenti suggeritur professio Fidei huiusce dumtaxat contenta verbis: *Non est Deus nisi Deus, & Mahometes Apostolus eius*: facie eiusdem in primis ad meridiem conversa. Vbi autem obierit, barbam eius, si barbatus fuerit, constringunt, clauduntque oculos. Inde lotione sacra totum abluunt cadaver, ore, & naribus exceptis. Tum suffitu adolent lectulum, iterumque aqua cum herbis, vel foliis quibusdam decocta lavant defunctum; eius vero barbam, caput, frontem, manus, vestigia pedum cum herba althaea, unguentisque odoriferis memoratas partes, quibus vivens usus est in orando, illiniunt. Lotionis autem huiusce curam gerens, admover pectori tergum cadaveris, leviterque ipsius ventrem adtrectat, ut si quid excrementi ex eo scatuerit, id abluatur, lotionem tamen in integrum minime repetita. His peractis vestiunt defunctum tribus indumentis, si vir fuerit, subucula, nimirum, tunica, & fascia; si vero mulier, quinque, nempe subucula, tunica, hamaro, seu panno rubro, velo super ubera, & fascia. Mulieris capilli super pectore componuntur; nec pectine discriminatur barba hominis, aut capilli tonduntur; nec praeciduntur ungues. Postea orationem inchoant, hoc ordine: Imamus, seu propinquiore defuncti e regione pectoris eiusdem stantes elata voce dicunt: *Akbar Allah: Deus Maximus*. Adstantes repetunt: *Al hamd lillab: Laus Deo*: omnes simul: *Sebbanac, Gloria tua*. Inde Mahometi salutem adprecantur, hisce verbis: *Al Salam Halaic ja Nabi Allah — Pax tibi, o Propheta Dei*. His ter repetitis, Antistes dicit orationem pro se, pro defuncto, & pro Moslemanis: qua absoluta, deferunt in feretro cadaver ad sepulturam, quam effodiunt meridiem versus, illudque terrae obruunt, dicentes: *In nomine Dei exaltetur Religio Prophetarum, & Apostoli eius Mahometis*. Habet praefatus Liber Sententias centum superque quinquaginta quatuor.

Liber XXXV. De genuflexione, aliisque caerimoniis omissis in oratione per oblivionem, vel incuriam: Sententias quatuordecim.

Liber XXXVI. De decimis, quae iuxta praescriptum Alcorani

Part. II.

Oo

sum-

summo Imamo ; & Imperatori solvendae sunt quotannis : Sententias tres & decem supra centum .

Liber XXXVII. *De elemosyna in pauperes eroganda statis diebus* , nempe in festo minori , quod succedit ieiunio mensis Ramadani , & in festo maiori , quo ovis , cui hinc nomen *sacrificii* , *hostiae* , maclari solet , ut supra notavimus ; incidit autem in diem nonam mensis Dileggae : Sententias decem .

Liber XXXVIII. *De tributo venationis* : Sententias quadraginta .

Liber XXXIX. *De visitatione sacra in festo Meccano* , quod Baira-
mum maius nuncupant ; continet Sententias , seu Titulos tres supra triginta .

Auctor huiusce Operis , inter Mahometanos praecipuus , Bucharius , cuius nomen integrum Mahometes Abu-Abdalla , Abul-Hasani Ismaëlis filius , cognomento Bucharius , seu Bucharensis , ab urbe Buchara in Trans-Oxiana , quae fuit etiam Avicennae patria ; imperante Amīno , sexto e stirpe Abbasidarum Chalipha , anno Hegirae cxciv. (Christi 809.) in Arabia natus , literarum , Iurisque praesertim studia decennis ingreditur : quibus post aliquo annos sub Marisso praeceptore feliciter absolutis , Bucharam , Iurisperitorum tunc temporis sedem , contendit , in qua maximo licet omnibus fuisset honori , quod tamen cum Giabaritis omnes humanas actiones in Deum refunderet , & Alcorano cum Motazelitis aeternitatem denegaret , nunquam bene apud Abu-Haphsum , qui Bucharae tum Antistitis munereungebatur , audivit . Ea hinc propter post annos septem discedens , ad Chertencum , Samarkandae regionis Trans-Oxianae metropolis oppidum , se contulit ; ubi quum ad umbilicum omnes de Iure Tractatus perduxisset , sexagesimum alterum aetatis agens annum , e vivis decessit , feria sexta , decimo tertio mensis Scevali , anno Hegirae cclvi. (Christi 870.) regnante Acmete Moatamedo , decimo quinto e stirpe Abbasidarum Chalipha . De eius studio in colligendis , discernendisque Traditionibus mira narrant Historici ; e quibus Mahometes filius Isaaci , filii Chozaimae (qui obiit anno Hegirae cccxi. Christi 923.) pro certo adfirmat , Buchario in Traditionibus apud Mahometanos doctiorem , eruditoremque existisse neminem ; quaeque in ipsius collectione praetermittuntur , Traditiones irritas esse , ac huiusmodi nomenclationem nequaquam mereri . Idem vero Bucharius in suis libris laudat bis centum sexaginta quinque super septies nulle certae fidei Traditiones (quae nonnisi per longum Indicem explicari possent) prae ceteris centies mille ibidem veris , quas ab aliis bis centies mille falsis se discrevisse testatur . Et quidem titulus Operis est , *Giameh al Sabib* , idest : *Collectio vera & sincera Decisionum Iuris* ; quarum unica haec methodus est , ut de singulis articulis ad caerimonias legales spectantibus Traditiones a Mahomete acceptas , & a discipulis suis , aut locus ad posteros transmissas , referat auctor , ex quibus conclusiones iuridicas elicit . Integrum autem Opus , quod magnae auctoritatis est apud Ma-

Mahometanos, exstatque in variis Bibliothecis, in triginta Tomos, quorum unus & viginti in hac Bibliotheca desiderantur, distinctum est. In eo componendo summam superstitionem Bucharis adhibuit; nam (ut idem Tom. I. testatur) nullam traditionem literis prodidit, nisi praemissis precibus in delubro Meccae, ubi tunc versabatur, & sui lotionem, seu purificationem in aquis Putei Zemzem. Neque absolutam, sexdecim annorum opere traditionum collectionem in libros, capita, & titulos digessit, pervulgavitque, nisi postquam Medinam se contulit, eandemque ad Mahometis Pseudoprophetae sepulchrum, & cathedram diutius supplex adpendit.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 204. Arabicis literis, & sermone eleganter exaratus.

CXLII.

Eiusdem ABU-ABDALLAE BUCHARII SCIAPHEITAE PANDECTARVM IVRIS MAHOMETICI, TOMVS ALTER, in Libros viginti, variasque Sententias, seu titulos distributus, videlicet:

Liber I. *De peregrinatione Meccana*, habet Sententias, seu titulos centum & quadraginta.

Liber II. *De ieiunio*: Sententias sex supra sexaginta. Duplex est apud Mahometanos ieiunium: alterum obligatorium, supererogatorium alterum. Hoc quidem nulla lege praescribitur, sed ultro agitur, ad animi impetus coercendos. Ad illud vero omnes & singuli Mahometis adseclae tenentur; adeo ut si quis statis huius ieiunii temporibus quidquam cibi, aut potus adsumeret, veluti petulantis, ac manifestae improbitatis homo perquamgraviter animadversioni subiceretur. Vulgo dicitur Ramadani ieiunium, quod scilicet ex Alcorani praecepto in eum mensem incidat. Incipit autem a novilunio noni mensis Lunaris Arabum, qui sequitur diem vicesimam nonam Sciahbani, duratque ad novilunium usque mensis Scevali, quo festum Bairami minoris celebratur, per dies scilicet triginta, quibus singulis ab ortu Aurorae ad Solis occasum perducitur ieiunium, sive strictissima a cibo potuque omni abstinentia.

Liber III. *De continentia temporibus ieiunii observanda*: Sententias quadraginta. Mahometani enim non solum ab ortu Aurorae ad Solis occasum singulis Ramadani diebus (ut paullo superius) cibo potuque omni abstinent; sed iure etiam uxorio prohibentur, ut liquet ex Alcorani Cap. 11. *Surat Al-Zakra*, idest *Vacca*, inscripto, vers. 184. & seqq. ubi impositam ieiunium Ramadani solventibus poenam hisce explicat verbis Mahometes: *O qui credidistis! Sancitum vobis est ieiunium, quemadmodum fuit maioribus vestris praescriptum, ut potissimum eius violationem timeatis. Certo dierum numero ieiunium hoc persolvatur. Quisquis autem ve-*

strum iis diebus aegrotaverit, aut in itinere exstiterit, parem dierum numerum ab aliis mensibus mutuetur. Iis vero, qui poterunt, & minime ieiunium servabunt, indicitur violationis redemptio, unius, scilicet, pauperis alimonia, quam si quis ultero praestiterit, recte quidem faciet. At vobis ieiunandum est potius, quam pauperes cibandum. Mensis Ramadan, quo Alcoranus in directionem hominum, & distinctionem liciti ab illicito fuit caelo demissus, vobis, ad ieiunium praescribitur. Itaque quisquis vestrum ad illum mensem pervenerit, eum transgat ieiunio. Morbo vero, aut itinere distenti mutuentur aliunde totidem dies. Deus namque omnia vobis explanat, ut horum dierum impleatis numerum, Deumque ipsum, quod vos recte moderatus fuerit, magnificetis. Et paullo post; Conceditur vobis ad uxores accedere nocturnis ieiunii temporibus; ipsae enim sunt vobis opertorium, & vos illis. Norvit Deus vos ipsos fraudatum iri, coitu, scilicet, abstinendo; propterea vestri misertus est, vobisque indulgit. Nunc igitur cognoscite eas, coitumque, quem Deus praescripsit vobis, expetite, comedite, & bibite per totam noctem, donec filii albi a nigro vobis ex Aurora elucescat discretio. Exinde servate ieiunium usque ad noctem, coituque abstinete, &c. Hucusque insanus Mahometes.

Liber IV. De statione mensis Ramadani: Sententias sex.

Liber V. De nocte potentiae, seu de nocturno Mahometis itinere ad urbem Hierusalem, eiusque in caelum translatione, cuius memoria solenni colitur ritu a Mahometanis: Sententias decem.

Liber VI. De continua, & assidua in templo, religionis erga, mora: Sententias viginti.

Liber VII. De emtione, & venditione: Sententias centum superque nonaginta unam.

Liber VIII. De anticipata pretii solutione ad adferendam mercem, certo tempore tradendam: Sententias undeviginti.

Liber IX. De emtionis domus, vel agri nobis vicini voluntate, & desiderio: Sententias tres.

Liber X. De mercede, seu pretio conductionis: Sententia viginti quatuor.

Liber XI. De missione mandataria, qua quis alteri potestatem dat exigendi debiti vel amice, vel violenter: Sententias triginta.

Liber XII. De vadimonio, quo quis se praedem, aut sponso rem pro alio offert, ad numerandam pecuniam creditori: Sententias octo.

Liber XIII. De munere tutoris, seu procuratoris, qui alterius res curat.

Liber XIV. De vino, & potionibus illicitis: Sententias viginti novem.

Liber XV. De solutione aeris alieni, tum illius, cui pendendo certus praefixus est terminus, quam cui non est: Sententias undetriginta.

Liber XVI. De migratione e regione in regionem: Sententias tres.

Liber XVII. De manumissione mancipii: Sententias unam supra quadraginta.

Liber XVIII. De servo, qui domino suo certam inscripsit summam, qua se redimere possit: Sententias sex.

Liber XIX. *De donis, & muneribus*: Sententias sex supra nonaginta.

Liber XX. *De testimoniis*: complectitur Sententias, seu titulos octo & viginti.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 225. Arabicis literis, & sermone eleganter exaratus.

CXLIII.

Eiusdem ABV-ABDALLAE BVCHARII SCIAPHEITAE PANDECTARVM IVRIS MAHOMETICI, TOMVS TERTIVS, septem libris absolutus, videlicet:

Liber I. *De compositione amica*, seu pacificatione: continet Sententias viginti duas.

Liber II. *De conditionibus*, seu stipulationibus: Sententias viginti quatuor.

Liber III. *De testamentis*: Sententias unam supra quadraginta.

Liber IV. *De expeditione, & bello sacro*, pro Religione, scilicet, suscipiendo: Sententias bis centum superque quinquaginta quinque.

Liber V. *De praediis bellum pro Religione gerentibus concessis*: Sententias duas & quadraginta.

Liber VI. *De constitutione quinti*, seu vectigali pro quinta bonorum parte lege imposito: Sententias tres & sexaginta.

Liber VII. *De tributis permixtis*, seu licitis, quae nimirum a Iudaeis, & Christianis quotannis exiguntur: continet Sententias sexaginta quatuor.

Iudaei, & Christiani omnes, qui terras Mahometanorum incolunt, nisi in alicuius Principis Europaei foedere, & amicitia ipsis Mahometanis iuncti clientelam se committant, ex lege Mahometis tributum solvere tenentur; ita tamen ut ab eorum omnium opulentis, ac sanis viris (mulieres enim, pueros, & infirmos. legis rigor non adstringit) decem dumtaxat nummi, qui sex Romanis respondent, a medius vero sex, ab infimis tandem tres in annos singulos pendantur.

Codex in folio bombycinus, Arabicis literis, & sermone, eadem, qua superiores eiusdem Auctoris Codices, manu exaratus, anno Hegirae DCCLVIII. (Christi 1356.) ut ad calcem adnotatur.

CXLIV.

Eiusdem ABV-ABDALLAE BVCHARII SCIAPHEITAE PANDECTARVM IVRIS MAHOMETICI, TOMVS QVARTVS, in Libros novem distributus, videlicet:

Liber I. *De sponsalibus*, complectitur Sententias bis centum.

Li-

Liber II. De polygamia : Sententias decem .

Liber III. De divortio & repudio : Sententias quadraginta quatuor .

Liber IV. De concubinis , praeter quatuor legitimas uxores , Moslemanis Alcorani decreto permissis : Sententias duodecim .

Liber V. De expensis in sustentationem uxorum , & concubinarum . Sententias viginti duas .

Liber VI. De educatione filiorum , & nobilitate generis : Sententias septuaginta .

Liber VII. De filiis spurilis , eorumque sustentatione : Sent. quindecim .

Liber VIII. De ove mactanda , & eleemosynis in pauperes erogandis pro recens nata prole , aut quum prima vice infanti raditur caput : Sententias undecim .

Liber IX. De circumcissione intra annum aetatis undecimum persolvenda : Sententias viginti .

Codex in folio bombycinus , constat paginis 281. Arabicis literis , & sermone exaratus (ut in fine adnotatur) die vicesima secunda mensis Mobarrami , anno Hegirae DCCCXXXIII. (Christi 1429.) ab Acmete filio Abdarrobmani , filii Hamdani , Codfio , seu Hierosolymitano , Hanbalita , idest Sectae Acmetis filii Hanbali (de qua supra) addicto , qui ad calcem eiusdem Codicis auctoris obitum hisce adnotat verbis : *Ad miserationem Domini sui migravit bonae memoriae Mabometes Abu-Abdalla , filius Abul-Hasani Ismaëlis , Bucharicus , nocte feriae sextae , die decima tertia mensis Scervali , anno Hegirae CCLVI. (Christi 870.) annos natus sexaginta duos , duobus duodecim minus .*

CXLV.

Eiusdem ABU-ABDALLAE BVCHARII PANDECTARVM IVRIS MAHOMETICI , TOMVS QVINTVS , in Libros quinque divisus , videlicet :

Liber I. *Initium creationis* , seu de lege primo hominum parenti divinitus tradita : continet Sententias , seu titulos bis centum superque duos .

Liber II. De Prophetis , & Martyribus ante Mahometem : Sententias quatuor centum & duas de quadraginta .

Liber III. De iis , qui pro Religione Mossemanica decertare promeruerunt : Sententias centum triginta octo .

Liber IV. Descriptio Paradisi , & Inferni : Sententias septem & quinquaginta .

Liber V. De piscina (de qua multa garriunt Mahometani , vid. Hist. Orient. Hottingeri pag. 225.) continet Sententias unam , & sexaginta supra centum .

Co-

Codex in folio bombycinus, constat paginis 270. Arabicis literis, & sermone ab eodem *Acmete Abdarrobbmani filio*, ut videtur, exaratus.

CXLVI.

Eiusdem ABV-ABDALLAE BVCHARII SCIAPHEITAE PANDECTARVM IVRIS MAHOMETICI, TOMVS TERTIVS, septem libris absolutus, videlicet:

Liber I. *De decreto, providentia, & fato*: complectitur Sententias, seu Titulos viginti octo.

Liber II. *De sacrificiis, & oblationibus diei decimae mensis Dilbegae*, quo ovis mactari solet: Sententias triginta.

Liber III. *De Apostolatu Mahometis*, ubi praeclare ab eo, dum viveret, gesta, plerumque fabulis inquinata, describuntur: Sententias unam & octoginta.

Liber IV. *De origine Alcorani, eiusque prae ceteris creatis excellentia*: Sententias septem.

Liber V. *Collectio apophthegmatum ad casus iuris pertinentium*, quae in Alcorano leguntur, addita eorumdem interpretatione: habet Sententias centum.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 112. Arabicis literis, & sermone eleganter exaratus ab *Acmete*, superioris Codicis Calligrapho, & ab eodem absolutus feria quinta, die decima nona mensis Gemmadi prioris, anno Hegirae DCCCLXX. (Christi 1465.) ut ad calcem manu eiusdem adnotatur.

CXLVII.

Eiusdem ABV-ABDALLAE BVCHARII SCIAPHEITAE PANDECTARVM IVRIS MAHOMETICI, TOMVS TRICESIMVS ET VLTIMVS, in Libros sexdecim distributus, hoc ordine:

Liber I. *De medicina*, continet Sententias, seu Titulos viginti octo.

Liber II. *De aegrotis*: Sententias quinquaginta septem.

Liber III. *De disciplina morum*: Sententias centum superque octodecim.

Liber IV. *De vestimentis*: Sententias centum.

Liber V. *De iuramentis, & votis*: Sententias quinquaginta.

Liber VI. *De periuriis*: Sententias quindecim.

Liber VII. *De iustitia recte administranda*: Sent. quadraginta novem.

Li-

- Liber VIII. De ponderibus, & mensuris : Sententias quindecim .
 Liber IX. De securitate : Sententias viginti novem .
 Liber X. De sanctionibus necessario observandis : Sententias unam
 & triginta .
 Liber XI. De poena a Iudicibus defuncta : Sententias triginta .
 Liber XII. De homicidio ; & mutilatione : Sententias sex & triginta .
 Liber XIII. De poenitentia apostatis , & iis , qui ad fidem redeunt ,
 infligenda : Sententias novem .
 Liber XIV. De poena in pictores , & imagines domi , vel quorvis in
 loco retinentes , quas veluti certum Idololatriae signum ex Alcorani prae-
 cepto improbant Moslemani : Sententias centum .
 Liber XV. De vitandis malis artibus ; Sententias centum & qua-
 draginta ,
 Liber De munere Iudicis , & Traecontoris , qui nimirum e turribus
 templorum Mahometanos convocat ad preces : continet Sententias cen-
 tum & triginta .
 Codex in folio bombycinus , constat paginis 196. Arabicis literis ,
 & sermone nitidissime exaratus .

CXLVIII.

NASSAPHII SCIAPHEITAE PRINCIPIA ORDINATIONVM , sive
 Tractatus de Legis Mahometicae fundamentis ; ubi praeci-
 pua Iuris utriusque capita versibus heptasyllabis exponuntur ,
 adiunctis compluribus notis in *Summam* , idest Traditiones Ma-
 hometis ; unde variorum , quae de rebus legalibus auctor instituit , ar-
 gumentorum petit solutionem .

Opus Mahometanis probatissimum , duobus distichorum millibus sex-
 centis superque sexaginta absolvitur . Eius auctor Nassaphius , qui pleno
 nomine adpellatur *Negemeddinus Abu-Haphsus Omarus* , *Sciapheita* ; nem-
 pe Abu-Abdallae Sciaphei Scholae addictus , patre Mahomete natus est
 in *Nassapha* (unde ei Nassaphii cognomentum) alias *Nechscebo* , *Mav-
 varalnahrae* , seu *Trans-Oxianae* oppido , sub initium anni Hegirae
 quadringentesimi sexagesimi primi (Christi 1068.) . A celebrioribus , qui
 post ipsum ex Mahometanis claruere , Iurisconsultis , veluti *eximiae &
 singularis doctrinae* , atque pietatis vir praedicatur , ipsique duo tituli
 adscribuntur , nempe , *Astrum Fidei ac Religionis* : & *supremus Geniorum
 hominumque Doctor* . Nec immerito quidem , nam praeter laudatum de
 fundamentis Moslemanicis Tractatum , variorum Commentariis illustra-
 tum , & Poëma morale pentasyllabum , quod in Bibliotheca Regia Pa-
 risiensi adservatur , plus centum etiam tam de Iure Canonico , & Ci-
 vili , caerimoniis , ritibusque apud Mahometanos receptis , quam de tra-

d'uo-

ditionibus ab aliis quingentis & quinquaginta Doctoribus, ut ipse testatur, acceptis, volumina conscripsisse perhibetur. Obiit Samarkandae, anno Hegirae DXXXVII. (Christi 1140.) aetatis suae septuagesimo septimo.

Codex in 4. maximo chartaceus, constat paginis 127. Arabicis literis, & sermone exaratus *seria quinta, die septima mensis Ragebi, anno Hegirae DCCCCLIX.* (Christi 1552.) ut in eius clausula adnotatur.

CXLIX.

ABDALLAE ABUL-BARCATI COMMENTARIUS IN LIBRUM NEGEMEDDINI NASSAPHII: PRINCIPIA ORDINATIONVM inscriptum: ubi de praeceptis, & statutis legis Mahometicae iuxta Sunnae, seu Traditionum ordinem disseritur.

Huiusce Commentarii auctor Abul-Barcatus, cuius nomen integrum *Haphededdinus Abul-Barcatus Abdalla, filius Acmetis, filii Mucmutis*, Nassaphius, seu ex Nassapha Trans-Oxianae oppido, auctoritatem apud Iurisperitos Mahometanos eandem sibi prorsus comparavit quam Negemeddinus Nassaphius, de quo paullo supra, & Hamideddinus Darirus, insignis legum interpres, quem annis sexdecim Samarkandae audivit. Obiit Bagdadi, anno Hegirae DCCX. (Christi 1310.) Scripsit autem secundum placita Scholae Haniphiticae, praeter laudatum Commentarium, varios etiam libros de Religione, ac Iure Mahometanorum, quibus titulus est: I. Commentaria in quinque Codices Legum, quos *Naphe, Capbi, Vapbi, Cbenz, & Manar* nuncupant. II. Elucidatio libri, qui *Fulesmentum articulorum fides Mahometicae* inscribitur: opus Metaphysicum, ac totius Theologiae Scholasticae, quae apud Mahometanos obtinet, fundamenta complectens. III. *Collectio comprehensibilium*, sive Expositio in Epitomen dogmatum Abu-Haniphae, a Mahomete Abul-Hasano Caduro, qui obiit Bagdadi, anno Hegirae CCCCXXXVIII. (Christi 1036.) editam. IV. *Thesaurus subtilitatum*, in quo Mahometanae Religionis leges ac praecepta, ut mox infra videbimus, exponuntur.

Codex in 4. maximo bombycinus, constat paginis 481. Arabicis literis, & sermone exaratus, in fine vero mutilus.

CL.

Eiusdem ABDALLAE ABUL-BARCATI HANIPHITAE THESAURVS SUBTILITATVM, sive rerum in praeceptis observandis minutiorum, Arabicus, in quinquaginta quatuor libros distributus, ubi de *purificationibus, orationibus, decimis, ieiuniis, peregrinatione Meccana, matrimoniis, repudiis, ceterisque Religionis Mahometicae statutis,*

Part. II.

Pp

ac

ac Iuris utriusque capitibus, secundum Abu-Haniphae doctrinam, quam auctor professus est, fusius differitur.

Opus magnae auctoritatis est apud Mahometanos quoscumque, exstatque in variis Bibliothecis, nimirum in Vaticana, Oxoniensi, ac Regia Parisiensi sub num. cccclxxiii. anno Hegirae dcccxxviii. (Christi 1424.) eleganter descriptum.

Codex in 4. maximo bombycinus, constat paginis 113. Arabicis literis, & sermone exaratus a *Chirmazana, Abdal-Cbaderi filia*, die decima mensis *Sciabbani*, anno Hegirae dcccxcvii. (Christi 1492.) ut ad eius calcem adnotatur.

CLI.

Eiusdem ABDALLAE ABUL-BARCATI HANIPHITAE IDEM THESAURVS SVTILITATVM, sive rerum in praeceptis observandis minutiorum, in quinquaginta quatuor libros, ut supra, divisus, cum expositione & notis cuiusdam *Mansoris Haniphitae*, seu doctrinae Naamanis Abu-Haniphae professoris, qui claruit circa annum Hegirae nongentesimum nonagesimum nonum (Christi 1590.).

Codex in 4. maximo bombycinus, constat paginis 306. Arabicis literis, & sermone exaratus ab eodem *Mansore Haniphita* expositionis, notarumque auctore, anno Hegirae dccccxcix. (Christi 1590.) ut in eiusdem Codicis clausula adnotatur.

CLII.

EXPLICATIO PRAECEPTORVM LEGIS MAHOMETICAE, Arabica, auctore Abdalla Abul-Casemio Malechita, qui claruit circa annum Hegirae dccc. (Christi 1397.) Opus Mahometanis notissimum, in Libros octo divisum, videlicet:

- Liber I. De purificatione.
- Liber II. De oratione.
- Liber III. De eleemosyna, & decimis.
- Liber IV. De ieiunio.
- Liber V. De peregrinatione Meccana.
- Liber VI. De praecepto circumcisionis.
- Liber VII. De abstinentia a vino, aliisque potionibus, quae temulentiam faciunt.

Liber VIII. De cibis illicitis (quos Mahometes in Alcorano tamquam immundos prohibet) nimirum *marticino, sanguine, suilla, idolotbyto, suffo-*

suffocato , percussione occiso , mortuo ex casu ab alto , alicuius animalis cornu caeso , vel de quo fera comederit , si iam sit mortuum .

Codex in 4. maximo bombyc. constat paginis 96. Mograbino , seu Africano caractere , & sermone Arabico exaratus .

CLIII.

CADIKANI HANIPHITAE DE TESTIMONIIS LIBER IVRIDICVS, cui adnectitur :

— Eiusdem *Commentarius in Codicem : Moderatorium Iudicis* inscriptum : ubi Doctorum Haniphitarum circa ius Mahometicum placita , & Iudiciorum formulae dilucidantur .

Duo eiusdem tituli Codices apud Mahometanos circumferuntur : alter , quo utuntur Sciapheitae Iudices , auctorem habuit *Abu-Bacrum Mahometem* , filium *Ali* , cognomento *Chaffalum* , Antistitem Sciapheitam , qui obiit anno Hegirae CCCLXV. (Christi 975.) . Alterius vero , quem sequuntur Haniphitae , auctor est *Abu-Ioseph Iacobus* , *Abrahami filius* , cognomento *Cadi-Mogetabedus* , idest *Sedulus Iudex* , *Antistes Haniphita* , qui obiit anno Hegirae CLXXXII. (Christi 798.) . Vtrumque opus magnae auctoritatis est apud Mahometanos , variorumque proinde Iurisconsultorum commentarius illustratum . Prioris quidem Interpretes ex Sciapheitis praecipui sunt , *Ben-Alcadi Tabarita* , *Eftakarus* , *Haddadus* , & *Adabalmula Sciamseddinus* , *Acmetes filius Solimani Chemal Bassa* , qui obiit anno Hegirae DCCCCXI. (Christi 1531.) Secundi vero ex Haniphitis Interpretes recensentur , *Anbarus* , *Casciaphus* , *Codurus* , *Holuanus* , ac omnium probatissimus *Cadikanus* , antedicti de Testimoniis libri , & Commentarii , quem prae manibus habemus , auctor , qui obiit anno Hegirae DXCII. (Christi 1195.) Eius autem nomen integrum est , *Facreddinus* , *Hasanus* , filius *Mansoris* , cognomento *Cadikanus* , *Arnautbius* , idest , *Albanensis* .

Codex in 4. maximo bombyc. constat paginis 241. Arabicis literis , & sermone exaratus a *Iabia* , *Mahometis filio Tarsussaeo* , sive *Tarsensi* , a metropoli Ciliciae in Asia minori Tarso , quam Tarsussum vocant Arabes , cognominato : anno Hegirae DCCCCIII. (Christi 1545.) ut in ipsius clausula adnotatur .

CLIV.

COLLECTIO FUNDAMENTORVM LEGIS MAHOMETANAE , Arabica , in Titulos tres , & quadraginta distributa : quibus celebriorum Doctorum de singulis fidei , & iuris articulis sententiae referuntur , & secundum placita Scholae Sciapheiticae ,

ut plurimum declarantur , auctore *Abul-Saadat Mobarecho Magededdino* , Mahometis Scibani filio , cognomento *Ben Hasiro* , Gezerio , seu ex Gezerta , Tigris insula , duodecim circiter passuum millibus supra Mosulum , vel Ninivem novam posita : qui obiit anno Hegirae DCVI. (Christi 1209.) editis , praeter laudatam Collectionem fundamentorum , libris duobus , nimirum de Principiis Sciaphaci , cuius doctrinam prae ceteris laudat , & Commentario in Alcoranum , qui in magna existimatione est apud Mahometanos .

Codex in 4. maximo bombycinus , constat paginis 266. Arabicis literis , & sermone exaratus , anno Hegirae DCCCLXXV. (Christi 1373.) ut sub ipsius initium adnotatur .

CLV.

DONVM APOSTOLATVS , sive *Prophetiae Mahometis* , Arabicum : ubi de iis , quae ad praxim , & accuratam Mahometicarum legum observationem pertinent , dissentur : auctore *Abdalla Abu-Mahomete* , filio *Abi Zeidi* , cognomento *Cairvanaeo* , sive *Cyrenensi* , qui claruit circa annum Hegirae DCCC. (Christi 1397.) .

— Eiusdem *Institutiones Iuris Moslematici ad mentem Malechi* , filii *Anasi* : nempe iuxta *Sunnæ* , seu *Traditionum* ordinem , quatuor & quadraginta Titulis absolutae , ut sequitur :

- Titulus I. De iis , quae & os eloqui debet , & praecordia credere circa Religionem .
- Titulus II. Quae conveniat lustratio , & lotio .
- Titulus III. De puritate aquae , vestis , de terrae fundo , seu tractu , & quid observari debeat in vestitu tempore precum .
- Titulus IV. Modus lustrationis , seu ablutionis : quid item *Sunnæ* ratione sit , & mandative , sive necessarii debiti ; mentio illius actus , quo pollutum stercore , urina , vento , corporis locum sive aqua abluunt , sive lapillis detergunt .
- Titulus V. De ablutione eius , qui cum uxore rem habuit , aut fluxum passus est ,
- Titulus VI. Quid agendum , quum aqua non reperiatur ; & descriptio *Teyemmeh* , idest deterfionis , quae arena pura peragitur .
- Titulus VII. De abstersione ocrearum in itinere , nempe pollutarum .
- Titulus VIII. De temporibus precationum , & eorum nominibus .
- Titulus IX. De convocatione ad precationes , earumque legitima constitutione .
- Titulus X. Quid facto sit opus in precibus lege definitis ; & quid illis conveniat ex accessoriis , sive supererogatoriis , & ex doctrinis nobis a maioribus transmissis .

- Titulus xi. De Imamatu, seu Antistitio, & iudicio Antistitis, & eius subiectis.
- Titulus xii. Caput generale de precibus. Prolixe de precibus, earum ritibus, speciebus, vitiis, & defectibus agit.
- Titulus xiii. De precibus ab iter facturis persolvendis.
- Titulus xiv. De precibus diei Veneris.
- Titulus xv. De precatione timoris.
- Titulus xvi. De precibus duorum festorum (de quibus supra) & praestantia dierum Mena: idest quum Mahometani religionis ergo morantur in valle quadam Meccae, ubi sacrificia maectari solent.
- Titulus xvii. De precibus, quas Antistes habere solet quum Luna eclipsin patitur.
- Titulus xviii. Caput de precibus pro impetranda irrigatione.
- Titulus xix. De eo, quod compendiose fieri debeat circa moribundum: vel Compendium, de is quae fieri debent circa lotionem, involucrum sepulchrale, cognituram, elationem & sepulturam.
- Titulus xx. De precatione super feretra, & oratione pro mortuo.
- Titulus xxi. De oratione pro infante, eiusque lotione.
- Titulus xxii. De ieiunio.
- Titulus xxiii. De continentia, abstinentia a rebus mundanis; peculiariter, quum quis, reliquis valere iussis, in templo ad tempus moratur.
- Titulus xxiv. De decimis fontium, agrorum, & eorum, quae ex metalli fodinis prodeunt. Item, de tributo, & eo, quod a mercatoribus Christianis, & liberis accipi solet.
- Titulus xxv. De decimis iumentorum.
- Titulus xxvi. De eleemosyna eroganda die, quo ieiunium Ramadani solvitur. Vocatur alias haec eleemosyna Phatrah, idest lentaculum; definiturque Saa pro unaquaque anima, iuxta Saam Prophetam, quae constat quatuor modis iuxta modios eiusdem: quasi suas etiam mensuras, Iudaeorum more, distinguere vellent in sacras, & profanas.
- Titulus xxvii. De peregrinatione religiosa, & commoratione ad aedem Meccanam.
- Titulus xxviii. De hostiis, sacrificiis, ovis pro recens nata prole maectanda, venatione, circumcisione, iis, quae ex ciborum, & potuum genere interdiciuntur.
- Titulus xxix. De bello religioso.
- Titulus xxx. De iuramento, & votis.
- Titulus xxxi. De coniugio, divorcio, reductione repudiatæ, repudia, quod fit tum pronuntiatione verborum, tu mihi ut dorsum matris meae; tum iuramento, quo quis per Deum se uxorem suam spatio certo, vel accessuram, vel non accessuram

- iurat ; mutua maledictione , divortio , quod fit , instante uxore , eaque remittente , quae ex pacto antenuptiali deberentur ipsi , si dimitti contingeret ; deque lactatione .*
- Titulus xxxii.** *De mulieris statu , quo cum ea ex lege rem habere nefas est , vel ob mariti defuncti luctum , vel ob menstrua , vel repudium : de impensis uxori debitis , & abstinentia ab uxore propter menses .*
- Titulus xxxiii.** *De emtione , & venditione .*
- Titulus xxxiv.** *De Testamentis , manumissione servi , famulo , qui sibi manumissionis pretium , iubente , vel permittente domino , inscribit : libertate , concubinato , & iure , quod quis habet in manumissum .*
- Titulus xxxv.** *De vicina domo , vel agro , quem quis emere vult , donis , eleemosyna , rebus usus sacro destinatis , quas vendere non licet , pignore , rebus , quas dominus usui indigorum permittit : de deposito , collectione , rapina .*
- Titulus xxxvi.** *De suppliciis capitalibus , ubi de poenis in varios facinorosos , & sceleratos .*
- Titulus xxxvii.** *De iudiciis , & testimoniis .*
- Titulus xxxviii.** *De iis , quae legis necessitate sunt faciendae .*
- Titulus xxxix.** *De reliquis lege imperatis , traditionibus congruis , & aliis desiderabilibus .*
- Titulus xl.** *De tonsura Mystacis , circumcissione : ubi auctor : circumcisio (voce Chatan expressa) viris incumbit iure Sanae ; sed feminis (vox proprie conveniens circumcissioni mulierum) honorifica est : abrasione capillitii , vestimentis pro tegendis verendis , & quae eis accedunt .*
- Titulus xli.** *De cibo , & potu .*
- Titulus xlii.** *De impertienda salute , roganda ter venia antequam quis alterius ingrediatur aedes : clanculariis colloquiis , de mentione faciendae , Dei praemissis precibus , ad cuiusvis rei propositum suscipiendum , ubi aliquot formulae : De formulis , quibus viatores , equites , vel pedites itineris sui debeant facere initium .*
- Titulus xliii.** *De Medicina , & Amuletis Magicis , auguriis , stellis , Astrologia ludiciaria , castratione puncturis glasti , aut mli pulvere pictis : de canibus alendis , & benigne tractandis Mameluchis , seu libertis .*
- Titulus xliiv.** *De visionibus , somniis , oscitatione , sternutatione , lusu calculorum (qui ab auctore Persarum Rege Neersyrom dicitur) certamine cursus , qui fit equis , & iaculis ; aliisque de somniorum explicatione , & praestantia scientiae , quae sub finem adduntur .*

Insignis apud Mahometanos huiusce Operis exemplar, anno Hegirae **MIXXXIII.** (Christi 1670.) exaratum, exstat in Bibliotheca Regia Parisiensi, duobus tomis absolutum, sub num. **CCCCXXX. & DXXVI.** Eius vero autographum (teste Cl. Hottingero Promt. Orient. Lib. **III. Par. II.**) adservatur Bernae in Bibliotheca Bongartiana sub hoc titulo: *Scriptum Isagogicum ad scientiam universalem eorum, quae ad Religionem pertinent, quae nempo eloquenda sunt ore, credenda cordibus, & facienda; de sceleribus, & quae his sunt adfinia; de Sunna, idest Legibus ἀρχαίς, earum constitutione ἐπιμέτρως, Axiomatis quibusdam insuper moralibus, summa denique Articulorum Theologiae (vel Iuris Mahometici, quod circa Ramos occupatur) & specierum eius ad mentem, seu Sectam Malechi filii Anasi, & viae eius, cui Deus propitius sit. Conscripsit illud Abdalla Abu-Mahometes, filius Abi Zeid, Cairvannensis, cuius Deus misereatur.*

Codex in 4. maximo bombycinus, constat paginis 278. Arabicis literis, & sermone exaratus, ab *Hafano*, *Abrahami filio*, die *vicecima nona mensis Scevali*, anno Hegirae **DCCGCXCIX.** (Christi 1590.) ut liquet ex nota ad eius calcem adposita.

CLVI.

NEGEMEDDINI NASSARI IVS MAHOMETICVM, secundum placita Acmetis filii Hambali, Arabicum, in hosce libros distributum:

- Liber I. De purificatione.
- Liber II. De precibus.
- Liber III. De decimis, & eleemosynis.
- Liber IV. De ieiunio.
- Liber V. De peregrinatione Meccana.
- Liber VI. De emtionibus, foenore, mutuo.
- Liber VII. De permutatione, ubi species cum specie mutatur, argentum cum argento.
- Liber VIII. De pignoribus.
- Liber IX. De prohibito absoluto opum usu, quod fit a Praetore in minorenni, fatuos &c. quorum non rata est vel emtio, vel venditio.
- Liber X. De debita manifesto, quod quis fatetur.
- Liber XI. De mercenariis, & mercede.
- Liber XII. De emtione vicinarum aedium.
- Liber XIII. De communione, seu societate, quae vel est possessionum, vel foederum.
- Liber XIV. De mercatura, quam quis conditione certi lucri pro alio exercet.

Li-

- Liber xv. *De cura alienae rei.*
 Liber xvi. *De vadimonio : quod duplex est vel hominis , vel facultatum .*
 Liber xvii. *De transactione amica .*
 Liber xviii. *De dono .*
 Liber xix. *De legato in pios usus , ut , quum quis pauperibus domum , studiosis libros legat .*
 Liber xx. *De rapto , eiusque restitutione .*
 Liber xxi. *De deposito .*
 Liber xxii. *De concessione utensilium absque pretio , elocatione aedium gratis pro usu pauperum .*
 Liber xxiii. *De puero expositio : quae eius conditio , & unde alatur .*
 Liber xxiv. *De collectione rei amissae : quamdiu ab eo , qui illam reperit , retineri possit .*
 Liber xxv. *De hermaphroditis , eorum notis sexus .*
 Liber xxvi. *De marito , vel prole , quos desiderat mater . Quod nam iudicis officium sit , quum lateat vir , neque sciatur locus eius , vel virus ne sit , an mortuus .*
 Liber xxvii. *De servis fugitivis , quid debeatur illis , qui eos reducunt .*
 Liber xxviii. *De restitutione mortuorum ad vitam . Intellige agrum , vel terram desertam , quae nullius commodo inservit , cui cedat , & a quo vitae quasi restituatur .*
 Liber xxix. *De libertate , sive permissione facta negotiandi , famulo .*
 Liber xxx. *De elocatione agri , pro certo canone . Alii tertiam , alii quartam partem adprobant .*
 Liber xxxi. *De elocatione ductus aquarum , pro destinato redditu .*
 Liber xxxii. *De coniugio .*
 Liber xxxiii. *De lactatione , quae puerperis Mahometanis nulla aetatis , aut conditionis exceptione ab Alcorano strictè iniungitur .*
 Liber xxxiv. *De divorcio , quod triplex est , ob alterius scilicet coniugis impotentiam , morbum diuturno usu insitum , & frequentes inter utrumque rixas .*
 Liber xxxv. *De repudio facto , salva libertate repudiatam reducendi domum . Repudium unius uxoris ter permittitur Mahometanis ; ita tamen , ut ad tertio repudiatam nequeat maritus redire , nisi eadem alteri se viro subternat , a quo si dimittatur , poterit primus vir cum illa copulari ; ut liquet ex Alcorani Cap. 11. Surat al Bakra , idest Vacca inscripto , vers. 229. ubi sic : „ Repudium duabus vicibus conceditur : deinde vel retinendae , „ sunt*

- „ sunt uxores, & iuste cum iis agendum, vel di-
 „ mittendae humaniter, ac benefice. Tertio autem
 „ repudianti uxorem illicitum esto eam ultra re-
 „ ducere, nisi alteri nupserit viro; qui si illam
 „ repudiaverit, priori liceat viro ipsam sine piaculo
 „ recipere; dummodo existimant se servare posse
 „ leges a Deo praescriptas coniugatis, quas doctis
 „ hominibus ipse manifestabit.
- Liber xxxvi. *De voto, quo quis dixerit uxori suae: per Deum ad-
 cedam ad te, aut non adcedam ad te quatuor
 menses: hoc si violaverit, periurius factus est.*
- Liber xxxvii. *De Tabar: idest de ea repudiandi formula, qua quis
 uxori suae dicit: Tu super me, sicut dorsum matris
 meae: tunc enim illa ipsi interdicta, nec licet
 cum ea rem habere.*
- Liber xxxviii. *De dimissione uxoris idipsum petentis, & remittentis
 propterea marito sponsalia promissa, quae divortio ad-
 cedente praestare deberet, aut aliunde oblato munere
 se redimentus: id quidem fit, si metuant utrin-
 que se non posse servare Dei statuta.*
- Liber xxxix. *De maledictione, sive execratione mutua, quae fit,
 quum quis uxorem suam adulterii habet suspectam.
 Modus maledictionis. „ Initium facit Iudex a viro,
 „ qui quater testatus, unaquaque vice dicit: Testor
 „ per Deum, me verum dicere, eo quod adulte-
 „ rii ipsam insinulavi. Quinta vice dicit (Iudex)
 „ sit maledictio Dei super ipsum, si mentitus fue-
 „ rit in eo, quod convitium adulterii in eam
 „ coniicit. In his autem omnibus ad eam (mu-
 „ lierem) respicit. Tunc testatur mulier quatuor
 „ vicibus, dicens singulis: Testor per Deum, il-
 „ lum mihi fallaciter impingere adulterium, quin-
 „ toque addit: Irascatur mihi Deus, si vera sint,
 „ quae de me peierator hic sycophanta expressit.
 „ Dum autem se mutuis conviciis ita sunt inse-
 „ ccati, separationem inter eos Iudex instituit,
 „ quae est dimissio manifesta, idest omnimoda. Distin-
 „ guunt enim inter hanc, & quae est cum spe
 „ reditus.*
- Liber xl. *De statu mulieris, quo rem cum ea habere non licet:
 cui certum pro diversitate casuum assignatur
 tempus.*
- Liber xli. *De sumptibus, & expensis, quas maritus debet conferre
 ad sustentationem uxoris: qua de re prolixè agit.*
- Part. II. Li-

- Liber XLII. De liberatione mancipiorum, a quibus, & quomodo fieri debeat.
- Liber XLIII. De manumissione servi, defuncto domino.
- Liber XLIV. De ancillarum, & concubinarum liberis, quomodo habendi, aut tractandi.
- Liber XLV. De servo, qui ad domini praescriptum λύτρω caret.
- Liber XLVI. De auctoritate, qua quis in libertum suum pollet.
- Liber XLVII. De criminibus homicidiis; quot modis committatur: quinque nempe.
- Liber XLVIII. De piaculo caedis patratae, sive damnis sarcieendis propter commissum homicidium.
- Liber XLIX. De exigendo iuramenta propter eum, qui trucidatus reperitur in urbe, aut in agro.
- Liber L. De pretio, sive donis, quae propinqui paterni accipiunt pro sanguine per imprudentiam effuso.
- Liber LI. De terminis, sive poenis a Iudice definitis. Quo nomine peculiariter intelligunt Arabes suffigationem octoginta ictuum, quae quidem fit praecedenti testium quatuor auctoritate, & quater repetita propria confessione. Vbi de poenis scortationi, ebrietati, calumniis, & conviciis indictis.
- Liber LII. De furtis, & latrocinis.
- Liber LIII. De quatuor speciebus potus prohibiti.
- Liber LIV. De venatione, & sacrificiis.
- Liber LV. De hostiis sacris.
- Liber LVI. De iuramento, & tribus eius speciebus.
- Liber LVII. De causis, sive praetensione alicuius rei, quum quis aliquid, tanquam suum, praetendit.
- Liber LVIII. De testimoniis.
- Liber LIX. De revocatione testimoniorum, antequam feratur sententia.
- Liber LX. De officio, moribus, & qualitatibus Iudicis: non contemnenda contra Iudicum corruptelas habet praecpta.
- Liber LXI. De dividenda hereditate, aliisque rebus.
- Liber LXII. De coactione, variisque eius speciebus: quid hominem, si violentia vel latronis, aut Sultani urgeat, coactione excusare possit, vel non possit. Quae coactio extorta mutare liceat, vel non liceat.
- Liber LXIII. De bellis Religionis causa suscipiendis, oppugnandis hostibus, tributis, & vectigalibus exigendis.
- Liber LXIV. De impudicis, & licitis. Agit de vestium usu, & abusu, permissis, & prohibitis, adspectu vel mutuo, vel suo ipsius, &c.
- Liber LXV. De testamentis.

Huc-

Hucusque Elenchus Librorum, quibus absolvitur Tractatus iste legalis, cui similis videtur Codex a quodam Ali, anno Christi MDLXVII exaratus, quem D. Christianus Ravius Bibliothecae Tigurinae addidit. Auctor perspicue, &, siquis alius, methodice agit, citatis diversis diversorum iudiciis, praesertim Acmetis filii Hanbali, Abu-Haniphae, Abu-Iosephi, Mahometis &c. Eius nomen integrum est: *Negemeddimus*, filius Ali, filii Mahometis, filii Mahometis, cognomento *Nassarius*, live *Nazarenus*, ex patria Nazareth, quam *Nassaram* vocant Arabes. Claruit circa annum Hegirae DCCCLVIII. (Christi 1356.). Commentatus est etiam Poëma illud Caabi, quod de mulierculae nomine Saad, Pseudoprophetae Mahometis amasiae, laudibus recitavit. Quod Poëma si quis legerit, aut memoriae commendaverit, ex Mahometanorum Doctorum sententia aeternam consequetur felicitatem, ut hisce ad calcem praefationis Commentarii eiusdem adnotatur verbis: „Adferunt Doctores, quod quicumque legerit hoc Poëma, aut illud memoriae mandaverit, erit de incolis Paradisi; quoniam coram ipso (Mahomete) recitatum fuit. „Vide quibus meritis Paradisum sibi pollicentur salacissimi Pseudoprophetae sequaces, & quem Coryphaeum, seu Antistitem sequendum sibi proponunt. Commentarii huiusce exemplar, una cum ipso Poëmate, in Bibliotheca Vaticana adservatur.

Codex in 4. maximo bombycinus, constat paginis 349. Arabicis literis, & sermone exaratus ab *Isa filio Moysis Hagi*, idest *Peregrinatoris*, die secunda mensis *Mobarrami*, anno Hegirae *ccccxxxiv*. (Christi 1430.).

CLVII.

ENUMERATIO ET EXPLICATIO PRAECEPTORVM LEGIS MAHOMETANAE, Arabica, auctore *Ali Ben-Al-Emadio Apbeabissao*, *Alepino*, e *Secta Sciapheitarum*, qui, regnante Solimano Othomannida, eius nominis secundo, Legum Interpretem primum, deinde supremum Constantinopoleos Iudicem agebat. Sub eius nomine duo alii feruntur Libri, quibus titulus Arabicus: I. *Badabat Al-Cadi: Sors*, vel *Mercimonium Iudicis*: quid scilicet Iudici omnibus numeris absoluto desiderandum. II. *Ersiad Al-Hacl fi tassir Alcoran: Institutiones mentis in expositionem Alcorani*.

Mahometanae Legis praecepta (ut ad rem redeamus) praecipua haec sunt: Adorare unum Deum, eumque timere: Credere in Mahometem Dei Apostolum, eius Alcoranum, & Sunnam, seu Traditiones: Circumcisionem servare; non tamen ob expiationem peccati originalis, quod nullum esse putant Mahometani: Honorare parentes: Templis statutis horis adire: Observare quotannis ieiunium menstruum: In pauperes elemosynas erogare: Non habere imagines sive pictas, sive sculptas,

praesertim in templis : Non admittere homicidium , furtum , adulterium , sed propria uxore , seu uxoribus mancipiisque esse contentum ; Abstinere a vino , a carne suilla , a sanguine , a morticinis , ab animalibus immundis : Semel saltem in vita Meccam religionis ergo peregrinari ; Orare faciem ad meridiem conversa &c. Quod si tamen horum aliquid quis praevericatus fuerit , lustratione , atque externa corporis lotione , vel tridui ieiunio , eleemosynave , aut alicuius , qui in carcere detinetur , redemptione peccatum expiari credunt . Quumque tam facilem peccatorum expurgationem esse sibi persuadeant , omnia paene mandata negligunt , & velut bruta animantia , & rationis paenitus expertes in omnia vitia praecipites ruunt , & voluptatibus ac coenosae libidini mancipati , detestandisque erroribus impliciti , nullum non scelus admittunt .

Codex in 4. bombycinus , constat paginis 191. Arabicis literis , & sermone exaratus , ab ipsius auctore *Ben-Al-Emadio* , ut ex hisce liquet verbis , quae in clausula pag. 190. leguntur : *Explicit Dei ope Liber iste benedictus , propria sui auctoris Ben-Al-Emadii Sciapheitar Alepini Musdi Estambul (idest summi Constantinopoleos Iudicis) manu , sub Rege Regum Solimano , Selimi Imperatoris filio . Faxit Deus Optimus Maximus ut Moslematici nominis hostes ubique dispereant .*

CLVIII.

EPITOME IVRIS MAHOMETANORVM HANIPHENSIS , quod scilicet saepe laudatus Naamanes Abu-Hanipha , Thabetis filius , conscripsit , & sub eo titulo in unum digessit volumen , ut dictum est supra in Notis ad Codicem CXL. auctore *Hamze* , *Omari filio* , *Haniphita* , hoc est professore Sectae Haniphiticae , quae ex quatuor inter Mahometanos famosis celebrior est , & magis Orthodoxa vulgo existimatur .

Codex in 4. bombycinus , constat paginis 148. Arabicis literis , & sermone exaratus ab eius auctore *Hamze* , *Omari filio* , anno *Hegirae* 800. (Christi 1494.) ut ad calcem adnotatur .

CLIX.

AVL-PHADLI SCIAPHEITAR TRACTATUS IVRIDICVS TRIPARTITVS , Arabice .

Pars I. De gradibus consanguinitatis .

Pars II. De hereditate , & successione .

Pars

Pars III. De praeceptis, & constitutionibus Mahometanorum: Omnia juxta mentem Sciaphei conscripta ab ante memorato Abul-Phadlo, qui claruit circa annum Hegirae DCCCC. (Christi 1494.).

Codex in 4. chartaceus, initio mutilus, constat paginis 160. Arabicis literis, & sermone exaratus Constantinopoli a Nasero, Macmutis filio, anno Hegirae DCCCCLXXXVII. (Christi 1579.) ut in fine adnotatur.

CLX.

ABU-ABDALLAE BVCHARII PANDECTARVM IVRIS MAHOMETICI, TOMVS VNDECIMVS; ubi de fide, votis, decimis, bello religionis ergo suscipiendo, Apostatu, Neophitis, & causis, fufius differitur.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 90. Arabicis literis, & sermone exaratus a quodam Mahomete Hamarvaco, live Apamensi, anno Hegirae DCCCCLXXXIV. (Christi 1479.) ut ad eius calcem adnotatur.

CLXI.

TRACTATVS DE PURIFICATIONIBVS MVNDITIE ET BALNEIS, secundum Mahometanam superstitionem, Arabicus: auctore Ben-Masude, Tagelsceriabi filio; qui pleno nomine adpellatur Othmanes Abu-Bacrus, filius Masudus, filii Tagelsceriabi, Bagdadensis, Hanephita. Claruit incunte saeculo Hegirae nono (Christi scilicet decimo quinto).

Nihil equidem Mahometicae legis cultoribus magis curae est, quam ut lustrali aqua quinquies sexiesve in die se se abluant; idcirco delubris suis pulcherrimos adiungi fontes curant, quo commodius quotidianae lustrationes, live ablutiones, quas purificationem vocant, ab omnibus Templum ingressuris peragi queant. Nefas alioquin esse ducunt illorum quempiam Templum ingredi. Hanc externam lotionem ceteris suae legis praeceptis longe anteferunt, neque quovis oblato impedimento praetermittunt; efficacissimum siquidem remedium ad animae inquinamenta emendanda esse quum putent, Deo maxime placere, eaque in primis se Deo reconciliatum iri sperant, confiduntque. Triplex vero lotio apud eos in usu est. Prima quoties vel Templa adire, vel precibus vacare intendunt; nec enim se posse sine lustratione horarias preces rite peragere adfirmant. Haec autem lustratio ita se habet: Brachiis ad cubitum usque denudatis, manus in primis lavant; dein dextrum erectum brachium a manus summitate inchoantes palma sinistrae manus abluunt,
aqua

aqua per extremum cubitum in terram delabente : idem in sinistri brachii ablutione observant . Vtroque abluto , os , nares , oculos , aures , faciem deinde totam , collum , capitis verticem , mox & pudenda , postremo vero pedes , si nudi fuerint , alioquin calceorum extremitates , ac superficiem , aqua madefaciunt . Dum vero se lavant , submissa voce preces obmurmurant , atque inter alia : *Al hamdu Lilla* : idest *Laus Deo* ; alii : *Istag furlac* : hoc est *peto veniam* , vel *miserere mei* , subiungunt . Lotione peracta , linteolo (quod ad zonam adpensum habent) sese abstergunt . Quod si in deserto fuerint , aut loco , ubi aqua desit , arena aut quovis alio pulvere corpus adspargunt . Hoc tum eandem obtinere vim autumant , quam habet lotio . His lotionibus ad leviora vitia emundanda , ad graviora vero , puta homicidium , furtum , stuprum , adulterium , ac id genus , lotionem totius corporis , quae est secunda *purificationis* species , opus esse arbitrantur . Hinc tot ubique per urbes , atque oppida videre est balnea publica , quae dies noctesque cum viris , tum feminis patent . Ne vero heic quidpiam inhonesti perpatratur , viri cum feminis promiscuas lotiones haudquaquam peragunt . Nefas enim apud ipsos , atque omnino illicitum , & poena mortis cautum , est , ne ulla femina viro sociata ad balnea admittatur ; sed aut viri matutinis horis , feminae vero pomeridianis adcedant , aut diversa balnea adeant : atque ita nihil ibi indecorum , nihil turpe , aut libidinosum ullo pacto committitur . Sunt autem balnea haec pleraque marmorea , vel intus forisque marmore obducta : nonnulla etiam lapidea , ampla quidem , atque in plurima distincta concamerata cubacula , elegantique sane opere ac magnificentia inter amplissima Mahometanorum aedificia publica , privataque plurimum eminentia . Ingredientibus primo loco se offert spatiosum patensque quadrata forma apodyterium , cuius pavimentum parietesque versicolore vestiti marmore , relucet quam maxime . In pavimenti medio marmoreum labrum quadrangulare amplum fontem excipit . Circumquaque parietibus murus adiectus marmore pariter versicolore constratus , latus pedes quinque , a terra pedes tres aut quatuor eminet . Hunc loturi adscendunt , & vestes complicatas in eo collocant , servanturque a balneariis quoad loti eas repetant . Super labrum e fornice pendent perticae quaternae oblongae ; quarum imae transversis infixae perticis , triplici ordine , uno alteri eminentiori quadrangulum constituunt . In has balneatores sudaria , aliaeque linteola , ut plurimum ad balnei usum , spectantia exsiccanda , mira quadam dexteritate canna Indica iniiciunt , extenduntque . Vestibus eo loco depositis , duo cuique loturo porriguntur sudaria : alterum quo corpus pudendaque tegat : alterum quo caput cingat . Itaque ad penitiora pergunt loca . Progre-
 dientibus primum sese offerunt sudatoria , quorum extremum maius , & calidius ceteris , patenti labro marmoreo , & calidas continente aquas ornatum est . Omnes vero cellae fornicatae , cubisque tectae sunt : quarum suprema cubae pars specularibus versicoloribus , miro ordine compo-
 sitis ,

sitis, ornata, intus lucem reddit, additque operi elegantiam & splendorem. His contigua haerent alia duo triaue cubicula, quae nobilioribus tantum patent, non item ceteris. Ultimo occurrit spatiosa & ampla cella, in qua vas ingens marmoreum videre est, aquas recipiens calidas frigidasque: quod post sudationem quisque ingredi, aquas pro suo temperare arbitrio, lavare corpus, aut lavandum dare balneatoribus, prout libet, potest. Cubicula haec omnia unico igne e fimo camelorum, vel caprarum supposito calefiunt. Sunt autem balneatorum servitia sic satis studiosa, habentque mirabilem modum corpus sapone oblinendi, rectificandique membra balneantium. Utuntur ad haec ad pilos & corpore evellendos ulla sine laesione, unctione quadam dropaci adsimili, quam *rufma*, indigitant, & minerali, & calce viva aquae commixta, composita. Lotis atque ad apodyterium reversis duo munda sudaria exhibentur, quibus lotorum corpora balneatores desiccant. His ita peractis, ac balnei praefecto soluta mercede, quae sane perexigua est, duas, vel tres cassae fidelias epotant, inde lueti discedunt. Neque solum viri, sed & feminae ad balnea haec admittuntur: separatas tamen a viris, ut dictum est supra, lotiones habent. Sudaria ceteraque ad balnei usum necessaria ut plurimum secum deferunt: humiliores se mutuo, honestiores ancillae, vel servae (quas secum adducunt) lavant. Ad balneorum ostia, ubi feminae adsunt, lintheum suspenditur, signum viris adesse mulieres, ne se temere, aut ignoranter ad eas ingerant. Christiani nulli, ut nec Hebraei, ab ingressu balneorum arcentur: ast liber cuique patet aditus; excipiunturque perhumaniter omnes. Id autem mirandum, quod tam Mollemani, quam Christianicolae & Hebraei omnes, promiscue ad balnea adcedant, nec ullo pacto religionis consortium evitent, sed simul omnes balnea frequentent, seque invicem tam viri, quam feminae amore prosequantur. Et haec de secunda lotionem dicta sunt. Tertia demum lotio fit, quam alvum & vesicam exoneraverint; gravi enim naturae onere deposito, tam viri, quam feminae non charta lintheove posteriora detergant (id enim religioni habent, putantque sic Deum offendi posse, quod eius nomen, plerumque in charta scribatur) sed aqua frigida sibi abluunt ipsi, primatibus mancipia. Latrinae, Europaeis dissimiles, cloacae sunt sub dio positae, & ab aedibus remotae, profundae, & latae sesquipedem quibus incurvato corpore insident. Refertae expurgantur, & per continuos subterraneos meatus sordes emittuntur. Dum vero lotium reddunt, viri (ut sunt superstitionibus addictissimi) subligacula dissolvunt, & vestes post terga reiciunt, ne si urina adspargantur, in legem peccent. In Sunna siquidem praeceptum est, ut ubi quis minxerit, sinistrae manus digitis exprimat, si quid forte circa praeputium sit reliquum; atque etiam in eum usum pannum plerumque secum deferunt abitergendi causa; qui si detuerit, lapillum aliqui e proximo tollunt, quo iumentatam virgae perstringunt, ne vel guttula vestes coinquinet. Nefas enim

enim esse ducunt, si vestimenta ullo modo aut urina, aut alia re proxime inhonesta fuerint maculata; imo si id addidat, lustratione tunc opus esse opinantur. Hinc quoque non recti, sed incurvi, & ad terram usque inclinati, feminarum more, coniunctis cruribus lotium emittunt. Si adsit fons, statim pudenda abluunt; alioquin aqua, quam vel secum deterunt, aut deferendam curant, se lustrant; imo (quod magis mireris) si vel pepederint tantum, lustratione opus esse existimant. Duobus etiam aliis capitibus, ventre vesicaque expurgata, ostendit auctor Ben-Masudes modum se abstergendi lavandique; sed quia relatu infusiora sunt superioribus, & auribus mundis aeque ingrata, illa ut futilia praetermisimus.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 170. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CLXII.

LEGES TURCARUM CANONICAE ET CIVILES, secundum placita Scholae Haniphiticae, cui Turcae plerique omnes addicti sunt: auctore *Abdarrohmāno*, filio *Iosephi*, cognomento *Acsario*, ab urbe Ciliciae *Acsara*, Europaeis *Anazarbo*, qui edidit etiam *Traſtatum de Arithmetica Turcice* inscriptum: *Eſtiah fi albaſab*, idest: *Liber universalis in scientiam supputandi*: obiit anno Hegirae DCXVI. (Christi 1219.).

Dividuntur autem superiores Turcarum leges in varios Libros, seu Traſtatus, qui variis etiam Capitibus absoluntur; videlicet:

I. *Liber purificationis*, seu de lotione faciei, manuum, ac pedum ante horarias preces peragenda; habet tria Capita hoc ordine:

Caput I. *De puteis, ac fontibus inquinatis.*

Caput II. *De menstruis*: an scilicet feminis, quae in menstruis sunt, fas ac licitum sit horarias preces persolvere:

Caput III. *De immunditiis, & quomodo expurgandae.*

II. *Liber precum*, in octo & decem Capita distributus, videlicet:

Caput I. *De praecensione, seu convocatione ad preces.*

Caput II. *De conditionibus orationis*. Hae sunt octo. Prima: Purificatio, seu lotio per aquam puram, vel ea deficiente per arenam, & pulverem. Secunda est mundities vestium. Tertia: Mundities loci, ubi orandum est. Quarta: Emundatio corporis a semine, lotio, stercore, & similibus. Quinta: Tectio pudendorum. Sunt autem pudenda in viris ab umbilico usque ad genua. In feminis autem liberis omnia sunt pudenda, praeter faciem, manus & pedes. In ancillis eadem pudenda sunt, quae in viris: ventre, & dorso, quae in his pudenda censentur, exceptis. Sexta: Conversio ad meridiem, seu Templum Meccanum. Septima: Intentio. Octava: Notitia temporum statutorum ad quin-

quinque orationes. Qui unam ex hisce conditionibus octo prætermiserit sive data opera, sive per incuriam aut oblivionem, vitiat orationem.

- Caput III. De ritu orandi.
 Caput IV. De adlocutione inter orandum.
 Caput V. De iis, quae vitiant orationem, & quid in ea detestandum.
 Caput VI. De separatis, seu privatis precationibus.
 Caput VII. De eclipsi. Agitur heic de peculiari oratione, quae publice fit in eclipsi Solis ab Antistite cum populo, & de oratione privata, quam in eclipsi Lunae unusquisque ad libitum persolvit.
 Caput VIII. De comprehensione statutorum.
 Caput IX. De negligentia, seu oblivione orationis.
 Caput X. De oratione infirmi: quomodo scilicet orare debeat infirmus, & quo pacto supplendae sunt incurvationes, adorationes, alique orationis ritus, quos morbo gravi adfectus nequit persolvere.
 Caput XI. De adoratione lectionis: in quo agitur de adorationibus, seu totius corporis incurvationibus fieri solitis, dum legitur inter orandum Alcoranus.
 Caput XII. De oratione iter habentis: sive quomodo se gerere debeant circa horarias preces, earumque caerimonias, qui peregre versantur.
 Caput XIII. De oratione feriae sextae.
 Caput XIV. De oratione duorum festorum.
 Caput XV. De oratione populi, seu communis.
 Caput XVI. De oratione in exequiis mortuorum.
 Caput XVII. De precibus martyris, quae nimirum fundendae sunt pro eo, qui in bello contra infideles occubuit; nam hunc Moslemani martyrem vocant, ut & omnes, qui iniuste a fidelibus etiam interficiuntur.
 Caput XVIII. De oratione in templo Meccano.

III. Liber decimarum: habet tria Capita.

- Caput I. De decimis opum.
 Caput II. De decimis fructuum.
 Caput III. De eleemosyna.

IV. Liber ieiunii: in duo Capita divisus.

- Caput I. De praeceptis circa ieiunium.
 Caput II. De perseverantia in ieiunio.

V. Liber peregrinationis: habet duo Capita.

- Caput I. De Alcorano.
 Caput II. De luxu vetito dum peregrinationes suscipiuntur.
 Part. II.

Rr

VI.

VI. *Liber matrimonii* : duo item Capita .

Caput I. De propinquitate ; & nuptiis .

Caput II. De promissione iurata .

VII. *Liber lactationis* : habet Capita quinque .

Caput I. De repudio in genere .

Caput II. De repudio infirmi .

Caput III. De regressu uxoris .

Caput IV. De iuramento abstinendi a coniuge .

Caput V. De divortio .

VIII. *Liber de formula repudii* : habet tria Capita .

Caput I. De maledictione , seu viro subspicante .

Caput II. De aversione a coniuge , sive pro fascino , sive pro vitio .

Caput III. De legali prohibitione a commercio vel ob menstrua , vel
ob repudium .IX. *Liber de libertate , seu manumissione* : habet tria Capita .

Caput I. De manumissione aliquorum .

Caput II. De libertate ex manumissione .

Caput III. De manumissione servi post domini obitum .

X. *Liber de fide , securitate , seu fiducia* : habet Capita quinque .

Caput I. De transgressione ex opere .

Caput II. De transgressione ex verbo .

Caput III. De vituperatione ex fornicatione , & regressu ab ipsa .

Caput IV. De potu prohibito .

Caput V. De abstinencia ab esu carnum vetitorum .

XI. *Liber de furto* : habet duo Capita .

Caput I. De crassatione .

Caput II. De avaritia .

XII. *Liber de proicctis* .XIII. *Liber de desertoribus , seu fugitivis* .XIV. *Liber de destitutis* .XV. *Liber de societate* .

XVI. *Liber de electione in rebus emendis* . Sequuntur praeterea nonnulla Scholia in praecepta legis , eorumque violationem : item Tractatus de rebus stabilibus , mobilibus , &c. de captivitate , inclusione in carcerem , de Testibus tam in civilibus , quam in criminalibus , ceterisque legum capitibus ad Ius recte distribuendum pertinentibus : de quibus
omni-

omnibus, & singulis accuratissime differitur. Habemus inter Codices Turcicos Bibliothecae Vaticanae sub num. xxiv. exemplar huiusce Operis in 4. bombycino eleganter exaratum, sed in fine mutilum.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 335. Turcicis literis, & sermone cum textu Arabico exaratus, anno *Hegirae* *MVII*. (Christi 1598.) ut liquet ex nota ad eius calcem adiecta.

CLXIII.

AMINI BEN-ABDALLAE ABADII BOCHABENSIS COMMENTARIUS IN FUNDAMENTA ET ARTICVLOS RELIGIONIS ET IVRIS MOSLEMANICI, Arabicus, ab auctore absolutus anno *Hegirae* *DCCCCLXXXIII*. (Christi 1575.) ut in clausula paginae 98. adnotatur.

— *Abul-Nasferi*, filii *Mabometis*, filii *Abdarrobmani*, *Tractatus de Opere sex dierum*; ut plurimum commentitius.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 152. Arabicis literis, & sermone exaratus ab eodem *Abul-Nasero*, die *vicefima quinta mensis Sciabani*, anno *Hegirae* *DCCCCLXXXVI*. (Christi 1578.) ut idem notat ad calcem.

CLXIV.

ERSCIAD AL-EDAN, sive *Institutiones praecentionis*, & *convocationis* populi ad quotidianas preces: ubi nonnulla de *Mescuitarum*, seu *Templorum* structura referuntur.

— Item: *Precandi ritus Mahometanorum*, & *caerimoniae iuxta Sciaphaei doctrinam*, quae libro *Summae*, seu traditionum Mahometis obsequitur; auctore *Mansore Al-Hofno*, filio *Iosephi*, filii *Ali*, *Alepino*, qui claruit anno *Hegirae* *DCCCCLXXXIII*. (Christi 1575.).

Templa *Mescuitas*, seu *Moschaeas* vocant Mahometani, quod tamen proprie denotat lignea templa, qualia exstruebant nondum imperii opibus auctis; lapidea vero proprie *Zanae* dicuntur. Haec sphaericam pleraque formam referunt, exceptis; quae primum ritui Christiano consecrata, in suas *Mescuitas* commutarunt. Sunt autem elegantis, & magnifici operis aedificia e marmore, vel e lapide albido, seu vivo saxo, aequali fere mensura, conciso: testudine superimposita, & plumbeis laminis tecta, pulcherrimo foris intuentibus spectaculo. Intus quidem tota sunt dealbata; nullus tamen praeterea ornatus, nullae imagines, nulla altaria; sed nudi tantum parietes conspiciuntur. Quae vero pars ad meridiem vergit, ac portam plerumque e regione habet, concavitatem

quamdam in medio continet, cubitali forma semicircundam, parieti interiori incisam, lapide marmoreo ornata, statuarum oculis non absterilem. Locus is Dei nominis inscriptione insignitus, sacratior ceteris habetur, & Christianorum arae maximae respondet, ad quem accedere (dum publicae in templo fiunt preces) cuius non licet; sed soli Imamo, qui Mahometanis loco Sacerdotis est, & tunc lychno pensili illustratur. Sunt praeterea lampades plurimae e fornice dependentes, quas tempore precum accendere, iisque finitis extinguere solent. Pavimentum totum est stratum stercis, & subtilibus cannis, quibus plebei sic more insident: ditiores tapetibus, quos ipsis mancipia substernunt, utuntur. Praealtae Mescuitis adiunctae sunt turres, quas *madenas* adpellant: hae sunt cylindricae, atque teretes, quarum fastigia quatuor sunt adaperita fenestris, Meridiem, Orientem, Occidentem, atque Septentrionem respicientibus. Has stans horis interdum noctuque *Almoaddeni*, sive Praecentores conscendunt, & valida voce ex ante memoratis fenestris clamorem intendentes, digito in alteram aurium inserto, homines ad orationem convocant, & ad invocandum numen exhortantur. Vox ipsa longius quam credi possit a quoquam, qui ea loca non adierit, personat atque exauditur. A meridionali autem turris latere (ut in notis ad Cod. CXLI. inuimus) clamorem exordiantur: dein ad Orientem vergentes, continuato gradu circumueunt, atque interim: *La Elab Ella Allab*; itemque *Allab Akbar* &c. (quod nobis est: *Non est Deus nisi Deus, Deus Maximus*) alta, rudi, ac fracta voce reboant, repetuntque pluries. Addunt quandoque & hymnos, & cantica in laudem Mahometis, vel alicuius magnatis recens defuncti. Eo autem ordine, atque observatione clamores instituunt, ut nisi prius supremae Mescuitae *Al-Moaddenus* incoeperit, ceteri abstineant; eo vero inchoante subsequantur & reliqui: ac demum finem imponente eodem, sileant omnes. Clamor hic nostris respondet campanis, quarum nullus apud Mahometanos est usus; nam praeter preces faciendas, etiam horas dierum populo denotat, quum horologia nulla habeant publica. *Al-Moaddeni* vero clepsydri utuntur, ad distinguendum tam diurna, quam nocturna temporum spatia, quibus publicas preces adcommodant. Quinquies autem interdum noctuque ad horarias hasce preces populum excitant, quibus haec indita sunt nomina: *Sabar, Dobr, Hafr, Magreb, Hefci*. Primam secundam antelucana hora observant, quae continet quatuor *Rachas*, & duo *Serras*. *Rachas* autem est gemina inclinatio cum totidem prostrationibus. *Serras* est secreta oratio, quae cum certis caerimoniis perficitur post quamlibet prostrationem. Secundam circa meridiem faciunt, quae habet decem prostrationes, & quinque orationes secretas: tertiam post meridiem, quae continet octo prostrationes, & quatuor orationes secretas; quartam Sole occidente, quae habet quinque prostrationes, & tres orationes secretas; quintam & postremam circa mediam noctem, quae ceteris proximior est, habens quindecim prostrationes, & octo orationes secretas.

Has

Has quidem preces quisque Mahometanorum cum Antistite suo in proprio templo frequentare tenetur, nisi legitime impediatur: tunc enim omni loco hoc licite facere potest. Singulis diebus Iovis *Almoaddeni* turrium proiecta, seu porticus circa vesperum conscendunt, lampadibusque accensis illustrant; quas, ut per se extinguantur, relinquunt. Interea illi variis hymnis Mahometem celebrant, Deoque alta voce gratiam qualemcumque referunt. Die Veneris, qui illis hebdomadatim, ut nobis Dominicus, sacer, omnes certis horis ad templa convolant, & orationibus vacant, atque attentius orant: non tamen a laboribus, negotiisve eo die abstinere; sed officinas tantum dum preces fiunt, occludunt. Viri inter precandum tulypanta sua non deponunt; sed summis digitis adtingunt, quasi elevaturi. Tum singuli in Imamum oculos figunt, eiusque motus & corporis gestus diligenter observant, & imitantur, hoc servato ordine: Imamus, aut alius, qui vel aetate vel dignitate aliqua eminet; primo genua flectit: post eum reliqui in templo praesentes: porro primus ille ubi singulos genua flexisse putat, tunc se prosternit: post eum & reliqui, prout ordine confident, prostrati aliquandiu cum gemitibus & profundissimis suspiriis orant. Tum primo illo erecto, erigunt se ceteri, atque ad hunc modum pluries faciunt, prout tempus orationis postulat. Nam pro temporis ratione (uti supra recensuimus) vel minores, vel plures genuflexiones, prostrationes, & secretas orationes publicis huiusmodi precibus adhibent. Tandem finitis precibus, quasi impetraverint, quod petierunt, laeti surgunt. Imamum interdum orationem cum cantu inchoantem singuli cantantes subsequuntur, unisonoque cantu modo stantes, modo se inclinantes, ac rursus poplitibus deflexis terram deosculantes, vel fronte eam tangentes, Deum suo more invocant & adorant. Est autem orationis, quam saepissime iterant, haec communis forma: *In nomine misericordis Dei. Sit laus Deo in aeternum, Regi saeculorum supremo, propitiatori & pio. Regi Iudicii. Serviamus igitur illi, quia adiuvabimur. Dirige nos in viam, o Deus, & in semitam eorum in quibus tibi complacuisse, & quibus non irasceris, & nequaquam errabimus. Amen.* Hanc *Alphataba*, idest *Prooemium*, *Introitum* vocant: estque illis tam usitata, quam nobis oratio Dominica. Habent praeterea & alteram quotidianam; qua, recensito prius omnium hominum statu, Moslemanorum salutem, Imperii felicitatem, Sectae Mahometicae incrementum, hostium, & praesertim Christianorum discordiam, atque exscidium a Deo precantur. Precatione finita, laudes, cantica, & hymnos suo more, ac modulo e suggestu concinunt. Postremo canticum: *Non est Deus nisi Deus, &c.* elata voce quotquot adsunt perfonant. Dumque his clamoribus sunt intenti, alii corpus caputque continuo agitato ita quassant, volutantque, ut viribus, & animo nonnunquam deficiant: alii collum, caputque in utrumque humerum intantum flectunt, moventque, ut lassum tandem in terram concidant: quem quidem precandi ritum Deo in primis gratissimum esse sibi persua-

sua-

suadent; nam non solum corde & spiritu, sed & toto corpore, totisque viribus, divinum numen laudandum, & colendum autumant. Nonnulli tanta festinatione (qua inter se certant) & clamore *La Elab Ella Allah*, repetunt, ut verba illa proferre amplius nequeunt, vocationem verbo *Hau* terminent; quod quoties proferunt (Dei enim nomen denotat) corpus inclinant, & manus ad terram demittunt, rursumque se elevant, ac frontem tangunt; atque hunc clamorem in tantum protrahunt, ut nimio quandoque clamore fessi, spumam alii ex ore eruant, alii ob vim sibi clamoribus inlatam facie nigrescant, & veluti semimortui in terram labantur. His corporis afflictionibus Deum maxime placari putant; imo, quo maiorem sibi quis vim inferat, eo se gratiorem Deo fore arbitratur. Id quoque sibi persuasum habent, negligenter orantium defectus & errores repetitione hac plurimum corrigi & suppleri. Feminae plerumque precum tempore ad templa non admittuntur, nobilioribus exceptis, quae & ipsae raro adcedunt, habentque locum a conspectu virorum separatam. Ad haec templa nemini Christianorum Hebraeorumve patet aditus; profanari siquidem Mahometani putant, si Christianus, aut Hebraeus aliquis ea introeat. Quare summopere cavere debet Christianus ne temere ea ingrediatur; id enim si faxit, vel fidem Christi abneget, & Mahometicis sacris initietur, vel ultimum supplicium sustineat, necesse est. Quemadmodum autem diligenter cavent, ne Christianus quispiam eorum Mescuitas ingrediatur, intersit caerimoniis, libros eorum sacros legat, inspiciatve; ita multo studiosius observant, ut nemo nuper e Christiano factus Mahometanus ad ministerium Ecclesiasticum adsumatur. Ad sacra siquidem administranda apud illos portentum habetur si quispiam adspiret, qui non Mahometano patre natus, a prima aetate constans, & assiduus fuerit Mahometicae legis cultor; nisi forte summam religionis ostentationem, praeceptorumque superstitionem observationem simulaverit, uti prospere cessit infelici Nectario Graeco-Melchita Alepino, qui ex Abbate Monachorum Melchitarum S. Mariae in Dominica de Vrbe, Mahometicam superstitionem, abiecto cucullo, & Religione Catholica abnegata, quatuor ab hinc annis Alepi amplexus, eo specie boni Moslemani rem adduxit, ut, posthabitis excellentioribus Mahometanis, ipsi decretum fuerit unius ex praecipuis Alepi Mescuitis Antistitium.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 320. Arabicis literis, & sermone exaratus, anno *Hegirae DCCGCLXXXIII.* (Christi 1575.) ut ad eius calcem adnotatur.

CLXV.

DOCTRINA MOSLEMANICA : sive Declaratio praeceptorum legis Mabometicar, Arabica, iuxta sententiam Malechi, filii Anafi, Iurisperitorum principis : auctore Abu-Abdalla Mabomete, filio Facreddini, filii Acmetis, Kiscaco, qui claruit saeculo Hegirae decimo incunte.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 124. Mograbinis, sive Africanis literis, & sermone Arabico recens exaratus.

CLXVI.

KEMAL-BASSAE INSTITUTIONES IVRIS MAHOMETICI, secundum placita Scholae Haniphiticae, in tres & quadraginta titulos distributae : ubi de iis omnibus, quae in superiori Codice CXL. recensentur, eadem ferme methodo differit auctor apud Mahometanos praecipuus, qui pleno nomine adpellatur Sciamfed-dinus Acmeter, filius Solimani, filii Kemal-Bassae. Obiit anno Hegirae DCCCCXL. (Christi 1533.) editis duobus aliis de Iurisprudencia libris, quos anno Hegirae DCCCCXXVIII. (Christi 1521.) Solimano Turcarum Imperatori inscripsit, & observationibus doctissimis in multas voces Persicas, illustriorum Scriptorum auctoritate confirmatis, quae in Appendice Bibliothecae Regiae Parisiensis sub num. CCXXX. adservantur.

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 339. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

CLXVII.

COMMENTARIUS IN SUPERIORES KEMAL-BASSAE IVRIS INSTITUTIONES, Turcicus, cum textu Arabico : auctore Mabomete, filio Abrahami, filii Isae, cognomento Mulla Balio, qui obiit anno Hegirae DCCCCCLXXVII. (Christi 1569.).

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 133. Turcicis literis, & sermone cum textu Arabico, ab eius auctore Mulla Balio eleganter exaratus, anno Hegirae DCCCCCLXXVIII. (Christi 1560.) ut liquet ex nota manu eiusdem ad calcem adiecta.

CLXVIII.

CLXVIII.

ABY-ABDALLAE EUPHARII PANDECTARVM IVRIS MAHOMETICI,
TOMVS VICESIMVS SEXTVS: ubi de praecepto ac ritu Circumcisionis potissimum differitur.

Moslemanis omnibus, Hebraeorum more, praeputiorum circumcisio praecepta est. Hebraei vero, quum Mahometicam superstitionem profiteri volunt, iam circumcisi, abiurata tantum Mosaica lege, solo iuramento professionem suam edunt; ita tamen, ut baptizati prius Christum Mariae Virginis Filium fuisse Messiam, a Deo Patribus promissum, & a Prophetis praenunciatum, iam in caelo corpore, & anima manentem, fuerint confessi. Christiani adulti prius circumciduntur, & Crucem sibi oblatam ter pedibus conculcant, & ter conspuunt, haec subiungentes verba: *Non est Deus nisi Deus, & Mahometes Apostolus eius*. Interim tres ex adstantibus Mahometanis totidem caelum versus sagittas emittunt, quae priusquam in terram decidunt, nomen ei Turcicum imponunt. Marem tulypanto, splendidisque vestibus ornatum toto biduo per urbem equo vectum circumducunt, ea ratione, ne quis postea iniuriis eum veluti infidelem lacegat; sed omnes liberum ac Mahometici Iuris hominem esse agnoscant. Si honestioris conditionis sit, proceres urbis, necnon Ianizarii equitantem per urbem honoris causa comitantur, solempni sane pompa, ut nos ipsi, dum in Asia & Aegypto versaremur, multoties vidimus. Praecedunt signiferi, templorum insignia Dei nomine insignita gestantes: succedunt tibicines, tympanistae, alique diversa pulsantes instrumenta stridula: subsequitur multitudo populi, virilis sexus homines: hi suum *La elah ella Allah*, elata voce decantantes, tanto strepitu, tantoque stridore voces tollunt, ut adstantium & praetereuntium aures obtundant. Inter hos medius equitat novitius, quem denique sequuntur nobiles, ac milites Ianizarii in praestantissimis equis. Tertio autem die circumciditur, & ex eo tempore Moslemanus, idest *consentiens*, aut *recte credens* ab omnibus adpellatur; potestque libere Mahometanorum ingredi templa, interesse sacris, ac legere eorum sacros Codices, necnon quaecumque munia, praeter Ecclesiastica, ut nati Mahometani, obire. Turcae Mahometanique ceteri liberos suos non octavo a natali die, quemadmodum Hebraei circumcidunt; sed quum ad minimum octavum, nonum, decimum, undecimum, aut duodecimum annum pervenerint. Sunt qui in decimum tertium annum circumcisionem differunt, exemplo Ismaelis, filii Abrahae, ea quidem ratione, ut per se fidei suae professionem edat, quidve agat, intelligat, sciatque fidei, quam quisque professus est, aliqualem reddere rationem. Circumciduntur Mahometanorum filii vel in templis, vel in aedibus parentum, proximis consanguineis convocatis; & quemadmodum nostris

liberis nomina in Baptismo indimus ; sic Mahometani suis infantibus nomina in ipsa statim circumcissione imponunt . Primates Turcici quum filium circumcidi volunt , festum diem agunt , & solemne convivium celebrant . Inter epulas , tempusque coenae adducitur puer circumcidendus , cuius glandem illius artis medicus reteggit , & replicatam pellem forpikulis apprehendit ; deinde quo incitum adimat puero , ait se in proximam diem circumcissionem peracturum , atque ita re infecta discedit . Mox simulans quasi omissum aliquid sit quod ad praeparationem adinet , membrum rursus adtrectat , atque ex improvise praeputium abscindit , vulnerique parum salis , & gossypinae telae adponit . Per triduum convivium continuant : eo absoluto circumcissus ducitur in balneum cum maxima pompa . Vbi domum redierit , ducitur per convivas , qui parata illi munera offerunt : alii vestes sericas , alii scyphos argenteos , alii pecunias , alii equas . Mulieres quoque & sua addunt donaria : aliae sudariola , aliae indusia , aliaeque linteola ; & , prout cuiusque sunt opes , suam quisque liberalitatem in circumcissum ostendit .

Codex in 8. maximo bombycinus , constat paginis 125. Mograbinis , seu Africanis literis , & sermone Arabico exaratus ab *Acmete Casemio* , *Abdarrobmani filio* , die *vicecima septima mensis Gemmadi prioris* , anno *Hegirae DCCCLXIX.* (Christi 1464.) ut in eius clausula adnotatur .

CLXIX.

SCHOLIA IN LEGES MAHOMETICAS AD MENTEM MALECHI , FILII ANASI , Arabica , in decem brevissimos distributa titulos : auctore *Acmete Omari filio* , ex patria *Hispali* , quam *Afcibiliam* vocant Arabes , cognomento *Afcibiliensi* , seu *Hispalensi* , qui obiit anno *Hegirae cccc.* (Christi 1010.) .

Codex in 8. bombycinus , constat paginis 10. Arabicis literis , & sermone exaratus .

CLXX.

ANONYMI DE HERCISCENDA HEREDITATE , IUXTA GRADVS CONSANGVINITATIS , LIBER IVRIDICVS , Arabicus , in quo leges Mahometanorum explicantur , & responsa Prudentum circa illarum interpretationem referuntur .

Codex in 8. bombycinus , constat paginis 71. Arabicis literis , & sermone exaratus .

CLXXI.

ANONYMI INSTITVTIO PRO CONIUGATIS, cui titulus Arabicus est: *Morſciad Almottablm*, novem hiſce abſolutum Sectionibus:

- Section I. *De praecepto matrimonii.*
 Section II. *De utilitate, quae ex coniugio percipitur.*
 Section III. *De ratione foederis faciendi inter sponſum, & ſponſam.*
 Section IV. *Qui viri, vel mulieres matrimonio ſe abſtinere debeant: ubi referuntur variae conditiones matrimonium contractum dirimentes.*
 Section V. *De aetate coniungendorum.* Ferunt Mahometem cum Aſa ſeptenni matrimonium conſummaſſe.
 Section VI. *Ritus celebrandi nuptias.*
 Section VII. *De iure uxorio.*
 Section VIII. *De puerperio.*
 Section IX. *De educatione liberorum.*

Mahometani omnes ex praecepto Alcorani matrimonium ineunt, & uxorati ſunt etiam Eccleſiaſtici, exceptis ad coitum invalidis, & Der- viſis: quibus connubia licet vetita ſint; adulteria tamen, & ſupra, ac nefanda contra naturam peccata impune committunt. Neque una contenti, etiam duas, treſve, & plures ſibi copulant Mahometani uxores. Mahometica ſiquidem lege quatuor cuique legitimas ſimul ducere uxores permiſſum eſt. His pellices, & mancipia, quotquot volunt, atque alere poſſunt, adiungunt, quae illis velut uxores ſecundae notae ſunt. Lex enim Moſlemanica emptas, aut bello captas, tot habere cuique per- mittit, quot quis nutrire praevalet: illiſque pro voto uti, & revendere pro arbitratu, modo uterum non tulerint; quam enim herus ex ſe gravidam agnoſcit, haec ſervitutis excuſſo iugo libertatem perpetuam adipiſcitur, neque amplius ſervituti obnoxia reddi, aut revendi, ſed donari tantum poteſt. Neque ſolum extraneas feminas, ſed agnatas quoque & adfines, a primo gradu excluſive, ducere uxores Alcorani edi- cto conceditur: quod ea ratione inſtitutum dicunt, ut genus uniuſcu- juſque propagetur, & ex duplici conjunctione amicitia, inter eos firmior reddatur, mutuaeque benevolentia commodius conſervetur. In contra- hendis vero nuptiis non Europaeorum more ſponſae a parentibus dota- tae ſponſis offeruntur; ſed ſponſi ſive Turcae, ſive Arabes, Africani, & Perſae dotem ſponſae conſtituunt, ac propemodum a parentibus emunt: quae quidem conſuetudo apud omnes Orientis Chriſtianos etiam viget, eamque veteribus uſitatum fuiſſe ſacrae produnt Literae. Nova nupta pridie quam cum viro congregiatur, ſolemni pompa-
 nu-

numerosa propinquorum comitante caterva accensis praealtis cereis, ad balnea procedit. Postero die sponsus dona Cadio, seu Iudici mittit, petitque de dote iam soluta dotale sibi confici instrumentum. Hac vestes, & ornatus omnis muliebris, ceteraque ad usum sponsae necessaria comparantur. Mox sponsi Sagosius (nos Paranympum recte dixerimus) plurimis comitatus sponsi convivis, instrumentisque musicalibus, aedes sponsae adequitat, & sumto cum suis, in ipso vestibulo, aut impluvio domus, ientaculo, sponsam evocat, quam a patre sibi traditam, equo imponit, atque ad aedes sponsi ducit, egregio adparatu. Praecedunt tibicines, & tympanistae: subsequuntur varii generis utensilia, omnis supellex sponsae, omnisque ornatus muliebris, equis (qui a sponsi sponsaeque mancipiis manuducuntur) imposita. Inter haec media sub umbella equitat sponsa, velata facie, ac tela gossypina tenuissima obvoluta, cuius utrumque claudunt latus sponsae, pedissequae, & nutrices plurimae, pedites omnes magno ululatu, & voce stridula herae plaudentes conditionem. Illa interim cuicumque obvio noto maxime honorem exhibet, capite nonnihil inclinato, quod alias feminis non licet. Adcedens ad limen sponsi ex equo deponitur, cui obviam sponsus occurrit, gratulabundus excipit, & ad penetralia introducit; nuptiasque eo die cum amicis celebrat, feminis a viris separatim epulantibus. Coena completa choreas ducunt, ac tripudiis terunt tempus. Post horas aliquot a Sagosio ad sponsi thalamum ducitur, traditurque Eunuchorum custodiae: mox ab adcedente sponso develatur; quae si ipsa exuere se vestibus recuset, aut differat, a sponso, eiusve a cubiculis exuitur, & lecto imponitur. Postridie rursus cum suis balnea repetit, minori tamen consanguineorum comitatu; lota denique ad domum mariti laeta reducit. His quidem caerimoniis nobiliores feminae nuptias celebrant, ceterae non item. Id unum ab omnibus observatur, ut dotatae prius ac lotae maritis tradantur.

Exaratus est is Codex, anno Hegirae DCCCCXCIII. (Christi 1585.) ut ad nonae Sectionis clausulam adnotatur. Huic compacta sunt Opera, quae sequuntur:

— *Acmetis Ben-Dervis Carasensis Apologia Sectae Mahometanae, Arabica, adversus Christianos, & Iudaeos, in quatuor capita divisa, videlicet:*

Caput I. *Defensio Alcorani.*

Caput II. *Responsio ad obiectiones Iudaeorum, & Christianorum.*

Caput III. *Obiectiones centum & septem adversus Iudaeos, & Christianos.*

Caput IV. *Prophetiae quinquaginta de Mahomete ex Veteri, & Novo Testamento.*

Exemplar huius Apologiae Arabicum in 4. bombycino incunte Gemadio priore, anni Hegirae DCCCLXXXIX. (Christi 1387.) exaratum ex Oriente advexit Avunculus noster Assemanus, & Bibliothecae Vaticanae sub auspiciis Clementis XI. Pontificis Maximi addixit.

— *Abu- Abdallae Mahometis Sceripbeddini, Aegyptii*, cognomento *Busriftae*, *Poëma Turcicum*, cum interpretatione Persica, in laudem *Mahometis Pseudoprophetae*, a quo auctor sanitati se restitutum fuisse tradit. Autographum huius Poëmatis Arabicum est, inscribiturque *Bordat*, idest *Pallium*. Omnes autem eius versus desinunt in *Alim*, quae est literarum Mahometis nomen componentium prima. Opus magnae quidem auctoritatis est apud Mahometanos, atque in omnes proinde eorum linguas translatum, variorumque commentariis illustratum, ut videre est apud clarissimum Herbelotium *Biblioth. Orient.* pag. 211.

— *Oratio Adami*, primi hominum parentis, apocrypha, quam mane recitantes, secundum insanas Mahometanorum hallucinationes, ab infortuniis eius dici tuti censentur: Arabice.

— *Mahometis, Ben- Mahometis, Ben- Macmutis, Samarkandaei Hamdanensis Carmen Arabicum de recta Alcorani lectione*, cum scholiis *Naseraddini Abil-Casemi Samarkandaei*. Opus ab auctore absolutum feria quinta, die xiii. Moharrami, anno Hegirae DCCLVIII. (Christi 1356.) ut adnotatur in Vaticano eiusdem Operis exemplari ab *Abdalla Ben- Abi- Bacro*, feria secunda, die XII. Sciabbani, anno Hegirae DCCCLXVI. (Christi 1366.) descripto: ubi duo etiam habentur eiusdem Mahometis Samarkandaei Hamdanensis Codices, alter de recta Alcorani lectione Turcicus, in praefationem, & capita triginta divisus: alter vero Arabicus de variantibus Alcorani lectionibus, tribus libris comprehensus ab *Ali filio Mahometis, filii Abigrada, Iazerensi*, exaratus feria quinta, die XXI. Gemmadi posterioris, anno Hegirae DCCCLIV. (Christi 1352.) quo Samarkandaeus auctor florebat.

— *Anonymi Sortilegium*, Turcicum, ex variis literarum Alcorani combinationibus concinnatum, cui subnectitur:

— *Vaticinium*, Arabicum, de diuturnitate Imperii Moslemanici usque ad summationem saeculi, ex variis Mahometanorum Astrologicis libris desumptum.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 100. partim Arabice, partim etiam Turcice ac Persice a variis exaratus.

CLXXII.

MANSORIS BEN-ALI COLLECTIO LEGVM MAHOMETICARVM AD HEREDITATEM ET CONSANGVINITATEM PERTINENTIVM, Arabice.

— *Eiusdem Tractatus de moribus corrigendis, ac methodo studiorum*, in capita quatuordecim distributus.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 133. Arabicis literis, & sermone exaratus, anno Hegirae DCCCCXCV. (Christi 1586.) ut ad calcem adnotatur.

CLXXIII.

CLXXIII.

COMPENDIUM IVRIS MAHOMETICI ex *Responsis Prudentum*, iuxta doctrinam *Sectae Sciaphetitanae*, Arabicum: auctore *Abu-Sceiabo Acmete*, filio *Hofaini*, filii *Acmetis*, *Hispabanensi*, qui claruit circa annum *Hegirae MCCXXXV.* (Christi 1334.).

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 53. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CLXXIV.

OMARI NAPHISENSIS TRACTATUS DE LEGIBUS MAHOMETANORUM, secundum placita *Scholae Hanipbiticae*, Arabicus.

— Eiusdem de dogmatibus, & fundamentis Religionis Moslemicae, deque unitate Dei Optimi, eiusque attributis, cum expositione *Saadeddini Ben-Hassani*, insignis primum *Amurathis*, filii *Selimi*, eius nominis tertii, Praeceptoris; deinde supremi Constantinopoleos Iudicis, qui eleganti, ornatoque sermone Turcico scripsit *Historiam Othomannidarum Principum*, *Diadema Annalium* inscriptam: ab eorum condito Imperio, usque ad *Solimantum* huius nominis primum.

Mahometanorum cultus religioque in eo consistit, ait *Omarus Naphisensis* (qui *Iacobi* etiam *Ben-Saied Ali* librum in Moslemianorum dogmata & mores commentatus est) ut credant omnia colloquia a *Gabriele Angelo* facta *Prophetae nostro*, dum ipsum de iis, quae credenda, ac facienda interrogabat, quae sunt ea, quae sequuntur: „ De „ dogmatibus Moslemianorum est, ut omnes credant in unum Deum, „ cui nullus alius est par „ (& hanc ultimam particulam directe contra Christianos protulit, qui tres in Deo aequales Personas veracissime credunt, ac fatentur) „ teneantque Angelos servos Dei esse, & cre- „ dant in Scripturam, quae missa est ad Apostolos, quae ex communi „ opinione ipsorum dividitur in centum, & quatuor libros, quorum „ decem ad Adamum missi sunt, quinquaginta ad Seth, & triginta „ ad Henoch (quem *Edris* vocitant) & decem ad Abraham, Lex ad „ Moysen, Psalmi ad Davidem, Evangelium ad Isam, seu Iesum „ Christum, Alcoranus denique ad Mahometem: ut quoque teneant „ hos missos esse ob hominum utilitatem, & credant in diem Resurre- „ ctionis post mortem, & aliquos esse ad ignem praedestinos, alios „ ad Paradisum iuxta Dei voluntatem; nam in Alcorano dicitur: „ *Nemo ex vobis est, qui non habeat locum suum in Paradiso, & locum in „ Inferno determinatum.* Credant etiam bonorum praemium; malorum „ autem

„ autem supplicium , & Sanctorum intercessionem . De dogmatibus est
 „ etiam , ut firmiter credant in calamum divinum , qui digito Dei
 „ creatus est . Calamus iste ex margaritis est confectus , eius longitudi-
 „ nis , atque spatii , quod vix eques velox conficere posset annis quin-
 „ gentis . Eo fungitur munere , ut scribat ipsemet omnia praeterita , exi-
 „ stentia , ac futura . Atramentum quo scribit , est ex lumine : linguam
 „ vero qua scribit , nemo intelligit , praeter Archangelum Seraphaëlem .
 „ Credant etiam sepulchrorum supplicium ; nam solent saepe mortui
 „ cruciari in sepulchris suis , ut factum est in quodam sepulchro , quod
 „ est intra Meccam , & Medinam . „ Haec ex pluribus sufficiant , ne
 plus aequo dixisse videamur .

Codex in 8. bombycinus , constat paginis 104. Arabicis literis , & sermone exaratus .

PHILOSOPHICI.

CLXXV.

ANONYMI COMPENDIUM DIALECTICAE AD MENTEM ARISTOTELIS , Arabicum , cui subnectitur :

— *Collectio Iuris Mahometici , secundum placita Scholae Sciapheticae* , per modum interrogationis , & responsionis , in multas tabulas , singulari methodo dispositas , redacta , & decem libris absoluta .

— *Index Iurisperitorum* , qui in hoc Opere citantur .

Codex in folio maximo bombycinus , constat paginis 86. Arabicis literis , & sermone accuratissime exaratus a quodam *Facreddino Bagdadensi* , uti sub initium legitur .

CLXXVI.

PHILOSOPHIAE SYRIACAE PARS PRIMA , continens libros quatuor , *Isagogen* , scilicet , *Porphyrîi* , ac tres libros *Organi Aristotelici* , usque ad *Analytica posteriora* , partim versos , partim in compendium redactos . Videtur autem esse versio antiqua illa Syriaca reliquis Orientalibus nobilior , & melior ; quia ex Graeco exemplari

plari primum facta est ab *Honaino*, filio *Isaac*, Syro, & ex ista versione Arabicae omnes expressae sunt, ut ex Arabicis Hebraicae, & maxima Latinarum veterum pars, quae in usu erant inter Scholasticos Doctores ante literarum Graecarum in Europa restitutionem.

Honainus autem, seu Ioannes (sic enim Arabes nomen Ioannis diminuunt) patre Isaaco Medico, in Hirta Arabum urbe natus, Secta Nestorianus, Bagdadi sub Ioanne Mesue elementa medicinae hausit; inde in Romaeorum, sive Graecorum regiones profectus, quum Graecam linguam didicisset, Bagdadum regressus est, ubi eidem Ioanni, Gabrieli filio, Bochtiesu, ceterisque doctis viris, qui tunc sub Chalipharum patrocinio florebant, carus in primis & acceptus, Philosophiae Aristotelis, aliorumque Graecorum operum, quae ab Ebediesu Sobensi referuntur, animum applicuit. Obiit mense Decembri, anno Graecorum MCLXXXVIII. (Christi 876.) Hegirae CCLXIII. ut liquet ex Chronici Syriaci Gregorii Bar-Hebraei Part. II. ubi sic: „ Per idem tempus „ (hoc est sub Mohtadio, filio Vatechi, Chalipha) circa annum He- „ girae CCLVI. florebat Honainus, filius Isaac, Medicus insignis, cuius „ pater ex Hirta urbe aromatarius fuerat. Hic medicinam discendi cu- „ pidus, Bagdadum venit, & Alexandri collectanea sub Ioanne Medico, „ Masuiae filio (cuius idem Bar-Hebraeus in Historia Dynastiarum „ sub Aaron Rascido, Mohdii filio, Chalipha meminit) legere coepit. „ Quumque aliquando Ioannem quadam de re interrogasset, ille in- „ dignatus, Honainum eiecit, inquit: Quid tibi cum medicina? Te „ decet obolos per vicos negotiari. Quibus verbis contristatus puer Ho- „ nainus, abiit illacrymans, & in ditionem Romanorum se recepit, „ ubi moratus est, donec sermonem Graecum recte calluit, ita ut libros „ ex Graeco in Syriacum, & e Syriaco in Saracenicum convertere pos- „ set. Tum vero Bagdadum, specie hominis Graeci, reversus, Gabrielem „ Archiatrum, Bochtiesu filium, adivit, a quo probatus quum ad quae- „ sita docte respondisset, summo in honore habitus fuit, & *Rabban* (hoc „ est Magister noster) Honainus adpellatus. Dixit autem Gabriel ad „ circumstantes: Si vitam hic iuvenis habuerit, Sergii Rhelainen- „ moriam obliterabit. „ (Fuit autem hic Sergius, ut idem Bar-He- „ braeus scribit in Chronico Arabico, seu Historia Dynastiarum, Secta „ Iacobita, & plurima Graecorum sapientum Opera in Syriacam linguam „ transtulit). „ Quumque eius fama ad Ioannem, qui eum eiecerat, „ pervenisset, hic Honainum arcessens, veniam ab eo petiit: atque „ ita gratiam omnium in dies inibat, coepitque exponere varias scientia- „ rum species, donec obiit mense Canun priore (Decembri) anno „ Graecorum MCLXXXVIII. qui anno Arabum CCLXIII. responder. „ Duos autem liberos reliquit, Isaacum, & Davidem: & Isaacus qui- „ dem Codices plurimos interpretatus est (quos memorat Hottingerus „ Biblioth. Orient. a pag. 222.) Honainus vero quinque supra viginti „ edidit libros, praeter eos, quos a Graeco in Syriacum, & Arabicum „ tran-

transtulit. Habebat autem sororis filium, nomine Hobaisum, Bar-Ha-
 fan, manu altera mutilum, qui & librorum Medicorum admirabilis
 fuit interpres; sed bono Honaini fato adcidit, ut plerique libri, quos
 Hobaisus interpretatus fuerat, ab imperitis lectoribus Honaino tribueren-
 tur, & amanuenses quoque literas, quibus utriusque nomen constat,
 confundentes, Hobaiso expuncto, Honainum scriberent. Atque hac
 de causa pauci quidem superfuere libri sub nomine Hobaisi; reliqui
 vero fere omnes Honaini nomen praeferunt. Haec Bar-Hebraeus,
 qui Par. 11. Chronici Syriaci, & in Historia Arabica Dynastiarum re-
 fert, Honainum a Nestorianorum Patriarcha anathematismo fuisse per-
 culsum, quod sacrarum Imaginum cultum respueret. Idem Bar-He-
 braeus testatur, Honainum e Graeco in Syriacum transtulisse librum
 Nicolai Damasceni de summa Philosophiae Aristotelicae; nec non Syn-
 tagma Medicum Pauli Aeginetae. Quaestiones autem Honaini in Epi-
 tomen redactas commentarius illustravit ipse Bar-Hebraeus, quas & Abu-
 Sadecum commentatum fuisse perhibet Hottingerus Biblioth. Orient.
 pag. 214. ubi haec Honaini opera laudantur. I. *Liber de Aphorismis Tbi-
 losophorum*: pag. 221. & 222. II. *Commentarius in Categorias, & librum
 Peribermenias Aristotelis*, quae e Graeco in Syriacum idem Honainus
 transtulit: pag. 222. III. *Arabica Analyticorum priorum translatio a Theo-
 doro facta, & ab Honaino emendata*, qui Syriacam praeterea eiusdem libri
 versionem, sed non integram elaboravit: pag. 222. 223. 236. 238.
 & 240. IV. *Syriaca versio Librorum Aristotelis, Analyticorum posteriorum,
 de physico auditu, de generatione, & corruptione, Metaphysicorum, & de
 anima*; quem etiam librum Honainus Arabici iuris fecit. Fragmentum
 Syriacum Honaini de medicina exstat in Biblioth. Vaticana sub num.
 xxxviii. Sobensis ex tot Honaini libris, quos supra indicavimus, tres
 dumtaxat commemorat, quos fortasse solos legit; nimirum: *De timore
 Dei -- Grammaticam -- & Lexicon Syriaco-Arabicum*.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 350. Syriacis literis, &
 sermone ab Antonio Sionita (de quo alibi) nitidissime exaratus.

CLXXVII.

PHILOSOPHIAE SYRIACAE PARS ALTERA, continens alterum de
 Analytica librum, capitulis novem absolutum: auctore Honaino,
 filio Isaac, Medico Syro, de quo supra.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 208. Syriacis
 literis, & sermone nitidissime eadem, qua superior Codex manu, exa-
 ratus.

CLXXVIII.

CLXXVIII.

PHILOSOPHIAE SYRIACAE, PARS TERTIA, continens Dialecticam octo capitibus comprehensam; auctore eodem *Honaino*, filio *Isaac*, Medico Syro.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 200. Syriacis literis, & sermone nitidissime, ut supra, ab eodem *Antonio Sionita* exaratus.

CLXXIX.

Eiusdem *HONAINI*, FILII *ISAAC*, MEDICI SYRI, PHILOSOPHIAE SYRIACAE, PARS QUARTA, in tres libros distributa.

Liber I. De *Sophistica*: habet capita quinque.

Liber II. De *Rhetorica*: capita item quinque.

Liber III. De *Poëtica*: totidem etiam capita complectitur.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 395. Syriacis literis, & sermone a saepe laudato *Antonio Sionita* nitidissime exaratus.

CLXXX.

OPERA LOGICA ET PHILOSOPHICA AD MENTEM ARISTOTELIS, auctore *Abul-Valide Ebn Rascedo*, qui vulgo *Averroës* dicitur; insignis scilicet ille Philosophus Arabs, sed Cordubae in Hispania natus, qui in Scholis ambitioso *Commentatoris* titulo adpellatus, donec cognitis Graecis Interpretibus, omnino reiectus est. Obiit anno Hegirae DCCV. (Christi 1198.) Arabice, caractere Mauritanico. Liber rarus, eo quod *Averroës* eius auctor exiguam semper apud Arabes famam habuit prae *Avicenna*, & aliis Philosophis; tum quod inter Mahometanos religionis suae tenaciores, impietatis valde suspectus fuit. Ideo rara sunt exemplaria Arabica: ut e contra versiones eiusdem auctoris Hebraicae passim in Bibliothecis occurrunt, & ex illis potius quam ex originali Hebraico factae sunt Latinae eorundem librorum Philosophicorum versiones, tam veteres manuscriptae, quibus D. Thomas, & alii usi sunt, quam editae Venetiis ab *Abrahamo de Balmes*, *Iacobo Mantino*, & aliis.

Part. II.

Tt

Co-

Codex in folio bombycinus, constat paginis 208. Africanis, seu Mauritanicis literis, & sermone Arabicis exaratus.

CLXXXI.

SERMONES INTELLECTUALES, five Opera Philosophica Seid Al-Scripsi Al-Giorgiani, sex absoluta libris, hoc ordine:

Liber I. *Logica*: habet titulos octo.

Liber II. *Physica*: in viginti titulos distributa.

Liber III. *De accidentibus*: complectitur titulos octo.

Liber IV. *De substantia*: titulos quatuor.

Liber V. *Metaphysica*: titulos septem.

Liber VI. & ultimus: *De rebus auditis, & revelatis*, nimirum *De Fide, & Propetia*: complectitur titulos quinque.

Auctoris interitus ad annum Hegirae DCCCXVI. (Christi 1414.) refertur. Scripsit etiam: I. *Scholia in Iurisperitiam*, quae Codici Regio Parisiensi DLXVIII. adiecta sunt. II. *Appendicem ad Commentarium Negemeddini Radii in Grammaticam Arabicam*, Capbiah inscriptam; cuius exemplar exstat in Bibliotheca Vaticana sub num. LIV. III. *Expositionem Alphabeticam Vocabulorum*, quae ad intelligenda Philosophorum, & Theologorum scripta conducunt. Exstat in saepe laudata Bibliotheca Regia Parisiensi sub num. MCCCXXVI.

Codex in 4. maximo bombycinus, constat paginis 368. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CLXXXII.

HISTORIA ANIMALIUM, Arabica, ordine Alphabetico disposita, ubi multa de illorum nominibus, natura, proprietatibus, qualitate, virtute, natali loco, & educatione referuntur; necnon Proverbia Arabum ab illis desumpta, fusius explicantur: auctore Kemaleddino Abul-Baca Mahomete, filio Isae, Demiris, Secta Scia-phaita, professione Iuriconsulto, qui in Praefatione testatum reliquit, se a nemine invitatum, aut iussum; verum sua sponte ad scribendum accessisse, ut controversias, quae inter Mahometanos Doctores circa varias animalium species occurrunt, componeret. Summam huic Operi manum imposuit anno Hegirae DCCCLXXIII. (Christi 1371.) obiit vero anno Hegirae DCCCVIII. (Christi 1405.) anno scilicet ab absoluta histo-

historia trigesimo quinto. Is autem est, qui saepe citatur a Samuele Bocharto in *Hierozoico*, sive de Animalibus Sacrae Scripturae; & *Damir* male adpellatur; nam *Demiri*, seu *Demiraeus* a patria cognominabatur. Quod vero notandum, non tamen est Historia proprie dicta naturalis animalium, quam Florilegium ex diversis auctoribus, qui de animalibus etiam in locis peregrinis, & aliud agentes, & stilum exercentes locuti sunt. Huiusce Operis exemplar duobus comprehensum voluminibus habetur in Bibliotheca Leidensi, & in aliis Bibliothecis, non tamen integrum passim occurrit.

Codex in 4. maximo bombycinus, luce dignus, constat paginis 369. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

CLXXXIII.

PORPHYRII ISAGOGÉ, Syriaca, cum initio libri *Perihermenias* Aristotelis, interprete *Honaino*, filio *Isaac*, Medico, de quo supra.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 26. Syriacis literis, & sermone exaratus Romae, anno Christi MDXCII. a Presbytero *Melchisedech de Hasan-Cepha*, de quo consule Codicem LXXI.

CLXXXIV.

ARISTOTELIS LIBER PERIHERMENIAS, Syriacus, cuius initium in superiori Codice habetur; interprete supra laudato *Honaino*, filio *Isaac*, Medico Syro, qui obiit anno Christi octingentesimo septuagesimo sexto.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 31. Syriacis literis, & sermone exaratus a *Melchisedech Presbytero de Hasan-Cepha*, Mesopotamiae oppido, superioris Codicis Calligrapho, die vicesima Aprilis, anno Christi MDXCII. ut ad utriusque calcem adnotatur.

CLXXXV.

LIBER INDICATIONVM ET PROGNOSTICORVM: seu Philosophia Arabico-Syriaca, ab *Abu-Ali Bar-Sina*. (Avicenna) Arabice edita, & in Syriacum sermonem translata a *Gregorio Bar-Hebraeo*, *Orientis Maphriano*, ut sub eius initium legitur, & idem *Bar-Hebraeus* testatur in Chronico Syriaco Part. I. ubi Avicennae opera

recensens : *Et unum (inquit) ex eius operibus admirabilem librum , qui Indicationum , & Prognosticorum inscribitur , ego humilis ex Arabico in Syriacum transuli .*

Codex in 4. bombycinus , constat paginis 132. Syriacis literis , & sermone cum textu Arabico exaratus a *Ioanne filio Bacchi* , Sabbato , die decima sexta Canon prioris (Decembris) anno Graecorum MDXC. (Christi 1279. ut ad eius calcem adnotatur .

CLXXXVI.

BVTYRVM SAPIENTIAE ; alias *Liber magnus Sapientiae Sapientiarum ;* sive *Philosophia Syriaca* bipartita ad mentem Aristotelis , auctore *Mar-Gregorio Bar-Hebraeo* , cognomento *Abulpharagio* , *Orientis Maphriano* , seu *Primate* , de quo alibi .

Pars prima continet *Opera Logica* , cum quibusdam *Notis* , ac *Interpretationibus Arabicis* in margine , novemque absolvitur libris , videlicet :

- I. *Liber Isagoges* : habet Capita tria , Sectiones vero decem & octo .
- II. *Liber Categoriae* : in Capita tria , & Sectiones septemdecim divisus .
- III. *Liber Peribermemias* : continet Capita novem , Sectiones duodequadragenta .
- IV. *Analyticae liber primus* : habet Capita septem , Sectiones quatuor supra quadragenta .
- V. *Analyticae liber secundus* : continet Capita novem , Sectiones triginta novem .
- VI. *Liber Dialecticae* : habet Capita octo , Sectiones triginta duas .
- VII. *Liber Sophisticae* : continet Capita quinque , Sectiones quindecim .
- VIII. *Liber Rhetoricae* : habet Capita septem , Sectiones quadragenta tres .
- IX. *Liber Poëticae* : habet Capita tria , Sectiones octo ; tertium vero caput in proxime sequentem Tomum coniectum est .

Codex in 4. bombycinus , constat paginis 281. Syriacis literis , & sermone exaratus anno Graecorum MDCLI. (Christi 1340.) a *Negemo Presbytero* , ut in eius clausula adnotatur . Interpretationum vero , ac Notarum Arabicarum , quae in eiusdem margine passim occurrunt , auctor est *Daniel Rabbanus* , idest *Doctor* , qui Codicem hunc sibi comparasse adnotat pagina eiusdem 3. a *Rabbano Iosepho Presbytero* , filio *Cyriaci* , *Syro* , anno Graecorum MDCLXXVIII. (Christi 1368.) .

CLXXXVII.

CLXXXVII.

BUTIRVM SAPIENTIAE : alias *Liber magnus Sapieniae Sapieniarum*, five Philosophia Syriaca *Mar-Gregoris Bar-Hebraei*, cognomento *Abulpharagii*, *Orientis Maphriani*.

Pars altera, continens Opera Physica, & Metaphysica, ex Aristotelis libris desumpta, quibus praemittitur Caput tertium Poëticae, quod in superiori Codice desiderari, supra innuimus.

Opera quidem Physica libris octo absolvuntur, videlicet :

- Liber I. *De Physica auscultatione* : habet Capita quinque, Sectiones vero triginta tres.
- Liber II. *De caelo, & mundo* : habet Capita quinque, Sectiones viginti octo.
- Liber III. *De Meteoris* : habet Capita quatuor, Sectiones sex.
- Liber IV. *De generatione, & corruptione* : habet Capita quatuor, Sectiones septemdecim.
- Liber V. *De fossilibus* : habet Capita quinque, Sectiones item septemdecim.
- Liber VI. *De plantis* : habet Capita quatuor, Sectiones undecim.
- Liber VII. *De animalibus* : habet Capita sex, Sectiones viginti sex.
- Liber VIII. *De anima* : habet Capita quatuor, Sectiones unam & viginti.

Opera autem Metaphysica, quae Theologica nuncupantur, in duos Tractatus dividuntur.

Tractatus primus duobus absolvitur libris, quorum :

- Liber I. *De origine, & Auctoribus Philosophiae* : habet Capita octo, Sectiones duas & quinquaginta.
- Liber II. *De Theologia, seu Metaphysica* : habet Capita sex, Sectiones tres.

Tractatus secundus : complectitur tres Libros, ut sequitur :

- Liber I. *Ethnicorum* : habet Capita sex, Sectiones viginti duas.
- Liber II. *De Oeconomicis* : habet Capita tria, Sectiones octo.
- Liber III. *De Polysicis* : habet Capita item tria, Sectiones octo.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 227. Syriacis literis, & sermone exaratus a supra laudato *Negemo*, filio *Diaconi Abulpharagii Medici*, cognomento *Bar-Cassii*, *Presbytero*, & *Monacho Mardineuh*, Syro *Iacobita*. Huiusce autem Codicis descriptioni extrema manus adcessit feria secunda, die octava mensis *Nisan* (Aprilis) anno Graecorum MDCLI. (Christi 1340.) ut manu eiusdem *Negemi* ad Codicis calcem adnotatur.

CLXXXVIII.

CLXXXVIII.

OPUSCULA LOGICA, PHYSICA, ET METAPHYSICA ABU-ALI BEN-SINAE, vulgo *Avicennae*, de quo infra. Prodierunt Arabice cum ipsius Canonis Medicinae Lib. V. Romae ex typographia Medicea, anno MDXCIII. in folio; & cum versione Gerardi Cremonensis, castigatione Andreae Albagii, & notis Ioannis Costei, necnon Ioannis Pauli Mongii, Venetiis per Iuntas 1608. Tom. II. in folio.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 437. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

CLXXXIX.

ANONYMI DIALECTICA, Arabica, cui extrema manus adcessit, die decima nona mensis Sciabbani, anno Hegirae 1018. (Christi 1600.) ut ad eius calcem adnotatur.

— Mabometis, filii Davidis Al-Sanbagii, Grammatica Arabica, dicta *Giarumia*, seu *Agrumia*, de qua infra.

Codex in 4. bombycinus, principio mutilus, constat paginis 191. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CXC.

ANONYMI COMMENTARIUS IN LIBRUM PRAEDICAMENTORUM, ET PERIHERMENIAS ARISTOTELIS, Arabicus; cui subnectitur: — Fragmentum Operis Abu-Acmetis Al-Gazalii, *Iamua Scientiarum* inscripti, & in septem Capita distributi, quorum:

- I. De doctrinae praestantia.
- II. De recta ad doctrinam capeffendam intentione.
- III. De signis, quibus veri Doctores a falsis dignoscuntur.
- IV. De disciplinis studio dignis, illarumque partitione.
- V. De disputationibus, & conditionibus ad disputandum requisitis.
- VI. De docentis, & discantis officiis.
- VII. De Principum muneribus, & salariis; quatenus liceat Doctoribus illa accipere, & insumere.

In-

Integrum huiusce Operis exemplar exstat inter Codices Arabicos Bibliothecae Regiae Parisiensis sub num. CMXVIII. Eius auctor Al-Gazalius, vir doctrina, pietate, & morum gravitate apud plerosque Mahometanos celeberrimus (qui pleno nomine adpellatur *Abu-Acmet Mahometes Zineddinus*, idest, *Fidei ornamentum*, *Al-Gazalius*, *Sciapbeita*) natus est Tusi (unde ei etiam cognomentum *Tusensis*) Chorasanae urbis, anno Hegirae ccccl. (Christi 1048.). In Collegio, Nezamia nuncupato, a Nezam-Almuc, Malech-Sciahi Regis Vice-Cancellario, Bagdadi fundato, usque ad annum Hegirae cccclxxxviii. Magistri, & Imami munere functus est; inde solitariam vitam amplexus, postquam Meccam religionis ergo adiisset, redux in patriam, moritur anno Hegirae quingentesimo quinto, vel ut alii malunt, decimo (Christi 1116.). Praeter superiorem Ianuam Scientiarum, & Metaphysicam, seu Theologiam, de qua infra; scripsit docte, si quis alius, sexaginta ferme Volumina, quorum praecipua titulos hosce praeferunt. I. *Abia olum Eddin*: idest, *Liber de Scientia rerum* ad fidem pertinentium. Dividitur in quatuor partes, & pars unaquaeque in capita decem; ubi de cultu Dei Optimi Maximi, de fundamentis Fidei articulis, & praeceptis Moslemanicis, deque virtutibus probo Mahometano peculiaribus, & vitiis, quae singuli vitare tenentur. II. *Maaref Al-Akliab*: idest, *de Notitiis intellectualibus*: constat capitibus quinque, quorum primum de Arte ratiocinandi: secundum de rebus Metaphysicis, & Theologicis: tertium de verbo, & sermone: quartum de arte scribendi: quintum de fine, & proposito in rebus agendis. III. *Al-Monbad men al'Dhalal*: idest, *Sublatio errorum*, ubi ostenditur quid in Philosophorum scriptis Mahometanae fidei vel adversum, vel consentaneum sit. IV. *Almadbmun bebi men gair abel bebi*: idest, *quod debet iis abscondi, qui illius cognitione indigni sunt*. Ibi solvuntur quaestiones nonnullae, circa Mahometanana Religionem auctori propositae. V. *Mesbat al anuar*, idest, *Fax luminum*: dividitur in tres articulos, quorum primus, de Deo, quod solus sit vera lux: secundus, de secundariis luminibus, Moyse scilicet, Christo, Mahomete &c. tertius, de illo Mahometis dicto: *Deum velis septuaginta contegi, & obnubi*. VI. *Margia al salehin*: seu, *Fiducia iustorum*: opus Asceticum, ubi multa ad pietatem, unionemque cum Deo hortamenta. VII. *Nassibat al Moluc*: idest, *Monita ad Principes*; ubi Gazalius Sultanum Malech-Sciahum Selgiucidam perpetuo adloquitur. VIII. *Hall al romuz fi Mesasib al Conux*: idest, *Solutio mysteriorum*, ad thesauros referandos. In eo opere reperias trium alphabetorum inversorum sensus reconditos, illorumque tam ad morborum curationes, quam ad alia mira patranda, occultam virtutem. IX. *Katem*: seu, *Sigillum magicum*, quo de recondito literarum Arabicarum sensu, & mystica illarum operatione differitur. X. *Astronomiae compendium*, quod una cum haecenus recensitis Gazalii libris, exstat in laudata Bibliotheca Parisiensi, & in Vaticana sub variis numeris. II. *Poemata diversa*.

Mo-

Moralia , & Philosophica , quae a Geusi cum aliis laudati Gazali Operibus apud Leonem Afrum fufius recensentur .

Codex in 4. bombycinus , in fine mutilus , constat paginis 26. Arabice , charactere Mograbino , seu Mauritanico exaratus .

CXCI.

LIBER SAPIENTIAE DE EXPOSITIONE NOVISSIMORVM , Turcicus , in capita quatuor distributus , quorum :

I. De caelo , & mundo .

II. De generatione , & corruptione .

III. De quidditate animae rationalis .

IV. De ipsius felicitate , & infelicitate : auctore Imamo Fa-
creddino Mabomete , filio Omari , cognomento *Ebn al-Chatibo* , *Razio* , seu
Razensi , a patria *Raia* , Parthiae metropoli , Philosopho , Medico , &
 Iurisperito insigni , qui haereseos crimine convictus , iussu Regis Grana-
 tae veneno sublatus est circa annum Hegirae DCVI. (Christi 1209.)
 aetatis sexagesimo tertio . De eo haec habet Geusi Chronographus Ma-
 hometanus , ex versione Ioannis Leonis Afri loco supra citato : „ Ebn
 „ al Chatibus (idest *filius praedicatoris*) fuit vir magnae elegantiae tum
 „ in soluta , tum in ligata oratione ; adeo ut tempore eius nunquam
 „ neque Cancellarius , neque Scriba par , aut similis ei existerit ; sed qui-
 „ libet fatebatur , & simpliciter fatetur , ei illam inesse gratiam , quae
 „ nec lingua , nec calamo scribi potest . Propter quod ab Imamo
 „ Cairi , atque Curiae Orientalis titulus ei datus est , *Lingua Fidei* :
 „ diciturque Ebn al Chatibus nihil scripsisse pro parte Domini sui ,
 „ quin effectum fuisset , quod volebat , propter epistolarum elegantiam :
 „ quoniam erat ei gratia quaedam colligandi tum carmina , tum exem-
 „ pla poetica , aut dictiones Philosophiae , ac etiam res sacras , quibus
 „ & corda , & omnes hominum sensus tetigerat . Opera autem eius
 „ sunt : Famosissimus Liber in Medicina , cuius titulus est *Elm-Supbi* ,
 „ in quo Medicorum omnia consilia collegerat cum eorum argumentis
 „ & rationibus secundum omnium opinionem , & novissime , quo Me-
 „ dici moderni utuntur , brevibus verbis exprimit . *Flos Cancellariorum* , *Se-*
 „ *cretariorumque* , in quo sunt omnes eius epistolae , quas nomine suorum
 „ Dominorum Imperatori , Sultano , & Regibus Africae scripsit . Sic
 „ etiam adsunt epistolae , quas suo nomine multis Dominis , Secretariis ,
 „ atque sui similibus Consulariis detulerat , tribus voluminibus collectae :
 „ & iste Liber perrarus est , nec nisi in Bibliothecis Magnorum Princi-
 „ pum reperitur . *Chronica Granatae* , omniumque hominum notabilium ,
 „ doctissimorum , & dominorum , qui ingressi fuerant Granatam , duo-
 „ decim voluminibus absoluta . Huius tamen operis alium ab Ebn al
 „ Cha-

„ Chatibo Cazio auctorem facit Herbelotius Biblioth. Orient. pag. 991.
 „ nempe Mahometem Ebn al-Chatibum, filium Abdallae, Corduben-
 „ sem. *Historia Mahometanorum* metrica. *Historia Regum*, ac Dominorum
 „ Granatae. *Textus Theologiae* carminibus editi. *Intentio Philosophorum*
 „ similiter. *Phylacteria Margaritarum preciosarum*. Recensebat in ea omnes
 „ Poëtas doctissimos, Opifices, atque Legistas, illos scilicet, qui fue-
 „ rant eius praeceptores, ac etiam illos, quos sui pares exstiterant. Re-
 „ censuit etiam disputationes inter eum, & ipsos existentes, & eorum mo-
 „ res, & carminum, & epistolarum flores. *Sol Februarii*, opus in vi-
 „ tuperium, & laudem civitatum egregiarum, quas ipse viderat. In
 „ principio autem eius laudat quandam civitatem, & eius populum,
 „ quod creditur ab omnibus, talem civitatem habere non posse tale
 „ aliquod vitium, & e converso. Postea vero, cum quibusdam exce-
 „ ptionibus vituperantibus, omnes considerat laudes praeteritas suffecisse
 „ in excusatione vitiorum subsequantium; ob quem librum a Dominis, &
 „ populis malae opinionis habitus est, & inimicatus; sed propter eius do-
 „ ctrinam, & linguam eum venerari cogeantur &c. „ Hucusque Geusius.

Alios a praenotatis titulos Ebn al-Chatibi Operibus inscribit idem
 Ioannes Leo Afrus apud Cl. Fabricium Bibl. Gr. Vol. xiii. pag. 290.
 nimirum: I. *Via publica Theologiae*. II. *Iudicia Theologiae*. III. *Lamps*
Theologiae. IV. *Commentaria in Aristotelis libros*. V. *Expositio Alcorani*.
 VI. *Epitome Metaphysicorum Avicennae, cum Commentariis*. VII. *Solutio*
mille Constitutionum Theologicarum. VIII. *Desiderium in ordine disputationum*.
 IX. *Decretum absconditum Magiae, & Cabalae*, quod inter scripta eius
 deperdita recenset ante dictus Afrus apud Fabricium ibidem.

Herbelotius tandem Biblioth. Orient. pag. 712. hos praeceteris
 Ebn al-Chatibi libros laudat, ut sequitur:

„ Les principaux Ouvrages de l'Imam Fakhreddin, sont: I. *Er-*
 „ *schad alnadhar ela latbaif alafkar*, Introduction dans les Mylteres les
 „ plus subtils, pour les Gens d'Esprit, où ce Docteur recherche des
 „ raisons Philosophiques, pour prouver, & pour expliquer les Principes
 „ du Musulmanisme. II. *Mobassel alafkar*, est un Livre de Metaphy-
 „ sique, & de Theologie Scholastique, qui a été commenté parplusi-
 „ eurs Auteurs. Il est dans la Bibliotheque du Roy num. dccccxxxii.
 „ III. *Ossoul eddin*. Les Principes de la Foy, est aussi un de ses Livres
 „ divisé en cinquante Questions, qui regardent également la Philosophie,
 „ & la Theologie. La première est contre l'Eternité du monde, par
 „ où il paroît, que cet Auteur n'étoit pas si Aristotelicien que ses
 „ ennemis le vouloient faire croire, pour le décrediter. Ce Livre est
 „ dans la Bibliotheque du Roy, num. dcxxx. IV. Il y a un Livre
 „ intitulé *Ekbtiarat al Nagiouniab*, Des Elections Astronomiques; & un
 „ autre, qui porte le titre d'*Arbâin fi Ossoul eddin*, qui sont attribuez
 „ aussi à ce même, Docteur, comme un autre Ouvrage, intitulé,
 „ *Mabfoul*. „ Hucusque Herbelotius.

Part. II.

Vu

Co-

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 369. Turcicis literis, & sermone exaratus.

CXCII.

COMMENTARIUS IN LOGICAM: Resalat al-Sciamsiah, idest, *Epistola Solaris* inscriptam, Arabice, auctore *Mulana*, idest, *Domino nostro Corbeddino, Rasensi*, qui claruit circa annum Hegirae 1000. (Christi 1397.). Edidit etiam Tractatum de Iure Gentium, & Commentarium in Astronomica Nassireddini Tusensis, quos laudat Herbelotius. Epistola vero Solaris, sive Logica praenotata auctorem habuit *Negmeddinum Ali, filium Omari, Cazvinensem*, discipulum, ut vulgo creditur, eiusdem Nassireddini Tusensis, de quo infra. Exstat idem Commentarius in Bibliotheca Vaticana, & Parisiensi sub num. CMXL.

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 123. Arabicis literis, & sermone exaratus, anno Hegirae 1000. (Christi 1397.) ut in eiusdem clausula notatur.

CXCIII.

ANOTMI LOGICA ET PHYSICA, secundum placita Scholae Aristotelicae, Arabice, cui subnectitur:
— *Commentarius in Institutionem Philosophico-Theologicam*, a *Cadi al-Baidavui* editam, cuius titulus Arabicus *Tbarualeb al anur*, idest *Ascendentia luminum*; auctore *Sciameddino Macmure*, filio *Abul-Kasemi*, Doctore *Asciarita*, seu de Secta Ali Abul-Hasani, filii *Ismaelis*, cognomento *Asciari* (de quo consule Cod. cxl. §. 22.) civitate *Hispahanensi*, qui obiit Cairi in Mescuita, seu delubro Mansoris Hachemi Bamrilla, sexti e Phatemitis Chaliphae, anno Hegirae 1000. (Christi 1398.) editis quatuor aliis Commentariis; in librum scilicet eiusdem al-Baidavui, de fundamentis Sectae Mahometicae: In expositionem Alcorani a Zamakschiaro publici iuris factam: in Epitomen Ben-Hagebi: & in selecta Nassireddini Tusensis dogmata. Al-Baidavuius autem institutionis Philosophico-Theologicae auctor inter Mahometanos praecipuus, qui pleno nomine adpellatur Nassireddinus Abu-Said Abdalla, filius Omari; natus Baidah (unde ei cognomentum Al-Baidavui) Persidis, haud procul ab urbe Scirasio oppido: Scirasii primus Cadi, seu Iudicem egit: inde Taurisii, ubi decessit anno Hegirae 1000. vel ut alii malunt, 1001. (Christi 1393.). Praecipua

in-

inter eius Opera haec recensentur : I. Expositio Alcorani ad literam, duobus absoluta voluminibus, & a variis Auctoribus Commentariis illustrata, quae hunc Arabice titulum praefert : *Anuar al-tanzil u-asrar al-tavil* : idest *Lumina revelationis, & Mysteria significationis*. II. Tractatus de fundamentis, & praecipuis Mahometicae Sectae articulis. III. Historia universalis *Nedham al-Tavarich*, idest *Ordo Chronicorum* inscripta, quam Auctor Medullae Annalium laudat frequenter. IV. Demum praenotata Institutio Philosophico-Theologica, cuius exemplar anno Christi MCCCCLXXVII. exaratum, cum Commentariis eiusdem Sciamseddini Hispahanensis, exstat in Bibliotheca Regia Parisiensi sub num. ccccx. ubi ipsius Commentarii Auctoris obitum in annum Christi MCCCXLVIII. ut in nostro Codice, cecidisse, adnotatum est.

Codex in 8. maximo bombycinus, in fine mutilus, constat paginis 127. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CXCIV.

NEGEMEDDINI ALI BEN-OMARI, discipuli Nassureddini Tusensis, *Dialectica Arabica*, cui titulus *Refsalat al-Sciamsiab*, idest *Epistola Solaris*: in Praefationem, & Capita quatuor divisa; quam Cotbeddinus Razensis, alique Mahometani Scriptores quamplures, secundum Aristotelis, Arabumque Philosophorum placita commentariis illustrarunt. Inscribitur autem *Refsalat al-Sciamsiab*; quia eius auctor Negemeddinus Ali, filius Omari, civitate Cazuinensis, seu Casbinensis, illam Chogiaho Sciamseddino, idest *Soli Fidei*, Aphdalo, Phadlallahi filio, quinto ex Sarbedarianitis Dynasta, circa annum Hegirae DCCXLVIII. nuncupavit.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 61. Arabicis literis, & sermone exaratus a Seniore Abdalla, anno Hegirae DCCCCLXXXIII. (Christi 1575.) uti ad calcem eiusdem adnotatur.

CXCV.

AV ACMETIS AL-GAZALII METAPHYSICA ET THEOLOGIA, secundum doctrinam Mahometanorum, Arabice, in duos Libros divisa, & unumquemque Librum in varia Capita, & Sectiones, ut sequitur:

Liber I. *De scientia rerum universalium*: habet Capita sex, quorum:

I. *De essentia*: continet Sectiones decem.

V u 2

II.

- II. De *existentia* : Sectiones duas .
- III. De *unitate* , & *pluralitate* : Sectiones viginti .
- IV. De *necessario* , & *possibili* : Sectiones duodecim .
- V. De *privatione* , & *contingentia* : Sectiones quinque .
- VI. De *substantia* : habet Sectiones quindecim .
- VII. De *accidentibus* : Sectiones quinque .

Liber II. De *scientia rerum intellectualium* : complectitur Capita sexdecim , quorum :

- I. De *anima humana* , eiusque *potentiis* : habet Sectiones octo .
- II. De *reliquis substantiis spiritualibus* , *Angelis* , scilicet , & *Daemonibus* : Sectiones tres .
- III. De *nominibus* , & *attributis Dei* : Sectiones duas .
- IV. De *eius Unitate* : Sectiones quatuor .
- V. De *eiusdem cognitione* : habet Sectiones tres .
- VI. De *visione Dei* : ubi Deum oculis corporeis conspici posse contendit auctor Gazalius : Sectiones quatuor .
- VII. De *opere sex dierum* , seu *creatione caeli & terrae* : Sectiones quinque .
- VIII. De *inspiratione divina* , seu de *diversimodo divini Numinis adflatu* ; cum *Commentariis Davidis Caesareensis* , qui claruit circa annum Hegirae DCXXVIII. (Christi 1318.)
- IX. De *providentia* , seu *dispositionibus divinis in constitutione imperii humani* . Huic similem praefert titulum *Tractatus Mobied-dini Mahometis* , filii *Ali* , cognomento *Em-Arabi* , Hispani , qui claruit anno Hegirae DCXXVII. (Christi 1229.) ediditque varios libros , quos recenset *Herbelotius Biblioth. Orient.* pag. 121.
- X. De *prophetia* : habet Sectiones duas .
- XI. De *apostolatu Mahometis Prophetarum* .
- XII. De *summa dignitate Prophetarum* : ubi eos *Angelis praestantiores* esse , contendit .
- XIII. De *fide* , & *obedientia* : Sectiones duas .
- XIV. De *officiis Antistitum* : Sectiones quatuor .
- XV. De *ultimo iudicio* .
- XVI. De *Paradiso* , & *Inferno* : habet Sectiones octo . Exstat idem Opus inter *Codices Arabicos Bibliothecae Vaticanae* sub num. XXXV.

Methaphysicam , & *Theologiam Scholasticam* , *Holm al-Kelam* vocant *Mahometani* , seu *scientiam verbi* , quasi in verbo Dei , hoc est nugacissima *Alcorani* farragine fundatam , & disputatione stabilitam . Fuit autem haec *Theologia* partus *Motazelitarum* (de quibus consule *Codicem CXL.*) qui quum , imperante *Mamone* , filio *Aaronis Ra-*

Raschidi, septimo Abbassidarum Chalipha, Philosophi, in Arabicam translati essent linguam, eorum argutiis in subsidium vocatis, novam plane, aliis principiis innixam, dederunt Theologiae methodum, de qua vide Herbelotium, & Hottingerum Biblioth. Orient. Lib. 111. Par. 11. Cap. 11. Al Gazalius autem erat Sectae Motazelitarum primarius, & ideo inter haereticos a nonnullis reputatus.

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 166. Arabicis literis, & sermone exaratus ab *Abd-al-Omaro, filio Iosephi, filii Hafani, Adenensi*, sive de urbe Arabiae Felicis *Adeno*, feria secunda, die septima mensis *Scervali*, anno *Hegirae DCCCCXCVIII.* (Christi 1589.) ut in eius clausula adnotatur.

CXCVI.

PORPHYRII ISAGOGUE, Syriaca, ex versione *Honaini, filii Isaac*, Syri, de quo supra. Hanc Hatireddinus Baherius Arabici iuris fecit, & Abrahamus Mostabscerus, qui obiit anno *Hegirae DCCCCX.* (Christi 1504.) versibus in literam *Tau* desinentibus expressit. Isagogae subnectitur:

— *Ordo Librorum*, quos scripsit Aristoteles, & *Index Scriptorum*, Arabum, & Syrorum, qui eius libros aut Syriace & Arabice vertebant, aut in epitomen redegebant, commentariisque illustrabant; quem ordinem, & Indicem Mahometes, filius Isaac, Arabicum fecit, & Cl. Hottingerus Biblioth. Orient. Lib. 111. Par. 11. Cap. 11. unde peti potest, Latinis hominibus patefecit. De reliquis Syris, Arabibusque operum Aristotelicorum Interpretibus, qui a laudato Hottingero omittuntur, vide Herbelotium in Biblioth. Orient. Parisiis anno MDCXCVII. impressa. De varia autem Philosophiae Aristotelicae tam apud Graecos, quam apud Latinos fortuna, consulendus Launoïus in singulari libro hac de re edito, cuius summam exhibet Fabricius Biblioth. Graec. Tom. 11. pag. 178.

— *Aristotelis Stagirisae Macedoniensis Philosopharum Principis Vita*, Syriaca, ex variis Auctoribus Graecis ab Anonymo collecta, ubi eum eodem quo Demosthenes anno, Olymp. scilicet CXIV. 3. aetatis LXIII. ante Aeram Alexandrinam Graecorum XI. (Christianam vero CCCXXII.) e vita decessisse adfirmat.

— *Eiusdem Aristotelis Liber Praedicamentorum*, Syriacus, ex versione laudati *Honaini, filii Isaac, Medici Syri*.

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 64. Syriacis literis, & sermone exaratus *Romae, a Moyse Mardeno, Ignatii Patriarchae Syrorum Iacobitarum ad Iulium III. Pontificem Maximum Legato*, qui postea Vindebonensem Novi Testamenti Syriaci editionem sub Widmanstadio castigavit, ut diximus supra in Notis ad Codicem xxxv.

CXCVII.

CXC VII.

COTBEDDINI RAZENSIS COMMENTARIUS IN LOGICAM: RESSALAT AL-SCIAMSIAN, idest *Epistola Solaris* inscriptam, cuius auctor est Negemeddinus Ali, filius Omari Casuinenfis, seu Casbinenfis, de quo supra. Exstat idem Opus in variis Bibliothecis, in quibus Codices Orientales occurrunt.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 140. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

CXC VIII.

LOGICA NEGEMEDDINI ALI, BEN-OMARI, DISCIPULI NASIREDDINI TVSENSIS: RESSALAT AL-SCIAMSIAN, seu *Epistola Solaris* inscripta, & ab auctore Chogiaho Sciamfeddino, quinto ex Saredarianitis Dynastae nuncupata; cum Commentariis *Cubeddini Razensis*, in Praefationem, & Capita quatuor distributis. His subiungitur:

— *Gemaleddini Abu-Mabometis Abdallae, filii Iosephi, filii Hesciami*, qui claruit circa annum Hegirae DCCXLIX. (Christi 1348.) Tractatus de genuina Arabismi pronuntiatione, & peritia, in Capita septem divisus, cui auctor extremam manum imposuit anno Hegirae DCCXLIX. ut in eius exemplari Regio-Parisiensi MCCXXXI. adnotatur.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 87. Arabicis literis, & sermone eleganter exaratus.

CXC IX.

DIALECTICA ET METHAPHYSICA, Arabice, novem Libris absoluta; sed praeter initium Dialecticae, cetera desiderantur.

Codex in 8. bombycinus, Arabicis literis, & sermone exaratus, constat paginis 8. a prioribus octo foliis mutilus.

CC.

GREGORII BAR-HEBRAEI, cognomento *Abulpharagii*, *Orientis Maphriani*, seu *Primatis*, *Philosophia*, *Syriace* inscripta *Mercatura preciosa de Arte Logica*, & *Dogmatibus Philosophicis*, secundum principia Aristotelis. Est autem Compendium maioris Operis, quod exstat in aliis Codicibus Syriace, & Arabice. Dividitur in duas Partes, quarum:

Pri-

Prima : *De introductione ad Philosophiam*, seu *Logica* : habet quinque Capita.

Alteri vero *de Physica*, complectitur Capita quatuor ; ubi etiam de Prophetia, miraculis, visionibus, & somniis disseritur.

Ad marginem adiectae sunt cuiusdam *Monachi Harebi* Notae, ac Interpretationes difficiliorum Syriaci idiomatis vocabulorum Arabicarum.

Ad calcem Codicis adnotantur bona ad Ecclesiam, & Monasterium S. Cyriaci in Mesopotamia pertinentia.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 180. Syriacis literis, & sermone exaratus ab *Ignatio Syro*, anno *Graecorum MDCCVII.* (Christi 1396.) uti sub finem notatur.

CCI.

PŒMA PHILOSOPHICVM SVB TITVLIS QVADRAGINTA SEPTEM, Arabicum, auctore *Abul-Mobalio Sabido*, filio *Ali*, filii *Kasemi*, *Hariræo*, seu de *Harira*, Persidis castro, qui claruit circa annum *Hegiræ DCLXXVIII.* (Christi 1279.).

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 38. Arabicis literis, & sermone exaratus, ut in fine legitur, a *Davide*, filio *Abdallæ*, die *vi-cesima prima mensis Rabibi prioris*, anno *Hegiræ DCC.* (Christi 1300.).

CCII.

ACRETIS BEN IOSEPHI TIPHASCARI CAIRENSIS, Florilegium Cogitationum, sive Tractatus de *Lapidibus pretiosis*, & eorum utilitatibus, viribus, & usu, Arabicus : in Praefationem, & Sectiones viginti quinque, totidem lapillorum genera complectentes distributus : ubi de adamantibus praesertim, carbunculis, smaragdis, saphiris, topatiis, amethystis, onyche, achate, aliisque lapidibus pretiosis, quos Arabia, Aethiopia, Indicaeque regiones sup-
peditant, fusius disseritur.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 29. Arabicis literis, & sermone exaratus ab *Abdal Harizo*, filio *Thaberi*, filii *Isae*, *Curdæo*, anno *Hegiræ DCCCLXXXVII.* (Christi 1482.) ut in eius clausula adnotatur.

CCIII.

CCIII.

REVELATIO ARCANORVM, five Tractatus Philosophicus, plerumque superstitiosus, in Capita quindecim distributus: in quo de visionibus, adparitionibus, somniis, & eorum interpretatione ordine Alphabetico disseritur, Arabice: auctore *Abu Tabero Abrabamo*, filio *Iabiae*, seu *Ioannis*, filii *Al-Gannami*, *Hanbalita*, idest *Sectae Acmetis*, filii *Hanbali*, Professore, qui claruit circa saeculum Hegirae octavum.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 174. Arabicis literis, & sermone, exaratus.

CCIV.

COMMENTARIUS IN LOGICAM NEGEMEDDINI CAZVINENSIS: RESSALAT AL-SCIAMSIAN, idest *Epistola Solaris*, inscriptam, de qua supra, Arabice: auctore *Borhaneddino*, filio *Kemaleddini*, qui claruit in Perside circa annum Hegirae DCCCCXVIII. (Christi 1512.) ut ex aetate eius filii, huiusce Codicis Calligraphi,prehenditur.

Codex in 8. oblongo bombycinus, constat paginis 112. Arabicis literis, & sermone exaratus ab auctoris *Borhaneddini* filio *Hemado*, qui in ipsius clausula haec adnotat: *Explicit Deo favente hic Liber sapientia refertus, quem pater meus Borhaneddinus, cuius Deus misereatur, paucis ab hinc annis composuit per me peccatorem Hemadium Agemensem (idest Porjam) feria quarta, die vicesima nona mensis Gemmadi posterioris, anno Hegirae DCCCCXXXIV. (Christi 1527.).*

CCV.

TRACTATUS DE LAPIDIBVS PRETIOSIS, adamantibus scilicet, carbunculis, smaragdis, &c. deque eorum utilitate, viribus, & usu, Arabice in Epitomen redactus: auctore *Acmete*, filio *Iosepbi Tipbascae*, *Cairensi*, de quo supra. Titulus huiusce Operis Arabicus est: *Azbar al-Afkar fi ghaubar al-beggjar*: idest *Florilegium Cogitationum, de substantia, & proprietate lapillorum*. Eius Auctorem male vocat *Hottingerus* *Biblioth. Orient.* pag. 246. *Abingaeum*, pro *Tipbascae*; quum tam in utroque nostro Codice, quam in aliis eius-

eiusdem Operis exemplaribus, quae in Vaticana; & Regia Parisiensi occurrunt, legatur ut supra *Acnotes Ben-Ioseph Al-Tipbascaci*, quem Herbelotius cognominat *Abul-Abbasum Sciufcarum Al-Caberium*, sive *Cairensem*.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 16. Arabicis literis, & sermone eleganter exaratus.

CCVI.

COTBEDDINI RAZENSIS COMMENTARIA IN LOGICAM: RESSALAT AL SCIAMSIAN inscriptam, de qua supra, in Praefationem, & Capita quatuor distributa, Arabice.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 155. Arabicis literis, & sermone exaratus. Pertinuit ad *Ignatium Nebemem*, Syrorum *Iacobitarum Patriarcham sexagesimum septimum*, ut ad calcem notatur.

CCVII.

COMMENTARIUS IN ISAGOGEN PORPHYRII, ET DIALECTICAM ARISTOTELIS, Arabicus, auctore *Gemaleddino Abu Mahomete Abdalla*, filio *Iosephi*, filii *Hesiami*, qui claruit circa annum Hegirae DCCXLIX. (Christi 1348.) ut dictum est supra in Notis ad Codicem CXCVIII. cui subiunctus est eiusdem de genuina Arabis pronuntiatione, & peritia Tractatus, in Capita septem divisus.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 82. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCVIII.

EXPLICATIO ISAGOGES PORPHYRII, Arabice, *Ressalat*, sive *Mokademas al-Asbiriab*, idest *Epistola*, seu *Praefatio Asbirica*, inscripta: auctore *Asbireddino Mophadelo*, *Omari filio*, *Al-Abbarensi*, seu ex *Abbaro*, Persidis oppido oriundo, insigni Philosopho, & Medico, qui claruit in *Romaea*, seu *Natolia*, circa annum Hegirae DCXXVII. (Christi 1229.). Is autem Liber eo est apud Mahometanos in pretio, ut quam plurimi ad illum illustrandum, & Commentariis, Scholisque locupletandum adcesserint: exstatque in variis Bibliothecis, ubi Orientalium Codices occurrunt.

— *Anonymi Commentarius in Librum*, cui titulus est *Dialogus Magistri*,
Part. II. Xx G

U Discipuli de Religione Mahometana, Arabicus, Sultano, Amurathi Selimi filio, Turcarum Imperatori, ab auctore inscriptus, ut in eius titulo legitur.

Codex in 8. chartaceus, constat paginis 103. Arabicis literis, & sermone exaratus, ab *Hofaino*, filio *Hadri*, anno *Hegirae* MCCIX. (Christi 1629.) ut liquet ex nota ad eius calcem adiecta.

M E D I C I.

CCIX.

CANONIS MEDICINAE, LIBER PRIMVS DE SANITATE TVENDA, seu de Medicina speculativa, & practica in genere, Arabicus, in quatuor partes divisus, auctore *Avicenna*, qui Arabice adpellatur *Abu-Ali Hofainus Abdalla*, *Ebn Sina*, cognomento *al-Sciaich al-Rais*, seu *Doctorem Princeps*, civitate *Bucharenfis*, nimirum ex *Buchara* vetustissima urbe, ad *Euphratis* fluvium non longe ab ostio, qua parte respicit *Arabiae* desertae montes, sita. Haec patria est *Abu-Ali Ebn Sinae*, quem *Avicennam* Latini vocant; quamquam eius pater ex *Belch* urbe de *Chorasani* fuerit. *Ludovicus Nonnius* forte vellet esse *Avicennam* sibi conterraneum; nam in sua *Hispania* adserit *Avicennam* *Coridubensem* esse; sed *Orientalium* rerum *Scriptores*, ac praecipue *Ben-Casem* diligentissimus auctor, qui *Virorum illustrium* vitas scriptas reliquit, contrarium adfirmat, quum *Avicennam* in quodam *Bucharae* pago natum esse teneat, anno ab *Hegira* CCCLXX. (Christi 980.). *Avicenna* ergo, his in partibus natus, omnes studiorum suorum gradus evaserat, quum nedum octavum decimum aetatis annum adtigisset; nam *Medicinae* studiis teneris ab annis se dedit, inquit *Ben-Casem*, adeoque in illis adeo profecit, ut ipse primus ausus fuerit de *Regum*, ac *Principum* sanitate philosophari, & apud illos *Medici* officium exercere. Istud privilegium nulli ante ipsum *Medico* fuerat concessum; quoniam illius terrae *Reges* nulla *Medicorum* ope utebantur ante *Avicennam*; sed naturae beneficio, aut aliqua herbarum vi secreta, ac tuta experientia sanabantur. Ceterum *Avicenna* Libros fere centum a se conscriptos edidit, teste eodem auctore supracitato: scripsit enim de *Medicina* multos Libros, de *Philosophia* nonnullos, *Epistolas familiares*, *Thesaurum* in explanationem nominum tum herbarum, tum lapidum: Carmina quoque de anima, atque etiam de sanitate conservanda. Sed audien-

dus

„ dus est clarissimus Gregorius Bar-Hebraeus, Orientis Primas, qui Hist.
 „ Dynast. Part. X. haec de Avicennae patria, scriptis & obitu, ex ipso
 „ Avicenna, aliisque Mahometanis Scriptoribus desumpta, habet: „ His
 „ annis circa, Hegirae nimirum cccc. (Christi 1009.) claruit etiam
 „ scientiis Philosophicis Abu-Ali Al-Hofain Abdalla Ebn Sina, Do-
 „ ctorum Princeps, qui haec de se retulit. Pater, inquit, meus Bel-
 „ chensis fuit, unde se in Bucharam transtulit diebus Noë, filii
 „ Mansoris, & Villa (*Harmatain* dicta) procuranda occupatus est:
 „ matremque meam ex oppido, cui nomen Aphsciana, duxit, atque
 „ ibi ex ea nati sumus ego, & frater meus. Inde quum Bucharam
 „ migrassemus, missus sum ad praeceptorem, qui Alcoranum, & li-
 „ teras humaniores doceret; nec ante decimum aetatis annum comple-
 „ vi, quam Alcoranum, magnamque humanioris literaturae partem
 „ perdidiceram; adeout omnibus admirationi essem. Deinde misit me
 „ pater ad olitorem quemdam, qui Indorum computandi rationem
 „ callebat, ut ab eo discerem. Tum Bucharam pervenit Abu-Abdal-
 „ la Nabelensis, qui Philosophiam profitebatur, quem domi nostrae
 „ hospitio excepit pater meus, sperans fore ut ab eo discerem. Lo-
 „ gicae ergo terminos apud eum legi, ac de subtilitatibus eius nihil ei
 „ notum fuit; deinde ipse libros perlegere solus coepi, commentaria
 „ consulens: similiter in libro Euclidis, cuius ab initio quinque, aut
 „ sex propositiones apud ipsum legi; deinde totius libri solutioni incu-
 „ bui. Tum ad Almagestum quum me transferrem, deseruit me Na-
 „ belensis. Interim artis Medicae studio flagrans, pervolvi libros de ea
 „ compositos, & aegrotos invisi: atque innumerae mihi curandi ratio-
 „ nes ab experientia desumptae innotuerunt. Eram tunc temporis anno-
 „ rum sexdecim. Dein per sesquiannum libris legendis sedulo iucubui;
 „ ac quoties in aliqua quaestione perplexus essem, aut medium syllogis-
 „ mi terminum non invenirem, ad Templum me recepi, & ad omnium
 „ Creatorem preces supplex effudi, donec aperiretur mihi in eo quod
 „ abstrusum, ac difficile fuerat; noctuque domum meam reversus, lu-
 „ cerna coram me posita, legendo & scribendo operam dedi, & quan-
 „ documque invasit me somnus, aut debilitatem aliquam sensi, acce-
 „ ptum vini poculum bibi, donec ad me redirent vires; deinde ad
 „ legendum reversus sum. Quod si me occuparet vel levissimus somnus,
 „ de ipsis illis quaestionibus somniabam adeo, ut multarum ex ipsis ra-
 „ tiones mihi per insomnia notae factae fuerint. Nec ita facere destiti,
 „ donec solidam Dialecticae, & Physices cognitionem adquisivissem:
 „ deinde ad Theologiam progressus, librum Metaphysicorum perlegi,
 „ cuius tamen sensum non intellexi, nec perspecta erat mihi auctoris
 „ intentio; adeout quum quadragies ipsum pervolvisssem, ac iam memo-
 „ riar tenerem, nec tamen ipsum intelligerem, plane desperans dixi,
 „ fieri non potest, ut intelligatur liber iste. Ecce vero die quadam
 „ tempore pomeridiano, dum bibliopolas viserem, in manu intitoris

X x 2

„ cuius-

„ cuiusdam liber fuit , quem venalem proclamans , mihi obtulit . Ego
 „ vero indignabundus ipsum reieci , aiens , nulli rei utilem esse istam
 „ scientiam . Ille vero , emas a me eum , inquit ; vili enim pretio venit ;
 „ tribus eum drachmis tibi vendam , & possessori pretio eius opus est .
 „ Emi igitur . Erat autem liber Abu Nafri Al-Pharabii de scopo Me-
 „ taphysicorum ; quem domum reversus quum propere percurrissem ,
 „ statim libri sensus percepi , utpote quem iam memoria tenerem : ob
 „ quod gavisus aliquid in pauperes erogavi ; Deoque Optimo Maximo
 „ gratias egi . Quumque iam decimum octavum aetatis annum adtigis-
 „ sem , omnes scientias istas absolveram : eratque tum temporis rerum
 „ scientia mihi magis in promptu , at nunc magis matura ; alias eadem
 „ omnino est scientia , nec quidquam ei postea de novo adcessit . Tum
 „ mortuo patre , mutatus est mihi rerum status , & Sultani ditioni-
 „ bus quibusdam praefectus sum , incubuitque mihi necessitas Buchara
 „ migrandi , atque inde me Giorgianum transferendi , statueramque
 „ ad Principem Kabusum adcedere . At interea accidit , ut caperetur
 „ Kabus , & carceri inclusus moreretur . Deinde Dahestanum profectus ,
 „ morbo gravi ibi laboravi . Reversus in Giorgianum , de rerum mea-
 „ rum statu carmen composui , in quo versus ille cuiusdam habetur :

„ *Quum grandior evasissem , non fuit ulla regio mei capax :*
 „ *Quumque care venirem , non erat qui me curare vellet .*

„ Inquit Abu Obaida Al-Giuziani . Hucusque pertingunt ea , quae
 de se narravit Doctor : „ Heic autem aliqua memorabo eorum , quae de
 „ rebus ipsis vidi , dum eius consortio uteretur usque ad finem vitae ipsius .
 „ Inquit , interea dum Giorgiani commoraretur ; librum primum Canonis
 „ composuit , & Compendium Almagesti , aliaque . Deinde Raiam pro-
 „ fectus , Dominae ipsius eiusque filio Magedaddaulae operam collocavit :
 „ inde Casbin migravit , atque ex ea Hamadanum , ubi Codbanavviae se
 „ ministrum praebuit , ac rerum illius curam sustinuit ; deinde rogatus ,
 „ ut Viziri munus susciperet , eo functus est . Postea factum est , ut tu-
 „ multuarentur contra eum milites , qui quum sibi ab eo metuerent , in
 „ aedes ipsius irruentes , in carcerem abduxerunt , omnibus , quae habuit ,
 „ ablatis ; & Principem Scems-Addaulam ad necem illi inferendam solici-
 „ tarunt : ille vero abnuens , ad illum regno pellendum propendit , illis
 „ placere studens . At quum Doctor per quadraginta dies in amici cuius-
 „ dam aedibus delitisset , Princeps ipsum perquisitum denuo Vizirum
 „ constituit . Mortuo vero Scems-Addaula , filioque eius inaugurato ,
 „ quum ab eo peterent , ut idem Viziri munus obiret , recusavit Doctor ;
 „ seque Abu-Galebi pharmacopolae domi abdens , ibi totam Physicam ,
 „ & Metaphysicam , quae in libris Scepha habetur , absolvit , exceptis libris
 „ duobus de animalibus , & plantis . Quumque ab Ala-Addaula clam
 „ scripsisset , petens ut sibi ad ipsum adcedere liceret , ob hoc suspectui
 „ ha-

„ habitus est , atque hoc eius factum averfati , fedulo ipsum perquifi-
 „ verunt : quumque iudicio inimici cuiusdam proditum cepissent , in
 „ castellum , quod Berdawan adpellatur , perduxerunt , ubi Poëma com-
 „ posuit , in quo haec habentur :

„ *Introitus meus extra dubium est , ut vides :*

„ *Tota difficultas est quomodo exeam .*

„ Ibi quum quatuor mensibus mansisset , eductum Hamadanam
 „ adportarunt ; inde vero habitu Sophii evasit , comitantibus me , &
 „ fratre ipsius , ac duobus famulis , donec Hispahan pervenimus ; ubi
 „ in confessu Ala-Addaulae honorem & aestimationem pro merito con-
 „ secutus est . Ibi libros multos composuit . (Inquit idem) Doctor iste
 „ omnibus corporis facultatibus pollebat ; at ea , quae venerem spectat ,
 „ e potentiis concupiscibilibus maxime praevalebat , cui multum iadul-
 „ sit , adeout temperamento ipsius noxam inferret . Mortis ipsi causa
 „ fuit dolor colicus , qui quum ipsi accidisset , curam adcelerare cu-
 „ piens , octies eodem die clysteribus usus est ; unde exulceratis intesti-
 „ norum quibusdam orta est excoriatio , acciditque ei epilepsia , quae
 „ colicam sequi solet , eoque debilitatis redactus est , ut surgere nequi-
 „ ret : sibi interim medicamenta adhibere non desistit , donec ambu-
 „ lando esset ; neque tamen satis sibi cavit , & quum variis curationis
 „ gratia medicamentis uteretur , hand prorsus a morbo convaluit , eo alias
 „ recrudescente , alias remittente . Deinde Ala-Addaulam Hamadanam
 „ tendente , quum se ipse in itinere comitem adiungeret , eodem morbo
 „ denuo vexatus est , donec Hamadanam perveniret , agnitoque deficere
 „ sibi vires , quae morbo pellendo non sufficerent , remedia adhibere ne-
 „ glexit , dicens , qui mei regimini praeerat , non est ultra regendo ,
 „ nec iam proderunt medicamenta : quumque in hoc statu per aliquot
 „ dies mansisset , ad Dominum migravit , atque Hamadanae sepultus est
 „ annos natus quinquaginta octo . Obiit autem anno ab Hegira qua-
 „ dringentesimo vicelimo octavo (Christi 1036 .) . De eo dixit quidam :

„ *Non profuit Ebn Sinae dei sapientia ipsius medicina ,*

„ *Neque ipsius in siderum scientia , ac peritia .*

„ *Non sanavit ipsum liber ipsius Scepha (idest sanitas) ,*

„ *Nec liberavit ipsum liber Al-Nabaieh (idest liberatio) .*

„ Aiunt primum Sapientum , qui eo notatus est , quod se Regum
 „ famulatio addiceret , fuisse Aristotelem , quum Philosophi priores ,
 „ Pythagoras , Socrates , & Plato ab eo abstinere , neque ad Re-
 „ gum portas accederent ; cuius rei iudicium est , quod quum quidem
 „ o Graecorum Regibus locum , ubi sedebat Socrates pertransiret , ipse-
 „ que adpropinquanti non adsurgeret , nec se loco moveret , vel ipsum

„ re-

„ respiceret , & adcedens iuvenis quidam pede eum percuteret , dicenti-
 „ que cur me percutis ? Responderet , an non Regem vides , qui fit
 „ ut non ei adsurgas ? Ac Socrates , quomodo servo servi mei adsur-
 „ gam ? Rex autem animadversa lite , ipsum adcersens , adducto dice-
 „ ret , quid est quod dixisti ? Respondentique , hoc dixi , me non ad-
 „ surrecturum servo servi mei ; diceret , ego ne servus servi tui sum ?
 „ Regeret , maxime o Rex : te enim in servitutem redegit mundus ,
 „ tuque ipsius servus es ; ego vero eum contemnens , in servitutem re-
 „ degi , mihi que servum habeo , quum tu ipsi servus sis : regeque ,
 „ quum quod dixerat ei adrideret , iubente aliquod in ipsum beneficium
 „ conferri , recusaret . Dicitur etiam primum Philosophorum , qui vino ,
 „ ac veneri liberius indulgit , fuisse Doctorem Abu-Ali-Ebn-Sinam ;
 „ deinde aride eum imitatum fuisse qui secuti sunt , quum haec a lege
 „ Philosophorum aliena sint . Fertur Doctoris Abu-Ali praeceptorem
 „ in arte Medica fuisse Abu Sahlum Christianum , qui & Medicus in-
 „ signis fuit , & Dialecticus , veterum scientiarum callens in regione
 „ Chorasanae inclytus , qui obiit annos quadraginta natus . „ Hucusque
 „ Bar-Hebraeus , qui aliis in locis Avicennae eximiam doctrinam , erudi-
 „ tionemque laudat quammaxime , ac centum ab eo editos libros com-
 „ memorat .

Quidam tamen inter Orientales tanti viri gloriae fucum offun-
 dentes , non ab Avicenna tot compositos fuisse libros adserunt , sed a
 summo quodam Medico , cui famulabatur , ita digestos , ac postea ab
 ipso Avicenna exscriptos , & vulgatos ; suamque opinionem hoc com-
 mento stabilire nituntur .

„ Fuit (inquiunt) in partibus Orientalibus insignis quidam Me-
 „ dicus , qui arte sua ceteros omnes anteibat ; ac inde summis Prin-
 „ cipibus notus . Tantum gloriae , & divitiarum cumulavit , ut ipso-
 „ rum plerosque opibus , ac divitiis superaret ; ea fama multi illecti
 „ suos filios huic Medico discipulos dare , atque etiam , ut famularen-
 „ tur ipsi , magna vel mercede , vel pretio , vel precibus tradere co-
 „ nabantur ; sed ille , ne suae doctrinae secreta alii detegerent , nul-
 „ los voluit arcanorum suorum conscios , iuxta se intra privatos pa-
 „ rietes , habere . Avicennae mater , sagacissimi ingenii mulier , licet
 „ paupercula , hunc adgressa Medicum ipsi suum filium famulandi gra-
 „ tia offert , ac summum se , filiumque suum beneficium accepturos
 „ testatur , si quae ipse omnia solus facere non poterat , coquere herbas ,
 „ puta pelves mundare , domum verrere , haec per Avicennam fieri
 „ pateretur ; surdum ipsum esse a natura , ac perinde mutum , nihil-
 „ que esse periculi cur de scientiae arcanis timeret . Ille mulierem ve-
 „ ra dicere ratus , Avicennam tamen interrogat , qui a matre instructus ,
 „ tamquam aures non habuisset , nihil respondit ; seque ita stolide ges-
 „ sit , ut eruditionis cuiuslibet incapacem animum habere fuerit vilis .
 „ Quum tamen die quadam ille probare vellet , an ita duras aures

„ ha-

„ haberet Avicenna , pelvem , qua eradendis pilis tonfores utuntur , a
 „ summo culmine deorsum migrit ad Avicennae pedes , qui nec ad
 „ tantum sonitum improvisus conversus , tamquam nihil audivisset , se-
 „ dulam demandatae rei curam demonstravit . Ab eo tempore Medicus
 „ ille certior factus , Avicennam & surdum , & mutum esse , cuique
 „ nihil praecipere nisi per digitorum micationem , aut signis aliis poterat ,
 „ ipsi in dies magis fidere caepit , ac sua scripta omnia quum domo
 „ exiret , propalam in cubiculo reliquit , quae clanculum , ac sagaci
 „ diligentia exscripta Avicenna matri fideliter custodienda tradebat . Mor-
 „ tuo tandem post longum tempus Medico illo , Avicenna silentium
 „ linguae prodidit . Medicinam professus , quae didicerat ad praxim re-
 „ duxit , & vulgatis praeceptoris sui scriptis tamquam suis , tantam
 „ doctrinae famam apud suos comparavit , ut in summorum Principum
 „ notitiam , nec non amicitiam venerit , adeo ut omnes ipsum suae sa-
 „ nitatis , ac vitae arbitrum libenter evocarent . „ Haec ille , quae ut
 „ libet se habeant , aliorum iudicium esto .

Avicennae Canonis Medicinae Libri quinque , quos innumeri pro-
 pmodum Scriptores Orientales , Hebraei , Syri , Persae , Turcae , &
 Arabes Commentariis illustrarunt una cum eius Opusculis Logicis , Phy-
 sicis , & Metaphysicis , Arabice prodierunt Romae ex Typographia Medi-
 cea anno MDXCIII. in folio , Latine vero cum aliis eiusdem Operibus
 ex versione Arnoldi de Villanova , Andreae de Alpago , Bellunensis ,
 Physici Damasceni , Magistri Armegandi Blasii de Montepesulano , alio-
 rumque , Venet. MDCVIII. Tom. II. in fol. Lovanii , Interprete Vo-
 pisco Fortunato Blempio , Medico Lovanienſi , in fol. MDCLVIII. Ettelin-
 gae MDXXXI. in 8. Basileae MDLXXII. & alibi . De Hebraicis versio-
 nibus vide Bartoloccium Tom. I. pag. 6. & seq.

Codex in folio chartaceus , constat paginis 191. Arabicis literis , &
 sermone recens exaratus .

CCX.

Eiusdem AVICENNAE COMPENDIUM CANONIS MEDICINAE , quin-
 decim libris absolutum , & in varia capita divisum , ubi prae-
 cipue agitur de Medicamentis simplicibus , deque Morbis in
 specie , & eorum curatione .

Codex in folio bombycinus , constat paginis 267. Mograbinis , seu
 Mauritanicis literis , & sermone Arabico exaratus , sed in fine mu-
 tilus .

CCXI.

CCXI.

Eiusdem AVICENNAE CANONIS MEDICINAE, LIBER SECUNDUS de Medicamentis simplicibus in specie, alphabetico ordine, dispositus.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 298. Arabice, Mograbinis, seu Mauritanicis literis exaratus.

CCXII.

Eiusdem ABU-ALI EBN SINAE, vulgo *Avicennae Canonis Medicinae Pars sexta*, in sex distributa Tractatus, ubi de Febris, Tumoribus, eorumque indicationibus, & curatione strictim differitur. Respondet Pars haec libro quarto Canonis ipsius Medicinae, qui prodiit Arabice Typis Mediceis.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 129. Arabice, Mograbino, seu Mauritanico caractere exaratus.

CCXIII.

ABU-MERVAN BEN-VVALIDI LIBER SECRETORVM ARTIS MEDICAE, Arabicus, in septem Capita divisus, quorum:

- I. Continet singulorum humani corporis membrorum nomina, & expositionem.
- II. De morbis, qui singulis membris accidere solent, & eorum curatione.
- III. De morbis totius corporis, seu in genere, & variis eorum accidentibus.
- IV. De signis morborum, & sanitatis.
- V. De medicamentis tam simplicibus, quam compositis.
- VI. De sanitate conservanda, ubi de potu, cibisque sanis potissimum differitur.
- VII. Secreta varia pro sanitate recuperanda.

Fragmentum Operis huiusce Arabicum, caractere tamen Hebraico, extat inter Codices Hebraicos Bibliothecae Regiae Parisiensis sub num. ccccxxi.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 202. Arabice, Mograbinis, seu Mauritanicis literis exaratus.

CCXIV.

CCXIV.

COMPENDIUM ARTIS MEDICAE, Arabice, *Tacuin Al-Abdan*, seu *recta corporum constitutio*, inscriptum, & per Tabulis quinquaginta singulari methodo dispositum, in quo singulorum morborum nomina, causae, indicationes, remedia pretiosa, & magis obvia, itemque temperamenta, acta es, tempora, & regiones, quae nonnullis morbis obnoxiae sunt, breviter quidem, sed eruditè exponuntur: auctore *Facreddino Abu-Scegiab*, cognomento *Giazalabo*, *Scriba*, & *Medico Bagdadenfi*: ad cuius exemplum Canonem suum Geographicum disposuisse se testatur *Ismaël Abulpheda*, Princeps Apameae, insignis Arabum Geographus. Claruit auctor imperante Moslemani Abdalla Moktadio-Billa, in cuius gratiam Giazalahus ipse ex Christiano Mahometanus factus, Compendium hoc Medicum composuit, ut in eius praefatione adnotatur. Illum vocat *Herbelotius Labiam*, seu *Ioannem, filium Issae*, seu *Iosue*; at id nomen fortasse habuit apte superstitionis Mahometicae professionem. Scripsit alium in Medicina librum, qui Arabice inscribitur *Menbag al-beian fi ma iestamlbo al-ensan*, idest *rerum annuum, quibus homines utuntur, declaratio, & modus*. Ibi autem ciborum, potuum, medicamentorum tam simplicium, quam compositorum variae species, servato ordine alphabetico, recensentur & declarantur. Exitat Arabicum Codicis huiusce, ut & superioris, exemplar inter Codices Regiae Parisiensis Bibliothecae sub num. *mxv.* & *mxvi.* sed utrobique auctoris nomen, & cognomentum corrupte exprimitur. Edidit etiam *Apolo- giam suae a Christiana Fide defectionis*, quam *Eliae Presbytero Nestoriano* inscripsit; ubi Mahometem tamquam vere Prophetam, Legislatorem, & Dei Apostolum, tam in Veteri, quam in Novo Testamento, adductis variis utriusque versibus, quos corrumpit, praenunciatum fuisse fabulatur. Hanc habemus prae manibus. Obiit Giazalahus anno Hegirae *ccccxciii.* (Christi 1099.).

Codex in folio chartac. constat paginis 48. Arabicis literis, & sermone exaratus, anno Hegirae *ccccclxviii.* (Christi 1582.) ut ad eius calcem notatur.

CCXV.

ABY ALI EBN SINAE, vulgo *Avicennae*, *Canon Medicinalis* integer, Arabicus, in Libros quinque distributus.

Iuxta hunc Codicem expressa fuit Canonis Avicennae editio Arabica Mediceo-Romana, anno *mdxciii.* ut liquet ex notis ad eius marginem adpositis.

Part. II.

Yy

Co-

Codex in folio bombycinus, constat paginis 307. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

CCXVI.

EXPOSITIO ET ADMINISTRATIO MEDICAMENTORUM, Arabice, *Tessir fil medarvat welsedbir*; sive de medicamentis administrandis, Liber Arabicus, in duas Partes divisus, quarum:

I. De medicamentorum variis generibus, & eorum praeparatione, & facultate.

II. De diæta, & iis, quae ad alvum pertinent; auctore Abu-Merwane Abdal Malecho, cognomento Ben-Zohar, qui ab Hispanis, quos inter, circa Averrois tempora, versabatur, *Avenzohar* nuncupari solet. Iudaeum hunc fuisse, quamvis Vizirus, idest supremus Consiliarius (qui titulus Mahometanis peculiaris est) a Scriptoribus nonnullis cognominetur, verisimile est: Prophetæ enim veteres ab eo saepenumero laudantur; Mahometis vero ne meminit quidem; quod sane videtur contra rationem scribendi Mahometanorum, qui in singulis cuiuscumque opusculi paginis Mahometi suo salutem passim precantur. Habemus inter Codices Vaticanos eius Librum Medicamentorum; sed illorum praecipue, quae nullo negotio reperias, & cibis quodammodo adnumerari possunt. De reliquis eius scriptis, patria ac ætate, consule Bartoloccium, & Ioannem Leonem Afrum apud Fabricium Biblioth. Graec. Tom. XIII. Cap. XVI. & XVII.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 125. Mograbinis, seu Mauritanicis literis, & sermone Arabico exaratus.

CCXVII.

ABU-ALI BEN SINAE, vulgo *Avicennae*, Canonis Medicinalis Pars secunda, Arabice.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 181. Arabicis literis, & sermone exaratus, ut in fine adnotatur, anno Hegirae DCCCCXXXI. (Christi 1529.).

CCXVIII.

Eiusdem ABV-ALI EBN SINAE, vulgo *Avicennae*, Canonis *Medicinalis Pars tertia*; Arabice.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 175. Arabicis literis, & sermone exaratus ab *Abdal-Cadero*, filio *Mabometis*, filii *Badreddini*, cognomento *Ebn-al-Corbi*, Medico *Bagdadensi*, anno *Hegirae DCCCCXLIV.* (Christi 1537.) ut liquet ex nota ad eius calcem adposita.

CCXIX.

Eiusdem ABV-ALI EBN SINAE, vulgo *Avicennae*, Canonis *Medicinalis Pars quarta*, de *Morbis*, quae pectori adcidunt, eorum signis, prognosticis, & curatione, Arabice. Decem huius Libri folia ad calcem desiderantur.

Codex in folio bombycinus, in fine mutilus, constat paginis 90. Arabicis literis, & sermone exaratus a quodam *Moyse Iudaeo*, qui sibi Doctoris Medici nomen adsciscit, uti sub Codicis initium legitur.

CCXX.

Eiusdem ABV-ALI EBN SINAE, vulgo *Avicennae*, Canonis *Medicinalis Pars quinta*, de variis curationum modis pro qualitate morborum, Arabice.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 138. *Mograbinis*, seu *Mauritanicis* literis, & sermone Arabico exaratus.

CCXXI.

Eiusdem ABV-ALI EBN SINAE, vulgo *Avicennae*, Canonis *Medicinalis Pars quarta*, de doloribus alvi; eorum prognosticis, & curatione, in quatuor Libros distributa.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 154. Arabicis literis, & sermone accurate exaratus ab *Abdal-Cadero*, filio *Mabometis*, filii *Badreddini*, cognomento *Ebn-al-Corbi*, Medico *Bagdadensi*, anno *Hegirae DCCCCXLV.* (Christi 1538.).

Y y 2

CCXXII.

CCXXII.

Eiusdem AVICENNAE TRACTATUS DE VENENIS, ET EORUM CURATIONE, Arabicus, in quinque Partes distributus, cui subiunguntur:

— *Eiusdem Logica, Physica, & Metaphysica*, quae una cum eius medicinali Canone Romae prodierunt Typis Mediceis. Item:

— *Eiusdem Carmina de anima*, in fine mutila.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 234. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCXXIII.

Eiusdem AVICENNAE CANONIS MEDICINALIS, PARS QUINTA, cui sub initium nonnulla folia desunt, Arabice.

Codex in 4. maximo bombycinus, initio mutilus, constat paginis 57. Arabicis literis, & sermone exaratus, ab *Abdal Cadero*, filio *Mabometis*, filii *Badreddini*, cognomento *Ebn-al-Casbi*, de quo supra, anno *Hegirae* DCCCCXLV. (Christi 1538.) ut in eius clausula adnotatur.

CCXXIV.

TRACTATUS DE MEDICAMENTIS SIMPLICIBUS, Arabicus, ordine Alphabetico collectus ex *Dioscoride*, *Galeno*, *Razi*, & multis aliis, auctore, ut videtur, *Ebn Bawar*, de quo infra. Est autem Operis, quod Arabice inscribitur, *Ketab al-Moffredat fil ad vaiat*; idest *Liber simplicium medicamentorum*, Pars secunda incipiens a litera *Ch*, quae est Alphabeti Arabici septima, & desinens in literam *Sin*, eiusdem Alphabeti undecimam. Continet autem Capita decem, quorum:

- I. De medicamentis simplicibus ad curandas vesicae morbos magis idoneis.
- II. De remediis partium, quae generationi inserviunt.
- III. De morbis alvi, & eorum curatione.
- IV. De simplicibus, quae dolores articulorum, & podagram sanant.
- V. De vulneribus, & ulceribus tam internis, quam externis; ubi etiam de scabie, & eius per medicinale simplex curatione.

VI.

- VI. De medicamentis pusularum, tuberculorum, apostematum, & tumorum.
- VII. De simplicibus, quae ad ornamentum hominis conferunt: puta ad promittendam barbam, & capillos, eorumque colorem mutandum: ad extinguendas bestiolas, quae in corpore, & capillis passim occurrunt: ad faciem, manus, & reliquas corporis partes fuco oblinendas, &c.
- VIII. De simplicibus adversus febres, & aëris vitium.
- IX. De simplicibus, quibus venenorum vis infringitur, & herbis veneniferis.
- X. De medicamentis item simplicibus, quorum frequentior est in re medica usus. Exstat idem Opus integrum inter Codices Arabicos Regiae Parisiensis Bibliothecae sub num. MXXIII.

Codex in 4. maximo bombycinus, constat paginis 138. Arabicis literis, & sermone exaratus, ut ibidem legitur, a Mabomete, filio Acmetis, civitate Constantinopolitano, Sciapheita, idest Sectae Sciapheitarum Doctore, feria secunda, die vicesima septima mensis Gemmadi posterioris, anno Hegirae DCCCCXIX. (Christi 1513.).

CCXXV.

TRACTATUS MEDICVS, Arabice inscriptus: *Allamba alkaphia*: idest Dilucidatio, seu Expositio sufficiens, absque Auctoris nomine. Dividitur Opus in octo Partes, & harum quaelibet in varias Sectiones, ut sequitur.

Pars I. habet Sectiones quatuor, quarum prima, de elementis: secunda, de corpore: tertia, de praecipuis partibus, quae corpus constituunt: quarta de accidentibus.

Pars II. De singulis corporis humani membris: habet Sectiones sex, quarum prima, de sanguine: secunda, de ossibus: tertia, de cerebro, oculo, auribus, naribus, & lingua: quarta, de colico, pectore, & corde: quinta, de stomacho, & visceribus: sexta, de reliquis partibus corporis tam exterioribus, quam interioribus.

Pars III. De corporis humani habitudine: habet Sectiones duas, quarum prima, de sanitate, & morbo, deque utriusque indicationibus: secunda, de causis morborum.

Pars IV. De cibo, ac potu: continet Sectiones viginti sex, quarum prima, de utilitate medicamentorum tam simplicium, quam compositorum in genere: secunda, de pilularum medicinalium vi & facultate: tertia, de usu carniū: quarta, de labano, idest lacte acido, cuius in Orientalibus mensis frequens est usus: quinta, de vi, & facultate, quam cibi arte
acqui-

acquirunt : sexta , de cucurbitis , cucumibus , &c. septima , de esculentis , quae aceto custodiantur : octava , de aquis : nona , de aëris vitio : decima , de regionibus calidis , & frigidis , & quatenus homini sint salubriores : undecima , de pomis : duodecima , de potionum variis generibus : decimatertia , de vino , & eius efficacia : decimaquarta , de quantitate , & qualitate esus , habita ratione sanorum , & aegrotantium : decimaquinta , de quantitate , & qualitate potus : decimasexta , de admixtione potionum : decimasextima , de vestimentis : decimaoctava , de unguentis , & pigmentis : decimanona , de confectiionibus : vicesima , de aromatum variis generibus , vi & facultate , ordine alphabetico : vicesima prima , de medicamentis simplicibus : vicesima secunda , de medicamentis compositis , & eorum praeparatione : vicesima tertia , de medicamentorum tam simplicium , quam compositorum variis nominibus , & expositione , ordine alphabetico : vicesima quarta , de ponderibus & mensuris , ordine similiter alphabetico .

Pars V. De somno , vigilia , motu , & quiete : habet Sectionem , unam de balneorum usu , & re venerea .

Pars VI. De morborum variis generibus , nominibus , & causis .

Pars VII. De ratione curandi infirmos , & valetudine conservanda .

Pars VIII. De curatione expedita morborum , qui passim contingunt , puta dolorem capitis , alvi , oculorum , &c.

Hucusque Syllabus Titulorum , quos complectitur is Codex , respondetque Arabico Indici , qui prioribus eiusdem foliis praefigitur .

Codex in 4. maximo bombycinus , constat paginis 184. Arabicis literis , & sermone exaratus .

CCXXVI.

HIPPOCRATIS LIBER DE NATURA HOMINIS ET SEMINE , cum expositione Galeni , Arabice , ex versione Honaini , filii Isaac , Syri Iacobitae , Philosophi , magnique apud Orientales nominis Medici , septimo Hegirae saeculo clari . Item :

— Galeni libri sex de valetudine conservanda , & de medicamentis simplicibus , ab eodem Honaino , e Graeco in Arabicum sermonem conversi . His subnectitur :

— Eiusdem Honaini , filii Isaac , Commentarius , seu potius Paraphrasis in praefatos Hippocratis , & Galeni libros , Arabica , Capitibus quatuor absoluta .

De Hippocrate , & Galeno multa narrant Orientales , quos inter Gregorius Bar-Hebraeus , Orientis Maphrianus , ceteris accuratior , haec tradit Chronic. Arab. Part. V. „ Hoc etiam tempore (nimirum sub „ Dario filio Hytaspis , Persarum Rege , qui Cambysem Cyri filium „ excepit) celebris fuit Hippocrates Medicus . Habitabat ille in urbe

„ Apa-

„ *Apamea*, & frequenter urbem *Damascum* adiens, ibi se ad hortum,
 „ qui in ipsa fuit, recipiebat: locus eius ad hunc diem notus est, in
 „ valle quadam ibi, quae *Nirah* audit. Fuit autem vir divinus, aegro-
 „ tos gratis sanans. Opime autem eum descripsit *Galenus*, ubi dicit
 „ *Galenus* eruditus lectio, at *Hippocratem* natura: dicit etiam *Hippocratem*
 „ in naturam descendente una cum ea ivisse, donec ad profunda
 „ eius pervenerit, & narraverit, quae ibi conspexit. Sunt autem e Li-
 „ bris, quos composuit, Aphorismi, idest Sectiones: Liber prognosti-
 „ corum, idest praemissorum scientiae: Liber Epidemiorum, idest de
 „ morbis grassantibus: Liber de aqua hordei: Liber missionis: Liber de
 „ urbium *Kastera*: Liber de aqua, & aëre: Liber de natura hominis:
 „ Liber de vulneribus capitis, & Liber *διαδύκας*, idest testamenti. Porro
 „ e sapientibus *Hippocrati* coaevis fuit *Philemon*, qui speciem quandam
 „ Philosophiae naturalis, videlicet Physiognomicam, callebat, qua con-
 „ specito homine, ex compositione membrorum, de moribus eius iudicium
 „ ferebat. Est illi hoc in genere Liber, cuius exemplar apud nos lingua
 „ *Syriaca* exstat. Ferunt, discipulos *Hippocratis* quum convenissent alios,
 „ aliis dixisse, nosterne tempore hoc nostro quemquam viro isto doctio-
 „ rem (scil. *Hippocrate*?) eiusque negantibus, dixisse: probabimus ergo
 „ eo *Philemonem*, de ea, quam sibi adtribuit in Physiognomicis, peritia.
 „ Formam igitur *Hippocratis* depictam, *Philemoni* detulerunt. Norant au-
 „ tem *Graeci* figuram ita perficere, ut vultum tam in minimis, quam in
 „ maximis referret; nam quum picturas colerent, artis pingendi peritissimi
 „ evaserunt, quum in iis quae pingunt alii, adpareat manifestus defe-
 „ ctus. Quum ergo ad *Philemonem* adcessissent, ille visa, considerataque,
 „ ac probe oculis notata forma, dixit illis, vir iste stupro deditus est
 „ (nesciebat autem quis depictus esset). Cui illi, mentiris, inquiunt,
 „ effigies enim ista *Hippocratis* est. At ille dixit: fieri non potest, quin
 „ verax sit scientia mea; ipsum rogate. Quum ergo ad *Hippocratem*
 „ reversi rem illi retulissent, ille verum, inquit, dixit *Philemon*: ad itu-
 „ prum enim propensus sum; sed meipsum contineo. „

De Galeno autem haec idem Gregorius eiusdem Chron. Arab.
 Par. VII. „ Hoc etiam tempore (nimirum circa annum Christi cen-
 „ tesimum sub Tito Antonino Caesare) celebris fuit *Galenus* in Arte
 „ Medica, de qua libros complures composuit; quorum qui in homi-
 „ num manibus nunc temporis reperiuntur, centenarium excedunt nu-
 „ merum. Eius praeceptor in Medicina Medicus quidam fuit nomine *Ae-
 „ lianus*: ille, qui *Antiochiam* urbem pervenit eodem, quo morbus lethalis eius
 „ incolas invalerat, anno, theriacam praestantissimam secum adferens,
 „ quam quisquis antequam aegrotaret, bibit, evasit; eorum qui post-
 „ quam aegrotarent, biberunt, evaserunt alii, pereuntibus aliis. Ortum
 „ autem debuit *Galenus* urbi *Pergamo*: Medicinam exercuit *Alexandriae*.
 „ Indicio autem eum non floruisse tempore Christi, ut putatur, sed post
 „ ipsum, est quod dicit Sectione prima libri Anatomices, se illum
 „ com-

„ composuisse sub initium imperii *Antonini*, quo primum imperante, *Romam*
 „ adiit. Iam vero ab ascensu Christi ad hoc tempus ultra centum anni
 „ sunt. Ait etiam in explicatione sua libri *Platonis* de moribus, cui ti-
 „ tulus *Phaedo*, videbis populum istum, qui Christiani adpellantur, di-
 „ sciplinam suam aenigmatibus, & miraculis superstruxisse, neque Phi-
 „ losophis veris operibus suis cedere, continentiam amare, in ieiuniis
 „ & orationibus continuos esse, ab iniuriis abstinere, atque esse inter
 „ ipsos homines, qui se mulieribus non polluant. Dico per aenigmata
 „ illum velle parabolas, quae adferuntur de regno Dei in Evangelio
 „ sancto. Obiit autem *Galenus* in insula *Sicilia*, annos octoginta octo
 „ natus. „ Hucusque *Bar-Hebraeus*, cui hac in re Orientalium rerum
 Scriptores plerique consentiunt.

Codex in 4. maximo bombycinus, constat paginis 186. Mograbi-
 nis, seu Mauritanicis literis, & sermone Arabico exaratus.

CCXXVII.

COMPENDIUM LIBRI DE MEDICINA, Arabice, *Al-Haus*, idest
Continens, inscripti, quem *Mahometes*, filius *Zachariae*, *Raxensis*,
 qui obiit anno Hegirae cccx. (Christi 922.) in gratiam *Mok-*
taderi Billa, decimi octavi ex *Abbasidibus* Chaliphae, compo-
 suit, Arabice: auctore *Ali*, filio *Davidis*, insigni Medico, Geometra,
 & Poëta, qui obiit in Aegypto circa annum Hegirae dxxx. (Christi
 1135.)

Dividitur hoc Opus in sex Tractatus, quorum:

- I. De Medicina, & illius obiecto.
- II. De morbis, eorumque causis, signis, & prognosticis.
- III. De iis, quae ad tuendam valetudinem magis conferre videntur.
- IV. De morborum curandorum ratione, ac metodo.
- V. De febribus, diebusque criticis.
- VI. De bestiis, quae in corpore nascuntur, & earum extinctione.

Huic subiungitur:

— Collectio medicamentorum tercentum, experientiis variis comproba-
 torum; qua excepta, similis huic Codici videtur ille Regiae Parisiensis
 Bibliothecae num. mxlix. notatus, qui *Abulfedailo Beheramo Oharensi*
 ibidem tribuitur.

Codex in 4. maximo bombycinus, constat paginis 210. Arabicis
 literis, & sermone exaratus a *Mahomete Abu-Bacro Mesraeo*, seu *Aegy-*
ptio, sub exitum mensis *Rabibi posterioris*, anno Hegirae dXLV. (Christi
 1150.) quindecim nimirum annis post auctoris interitum, ut in eius
 clausula legitur.

CCXXVIII.

CCXXVIII.

HONAINI, FILII ISAAC, SYRI, QVAESTIONES MEDICINALES, Arabicae, cum interpretatione, & responsionibus senioris Abul-Kasemi Abdarrobbmani, filii Ali, filii Acmetis, filii Abu-Sadeki, qui Nisfiaburensis, a patria Nisfiaburo, Chorasanae urbe notissima, vulgo nuncupatur. Dividitur Opus in Capita decem, quorum:

- I. De fundamentis Medicinae, & scientia rerum naturalium, secundum naturae ordinem.
- II. De morborum variis generibus, & differentia.
- III. De causis morborum.
- IV. De signis, & prognosticis, quibus morborum qualitas dignoscitur.
- V. De sanitate, & remediis ad aegrotorum curationem magis idoneis.
- VI. De praeparatione, & usu medicamentorum tam simplicium, quam compositorum.
- VII. De inaequali venarum percussu.
- VIII. De iis, quae ad naturam pertinent, seu quae in priori Capite praetermissa sunt.
- IX. De febribus, & tumoribus.
- X. De variis morborum, & medicamentorum nominibus, adiecta singulorum declaratione, ordine alphabetico, cui subnectitur:

— Commentarius in haecenus recensita Quaestionum Honaini Medicinalium Capita prolixior, sed in fine mutilus: auctore eodem Abul-Kasemo Nisfiaburensi.

Fragmentum Quaestionum Honaini Syriacum, exstat inter Codices Vaticano-Syriacos sub num. LXXXI. Eas Gregorius Bar-Hebraeus in Epitomen Syriace redactas, Commentariis doctissimis illustravit, ut liquet ex Catalogo eius Operum, quem ad calcem Codicum LXI. & LXII. subiecimus.

Codex in 4. maxima bombycinus, in fine mutilus, constat paginis 280. Arabicis literis, & sermone exaratus ab Abu-Nasero, Diacono, Syra Iacobita, sub exitum anni Hegirae DCLXXX. (Christi 1281.) Pertinuit is Codex a seniore Abul-Kasemum Abdarrobbmanum, filium Ali, filii Acmetis, filii Abu-Sadeki, Nisfiaburensi, Quaestionum Honaini, ut supra, interpretem. Id constat ex nota ad marginem prioris folii adposita.

CCXXIX.

COMMENTARIUS IN REGVLAS GENERALES ARTIS MEDICAE, secundum principia *Malechi*, iuxta ordinem Canonis Medicinalis *Abu-Ali Ebn Sinae*, vulgo *Avicennae*, Arabicus: auctore *Alaëddino Ali Abul-Hasano*, filio *Abul-Gezami*, cognomento *Ebn-Naphiso*, *Karfeita*, seu de Gente *Corasitarum*, quae sub Mahomete Pseudopropheta plurimum potuit, Philosopho, & Medico praestantissimo, qui obiit Damasci anno Hegirae DCXCVI. (Christi 1296.)

Dividitur autem in Partes quatuor, quarum:

- I. De Medicinae speculativae, & practicae fundamentis.
- II. De alimentorum, medicamentorumque simplicium, & compositorum facultate, & praeparatione.
- III. De morbis singulis membris peculiaribus, illorum causis, signis & curatione.
- IV. De morbis, qui non unam corporis partem adficiunt, illorum causis, signis, & remediis.

Superiori Codicis titulo significatur Tractatum hunc esse fundatum in doctrina, quam *Ali Ebn al-Abbas*, cognomento *Magiusus*, idest *Magus*, Medicus celeberrimus, qui claruit circa annum Hegirae CCCLXX. (Christi 980.) exposuit in Libro *Malehi*, idest *Regio* nuncupato. Interpretes autem *Alaëddinus* conciliare conatus est cum placitis, & methodo *Avicennae*, cuius textum, & ordinem commentando sequitur. Fuerunt autem *Ebn al-Abbas*, & *Avicenna* Medici insignes duo; sed quibus inter se saepius non convenit. Ea autem, ut ex Historia Medicorum *Ebn Gilgeli*, & aliis auctoribus discimus, communis fuit Arabum de unoquoque opinio, ut *Ebn al-Abbas* ad usum, & praxin melior; *Avicenna* doctior, & eloquentior haberetur. Itaque ex ambo- rum scriptis Commentator *Alaëddinus* artem Medicam illustrare adgressus est. Neque verus omnino titulus est, a Scriptore quodam Anonymo margini Arabice, & Latine adiectus: *Medicina Abbassi, Malechi dicta*.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 289. Arabicis literis, & sermone exaratus, a *Ioanne Coptita*, Medico Christiano, anno Hegirae DCCCLXIII. (Christi 1361.)

CCXXX.

TRACTATUS DE PHARMACOPAEA, Arabice, *Menbag al-Doccan*, idest *Praxis Officinae* inscriptus: quo nimirum ars, & methodus conficiendi potiones medicas, bolos, confectiones, sirupos, defruta, trochiscos, catapotia, collyria, electuaria, olea, ce-

xerota , emplastra , clysteria , pessaria , aliaque id genus ad morborum curationem pertinentia , accurate docentur ; auctore *Ben-Apbado* , qui *Abul Monid* , filius *Abunassari* , filii *Hapbadi* , *Cohen Attar* , idest *Sacerdos Pharmacopola* , *Hebraeus* , pleno nomine nuncupatur . Eius nonnulla alia Opera Medica in Bibliothecis Orientalibus occurrunt . Aromatarii artem is in urbe Cairo exercuit , circa annum Hegirae DCLVIII. (Christi 1259) .

— *Fragmentum Medicum* , absque Auctoris nomine , diversa tamen a superiori manu Arabice exaratum . Ibi de utilitate , quae ex stillatitia herbarum expressione , & ex subtilissimo lapidum , metallorumque succo percipitur , Auctor potissimum disserit .

Codex in 4. bombycinus , initio mutilus , constat paginis 70. Arabicis literis , & sermone a variis exaratus .

CCXXXI.

COMMENTARIUS IN AVICENNAE CANONEM MEDICINALEM , cui titulus : *Utilitates generales ex principiis Medicinalibus* , Arabice : auctore *Gelaleddino* , cognomento *Al-Benarasio* . Quis autem is fuerit , aut quando vixerit hucusque adsequi non potuimus .

— Eiusdem *Gelaleddini Al-Benarasio* *Tractatus de Medicamentis simplicibus* ; initio , & fine mutilus .

Codex in 4. bombycinus , constat paginis 51. Arabicis literis , & sermone exaratus .

CCXXXII.

PROMPTUARIUM MEDICAMENTORUM , Arabicum , absque nomine Auctoris , ex *Galeno* , *Ebn Masovviae* , seu *Mesuae Antidotario* , & aliis Medicis collectum .

Constat autem Praefatione initio mutila , Sectionibus quatuor , & Corollariis .

In Praefatione Scientiarum variae Classés recensentur ; in prima vero Sectione de principiis Medicinae universalibus disseritur : in secunda de Canonibus , seu regulis specialibus : in tertia de morborum variis generibus , causis , & symptomatibus : in quarta de medicamentis tam simplicibus , quam compositis , eorum virtute , praeparatione , & usu , ordine alphabetico . Haec porro ceteris prolixior est . Corollaria vero circa illa experimenta versantur , quae usu comprobasse auctor adfirmat .

Codex in 4. bombycinus , initio & fine mutilus , constat paginis 37. Arabicis literis , & sermone exaratus .

CCXXXIII.

ABU-ALI EBN SINAE, vulgo *Avicennae*, *Canonis Medicinalis Pars prima*, Titulis quinque absoluta. Huic adnectitur:
 — Fragmentum Libri *Negiat*, seu *Liberatio*, Arabice inscripti, quo quis ab hallucinatione, mentis & corporis morbis, liberari potest: auctore eodem *Avicenna*, qui in isto collegit per compendium, quae fufius de Logica, Phyfica, Metaphyfica, Geometria, & arte Medica tractaverat in Libro *Alfcepba*, seu *de fanitate*.

Codex in 4. bombycinus, in fine mutilus, constat paginis 119. Arabice, Mograbino, seu Mauritanico charactere exaratus.

CCXXXIV.

COMMENTARIUS IN CANONEM MEDICINALEM AVICENNAE, Orientalibus probatissimus, qui Arabice inscribitur *Mugiaz fil Tebb*, idest *Compendium Medicinae*: auctore *Aiazzidino Abul-Hafano*, cognomento *Ebn Naphisio*, magni nominis Medico, qui claruit circa annum Hegirae DCLXXXII. (Christi 1283.)

Dividitur Opus in quatuor Partes, quibus praemittuntur:

— *Anonymi Prolegomena* quaedam, ubi de membrorum in animalibus diversitate, de Anatomiae principiis, de membrorum utilitate, de modo, quo ad singulorum utilitatis cognitionem perveniri possit, & de instrumentis ad Anatomiam pertinentibus pertractatur.

Commentarii vero Pars prima est de rerum naturalium, & Medicinae principiis, de corporis constitutione, tuendaque valetudine.

Pars secunda, de medicamentorum simplicium, & compositorum praeparatione & usu, alimentorumque vi & facultate.

Pars tertia, de morbis universalibus, & singularibus, quae nimirum in singula membra cadunt, illorum causis, signis, & curatione.

Pars quarta, de febribus, aliisque morbis gravioribus, & eorum remediis.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 409. Arabicis literis, & sermone exaratus a *Mahomete*, filio *Salebi*, die decima mensis *Sciabbani* anno Hegirae DCCCL. (Christi 1446.)

CCXXXV.

CCXXXV.

CLAVDII GALENI OPUSCULA quaedam Medica: nempe de *Settis*, *Ars parva*, de *pulsibus*, de *urinis*, de *marasmo*, sive *marcore*: de *elementis*, de *temperamentis*, de *facultatibus naturalibus*, de *ossibus*, de *dissectione nervorum*, de *venarum*, & *arteriarum sectione*: de *caussis*, & *symptomatibus morborum*, de *locis adfectis*, de *febris*, de *crisibus*, de *diebus decretoriis*, de *medendi metodo*, de *sanitate tuenda*, de *medicamentis simplicibus*, Arabice: interprete *Honaino*, filio *Isaac*, Syro *Iacobita*, magni nominis Philosopho, & Medico praestantissimo, qui complures alios Galeni, aliorumque sapientum Graecorum Tractatus e Graeca lingua, imperante *Almamone Chalipha*, partim in Syriacam, partim in Arabicam convertit.

Adsimilem huic Codicem in Bibliotheca Vindebonensi exstare testatur *Petrus Lambecius* Commentar. Lib. I. pag. 181. ubi illum Hebraicis literis, & sermone exaratum, & ex Arabica in Hebraicam linguam translatum adfirmat a *R. Honaino*, quem ipse *Chanin* legit, *Ben-Isaac*, ante annos plus minus sexcentos. Sed fallitur, ut puto, *Lambecius*, vir ceteroquin doctissimus; nam *Honainus Ben-Isaac* Christianus Syro-Iacobita, Galeni Operum interpret, nec Rabbini fuit, nec Hebraice unquam scripsit: quare si laudatus ab eo Codex *Honaini Ben-Isaac* interpretis nomen praeferat, inter Codices Hebraico-Arabicos, seu Hebraicis literis, & sermone Arabico exaratos, qui passim in Bibliothecis occurrunt, profecto recensendus est: vel si revera tam caractere, quam sermone Hebraico conscriptus sit; aliis interpretibus Hebraicis potius tribuendus est.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 221. *Mograbinis* literis, & sermone Arabico exaratus ab *Abdal Almalech*, in urbe *Cairo*, anno *Hegirae DCXXXVI* (Christi 1238.) ut in eius clausula notatur.

CCXXXVI.

ANONYMI TRACTATUS DE MEDICINA, Arabicus, ex Hippocratis, Galeni, Avicennae, aliorumque Medicorum, qui passim in hoc Opere citantur, scriptis collectus, & in Partes quatuor divisus, quarum:

- I. De principiis, & fundamentis Medicinae tam theoriae, quam practicae.
- II. De cibis, & potionibus, medicamentisque tam simplicibus, quam compositis.
- III. De morbis, quibus singulae corporis humani partes obnoxiae sunt.
- IV. De morbis, qui peculiari corporis membro non assignantur.

Ini-

Initio huiusce Operis, & in fine nonnulla folia desiderantur; quae suppleri possunt ex Codice Regio Parisiensi *mxvii.* cum quo ad amussim praenotatus Anonimi Tractatus concordare videtur. Ibi autem Opus tribuitur Chedero, filio Ali, filii Al-Kattabi, vulgo Hagi Bassae, idest *Traefidi Peregrinatori*, qui huic suo Operi manum ultimam imposuit anno Hegirae *dcclxxxii.* (Christi 1380.) illudque Facreddino Isae, filio Mahometis, filii Aidin, nuncupavit.

Codex in 4. bombycinus, initio & sine mutilus, constat paginis 116. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCXXXVII.

TRACTATUS CHIMICO-MEDICVS, cui titulus Arabice: *Zinat Al-Hachim*, idest *Ornamentum Sapientis*, auctore *Sceik*, seu *seniore Ali Al-Tarabulsi*; idest ex urbe Tripolis Syriae, quam *Tarabulos* vocant, oriundo, qui Operi huic extremam manum imposuit, anno Hegirae *dcxvi.* (Christi 1219.) ut liquet ex nota ad calcem Codicis adposita.

Dividitur autem in quatuor Sectiones, quarum:

- I. *De mineralibus, & eorum methodica praeparatione ad usum Medicorum.*
- II. *De Quintae essentiae, & lapidis, quem Philosophicum vocant, conficiendi ratione.*
- III. *De Simia, & misteriorum eius interpretatione.* Simia est Ars superstitiosa, qua Arabes, praesertim per variam literarum combinationem, nominumque inversionem, utuntur ad cognoscenda corporum temperamenta, & qualitates, ex quibus certam rerum futurarum praedictionem se adsequi indugantur.
- IV. *De usu partium animalis, secundum placita Galeni.*

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 86. Arabicis literis, & sermone exaratus a *seniore Salebo*, anno Hegirae *dccccclx.* (Christi 1553.) qui respondet anno Alexandri Graecorum *mdccclxiv.* ut in fine manu eiusdem Salehi hisce adnotatur verbis: *Explicit Dei ope Descriptio Ornamenti Sapientis, a seniore Ali Al-Tarabulsi, seu Tripolitano, anno Hegirae dcxvi. compositi, per me humilem Sceich Salebum, feria tertia, die octava mensis Gemmadi posterioris, anno Hegirae dccccclx. Alexandri vero Graecorum mdccclxiv.*

CCXXXVIII.

CCXXXVIII.

ABU-HAMZAE, FILII SAHIDI, AL-AZHARI COMPENDIUM MEDICINAE, Arabicum, cui titulus: *Collectio utilitatum corporis, & sanatio morborum hominis*. Dividitur in duas Partes, quarum:

- I. De singulis morbis, & eorum curatione: habet Capita unum & viginti.
- II. De febribus, aliisque morbis gravioribus, venenis, ac tumoribus: complectitur Capita viginti.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 31. Arabicis literis, & sermone ab *Acmete*, filio *Mabometis*, filii *Hofni* recens exaratus.

CCXXXIX.

ABU-ALI EBN SINAE, vulgo *Avicennae*, *Canon Medicinalis*, Arabicus, ad cuius calcem non pauca folia desiderantur.

Codex in 4. bombycinus, in fine mutilus, constat paginis 158. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCXL.

ANONYMI COMPENDIUM OPERIS MEDICI, CONTINENTIS dicti, quod *Abu-Bacrus Mabometes*, filius *Zachariae Razi*, composuit, quodque ex Hieronymi Suritae castigatione prodit Brixiae anno MCCCCLXXXVI. Venetiis anno MDIX. II. Vol.

Dividitur Opus in Libros quinque, quorum:

- I. De variis morborum speciebus, qui in singula corporis humani membra cadere possunt, & eorum remediis: habet Capita centum & viginti quinque.
- II. De febribus, aliisque morborum interuentuum speciebus: constat Capitibus viginti septem.
- III. De morbis, qui singulis membris extrinsece adiciunt: habet Capita centum & octo.
- IV. De medicamentis simplicibus, ordine alphabetico.
- V. De medicamentis compositis, & confectionibus: constat Capitibus quinquaginta.

Mor-

Mortem Abu-Bacri Mahometis , filii Zachariae , quem Razi , seu Rasi , a Rai Persiae urbe , in qua natus fuit , vulgo vocant , Ioannes Leo Afrus refert ad annum Hegirae ccccī. (Christi 1010.) Herbelotius ad annum eiusdem Hegirae cccx. (Christi 922.) sed Gregorius Abulpharagius illum obiisse anno Hegirae cccxx. (Christi 932.) notat ad calcem Partis nonae Chronici Arabici , ubi haec de eo scribit :
 „ Anno Hegirae cccxx. obiit Abu-Bacrus Mahometes , filius Zachariae
 „ al-Razi , qui primo fidicen , deinde , ea arte relicta , ad Philosophiae
 „ studium se conferens , multum in ea profecit , multosque composuit
 „ libros , quorum plerique in Arte Medica sunt , reliqui in scientiis
 „ naturalibus. Praefuit tum *Nosocomio Razensi* , tum *Bagdadensi* ad tempus.
 „ Oculi eius suffusione adfecti erant , ex nimio fabarum esu : deinde
 „ sub finem vitae caecus factus est ex oculorum cataracta . Medicum
 „ ocularium , qui ad ipsum adcellerat , quo oculis instrumenti opera
 „ medelam faceret , rogavit , quot tunicis constaret oculus ; quumque
 „ diceret , nescio : haud , inquit , oculis meis instrumentum admovebit ,
 „ qui hoc nescit . Dicentibusque , si instrumenti curationem admitteres ,
 „ forsan visum recuperares ; respondit : Non hoc opus est : iam vidi de
 „ mundo quantum fastidium peperit. Fertur *Abu-Bacrus Mahometes* , filius
 „ *Zachariae al-Razi* , singulare temporis sui decus , & saeculi Phoenix ,
 „ omnes antiquorum scientias calluisse , praecipue Medicinam , ac fuisse
 „ senem capite magno , quadrato ; neque unquam a scribendo destitisse ,
 „ sive adversaria , sive apographa . Composuit in Chymia duodecim li-
 „ bros , eam tam a possibili , quam ab impossibili propius abesse adserens .
 „ Liberalis fuit , munificus , benignus erga homines , magnae in paupe-
 „ ribus , & aegrotis medendis misericordiae ; adeo ut in eos quum aegro-
 „ tarent largitionem erogaret. Narrant *Al-Cabium* , filio *Zachariae* , dixisse :
 „ Video te tria scientiarum genera tibi vendicare , quum sis earum
 „ maxime omnium ignarus . Alchymiam venditas ; at te uxor tua ob
 „ decem nummos in carcerem coniecit , quod si unquam quantum ei
 „ dotis iure debebatur possedisses , haud te apud Iudicem provocasset ;
 „ neque tu una ad ipsum adcedens , ei ea de re iurasses . Medicinae
 „ peritiam tibi vendicas ; at oculos tuos perire sivisti . Astrologiam , &
 „ futurorum scientiam venditas ; at acciderunt tibi infortunia , quae
 „ donec te cingerent , non animadvertisti . Dico , quod primo obiicitur ,
 „ manifesto falsi arguitur ; eo quod de eius in pauperes beneficentia
 „ narratur : neque improbabile est omnia simul tria dicta esse invidi
 „ cuiuspiam . „ Hucusque Bar-Hebraeus , qui aliis in locis laudat eius-
 „ dem Razi libellos de aegritudinibus iuncturarum , de morbis puerorum ,
 „ Aphorismorum Libros sex , parvum Antidotarium , Tractatum de prae-
 „ servatione ab aegritudine lapidis . Introductorium parvum in Medicinam ,
 „ Opuscula de Sectionibus , cauteriis , & ventosis , & Libros decem ad
 „ Almanforem Cordubae Principem , qui omnes editi fuerunt Lugduni
 „ anno MDXI.

Co-

Codex in 4. bombycinus, in fine mutilus, constat paginis 165. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCXLI.

ANONYMI TRACTATUS DE MORBIS OCULORVM, ET EORVM REMEDIIS, Persicus, cui praemittitur:
 — *Anatome oculi accuratissima*. Item:
 — *Opuscula alia quaedam ad artem Medicam pertinentia*.
 — *Epistola, seu Tractatus Philosophicus de causis generalibus existentiae creaturarum*, in fine mutilus.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 199. Persicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

CCXLII.

TRACTATUS MEDICVS DE MODO, QVO AROMATARIJ PRAEPARARE DEBENT MEDICAMENTA; cui titulus Arabicus *Raudbas al-atthar*: idest *Hortus Aromatarum*, ex variis libris collectus; nempe ex *Mohavi*, seu *Comprehensore*; cuius auctor *Ebn-al-Abba*: *Avicenna*, *Malechi*: *Bostan Al-Accha*, sive *Horto Medicorum*: *Akrabadin*, seu *Antidotario*: *Maristani*, seu *praxi Nosocomiorum* &c. in Praefationem, atque in Capita quadraginta quatuor distributus: ubi de utilitate, quae ex Officinis medicamentariis percipitur: de conditionibus, quae ad perfectum Pharmacopolam requiruntur: de qualitate Medicamentorum, eorum vi, facultate, praeparatione, & variis nominibus, ordine alphabetico: de ponderibus, & mensuris, ordine pariter alphabetico, differitur: auctore *Mahomete*, filio *Macmutis*, cognomento *Ben-Hagi*, idest *filio Peregrinatoris*, civitate *Cirvanaco*, qui Librum hunc *Sultano Eliae*, filio *Mahometis*, nepoti *Orchanis*, secundi *Othomannidarum* Imperatoris, nuncupavit.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 300. Arabicis literis, & sermone accuratissime scriptus.

CCXLIII.

COMMENTARIUS IN LIBRVM MAHOMETIS SAMARKANDAEI DE TOTA ARTE MEDICA; cui titulus Arabicus *Asbab u alamat*: idest *Causae, signa, & prognostica morborum*: auctore *Borhaneddino Nephisio*, filio *Harvadi*, cognomento *al-Motabbek al-Kermani*,
 Part. II. Aaa idest

idest *Archiatro Caramaniae*, qui huic Commentario manum ultimam imposuit anno Hegirae DCCCXVII. (Christi 1414.) ut ad eius calcem adnotatur.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 330. Arabicis literis, & sermone exaratus ab eiusdem auctore Borhaneddino Nephisio, filio Havadi al-Motabbeb al-Kermani, idest *Archiatro Caramaniae*, anno Hegirae DCCCXVII. (Christi 1414.). Pertinuit is Codex ad Ignatium Nehemem, Syrorum Iacobitarum Patriarcham, qui illum duobus aureis sibi comparavit, medio mense Rabibo priore, anno Hegirae DCCCCLXXIII. (Christi 1565.) qui respondet anno Alexandri Graecorum MDCCCLXXVI., IX. Tescirin posterioris (Novembris) ut liquet ex nota ad marginem prioris folii manu praelaudati Ignatii adposita,

CCXLIV.

LIBER DE MEDICAMENTIS SIMPLICIBUS, EORUM NATURA, VIRTUTE, AC UTILITATIBUS, Arabice, in decem Capita distributus, quorum;

- I. De simplicibus, quae ad morbos capitis curandos magis conferunt.
- II. De morbis oculorum, eorumque remediis.
- III. De medicamentis ad morborum aurium sanationem magis idoneis.
- IV. De simplicibus ad morbos narium accommodatis.
- V. De morbis, qui ori adcidunt, & eorum curatione.
- VI. De morbis faucis, & iis, qui halitum intercludunt; ubi etiam agitur de simplicibus cordi, ac pectori salutaribus.
- VII. De simplicibus, quibus morbi stomachi, iecinis, & lienis curantur.
- VIII. De morbis intestinorum, & simplicibus cathartici.
- IX. De ulceribus fistulosis ani, & mariscarum, eorumque simplicibus medicamentis.
- X. De doloribus nephriticis, & eorum per simplicia medicamina sanatione, ordine alphabetico; auctore Dbiaeddino Abdalla, filio Achmetis, Mograbino, seu Africano, de Secta Malechitarum, cognomento Ebn Baitar, Philosopho, atque Herbario praestantissimo, qui a se peragratas quatuor mundi plagas eo consilio adserit, ut in eam rem accuratius inquireret. Obiit Malacae in Baetica, in qua natus fuit anno Hegirae DXCIV. vel, ut Herbelotius tradit, DCXLVI. (Christi 1248.) editis tribus libris, de virtutibus, scilicet, herbarum, quem prae manibus habemus; de venenis, & metallis, & de animalibus secundum alphabeti ordinem.

Ob-

Observandum quidem est ; quod quamvis nominetur passim hoc in Opere Dioscorides ; non est tamen eius versio , ut male notatur inscriptione Arabica , & Latina Codici adiecta . Eiusdem Operis Pars altera est Codex notatus supra num. ccxxiv.

Codex in 4. bombycinus , constat paginis 181. Arabicis literis , & sermone ab homine imperito exaratus .

CCXLV.

TRACTATUS DE HAEMORRHAGIA, EIVSQUE CURATIONE, Arabicus, in Capita centum & nonaginta unum divisus. Adcedit :
— *Analyticorum Aristotelis interpretatio Arabica* : auctore Mabomete, filio Mabometis, filii Tarchani, cognomento Abu-Nasro Al-Pharabio, insigni Philosopho, qui obiit Damasci anno Hegirae cccxxxix. (Christi 950.) de eo vide Ioannem Leonem Afrum apud Fabricium Bibl. Graec. Tom. xiiii. Cap. vi. & Gregorium Abulphargium Hist. Dynast. Par. ix.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 337. Arabicis literis, & sermone exaratus, die vicesima quinta mensis Rabibi prioris, anno Hegirae mxxxi. (Christi 1621.) Ex Palatio veteri Magni Ducis Etruriae, in quo tamquam Liber superstitiosus, & magicus adservabatur Codex iste, iussu Excellentiss. D. Comitis Emmanuelis de Richecourt in Bibliothecam Palatinam nuper fuit inlatus.

CCXLVI.

TRACTATUS DE MEDICINA, Arabice inscriptus *Kamel al-Sandat al-Tabbiat* : sive Liber omnia complectens, quae ad Artem Medicam spectant. Celeberrimum sane Opus, utpote quo ante vulgatum Avicennae Canonem frequentissime usi sunt Orientales. Dividitur in Partes duas, Theoricam & Practicam, singulis libros decem complectentibus ; auctore Ali Ebn-al-Abbas, natione Persa, persuasione Mago, Archiatro Adadaddaulae quarti, e gente Bovidarum Sultani, cuius iussu hocce Opus conscriptum adpellatur *Maleebi*, idest *Regium* : quod Latine ex Arabico vertit Stephanus, nescio quis, Philosophiae discipulum se vocitans : cuius interpretatio prodiit Venetiis 1492. & Lugd. 1523. fol. Idem Arabice a Iacobo Gollio, & Io. Michaelē Vanlebio adlatum ex Oriente exstat quatuor Voluminibus in fol. inter libros Arabicos MSS. Bibliothecae Leidensis num. dccxxxiv. & Regiae Parisiensis num. mlix. & seqq. in 4. Nominantur passim hoc in Opere, praeter

Arabes Aaronem, Mesue, Ioannem aliosque, Graeci praesertim Hippocrates, Galenus, Paulus, Oribasius, & Magnus.

Eius auctor Ebn al-Abbas, saeculo Hegirae quarto exeunte clarus: Vir eximius, inquit Gregorius Abulpharagius Chronic. Arab. Part. 1x. perfecte doctus, ortu Persa, studiis operam dedit apud Doctorem Persam, nomine Abu-Maherum, ipseque studuit, & diligentiam adhibuit. In gratiam Regis Adadaddaulae, ex filiis Loruiaae, librum suum al-Malechi, idest Regium, adpellatum, composuit. Liber est insignis, & syntagma egregium, cui eo tempore animum adplicuerunt homines, ipsumque sedulo triverunt, donec prodiret Canon Avicennae, quem amplexi, librum al-Malechi aliquantulum neglectui habuerunt. Est autem al-Malechi, quod praxin spectat, potior; Canon vero, quod scientiam, solidior.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 186. Arabice Mograbi-no seu Mauritanico characterē accuratissime exaratus.

CCXLVII.

TRACTATUS DE TOTA ARTE MEDICA, Arabicus, Libris tribus absolutus, quorum;

- I. De morbis internis: habet Sectiones centum, & septuaginta sex.
- II. De morbis exterioribus: continet Sectiones tres, & quadraginta.
- III. De febribus, eorum causis, signis, prognosticis, symptomatibus, & remediis: habet Sectiones viginti octo; auctore Abul-Mansore Hasano, filio Noë, cognomento al-Kamari, seu Kamarita, cuius aetas, patria, aliaque scripta hucusque ignorantur.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 253. Arabicis literis, & sermone eleganter scriptus, anno Hegirae DCCCCIV. (Christi 1498.) ab Abu-Bacro, filio Ali, filii Hosaini, Carbisia, & Carbis, Persiae oppido, nuncupato, ut ad eiusdem calcem notatur.

CCXLVIII.

INDEX LIBRORVM, TRACTATVVM, CAPITVM, SECTIONVM, ET RERVM, QVAE IN MEDICINALI AVICENNAE CANONE CONTINENTVR, Arabicus, in fine mutilus. Huic respondet Index una cum ipso Canone Typis Mediceis Romae impressus, qui prioribus quatuor eiusdem foliis praefigitur: ex quo facile suppleri possent, quae in hoc Codice desiderantur.

Co-

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 20. mutilus in fine, Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCXLIX.

LIBER EXPERIMENTORVM, QVIBVS VARIJ MORBI CVRANTVR, Arabicus, absque nomine Auctoris. Multa in hoc Opere pharmaca superstitiosa, & arte magica, sive talismanica composita, tamquam omnium probatissima, ab incerto Auctore proponuntur.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 81. Mograbinis, sive Mauritanicis literis, & sermone Arabico exaratus.

CCL.

CLAVDII GALENI DE SANITATE TVENDA, LIBRI SEX, Arabici, quos *Honainus*, *filius Isaac*, Medicus Syrus, eorumdem e Graeco in Arabicum sermonem primus interpres, *Artem magnam* vocat. Adcedit.

— *Eiusdem Honaini*, *Ben-Isaac*, in praefatos Galeni de sanitate tuenda libros sex, Commentarius, seu potius Paraphrasis Arabica, quae in superioribus etiam Codicibus occurrit.

Codex in 8. maximo bombycinus, pervetustus, constat paginis 300. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCLI.

TRACTATVS. DE MORBIS OCVLORVM, cui titulus Arabicus: *Tadbkerat al Kabbalin*: idest *Enchiridion*, sive *Commentariolus Medicorum*, qui oculorum morbos curare sibi proponunt: auctore *Isa*, filio *Ali*, cognomento, *Al Kabbal*, idest *Collyrii*, seu *Medicamenti oculorum compositore*; nam participium *Kabbal*, a nomine Arabico *Kobl*, quod *collyrium* sonat, oritur. Claruit is circa annum Hegirae DCCCL. (Christi 1446.)

Dividitur autem in Tractatus tres, quorum primo, qui habet Sectiones sexaginta quatuor, oculi definitio, compositio, & anatome exhibentur.

In secundo, de morbis oculorum adparentibus, illorumque curatione: Sectionibus duodecim differitur.

In

In tertio vero, qui constat Sectionibus viginti, agitur de oculorum morbis occultis, seu interioribus, & eorum remediis. His subiungitur:

— Eiusdem Isae, filii Ali al-Kabbali, Epistola ad Quaestiones quasdam sibi propositas de morbis oculorum, & eorum remediis; qua excepta, huic respondere videtur Codex Parisiensis, Cairo in Bibliothecam Regiam Vanslebii opera inlatus, qui num. mc. notatur.

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 133. Arabicis literis, & sermone belle exaratus, anno Hegirae DCCCC. (Christi 1494.)

CCLII.

ANONYMI ARS MEDICA, Persice, Libris novem absoluta, & quibus priores quinque desiderantur.

Codex in 8. maximo bombycinus, initio mutilus, constat paginis 292. Persicis literis, & sermone exaratus ab Hosaino, Mahometis filio, die vicesima octava mensis Gemmadi prioris, anno Hegirae DCCCCXIV. (Christi 1508.) ut adparet ex nota eidem Codici praefixa.

CCLIII.

PHADELI ABU OMAR CORTABI, sive Cordubensis, Tractatus Medicus, de curandis vulneribus ex morfu, aut punctura venenatorum animalium. Item:

— De cura eorum, qui veneno, aut venenatis petiti sunt. Auctor Phadelus, alias adpellatur Moyse Abu-Amran Mayemon, seu Maimonides, qui ex Iudaeo Mahometanus factus, superius nomen praetulit, donec abiurato Mahometanismo ad Iudaicam superstitionem reversus est. Hinc duobus praefatis nominibus vocari solet, nempe a Mahometanis Phadelus Abu-Omar; a Iudaeis vero, atque Europaeis Moyse Maimonides, de quo haec nunquam satis laudatus Gregorius Bar-Hebraeus Chronic. Arab. Par. 1x. „ Anno Hegirae sexcentesimo quinto (Christi „ scilicet 1208.) e vivis excessit *Moyse Ebn Mayemon, Iudaeus Hispanus.* „ Veterum scientiis studium in Hispania impenderat, ibidemque solidam „ disciplinarum Mahometicarum scientiam paraverat, ac Medicinae operam dederat; adeo ut eius theoriam optime calleret; at praxin exercendi audaciam sibi non sumeret. Ad Religionis Moslemanicae professionem compulsus, eam praetulit, clam Iudaismum retinens. „ Quumque particulares Moslemanismi ritus, qui lectionem, & orationem spectant, exercendi necessario essent, illud fecit, donec tandem „ post-

„ postquam res suas composuisset, oblata migrandi opportunitate ex Hi-
 „ spania, una cum familia sua discederet in Aegyptum, ubi sedem in
 „ urbe *Pbostat* inter Iudaeos figens, religionem suam palam professus
 „ est, & mercaturam in gemmis, aliisque eiusmodi rebus exercendo,
 „ victum sibi paravit. At ubi *Arixus* Aegyptum occupaverat, abolitumque
 „ esset *Aliadarum* Imperium, quum, cum benevolentia complexus *Cadi*
 „ *Pbadelus Abdarrabimus*, *Ebn-Ali Al-Baisani*, ipsiusque rationem habens,
 „ stipendium ei ratum adsignasset, se Medicis adiunxit, ita ut sua unius
 „ sententia non niteretur, ob experientiae defectum, quum curationi,
 „ & aegrotorum regimini adsuetus non fuisset. Doctus etiam fuit in
 „ Iudaeorum lege, librumque de eorum religione composuit, cui ti-
 „ tulum indidit *Delalab*, idest *Index*, sive *Directorium*, quem eorum
 „ alii laudant, alii vituperantes, *Ddelalab*. (idest *Errorum*) adpellant.
 „ Philosophorum Sectae praecipue deditus fuit. Epistolam etiam compo-
 „ suit de resurrectione corporali; quam quum illi vitio verterent Iu-
 „ daeorum primores, clam eam habuit, nisi illis, qui eiusdem cum
 „ ipso sententiae essent. Antiochiae autem & Tripoli Iudaeos quosdam,
 „ e Francorum regionibus, barbaros vidi, qui ipsi maledicerent, & in-
 „ fidelem adpellarent. Sunt illi libri in Mathematicis pulchri, & in
 „ Medicina luculenti. Sub vitae suae finem vexatus est ab Hispano
 „ quodam Legisperito, *Abu-Arab* adpellato, qui in Aegyptum veniens
 „ litem illi movit de sua Mahometanismi professione, malum illi inten-
 „ dens, quem cohibuit *Cadi Pbadelus*, dicens: Si quis vi adactus fuerit, non
 „ esse ex lege veram eius Religionis Moslemanicae professionem. Morte
 „ imminente heredibus suis in mandatis dedit, ut ipsum, ubi desuisset
 „ corpus olere, ad Tiberiadis lacum translatum, ibi sepelirent, quod
 „ ibi essent multorum e piis apud ipsos sepulchra; quod & illi factum
 „ est. „ Hucusque Bar-Hebraeus. Praenotato Tractatui adnexa sunt
 „ Opera, quae sequuntur:

— *Cotbeddini Macmutis*, filii *Massudis*, filii *Moslabi*, *Sciraxitae*, disci-
 „ puli *Nassiredдини Tufensis*, Tractatus de morbis oculorum, illorumque remediis,
 „ Arabicus, in tres Partes divisus; quarum prima complectitur Sectiones
 „ unam & viginti: secunda tres & septuaginta: tertia viginti quatuor.
 „ Obiit auctor Taurisi, anno Hegirae dccx. (Christi 1310.) editis,
 „ praeter superiorem Tractatum, variis Libris, quorum praecipui sunt:
 „ *Commentarius in Librum Ebn-Hagebi Ossul*, idest *Fundamenta* inscriptum. —
 „ *Hekmat al-Asceraf*, seu *Philosophia Virorum illustrium*. — *Mastab*, idest *Ianus*
 „ *Scientiarum*. — *Ektiarat fil bias*, sive *Tractatus Astronomicus de Sphaera*.

— *Honaini*, filii *Isaac Syri*, *Commentarius in Librum primum Aphorismorum Hippocratis*, in quo de signis morborum extrinsecis differitur.

— *Aphorismi Hippocratis*, Arabici, in Libros septem distributi, in-
 „ terprete eodem *Honaino Ben-Isaac Syro*.

— Eiusdem *Hippocratis Aphorismorum Liber primus*, ex versione eiusdem
 „ *Honaini*, Arabice recentiori manu exaratus, & in Sermones, seu Capita
 „ tria distributus.

Co-

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 146. Arabicis literis, & sermone nitidissime, varia licet manu, exaratus.

CCLIV.

ANONYMI HALL-AL-MUGIAZ, sive *Explicatio Libri Mugia*, qui est Corpus absolutum Artis Medicae, editi ab *Alaeddino Ali*, filio *Abul-Gezam*, aliis *Abul-Haram*, cognomento *Ebn Naphiso*, *Karsita*, qui in eo Opere, quod est apud Orientales probatissimum, contraxit Canonem, seu totum Opus Medicum Avicennae.

Dividitur autem illa Anonymi Explicatio in Partes quatuor, quarum :

- I. De Medicinae, Theoricae, & Practicae principiis generalibus, ac fundamentis.
- II. De iis, quae corporibus adciunt : de alimentorum facultate, remediisque simplicibus, & compositis.
- III. De morbis peculiaribus, quibus nimirum singulae corporis humani partes obnoxiae sunt, illorumque curatione.
- IV. De febribus, aliisque morbis gravioribus, qui totum corpus adficiunt, eorum causis, signis, prognosticis, symptomatibus, & remediis.

Exstat idem Opus inter Codices Colbertinos Bibliothecae Regiae Parisiensis, num. MIV. notatum.

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 473. Arabicis literis, & sermone perita, ac diligenti manu exaratus.

CCLV.

COMPENDIUM TOTIVS MEDICINAE, Arabice, *Mugia* fil *Tebb* inscriptum; idque ex Avicennae Canone, & ex Libro Ali Ebn Al-Abbas Malechi, seu *Regio* nuncupato : auctore *Alaeddino Ali Ebn-Naphiso*, viro apud Mahometanos ob insignem in rebus Philosophicis, ac Medicis peritiam celebratissimo.

Dividitur in Partes quatuor, quarum prima de regulis generalibus, & principiis Artis Medicae : secunda, de medicamentorum alimentorumque simplicium, & compositorum vi, & facultate : tertia, de membrorum singulorum morbis, & curatione : quarta, de morbis, qui nullam certam partem, sed totum corpus adficiunt, illorumque causis, signis, & remediis.

In margine singulorum huiusce Codicis foliorum leguntur variorum per-

perpetuae adnotationes , ex quibus magnum profecto eius apud Arabes pretium , & auctoritas dignoscitur .

Codex in 8. maximo bombycinus , constat paginis 163. Arabice perita manu exaratus ab *Hasano* , filio *Mabometis* , filii *Emir* , seu Ducis *Macmutis* , anno *Hegirae DCCCC*. (Christi 1499.)

CCLVI.

FUNDAMENTA ARTIS MEDICAE PER COMPENDIUM , Arabice , ex Libris Hippocratis exposita , auctore , ut sub initium legitur , *Raies* , seu Principe *Acmete* , filio *Abrahami* , Archiatro *Iaxidi* , filii *Abdal-Malechi* , cognomento *Abu-Caledi* , decimi ex *Ommiadis Chaliphae* , qui obiit anno *Hegirae cv.* (Christi 723.) Item :

— Eiusdem *Raies Acmetis* , *Tractatus de herbis* , & plantis ad conficienda remedia idoneis , illarum virtute , nomine , ac etymologia ; ubi multa medicamenta simplicia ab Hippocrate praeterita exponuntur .

Codex in 8. bombycinus , constat paginis 190. Arabicis literis , & sermone , rudi & imperita manu exaratus .

CCLVII.

INSTITVTIO ARTIS MEDICAE , Turcica : *Nassreddino Tusensi* , de quo infra , falso , ut puto , adtributa . Neque enim occurrunt Opera eius Medicinalia : nec quidquam Turcice scripsisse dicitur . Itaque si verus est titulus huic Codici praefixus , versio est facta ex Persico , vel Arabico .

Codex in 8. bombycinus , constat paginis 60. Turcicis literis , & sermone exaratus in urbe *Alexandria* , anno *Hegirae DCCCCCLXXIV.* (Christi 1566.)

CCLVIII.

EXPOSITIO TURCICA Libri *Beian Holm al-abdan* , idest *Corporum Scientia* , inscripti , quem *Abu-Daher* , *Mabometis* filius , Medicus *Tephლისensis* , Arabice composuit : auctore *Acmete* , filio *Mustaphae* , *Hadrianopolitano* , cognomento *Ebn al-Astar* , seu filio *Pharmacoplae* , qui claruit circa annum *Hegirae DCCCCCLXXVI.* (Christi 1568.) quo se summam Operi huic manum imposuisse , ut infra , adfirmat . Dividitur autem in Capita quatuor , quorum :

Part. II.

Bbb

I. De

- I. De Medicinae speculativae, & practicae principiis generalibus.
- II. De Medicamentis simplicibus, & compositis, ut & de cibis, ac potionibus.
- III. De morbis, quibus singula humani corporis membra obnoxia sunt, illorumque curatione.
- IV. De febribus, apoplexia, aliisque gravioribus morbis, & eorum remediis. His praemittitur:
— Praefatio itidem Turcica, ubi de omnibus Scientiis, & Artibus, illarum divisione, & nominibus strictim differitur.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 169. Turcicis literis, & sermone exaratus ab eius auctore *Acmete*, ut adparet ex sequenti nota ad Codicis calcem manu eiusdem adposita; videlicet: *Explicit Dei opo Expositio Libri de corporum scientia, a bonae memoriae Abu-Dabero, Mahometis filio, Arabico compositi, per me humilem servum servorum Dei, & Apostoli eius Mahometis, Acmetem Ebn al-Aitar, Hadrianopolitanum, filium Mustaphae, cuius Deus misereatur, anno Hegirae DCCCCLXXVI. (Christi 1568.)*

CCLIX.

COMPENDIUM TOTIVS ARTIS MEDICAE, Arabicum, in Sectiones octo distinctum, quarum:

- I. De Medicina, & illius obiecto.
- II. De morbis corporis humani tam internis, quam externis.
- III. De remediis ad illos curandos magis adcommodatis.
- IV. De cibo, ac potu, corporisque regendi ratione; idque servato aetatum discrimine.
- V. De medicamentis simplicibus, & compositis, ordine alphabetico disposita.
- VI. De variis venenorum generibus, remediisque ad illorum vim infringendam idoneis.
- VII. De signis, quibus veneni qualitas cognoscitur.
- VIII. De Pharmacopoea, sive arte, ac methodo praeparandi, conficiendique potiones medicas, sirupos, emplastra, cerota, clysteria, confectiones, aliaque id genus, sive ad morborum curationem, sive ad cibum & potum, corporisque ornatum pertinentia: auctore *Hosaino Estarabadia*, discipulo *Saied*, idest *Domini Ismaëlis Alepini*, cognomento *Adibi*, idest *Philosophi moralis*, insignis Medici, qui claruit in urbe Herato, Chorasanae praecipua, imperante *Maleeb-Sciabo*, *Macmutis* filio, decimo e Stirpe Selgiucidarum in Parthia Rege, circa annum scilicet Hegirae D LV. (Christi 1160.)

Co-

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 156. Arabice imperita manu exaratus.

CCLX.

EPISTOLA, SIVE TRACTATUS AVREVS DE MEDICINA, Arabicus, cuius auctor inscribitur *Ali, filius Moysis*, cognomento *Imam al-Redha*, qui inter duodecim Sectae Persicae Imamos, seu Pontifices, Ali, filii Abu-Talebi Pseudoprophetae generi nepotes, decimus recensetur: mortuus in urbe Tusca ex nimio uvarum esu, ut liquet ex Chronico Arabico Bar-Hebraei Par. ix. exeunte mense Sapharo, anno Hegirae cciii. (Christi 818.)

— Opuscula item nonnulla de morbis particularibus, & medicamentis simplicibus, ex Opere Au-Bacri Mabometis, filii Zachariae Raxensis, Harvi, seu Continente nuncupato, ab Anonymo decerpta.

— Galeni Commentarii in Hippocratis Aphorismos, e Graeca lingua in Syriacam ab Honaino, filio Isaac, & e Syriaca in Arabicam, ut heic leguntur, accuratissime conversi a Costba, filio Lucae, Heliopolitano, insigni Philosopho Christiano, qui claruit circa annum Hegirae ccl. (Christi 864.)

— Excerpta ex Avicennae Canone Medicinali, de morbis, eorum causis, & symptomatibus, recentiori manu exarata.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 89. Arabicis literis, & sermone rudi, ac varia manu exaratus.

CCLXI.

HASAB ALLABI MOGRABINI, SIVE AFRICANI LIBER DE ARTE CHYMICA, Arabice *Nur Al-Absar u ferr al-Astar*, idest *Lux oculorum*, & secretum secretorum inscriptus, & Capitibus novem distinctus, ubi praemisso, metallorum historia, & Auctorum Arabum, qui de rebus Theologicis, Physicis, & Chymicis scripserunt, Elencho, de iis praesertim metallis auctor differit, quae ad conficiendum lapidem, quem Philosophalem vocant, & ad nonnullorum corporis humani morborum sanationem magis idonea ab eo censentur, illorumque praeparandorum ratione iuxta Alchymistarum doctrinam, & regulas Abu-Moyfis Giaberi, filii Hafani Philosophi Alchymistae, inter Arabes praecipui, qui sub nomine Geber ab Europaens eius artis professoribus laudatur frequentissime.

Eiusdem Hasab Allabi, Tractatus de χρυσουργία, sive arte conficiendi aurum, in Sectiones duas distributus. Huic subiungitur:

— *Anonymi Tractatus Chymicus*, Arabice, *Ressalat al-Garib*, idest *Epistola Peregrini* inscriptus, ubi de Lunae, seu argenti, quintae essentiae, & lapidis Philosophalis conficiendi ratione inepte disseritur.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 130. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCLXII.

TRACTATUS DE MAGIA NATURALI, acephalus, anonymus, Arabice: adiunctis variis operationibus ex eadem Magia petitis, quae admirationis apud ignaros habent plurimum.

— Item *Aphorsismi Hippocratis*, Arabice, sed initio & fine mutili.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 102. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCLXIII.

GALENI LIBER DE SANITATE TUENDA, Arabicus, ex versione *Honaini*, filii *Isaac*, initio & fine mutilus.

— Item *Historia Metrica*, Arabice *Babr al-Agiaieb*, idest *Mare rerum mirabilium*, inscripta, absque nomine Auctoris. In ea autem continentur vitae, & res gestae *Giaphari*, filii *Ali Iabiae*, *Ben-Barmeki*, qui claruit sub Aarone Rascido, quinto e stemmate Abbasidarum Chalipha, aliorumque Herorum veterum, qui apud Persas, & Arabes celebrantur.

— *Anonymi Expositio septuaginta septem Dei Nominum*, quorum virtute, mira & insolita patrantur. Opus inprimis superstitiosum; nam Dei nominibus, Angelorum etiam & Daemonum nomina subiunguntur, mysticisque characteribus designantur.

— *Tractatus de Horoscopia*, & de variis per literas, signa, & nomina divinationum modis, cuius auctorem esse dicunt *Giapharum Iustum*, qui unus fuit ex illis duodecim, qui simul cum Ali Mahometis genero, eorum progenitore, Imami nomine apud Persas insigniri solent, & in summo post Mahometem honore habentur. Opus itidem superstitiosum, quod Graeci recentiores *Ῥαμπλον* vocant, a voce Arabica *Raml*, quae *Arenas* sonat.

— *Collectio variorum experimentorum*, quae Spirituum, sive Daemonum invocatione, & adiuratione fiunt.

Codex in 8. bombycinus constat paginis 196. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCLXIV.

CCLXIV.

ANONYMI TRACTATUS, Arabicus, *varia secreta, & medicamenta*, plerumque superstiosa, complectens.

— Item fragmentum Operis Arabice *Mestab alnur*, idest *Clavis luminis* inscripti, quod dividitur in Partes septem, quarum in prima, *de hominis generatione* sermo fit: in secunda, *de capitis doloribus*: in tertia, *de causis morborum, illorumque remediis*: in quarta, *de morbis, quibus oculorum palpebrae obnoxiae sunt*: in quinta, *de albugine*: in sexta, *de illa oculi parte, quae vulgo cornea adpellatur*: in septima demum, *de oculi pupilla*. Exstat hoc Opus integrum inter Codices Turcicos Bibliothecae Regiae Parisiensis, num. CLXXXII. notatum.

Codex in 8. chartaceus, constat paginis 74. Arabice, caractere Mograbino, seu Mauritanico exaratus, anno Hegirae DCCCCXI. (Christi 1583.)

CCLXV.

COLLECTIO VARIORVM EXPERIMENTORVM ARTIS CHYMICAE, ex antiquis, & recentioribus, Arabice *Destur al tagiarib*, idest *Liber experimentorum* inscripta: adiectis centum & quadraginta secretis ad morborum curationem, & lapidis Philosophici preparationem pertinentibus: auctore *Abu-labia Isa*, filio Omari, Tabaristanio, insigni Philosopho, & Medico, qui claruit circa saeculum Hegirae octavum.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 213. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCLXVI.

ANONYMI LIXER CHYMICVS, Arabice inscriptus *Farag al Kolub*, idest *Consolatio cordium*: dividitur in duas Partes, quarum prima comprehenditur doctrina celebriorum Philosophorum, & Medicorum, *de metallis, eorum natura, & virtutibus*: in secunda vero, quae mutila est sine, exponuntur *secreta Artis magnae, seu Chymiae*, additis variis operationibus, ac remediis ad sanitatem tuendam, & ad aurum, argentum, lapidesque pretiosos conficiendos magis idoneis.

Codex in 8. bombycinus, in fine mutilus, constat paginis 45. Arabicis literis, & sermone eleganter exaratus.

CCLXVII.

CCLXVII.

ABU-IAHIAE ISAE, BEN-OMAR TABARISTANII, *Collectio amplissima experimentorum Artis Chymicae*, continens quingentas, & quadraginta observationes ex libris Giaberi, Mahometis filii Zachariae, aliorumque Medicorum, & Philosophorum operibus decerptas: Arabice inscribitur *Destur al-fagiarib*, sive *Liber experimentorum*, cuius Epitome potius, quam exemplar est Codex supra num. CCLXV. notatus. Eius auctor claruit circa annum Hegirae DCCC. (Christi 1397.)

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 212. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

CCLXVIII.

FRAGMENTUM OPERIS MAGICI, Arabico-Turcicum, continens varia secreta superstitiosa contra *morsus*, sive *puncturas animalium venenatorum*. His adiunguntur:

— *Praes variae superstitiosae, Telesmata, & Amuleta*, quibus bona procurari, mala depelli posse Mahometani nimium creduli sibi persuadent.

Codex in 8. chartaceus, constat paginis 116. Arabicis literis, sermone vero partim Turcico, partim Arabico, rudi & imperita manu exaratus.

M A T H E M A T I C I .

CCLXIX.

TABULAE ASTRONOMICAE ILEKANICAE, sive Imperiales vulgo dictae, Persice, in Praefationem & Partes quatuor distributae. In Praefatione multa de laudibus *Ginghizkani*, & eius successorum Familiae Mogulensium Imperatoriae inferuntur, usque ad *Abakakanum*, qui *Hulacu-kani* successor, & filius fuit, quintus a *Ginghizkano*, Mogulensium Tartarorum Imperator: quum in variis exemplaribus Praefatio in eius patre desinat. In prima vero Parte agitur de celebrioribus Tartarorum, Arabum, Persarum, Syrorum, Graecorum, aliorumque Epochis: in secunda, de Theoria Planetarum, eorum longitudine, latitudine, motu, & adfectionibus: in tertia, de Theoria partium temporis, & applicatione eius in Canone Mathematico, & Calendario: in quarta, de Stellis fixis, auctore *Nasfiredдин Mahomete*, *Hosaini filio*, *Tusensi*, seu ex *Tus*, Chorasanae notissima urbe, oriundo, magni apud Orientales nominis Astronomo, de quo haec *Bar-Hebraeus Chronici Arabici* Par. X. „ Hoc etiam tempore (nimirum anno Hegirae DCCLXXV. „ Christi 1276.) diem obiit, annos septuaginta octo natus, *Chogiah Nasfiredдин Tusensis* Philosophus, qui observationes Astronomicas fecit. „ Sapiens insignis in omnibus Philosophiae generibus, quem ad observationes faciendas convenit magna Geometrarum praestantissimorum multitudo. Sub eius arbitrio fuerunt omnes Scholarum reditus in omnibus, quae sub Imperio Mogulensium erant, regionibus. Multos composuit libros Logicos, Physicos, Metaphysicos, nec non Commentarios in Euclidem, & Almagestum, idest Sistema Ptolemaei Geometricum, & Astronomicum: est & illi Liber de moribus Persice scriptus, summa qua fieri potest elegantia, in quo omnia Platonis, & Aristotelis dicta de sapientia practica collegit. „ Hucusque *Bar-Hebraeus*. Factae sunt autem Tabulae illae (de quibus nonnulla in Praefatione *Thomae Hydae Angli* ad Tabulas *Olug-Beghi*, Oxonii editas anno MDCCLXXV. & in Bibliotheca Orientali viri doctissimi *Bartholomaei Herbelotii* sub titulo *Zige Ilekhani*) sub auspiciis *Mahometis Hulacukani*, filii *Sciah-Ruchi*, nepotis *Tamerlani*, Tartarorum Mogulensium Imperatoris, a quo nomen acceperunt; nam *Ilkan*, sive Imperator absolute adpellabatur. Observationes Astronomicae, ex quibus Tabulas *Nasfiredдин* composuit, factae fuerunt ab eo, & a multis aliis praestantibus Astronomis *Maragae* in *Aderbigana*, seu veteri *Parthia*, ubi singulari studio, & magnis impensis Vranoscopium, seu Tartum siderum spe-

speculatoriam Hulacu-kanus construi iusserat. Opus perrarum, optimum, & ad Astronomiam utilissimum, cui extrema manus adcessit anno Hegirae DCLXVIII. (Christi 1269.) ut numquam satis laudandus auctor in eius Praefatione adfirmat.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 160. Persicis literis, & sermone perita manu, summaque diligentia exaratus.

CCLXX.

SECTIONVM CONICARVM APOLLONII PERGAEI, a patria Perga Pamphyliae civitate dicti, *Libri tres; quintus nimirum, sextus, & septimus*, ab *Abulphetabo, filio Mabometis*, Hispahanensi, Persa, sub auspiciis Regis *Abicaligiaris*, qui ab anno Hegirae CCLXXXII. rebus praefuit, Arabice versi, quos doctissimus Abrahamus Ecchellenfis, adiutus a Ioanne Alphonso Borellio, Mathematicis exculito disciplinis, ex insigni hoc Manuscripto ante annos octoginta & unum Latine transtulit, & cum eiusdem Borellii Commentario edidit Florentiae, Typis, ac sumptibus Mediceis in folio, addito Archimedis Libro Assumtorum. Testatur Abulphetahus priores quatuor Apollonii Libros pridem a suis lectos sub regno Al-Mamonis, qui Chaliphatum iniit ab anno Hegirae CCIII. sed hosce tres, quintum scilicet, sextum, & septimum a se primum fuisse translatos. Attamen Gregorius Bar-Hebraeus non quatuor solos, sed septem Apollonii Libros, tempore Al-Mamonis Arabici iuris factos scribit Chronic. Arab. Par. III. ubi sic: „Post Thaletem claruit in
 „scientiis Mathematicis praecipue Apollonius Pergaeus Geometra, qui
 „scripsit Librum Conicorum, in quo agitur de scientia linearum ellipticarum, quae nimirum nec rectae sunt, nec arcus instar curvae.
 „Translati sunt in linguam Arabicam tempore Al-Mamonis eius septem
 „Tractatus; monstrat vero Prooemium octo esse debere. Hic autem
 „Liber, una cum altero ab eodem composito, in causa fuit, quod liberum suum longo post tempore ediderit Euclides. „Verum, ut notat etiam Fabricius Biblioth. Graec. Lib. III. fallitur in hoc Bar-Hebraeus; constat enim Euclidem Apollonio fuisse antiquiorem. Aliam Arabicam versionem eorundem trium Librorum, auctore Abdal-Malecho Scirazita, ex Oriente secum adtulit Christianus Ravius, & Latine redditam vulgavit Kiloniae anno MDCLXIX. 8. Aliis quibusdam Arabicis Apollonii Interpretibus in Praefatione commemoratis, & breviter etiam notatis iis, quibus Arabica versio priorum quatuor Librorum differt a Commandini, sive Richardi editione. Adtulit & Iacobus Golius, teste eodem Fabricio, ex Oriente Codicem Arabicum Librorum v. vi. vii. in quo sextus hanc praefixam habet epistolam: *Mitto ad te, Attale, sextum Conicorum, in quo propositum nobis est agere de Sectionibus aequalibus, & inaequalibus,*

libus, similibus, atque dissimilibus, eorumque divisione. Plura autem de hisce diximus, quam ii, qui ante nos Geometrae fuerunt, docuimusque &c. Ad calcem eiusdem Codicis Goliani notatum fuit, quod octavus Apollonii Liber non translatus fuit ab Arabibus, quod illorum exemplaria etiam illo Libro caruerunt: *Quamquam testatur doctissimus scriptor Ebn-Eddin (Golii verba agnoscis apud Mersennum pag. 275.) qui Philosophorum Arabum, Operumque ab illis editorum circa quadringentesimum a Mahomete annum, Elenchum descripsit, partem illius octavi Libri versam fuisse, adferitque omnes Apollonii Libros sua exstare lingua, eosque plures quam Pappus enumeret. Subspicatur quidem Claudius Mydorgius Libros illos, Arabice editos, esse cuiusdam Arabis sub Apollonio latentis, non ipsius Apollonii; sed argumentum quo utitur tantum probat, interpretem, quod in aliis etiam scriptis Arabes fecisse constat, libertate usum esse quaedam interpolandi. De octavi Libri figuris quibusdam repertis meminit Bartholomaeus Herbelotius Biblioth. Orient. pag. 119. Depuis le tems de ce Khalife Al-Mamon jusqu' en l'an 1000. & plus de l'Hegire, ce huitième livre n'a point été trouvé, et on croit qu'il est caché dans quelques Bibliothèques des Grecs où il est conservé précieusement à cause de sa rareté. Ebn-Moussa dit qu'outre les sept livres d'Apollonius on a trouvé encore quatre figures du huitième: Acmed Ben Moussa Al-Hamassi, natif de la Ville d'Ems ou Emesse en a traduit les quatre premiers, & Thabet Ben-Corrah a traduit les trois autres; c'est ainsi qu'en parle l'Auteur du livre intitulé: Navader al akhbâr, les Narrations curieuses. Hassan Ben Moussa Ben-Schaker a revu et corrigé cette traduction. Gemina leguntur pag. 978.*

Codex in folio chartaceus, constat paginis 73. Arabicis literis, & sermone exaratus ab Abd-almur, filio Iacobi Hamadanensi, ineunte mense Nisan (Aprili) anno Graecorum MDCCXCI. (Christi 1480.) ut adparet ex nota ad eius calcem subiecta.

CCLXXI.

COLLECTIO VARIORVM GRAECORVM AVCTORVM DE REBVS MATHEMATICIS, Arabice versorum, ex recensione Nassireddini Tusensis, celeberrimi apud Orientales Mathematici, cuius multa Opera exstant Arabice, & Persice, & nonnulla edita, ut eius in Euclidem Commentarius, Romae Typis Mediceis elegantissimis excusus. Sunt autem sequentes Libri:

— Theodosii Tripolitani Sphaericorum Libri tres, cum figuris: quorum meminit Gregorius Abulpharagius Chronici Arabici Par. 1v. inquit: *Quod ad Theodosium Tripolitanum vero, non habemus compertam tempus illi designatum; fuit autem e sapientibus Graecorum illustribus, & Libros eximios*

Part. II.

Ccc

com-

composuit. Est illi *Tractatus de Sphaeris*, in Libros tres distributus, qui celeberrimus est eorum, qui medii sunt inter *Librum Euclidis*, & *Almagestum*. Eos e Graeco Arabicos fecit *Cosiba Ben Luca Heliopolitanus*, insignis Philosophus Christianus, qui claruit circa annum Hegirae ccl. (Christi 864.) imperante Mahometanis Acmete Mostaino-Billa, cognomento *Abul-Abbas*, duodecimo e stemmate Abbasidarum Chalipha. Ex Arabico deinde, ante annos circiter sexcentos, Latine translatos fuisse a Platone Tiburtino una cum Al-Manforis Iudiciis, tradit auctor Libelli de Speculis ustoriiis, Venetiis impressi anno MDLVII.

— *Autolyçi Liber de Sphaera*, quae moxetur, cum duodecim figuris; Arabice versus a *Thabet Ebn Korrah*, Medico, Mathematico, & Philosopho praestantissimo, qui obiit anno Hegirae cclxxxviii. (Christi 900.) aetatis sexagesimo septimo. De eo haec habet Bar-Hebraeus loco supra citato Par. ix. „ Porro in aedibus Mahometis, filii Moysis, literis operam dedit Thabet filius Korrah, filii Meruani, persuasione Sabaeus, civitate Harrarensis, Bagdadi advena. Illi ergo benefacere studens Mahometes, ipsum ad Moatadedum Billa (decimum sextum e stirpe Abbasidarum Chalipham) perduxit, & in Astrologorum numerum adscripsit. Thabet iste summum apud Moatadedum dignitatis gradum, maximosque honores consecutus est; adeo ut coram ipso assidue sederet, diuque cum ipso conloqueretur, unaque rideret, magisque ad eum accederet, quam eius Consilarii, aut amicorum praecipui. Multa scripsit in disciplinis Mathematicis, Medicina, & Logica. Sunt & illi Libri lingua Syriaca scripti de iis, quae ad Sabaeorum religionem spectant, de eorum constitutionibus, praeceptis, & ritibus: de mortuis involvendis, & sepeliendis: de munditie, & immunditie: quatenam animalia sacrificiis idonea, quae inepta: de temporibus cultui divino destinatis: de ordinanda lectione inter orandum. „ Autolyçi vero idem Bar-Hebraeus ibidem Par. iv. hisce meminit verbis: „ Reperi in Libro quodam pervetusto, Syriace absque auctoris nomine exarato, claruisse Autolycum Geometram Graecum tempore Nabuchodonosor Regis Chaldaeorum: fuit ille, dum viveret, celeberrimus. Exstant e Libris eius nunc temporis Liber de Sphaera mobili, quem adornavit Al-Kindius, & Liber de ortibus, & occasibus Siderum, tribus constans Tractatibus.

— *Euclidis data* cum quinquaginta novem figuris, Arabice, e Graeco primum translata ab *Honaino filio Isaac*, Medico Syro, de quo multoties; & a. laudato *Thabet Ebn Korrah* emendata, ut in inscriptione iisdem praefixa ab huiusce collectionis auctore Nassireddino Tusensi notatur. Euclidem, e civitate Tyro ortum duxisse, autumant cum Bar-Hebraeo Orientalium rerum Scriptores plerique, ac praeter eius Libros de elementis, datis, opticis, & compositione Musicae, quos prae manibus habemus, alios insuper laudant, ut videre est apud Herbelotium, & Gerardum Vossium, qui etiam in Libris de Mathesi Cap. xvi. Eu-

Euclidis opera, quotquot Latine exstant, prius ex Arabico, quam ex Graeco fonte translata fuisse, adfirmat.

— *Archimedis Syracusani, de Sphaeris, & Cylindro Libri duo*, Arabice versi primum ab *Honaino filio Isaac, Syro*, cum quadraginta tribus figuris: iterumque ex Graeco fonte translati a *Thabet Ebn Korrah*, additis quinque aliis figuris. De his haec apud Bar-Hebraeum Par. III. leguntur: „E claris etiam Mathematicis fuit Archimedes, qui licet in Graecia natus, scientiam tamen hausit ab Aegyptiis. Dicitur aggeribus cinxisse terras, plerorumque Aegypti oppidorum, & fundamenta posuisse pontium, quibus a pago in pagum transitur, excrecente Nilo. Scripsit Librum de Sphaera, & Cylindro, de Septangulo in circulo, & plurimos alios. Ferunt Romanos e Libris eius gestamina quindecim combussisse.

— *Eiusdem Archimedis Syracusani, Liber de dimensione circuli*, cum tribus figuris: interprete *Thabet Ebn Korrah*.

— *Euclidis Tractatus de proportionibus*, continens quatuor & sexaginta figuras, ex versione *Honaini filii Isaac*.

— *Theodosii Tripolitani Tractatus de habitationibus*, cum duodecim figuris, Arabice redditus a *Cosiba Ebn Luca*.

— *Autolyi Liber de ortu, & occasu Siderum inerrantium*, cum tribus & triginta figuris, Arabice versus a *Thabet Ebn Korrah*.

— *Euclidis Elementa optica*, cum viginti tribus figuris: interprete *Honaino filio Isaac*, quem pluribus in locis castigavit *Thabetus Ebn Korrah*, additis duabus aliis figuris.

— *Theodosii Tripolitani Liber de diebus, & noctibus*, cum triginta tribus figuris, ex versione *Cosibae, filii Lucae*.

— *Aristarchi Samii de magnitudinibus, & distantis Solis, & Lunae*, cum septemdecim figuris: interprete eodem *Cosiba Ebn Luca*.

— *Asclepii, seu Aesculapii, quem Orientales Edrissi, seu Hermetis Trismegisti discipulum vocant, Tractatus de ascendentibus nativitatibus, sive de horoscopo conficiendo*, cum duabus figuris: interprete *Cosiba Ebn Luca*.

— *Archimedis Syracusani Assumpta, sive Lemmata*, Arabici iuris facta a *Thabeto Ebn Korrah*; adiectis quatuordecim figuris, & notis *Abul-Hasani Ali, filii Acmetis*, cognomento *Ebn Habali*, Bagdadensis, insignis Mathematici, qui obiit mense Moharramo, anno Hegirae DCX. (Christi 1213.) imperante Moslemanis Acmete Nazero Lenidalla Abul-Abbaso, trigesimo quarto e gente Abbasidarum Chalipha. Praenotatus Theodosii Assumtorum Liber, Latine tantum cum tribus Libris Apollonii Pergaei editus fuit ab Abrahamo Ecchellensi, qui ut notat Fabricius Biblioth. Graec. Tom. II. hunc Librum, & Apollonii Conicorum v. VI. VII. ex Arabico vertit, adiutus a Ioanne Alphonso Borellio, qui Arabice ignarus tam callebat Mathematicas disciplinas, quam harum imperitus Ecchellensis bene callebat Arabice. Prodiit Ecchellensis translatio cum Borellii notis Florentiae MDCLXL fol. Alteram editionem huius

Libri Arabico-Latinam debemus viro doctissimo Ioanni Gravio, Lond. MDCLIX. fol.

— *Thabeti Ebn Korrah*, *Traſtatus de datis*, ſive *determinatis*, continens, ut in hoc Codice, ſex & triginta figuras; in aliis vero exemplaribus triginta quatuor.

— *Menelai Sphaericorum Libri tres*, quorum primus habet triginta ſex figuras, ſecundus viginti ſex, tertius duas & triginta. Ex hoc tertio Ptolemaeus ſumſiſſe videtur quicquid de ſphaeralibus triangulis tradidit in primo, & ſecundo ſui magni voluminis.

— *Abu-Giaphari Mabometis*, *ſilius Moſſis*, ſaeculo Hegirae tertio clari, *Liber de Sphaera in plano deſcribenda*, conſtans decem & octo figuris.

— Adcedunt *Naffireddini Tuſenſis* ad eodem *Traſtatus Commentarii* cum ſexdecim figuris accuratiſſime delineatis, in Libros ſex diſtributi, quos auctor abſolvit die viceſima quinta menſis Ramadani, anno ab Hegira DCC. (Chriſti 1300.) ut infra ad calcem Codicis CCLXXXVI. ex quo Liber iſte iuſſu Ferdinandi II. Medicei, Magni Etruriae Ducis, deſcriptus fuit, adnotatur.

Codex in folio chartaceus, conſtat paginis 478. Arabicis literis, & ſermone elegantiffime exaratus,

CCLXXII.

EVCLIDIS ELEMENTORVM VERSIO ARABICA, elegantiffime ſcripta, quae ante centum, & plures annos munificentia Sereniſſimorum Principum Mediceorum Romae edita eſt in folio cum *Naffireddini Tuſenſis* *Commentariis*, & privilegio Turcico Sultani Morad, ſive Amuratis, dato Conſtantinopoli incunte menſe Dilhegae, anno Hegirae DCCCCXCVI. (Chriſti 1587.) ubi eius exemplariorum venditio in toto Othomannidarum imperio citra omne portorium conceditur.

Codex in folio chartaceus, conſtat paginis 379. Arabicis literis, & ſermone eleganter exaratus,

CCLXXIII.

EVCLIDIS DATA, SIVE THEOMETRA GEOMETRICA, Arabice, ſecundum recenſionem, & interpretationem *Naffireddini Tuſenſis*, de quo ſupra.

Codex in folio chartaceus, conſtat paginis 273. Arabicis literis, & ſermone recenter exaratus.

CCLXXIV.

CCLXXIV.

TRACTATUS DE ARITHMETICA, ET ALGEBRA, Arabicus, in Sectiones decem divisus: auctore *Abul-Abbas Aemete Scehabed-dino*, *Abdal-Giaphari filia*, a quo Opus hoc absolutum fuisse legitur feria sexta, die vicesima octava mensis Scevali, anno Hegirae DCCLXXXIII. (Christi 1380.)

— *Ametis Ben-Ali*, *Kurdae* Liber Geometricus de lineis a puncto dato in circulo ducendis.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 241. Arabicis literis, & sermone exaratus ab *Antonio Sionita*, de quo dictum est supra in Notis ad Codicem 11.

CCLXXV.

APOLLONII PERGARI CONICARVM SECTIONVM, LIBRI TRES posteriores, nempe quintus, sextus, & septimus, Arabice, cum variis figuris accuratissime delineatis.

— Item *Archimedis Assumtorum Liber*, Arabice pariter cum figuris: qui una cum praenotatis Apollonii Conicorum Libris prodiit Latine tantum ex versione Ecchellenfis, Florentiae Typis Mediceis, anno MDCLXI. cum Notis Borellii in folio.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 77. Arabicis literis, & sermone eleganter exaratus.

CCLXXVI.

TABULAE ASTRONOMICAE AD KALENDARIVM PERPETVVM MAHOMETANORVM, Perfice; iuxta reformationem, & observationes factas sub *Gelaleddino Malecb-Sciabo*, Selgiucidarum Regum tertio, a quo Epochae *Gelalae*, & anni *Gelalati* cognominantur. Pertinuit Codex ad Bibliothecam *Sabidi Al-Rascidi*, sive *Metelinenfis*, ex urbe *Rascid*, alias *Meteli*, in Aegypto inferiore ad Nilum posita. Adiunguntur recentiori manu:

— *Kalendarium Syriacum ad usum Iacobitarum*: auctore *Ignatio Nebeme Patriarcha*, de quo multoties.

— *Tabulae Lunationum, & Ascendentium*, cum *Kalendario Sanctorum ad usum Coptorum*, Arabice.

— Ta-

— *Tabulae motus singulorum Planetarum*, cum notis de eorum magnitudine, & adfectionibus, Arabice.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 206. partim Persice, partim Syriace, & Arabice exaratus.

CCLXXVII.

COMPENDIUM GEOMETRIAE EX EUCLIDE, Arabicum; cum Commentariis *Nassireddini Tusensis*, a quo ultima huic Operi manus imposita est anno Hegirae DCXCVIII. (Christi 1298.) uti sub initium a Calligrafo adnotatur.

— Eiusdem *Nassireddini Tusensis Institutiones Astronomicae*, cum figuris, recentiori, & eleganti manu delineatis.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 208. Arabicis literis, & sermone exaratus, anno Hegirae DCCCLXXXIII. (Christi 1478.)

CCLXXVIII.

RAIMVMDI LVLLI LIBER DE KABBALISTICO AVDITV, Syriacus, Partibus quatuor, totidemque figuris distinctus, interprete *Gabriele Barclai*, *Lepbediensi Maronita*, Episcopo *Nicosiae*, qui obiit anno Christi MDXVI. Eius meminit *Stephanus Aldensis*, Patriarcha Maronitarum, in Chronico Arabico Maronitarum variis in locis, nempe ad annum MCCCCLXXI. Eodem anno *Hierosolymam* adpulit *Gabriel*, *Petri* filius, cognomento *Barclaius*, ex *Lepbed Libani Montis* oppido oriundus, ibique religiosam vitam sub disciplina *S. Francisci* amplexus, *Romam* paullo post studiorum causa contendit. Et ad annum MCCCCXCIII. Hoc anno *Barclaius* in *Syriam* reversus, edidit *Librum de unione Maronitarum ab immemorabili cum Ecclesia Romana*, adversus eos, qui *Maronitas* cum *Iacobitis* confundebant. Et ad annum MCCCCXCVI. Eodemque anno *Gabriel Barclaius* Sacerdotio initiatus est iuxta ritum *Francorum*, nimirum, *Ecclesiae Romanae*; commoratusque est in *Coenobio Sanctae Crucis Nicosiae*. Et ad annum MDVII. Obiit hoc anno *Ioseph* Episcopus *Nicosiae*, eique successus est *Gabriel Barclaius*, qui primum sedem fixit *Nicosiae* in *Monasterio Sanctorum Lucii, & Antonii*; deinde in *Coenobio Sancti Georgii in Thalo*, illamque *Dioecesim* ardentissime administravit. Demum ad annum MDXVI. Eodem anno, ad miserationes Domini sui, & hac vita migravit Episcopus *Gabriel Barclaius Lepbediensis*, cuius morum probitas, doctrina, atque in vindicanda ab impactis erroribus *Maronitarum* natione studium numquam satis laudari possunt. Multa edidit Opera tum soluta, tum ligata oratione, quorum nonnulla

in

in gratiam lectoris hic recensemus. Composuit itaque soluta oratione Librum de Iure Canonico : Conciones varias : Tractatum de Sacramento Poenitentiae : Historias & res gestas Pontificum Romanorum, & Caesarum. Item Librum de Trimatu Papae : de fide Maronitarum, eorumque cum Ecclesia Romana unione : Theologiam Dogmaticam, & Librum de septem Sacramentis. Congessit etiam Epistolas quingentas ab Innocentio III. usque ad Leonem X. Maronitarum Patriarchis conscriptas. Ligata autem oratione scripsit Carmina de Mysterio Sanctissimae Trinitatis, Incarnationis, & Gestis Christi Domini : de planctu Desparae Virginis iuxta Crucem stantis ; de duabus in Christo naturis, ac voluntatibus in unitate Personae : de doctrina Fidei, & Processione Spiritus Sancti a Patre & Filio : de Sancta Virgine Matre salutis : de Actis Apostolorum : de Constantino Magno, & Ecclesiae primordiis : de quatuor prioribus Conciliis generalibus : de Sancto Marone Antiocheno : de Abrahamo Patriarcha : de S. Lucio Assamrensi : de S. Georgio Martyre : de S. Simeone Bibliensi : de S. Alexio Romano : de S. Moyse Latrone : de S. Barbara Heliopolitana : de S. Euphrosyna Alexandrina : de Kesroano, & iis, qui inter Maronitas serere discordias tentarunt : De Fratre Ioanne Maronita, Auctoris socio : de quadam Moniali, quae a Monasterio defecerat : de Meteoris, & constellationibus : de Astrologia, & Stellis errantibus fixisque, & de elementis. Item de scientiis : de anima : de poenitentia, de morte, de gradibus matrimonii, & alia huiusmodi, quae brevitati studentes praetermisimus. Hucusque Aldoënsis. Exstant praenotata Barclaii scripta inter Codices Arabicos Bibliothecae Collegii Maronitarum de Vrbe ; & in Vaticana num. xviii. xix. xx. xxi. & lxxxii. in quibus alia etiam eius Opera continentur.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 12. Syriacis literis, & sermone exaratus a Iacobo Hesronita de Monte Libani, Diaconi Simeonis filio, Maronita, anno Christi MDLXXXV. die decima quinta mensis Tescirini posterioris, sive Decembris, ut ad calcem adnotatur.

CCLXXIX.

TABULAE ASTRONOMICAE amplissimae, secundum menses Iudaeorum, Christianorum, Persarum, Arabum, e Persicis Naffreddini Tusensis, de quibus supra, Arabice concinnatae a Davide Mosulensi circa annum Hegirae DCCCX. (Christi 1407.)

Codex in folio bombycinus, initio mutilus, constat paginis 188. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCLXXX.

CCLXXX.

EUCLIDIS ELEMENTORVM LIBRI XIII. Arabice, cum figuris, quorum duplicem versionem apud Arabes exstare docet huius Codicis Praefatio; unam quam composuit *Thabetus filius Kor-rab*; alteram cuius auctor *Haiage filius Meter*.

Praemittitur *Euclidis vita*, a *Moyse Cadi Romaeo* ex auctoribus Graecis decerpta. Ad calcem vero Libri decimi tertii Elementorum Euclidis subiiciuntur:

— Eiusdem *Moyfis Cadi Romaei Commentarii in triginta quinque figuras Elementorum Euclidis*, ab auctore absoluti sub exitum anni Hegirae DCCCXV. (Christi 1407.) eodem, nimirum, quo obiit anno.

— Eiusdem *Cadi Romaei Tractatus Astronomicus*, in Praefationem & Libros duos distributus. In Praefatione agitur de definitione, divisione, & obiecto Astronomiae; in priori vero Libro de Planetis, constatque Capitibus quinque, quorum;

- I. De figura Planetarum.
- II. De motu illorum secundum longitudinem, & latitudinem, deque quintuplici eorumdem adpectu.
- III. De magnitudine Solis, & Lunae, aliorumque Planetarum.
- IV. De Planetarum parallaxi, & Eclipsi.
- V. De Stellis fixis, & errantibus, ubi variae de accidentibus, quae in periodis Stellarum occurrunt, Astronomorum opiniones referuntur.

In altero Libro agitur de Orbe terraqueo: complectiturque Capitula tria, quorum:

- I. De regionibus habitatis, eorum longitudine, latitudine, zonis, &c.
- II. De circulo aequinotiali.
- III. De regionibus Australibus, & incognitis.

— Eiusdem *Cadi Romaei Commentarius in Tabulas Astronomicas Mamutis, filii Mahometis, filii Omari Giabumini*, ab eodem absolutus anno Hegirae DCCCXIV. (Christi 1411.)

Codex in folio chartaceus, constat paginis 255. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus in Hadriatico, ab *Ignatio Nebeme*, Syrorum Iacobitarum Patriarcha, die vicesima prima mensis Tescirini prioris (Octobris) anno Graecorum MDCCCLXXXVIII. (Christi 1577.) dum ipse secundis ventis Venetias navigaret, ut ad marginem pag. 79. eiusdem manu adnotatur.

CCLXXXI.

CCLXXXI.

TABULAE ASTRONOMICAE MOTVS SOLIS IN ANNIS ARABICIS
EPOCHAE HEGIRAE, seu fugae Mahometis Pseudoprophetae,
cuius primus dies numerandus est, ab anno Christi DCXXXII.
xv. mensis Iulii, feria sexta.

Annus Hegirae Arabicus mere lunaris est, constans duodecim mensibus, quorum impares habent dies triginta, ut Moharram, Rabius prior, Gemmadus prior, Ragebus, Ramadanus, & Dilkede; pares vero, ut Saphar, Rabius posterior, Gemmadus posterior, Sciahbanus, Scevalus, & Dilhege habent tantum dies viginti novem; adeoque annus ordinarius diebus constant ccccliv. annus vero embolimaecus, sive abundans cccclv. Hinc fit, ut eius initium in anno Iuliano diebus decem, vel undecim, vel etiam concurrente anno communi cum intercalari nostro, duodecim, Ianuarius versus quotannis recedat, & per omnes anni Solaris Iuliani dies vagetur, nec ad eundem diem revertatur, nisi post periodum Arabicam annorum triginta. Notandum tamen est, mensem Dilhege annis embolimaecis dies habere triginta. Diviso autem numero alicuius anni Hegirae per xxx. si restet horum aliquis, II. v. vii. x. xiiii. xvi. xviii. xxi. xxiv. xxvi. xxix. annum illum embolimaecum esse tuto pronunciare licebit. Atque heic obiter corrigendus doctissimus vir Lambecius, qui in Commentar. de Biblioth. Caes. pag. 169. agens de Chronico quodam Arabico ab exortu Mahometis ad annum usque Hegirae DCLVIII. ex Arabicis, & Christianis Auctoribus collecto, praefatum Hegirae annum DCLVIII. ad annum Christi Mccclxxx. reducit, huic potissimum innixus principio, quod quum Epochae Hegirae initium contigisset anno Aerae Christianae vulgaris DCXXXII. si eidem Christi anno DCXXXII. addantur anni Hegirae DCLVIII. prodit annus Christi Mccclxxx. qui respondet anno Hegirae DCLVIII. quo supramemoratum Chronicon Arabicum compositum est. Verum haec Lambecii computandi ratio, quae viginti unius annorum anachronismum complectitur, abest longissime a vero; nam anni Hegirae, ut diximus supra, Lunares sunt, constantque diebus ccccliv. qui singulis triginta duobus annis unum supra Aerae Christianae supputationem annum constituunt, ideoque annus Hegirae DCLVIII. non in annum Christi Mccclxxx. ut falso putat Lambecius, sed in millesimum ducentessimum quinquagesimum nonum incidat necesse est; sed ad Codicem nostrum redeamus.

Calculus Tabularum respondet longitudini urbis Samarkandae, Metropolis Trans-Oxianae, quae est secundum observationes Vlug-Beghi graduum 69. 0. 16. Arabice.

Adiunguntur quaedam *Divinatoria de Horoscopia*.

Part. II.

Ddd

Co-

Codex in folio bombycinus, constat paginis 50. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

CCLXXXII.

ANONYMI TRACTATUS DE MECHANICIS, cui titulus Arabicus *Ketab al-Afraz*, idest *Mysteriorum Liber*, constans triginta quatuor figuris: ubi de Horologiis, Astrolabio, Quadrante, aliisque instrumentis Mathematicis, illorum constructione, & usu. Item de Sphaera, motu Planetarum, diebus fastis & nefastis per variam ac superstitiosam literarum Arabicarum combinationem cognoscendis, fusius differitur.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 105. Mograbinis, seu Mauritanicis literis, & sermone Arabico exaratus ab *Abu-Abdalla Mahomete*, filio *Moadis*, die *vicecima prima mensis Sciabani*, anno *Hegirae DCLXIV.* (Christi 1265.)

CCLXXXIII.

TABULAE MOTVVM SEPTVM PLANETARVM, Arabice, iuxta observationes Samarkandae factas a *Gaiassuddino*, & *Cadizade Romaco*, clarissimis suae aetatis Astronomis, qui iussu *Vlug-Beghi*, Tamerlani nepotis, huic Operi manum admoverunt. Dividitur autem in Partes quatuor, quarum:

- I. De celebrioribus Orientalium Epochis.
- II. De temporum cognoscendorum ratione.
- III. De Planetarum cursu.
- IV. De Stellis fixis.

Absolutum est hocce Opus circa annum *Hegirae DCCCLIII.* (Christi 1449.) quo etiam anno Princeps *Vlug-Beghus Tartarus* rerum caelestium peritissimus, qui ad illud Opus insignes quosque Mathematicos convocaverat, mortuus est in rebellionem filii sui, per prodicionem occisus, postquam Samarkanda expugnata fuisset. Tabulae eiusdem Stellarum fixarum editae sunt Oxon. a *Thoma Hyde* Latine & Persice, anno *MDCLXV.* aliae vero partes, ut de Epochis Orientalium &c. Londini a *Ioanne Gravio*. Vnus & alter, praesertim *Thomas Hyde*, in Praefatione sua multa notatu digna referunt de Auctorum, & *Vlug-Beghi* vita, studiisque Mathematicis.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 91. Arabicis literis, & sermone exaratus a quodam *Cyriaco Presbytero*, ut in fine adnotatur.

CCLXXXIV.

CCLXXXIV.

CLAVDII PTOLEMAEI PELUSIOTAE SYNTAXIS MAGNA, quam *Al-Magestum* ab Arabico articulo *Al-* & Graeco μέγιστος, vocant Orientales, Arabice: interprete *Nassireddino Tusensi*, cuius & Commentarii in eundem Librum Capitibus undecim, Sectionibus vero una & quadraginta supra centum absoluti inseruntur.

Al-Magesti auctorem Ptolemaeum, una cum Theone, Hadriani Caesaris temporibus claruisse, ex communi Scriptorum Orientalium sententia tradit Bar-Hebraeus Chronici Arabici Par. VII. „ Ostendunt „ Historiae Ptolemaeum Claudium Mathematicum, hoc etiam tempore „ (nimirum sub Hadriano Caesare) floruisse. Hic fuit, qui primus „ Sphaeram confecit, quique Astrolabium, quod in hominum manibus „ est, delineavit. Eius Libri, aetate nostra noti, quatuor sunt, videlicet: *Liber* qui *Syntaxis* dicitur, idest *Al-Magestum*: *Liber Geographiae* „ de figurae terrae, longitudinibusque, & latitudinibus regionum; & „ *Liber quadripartitus* de iudiciis Astrorum: ex iis etiam est *Liber Fructus*. Porro ex eo quod mentio fiat Theonis Mathematici Alexandri- „ ni in *Al-Magesto*, & memoretur Ptolemaeus in Canone, probatur „ illos contemporaneos fuisse. Theoni autem Libri sunt: *Tabulae*, quibus titulus *Canon*, & *Liber de Cyclo*, qui instrumentum est, quo „ observantur motus Stellarum, & *Liber Astrolabii*, & *Liber Introducto- „ rius in Al-Magestum*.

Codex pervetustus bombycinus in folio, constat paginis 137. Arabicis literis, & sermone accurate exaratus.

CCLXXXV.

TRACTATUS AD ASTRONOMIAM, ET ASTROLOGIAM, quam *Iudiciariam* vocant, pertinens, Arabice, absque nomine Auctoris. Dividitur in plures Sectiones, quibus adnexae sunt

— *Variae Tabulae*, & *Ephaemerides*. Ibi autem agitur de Caelo, Stellis, Planetis, & illorum motu: de bona, & adversa fortuna, quae secundum futilem Auctoris doctrinam tota a Siderum influxibus pendet: de Zodiaci signis: de Lunae stationibus: de septem mundi climatibus: de dierum faustorum, ac infauistorum dignoscendorum ratione: de Horoscopis variorum magnatum, in quorum gratiam hocce Opus conscriptum est.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 89. Arabicis literis, & sermone elegantissime exaratus.

CCLXXXVI.

COLLECTIO VARIORVM AVCTORVM DE REBVS MATHEMATICIS, Arabice, in duas Partes divisa: auctore *Nassireddino Tusensi*. Priori Parte sequentes Libri continentur:

— *Theodosii Tripolitani Sphaericorum Libri tres*, constantes quinquaginta novem figuris, quos iussu *Acmetis Mostaini Billa Abul-Abasi*, Chalipharum Abbassidarum duodecimi, e Graeco Arabicos fecit *Cosiba Ben-Luca*, *Heliopolitanus*, Christianus, usque ad figuram quintam Libri tertii; cetera vero translata sunt a *Thabet, Ben-Korrah*, die quinta *Gemmadi prioris*, anno *Hegirae CCLXI*. (Christi 865.) ut in inscriptione, hisce *Theodosii Libris* praefixa, notatur.

— *Autolyei Liber de Sphaera mobili*, Arabice versus a *Thabet, Ben-Korrah*: continet figuras duodecim.

— *Euclidis Data*, cum quinquaginta novem figuris; interprete *Honaino*, filio *Isaac*, quem *Thabet, Ben-Korrah* emendavit.

— *Archimedis de Sphaeris, & Cylindro Libri duo*: interpretibus *Honaino*, filio *Isaac*, cuius versio habet quadraginta tres figuras: & *Thabet, Ben-Korrah*, qui alias quinque figuras adiecit.

— *Eiusdem Archimedis Liber de dimensione circuli*, Arabice versus a *Thabet, Ben-Korrah*: constat tribus figuris.

— *Euclidis Liber de proportionibus*, continens quatuor & sexaginta figuras, ex versione *Honaini*, filii *Isaac*.

— *Theodosii Tractatus de habitationibus*, Arabice versus a *Cosiba, Ben-Luca*: habet figuras duodecim.

— *Autolyei Liber de ortu, & occasu Siderum inerrantium*: interprete *Thabet Ben-Korrah*: continet figuras triginta tres.

— *Euclidis Optica*, cum viginti tribus figuris: interprete *Honaino*, filio *Isaac*, quem pluribus in locis castigavit *Thabetus, Ben Korrah*, additis duabus aliis figuris.

— *Theodosii Tripolitani Liber de diebus, & noctibus*, ex versione *Cosibae*, filii *Lucae*: continet tres & triginta figuras.

In altera Parte habentur:

— *Aristarchi Samii Tractatus de magnitudinibus, & distantis Solis, ac Lunae*, cum septemdecim figuris: interprete *Cosiba, Ben Luca*.

— *Asclepii, seu Aesculapii, Hermetis Trismegisti discipuli, Liber de Adscendentibus nativitatibus*, sive de *Horoscopo* conficiendo cum duabus figuris, ex versione *Cosibae*, filii *Lucae*.

— *Archimedis Syracusani Assumpta, sive Lemmata*, Arabici iuris facta a *Thabeto, Ben Korrah*, adiectis quatuordecim figuris, & notis *Abul-Hasani Ali*, filii *Acmetis*, de quo supra.

— *Tha-*

— *Thabeti, Ben-Korrah, Liber Datorum, sive Determinatorum*, continens problemata Geometrica, cum triginta sex figuris.

— *Menelai Sphaericorum Libri tres*, quorum primus habet triginta sex figuras: secundus viginti sex: tertius triginta duas; interprete Honaino, filio Isaac.

— *Abu Giaphari Mahometis, Ben-Musa, Liber de Sphaera in plano describenda*, constans decem & octo figuris. Adcedunt

— *Nassireddini Tusensis ad eosdem Tractatus Commentarii*, in Libros sex, & figuras sexdecim optime delineatas distributi. Opus perrarum, ab auctore absolutum die vicesima quinta mensis Ramadani, anno Hegirae DCC. (Christi 1300.) ut in fine adnotatur.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 342. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

CCLXXXVII.

KALENDARIVM TURCICVM, cum Tabulis aliquot divinatoriis, & methodo illis utendi, absque nomine Auctoris.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 27. Turcicis literis, & sermone exaratus.

CCLXXXVIII.

APOLLONII PERGAEI CONICARVM SECTIONVM LIBRI QVINGVE priores, Arabice versi ab *Aemete, filio Mahometis*, circa annum Hegirae DCCXXVII. (Christi 1326.) sed, ut habetur in Praefatione, non ex Codice Graeco; verum ex versione Persica. Singuli Libri habent varias figuras accuratissime delineatas, videlicet:

Liber primus continet figuras quatuordecim.

Liber secundus continet figuras duas.

Liber tertius continet figuras tres.

Liber quartus continet figuras quinque.

Liber quintus habet figuras sex.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 24. Arabicis literis, & sermone eleganter scriptus ab eius interprete *Aemete, filio Mahometis*, anno Hegirae DCCXXVII. (Christi 1326.) ut adparet ex nota ad calcem Codicis subiecta.

CCLXXXIX.

CCLXXXIX.

TABULAE ASTRONOMICAE SENIORIS ABUL-VAPAE MAHOMETIS, FILII ACMETIS, cognomento *Buxiani*, de quo superius diximus. Vocantur autem Arabice *Zige el sciamel*, idest *Tabulae generales*, suntque apud Orientales in magno pretio. Observari autem necesse est, ut etiam in Notis ad Codicem CXXII. innuimus, Thomam Hyde Anglum, qui Tabulas Vlug-Beghi edidit, in Praefatione tres, aut quatuor admodum Astronomos enumerare, qui Tabulas ediderint; exstare autem longe plurimas, quas ignoravit, Arabice, Persice, & Turcice, compertum est.

Codex in 4. maximo bombycinus, constat paginis 116. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCXC.

COMPENDIUM ASTRONOMIAE, in tres Partes divisum, quod Arabice inscribitur *Edrak si Mabarisat al-Aflak u Afrar al-Kuakeb*: idest *Terminus ultimus comprehensionis humanae circa Orbium caelestium, & mysteriorum Stellarum cognitionem*: auctore Cosbed-dino Sciraxita, qui praenotatum Compendium absolvit anno Hegirae DCLXXXII. (Christi 1283.) qui respondet anno Graecorum MDXCIV. ut apparet ex nota huic Codici adiecta.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 112. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCXCI.

ANONYMI TRACTATUS ASTRONOMICVS, in Capita quinque, & triginta divisus, ubi de signis Zodiaci, de Stellis eminentioribus, de Planetis, & Eclipsi, de Globo terrestri, eiusque divisione, de Regionibus habitatis, & incognitis, deque Epochis Orientalium, praecipue differitur.

Codex in 4. bombycinus, initio mutilus, constat paginis 49. Arabicis literis, & sermone exaratus ab *Abdarrobmano*, filio *Acmetis*, die *vicefima nona mensis Mobarrami*, anno Hegirae DCCXV. (Christi 1315.)

CCXCII.

CCXCII.

CLAVDII PTOLEMAEI AL-MAGESTVM, cum *Commentario Mabometis, filii Mabometis, Tusensi*, de quo superius diximus.
Codex in 4. bombycinus, constat paginis 284. Arabice, Mograbino, seu Mauritanico caractere exaratus.

CCXCIII.

TRACTATVS DE ASTRONOMIA, Arabicus, in duas. Partes divisus, quarum:

Prima, de ordine, figura, & constitutione Globi caelestis iuxta sistema vulgare.

Altera, de figura Globi terrestis, & eius divisione: ubi etiam de Planetarum, aliorumque Siderum vi, & efficacia; item de modo, quo Sidera in haec inferiora agunt: de partibus temporis tum minoribus, minuto, hora, die; tum maioribus, hebdomade, mense, anno: de diebus fastis, & nefastis, deque Ascendentibus natiuitatis: auctore Alpharabio, insigni Mathematico, a quo Operi huic ultima manus imposita est anno Hegirae DCCCLXX. (Christi 1308.) ut in eius clausula notatur.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 83. Arabicis literis, & sermone ab auctore Alpharabio exaratus, anno Hegirae DCCCLXX. (Christi 1308.)

CCXCIV.

KALENDARIVM TVRCICVM, cum nonnullis Tabulis Astronomicis, quarum ope secretiores animi cogitationes divinari, tempora fausta intelligi, infausa caveri, & amuleta confici, posse auctor Anonymus contendit.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 13. Turcicis literis, & sermone eleganter scriptus.

CCXCV.

COMPENDIVM ASTRONOMIAE PERSICVM, praesertim ad Tabularum compositionem, atque intelligentiam adcommodatum, & Nassifreddino Tusensi, famoso Astronomo, de quo saepe diximus, attributum; sed praeter tria eiusdem Capita cetera desiderantur.
Co-

Codex in 4. chartaceus, in fine mutilus, constat paginis 10. Persicis literis, & sermone exaratus.

CCXCVI.

ABULPHETAHI, FILII MAHOMETIS, FILII KASEMI, FILII PHADELI, saeculo Hegirae octavo clari, *Tractatus de Sectionibus Conicis, secundum Apollonium Pergaeum*, Persice, in Libros septem divisus, quorum

Primus, continet figuras quinquaginta duas.

Secundus, figuras quindecim.

Tertius, figuras quadraginta.

Quartus, figuras viginti novem.

Quintus, figuras quinquaginta septem.

Sextus, figuras quinquaginta unam.

Septimus, figuras viginti quatuor.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 72. Persicis literis, & sermone nitidissime exaratus a *Kemaleddino Samarkandaeo*, anno Hegirae *DCCCXXV*. (Christi 1421.)

CCXCVII.

TRACTATUS ASTROLOGICI diversi, absque nomine Auctoris.

Item: *de divinatione per literas*, & alia quaedam divinatoria, ubi leguntur complures Alcorani versus, quibus admiscuntur Spirituum invocationes, exorcismi Daemonum, & characteres fictitii.

Ad calcem Codicis occurrit *Collectio variorum Telestmatum, arcanorum, & amuletorum*, quae ad conciliandas amicitias, morbos quoscunque curandos, Mahometanorum nonnulli plurimum valere sibi persuadent.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 106. Arabicis literis, & sermone exaratus a *Solimano Bagdadensi in urbe Galata*, die decimaquinta mensis *Ramadani*, anno Hegirae *DCCCCXLIII*. (Christi 1536.)

CCXCVIII.

ELEMENTA GEOMETRIAE EX EVCLIDE COLLECTA, auctore *Nasfireddino Tusensi*. Item:

— *Commentarius in Cosmographiam Vlug-Beghi, filii Sciabruki, Tartarorum Principis, ex Stemmate Tamerlani*, de quo dictum est superius, Arabice, absque nomine Auctoris. Dividitur in duos Libros, unus-

unusque, ac alter in varia Capita; ubi de Planetis, de Solis magnitudine, de Stellis fixis, de globo terrestri, eius longitudine, ac latitudine: de regionibus habitatis, & eorum Epochis, fusius differitur.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 112. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCXCIX.

SCIAMSEDDINI AL-GIARNARI, *Tractatus de Planisphaerio, elevatione, declinatione, longitudine, & latitudine Solis, & aliorum Siderum*, Arabicus, cui subiunguntur:

— *Tabulae Astronomicae XLI. motuum septem Planetarum, iuxta observationes Samarkandae factas sub Principe Vlug-Begho, circa annum Hegirae DCCCLIII. (Christi 1449.) de quibus consule Praefationes Thomae Hyde, & Ioannis Gravii ad Tabulas Stellarum fixarum, editas Oxonii, anno MDCLXV. & Londini MDCL.*

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 47. Arabicis literis, & sermone exaratus a quodam Monacho, nomine *Pharagio*.

CCC.

ANONYMI TRACTATUS ASTROLOGIAE IUDICIARIAE, INSTITUTIONES CONTINENS, cui titulus *Turcicus Hecham Al-Tavaleb: idest Iudicia de Ascendentibus*.

— Item in eodem Volumine *Tractatus de Sphaera, sive Compendium Astronomiae, & Astrologiae*, cum variis figuris, Arabicum, in sexaginta quinque Capita distributum: auctore *Ignatio Nebeme, Syrorum Iacobitarum Patriarcha sexagesimo septimo*, de quo multoties supra.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 249. partim Arabice, partim Turcice accuratissime exaratus ab eius auctore *Ignatio Nebeme*, ut ad calcem notatur.

CCCI.

KALENDARIVM TURCICVM, cui subnectuntur:

— *Varia Poëmata, & Observationes in ascendentia nativitatibus, & in artem Divinatoriam, quam Arenariam vocant.*

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 18. Turcicis literis, & sermone exaratus.

Part. II.

Ecc

CCCII.

CCCII.

TACVIM, idest *Directio*, seu *Ephaemeris*, Arabica, anni Graecorum *MDCCCLXVIII.* (Christi 1557.) Item vetustiori manu:
— *Tabulae Lunationum*, & *Ascendentium*, Turcice, cum Arabica interpretatione Sultano *Barazeti* inscripta.

— Ad calcem legitur: *Kalendarium Mahometanorum* Turcicum perpetuum, Codex in 4. bombycinus, constat paginis 32. partim Arabice, partim Turcice exaratus.

CCCIII.

MACMVTIS, FILII MASVDIS, SCIRAZITAE, TRACTATVS ASTRONOMICVS, in Praefationem, decem Capita, & varias Sectiones divisus; sed praeter Praefationem, & Sectionem sextam Capitis secundi, nonnullasque figuras optime delineatas, quae ibidem inferuntur, cetera desiderantur.

Codex in 8. maximo bombycinus, in fine mutilus, constat paginis 22. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

CCCIV.

KALENDARIVM ARABICVM, cum decem Tabulis Astronomicis motuum septem Planetarum, iuxta Observationes factas sub Gelaleddino Malech-Sciaho, Selgiucidarum Sultanorum tertio, de quo supra.

— Adcedunt *Collectanea* Turcica, de *Arte Geomantica*, quae species est divinationis per puncta, sed superstitiosa, & Magica: Auctoris nomen latet.

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 22. Arabicis literis, & sermone partim Turcico, partim Arabico exaratus.

CCCV.

NASERI, FILII NVREDDINI, FILII HASANI, ASSCIAMASI, saeculo Hegirae octavo clari, *Tractatus Astronomicus*, qui Arabice inscribitur *Hesab Al-Kauakeb fi albejz alasnibasciar*: idest *numerus Stellarum*, quae in signis duodecim Zodiaci occurrunt; ubi de literarum Alphabeti Arabici, & Zodiaci signorum ad horoscopum conficiendum cognitione disseritur.

-- Se-

— *Senioris Abrabami, filii Hafani, filii Ali*, cognomento *al-Cotebi*, qui obiit anno Hegirae *cccxc.* (Christi 1387.) *Liber de temporis mensura, & variis apud varias gentes Epochis, deque eligendis horis, & momentis felicibus*, ad rem quamlibet incipiendam, secundum principia Astrologiae, quam *Iudiciariam* vocant.

Ad calcem subiicitur — *Tractatus de Horoscopis, & natiuitatibus*, cui titulus Arabicus *Madehal al-Mofid fi boem al-Marvalid*: idest *Introductio utilis ad iudicium de natiuitatibus*: auctore *Iabia*, filio *Mahometis Andalusia*, qui claruit circa annum Hegirae *cccclxxx.* (Christi 1087.)

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 207. Arabicis literis, & sermone partim peruetusta, partim recentiori manu exaratus.

CCCVI.

DONVM REGIVM, sive *universae Astronomiae Syntagma*, adiunctis Astrologiae principiis, Arabice, in Capita decem distributum; auctore *Cotbeddino Scirazita*, cuius nomen integrum *Cotbeddin Macmutes, filius Masudis, Scirazita*, qui obiit anno Hegirae *cccx.* (Christi 1310.) Opus istud composuit in gratiam Viziri Emir Sciah Mahometis, filii *Elkont al Safid Tageddin Moaz*, filii *Daheri*. Exstant in illud *Commentaria Ali Cuscegi, & Sceriphi al-Giorgiani*.

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 240. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

CCCVII.

KALENDARIVM PERPETVVM TVRCICVM, cui adiuncta sunt
— *Fragmenta varia Astronomica prosa oratione, & carmine.*
— Item *Pbal*, sive *de sortibus eliciendis per Alcorani varios* versus.

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 144. Turcicis literis, & sermone exaratus.

CCCVIII.

COMMENTARIVS IN QVINQUE PRIORES LIBROS APOLLONII PERGAEI DE SECTIONIBVS CONICIS, Arabice, cum variis figuris: auctore *Abulphetabo*, filio *Mahometis, filii Kasemi, filii Thadeli, Hispabanensi*, de quo supra.

Ecc 2

Co

Codex in 8. maximo chartaceus, constat paginis 99. Arabicis literis, & sermone exaratus, anno Domini *MDXLI*. die decima tertia Iunii, ut ad calcem notatur.

CCCIX.

TRACTATUS DE GEOMETRIA ET ARITHMETICA INDORVM, Libris quinque, quorum duo priores desiderantur, absolutus, Arabice: auctore *Sciarafeddino Macmute*, filio *Casedi Alammuni Meccensi*, qui Operi huius ultimam manum imposuit die vicesima octava mensis Ramadani, anno Hegirae *DLXVIII*. (Christi 1172.)

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 115. Arabicis literis, & sermone exaratus, anno Graecorum *MDCLXII*. (Christi 1351.) a *Mabomete*, filio *Abdalcaderi*, filii *Mabometis*, cognomento *Al-Esbbanio*, *Hanephita*, seu doctrinae *Hanephitarum* Professore.

CCCX.

COMPENDIUM ASTRONOMIAE ET METHODVS CONFICIENDI TABULAS ASTRONOMICAS, secundum calculos, & observationes *Nassireddini Tusensis*, auctoris famosissimi, cuius multa alia existant Opera Mathematica, Persice: Liber imperfectus, qui-que pauca tantum folia Operis complectitur.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 31. Persicis literis, & sermone perita manu, sed ab homine imperito exaratus, die decima quarta mensis *Rabibi prioris*, anno Hegirae *DCCCCXXIX*. (Christi 1522.) ut sub eius initium legitur,

CCCXI.

MOYSIS CADI ZADE, seculo Hegirae nono clari, *Commentarius in Astronomiae Compendium*, *Taskara* dictum, hoc est *Memoriale*, quod est Opus *Nassireddini Tusensis*, de quo saepe dictum est, & in illud existant plures *Commentarii*. In hoc autem *Commentario* passim fit mentio *Canonum Theonis Alexandrini*, *Aristarchi*, & *Cleopatrae Aegypti Reginae*, quam, iuxta Auctoris sententiam, idem Theo in rebus Mathematicis erudit, Arabice.

Prio-

Priori Codicis folio praefigitur *Index* omnium Observationum Astronomicarum, quas variis temporibus celebriores Mathematici fecerunt.

Ac primo loco ponitur *Observatio Aequinoctii Verni*, facta ab *Hipparcho* annis *Persicis* ducentis & octoginta quinque ante *Ptolemaeum*.

Secundo, *Ptolemaei*, quae observationes *Al-Mamonis Chaliphae*, annis *Aegyptiacis* sexcentis & nonaginta antecessit.

Tertio, *Observationes Al-Mamonis, filii Aaronis Raschidi*, Chalipharum *Abbasidarum* septimi, factae in provincia *Bagdadensi*, in loco *Scemasia* dicto, & in monte *Casio* prope *Damascum*: Itudio, ac opera *Acmetis, filii Cotbairi Al-Pbarganii, Mabometis, filii Moysis Chorvaresmii*, aliorumque celebriorum Mathematicorum, qui circa annum *Alexandri MCLIV.* (Christi 843.) quo illae observationes editae sunt, florebant.

Quarto, *Observatio Abu-Hosaini Ben-Affuphii, Sciranitae*, facta in urbe *Persepoli*, exeunte tertio *Hegirae* saeculo, nimirum circa annum Christi *DCCCCX.*

Quinto, *Observationes Mabometis, filii Geber, filii Senan, Abu-Abdallae, Harrarenfis*, vulgo *Al-Battani*, sive *Al-Bategni*, qui obiit anno *Hegirae CCCXVII.* (Christi 929.)

Sexto, *Abul-Vasae Mabometis, filii Acmetis*, cognomento *Buzgiani*, de quo supra.

Septimo, *Observationes Abu-Giapbari, & Abul-Pbasali Aaronis*, factae in urbe *Raia*.

Octavo, *Sceriphi Georgiani*.

Nono, *Mabometis Nijaburensis*.

Decimo, *Sciameddini Mabometis, filii Al-Haxxeri*.

Vndecimo, *Observationes Nassireddini Tusensis*, factae in urbe *Maraga*.

Duodecimo, *Observatio Abu-Acmetis Sabaei*, facta *Bagdadi*.

Decimo tertio, *Observationes Vlug-Begbi*, factae *Samarkandae*.

Decimo quarto, *Cotbeddini Macmusis, filii Masudis, Scirazitae*.

Decimo quinto, *Abdal Ali*, cognomento *Al Vassedi*, hoc est *Observatoris*.

Decimo sexto, *Observationes filiorum Moysis, Ben-Sciakeri, Mabometis, scilicet, Acmetis, & Hasani*, factae *Bagdadi*, imperante *Moatadedo Billa*, Chalipharum *Abbasidarum* decimo sexto.

Decimo septimo, *Haxemi Abu-Abdallae Razensis*.

Decimo octavo, *Abu-Ribani*, cognomento *Al-Periuni*.

Decimo nono, *Mabometis, filii Isaac Sciarcafaei*.

Vicesimo, *Abul-Abbasi Al-Araschecheri, Georgiani*, qui claruit saeculo *Hegirae* nono ineunte.

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 180. Arabicis literis, & sermone exaratus in urbe *Sciraz*, seu *Persepoli*, anno *Hegirae DCCCXI.* (Christi 1408.)

CCCXII.

LIBER HERMETIS HERMETVM, sive *Mercurii Trismegisti*, de quo mira fabulantur Orientales, ut videre est apud Gregorium. Bar-Hebraeum Chronic. Arab. Par. I. Nihil minus, quam quae habemus, eidem falso inscripta. Verum collectio est diversorum Tractatuum ad Astronomiam iudiciariam, & Kalendarium perpetuum secundum Graecorum, Persarum, Arabum, & Coptitarum menses pertinentium, videlicet:

De ingressu Solis in Arietem, & iudiciis, ac prognosticis inde ferendis.

De Neuruz, sive primo die anni Persici.

De sexta die mensis Tubae Coptorum (prima nimirum Ianuarii).

De Festo Sanctae Crucis, quod incidit in diem tertiam Maii.

De prima mensis Mobarrami, a quo incipit annus Arabicus Mahometanorum.

De prognosticis, quae a mense Canun posteriore, idest Ianuario, ducuntur.

Expositio iudiciorum Danielis.

De nubibus, quibus instar coronae Sol, & Luna non raro cinguntur.

De anno Coptico, sive Aegyptiaco, & eius partibus.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 67. Arabicis literis, & sermone exaratus, die quinta Gemmadi prioris, anno Hegirae DCCCLXXXV. (Christi 1480.)

CCCXIII.

ELEMENTORVM EVCLIDIS LIBRI SEX priores, cum suis figuris, Arabice, secundum recensionem, & interpretationem *Nassired-dini Tusensis*.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 102. Arabicis literis, & sermone nitidissimo exaratus.

CCCXIV.

QVADRIPARTITVM PTOLEMAEI PELUSIOTAE, Arabicum, ex interpretatione *Honaini, filii Isaac; Syri Nestoriani*, de quo dictum est alibi, emendata, & recognita per *Thabet, filium Korrab, Haranitam*.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 237. Arabicis literis, & sermone exaratus, anno Hegirae DCCCXCIII. (Christi 1487.)

CCCXV.

CCCXV.

COMPENDIUM ASTRONOMIAE, Persicum, ex *Al-Magesto*, seu Syn-
taxi magna decerptum : auctore *Cotbeddin Mahomete*, *Sciraxita*.
Codex in 8. bombycinus, constat paginis 162. Persice, ele-
gantissimo charactere exaratus.

CCCXVI.

ANONYMI TRACTATUS DE ALGEBRA, ET ARITHMETICA, Ara-
bicus, cuius initium desideratur.
Codex in 8. bombycinus, initio mutilus, constat paginis
131. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCXVII.

ABUL-MANSORIS TUSENSIS, saeculo Hegirae nono clari, *Tra-*
ctatus de Arithmetica, Arabicus.
— Eiusdem *de Algebra*, in Capita decem distributus.
Codex in 8. bombycinus, constat paginis 113. Arabicis
literis, & sermone eleganter exaratus ab *Ali*, filio *O'bermanis*, *Al-Hatemi*,
Sciapbeita, die decima octava Rabibi posterioris, anno Hegirae DCCCLXIII.
(Christi 1458.)

CCCXVIII.

COMPENDIUM ASTRONOMIAE, Persicum, paucis explicans fusio-
rem de eodem argumento Tractatum Nassireddini Tusensis :
auctore *Bedero Tabarisa*, idest oriundo ex Tabaristanae pro-
vincia, quae pars est Hyrcaniae veteris. Adiuncta sunt :
— *Anonymi Collectanea de Ascendentibus nativitatis*, in Capita vi-
ginti duo divisa : Item :
— *Nassireddini Tusensis Tractatus de Astrolabio*, Sectionibus viginti
absolutus.
Ad calcem legitur aliud *Anonymi Compendium Astronomiae*, carmine
Persico.
Codex in 8. bombycinus, constat paginis 216. Persice, minuto,
sed nitidissimo charactere exaratus.

CCCXIX.

CCCXIX.

FACREDDINI ABU-ABDALLAE MAHOMETIS, FILII OMARI, RAZENSIS, quem in urbe Rai, anno Hegirae DXLIII. (Christi 1148.) natum ferunt, *Tractatus* vari Arabici de *Physiognomia*, *Geomantia*, & aliis divinationum speciebus.

— Item: *De iudiciis sublimibus signorum caelestium*, sive de eligendis horis, & momentis felicibus ad rem quamlibet incipiendam, iuxta Astrologorum Graecorum, & Persicorum doctrinam. Hoc autem Opus, Persice scriptum in gratiam Praefectorum exercitus Regis Chowaremsciahi, in Arabicam linguam convertit Anonymus, rogatu Emiri cuiusdam, nomine Scehabeddini Acmetis.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 56. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCXX.

TRACTATUS DE ASTRONOMIA, QUADRANTE, ASTROLABIO, ET KALENDARIO PERPETVO, Arabicus, additis nonnullis carminibus Turcicis in singulos anni Arabici menses: auctore *Sabib al-Mardini*, sive oriundo ex urbe Marde in Mesopotamia, qui claruit saeculo Hegirae octavo exeunte.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 134. Arabicis literis, & sermone partim Arabico, partim Turcico exaratus.

CCCXXI.

ANONYMI TRACTATUS DE IUDICIIS ASTOLOGICIS, ex signis Zodiaci, Stellarum, & Planetarum observationibus. Adiunctae sunt recentiori, & perita manu *Adnotationes* variae Arabicae, & Turcicae, in quibus celebriorum Mathematicorum, ac praesertim Ptolemaei Pelusiotae Iudicia Astronomica laudantur.

Codex in 12. chartaceus, constat paginis 50. Arabice, & Turcice exaratus.

CCCXXII.

CCCXXII.

CINTILOQUIUM PTOLEMAEI PELUSIOTAE, Arabicum, cum interpretatione Persica, anno Hegirae DCLXXV. (Christi 1276.) ab incerto Auctore edita. Titulus huiusce Operis Arabicus est *Kitab al-Tamrab*: idest *Liber Fructus*, qui nimirum colligi potest ex omnibus Ptolemaei Libris Astronomicis, ut idem Ptolemaeus significat Severo suo discipulo, cui Centiloquium praenotatum nuncupavit.

Adcedit *Translusciabi Bagdadensis* Tractatus Arabicus de Gradibus, sive de Prognosticis eorum, qui sub unoquoque gradu signorum duodecim Zodiaci nascuntur.

Codex in 12. bombycinus, constat paginis 68. partim Arabice, partim Turcice eleganter scriptus.

CCCXXIII.

LIBER ASTROLABII, seu de eius construendi, ac utendi methodo, absque Auctoris nomine, Arabicus, Capitulis centum & septuaginta distinctus.

Codex in 12. chartaceus, constat paginis 119. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCXXIV.

MUSTAPHAE, FILII ACMETIS, CONSTANTINOPOLITANI, LIBER DE HOROSCOPIIS, seu de Ascendente Nativitatum, Turcicus; excerptus, ut in Praefatione legitur, ex *Syntaxi Sapientum*, quo nomine Ptolemaei Al-Magellum auctor fortasse intelligit.

Codex in 12. bombycinus, constat paginis 74. Turcicis literis, & sermone Constantinopoli ab eius auctore *Mustapha*, filio *Acmetis*, exaratus, anno Hegirae DCCCCLXXXIV. (Christi 1576.)

CCCXXV.

OPUSCULUM ASTRONOMICVM, Auctoris incerti: *de Astrolabio, Quadrante, Planisphaerio, elevatione, declinatione, longitudine, & latitudine Solis, & aliorum Siderum, Arabice.*

— *Ars Divinatoria per literas, signa, puncta, & nomina, quam Raml, sive Arenariam nuncupant.*

Codex in 12. chartaceus, constat paginis 77. Arabicis literis, & sermone exaratus anno Graecorum MDCCCLXXXVII. (Christi 1576.)

CCCXXVI.

NASSIREDDINI TVSENSIS COLLECTIONIS OPERVM MATHEMATICORVM, PARS SECUNDA, continens Libros quinque, quorum Primus, *Aristarchi Samii de magnitudinibus, ac distantis Solis, & Lunae.*

Secundus, *Asclepii, seu Aesculapii, Hermetis Trismegisti, secundum Arabum traditionem, discipuli, de Horoscopis, seu Ascendentibus Nativitatum.*

Tertius, *Archimedis Syracusani de Assumptis, sive Lemmatibus.*

Quartus, *Tabeti, filii Korrah, de Datis, sive Determinatis, continens problemata Geometrica.*

Quintus *Menelai Sphaericorum, in Capita tria distributus.*

Codex in folio chartaceus, constat paginis 93. Arabicis literis, & sermone recens exaratus.

LEXICOGRAPHI ET GRAMMATICI.

CCCXXVII.

AVL-ASANI IOSVE BAR-BAHLVLI, LEXICON SYRIACVM amplissimum, duobus magnis Voluminibus distinctum, in quo explicantur Carsciunice, seu Arabice, literis tamen Syriacis, non modo voces Syriacae genuinae, sed Graecae plurimae, quarum inter Syros literatos usus frequentissimus est, quum ex Graecis Auctoribus sacris, & profanis multa converterint, quae quum occurrerent, voces, quas suo idiomate exprimere facile non erat, retentis Graecis & in suam linguam transfusus, interpretati sunt.

Volumen primum, incipit a litera *Aleph*, quae est Alphabeti Syriaci prima, & desinit in *Mim*, decimam quartam eiusdem Alphabeti litteram: addita interpretatione Carsciunica.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 281. Syriacis literis, & sermone recenter, sed accurate, & eleganter scriptus ab *Antonio Sionita*, *Monacho Maronita Ordinis S. Antonii Magni in Monte Libano*, de quo alibi dictum est.

CCCXXVIII.

Eiusdem LEXICI SYRIACO-CARSCIUNICI, VOLUMEN SECUNDVM, incipiens a litera *Mim*, ac desinens in *Tau*, ultimam Alphabeti Syriaci litteram: auctore laudato *Abul-Hasano Iosue*, filio *Babluli*, doctissimo apud suos Lexicographo, a quo plerique sua acceperunt. Vivebat ille anno Christi DCCCCLXIII. quo eius Opera Ebed-Iesu, huiusce nominis primus, cognomento *Bar-Akre*, hoc est *filius sterilium*, ex Episcopo Maaltae, & Nuhadrae, Patriarcha Nestorianorum inauguratus est, ut liquet ex ipsius Ebed-Iesu gestis, quae in Historia Nestorianorum ab Amro, filio Matthaevi, edita leguntur. Idem Lexicon MS. ex Bibliotheca Erpeniana in Angliam inlatum, nunc in Bibliotheca publica apud Cantabrigiam servatur. Vide Catalogum Librorum Manuscriptorum eiusdem Bibliothecae num. MMCCCXCII. pag. 274. de quo haec Hottingerus in *Promptuario Orientali* pag. 294. „ Ex specimen Lexici Polyglotti, quod iam sub praeco est Londini, colligo, „ il-

Fff 2

„ illud, nempe Dictionarium Bar-Bahluli Syriace & Arabice explicatum,
 „ ubique fere in explicatione vocum Syriacarum vocari in subsidium.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 289. Syriacis literis, & sermone cum Arabica interpretatione e regione posita accurate, & eleganter scriptus ab *Antonio Sionita*, *Monacho S. Antonii Abbatis in Monte Libano*, anno Christi *MDCXXXV*.

CCCXXIX.

NONYMI DICTIONARIUM TURCICUM, Italice explicatum.

A Codex in folio chartaceus, constat paginis 158. Turcicis literis, & sermone recenter, & imperita manu exaratus.

CCCXXX.

D ICTIONARIUM LINGVÆ ARABICÆ, amplissimum; quod Arabice inscribitur *Camus*, seu *Babr al-Mohub*, idest *Oceanus*: auctore *Magededdino Mahomete*, filio *Iacobi*, cognomento *Pbirnahadita*, a patria *Pbirnahad*, notissimo urbis *Scirazi*, seu *Persopolis*, castro; unde aliquando etiam *Scirazita* nuncupatur. In Arabia diu is vixit studiorum gratia, Meccaeque Lexicon hoc absolutum, Ben-Abbaso Iamanac, seu Arabiae Felicis Principi nuncupavit, ut idem in sua Praefatione testatur. Paene nonagenarius obiit anno Hegirae *DCCCXVII*. (Christi 1414.)

Opus hoc celeberrimum, quod omnibus aliis praeferri ab eruditis Arabibus solet, dividitur in duas Partes, quarum in priore verba, & nomina disposita sunt secundum Alphabeti ordinem, primae syllabae; in altera vero secundum ordinem ultimae disponuntur.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 618. Arabicis literis, & sermone belle exaratus, in eunte mense *Kabisa* priore, anno Hegirae *DCCCCXXII*. (Christi 1564.)

CCCXXXI.

G RAMMATICAE ARABICAE RVDIMENTA, quorum titulus *Al-Avamel*; ubi de verborum inflexione, & particularum regimine, addita Latina inter lineas interpretatione: auctore *Abdal-Cabera*, filio *Abdarrobmani*, *Georgiano*, insigni Philologo, cuius hocce

hocce Opus sub titulo *Centum Regentes* prodiit typis Mediceis Arabice, cum interpretatione Latina Ioannis Baptistae Raimundi, de quo multoties supra.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 17. Arabicis literis, & sermone a laudato *Iohanne Baptista Raimundo* exaratus.

CCCXXXII.

D ICTIONARIUM PERSICUM, Turcice & Latine inter lineas expositum, absque Auctoris nomine.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 92. Persicis literis, & sermone cum interpretatione Turcice, & Latina interlineari recenter exaratus.

CCCXXXIII.

A NONYMI GRAMMATICA ARABICA, in Partes sex divisa, quarum:

- I. De punctatione, & pronuntiatione literarum.
- II. De nominibus.
- III. De verbis.
- IV. De adverbis, & particulis.
- V. De nominum declinatione.
- VI. De coniugatione verborum.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 200. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCXXXIV.

T RACTATUS GRAMMATICVS DE ARABICI SERMONIS ELEGANTIA, Arabice inscriptus *Melhet al-Harab*: auctore *Abu-Mabomete al-Kasemo*, filio *Ali*, filii *Mabometis*, *Hariraco*, de quo consule Notas ad Codicem LXXII.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 32. Arabicis literis, & sermone eleganter scriptus.

CCCXXXV.

CCCXXXV.

D ICTIONARIUM ARABICO-TURCICUM, Latine inter lineas explicatum, ubi de verborum coniugatione, ac nominum declinatione: auctore *Antonio Sionita*, qui Opus hoc ex Camus, & celebrioribus Lexicographis Orientalibus a se collectum fuisse fatetur in eiusdem Praefatione.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 553. Arabice, ac Turcice cum expositione Latina exaratus ab *Antonio Sionita*, feria sexta, die decima quarta Ailul (Septembris) anno Domini MDCVII.

CCCXXXVI.

E Iusdem DICTIONARII ARABICO-TURCICI, Latine inter lineas expositi, *Pars altera*, cui extrema manus adcessit die vicesima secunda Canon prioris (Decembris) anno Domini MDCIX. ut ad eius calcem notatur.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 552. Arabice, ac Turcice cum expositione Latina interlineari exaratus ab eius auctore *Antonio Sionita*, Monacho Ordinis S. *Antonii Abbatis*, Maronita.

CCCXXXVII.

S AMANNVDI SCALA, seu *Grammatica linguae Copticae*, Arabice explicata, quae edita est ab Athanasio Kirkerio Societatis Iesu, in Opere cui titulus *Lingua Aegyptiaca restituta*. Subiiciuntur

— *Glossaria* ad varios Libros Novi Testamenti, & quosdam alios, qui in Ecclesiis Aegypti usurpantur, in quibus voces Copticae, quae nimirum in Novo Testamento, Psalmis, Canticis, Officiis, ac Liturgiis Sanctorum Basilii, Gregorii Theologi, & Marci Evangelistae occurrunt, Arabice redduntur.

— *Onomastica*, quaedam imperfecta.

Item *brevior alia Grammatica Coptica*, quae pariter edita est.

Huius Codicis occasione notandum est Kirkerianam editionem non modo scatere mendis typographicis prodigiosis, tam in Copticis, seu Aegyptiacis, quam in Arabicis, ut emendari nisi ex manuscriptis exemplaribus non possint; sed & versionem Latinam, quae adiuncta est, praeterquamquod in plerisque locis obscurissima est, tot falsis interpretatione-

rationibus deformatam esse, ut ex tali Opere praesidium ad linguam Copticam addiscendam comparari nullum possit.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 601. Copticis literis, & sermone, cum interpretatione Arabica, eleganter scriptus.

CCCXXXVIII.

ABY-ISAAC BEN-ASSALI, LEXICON COPTO-ARABICVM, SEU GLOSSARIUM ad voces difficiliore Aegyptiacas, & multas Graecas, quae a Coptitis usurpantur, occurruntque in Evangeliorum, Epistolarum, aliorumque aliquot Librorum sacrorum versione Coptica, non alio quam textus ipsius ordine.

— Sequitur *Grammatica eiusdem Linguae Aegyptiacae*, Arabice explicata; auctore Severo Ben Moesa, Episcopo Asmonaeorum, de quo mox infra.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 264. Copticis literis, & sermone cum explicatione Arabica eleganter, sed ab homine linguae non satis perito, scriptus.

CCCXXXIX.

GRAMMATICA LINGVAE COPTICAE, SEU AEGYPTIACAE, Arabice explicata. Eadem, quae sub nomine *Aben Dabiri* edita est, cum aliis Operibus Grammaticalibus, & Scala magna *Abul-Fargi*, *Aben-Kaleb Keisar*, & *Alsamannudi*, ab Athanasio Kirchero in 4. Romae MDCXXXVI. sed magna cum lectionis diversitate, & ex meliori exemplari.

Ad marginem adiuncta est altera eiusdem *Linguae Copticae Grammatica*, quae in antiquis optimae notae Codicibus tribuitur Severo, filio Moesae, Episcopo Asmonaeorum, in Thebaide, & quae proprie spectat linguam *Sabiditicam*, cuius usus est, aut fuit, saltem ante ducentos annos in *Sabid*, sive Thebaide, & tota Aegypto superiore. Ea autem dialectus purior apud Aegyptios Christianos dicitur esse, quam *Taberitica*, sive inferioris Aegypti dialectus. Vivebat Severus is, de quo supra, decimo Christi saeculo, imperante Mahometanis Maado Moëzzo Ledinal-la, Chalipharum Phatemidarum, qui in Africa, & Aegypto regnarunt, quarto: auctorque fuit Operum aliquot Theologicorum insignium, quorum aliqua sunt ad vindicandas opiniones Sectae Iacobiticae, quam profitebatur, alia de moribus, & prae ceteris Tractatus de Agno Paschali, & Sacra Eucharistia, in quo veram, & realem panis, & vini in Corpus, & Sanguinem Christu transmutationem perspicue docet,

&

& variis argumentis confirmat. Scripsit praeterea Historiam Patriarcharum Alexandrinorum Iacobitarum, a D. Marco ad Dioscorum, tum ad sua usque tempora, Tomis tribus distinctam, quam Eusebius Renaudotius in compendium redactam ex insigni Manuscripto Gilberti Gualmini, nunc Regio-Parisiensi, publicavit Parisius MDCCXIII. Eiusdem Severi Episcopi Asmonaeorum perhonorifica mentio fit ab Auctore vitae Philothei, sexagesimi tertii Coptorum Patriarchae, ubi eius Operum Catalogus textitur, quem heic exhibere operae pretium ducimus.

Catalogus nonnullorum Operum, quae Severus, filius Mocfae, Episcopus Asmonaeorum, vir doctissimus, summaque Arabicae linguae peritia celebris, composuit:

- I. *Historia Patriarcharum Alexandrinorum, a D. Marco ad Cyrillum Laklakum, septuagesimum quintum Coptorum Patriarcham, qui obiit feria tertia, die XIV. Phamenoth, hoc est x. Martii, anno Martyrum DCCCLIX. (Christi 1243.)*
- II. *Expositio Christianae Fidei, secundum Sectam Iacobiticam.*
- III. *De Paschate, & simul de Eucharistia.*
- IV. *De exercitiis Christianorum.*
- V. *Expositio Legis mystica.*
- VI. *Tractatus adversus Iudaeos, & Motaxelitas.*
- VII. *De Dei unitate.*
- VIII. *Adversus Sabidum, filium Batrit, seu Eutychium Patriciden Alexandrinum, Melchitarum Patriarcham.*
- IX. *Adversus Nestorianos.*
- X. *Tractatus de Iudiciis, ad Abalyemen Cosmam, Memmae filium.*
- XI. *Contra fatum.*
- XII. *De pellenda tristitia, & moribus recte instituendis.*
- XIII. *De statu animarum.*
- XIV. *Sessiones, sive Colloquia.*
- XV. *De statu infantium, tam Christianorum, quam Infidelium.*
- XVI. *De differentiis Schismatum, seu de Haeresibus.*
- XVII. *Iudicia tripartita.*
- XVIII. *Explicatio mysterii Incarnationis.*
- XIX. *Commentarius in Evangelia.*
- XX. *Instructio de confessione peccatorum.*
- XXI. *Ordo rituum Ecclesiasticorum, praesertim in Liturgia.*
- XXII. *Quaestiones, & Responsiones ad filium Giarudi.*
- XXIII. *Explicatio fundamentorum Christianae Fidei.*
- XXIV. *Expositio Fidei brevior.*
- XXV. *Parabola, & Aenigmata.*
- XXVI. *De Ordinibus Ecclesiasticis.*
- XXVII. *De quatuor primis Conciliis Synopsis Historica.*
- XXVIII. *Grammatica linguae Copticae, Arabice explicata.*

Haec

Haec sunt Severi praecipua Opera, quae vel reperiuntur in Codicibus manuscriptis, vel laudantur etiam ab *Abul-Barkat*, aut ab *Ebn-al-Affalo* in Collectione principiorum Fidei. Opusculum vero de Paschate, & Eucharistia tanti aestimatur, ut occurrat in plerisque Codicibus; qui Tractatus continet de praeparatione ad Communionem.

Sequitur in nostro Codice *Glossarium*, primo in *Evangelium Ioannis*: II. in *Matthaeum*: III. in *Marcum*: IV. in *Lucam*: V. in *Epistolam Sancti Pauli ad Romanos*: VI. in primam ad *Corinthios*: VII. in secundam ad eosdem: VIII. in *Epistolam ad Galatas*: IX. in *Epistolam ad Ephesios*: X. in *Epistolam ad Colossenses*: XI. in *Epistolam ad Philippenses*: XII. in primam ad *Thessalonicenses*: XIII. in alteram ad eosdem: XIV. in *Epistolam ad Hebraeos*: XV. in primam ad *Timotheum*: XVI. in secundam ad eundem: XVII. in *Epistolam ad Titum*: XVIII. in *Epistolam ad Philemonem*: XIX. in *Epistolam Iacobi*: XX. in primam *Petri*: XXI. in alteram eiusdem: XXII. in primam *Ioannis*: XXIII. in secundam eiusdem: XXIV. in eiusdem tertiam: XXV. in *Epistolam Iudae*: XXVI. in *Acta Apostolorum*: XXVII. in *Apocalypsim*, quo in Glossario, non alio quam ipsius textus ordine, voces, quae in Coptica antiqua vertione, facta secundum Graecos Codices, occurrunt, explicantur Arabice: ita tamen, ut multis in locis Glossa sit duplex. Nam quando Graecae voces a Coptitis Interpretibus adhibitae occurrunt, quae olim ex communi Graecae linguae apud Aegyptios usu notissimae erant, iam vero a multis saeculis ignotissimae, explicantur illae primum per alteras voces Aegyptiacas, deinde per Arabicas.

Subiiciuntur *Glossae* similes in *Cantica Veteris*, & *Novi Testamenti*, quae in Officiis Ecclesiasticis usurpantur ex veteri Ecclesiastica consuetudine, tum in Liturgiis, seu Officiis Missae *Basilii*, *Gregorii*, *Marci*, & *Cyrilli*, quae solae apud Iacobitas Alexandrinos in usu sunt: tum etiam ad voces difficiliore relinorum Librorum Sacramentalium.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 298. Coptice, & Arabice scriptus eleganti potius, quam perita manu; quem variis in locis parum emendatus videtur.

CCCXL.

LEXICI SYRIACO-ARABICI PARS PRIMA, absque Auctoris nomine; sed ex characteris forma, & nota, quae ad calcem Partis tertiae subicitur, liquet eius Auctorem, & Calligraphum fuisse *Presbyterum Iacobitam*, *Mic'chisedechum de Hasan-Cepha*, cuius mentionem saepe in hoc Catalogo habuimus.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 35. Syriace cum interpretatione Carsciunica recenti, ac imperita manu exaratus.

Part. II.

Ggg

CCCXLI.

CCCXLI.

Eiusdem LEXICI SYRIACI, Arabice explicati, *Pars secunda*, a *Melchisedeco Presbytero Iacobita*, de *Hasan-Cepha*, in Mesopotamia, ut videtur, composita.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 37. Syriace & Carsciunice recenter, nec meliori manu, exaratus.

CCCXLII.

Eiusdem LEXICI SYRIACI, Carsciunice, seu Arabice, literis tamen Syriacis expositi, *Pars tertia*: auctore *Melchisedeco de Hasan-Cepha*, qui hocce Opus a se absolutum fuisse testatur ad calcem, in *Monasterio S. Ananiae Zapharense*, nuncupato, haud procul ab urbe Marde, ubi resident Patriarchae Iacobitarum ab anno Christi MCLXVI. usque in praesentem diem, sub auspiciis Ignatii, huius nominis decimi octavi, Iacobitarum Patriarchae sexagesimi octavi, ad quem anno Domini MDLXXXIII. Nuncius Apostolicus Leonardus Abel Episcopus Sidoniensis missus est.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 38. Syriace, & Carsciunice ab eodem *Melchisedeco*, *Presbytero Iacobita*, de *Hasan-Cepha*, *Mesopotamiae oppido*, pessime exaratus.

CCCXLIII.

GRAMMATICA LINGVAE ARABICAE, in Partes quinque distributa, quarum prima, Nomina: secunda, Verba: tertia, Praepositiones, sive Particulas: quarta, Nominum: quinta, Verborum inflexiones exhibet: auctore *Iabia*, filio *Mabadi*, *Mograbino*, seu *Africano*, qui claruit saeculo Hegirae octavo ineunte.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 37. Arabicis literis, & sermone exaratus ab *Hosaino filio Ali*, filii *Mabometis*, filii *Acmetis*, cognomento *Ebn-Al-Kabbal*, idest filio compositoris collyrii, *Hamadanensi*, feria tertia, die vicefima nona mensis *Moharrami*, anno Hegirae DCCCLXXXIV. (Christi 1382.)

CCCXLIV.

CCCXLIV.

SENIORIS ALEMAMI LIBER TASRIPH, seu *de coniugatione verborum Arabicorum*; addita *Ioannis Baptistae Raimundi* Latina inter lineas interpretatione, cum Commentariis. Prodiit Romae Typis Mediceis MDCX. in folio.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 116. Arabicis literis, & sermone exaratus ab eodem *Ioanne Baptista Raimundo*, Commentariorum, & Latinae versionis, quae ibidem legitur, auctore.

CCCXLV.

DICTIONARIUM PERSICI, Turcice expositi, *Volumen primum*, absque Auctoris nomine.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 90. Persice, & Turcice recens exaratus.

CCCXLVI.

Eiusdem DICTIONARIUM PERSICI, Turcice explicati, *Volumen secundum*: auctore Anonymo.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 54. Persice, ac Turcice, ut supra, recenter exaratus.

CCCXLVII.

ANONYMI LEXICON PERSICUM, Arabice e regione expositum, incipiens a *Kaph*, vicesima prima Alphabeti Arabici, & Persici litera, ac desinens in *le*, eiusdem Alphabeti postremam.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 191. Persice, & Arabice minus accurate exaratus.

CCCXLVIII.

LEXICON PERSICUM, cum Scholiis Arabicis, in fine mutilum; auctore *Nebemetalla*, filio *Acmetis*, *Persa*, qui claruit exeunte saeculo Hegirae nono.

Codex in 4. maximo chartaceus, constat paginis 8. Persice,

& Arabice ab *Ignatio Nebeme*, Syrorum Iacobitarum Patriarcha, ut videtur, exaratus.

CCCXLIX.

ANONYMI COMPENDIUM GRAMMATICAE TURCICAE, Latine inter lineas a saepe laudato *Ioanne Baptista Raimundo* explicatum.

Codex in 4. maximo chartaceus, constat paginis 11. Turcice, ac Latine exaratus.

CCCL.

IOANNIS BAPTISTAE RAIMYNDI RUDIMENTA LINGVAE PERSICAE, Latine e regione exposita. Persicam hanc Grammaticam ante annos octoginta in compendium redegit *Flaminius Clementinus Camerinus*, cuiusque exemplar exstat in Bibliotheca Vaticana num. LXXIX. notatum.

Codex in 4. maximo chartaceus, constat paginis 13. Persicis literis, & sermone exaratus ab eodem *Ioanne Baptista Raimundo*, anno Christi MDCLIV.

CCCLI.

GRAMMATICA LINGVAE SYRIACAE, adiuncta inter lineas interpretatione Latina; auctore *Isaaco Sciadrense*, Maronita e Monte Libano, qui postquam in Collegio Maronitarum de Vrbe ab anno MDCIII. ad annum MDCXVIII. Latinis, Syriacis, & Arabicis literis instructus, inter Sacrae Theologiae Doctores in Romano Lyceo relatus fuisset, reversus in patriam a Georgio Amira, tunc Ede-nensi Episcopo, anno MDCXIX. minoribus ordinibus initiatus, sequenti anno Sacerdos, & Berytensis Ecclesiae Archipresbyter constituitur, & anno MDCXXIX. die XXV. Martii a Ioanne Macdaphio, Maronitarum Patriarcha, Tripolis in Phoenicia Episcopus ordinatur, ut idem de se ipso narrat in Praefatione ad Tractatum Theologicum in MS. Codice Collegii Urbani de Propaganda Fide. Edidit Syro sermone Rudimentum Syriacum in 8. Romae MDCXVIII. & praenotatam linguae Syriacae Grammaticam, Romae in Collegio Maronitarum MDCXXXVI. sed absque

absque Latina interpretatione. Item bina Carmina dodecasyllaba ordine alphabetico in laudem Urbani VIII. Summi Pontificis, & Ioannis Macluphii Patriarchae Maronitarum; quae exstant in MS. Codice Collegii Urbani de Propaganda Fide. Demum Arabice Quaestiones Theologicas per modum interrogationis, & responsionis: de opere sex dierum: de Paradiso terrestri: de peccato originali: de Morte: de Limbo Patrum: de Paradiso & Inferno: de Purgatorio: de Resurrectione mortuorum; deque Iudicio extremo. In eodem Codice Urbano.

Codex in 4. maximo chartaceus, constat paginis 211. Syriace, ac Latine ab eius auctore praeclaudato *Isaaco Sciadrenje* exaratus.

CCCLII.

ABDAL-CAHERI, FILII ABDARROKMANI, GEORGIANI, CENTVM REGENTES, sive *Grammaticae Arabicae Rudimenta*, Latine a *Ioanne Raimunda* exposita, quae Typis Mediceis postea prodit, ut diximus supra.

Codex in 4. maximo chartaceus, constat paginis 11. Arabice, & Latine a laudato *Ioanne Baptista Raimunda* exaratus.

CCCLIII.

LEXICON ARABICVM, vulgo dictum *al-Mubakem*, hoc est *verum*, & *certum*, in quo multae voces Arabicae explicantur lingua Persica; sed a litera *Pbe*, ad finem usque mutilum.

Ad calcem huiusce Codicis notatur ab Anonymo, *Iaarebum*, filium *Catban*, seu *Ieclan*, filii *Heber*, filii *Saleb*, filii *Sem*, filii *Noë*, primum Arabicae linguae inventorem extitisse; & post ipsum *Ismaëlem*, quem auctor *Canus*, idest *Oceani*, sive *Thesauri Arabicae linguae*, patrem *Eloquentiae Arabicae* vocat, eam excoluisse, elegantem, ornatamque reddidisse. Idem sentiunt celebriores Arabum Scriptores, excepto *Iosepho Ben-Abdallatifo*, qui *Ieclanem*, *Abelis* pronepotem, Arabicam linguam excogitasse tradit in sua illustrium Virorum genealogia; at hoc est aperte adfirmare linguam Arabicam primam omnium extitisse, quod non facile probatur.

Codex in 4. maximo bombycinus, constat paginis 124. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCLIV.

GRAMMATICA LINGVAE ARABICAE, in Partes quinque distribu-
ta, ubi de nominibus, verbis, praepositionibus, seu parti-
culis, verborum, nominumque inflexionibus, & coniugatio-
nibus: auctore *Iabia*, filio *Mobadii*, *Mograbino*, seu *Africano*,
de quo supra.

Codex in 4. maximo chartaceus, constat paginis 41. Arabicis lite-
ris, & sermone exaratus.

CCCLV.

ABU-ACMETIS ALI, FILII MUSTAPHAЕ, saeculo Hegirae nono
clari, *Institutiones linguae Persicae*, cum Latina *Ioannis Baptistae*
Raimundi interpretatione, quae inter lineas legitur.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 289. Persice, &
Latine ab eodem *Io. Baptista Raimundo* exaratus.

CCCLVI.

MVGIMEL AL-LOGAT, sive *Dictionary linguae Arabicae*, am-
plissimum, ordine Alphabetico dispositum; sed a litera *Tsad*,
Alphabeti Arabici decima quarta, ad finem usque mutilum;
auctore *Abul-Hosaino*, filio *Phares Gazneuvio*, qui a diversis
Auctoribus pleno nomine adpellatur *Acmetes*, filius *Phares*, filius *Zachariae*
Raxensis, hoc est ex urbe Rai in Chorasana oriundus; obiit anno
Hegirae CCCCLV. (Christi 1101.)

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 299. Arabicis literis, &
sermone exaratus ab *Abulpharagio*, filio *Naseri*, filii *Abdalcarrimi*, in urbe
Bagdado, anno Hegirae DLXVII. (Christi 1171.)

CCCLVII.

FRAGMENTVM LEXICI ARABICI, cui subiungitur
— *Anonymi Tractatus Grammaticus*, de punctis, seu vocalibus,
& pronunciatione literarum Arabicarum.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 69. Arabicis lite-
ris, & sermone exaratus.

CCCLVIII.

CCCLVIII.

VOCABULARIUM PERSICVM, Turcice e regione explicatum; auctore, ut videtur *Latf-Allah*, qui hoc suum Opus Baiazeti, Mahometis filio, Turcarum e Stirpe Othomannica Imperatori, nuncupavit.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 170. Persice, ac Turcice recenter exaratus.

CCCLIX.

MESBAH ALMENIR, idest *Candelabrum lucens*, five *Dictionary* ad explicandas voces difficiliore linguæ Arabicæ, ordine alphabetico dispositum, ac in tres Partes divisum: ubi de *Maani*, five sensu verborum, de *Bejan*, five de illorum explicatione, deque *Bedi*, five elocutione, & figurata dictione; auctore *Acmete*, filia *Mahometis*, filii *Ali*, *Thaïumense*, idest ex urbe Aegypti superioris *Heracleopoli*, quam *Alphaium* vocant Arabes, oriundo, qui hocce Opus, ex septuaginta Auctoribus Grammaticis collectum, se absolvisse notat ad calcem, die decima octava mensis *Rabibi prioris*, anno *Hegiræ DCCCLIV.* (Christi 1353.)

Codex in 4. bombycinus; constat paginis 784. Arabicis literis, & sermone exaratus, anno *Hegiræ DCCCCIV.* (Christi 1547.)

CCCLX.

SERR AL-SANHA, idest *Secretum Artis*, five *Grammatica Arabica*, cum prolixo Commentario, & Poëmate ad calcem in laudem Mahometis Pseudoprophetae: auctore *Abu-Ali Ismaële*, cognomento *Ebn-Iannai*, qui claruit circa annum *Hegiræ DCCCXX.* (Christi 1417.)

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 228. Arabice, *Mogra-bino*, seu *Mauritanico* charactere exaratus.

CCCLXI.

ELIAE BARSINAE METROPOLITAE SORAE, five *Nisibis*, de quo supra in Notis ad Codicem LXIIII. *Grammatica Syriaca*. Existat eius exemplar MS. in Codice Syriaco Vaticano XXVII. cuius initium citatur ab *Ecchellensi* in Notis ad Catalogum.

Ebe-

Ebediesu pag. 176. Eiusdem meminit & Morerius in suo Dictionario, verbo *Eliae de Nisibe*; ambo tamen verba Eliae haud recte expreſſerunt, dum pro Medis, *Madianitas* obtrudunt. Elias enim sic habet: „At „ Hebraei, Syri, Persae, Aethiopes, Elanitae, Medi, Phoenices, Ala- „ ni, Arabes, alique nobis ignoti, non habent literas, quae sufficiant „ ad expressionem dictionum, quae ab ipsis scribuntur &c. „ Vbi Ecchellensis pro *Medis*, habet *Madianitae*, & pro *Alanis* *Elanitae*.

Tota autem Eliae Grammatica, prout in nostro Codice describitur, circa literas, & puncta versatur. Titulis decem comprehensa, quorum

- I. De literis Alphabeti.
- II. De literis, quae morventur, & de quiescentibus.
- III. De literis radicalibus, & servilibus.
- IV. De casibus.
- V. De asperis, & lenibus.
- VI. De literis, quae occultantur, hoc est scribuntur quidem, non tamen proferuntur.
- VII. De literis, quae invicem permutantur.
- VIII. De punctis, quae pluralem numerum indicant.
- IX. De pronuntiatione literarum.
- X. De specie nominum. Vnde liquet Grammaticam Syriacam usque ad Eliae tempora admodum imperfectam, & rudem fuisse. Primus, qui eam methodo accuratiore tradidit Ioannes Bar-Zugbi fuit; post hunc Gregorius Bar-Hebraeus: deinde recentiores Maronitae, Georgias Amira, Isaac Sciadrensis, & Abraham Ecchellensis.

Grammaticae subiungitur eiusdem *Eliae Nomenclator Syro-Arabicus*, non ordine quidem Alphabetico, sed per materias & capita triginta, e quibus multa desiderantur, dispositus. Exstat integrum in citato Codice Vaticano xxvii. Eiusdem addita Latina interpretatione edidit Typis Sacrae Congregationis de Propaganda Fide, suppresso licet Eliae nomine, F. Thomas a Novaria in 8. anno Christi mdcxxxvi. Eiusdem duplex exemplum proſtat in Bibliotheca Bodleiana, ut liquet ex Tom. I. Catalogi Librorum MSS. Angliae num. cccx. & mmlxix. ubi, tacito itidem Eliae nomine, his verbis describitur pag. 16. *Nomenclator Syro-Arabicus, dictus Turieman, seu Interpres, literis Syriacis*. Et pag. 155. *Turieman Syriaco-Arabicum, seu Vocabularium Syriacum, Arabico explicatum, quod typis mandavit vitiosissime Thomas a Novaria*, 8.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 96. Syriacis literis, & sermone exaratus.

CCCLXII.

GEMALEDDINI GAGEDOVVANI *Commentarius in Grammaticam Arabicam Gemaledдини Abu-Amra, filii Osbmanis, filii Hagebi, Kaphia, idest Sufficiens, inscriptam, de qua infra.*

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 139. Arabicis literis, & sermone exaratus a *Macmute, filio Emiri, seu Ducis, Eliae, ineunte mense Mobarramo, anno Hegirae DCCXCIV. (Christi 1391.)*

CCCLXIII.

MAHOMETIS, FILII SCIAHARVVARDI *Tractatus, regulas generales continens Grammaticae linguae Arabicae, & Logicae, cum Observationibus Mulanae Zudae Catani, qui claruit saeculo Hegirae octavo ineunte.*

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 326. Arabicis literis, & sermone exaratus, die decimatertiae Gemmadi prioris, anno Hegirae DCGI. (Christi 1301.)

CCCLXIV.

ANONYMI VOCABULARIUM ARABICO-LATINUM: initio, & fine mutilum.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 32. Arabice, & Latine recenter exaratus.

CCCLXV.

FRAGMENTUM LEXICI ARABICI, Latine e regione explicati, absque Auctoris nomine.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 10. Arabice, & Latine recenter exaratus.

CCCLXVI.

SENIORIS ALEMAMI TASRIF, sive *de Verborum Arabicorum inflexione*, Tractatus, dudum Romae editus Arabice, & Latine a Ioanne Baptista Raimundo, sub auspiciis Cardinalis Alexandri Medicei.

Subiiciuntur ad calcem *Acta Latina Consilii Pontificii*, habiti die decima tertia Martii, anno Christi MDLXXXV. dum Iaponiac Regis Oratores ad Gregorium XIII. deducti fuerunt.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 32. Arabice, exceptis Actis, quae Latine leguntur, exaratus a *Dominico Sirleto*, de quo alibi.

CCCLXVII.

GRAMMATICA LINGVAE ARABICAE, cuius titulus *Alphia*, sive *Poëma mille versibus constans*: auctore *Gemaleddino*, filio *Abdallae*, filii *Malechi*, *al-Thai*, patria Hispano, Damasci incola, qui fato functus est anno Hegirae DCLXXII. (Christi 1273.) annos natus quinque, & septuaginta. Hoc autem Opus innumeros prope Interpretes habuit, qui Commentarios, vel Scholia, vel etiam Additamenta, eius illustrandi causa, scripsere, eo fere modo, quod apud Latinos *Priscianus*, & *Donatus* sequentis aevi Grammaticos suorum Operum Expositores fortiti sunt.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 46. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCLXVIII.

ONOMASTICON, praecipuas linguae Arabicae voces complectens, adiunctis e regione Latinis vocibus, singulis Arabicis respondentibus: Auctoris nomen ignoratur.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 37. Arabice, & Latine recens exaratus.

CCCLXIX.

COMMENTARIUS IN GRAMMATICAM ARABICAM MAHOMETIS, filii Davidis *Al-Sanhagii*, *Giarumia inscriptam*, de qua infra: auctore *Cbaledo*, filio *Abu-Bacri*, filii *Abdallae*, cognomento *Al-Azbari*, qui claruit saeculo Hegirae octavo.

Co-

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 36. Arabicis literis, & sermone exaratus, anno Christi MDXCIX.

CCCLXX.

NOMENCLATOR SYRO-ARABICVS, per materias, & Capita triginta dispositus; addita interpretatione Latina, & Italica: auctore *Eisa Barsinaeo*, Metropoli Sobae, seu Nisibis, de quo supra.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 110. Arabice, Syriace, Latine, ac Italice recenter exaratus.

CCCLXXI.

ANONYMI LEXICON ARABICVM, Turcice explicatum.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 215. Arabice & Turcice pessime exaratus.

CCCLXXII.

GRAMMATICA ARABICA, *Giarumia* nuncupata, a cognomine sui auctoris *Abu-Abdallae Mabometis*, filii *Davidis*, *Al-Sanbagii*, *Giarumi*, qui natus anno Hegirae DCLXXXII. anno eiusdem aerae DCCXXIII. (hoc est Christi 1322.) defunctus est.

Dividitur autem in Capita viginti quinque, de quibus consule editionem eiusdem Grammaticae Arabicam in 4. Romae MDXCV. & Arabico-Latinam ex versione Thomae Obicini in 8. ibidem MDCXXXI.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 83. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCLXXIII.

VOCABULARIUM TURCICVM ET ARABICVM, non ordine quidem alphabetico, sed per materias, & Capita viginti quatuor dispositum; auctore Anonymo.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 24. Turcice, & Arabice exaratus.

CCCLXXIV.

ANONYMI LEXICON ARABICVM, in quo difficiliora Arabicae linguae vocabula Latine redduntur.
Codex in 4. chartaceus constat paginis 20. partim Arabice, partim Latine recens exaratus.

CCCLXXV.

GRAMMATICA ARABICA, *Giarumia* dicta; auctore *Abu- Abdalla, Mabomete, filio Davidis, al-Sanbagii, al-Giarumi*, qui eo Opere tantam sibi famam peperit, ut illud illustrandum innumeri propemodum Grammatici Arabes susceperint.

Ad marginem prioris paginae legitur facultas imprimendi hanc ipsam Grammaticam concessa a F. Bonaventura Magistro Sacri Palatii, hisce verbis: *Imprimatur: Fr. Bonaventura Ord. Praedicatorum Sacri Palatii Apost. Magister.*

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 14. Arabice, minuto caractere exaratus.

CCCLXXVI.

ANONYMI GRAMMATICAE ARABICAE RVDIMENTA, quibus subnectitur:

— *Alia eiusdem linguae Grammatica, Turcice explicata.*

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 60. Arabice, & Turcice exaratus.

CCCLXXVII.

VOCABULARIUM CHALDAICO-ARABICVM: ubi, omissis verbis, nomina tantum recensentur; auctore Anonymo.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 48. Chaldaice, & Charsciunice exaratus.

CCCLXXVIII

CCCLXXVIII.

ANONYMI LEXICON GRAECVM, additis nominum, verborumque eiusdem linguae inflexionibus.
Codex in 4. bombycinus, constat paginis 140. Graecis literis, & sermone recenter exaratus.

CCCLXXIX.

GRAMMATICA ARABICA, in quinque partes divisa, cuius titulus *Mesbab fil nabou*, idest *Luminare*, seu *Candelabrum elegantiae*: auctore *Nasero*, filio *Abulsebidi*, qui etiam nuncupatur *Borbaneddinus*, filius *Abul-Mocaremi*, *Mosbaregius*, idest *Torygio*: obiit anno Hegirae DCX. (Christi 1213.) Scripsit etiam duo Lexica Arabica, *Ecnaz lema havi*, & *Mogareb*, seu *Mogreb* inscripta, nullaue ordinis alphabetici habita ratione, in Partes tres disposita: quarum prima, *de nominibus*: secunda, *de verbis*: tertia, *de particulis*. Exstat primum in Bibliotheca Regio-Parisiensi, num. MCCCXXX. alterum vero in Vaticana num. LXXXIV. notatum.

— Subiicitur, *Tageddini Mabometis*, filii *Mabometis Espharainensis*, idest ex Chorasanae oppido, *Espharain* nuncupato, oriundi, *Commentarius* in praefatum *Mesbab*, seu *Candelabrum elegantiae Arabicae*, ab eodem absolutus anno Hegirae DCLXXXIV. (Christi 1285.)

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 142. Arabicis literis, & sermone exaratus. Pertinuit is Codex ad quemdam *Episcopum Syro-Iacobitam*, nomine *Ignatium Timotheum Iustum*, uti sub initium notatur.

CCCLXXX.

AL-NEMVDEGI, sive *Specimen Grammaticae Arabicae*, praesertim de vocibus homonymis: auctore *Mabomete*, filio *Ali*, filii *Mabometis*, cognomento *Al-Ganio*, *Ardebilenio*, qui obiit anno Hegirae DLV. (Christi 1160.)

— Subiiciuntur *Commentarii* in idem *Grammaticae Arabicae specimen*; auctore *Abd-al-Vabab*, filio *Ali*, filii *Iosephi*, *Hamphita*.

— Item *Observationes* ad expositionem Praefationis alterius Operis Grammatici, *Mesbab al-menir*, idest *Candelabrum*, inscripti, de quo supra

pra Cod. ccclix. auctore *Ebn Seid Ali*, qui claruit saeculo Hegirae octavo exeunte.

Codex in octavo maximo chartaceus, constat paginis 182. Arabicis literis, & sermone exaratus, die *vicefima sexta mensis Rabibi prioris*, anno Hegirae *DCCCCLXXII*. (Christi 1564.) ut ad calcem adnotatur.

CCCLXXXI.

DIALOGVS PRAECEPTORIS ET DISCIPVLI, Liber Grammaticus Exercitationes linguarum Persicae, & Turcicae continens, in gratiam illorum, ut videtur, qui linguae Turcicae, ac Persicae operam dare voluerint, ab Anonymo compositus.

Codex in 8. maximo chartaceus, constat paginis 14. Arabicis literis, & sermone partim Persico, partim Turcico recenter exaratus.

CCCLXXXII.

SAHDEDDINI, FILII ALI, Liber cuius titulus *Ketab al Tasrif*, sive *Traſſatus Grammaticus de verborum Arabicorum inflexione*, absolutus ab Auctore anno Hegirae *DCCXXXVIII*. (Christi 1337.)

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 86. Arabicis literis, & sermone exaratus ab *Hafano*, *Mabometis filio*, anno Hegirae *DCCCLIX*. (Christi 1465.)

CCCLXXXIII.

COMMENTARIVS IN GRAMMATICAM ARABICAM OSMALEDDINI ABV-AMRV, FILII OTHMANIS, vulgo *Ebn-Hagebi*, *Kapbia*, idest *Sufficiens* inscriptam, locupletissimus; auctore *Radbieddino Mabomete*, filio *Hafani*, *Asterabadio*, a quo manus ultima huic Operi imposita est anno Hegirae *DCLXXXVI*. (Christi 1287.)

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 202. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCLXXXIV.

LEXICON ARABICO-PERSICVM; cuius Auctor ignoratur.

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 123. Arabice, & Persice exaratus.

CCCLXXXV.

CCCLXXXV.

D ICTIONARIUM ARABICUM, Turcice explicatum ordine alphabetico, absque nomine Auctoris.
Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 174. Arabice, & Turcice exaratus, ut in fine legitur, a quodam *Acmete*, filio *Giaphari*, anno *Hegirae DCCCCXIV.* (Christi 1547.)

CCCLXXXVI.

F ORMULARIUM EPISTOLARVM, Turcice explicatum.
Codex in 4. bombycinus, in fine mutilus, constat paginis 40. Turcicis literis exaratus.

CCCLXXXVII.

F ORMULARIUM SCRIBENDARVM EPISTOLARVM, Turcicum, ex forensi Othomannidarum usu, absque nomine Auctoris.
Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 39. Turcice, charactere Divanico, sive Aulico, literis maioribus exaratus.

CCCLXXXVIII.

C OMMENTARIUS IN KAPHIAM, seu Grammaticam linguae Arabicae celebrem ita dictam; auctore *Gelaleddino Gagedoruvano*.
Subiiciuntur *Explicationes locorum difficultum*, quae in praelaudata *Kaphia* occurrunt: auctore *Abdarrobmano al-Giami*, qui manum ultimam huic Operi imposuit *Sabbato*, die undecima mensis *Ramadan*, anno *Hegirae DCCCXCVII.* (Christi 1491.) uti ad calcem notatur.
Codex in 8. maximo chartaceus, constat paginis 434. Arabicis literis, & sermone recenter exaratus.

CCCLXXXIX.

L EXICON PERSICO-TURCICVM, multis ex *Camus*, sive amplissimo *Lexico Firuzabadii* explicationibus, locupletatum, addita *Ioannis Baptistae Raimundi* Latina inter lineas interpretatione, quam ad umbilicum idem *Raimundus* perduxit die *vicefima nona Septembris*, anno *Domini MDCX.* ut ad calcem notatur.

Co-

Codex in 8. maximo chartaceus, constat paginis 204. Persice, Turcice, ac Latine a praclaudo Ioanne Baptista Raimundo exaratus.

CCCXC.

ACMETIS, FILII ALI, FILII MASVDIS, cognomento *Al-Mandudi*, saeculo Hegirae octavo clari, *Grammatica Arabica*, in Capita tria distributa; cui adnectitur

— Eiusdem *Tasrif*, sive Tractatus Grammaticus de verborum Arabicorum inflexionibus, Romae editus Arabice, & Latine a Ioanne Baptista Raimundo, sub auspiciis Cardinalis Alexandri Medicei in fol. MDCX.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 70. Arabicis literis, & sermone nitidissime scriptus.

CCCXCI.

ANONYMI VARIAE EPISTOLARVM ET LIBELLORVM SUPPLICVM FORMVLAE TURCICAE, in duas Partes distributae, quarum prior de conscribendarum Epistolarum ratione: in altera reperiuntur complures tam ad amicos, quam ad principes viros Literae, ac supplices Libelli.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 113. Turcicis literis, & sermone exaratus.

CCCXCII.

DICTIONARIUM PERSICVM, Latine inter lineas explicatum; auctore, ut videtur, Ioanne Baptista Raimundo.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 259. Persicis literis, & sermone exaratus a quodam *Mabomete*, filio Iacobi, die tertia mensis *Gemmadi* posterioris, anno Hegirae DCCCCXCIX. (Christi 1590.) Latine vero inter lineas a Ioanne Baptista Raimundo, ut ex characteris forma dignoscitur.

CCCXCIII.

LEXICON ARABICVM, Glossa Persica e regione explicatum, cuius Auctor ignoratur.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 68. Arabice, & Persice a quodam *Daruvio*, idest *Anachoreta Mabometano*, nomine *Ali*, exaratus, anno Hegirae millesimo (Christi 1591.)

CCCXCIV.

CCCXCIV.

ANONYMI TRACTATUS GRAMMATICVS , de verborum Syria-
corum inflexione .
Codex in 8. chartaceus , constat paginis 27. Syriacis li-
teris , & sermone recenter exaratus .

CCCXCV.

ANONYMI MIRCAT ALLOGAT, idest *Scala Linguae*, sive Dictio-
narium Arabicum satis celebre , Persice , & Turcice ab *Ac-
mete Caramanio* explicatum . Ait auctor in praefatione ma-
iorem Operis partem duobus aliis Lexicis , *Sciab* nempe , &
Camus , acceptam referre .

Codex in 8. bombycinus , constat paginis 156. Arabice , Persice ,
& Turcice eleganter scriptus .

CCCXCVI.

FORMULAE SCRIBENDARVM EPISTOLARVM , Turcice ; auctore
Mulana Messibi , qui claruit circa finem saeculi Hegirae octavi .
Codex in 8. bombycinus , constat paginis 53. Turcicis li-
teris , & sermone exaratus .

CCCXCVII.

DICTIONARIUM ARABICVM , Italice e regione explicatum a *Ioan-
ne Baptista Raimundo* , de quo multoties supra .
Codex in 8. chartaceus , constat paginis 307. Arabice ,
& Italice ab eodem *Ioanne Baptista Raimundo* , ut videtur ,
exaratus .

CCCXCVIII.

LEXICON VERBORVM ARABICORVM , a litera *Aleph* ad *Hain* mu-
tilum ; auctore *Mabomete* , filio *Abdallae* , al-*Zebidaeo* , seu ex
oppido Arabiae Felicis *Zebid* oriundo ; a quo extrema ma-
nus Operi huic imposita fuit *seria prima* , Dominica , scilicet ,
Part. II. Iii die

die quarta mensis Scevali, anno Hegirae *DLXXIV.* (Christi 1178.) ut ad eius calcem notatur.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 153. Arabice, Mograbi-
no, seu Mauritanico caractere exaratus.

CCCXCIX.

ANONYMI RVDIMENTA GRAMMATICAE SYRIACAE, Latine et regione exposita.
Codex in 8. chartaceus, constat paginis 55. Syriace, ac Latine recenter exaratus.

CCCC.

GRAMMATICA ARABICA, *Tasrif*, seu inflexio verborum, inscripta, alterius generis, quae Arabice, & Latine Romae quoque edita est, cura, & studio Ioannis Baptistae Raimundi, viri linguarum Orientalium peritissimi, qui ad haec studia incitatus fuerat, munificentia Cardinalis Alexandri Medicei, ut alibi dictum est.

Codex in 8. oblongo bombycinus, constat paginis 15. Arabicis literis, & sermone exaratus,

CCCCI.

TRACTATUS DE ABBREVIATURIS, in scriptura Arabica usitatis, auctore *Mabomete al-Beki*, seu *Meccano*, qui claruit saeculo Hegirae octavo exeunte.

— *Eiusdem Problemata* viginti sex Geometrica, quibus adnectitur
— *Lexicon breue Arabicum*, Latine expositum, praemisso eiusdem linguae Abecedario, & Latinis literis quibus Arabicae respondent.

Codex in 8. chartaceus, constat paginis Arabicis literis, & sermone praeter ultimam eius partem, cui adiuncta est Latina interpretatio, recenter exaratus.

CCCCII.

CCCCII.

COMMENTARIUS IN GRAMMATICAM ARABICAM AZZEDDINI ZEN-
 GIANI, *Tasrif*, seu *de Verborum inflexione*, inscriptam: aucto-
 re *Saadeddino Masud*, filio *Omari*, cognomento *Tagtazawio*,
 qui obiit Germaniciae, quam *Marbas* vocant, anno Hegirae
 DCCXCII. (Christi 1389.) Auctor est etiam Commentarii in Librum
 Nassaphi, *Acaied*, seu *Fundamenta*, inscriptum, quem edidit anno Hegi-
 rae DCCCLXXX. (Christi 1318.) Item Commentarii in Opus Gelaled-
 dini Cazuinensis, *Talkis al Mestab* inscriptum. Est etiam eiusdem Epi-
 tome, quae in Bibliotheca Regia Parisiensi adservatur, *Mestab Alfek* in-
 scripta, seu *Clavis Iurisprudentiae*, quam *Seiramus* Commentariis illustravit.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 64. Arabicis literis, &
 sermone exaratus anno Hegirae DCCCCXLVI. (Christi 1539)

CCCCIII.

LEXICON ARABICVM, Latine e regione explicatum; auctore, ut
 videtur, *Dominico Sirleto*, de quo alibi dictum est.

Codex in 8. chartaceus, constat paginis 506. Arabice, &
 Latine exaratus ab eodem *Sirleto*, die tertia Decembris, anno
 Domini MDXCVII. ut ad calcem notatur.

CCCCIV.

ANONYMI COMMENTARIUS in Grammaticam Arabicam, quae
Kaphia, idest *Sufficiens*, inscribitur.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 44. Arabicis
 literis, & sermone exaratus anno Hegirae DCCCCXXXV.
 (Christi 1528.)

CCCCV.

LEXICON, ET GRAMMATICAE LINGVAE HABESSINICAE INSTITV-
 TIONES, Latine explicatae: auctore, uti ex forma characteris
 evincitur, *Ioanne Baptista Raimundo*.

Codex in 8. chartaceus, constat paginis 189. Habessinice,
 & Latine a *Ioanne Baptista Raimundo* exaratus.

CCCCVI.

DANISTAN, sive brevis Institutio linguae Persicae, & Vocabularium Persico-Turcicum: auctore Abrahamo, filio Mahometis, Hispabg-nensi, qui claruit saeculo Hegirae nono ineunte.
Codex in 8. chartaceus, constat paginis 21. Persice, & Turcice minuto caractere exaratus.

CCCCVII.

ALV-ABDALLAE MAHOMETIS, FILII DAVIDIS, AL-SANHAGII, GIARVMI, GRAMMATICA ARABICA, quae Giarumia, sive Agrumia nuncupatur; addita Latina inter lineas interpretatione.

— Item Institutiones Linguae Hebraicae, Latine explicatae, quarum Auctor ignoratur.

Codex in 8. chartaceus, constat paginis 75. Arabice, Latine, & Hebraice caractere Rabbifico, recentior exaratus.

CCCCVIII.

ARABICAE LINGVAE GRAMMATICAE INSTITUTIONES, in quatuor Partes distributae; auctore Hasciameddino Abrahamo, Mahometis filio, cognomento Al-Asfarano, qui obiit Samarkandae, anno Hegirae DCCCCXLI. (Christi 1536.)

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 44. Arabicis literis, & sermone exaratus ab Abd Al-Vahed, filio Saadi.

CCCCIX.

GRAMMATICA ARABICA, cui titulus Kaphia, idest Sufficiens, satis celebris, quae edita est Arabice in 4. Romae MDCXII. Arabice vero, & Latine ex versione Thomae Erpenii in 4. Leidae MDCXVII, ac Parisijs MDCXXXVIII. in 8. auctore Gemaleddino Abu-Amru, filio Othmanis, cognomento Ebn-Hagebo, qui anno Hegirae DCXLVI. (Christi 1248.) e vivis decessit.

Co-

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 54. Arabicis literis, & sermone exaratus a quodam *Mahomete*, anno *Hegirae DCCCLXII.* (Christi 1361.)

CCCCX.

VOCABULARIUM PERSICO-TURCICUM, Latine inter lineas explicatum, cui subiungitur
— *Phrafiologia* Persica, seu elegantiarum ad incipiendas Epistolas Collectanea: absque nomine Auctoris.

Codex in 8. chartaceus, constat paginis 58. Persice, Turcice, & Latine minuto charactere exaratus.

CCCCXI.

LEXICON ARABICUM, Persice e regione explicatum; ad cuius calcem nonnulla folia desiderantur.
Codex in 8. bombycinus, in fine mutilus, constat paginis 92. Arabice, & Persice eleganter exaratus.

CCCCXII.

DICTIONARIUM PERSICUM, divisum in duas Partes, quarum prior, voces ab antiquioribus Poëtis Persicis usurpatas complectitur, adiuncta earundem interpretatione Turcica, idque versibus Persicis Turcice explicatis; auctore *Lotf-allah*, filio *Abu-Iosephi*, cognomento *Halimo*, qui amplissimum aliud Lexicon Persico-Turcicum composuit, *Baiazetique* Mahometis filio, Turcarum Stirpe Othomannica Imperatori nuncupavit.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 72. Persice, & Turcice, charactere minuto, sed nitidissimo exaratus.

CCCCXIII.

MAHOMETIS, FILII SCIAHARVERDI Tractatus, regulas generales continens Grammaticae Arabicae, & Logicae: additis Observationibus *Mulanae Zadae Catani*, de quo supra.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 53. Arabicis literis, & sermone exaratus ab *Acmete Chalila*, anno *Hegirae DCCCLXIX.* (Christi 1464.)

CCCCXIV.

CCCCXIV.

D ICTIONARIUM ARABICUM, Persice explicatum, cuius titulus *Canun al-Adab u Dbabtb Kelmat al-Arab*, idest *Canon prudentiae, & complexio verborum Arabicorum*: in quo primum de nominibus, mox de verbis: auctore *Abul-Phadlo Mobascero*, filio *Abrahami Tepblissensis*, sive ex urbe *Tepblis* Georgiae sub Persis Metropoli oriundo, qui claruit saeculo Hegirae septimo exeunte.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 163. Arabice, & Persice exaratus.

CCCCXV.

A BU-MANSORIS ABDAL-MALECHI MAHOMETIS, filii Ismaelis, *Nisaburensis*, anno Hegirae ccccxxix. (Christi 1037.) mortui, *Tractatus per modum Praefationis in Librum Grammaticum*, cui titulus *Doctrina linguae Arabicae, & Secretum Arabismi*: cuius auctor *Abul-Phares*, qui obiit anno Hegirae cccxcv. (Christi 1004.) Opus Arabibus probatissimum, quod laudatus Abu-Mansores in gratiam Ducis *Abul-Phadli Abdallae*, filii *Acmetis*, se composuisse sub eius initium adfirmat.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 172. Arabicis literis, & sermone exaratus. Pertinuit ad *Ignatium Nebemem*, *Iacobitarum Patriarcham*, qui eundem duobus aureis a *Mahomete*, *Babaeddini filio*, *Hamadanensi* sibi comparavit, ut ad folii prioris marginem notatur.

CCCCXVI.

E XPOSITIO SYNTAGMATIS GRAMMATICI LINGVAE ARABICAE, cui titulus *Sciarb Azai*: idest *Commentarius in Opus quoddam Azzeddini al Zenziani*, *Tasrif*, seu de verborum inflexione inscriptum; auctore *Saadeddino Masbudio*, filio *Omari*, *Tagtazano*, *Cadi*, seu Iudice, *Hispabanensi*, de quo supra.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 54. Arabicis literis, & sermone exaratus ab *Hofaino*, filio *Masbudu*, *al-Babalbecbi*, idest oriundo ex urbe *Heliopoli*, quam *Babalbecb* Mahometani vocant, die quinta mensis *Ragebi*, anno Hegirae DCCCLIII. (Christi 1449.)

CCCCXVII.

CCCCXVII.

EXERCITATIONES GRAMMATICAE IN ALCORANVM: sive *Glossarium*, quo voces Alcorani difficiliiores, & minus protritae, ordine alphabetico exponuntur; auctore, ut videtur, *Asbireddino Abu Haian*, Hispano, qui anno Hegirae DCCXLV. (Christi 1344.) obiisse, dicitur.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 49. Arabicis literis, & sermone exaratus a quodam Mahometano, nomine *Abu-Omar*.

CCCCXVIII.

ANONYMI GRAMMATICA, ET BREVE LEXICON LINGVAE PERSICAE, Latine inter lineas explicatum.

— Subiicitur *Vocabularium Turcico-Latinum*, a *Ioanne Baptista Raimundo*, ut videtur, exaratum.

Codex in 8. chartaceus, constat paginis 250. Persice, Turcice, & Latine exaratus.

CCCCXIX.

DICTIONARIUM ARABICVM, Persice expositum, cuius Auctor ignoratur.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 73. Arabice, & Persice exaratus.

CCCCXX.

TRACTATUS GRAMMATICVS DE GENVINA ARABISMI PRONVNCIATIONE AC PERITIA, in decem Capita divisus; auctore *Abdalla*, filio *Mahometis*, al *Gezeri*, idest oriundo ex insula *Gezirat-Ebn Omar*, alias *Bizabda*, seu *Gezerta*, teste *Masio*, Lib. xx. Cap. xv. & xvi. qui eam *Tigris* insulam vocat, duodecim circiter passuum millibus supra *Mosul*, seu novam *Niniven* positam, decem fere millia passuum suo ambitu continentem, muris undique cinctam, & a paucis aliis, quam Christianis hominibus, praesertim *Nestorianis*, & *Iacobitis* habitatam.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 91. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCCXXI.

CCCCXXI.

ACMETIS FILII PHARES, BAZENSIS, anno Hegirae CCCCLV. (Christi 1101.) defuncti, *Dictionary Persico-Turcicum*, ex Arabico conversum; sed initio mutilum.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 93. Arabicis literis, & sermone partim Persico, partim Turcico exaratus, anno Hegirae DCCCCXL. (Christi 1533.)

CCCCXXII.

GRAMMATICA LINGVAE ARABICAE, de verborum inflexione, inscripta, & Turcice exposita, cui subiungitur

— *Explicatio alphabetica vocabulorum*, quae ad intelligenda Philosophorum, & Theologorum scripta Arabica conducunt; auctore *al-Saed al-Scherif*, idest Domino illustri, Georgiano, cuius mors ad annum Hegirae DCCCXVI. (Christi 1413.) refertur.

— Item *Grammatica Arabica*, in quinque Partes divisa, quarum prima, literas & nomina: secunda, verba: tertia, particulas: quarta, rominum: quinta, verborum inflexiones exhibet: auctore *Nasero*, filio *Abulmocaremi*, cognomento *Mothareno*, ab arte Phrygia, quam exercuit, ut diximus supra in Notis ad Codicem CCCCLXXIX.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 55. Arabice, & Turcice charactere minutissimo exaratus. Pertinuit ad saepe laudatum *Ignatium Nebemem*, Syrorum Iacobitarum Patriarcham, uti sub eius initium notatur.

CCCCXXIII.

MAHOMETIS, FILII HAGI ELIAE, LIBER, inscriptus *Danistan*, seu *brevis Institutio linguae Persicae*, una cum interpretatione Turcica.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 22. Arabicis literis, & sermone Persico, ac Turcico exaratus.

CCCCXXIV.

GRAMMATICA ARABICA, ligata ut plurimum oratione concinnata, & in Titulos duos & viginti distributa: auctore *Hosaino*, filio *Ali*, filii *Mahometis*, cognomento *Ebn-al Kabbal*, idest filio Compositoris collyrii; a quo extrema manus Operi huic

huic imposita est anno Hegirae DCCCLXXXIV. (Christi 1382.) ut ad huiusce Codicis calcem manu eiusdem adnotatur.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 74. Arabicis literis, & sermone ab eius auctore *Ebn al Kabbal* exaratus.

CCCCXXV.

VOCABULARIUM COPTICO-ARABICUM, in quo explicantur per voces Copticas, & Arabicas:

Primo, vocabula Graeca multa, quae apud Aegyptios Christianos in sacris Libris usurpantur.

Secundo, multae aliae voces difficiles Copticae, quae in iisdem Libris occurrunt, non alio, quam ipsius textus ordine.

Subiicitur *Nomenclator Copticus*, Arabice etiam explicatus: alius ab eo, quem edidit Athanasius Kircherus in lingua Aegyptiaca restituta, qui cum in textibus, tum in versione plurimis scater mendis. Dividitur is in Titulos undecim, quorum primus complectitur nomina provinciarum, urbium, ac oppidorum Aegypti tam inferioris, quam superioris; necnon praecipuas Africae, & Asiae regiones, ac urbes: secundus, montium, & vallium: tertius, planetarum, & climatum: quartus, volucrum: quintus, animalium: sextus, plantarum: septimus, fructuum: octavus, seminum: nonus, gemmarum: decimus, metallorum: undecimus tandem nomina piscium exhibet.

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 129. Coptice, & Arabice nitidissimo charactere exaratus ab *Athanasio Coptita*, Episcopo *Affoth*, seu *Bubasti*, inferioris Aegypti urbis, die *vicefima prima mensis Barmabat*, anno *Martyrum M LVII*. hoc est *XVIII*. Martii, anno Christi *MCCCXII*. ut legitur ad calcem.

CCCCXXVI.

GRAMMATICA LINGVAE ARABICAE, in quinque Partes distributa, cuius auctor *Mabometes*, filius *Mabometis*, cognomento *Al-Radbis*. Exemplum hoc autographum, ad usum *Hasan-Chani*, cognomento *Tavvili*, Turcomannorum Principum, e familia *Ach-Chiunli*, sive *ovis albae*, sexti, conscripsit anno Hegirae DCCCLXXXIV. (Christi 1566.) ut legitur in epigraphe ad eius calcem subiecta.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 130. Arabice, nitidissimo aequae ac accuratissimo charactere ab eius auctore *Al-Radbis* exaratus.

Part. II.

Kkk

CCCCXXVII.

CCCCXXVII.

GRAMMATICA ARABICA ABDAL-CAHERI, filii *Abdarrobmani*, *Georgiani*, in Epitomen ab Anonymo redacta, & Titulis decem comprehensa, quam Ioannes Baptista Raimundus Latine expositam sub titulo *Centum Regentes*, Typis Mediceis mandavit.

Codex in 8. chartaceus, constat paginis 15. Arabice, minuto caractere exaratus.

CCCCXXVIII.

ABCEDARIUM ARABICUM, adiunctis Vocalibus, & varia litterarum combinatione ad usum Tironum.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 18. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCCXXIX.

WADUDIS ACMETIS, filii *Ali*, filii *Masbudis*, Tractatus Grammaticus de Verborum Arabicorum inflexione, cui titulus *Merah al-arnah*, idest *Animarum relaxatio*, seu recreatio.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 103. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCCXXX.

EBN-HAGEBI GRAMMATICA ARABICA, *Kaphia*, idest *Sufficiens*, inscripta; cui adnectitur

— *Abdal-Caheri Ben-Abdarrobmani*, *Georgiani*, *Ketab al Nabou*, sive *Grammaticae Arabicae rudimenta*: in qua de verborum inflexione, & particularum regimine.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 95. Arabice, nitidissimo caractere exaratus, anno *Hegirae DCCCL.* (Christi 1543.)

CCCCXXXI.

CCCCXXXI.

LEXICON PERSICVM, Turcice e regione explicatum, cuius nomen Auctoris later.
Codex in 8. chartaceus, constat paginis 60. Arabice, & Persice recenter exaratus.

CCCCXXXII.

EN-HAGEBI GRAMMATICA ARABICA, *Kapbia*, seu *Sufficiens*, dicta, quae saepius occurrit in hoc Catalogo.
Codex in 8. bombyc. constat paginis 59. Arabicis literis, & sermone exaratus, anno *Hegirae DCCCCXLII.* (Christi 1554.)

CCCCXXXIII.

FORMVLAE SCRIBENDARVM EPISTOLARVM, Turcice, ubi, nimirum, praescribitur, quo stilo, & quibus titulis cuique sit scribendum: Auctor ignoratur.
Codex in 8. chartaceus, constat paginis 24. Turcicis literis, & sermone recenter exaratus.

CCCCXXXIV.

VOCABULARIVM SYRIACVM, cui adnectitur
— *Traclatus de vocibus Syriacis acquivocis*, ordine alphabetico: inscriptus, *Distinctio vocum Syriacarum scriptura quidem similia, sed sensu differentium*, quae per puncta distinctiva noscuntur, & discernuntur: auctore *Eudoxio Presbytero Iacobita, Melitenensi*, idest Armeniae oppido Melitene nato, quem laudat frequenter *Gregorius Bar-Hebraeus* in Grammatica sub metro *S. Ephraem*.
Codex in 8. bombycinus, constat paginis 135. Syriacis literis, & sermone exaratus a *Georgio Anira*, qui postea fuit Patriarcha Antiochenus Maronitarum, anno *Christi MDLXXXVI.*

CCCCXXV.

ACMETIS, FILII ALI, BEN-MASHVDIS, Grammatica Arabica *Tasrif* inscripta, in qua de verborum inflexione praecipue differitur.

— Item *Anonymi Opusculum* eiusdem argumenti.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 118. Arabicis literis, & sermone exaratus, anno *Hegirae DCCCXCIX.* (Christi 1493.)

CCCCXXXVI.

GRAMMATICA LINGVAE SYRIACAE, Carsciunice, hoc est Arabice, literis tamen Syriacis, exposita, absque nomine Auctoris. Eadem tamen esse videtur, quae Romae Typis Sacrae Congregationis de Propaganda Fide excusa est anno MDCXLV. auctore Iosepho Accurensi Antiocheno, Maronitarum a die xv. Augusti MDCXLIV. ad diem 111. Novembris MDCXLV11. Patriarcha, qui Arabice etiam edidit Carmina diversa, quorum praecipuum locum occupat illud de Maronitis, & Melchitis, deque Kalendarii restitutione adversus Orientalium calumnias; cuius amplum fragmentum profert Stephanus Edenensis in *Vindiciis Maronitarum* Lib. I. Cap. 1x.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 95. Syriace, & Carsciunice exaratus, anno *Christi MDLXXXIX.*

CCCCXXXVII.

ANONYMI FORMULAE SCRIBENDARVM EPISTOLARVM, Turcice, initio, & fine mutilae.

Codex in 8. oblongo, bombycinus, constat paginis 11. Turcice, caractere Divanico, sive literis maioribus ad forensium Othomannidarum usum exaratus.

CCCCXXXVIII.

CCCCXXXVIII.

ABU-MAHOMETIS AL-KASEMI, FILII ALI, vulgo *Al-Hariri*, Opusculum metricum de *Arabici sermonis elegantia*, quod inscribitur *Melbet Al-Arab*.

Codex in 8. oblongo, bombycinus, constat paginis 36. Arabicis literis, & sermone exaratus *Hemesae* a quodam *Rabbano*, seu *Doctore Syro-Iacobita*, cognomento *Ebn-Al-Churi*, idest filio *Archipresbyteri*, anno *Alexandri Graecorum MDCCCXXXIII.* (Christi 1522.) Pertinuit ad *Ignatium Nebemem*, *Syrorum Iacobitarum Patriarcham*, ut ad prioris folii marginem notatur.

CCCCXXXIX.

KETAB MUFASSAL, idest *Liber distinctionum, & definitionum*, ad Grammaticam linguae Arabicae pertinentium, in Sectiones quatuor divisus, quarum prima, de Nominibus: secunda, de Verbis: tertia, de Particulis: quarta, de Promiscuis: auctore *Giaralla Macmute*, filio *Omari*, cognomento *Zamaksciar*, a patria *Zamaksciar*, praecipuo *Kuvvarezmiae* oppido, insigni Grammatico, ac Mahometicae legis perito, qui obiit anno *Hegirae DXXXVIII.* (Christi 1143.) regnante *Moslapbia Bamrilla*, Chalipharum *Abbasidarum* trigesimo primo, annos natus unum & septuaginta. Thesauri linguae Arabicae, *Camus dicti*, Auctor omnia *Zamaksciar* scripta recenset in praefatione: eorumque tituli videri possunt apud *Herbelotium Biblioth. Orient.* pag. 922. & 923.

Codex in 12. oblongo, bombycinus, constat paginis 194. Arabicis literis, & sermone exaratus.

ALCORANVS EIVSQUE INTERPRETES ET LIBRI PRECVM MAHOMETANORVM.

CCCCXL.

ALCORANVS MAHOMETIS, seu sine articulo *Coranus*, idest *Le-ctio*, sive *Liber Lectionis*, ita dictus, quod in eo legantur Mahometicae Sectae Sanctiones, vel *Collectio*; eo quod in eo collecta sint, quae sparsim Mahometi Pseudoprophetae viginti trium annorum spatio revelata esse finguntur. Vocatur etiam *Alphorcan*, a verbo Arabico *pharac*, idest *distinguere*, quasi distinguat vera a falsis, & licita ab illicitis. Dicitur praeterea *Al-Dbeer*, idest *Commemoratio*, seu *Commonitio*, quod in eo verba Dei commemorentur, atque homines per illa commoneantur; unde aliis quoque nominibus, ac titulis insignitur.

Alcoranum autem non ab ipso Mahomete fuisse collectum, & in unum redactum volumen; sed ab Abu-Bacro, & Othmane post ipsius Mahometis interitum, tradunt accuratiores rerum Mahometicarum. Scriptores, quos inter Moslemanorum doctissimus Ismaël Sciahinsciahus in vita Abu-Bacri ita scribit: *Quum autem vidisset Abu-Bacrus multitudinem eorum, qui occisi fuerant, iussit in unum volumen colligi Alcoranum ex ore hominum, & palmarum foliis, & membranis, reliquitque huiusmodi volumen penes Haphsam, filiam Omari, uxorem Mahometis. Quum autem ad imperium iam erectus Othmanes, varias, quae apud homines circumferebantur, lectiones videret, exemplaria, ex illo, qui penes Haphsam erat, Codice transcripta, in varias passim regiones mittens, reliqua omnia eo excepto e medio sustulit. In vita autem Othmanis haec habet: Incunte anno Hegirae trigesimo cognovit Othmanes, quod de Alcorano contigerat; nimirum Eracenses aiebant: Alcoranus noster veriorum, quam Alcoranus Syrorum habet lectionem; nos enim illum iuxta Abu-Musae Al-Asiari traditionem legimus. Syri vero dicebant: Alcoranus noster melioris est notae, quam ille Eracensium; nos enim legimus secundum Macdadi, filii Al-Asaudi, editionem. Ceterarum etiam provinciarum incolae inter se eodem prorsus modo altercabantur. Decrevit igitur Othmanes unanimi Principum Mahometanorum voto, ut cogerentur homines ad usum illius Codicis, qui scriptus fuerat imperante Abu-Bacro, & apud Haphsam Prophetiae uxorem adservabatur: cetera vero exemplaria omnia, quae hominum manibus ferebantur, nemine excepto, comburerentur. Quod quidem illico executioni demandatum est: & Othmanes quamplurima exemplaria, quae per singulas provincias transmisit, e Codice Haphsano describi iussit accuratissime. Calligraphorum, qui laudata exemplaria e Codice Haphsano transcripserunt, nomina haec*

haec sunt : Zaidus filius Thabeti : Abdalla filius Zobeiri : Sabidus filius Al-Hafi , & Abdarrohmanus , filius Harethi , filii Hasciami , Machzaumensis . His autem quatuor Calligraphis dixit Orbmanes : Si inter vos fueritis circa aliquam dictionem discrepantes , scribite illam lingua Corasina : Alcoranus enim in huiusmodi lingua traditus fuit . Haftenus Sciahinsciahus . Abu-Giaphar Tabarita etiam Chronologus inter Mahometanos praecipuus , quem in compendium redegit Al-Maccinus , & Arabice , ac Latine edidit Thomas Erpenius Lugduni Batav. mdcxxv. in vita Abu-Bacri ita scribit : Abu-Bacrus felicitis recordationis primus fuit , qui collegit Alcoranum ex duabus Tabulis . Quum enim Moslemam in lamama fortunam experirentur adversam , metuit ne quid de Alcorano periret . Erat enim in hominum memoria , & in Schedulis inter duas Tabulas , vocavitque eum Moshaphum , idest Codicem .

Distinguitur Alcoranus in Suras , seu Capita centum & quatuordecim , & haec in varios versiculos , quos Mahometani *Aiat* , idest *Signa* adpellant ; ac si versiculus quilibet signum sit , vel miraculum . Surae , seu Capita inscribuntur vel a materie , quae in iis tractatur , vel a prima ipsarum dictione , iuxta morem Hebraeorum . Quaedam autem ex Suris vocantur *Machiat* , idest *Meccenses* , seu *Meccanae* ; quia Mahometi revelatae Meccae finguntur : quaedam vero *Medniiat* , idest *Medinenses* ; quod Medinae traditae sint Pseudoprophetae . Quaedam ex parte Meccanae sunt , & ex parte Medinenses ; quod pars earum Meccae , pars Medinae revelata feratur . Aliae dubiae habentur , quas notant Interpretes hisce verbis : *Mochtalapb fiba* , idest varia est de illius revelationis loco Auctorum sententia : utrum scilicet Meccae , an Medinae eas acceperit . Auctor Mashudius , & alii communiter adfirmant , revelatas fuisse Mahometi duas ac triginta Suras Medinae : reliquas vero Meccae .

Surarum , seu *Capitum* , & *Aiatarum* , seu versiculorum Alcorani ordinem , & numerum habet Postellius Lib. 11. de Concord. Orbis pag. 125. & ex Postellio Hottingerus Biblioth. Oriental. Lib. 111. Par. 11. Eundem & nos exhibebimus , additis primariis cuiuslibet Surae argumentis , & praemiis , vel indulgentiis , quae eam legentibus pollicentur .

Primum Caput dicitur *Al-Thatbab* , idest *Apertio* , seu *Prooemium* libri . Item , teste Kesciapho , *Omm Al-Ketab* , mater libri . *Surat Al-Chonz* , caput Thesauri . *Surat Al-Hamd* , caput laudis . *Surat Al-Salab* , caput orationis ; quia quotidiana est Mahometanorum oratio . *Vapbieph* , *Vkapbieh* , perfectio , & sufficiens . *Surat Al-Sciobr* , *valdaba* , caput gratiarum actionis , & invocationis . *Surat Al-Scepba* , caput sanitatis . Septem constat versiculis , unde & *Septenaria* nuncupatur . Meccense in hoc nostro Codice inscribitur . Variant tamen nonnulli iuxta Bidavi : Verisimile est , eam descendisse Meccae , quum precibus tempus fuisset destinatum ; Medinae vero , quum homines ea religionis ergo proficisci coepissent . Verisimilius tamen Meccensibus adnumeratur . Recitationi eius superstitio Mahometica magnam tribuit vim : Hadiphus , filius lamani Mahometis nomine refert ; quod si Deus contra populum miserit poenam , adeo ut decreta iam illi plene sit ,
pue-

puerulus autem eorum unus ex Alcorano legerit : Laus sit Deo , Domino Creaturarum (initium est huius Surae) exaudiet eum Deus excelsus , poenamque per annos quadraginta removebit .

II. *Surat Al-Bacra*, idest Caput *vaccæ*, Medinense, constans versiculis 286. Vocatur autem Caput *vaccæ*, argumento petito a rufa vacca Israëlitarum (Num. c. 19.) Multa de Adami lapsu, Davide Goliatho, Saule, & Israëlitarum commoratione in deserto interfert. Caput hoc secundum quantitate postrema quadraginta superat. Duo cum primis versiculi magnæ sunt auctoritatis, quos nugantur Deum creasse 2000. annis ante conditum mundum, quosque fingunt ex Paradisi thesauris Dei manu exaratos.

III. *Surat Al-Amran*, Caput de *Familia Amrami*. Confundit Mariam Deiparam cum Maria, seu Miria, Amrami filia, sorore Moysis. Medinense est hoc Caput constans versiculis 200. De Maria agit, Christo, Ioanne, Apostolis, Trinitate. Lectoris præmium : Quicumque hanc legerit Suram, unoquoque versiculo contra vinculum inferni meretur securitatem.

IV. *Surat Al-Nesa*, Caput *mulierum*, Medinense, versiculorum 176. sic dictum, quia tractat de mulieribus, polygamia, sponsalibus, repudiis, prohibitis gradibus : Qui Suram mulierum legerit, perinde est, ac si credenti cuique daret possessionem hereditariam, & tantum erogaret, quantum satis est ad redimendum liberum, & a societatis crimine alienus, erit in voluntate Dei excelsi præ illis, quibus pepercit.

V. *Surat Al-Maideb*, Caput *mensæ*, Medinense, continens versiculos 120. Sic dicitur, quia mensæ meminit caelitus Apostolis demissæ. Coenam Domini vulgo intelligunt; sed reclamant Mahometani. Videtur potius adludere ad Ioann. Cap. vi. Hoc qui legerit Caput iudicio Mahometis Pseudoprophetae (haec enim præmia omnia ab eo constituta sunt, & eius etiam nomine a Bidario, ex quo haec desumimus, citantur) accipiet mercedis loco decem bona, & delebit decem mala, & exaltabitur decem gradibus.

VI. *Surat Al-Angam*, Caput de *ovibus*. Vbi de variis circa eas alendas mactandasque ritibus. Meccense est, exceptis versiculis tribus, aut sex, inde a verbis *Col sabalu*, dic, venite : in universum absolvitur versiculis 165. Quisquis legerit Suram de ovibus, orant pro eo, veniamque rogant septem Angelorum millia, iuxta numerum cuiuslibet versiculi Surae de ovibus, diu noctuque.

VII. *Surat Al-Abraf*, Caput de *pariete*, seu *septo*, caelum, terramque interiacente. *Limbum* vocat Ryer : alii *Turgatorium* intelligunt. Occasio Surae petita videtur ex Luc. Cap. xvi. Varia Beatorum, & damnatorum habentur colloquia. Exceptis octo posterioribus versiculis, Meccense est, constans versic. 206. Praemium Lectoris : Ponit Deus die Resurrectionis inter ipsum, & Daemonem sepimentum, eritque Adam, cui pax, advocatus eius die Resurrectionis.

VIII. *Surat al-Anpbal*, Caput de *manubiis*, Medinense, versiculos ha-

habens 75. Agit de divisione manubiarum. Nata occasio ex praelio Bederenfi, quo commisso disceptatum fuit inter Moslemanos, an tantumdem deberetur illis, qui Medinam cum Mahomete fugerant, quantum proclii sociis, quod Mahometes adfirmavit. Qui hanc demurmuraverit Suram, promittit ei Mahometes, quod sit futurus *Advocatus die Resurrectionis*, & testis, quod esset immunis ab impietate.

IX. *Surat Al-Taube*, Caput de *Poenitentia*, Medinense, duobus exceptis versiculis, constans versiculis 127. iuxta alios vero 129. aut 130. Proprium habet hoc Caput, quod usitata exordiendi formula *Bism Allah*, omittatur in nomine Dei &c. Nempe, foederi hostium Mahometes renunciat, ubi pacis, & salutis formulae locum dari noluit. Hinc Mahometani omnes in Christianos, Hebraeos, alteriusve persuasionis homines incidentes, consuetam apud Orientales gentes salutandi huiusce verbis *Al-Salam balaicom*, formulam *Pax vobis*, numquam pronuntiant: sed vel, capite paulisper inclinato, vel manibus pectori admotis, salutant. Vocatur alias *Surat al-Barab*, Caput *Immunitatis*. Sc enim a foedere hostium immunem esse vult. Sunt plura huius Capitis nomina, inquit Bidavius, *Poenitentia* ab *Hypocrisi* ad veram fidem revocans; *scrutinium*, *diruens*, *investigans*, *Tallionis lege vindicans*, *sodicans*, *increpans*, *ignominia adficiens*, *loquens*, *disperdens*, *castigans*. Item Caput *Supplicii*. Agitur enim de *Poenitentia Fidelium*, *restitutione ab infidelitate*, quae est liberatio ab illa; *scrutatur statum Apostatarum*, eorumque poenas, quaeque de iis inquiris, *in lucem protrahit*, de quibus etiam sermones miscentur. *Iidem expelluntur*, *dissipantur*, & *ea propter castigantur*. Mahometis iudicium de hac Sura: *Non descendit quicquam ex Alcorano ad me, nisi singuli versus, & singulae voces, excepta Surat Al-Barab, & Surat (110.) quae incipit, Dicit Deus Unus. Hae enim coniunctim demissae sunt, & cum illis 70000. ordines Angelorum.*

X. *Surat Iunes*, Caput *Ionae*, Meccense, versuum 109. denominatum a Iona, & Ninivitis, quorum historia sub finem adtextitur. Eam qui legerit: *Tribuitur ei merces decem praemiorum, secundum numerum eorum, qui Ionae Prophetiam veram agnoverunt, vel mendacii arguerunt, & secundum numerum eorum, qui cum Pharaone sunt suffocati.*

XI. *Surat Hud*, Caput *Hudi* Prophetae, cuiusdam fictitii, Meccense, versuum 123. Idem praemium est, quod superioris, nisi quod adcedat *Mantissa*, *Lectorem futurum die Resurrectionis ex Beatis.*

XII. *Surat Iuseph*, Caput *Iosephi*, Meccense, constans versic. 110. Continet Patriarchae Iosephi Historiam, Talmudicis ubique fabulis refertam. De occasione huius Capitis haec habet Bidavius: *Ferunt, doctores Iudaeorum, dixisse Proceribus Adfociantium (Christianorum, & Arabum) quaerite ex Mahomete, cur deportatus fuerit Iacobus ex Syria in Aegyptum? Historiam item Iosephi, & tunc delapsam esse. Hanc prae ceteris Suram Mahometani suis commendant. Idem Bidavius, auctoritate Mahometis haec tradit: Vbicumque Moslemanus legeris eam, aut docueris eam*

familiam suam ; aut quidquid manu sua (famulitium) adquisiverit , facilem ei reddit Deus potum mortis , largiturque ei robur , cui nullus invidere queat , dum Moslemamus est . Praeter hoc βραβεῖον , commune etiam habet , de quo idem : Qui filium suum docuerit unicum Alcorani versiculum , plus illud ei emolumenti adfert , quam si observaret institutum Ieiunii tota die , aut Stationis tota nocte . Imo praestat eleemosynae mille denariorum pauperibus & egenis erogatorum .

XIII. Surat Al-Rabd , Caput Tonitru , Medinense ; alii tamen Meccense esse volunt , uno excepto versiculo . Versibus constat 45. Agit de Providentiae operibus . Hoc qui legerit : Accipiet mercedem decem beneficiorum , pondere cuiuslibet nubis , & praeteritae , & ad ultimum Iudicium futurae ; excitabiturque ultimo die inter eos , qui foederi Dei satisfecerunt .

XIV. Surat Ibrahim , Caput Abrahami , 51. versuum , Meccense . Agit de Moyse , & Abrahamo . Hoc qui legerit , idem cum superiori habebit pretium : Iuxta numerum tam eorum , qui coluerunt Idola , quam qui non coluerunt .

XV. Surat Al-Hegr , Caput Hegrumae , quam Ryerus vocat *Valle auprès de la Mecqua* : Golius , mansiones Arabum Temuditarum , quae inter Syriam , Medinam , atque Meccam . Fabulosa multa de incolis petrosae illius Vallis tradit . Caput hoc Meccense est , absolutum versic. 99. Hanc qui legerit Suram , praemium habet decem beneficiorum , iuxta numerum eorum , qui Religionis causa sugerunt , aut Aduutorum (Mahometis) aut eorum , qui Mahometem riserunt .

XVI. Surat Al-Nabl , Caput de Apibus , Meccense , exceptis tribus sub finem versiculis , habet versiculos 118. De variis Dei operibus , & animalibus , tandem etiam apibus , & melle agit . Hoc qui legerit : Non numerabit ipsi Deus ea , quae ei in hoc mundo contulit beneficia . Si moriatur ea die , qua recitavit eam , aut nocte , eam obtinet mercedem , quam ille , qui in Testamento edendo officium praestitit praemio dignissimum .

XVII. Surat Beni Israil , Caput de Filiis Israël , Meccense (quidam tamen excipiunt nonnulla) versiculos habet 110. iuxta alios 111. Recitat statum Israëlitarum , & calamitates , de Adamo , Resurrectione , & variis legibus . Ryeri inscriptio habet *Voyage de nuit . Iter Nocturnum* , quod fecit Mahometes Boraco insidens : Qui legit Caput Filiorum Israel , & emollitum fuerit cor eius ad mentionem parentum suorum , habebit centipondium in caelo ; est autem centipondium 1200. unciarum .

XVIII. Surat Al-Chabf , Caput Speluncae , Meccense (exceptis verbis : Patientem te praebe cum iis , qui invocant Dominum suum mane , & ad vespertas) versiculis absolutum 110. iuxta alios 105. Historiam septem Dormientium reponit . Quaedam ex Testamento Veteri addit , de statu item post hanc vitam , resurrectione , caelo . Si quis legerit Capitis Speluncae postremam partem , erit ei luminis vice a capite ad calcem , (vel πρὸς τοὺς οὐρανούς) Qui vero legerit totam , erit ei lumen a terra ad caelum .

XIX. Surat Mariam , Caput Mariae , Meccense totum , excepto ver-

versu *Al Sagiadeh*, Adoratio, versiculis absolutum 99. De Maria Virgine, Filio eius, cuius negat Deitatem; Patriarchis Abrahamo, Enocho, &c. Qui legit Caput Mariae, accipiet praemium decuplum, pro numero eorum, qui mendacii arguerint Zachariam, vel crediderint in eum, & in Ioannem, & Mariam, & Iesum, & in reliquos Prophetas, quorum ibidem fit mentio; & pro numero eorum, qui Deum in hoc mundo invocant, vel non invocant.

XX. *Surat Thab*, Caput *Tb*, idest, ut Gelaleddinus, & alii explicant, per *Rosebe Thebbot* Hebraeorum *Thuba*, *Huab*, Beatitudo, & Infernus. Bidavius ex Dialecto Accaeorum *Iaragiol*, o vir, explicat. Verum dictio illa ignotae prorsus significationis videtur. Meccense est, absolutum versic. 134. De Moyse, Pharaone, adoratione Hominis, Paradiso, ultimo die: *Lector ultimo die praemium obtinebis decem beneficiorum*, ut supra num. xv.

XXI. *Surat Al-Onbia*, Caput Prophetarum, Meccense, versuum 111. iuxta alios 112. De Prophetis, operibus Dei, Patriarchis, Regibus Veteris Testamenti, Zacharia, Ioanne, Beata Maria Virgine, Gog, & Magog. Lectori huius Capituli: *Deus se facilem praebebit in subducenda ratione*.

XXII. *Surat Al-Hagg*, Caput Peregrinationis Meccanae, Meccense est, exceptis sex versiculis; versibus constans 78. iuxta alios 76. Lector tantumdem aufert, quantum ille, qui ipse Meccam religiose peregrinatus fuerit.

XXIII. *Surat Al-Mumenin*, Caput Fidelium, Meccense, 119. versuum, iuxta alios 118. Dissertit de variis operibus Creationis, & Providentiae, Resurrectione, Natura piorum, piis, & impiis. Lectori promittitur magnum, contra Angelum Mortis, solatium; imo decem versiculis tantam tribuit virtutem Pseudopropheta, ut si quis eos legerit, ingrediatur vitam aeternam.

XXIV. *Surat Al-Nur*, Caput Lucis, Medinense, versiculis absolutum 74. iuxta alios 73. 64. 62. Argumentum Capituli desumitur ex analogia lucis cum Deo. Multa habet moralia, & forensia de scortationis poena, dicendo testimonio, obedientia, modesto habitu, convivialibus legibus, pluvia item, & aliis naturalibus. Lector (ut Mahometicas hasce indulgentias, confuse saepe conceptas, continuemus) deportat praemium decuplum, iuxta numerum cuiusvis fidelis, praeteriti, & praesentis.

XXV. *Surat Alpborecan*, Caput Alcorani, quem, hoc etiam nomine adpellari diximus supra, Meccense est, versiculos habens 77. Agit de auctore Alcorani, Apologia pro Mahomete, ultimo die, Historis Patriarcharum, Operibus quibusdam Dei, tam creationis, quam providentiae. Lectori promittitur ingressus in vitam aeternam absque contradictione.

XXVI. *Surat Al-Sciobara*, Caput de Poetis, quorum sub finem meminit. Alias de Prophetis prolixius agit, Abrahamo, Moyse, Hudo, Lotho, Iethrone. Meccense est, quatuor exceptis Medinensibus. Constat

versiculis 226. iuxta alios 227. Lectoris praemium est decuplum, pro numero eorum, qui Ionae Prophetiam veram agnoverunt &c. Vide supra num. x.

XXVII. *Surat Al-Neml*, Caput *Formicarum*, versuum 93. iuxta alios 90. De Moyse, Davide, Salomone, Formicis, quae, ne a Salomone conculcarentur, metuerunt: Regina Sabae, Lotho, Zalecho, ultimo Iudicio. Qui legerit hoc Caput, habebit decuplum praemium iuxta numerum eorum, qui habent rata Salomonis gesta, aut mendacii ea arguunt; & Hudi, & Zalechi, Abrabami, Sciobaibi. Egressus e sepulcro clamabit: non est Deus nisi Deus.

XXVIII. *Surat Al-Cofar*, Caput *Historiarum*, 88. versiculorum, Meccense, exceptis verbis, *Quibus dedimus Librum &c.* Varias Testamenti Veteris repetit Historias, Moysis praesertim. Lectoris praemium erit iuxta numerum eorum, qui vel fidem Moysi adhibent, vel derogant; neque supererit Angelus in coelo, & terra, qui non ultimo ei die sit testimonium perhibiturus, esse eum iustum.

XXIX. *Surat Al-Hancabut*, Caput *Araneae* (mala enim opera conferuntur ibi Araneae) Meccense, versuum 67. Historiam Prophetarum Testamenti Veteris repetit, & de Ade, ex Themude, Alcorani praestantia, statu impiorum, quaedam interferit. Lectoris praemium decuplum, iuxta numerum omnium credentium, & infidelium.

XXX. *Surat Al-Rum*, Caput de *Romaeis*, seu *Romanis*, Meccense, exceptis verbis: *Laudate Deum*, habet versiculos 59. iuxta alios 60. Magni faciunt hoc Caput Moslemani, tamquam fatidicum de expugnando Romano Imperio. Multa postea subiungit tum naturalia, tum moralia. Mahometes Lectori promittit decuplam mercedem: *Iuxta numerum Angelorum, qui Deum laudant inter caelum & terram, & adsequitur quicquid die & nocte amisit.*

XXXI. *Surat Locman*, Caput *Locmani*, idest *Aesopi*, de quo consule Hottingerum *Hist. Orient.* pag. 68. & *Herbelotium* pag. 516. & 517. Meccense est; quidam tamen excipiunt versiculum, alii tres. Versus tribuuntur in nostro Codice 34. aliis 33. Lectoris socius erit die Resurrectionis Locmanus, quem magnum Prophetam vocat, & mercedem accipiet decuplam prout ille, qui fecerit iustum, & iniustum prohibuerit.

XXXII. *Surat Al-Sagiadeb*, Caput *Adorationis*, Meccense, versiculis absolutum triginta: Historica habet & Moralia, qui caput hoc domi suae demurmuraverit, *Non ingreditur domum eius Satanas tribus diebus.*

XXXIII. *Surat Al-Abrab*, Caput *Agminum*, sociorum ad oppugnandos Prophetas, coniuratorum. Agit enim de suis adversariis. Quaedam uxorum suarum privilegia explicat, suam Zaido restituit, cui Zaidus repudium misit. Meccense est 73. versiculorum. Qui hoc vel legerit, vel familiam docuerit, *datur ei securitas a poena sepulchri.*

XXXIV. *Surat Saba*, Caput *Sabae Regionis* (de Davide enim, Salomone, & incolis Sabae, sermo) Meccense, exceptis, ut volunt qui-

quidam, verbis: *Et quibus data est scientia &c.* versuum 45. Βουβήτων Lectori positum: non erit Apostolus, neque Propheta, quem non sit habiturus socium, & propitium.

XXXV. *Surat Al-Malaicheb*, Caput Angelorum, prout & Turcae, qui Alcoranum explicant, inscribunt. Alias Caput de Creatore, Ryer pag. 289. Agit de Angelis ab initio, tamquam Ministris Dei: Meccense est, constans versiculis 45. vel iuxta alios 46. Varia Historica, Moralia, & Naturalia habet, contra Idola, & Coraiscitas. Lectori se patefacient octo portae Taradisi; ipsi vero, per eam, quacumque volueris, patebit aditus.

XXXVI. *Surat Ias*, Caput *Ias*; a prima voce sic adpellatum. Quidam *Ias* explicant *Ia Ansan*, o homo; vox clamantis Angeli: alii vero eam esse ignotae, & mysticae significationis dictionem volunt. Moralia fere habet. Meccense est, versiculis absolutum 82. iuxta alios 83. Vocatur ab ipso Mahomete hoc Caput *Caib Alcoran*, Cor Alcoram: unde & luculentissimum Lectori destinatum est praemium, quod ad eius adcedit remunerationem, qui legit Alcoranum viginti duabus vicibus. Moslemanus, qui hoc absolverit pensum, tempore mortis stipabitur Angelis, qui acie dispositi pro eo orabunt, veniam ei precaturi. Aderunt lotioni eius (lavare enim mortuos suos solent) & funeri eius: precabuntur pro eo praesentes eius sepulturae. Plura adhuc pollicetur cuivis fidei hoc Caput legenti: de quibus Bidavius.

XXXVII. *Surat Al-Saffat*, Caput Ordinum, ita dictum; quia eius initio iurat per Ordines, scilicet Angelorum; Meccense est 82. versiculorum, iuxta alios 81. De Prophetis multa enarrat, & ultimo iudicio. Lectoris merces decupla est, ad numerum omnium Daemonum aëriorum, & Diabolorum. Et recedet contumacia Satanae. Ipse vero purus erit ab associatione, & testimonium ei perbibebunt custodes eius die Resurrectionis, quod sit ex iis, qui Apostolis credunt.

XXXVIII. *Surat Sad*, Caput S. mysticae significationis. Meccense est, versiculorum 86. iuxta alios 83. De fato Prophetatum, qui mendacii fuerint insimulati: Iobo, Davide, & ultimo iudicio. Lectori praemium: dabitur, ad pondus cuiusvis montis, quem in obsequium adegit Deus Davidi, & decem beneficia. Et habebit fulcrum, si inciderit in peccatum, magnum, aut parvum.

XXXIX. *Surat Al-Zamr*, Caput Agminum. Sic dicitur quia loquitur de Impiis catervatim in infernum deducendis. Meccense, exceptis tribus versiculis, versuum 75. iuxta alios 72. & 73. Praemium Lectoris: Non praecidet ei Deus spem eius die Resurrectionis, dabitque Deus retributionem piorum. Refertur de Mahomete, quod singulis noctibus legerit Caput filiorum Israël, & hoc agminum.

XL. *Surat Al-Mumen*, Caput Fidelis, Meccense, versiculorum 84. iuxta alios 85. Moralia fere proponit; quaedam de ultimo die, & Prophetis Veteris Testamenti, contra Iudaeos, & Idololatriam. Qui hanc
le-

legerit Suram : *Non erit Spiritus Prophetæ , neque Iusti , neque Martyris ; neque Fidelis , qui pro eo non oret , aut veniam precetur .*

XLI. *Surat Al-Sagiadeb* , Caput *Incurvationis* , Meccense , versiculorum 53. iuxta alios 54. de operibus , & iudiciis Dei agit . Lector Capitis huius obtinet , *pro unaquaque litera decem beneficia .*

XLII. *Surat Al-Sciauri* , Caput *Consilii* , Meccense est , versiculorum 55. iuxta alios 53. De Deo multa , operibus , proprietatibus , statu damnatorum . Lector erit ex eorum numero pro quibus orabunt Angeli ; pro eo veniam precabuntur , eiusdemque miserebuntur .

XLIII. *Surat Al-Zogroph* , Caput *Variegatorum* , sive ornamentorum , quorum Deus auctor . Meccense est , exceptis verbis : *Petite ab eo , qui misit nos* , versuum 89. Qui legerit hanc Suram : *Erit ex iis , quibus dicetur die Resurrectionis , o Servi mei ! Non eris super vos hodie timor , neque tristabimini .* Proponit infidelitatem suorum , ultimum iudicium : *Coraiscitas* , qui filias suas tribuebant , increpat .

XLIV. *Surat Al-Dochan* , Caput *Fumi* ; diem enim talem praedicit . Hic vero quis futurus sit , inter eos disceptatur . Meccense est , excepto versiculo : *Ego exponam supplicium* , versuum 65. iuxta alios 59. De Israëlitis nonnulla , *Coraiscitis* , ultimo iudicio . Qui hanc legerit Suram : *Nocte diei Veneris , surgit remissionem mane consecutus .*

XLV. *Surat Al-Giasieb* , Caput *Genustexionis* , vel *Coniunctionis* . De ultimo iudicio agit , quo homines congregandi erunt *coniunctim* , unde Capitis nomen . Meccense est , versiculorum 36. iuxta alios 37. & 39. Qui legit hocce Caput : *Tegit Deus verenda eius , tranquillat metum eius die rationis* (idest ultimo iudicio) .

XLVI. *Surat Al-Abcaph* , Caput *Tumulorum arenosorum* , idest habitaculorum filiorum Adis : Vallis est ad fines Arabiae . Nomen habet ab Historia Adis , & Themudis , de quibus consule Herbelotium , & Hottingerum loc. cit. Lectori Surae adscribuntur decem praemia , iuxta quodvis arenae granum in mundo .

XLVII. *Surat Al-Catal* , Caput *Pugnae* , ubi Mahometes auctoritatem suam contra Apostatas defendit . Medinense est , vel iuxta alios Meccense , versuum 46. Qui legerit hoc Caput : *Iure ei Deus potum praebebit ex fluminibus Paradisi .*

XLVIII. *Surat Al-Phatab* , Caput *Apertionis* . Demissum est , quum rediret Propheta Hadibiam . Contra Arabes sui temporis , adversarios infensos , calamum potissimum stringit . *Ryeri* inscriptio habet *de la Conquête* : Medinense est versiculorum 29. & promissionem contineri volunt de *Apertione* , idest expugnatione , & recuperatione Meccae , quae *Phatab* dicitur . Huic Bidauius nullam subiicit mercedem .

XLIX. *Surat Al-Hagiarat* , Caput *Velorum* , seu *Septorum* . Occasio nata ex colloquio , habito cum Mahomete , interiectis eiusmodi vel septis , vel velamentis , vel muris (ita enim quidam Arabes sumunt) quod improbat . Medinense est , versuum 18. Suam praec aliis dignitatem

com-

commendat , & a calumniis dehortatur . Lectoris praemium est decuplum , iuxta numerum eorum , qui Deo vel se praebent obediētes , vel inobediētes .

L. *Surat Capb* , Caput C. (character mysticae significationis) vel ut nonnulli explicant a prima litera , de decretis , latis sententiis . Alii vero *Capb* , volunt esse nomen montis , per quem Mahometes iurat ; vel per literam *Capb* . De ultimo Iudicio , & Resurrectione agit . Meccense est 45. versiculorum , iuxta alios 54. Qui legit hoc Caput : *Eius faciles reddit Deus impetus mortis , & potus eius* .

LI. *Surat-Aldariat* Caput per ventos dispergentes . Meccense est , versiculorum 60. sine contradictione . Exemplis eorum , qui quum Prophetas suos mendacii intinulassent , poenas dederunt , suos officii monet . Lectoris praemium est decuplum , iuxta numerum cuiuslibet venti spirantis , & currentis .

LII. *Surat Al-Thur* , Caput montis . Vocem Syriacam *Thuro* Bidavius agnoscit , cui respondet Arabica *Giabal* . Iurat per Montem Sinai , qui , ut ait Bidavius , est Mons Midian . Meccense est , 47. aut 48. & iuxta alios 49. versiculorum . Explicat rationem ultimi iudicii , & vitae aeternae . Deum iterum iure teneri volunt , ut eum , qui legerit hoc Caput tutum reddat a poena , & beneficiat in Paradiso .

LIII. *Surat Al-Negem* , Caput Stellae , per quam iurat . Meccense est , versuum 61. iuxta alios 62. Mentitur , apparitionem sibi Gabrielis factam ; de Resurrectione , & Idololatriae Coraiscitis . Lectoris praemium , sunt decem beneficia iuxta numerum , qui vel fidem Mahometi adhibuerunt , vel eandem denegarunt Meccae .

LIV. *Surat Al-Camar* , Caput Lunae , quam miraculose scissam fingit Pseudopropheta , suosque hac occasione hortatur Arabes , ne aliorum populorum imitatione obstinati sint , aut contumaces . De Lotho , Noacho , Ade , Themude , Pharaone . Meccense est 55. versiculorum . Lectori resuscitatio propitia a mortuis promittitur .

LV. *Surat Al-Rohman* , Caput Misericordiae , a prima voce nomen habet . Agit de operibus Dei , vita & morte aeterna . Dubitant , sitne *Medinense* , *Meccense* , aut *divisum* ? Nostrum exemplar Meccense inscribit . Versiculi tribuuntur 76. iuxta alios 77. 78. Qui hanc legerit *Suram* : *Gratias egit pro eo , quod ei Deus benefecit* .

LVI. *Surat Al-Vachab* , Caput irruentis , scilicet ultimi Iudicii : Meccense est , versiculorum 99. iuxta alios 96. 98. De Resurrectione , & ultimo Iudicio . Lectori nulla nocte obinet necessitas .

LVII. *Surat Al-Hadid* , Caput ferri . Sitne Meccense , aut Medinense , ignorant : versiculos habet 29. iuxta alios 28. Opera Dei enarrat , ferrum praesertim quoddam caelitus delapsum . Lector refertur inter eos , qui credunt in Deum , & Apostolos eius .

LVIII. *Surat Al-Magadleb* , Caput Elentificum , seu contentiosum . Lis inter Mahometem , & Arabes quaedam , qui hac formula *Alau ent ebe-*

chedbabr Omni : tu mihi ut dorsum matris meae : suis uxoribus repudium mittebant . Habet etiam wūdeśīas quasdam , & moralia . Meccense est , iuxta alios Medinense : quidam tamen volunt , primam eius Decadem esse Meccensem : secundam Medinensem . Versibus constat 22 . Lector die Resurrectionis adnumerabitur populo Dei .

LIX. *Surat Al-Hasciar , Caput Dispersionis , vel Exfilii . Enarrat dispersionem Iudaeorum primam in Syriam : adcedit ad Almahagiriin socios fugae religiosae ; addit quaedam de attributis Dei . Medinense est 24 . versiculorum . Lectori remittit Deus peccata antecedentia , & consequentia .*

LX. *Surat Al-Memtebneb , Caput Explorationis , vel Probationis . Alii Mahometanorum Doctores Caput Vocationis adpellant . Iubet mulieres illas , quae recepturae leges , & iugum Mahometicum , viros deserunt , explorare , ut , quo animo sint , & intentione , sibi constet . Si fideles sint , permittit earum coniugium ; plura de exsulibus . Medinense est 13 . versiculorum . Lectoris erunt fideles utriusque sexus intercessores , die Resurrectionis .*

LXI. *Surat Al-Saph , Caput Ordinis . Iubet enim pugnare in via Dei Saphan , ordine . Meccense est , versuum 14 . Pauca tractat Historica , de Christo vocante discipulos , & Moyse : reliqua moralia . Qui legerit hanc Suram : Pro eo orat Iesus , & veniam ei implorat , quamdiu fuerit in mundo ; ultimo autem die erit socius , sive adiutor eius .*

LXII. *Surat Al-Giombab , Caput Congregationis . Iubet enim illos diebus Veneris , qui propterea iaum al Giombab , dies Congregationis vocatur , convenire . Medinense dicitur , iuxta hoc exemplar , aliis Meccense , versiculis constans est 11 . Multa contra Iudaeos sui saeculi habet . Lectori destinata sunt decem praemia , pro numero eius , qui vel frequentat conventus die Veneris , vel negligit in districtu Moslemorum .*

LXIII. *Surat Al-Manafkin , Caput Impiorum , Apostatarum , qui ore praeseferunt , quasi Mahometem agnoscerent Prophetam ; revera tamen negant . Medinense est 11 . versiculorum . Lector ab impietate immunis est .*

LXIV. *Surat Al-Thaben , Caput Fraudationis . Ultimum sic diem adpellat ; de cuius ratione consuli poterunt Notae Erpenii in hanc Suram . Meccense dicitur ; sed iuxta alios controversitur de eo . Basil . Caput defraudationis , Meccense . Ketada dixit : totum esse Medinense ; alii , posteriores versiculos Medinenses esse . Constat autem versiculis 18 . De ultimo iudicio , & consequentibus agit , interspersis quibusdam moralibus . Qui hanc legerit Suram , morte repentina laud interibit .*

LXV. *Surat Al-Etblac , Caput Divortii ; hanc enim materiem , rationem repudiandi uxores , lactandi infantes , conceptionis explorandae , tractat ; Medinense est , versiculorum 12 . Lector morietur ad instar Apostoli Dei .*

LXVI. *Surat Al-Tabrim , Caput Interdicti : Prohibet enim usum vini ; Medinense est versiculorum 12 . in uxores potissimum , & infideles directa . Qui legerit hoc Caput : Donabit cum Deus poenitentia copiosa .*

LXVII.

LXVII. *Surat Al-Molk*, Caput Regni, Dei, scilicet, & potentiae, qua variis in immorigeros modis animadvertere potest. Dicitur etiam *custodiens*, & *eripiens*; quia *custodiet*, & *liberabit Lectorem a poena sepulchri*, quam Hebraei חבוס הקבר *percussione sepulchri* vocant. Meccense inscribitur 30. versiculorum. Lector perinde habetur, ac si vixisset *Nocte potentiae*.

LXVIII. *Surat Al-Nun*, Caput Piscis. Ita, iuxta Tigurinum exemplar. Vnde Bidavius: *Dicunt quidam esse nomen piscis, & sic generale erit, aut Eebemotb*; sic ex Iob c. 40. 10. Balaenam vocant Hebraei, quod ab illis Arabes mutuarunt. Noster Codex habet *Surat N*, litterae scilicet. Vnde Bidavius: *Nun ex nominibus litterarum*. Alii atramentum, alii tabulam, quibus Angelos volunt *consignare mandata Dei*, intelligunt. Alii vero hanc Suram inscribunt *Surat Al-Calam*, Caput Calami. Ita Ryerus, & plerique Doctores Mahometani. Meccense est versiculorum 52. Omnino iuramentum est per litteram Nun, & Calamum, Pseudoprophetae minime insolens. Poenam suis, nisi obediant, minitatur. Lector idem habebit praemium cum illis, quorum pulchras Deus reddidit mores.

LXIX. *Surat Al-Haeab*, Caput fatale, sive Iudicii. Vnde Bidavius per *Sabab*, *boram* reddit, quo nomine dies ille magnus, sive criticus venit. Etiam iurandi formula est, petita a certitudine ultimi Iudicii. Poenas tam temporales, quam aeternas infidelium varie describit: differentiam item piorum & impiorum, inserta fabula de Ade, & Thumde. Lector *facilem habebit Deum, quum rationem ab ipso exegerit*.

LXX. *Surat Al-Mahareg*, Caput graduum. Iurat per gradus, vel *graduatum*, ut ita loquar, quae tamen nomenclaturae ratio plane incerta est & ambigua. Ryerus vertit; *Monte*, simpliciter. Meccense est 44. versiculorum. Moralia fere tractat, additis impiis, minis ultimi Iudicii. A primis Capitis vocibus vocatur etiam *Surat sal faiel: interroga interrogantem*. Lectoris praemium idem est cum iis, qui *fidem, & foedus suum custodiunt*.

LXXI. *Surat Al-Nab*, Caput Noë, continet enim concionem Noë ad populum. Meccense est, versiculorum 30. iuxta alios 28. aut 29. Lector huiusce Capitis, *quasi esset ex eorum fidelium numero, qui adsecuti sunt vocationem Prophetæ, idest, qui vocationem Mahometis vivendo adtulerunt*.

LXXII. *Surat Al-Genm*, Caput Geniorum, vel Daemonum. Fingit enim etiam Diabolos audivisse lectionem Alcorani. Auctoritatem suam defendit. Meccense est 28. versiculorum. Qui Suram hanc legerit: *iuxta numerum omnium Daemonum, qui Mahometis gestis fidem vel adhibent, vel detrahunt, imputabitur ei redemptio mancipiorum*.

LXXIII. *Surat Al-Manammal*, Caput Vestibus obvoluti, Mahometis nempe, ut videre est apud Hottingerum Hist. Orient. pag. 11. Continet preces Pseudoprophetae nocturnas: immorigerorum exempla

proponit : opera urget . Meccense est , exceptis sex versiculis ; quorum initium *Vtique in te &c.* qui Medinae dilapsi sunt . Constat vers. 20. iuxta alios 27. & 18. Qui legerit hoc Caput *aufert ab eo Deus difficultatem in hoc & futuro saeculo* . Ryerus vertit , *Caput Timidi* .

LXXIV. *Surat Almdattar* , Caput *involuti* , storeis nempe ad aspectum Archangeli Gabrielis . Ita Epilepticus malum suum celare potuit , specioso religionis fucō . Vide Marraccium , & Hottingerum loc. cit. Agit de poena impiorum , hostium . Meccense est 56. versiculorum , iuxta alios 53. & 55. Lectori praemium idem est cum superiori 1111. totidem fere verbis repetitum .

LXXV. *Surat Al-Caimeh* , Caput *Resurrectionis* . Tota enim statum ultimi Iudicii describit . Meccense est , versiculorum 39. iuxta alios 36. & 40. Qui hoc Caput legerit : *Ego* (inquit Mahometes) *& Gabriel testabimur ultimo die , quod ei fidem adhibuerit* .

LXXVI. *Surat Al-Ansan* , Caput *hominis* . De vitā , & morte aeterna agit . Meccense est versiculorum 31. iuxta alios 30. Ab initialibus vocibus dicitur *Hall ata* — *Num venit?* unde in designando praemio . Qui legerit *Suram* , *Num venit?* *retributio eius apud Deum est hortus , & sericum* .

LXXVII. *Surat Al-Morsalat* , Caput *Missorum* . Formula iurandi . Bidavius explicat ordines Angelorum , quos cum mandatis suis misit Deus . Alii intelligunt *signa* , idest versiculos *Alcorani* : alii aliud . Meccense est 50. versuum . Lectorem Deus referet in catalogum eorum , qui non sunt *ex Adfociantibus* .

LXXVIII. *Surat Al-Naba* , Caput *Nuncii* , de Resurrectione videlicet , de qua Mahometes rogabatur . Probat hoc Caput de Resurrectione ex operibus Creationis . Meccense est versuum 40. *sine contradictione* . Lectori *potum frigidum dabis Deus die Resurrectionis* .

LXXIX. *Surat Al-Nazbat* , Caput *auferentium* , extrahentium scilicet , vel ventorum , vel Angelorum mortis . *Detrahunt enim animas infidelium corporibus eorum* . Iurat iterum impotens homo . Miscella est haec Sura de ultimo Iudicio , Moyse , & Pharaone ; impotentia hominum , omnipotentiae Dei adposita . Lector erit *ex iis , quos retinebit Deus tempore Resurrectionis , usque ingrediatur Paradisum spatio precum scriptarum* .

LXXX. *Surat Habas* , Caput *corrugarvit faciem* . Ita dicitur a verbo initiali . Ryerus vocat Caput *caecorum* . Bidavius , & alii , resolvunt vocem hanc in alias *Elan Giab al-abma* , idest , *Nunc adcessit ipsum caecus* . Alii tamen sumunt verbaliter *Habas* pro *tristari* . Meccense est versiculorum 41. iuxta alios 30. & 42. Agit de providentia Dei universali , & ultimo Iudicio . *Qui legerit Caput Habas* (adludit ad significationem verbi) *ubi venerit dies Iudicii , vultus eius ridebit laetus* .

LXXXI. *Surat Al-Takvir* , Caput *circumvolutionis* . Ita vertit Ryerus , & Marraccius . Medinense est 29. versiculorum ; ultimum Iudicium describit . Qui id legerit : *Carvebit Deus , quo minus fiant manifesta* (opera mala) *cum explicabuntur libri eius* .

LXXXII.

LXXXII. *Surat Al-Anphatbar* ; Caput *Scissionis* , a prima voce *eda al-sama anphatbar* -- quum *fissi fuerint caeli* : *περίφρασις* ultimi diei . Agit de Iudicio , vita , & morte aeterna . Meccense est 19. versiculorum . Lector tot obtinet beneficia , quot sunt *stillae de caelis* , & *sepulchra* , &c.

LXXXIII. *Surat Al-Mothaphebin* , Caput *fraudulenter versantium* circa *mensuras* , & *pondera* . Hanc infamiam Bidavius tribuit *Medinensibus* : inscribitur communiter *Meccanum* ; sed auctor *Notarum* ad marginem monet *de illo controversi* . Tribuuntur ei versiculi 36. iuxta alios 32. Invehitur in *Medinenses fraudulentos* : tradit quaedam de *libris bonorum* , & *malorum operum* . Lectori *potum Deus praebit ex dolio obsignato* , die *Resurrectionis* .

LXXXIV. *Surat Al-Anficac* , Caput *diruptionis* , idest , quum *caeli scissi fuerint* : *περίφρασις* ultimi diei , quem describit . Meccense est 25. versiculorum , a nonnullis tamen *Medinense* inscribitur . Lector obtinebit , ut in *asylum Dei receptus* , accepturus sit *Librum suum a tergo* . Intelligit *Librum Operum* , ne intuitu eius confundatur .

LXXXV. *Surat Albrug* , Caput *Castellorum* , signorum scilicet *Zodiaci* , per quae iurat . Poena eorum , qui adstingunt fideles ; recenset *Dei opera* , *Themudis Historiam* . Meccense est 22. versiculorum . Lectoris praemium : *pro numero singulorum seriae sextae dierum decem beneficia* .

LXXXVI. *Surat Al-Tharec* , Caput *Noctu venientis* , seu *stellae lucentis* , idest *Saturni* , per quem iurat . Meccense est 19. versiculorum , iuxta alios 17. Ex *creatione Resurrectionem* probat . Lectori *Deus Impertitur pro numero omnium Stellarum in caelo decem beneficia* .

LXXXVII. *Surat Al-Abla* , Caput *Altissimi* . Alias inscribitur *Sabbeb* -- *Lauda* , nempe *Dei nomen* . Vtraque inscriptio ex primo versu petita . Meccense , versiculorum 19. agit de *potentia Dei* , & *altera vita* . Qui legerit hanc *Suram* , *dat ei Deus decem beneficia* ; *pro numero cuiuslibet vocis* , quam *demisit Deus super Abrahamum* , *Moysem* , & *Mohometem* .

LXXXVIII. *Surat Al-phascieb* , Caput *obruentis* , calamitatis scilicet : ultimum diem intelligit , de quo agit , gaudio item *Beatorum* , & *poena damnatorum* . Meccense est 26. versiculorum . Lectori *facilis eris Deus in subducenda ratione* . *Gelaladdin* inscripsit *Caput Iudicii* .

LXXXIX. *Surat Al-Thagiar* , Caput *Aurorae* , per quam iurat . Meccense est versiculorum 30. iuxta alios 22. & 29. *Quisquis legerit hanc Suram noctibus decem* , *remissionem consequitur peccatorum* ; qui vero ea in reliquis diebus , *erit ei lux die Resurrectionis* . *Historiam Adis* , & *Themudis* habet . Item de *honorandis orphanis* , & *ultimo Iudicio* .

XC. *Surat Al-Balad* , Caput *Regionis* , scilicet *Haram* , per quam *Pseudopropheta* iurat . Meccensis 20. versiculorum ; de *miseria hominis* , *pauperibus subveniendum* . Lectori *Capitis dabit Deus securitatem ab ira sua die Resurrectionis* .

XCI. *Surat Al-Sciams*, Caput *Solis*, per quem iurat: Meccense, 15. versiculorum. De Sole, Luna, Die, Themude, quaedam perplexis recitat verbis. Lector Capitis aestimatur, quasi eleemosynae loco erogaret, quicquid Sol, & Luna collustrant.

XCII. *Surat Val-Lail*, Caput per Noctem, per quam iurat: Meccense, 21. versiculorum; de hominum, morumque eorum varietate. Qui legerit hanc Suram, Dat ei Deus donec acquiescat, liberatus a difficultate, eique omnia reddit facilia.

XCIII. *Surat Al-Dbaba*, Caput Orientis Solis, vel Orti Solis. Bidavius enim sic explicat: Tempus elevati Solis. In specie autem hic addibetur, quia lux tum praevalet, aut quia eo tempore locutus est Moyses cum Domino suo, & dimisit Magos, ut se incurvarent. Orphanorum curam potissimum habet, postquam quaestus esset, a Gabriele Archangelo se diu non esse salutatum. Meccense est 11. versiculorum. Lectoris advocatus erit Mahometes, & praenium decuplum, pro numero Orphanorum, & Mendicorum.

XCIV. *Surat Alam Nescirab*, Caput *An non dilatarimus tibi cor*. Inscriptio petita ab initialibus vocibus. Aenigmata, quae commentariis respectu ad certam Historiam explicant, adparitione facta Mahometi per Gabrielem. Meccense est 8. versiculorum: Mahometis iudicio, qui legerit hanc Suram perinde est, ac si quis contristatum me adcederet, & laetitia me adficeret; inquit Pseudopropheta.

XCV. *Surat Val-Tin*, Caput per ficum (pergit iurando per creaturas, ut vel hinc adpareat, quo ductus fuerit spiritu, & quam frequentes fuerint illae iurandi apud Arabes formulae, a quibus nos Christus debortatur Matth. 5.) Meccense est 8. versiculorum; verum iuxta alios de eo non convenit. Habet quaedam de creatione hominum, eorum variis Operibus. Lectori Dabit Deus remissionem, & rectitudinem, quamdiu vixerit. Et cum mortuus fuerit, dabit ei Deus mercedem iuxta numerum eius, qui hanc Suram legerit, idest, quotquot eam legerint. A nonnullis inscribitur *Surat Al-Zaitun*, Caput Olivae; quia etiam per olivas ibidem iurat.

XCVI. *Surat Al-Halac*, Caput Sanguinis concreti, seu coagulati, e quo homines creantur, idest nascuntur. Alii (Ryerus Bidavium inter eos refert, quod tamen in Exemplari Vaticano, & Hottingeriano non occurrit) inscribunt Caput *Lectionis*. Meccense est, 19. versiculorum. Omnium Surarum haec prima demissa fuit. Alii dicunt Suram apertionis, & postea hanc. Obscure indicatur Historia Mahometis, & Abi-Geheli, de qua Bidavius apud Marraccium in Prodomo ad refutationem Alcorani Par. I. Qui hoc legerit Caput, tantum meretur, quantum qui legerit totum Mophzel, idest Alcoranum; ita enim hoc loco vocem hanc sumendam existimo; prout eadem ratione Phorcan, distinguentem scilicet inter verum, & falsum, nuncupant.

XCVII. *Surat Al-Cadr*, Caput Potentiae. Agit de nocte potentiae, qua

qua Alcoranus fuit caelo demissus ; quamquam quid per demissionem intelligatur , inter Mahometanos nondum conveniat . Demissio in ea nocte facta esse dicitur ; quia demissionis initium in ea factum : aut demisit totum , Alcoranum ex Tabula in caelum inferius super mensam ; postea Gabriel demisit Suras super Apostolum Dei , defunctis vicibus . Nempe non vident , quomodo antilogiam , qua alibi dicitur Mahometem sigillatim singula accepisse , concilient . Meccense est , iuxta alios de eo controversitur : versiculis absolvitur 5. Lector eandem remunerationem habebit , ac si ieiunasset mense Ramadan .

XCVIII. *Surat Al-Baianeh* , Caput *Evidentiae* , petita inscriptio ex fine 2. & 4. versiculi : alii a primis vocibus *alam lakon* : nonne erit ? inscribunt . Ryerus , instructionem vertit , Hottingerus explanationem . Arabes per *Baianeh* intelligunt *Alcoranum* . De officio Arabum suorum , quos vocavit ; Idololatrarum , & Infidelium poena , bonorum operum retributione . Meccense est , iuxta alios disceptatur de eo . Versiculos habet 8. Lector ultimo Iudicio erit ex melioribus creaturis .

XCIX. *Surat Al-Zalzaleh* , Caput *Terraemotus* , qui futurus est ultimo die ad inflatum tubae primum vel secundum . Medinense , aliis Meccense , versiculis constat 9. Qui legerit hanc Suram quater , perinde est , ac si legisset totum *Alcoranum* .

C. *Surat Al-Hadiat* , Caput *Equorum concitatorum* , seu bellatorum , quos Bidavius festinantes prae ceteris ad pugnam explicat : Ryerus simpliciter , *Equus* : alii *reditum* , aut *redeuntes* interpretantur . Dissolutae scopae , & mera verba , longorum Commentariorum indigna . Meccense heic vocatur , iuxta alios Medinense , aut disceptatur de eo . Versiculos habet 9. iuxta alios 8. Lector deportat praemium decuplum iuxta numerum *Equitantium* .

CI. *Surat Al-Carhab* , Caput *pulsantis* , Aliis calamitatis , adversitatis scilicet percellentis , commoventis . Epitheton ultimi Iudicii , cuius descriptionem suppeditat . Meccense est versuum 8. iuxta alios 10. & 11. Qui legerit hoc Caput : Eodem Resurrectionis die , Deus deprimis bilancem eius .

CII. *Surat Al-Takator* , Caput *Contentionis de multitudine* . Nata , occasione contentione inter filios Monaphi , & filios Sciami , qui in multitudine gloriam quaesiverunt : quibus mortis certitudinem , & sepulchrum opponit . Meccense est ; aliis controversitur de eo . Lectori , non imputabit , Deus beneficia , quibus adfecit eum in hoc mundo , & dabit praemium , ac si versiculorum mille ex *Alcorano* legisset .

CIII. *Surat Val-Hafr* , Caput *per vesperam* , vel tempus pomeridianum . Iurat per vesperam , vel preces vespertinas ; aut aliquam Prophetiam ; aut ipsum tempus . Meccense est 3. versiculorum . Lectori peccata Deus remittit ; & erit ex iis , qui sibi invicem veritatem commendant , & patientiam .

CIV. *Surat Al-Hameeb* , Caput *fracturae* . Ita enim Bidavius explicat . Alii persecutoris ; reddi etiam potest diffamator , vel diffamatrice .

Cui

cui translationi favet occasio, quam Mahometes praetendit, ex Ascinascho filio Sciaric, aut valide filio Mogeirae, qui clam detraxerunt ipsi. Meccense est 9. versiculorum, aliis 5. & 7. Lectori praemium decuplum est: *iuxta numerum eorum, qui Mahometi, & sociis eius irriserunt.*

CV. *Surat Al-Pbil, Caput Elephantis.* Ad Zarhami Regis Arabum, mulieri Christianae, & pueri septimestris adludit Historiam; cuius Epitomen ex Abrahamo Ecchellense, Mashudio, auctore inter Mahometanos praecipuo, aliisque, ad intelligentiam *Epochae Elephantis*, quae inde sumpsit exordium, quaque Mahometani Arabes aliquamdiu usi fuerint, heic interferendam esse, pretium operae duximus. Zarhamus itaque cognomento *Dunuas*, Arabiae Felicis imperator, Christiana, qua ab incunabulis institutus erat, abdicata Religione, ad Iudaismum se recepit, nec id sat habuit, ut Auctores sunt Itmael Sciahinsciahus, Mashudius, Ben Saha, & alii; sed impietate quidem detestabili Sacramenta pessundedit, Ecclesias, & sacra Deo Tempia vel solo aequavit, vel in animalium convertit stabula: Sanctorum Reliquias voracibus dedit flammis, demumque Christianos, qui Iudaismum amplecti volebant, in ardentissimas fornaces detrudi, ac praecipites agi mandabat; unde ab eiusmodi fornacibus cognomentum inditum illi est. Accidit autem, ut, quum mulier Christiana iussu Tyranni ad voraces ageretur flammis, ac timore perculsa pedem referre cogitaret, ita a puero septimestri interpellata sit: *O mater, perge in fide tua, nequaquam alius erit ignis post hunc.* Zarhami interea Regis erga hanc mulierem, & Christianos crudelitate, ac impietate summopere motus Aethiopiae Rex, Artabam Duce cum septuaginta pugnantium millibus contra illum destinavit, ad illatam Christianae Religioni vindicandam iniuriam. In Aethiopum exercitu ingentis molis elephanteus erat, ante hac Arabibus nunquam visus, unde rei novitas Aerae locum dedit, & nomen. Quoniam autem id contigisse dicitur eo anno, quo Mahometes Pseudopropheta natus est; eius natalis annus Aera Elephantica notari solet, ut in Mahometanorum Chronologicis videre est. Quam quidem Epocham incidisse probant Arabum paullo supra citati Scriptores in annum, a victoria Alexandri Macedonis contra Darium, *octingentesimum octogesimum secundum*; & *MCCCXVII.* ab initio Regni Nabuchodonosoris, qui respondet anno Christi *DLXXI.* Sed ad Caput Alcorani redeamus. Meccense hoc est 5. versiculorum. Lectorem, *custodit Deus omnibus vitae diebus a distinctione, & mutatione in deteriorem formam.*

CVI. *Surat Coraise, Caput Coraisitarum.* Breviter complectitur beneficia Dei Coraiscitae, seu Coraisinis praestita. De etymologia vocis Bidavius Coraiscius, filius Nadberi, filii Kananae. Desumptum a diminutivo *rou Carse*, quod notat bestiam magnam maritimam, quae navibus se applicat, nec superari potest nisi igne. Adsimilantur autem illis, quia devorant, & non devorantur; superant, & non superantur. Meccense est versiculorum 4.
iuxta

iuxta alios 5. Lector habet decem beneficia, pro numero eius, qui obiit templum Meccanum, & ibidem religionis erga se continuit.

CVII. *Surat Al-Mabun*, Caput partis opum Deo consecratarum; & heic quidem Bidavius intelligit *Alzakab* -- Decimas. Inscriptio petita ab ultima Capitis voce: alias etiam dicitur Caput Religionis, a voce postrema primi versiculi. Vnde Ryerus, *Chap de la loy*. A prima voce adpellatur quoque *Surat A Rait* -- Caput an non vidisti? Meccense est, iuxta alios dubisatur de eo. Agit contra Abi Gehelum, aut Abi-Sophianum, Validem, filium Mogeirae, aut Monaphum. Quisquis legis *Surat an non vidisti*, remissionem consequitur, ac si decimas ipsas adtulisset.

CVIII. *Surat Al-Kauter*, Caput Kauter; quod varie explicant. Alii adfluentiam, alii fluvium Paradisi, ex quo reliqui manant. Bidavius simpliciter: Bonum excellens ob exundantem theoriam, & praxin, & praestantiam utriusque saeculi. Mahometis iudicio dicitur fuisse fluvius Paradisi, ubi praeclarum bonum, quod dulcius melle, candidius lacte, frigidius nive, mollius spuma: cuius orae chrysolitibus, & ansae argenteae; ex eo qui biberit, non amplius sitiet. Alii volunt in eo (Paradiso) esse piscinam. Alii intelligunt filios, & adseclas eius; aut Doctores populi, aut Alcoranum. Meccense est 3. versiculorum. Lectori Potum dabit Deus ex omnibus Paradisi sui fluvii; & adscribentur ei decem beneficia, pro numero sacrificiorum, quod quisque devotorum offert, die iugulationis, siue sacrificii; qui est decimus mensis Dilhegae; ut alibi diximus.

CIX. *Surat Al-Kapbrin*, Caput Infidelium, inter quos (Coraiscitas autem intelligi, observat Bidavius) & semetipsum antithesim instituit. Meccense est 6. versiculorum omnium consensu. Lector perinde aestimatur, quasi legisset quartam Alcorani partem: recedet ab ea contumacia Daemonum, eritque ab associatione immunis.

CX. *Surat Al-Nasr*, Caput auxilii, protectionis, victoriae. Alias *Eda Gia*, quum venerit. Auxilium, & restitutionem Meccae sibi, Dei nomine Pseudopropheta pollicetur. Meccense est, iuxta alios Medinense 3. versiculorum, Lector eodem habetur loco cum illo, qui cum Mahomete adfuit occupationi Meccae.

CXI. *Surat Abu-Lahab*, Caput Abu-Lahabi, patrui Mahometis, qui monentem Mahometem lapidibus petere voluit. Alias inscribitur Caput perit, aut contrita fuit manus; nempe Abu-Lahebi; aut ab ultima voce *Almasd*, idest, funis ex fibris ligneis, quibus constat caudex palmarum, texti. Vnde Gallica versio Ryeri habet: *La cborde de palmier*. Meccense est 5. versiculorum. Lector cum Abu-Lahebo easdem aedes non incollet, vel in eodem domicilio non congregabuntur.

CXII. *Surat Al-Chalas u Al-Taubid*, idest salutis, & unitatis, qua a Coraiscitis rogatus, confessionem suam de Deo, Pseudopropheta edidit, quam magni faciunt Mahometani; unde & nummis symbolicis totam inculpunt. Continetur ea Mahometanismi compendium; unde Bidavius: Inter scita Mahometis refertur, aequivalentem habere hunc locum

ter-

tertiæ parti Alcorani; nam subintelligendo intendit explicationem articulorum, Iudiciorum, & Historiarum; qui autem æquivalentiam habet generaliter, exinde facile, instituta comparatione, ipsum quod intenditur, adsequitur. Ita de Mahomete tradunt: *Audivit virum legere eam, cui dixit, debetur? quid? rogavit, o Apostole, Dei? Paradisus, respondit, debetur tibi.* Meccense adpellatur a Ryero; at iuxta alios disceptatur de eo. Versibus constat quatuor, nempe præfatione, & dicito, *Deus unus est, Deus æternus, nec gignit, nec gignitur, nec ei quisquam est similis.*

CXIII. *Surat Al-Phalac*, Caput Separationis. Initio vocat Deum *Rabb-Al-Phalac* -- *Dominum separationis, distinctionis*, quia formis suis, & modo existendi omnia distinguit. Marraccius vertit *diluculum*. Meccense est, iuxta Ryerum, in nostro Medinense, sed aliis disceptatur de eo. Explicat Commentarius textum de muliercula a Iudæo incitata, quæ fune adstricto, inque puteum deiecto, fascinavit Mahometem, donec tandem fascinum per Gabrielem fuit sublatum. Versibus constat 5. Mahometem de hoc Capite testatum esse adserunt: *Visique demissa sunt ad me duo Capita, quibus similia delapsa non sunt; adeo ut, si duo illa legas, tuto credere possis, chariora, aut gratiora illis Deo nulla esse. Intelligit autem duo illa perfugii, idest, quæ verbum Abud, confugiam habent in limine, ultimum videlicet, & penultimum.*

CXIV. *Surat Al-Nas*, Caput Hominum, vocatur Deus *Rabb al-nas*, *Dominus hominum*; unde Capitis nomen. Discrimen Bidavius utriusque Suræ collocat in obiecti diversitate, adeo ut penultima adversus calamitates corporis; ultima vero animæ adversitates muniat. Quisquis has duas legerit Suras, quas vocant *Al-mabudtein*, perinde est, ac si omnes legisset Libros, quos Deus excelsus demisit.

Ex hætenus recensito Capitem, versiculorumque Elencho manifesta est editionum Alcorani varietas, quam supra in Notis ad Codicem Bibliothecæ Laurentianæ, num. xii. notatum, innuimus: qua etiam terreri videntur Mahometani, quorum ipsi versiculos numeris notarint. *Exemplar* (inquit Clariss. Gol. Grammat. Erpen. 179.) *Corani nullum in sua gente exstat, quoad scrutando cognovi, ubi Surarum commata adscriptis suis numeris sint distincta. Quod ita exacte definire religio, ut puto, per se vetat, tum quia fieri vix posset citra dissensum.*

Signa autem, seu versiculi, quos supra numeravimus, ex terminatione rhythmica, ad instar carminum Etruscorum, dignoscuntur. Verum, quia huiusmodi rhythmus in nullo capite est semper uniformis; ideo nullibi fere certus est versiculorum numerus: & quidam plures, quidam pauciores constituunt. Iidem versiculi non sunt per syllabas dispositi, ita ut integrum, ac legitimum carmen efficiant (sicut apud omnes Arabes, Hebræos, Græcos, Latinos, & reliquas fere gentes moris est) sed sine ulla syllabarum methodo, vel numero, sæpe brevius, sæpe longius prosaice decurrunt, donec in rhythmum desinant. Stylum Alcorani Arabes ad caelum efferunt. Stili autem nomine,
ele-

elegantiam, & pulcram rerum, verborumque dispositionem intelligo. Est sane in Alcorano fluxus quidam verborum ad aurium pruricum, ac lenocinium adcommodatus; praesertim ubi modum loquendi propheticum adfectat, & sacratum literarum phrasim imitatur. Ceterum, ubi de proprio loquitur, nil praeter quisquilias habet, & meras ineptias; quas nihilominus pro totidem miraculis venerantur Moslemmani.

In margine huiusce Codicis, ut & in aliis Alcorani exemplaribus quamplurimis, per modum scholiorum notantur variae lectiones, quae tamen circa vocales potissimum occurrunt. De his Gol. loc. cit. pag. 183. Tum & Arabico textui praeter versiculorum numeros adponuntur in altero margine variantes lectiones, quae peculiarem semper habuere auctoritatem ex antiqua doctiorum crisi. Eos nunc singillatim memorare nihil adtinet. Primariis fere pro memoratis supra Codicibus (pag. 178.) septem sunt, quorum lectiones adlegationum septem nomine celebrantur. Uniuersa autem paene varietas illa in vocalibus consistit: quas, ut posteriores & externas scriptiois partes, verisimile videtur literatorum Antistitum consensu esse adiectas; tunc demum, cum aliquandiu Coranus esset divulgatus. Inde esse quis facile dixerit duorum Codicum, quae possideo, fragmenta quaedam, in membranis exarata vetustissimo charactere, qui ante saecula exolevis. (Cusium proculdubio intelligit.)

Codex in folio bombycinus, constat paginis 515. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus.

CCCCXLI.

COMMENTARIORVM IN ALCORANVM, Arabice, Kesciaph, idest Detectio, seu Revelatio inscriptorum, Pars Prima: auctore Maemute, filio Omari, Zamakscario, qui & Giar-Alla — Vicinus Dei, quod prope Meccam ad tempus habitavit, dicitur ab Ebn-Calchan. Habetur, eodem teste, inter Mahometanos Antistes magnus in explicatione Alcorani, Sunnae, & Lexici. Commentatus est in Alcoranum sine exemplo: Ex scriptis eius est Kesciaphus, idest Detectio, seu Revelatio explicationis Alcorani magnifici, cui similem ante eum nemo composuit. Eius mors ad annum Hegirae DXXXVIII. refertur, ut diximus supra in Notis ad Codicem CCCCXXXIX.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 290. Arabicis literis, & sermone eleganter scriptus a Mahomete Abu-Bacro, Armigero Caerensi.

CCCCXLII.

EIVSDEM ZAMAKSCIARII GIARALLAE, Pars altera *Detectionis*, seu *Commentarii* in Alcoranum, Arabice.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 318. Arabicis literis, & sermone eleganter exaratus a *Mabomete Abu-Bacro*, Armigero *Cairensi*, superioris etiam Codicis Calligrapho, ut in fine adnotatur.

CCCCXLIII.

ALCORANVS, elegantissime in folio bombycino, literis, & sermone Arabico scriptus, cui deest solum, *Suram* primam continens, & initium secundae.

Constat paginis 286.

CCCCXLIV.

MASHVDII, FILII SAHDI, COMMENTARIVS IN ALCORANVM, Arabicus, cui adnectitur

— Eiusdem *Traктatus de Iure Mabometico*, in titulos octo & quinquaginta divisus, quem magni faciunt Doctores Scholae Haniphiticae, quos inter principem locum obtinet auctor Mashudius.

Codex in folio bombycinus, constat paginis 170. Arabicis literis, & sermone nitidissime exaratus a *Solimano filio Mabometis*, cuius patria, ac aetas ignorantur.

CCCCXLV.

MOHAMEDIA, sive *vita*, & *res gestae* Pseudoprophetae *Mabometis*, & quatuor eius sectatorum, successorumque *Abu-Bacri*, *Othmanis*, *Omari*, & *Ali*; adiunctis laudibus in *Alcoranum*, Carmine Turcico.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 230. Turcicis literis, & sermone exaratus a *Ramadano*, filio *Ragebi*, anno *Hegirae DCCCCLXXXVII*. (Christi 1579.)

CCCCXLVI.

CCCCXLVI.

MAHAMEDIA, seu aliis *Abmedia*, idest *Vita Mabometis*, & *Sociorum*, Carmine Turcico descripta, adiunctis laudibus in *Alcoranum*.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 458. Turcice, maioribus literis belle exaratus.

CCCCXLVII.

ALCORANVS, Arabice, in folio maximo bombycino scriptus literis Mograbinis, seu Mauritanicis, caractere nitido, & eleganti.

Constat paginis 284.

CCCCXLVIII.

ALCORANVS, in 4. bombycino, Arabice, eleganti scriptura exaratus a *Iosepho*, filio *Hofaini*, anno *Hegirae DCCCCXLII*. qui respondet anno Christi MDXXXV. ut ad calcem notatur.

Constat paginis 377.

CCCCXLIX.

ALCORANVS, in 4. bombycino, Arabice, Mograbino, seu Mauritanico caractere peritissime scriptus a quodam *Abdarrobmano*, cuius nomen in aliorum Codicum adnotationibus passim occurrit.

Constat paginis 251.

CCCCL.

ALCORANVS, in Partes quatuor distributus.

Parti Prima, Arabice, elegantissime scripta in 4. maximo bombycino.

Constat paginis 305.

Nnn 2

CCCCLI

CCCCLI.

ALTERA EIVSDEM ALCORANI PARS, Arabice, in 4. maximo bombycino, pari elegantia exarata.
Constat paginis 132.

CCCCCLII.

EIUSDEM ALCORANI PARS TERTIA, eodem sermone, & caractere, ut superiores, in 4. maximo bombycino exarata.
Constat paginis 134.

CCCCCLIII.

ALCORANI EIVSDEM PARS QUARTA, & ultima, Arabice in 4. maximo bombycino nitidissime scripta.
Constat paginis 163.

CCCCCLIV.

ALCORANVS, a Capite *Solis*, ad finem usque mutilus: in 4. bombycino, Caphice, hoc est vetustissimis Arabum literis, & sermone exaratus.
Constat paginis 126.

CCCCCLV.

ALCORANVS, in 4. chartaceus, Arabice nitidissimo caractere scriptus, atque Surarum, sive Capitum titulis, qui in reliquis fere omnibus exemplaribus occurrunt.
Constat paginis 318.

CCCCCLVI.

CCCCCLVI.

ALCORANI PARS ULTIMA, incipiens a Capite Regionis, cui nonagesimus numerus praefigi solet.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 94. Arabice, Mograbino, seu Mauritanico charactere exaratus, anno Hegirae DCCCLXI. (Christi 1456.)

CCCCCLVII.

SEPTEM DISPUTATIONES UTILES, sive Tractatus de mysteriis, & variis observationibus Alcoranicis, Arabicus, in Partes quatuor divisus: auctore Acmete, filio Labiae, Iaxidaco, cognomento Abul-Abbas, cuius vitae compendium legitur ad calcem.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 230. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCCCLVIII.

CORHAT GIAPHAR AL-SADIK, idest Liber Sortium Mahometicarum ex traditione Giaphari Iusti, Ali filii, Abu-Talebi nepotis. Opus Mahometanis probatissimum: dividitur in sexaginta quatuor Titulos, ubi per modum interrogationis, & responsionis, purificatione corporis, & vestium, oratione, prostratione, & multorum Alcorani versiculorum recitatione praemissis & expositis, sortes illae supersticiosae ducuntur.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 12. Arabice, Mograbino, seu Mauritanico charactere exaratus ab Honaino Abu-Abdalla, filio Mahometis, Al-Harifo, anno Hegirae DCCCCCLXXX. (Christi 1572.)

CCCCCLIX.

ALCORANI PARS PRIMA, Arabice, Mograbino, seu Mauritanico charactere in 8. maximo bombycino elegantissime exarata.

Constat paginis 50.

CCCCCLX.

CCCCCLX.

EIVSDEM ALCORANI PARS SECUNDA, Mograbinis, seu Mauritanicis literis, in 8. maximo bombycino elegantissime, ut prior, exarata.
Constat paginis 47.

CCCCCLXI.

ALCORANI EIVSDEM PARS TERTIA, Arabice, Mograbino, seu Mauritanico charactere pari elegantia in 8. maximo bombycino exarata.
Constat paginis 54.

CCCCCLXII.

ALCORANVS, in Partes decem & octo divisus; sed praeter sequentes, reliquae desiderantur.
Pars Prima, Arabice in 8. bombycino eleganter scripta.
Constat paginis 59.

CCCCCLXIII.

EIVSDEM ALCORANI PARS SEXTA, in 8. bombycino; Arabice, nitidissimo charactere exarata.
Constat paginis 12.

CCCCCLXIV.

ALCORANI EIVSDEM PARS DVODECIMA, Arabice, eadem, qua superiores, manu exarata, in 8. bombycino.
Constat paginis 13.

CCCCCLXV.

CCCCCLXV.

EIVSDEM ALCORANI PARS DECIMASEPTIMA, Arabice, in 8. bombycino exarata.
 Constat paginis 12.

CCCCCLXVI.

ALCORANI EIVSDEM PARS DECIMAOCTAVA, & ultima ab Anonymo superiorum Partium Calligrapho, Arabicis literis & sermone, in 8. bombycino elegantissime exarata.
 Constat paginis 14.

CCCCCLXVII.

EXPLICATIO ALCORANI, seu in eum Commentarius Arabicus. Quum vero Liber mutilus sit initio, & fine quoque decurtatus, cuius ille sit dici non potest; nam eo titulo sunt innumeri Codices insigniti.

Codex bombycinus in 8. constat paginis 91. Arabicis literis & sermone exaratus a *Tacaeddino*, filio *Abbasi*, filii *Abdal Salam*, cuius nomen ad posterioris folii marginem notatur.

CCCCCLXVIII.

EXPLICATIO ARTICVLO RV M FIDEI MAHOMETICAE, Arabica, additis nonnullis Scholiis, quibus *voces Alcorani difficiliore*, & *minus prostritae exponuntur*; auctore, ut videtur, *Abu-Hasano Ali, Georgiano*, de quo multoties supra.

Codex bombycinus in 8. constat paginis 43. Arabicis literis & sermone exaratus, anno *Hegirae DCCCLXXV*. (Christi 1567.)

CCCCCLXIX.

EXPLICATIO TVRCICA ORATIONVM SELECTARVM, ET CAPITVLO RV M ex Alcorano ad usus supersticiosos.

Codex in 8. bombycinus constat paginis 135. Turcice, nitidissimo charactere exaratus.

CCCCCLXX.

CCCCCLXX.

EPISTOLA NOBILIS, SIVE ILLUSTRIS, de variis explicationibus nominum divinorum, & diversorum Alcorani locorum per litterarum combinationem, aut permutationem; auctore *Mabomete, filio Gelaleddini, Chogendi*, hoc est oriundo, ex urbe Chogend, Chorasanæ celebri, qui obiit anno Hegiræ DCCCLXVII. (Christi 1268.) Infinita sunt in hoc genere Mahometanorum nugamenta, & tales libri nullius utilitatis.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 32. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCCCLXXI.

ALCORANVS, in 8. bombycinus, Arabice, elegantissimo characterē scriptus, a *Mabomete Al-Canavaco, exeunte Mense Sciabano*, anno Hegiræ MXX. (Christi 1600.) Constat paginis 301.

CCCCCLXXII.

LAILET AL-MIRAGE, seu *Ascensio Mabometis Pseudoprophetae in caelum*; cuius festum die vicesima octava mensis Ragebi solemniter quotannis celebrant Mahometani. Historia fabulosa, Arabice; quam nihilominus pariter fere cum Alcorano auctoritatis faciunt Moslemanni: estque veluti Apocalypsis illius fraudulentus, & versipellis Prophetae; in qua voluptates, & delicias in altero saeculo adseclis suis promissas describit.

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 66. Arabice, Mograbinis, seu Mauritanicis literis exaratus.

CCCCCLXXIII.

ACMETIS TVNETINI EPISTOLA, sive Tractatus brevis, continens Dialogum de fundamentis Religionis Mabometicae, de praesentia Alcorani, & peregrinatione Meccana, quam una cum Seniore Senan, Aegyptio, anno Hegiræ DCCCCXI. (Christi 1533.) Auctor religionis ergo se suscepisse testatur.

Duo

Duo alia eiusdem Operis exemplaria autographa in hoc ipsum Volumen compacta sunt.

Codex in 8. chartaceus, constat paginis 88. Arabicis literis, & sermone recenter exaratus.

CCCGLXXIV.

ORATIONES ARABICO-TURCICAE, ad usum Mahometanorum, adiuncta illarum expositione, absque Auctoris nomine.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 143. initio mutilus: partim Arabice, partim Turcice pessime exaratus.

CCCCCLXXV.

TRACTATUS DE ORATIONE, iuxta Haniphiticae Scholae doctrinam, recte peragenda, Arabicus: additis Scholiis in adprecationem illam, quam Mahometani, recitato Pseudoprophetae sui nomine, subiungere solent; nempe *Sall Allah alaibi — Oret Deus supra ipsum*: auctore *Abu-Abdalla Mahomete*, filio *Solimani*, filii *Abu-Bacri*, cognomento *Al-Giozuli*, qui hocce Opus absolvit anno Hegirae DCCXXXIV. (Christi 1333.)

Codex autographus in 8. bombycinus, constat paginis 50. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCCCLXXVI.

SVRAT IAS, SIVE CAPVT ALCORANI trigessimum sextum, a prima eius voce sic adpellatum; additis septem precibus Arabicis, seu laudibus Dei, ex Alcorano excerptis, quas Mahometani singulis hebdomadae diebus recitare solent.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 171. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCCCLXXVII.

ANONYMI LIBER SERATH AL-MASTAKIM, idest, *Via recta*: Turcice inscriptus, continens Tractatum de ritibus, conditionibus, & fructu Orationis, quae e Mahometicae Legis praescripto quinquies singulis diebus peragitur.

Part. II.

Ooo

Codex

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 106. Turcicis literis, & sermone exaratus anno Hegirae DCCCCXII, (Christi 1583.)

CCCCCLXXVIII.

PŒMATA VARIA TURCICA, in laudem *Alcorani*, *Mahometis*, eius *Sociorum*, aliorumque Moslemanorum, qui cum doctrinae, tum sanctitatis fama celebrantur, auctore *Hirate Turca*, qui obiit anno Hegirae DCCCCXLI. (Christi 1534.)

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 106. Turcicis literis, & sermone exaratus.

CCCCCLXXIX.

CAPITULA ALCORANI aliquot, & *Preces* Arabicae ex eodem Alcorano, ac aliunde excerptae, superstitionis pleraeque; magno tamen apud Arabes in pretio. Subest eiusdem furfuris *Collectio Turcica Orationum*, quas Amuleti loco adhibent Mahometani ad vitanda mala, & bona procuranda.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 121. partim Arabice, partim Turcice exaratus.

CCCCCLXXX.

ALCORANVS, integer, in octavo bombycino, Arabice, minuto, sed elegantissimo charactere exaratus.

Constat paginis 418.

CCCCCLXXXI.

ANONYMI COMMENTARIUS, Turcicus, in Selectiores Mahometanorum *Preces*, & in aliquot *Capitula* ex Alcorano; adiunctis variis *Orationibus*, quarum pleraeque superstitionem redolent.

Codex in 12. bombycinus, constat paginis 104. Turcicis literis, & sermone elegantissime exaratus.

CCCCCLXXXII.

CCCCLXXXII.

PRECES VARIAE ARABICAE, e diversis Alcorani locis collectae, quas Mahometani plurimum valere sibi persuadent, praesertim si feria sexta recitentur.

— Sequitur *Anonymi Tractatus Turcius*, in quo de illarum vi, & efficacia, ut & de tempore, ac caerimoniis, quibus recitari debent, differitur.

Codex in 12. chartaceus, constat paginis 217. partim Arabice, partim Turcice exaratus.

CCCCLXXXIII.

LIBELLVS PRECVN ARABICVS, Orationes varias, supersticiosas plerasque, & ex Alcorano selectas, ad usum Mahometanorum, complectens. Illarum quaedam Turcica lingua conscriptae sunt.

Codex in 12. bombycinus, constat paginis 160. partim Arabice, partim Turcice exaratus.

CCCCLXXXIV.

ANONYMI COMMENTARIVS in priores Alcorani sexdecim Suras, seu Capita, Arabicus, initio mutilus.

Codex in 12. bombycinus, constat paginis 94. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCCLXXXV.

LIBELLVS ORATIONVM ARABICO-TVRGICARVM, ad usum Mahometanorum.

Codex in 16. chartaceus, constat paginis 36. partim Arabice, partim Turcice exaratus a quodam *Macmute*, anno *Hegirae DCCCCXCVII.* (Christi 1588.)

CCCCCLXXXVI.

ORATIONES TURCICAE, supersticiosae, quas *Hamael*, sive *Amst-leta* vulgo vocant; quia eas fere solent, ad collum, intra sinum, & alibi.

Codex in 16. chartaceus, constat paginis 37. Turcicis literis, & sermone exaratus.

CCCCCLXXXVII.

PRECES VARIAE TURCICAE AD DEVM, ET MAHOMETEM APOSTOLVM EIVS, quae superstitionem undequaque redolent.

Codex in 16. chartaceus, constat paginis 98. Turcicis literis, & sermone exaratus.

CCCCCLXXXVIII.

LIBER PRECVM, ad usum Mahometanorum; cui titulus Arabico-Turcicus *Haikal Mobarak*, idest, *Templum benedictum*.

Codex in 16. chartaceus, constat paginis 104. partim Arabice, partim Turcice exaratus a quodam *Hofaino*, anno *Hegirae DCCCCXCIV.* (Christi 1584.)

CCCCCLXXXIX.

ANONYMI EXPOSITIO TURCICA ORATIONVM, quae in Meschutis iuxta ritum Moslemanorum singulis hebdomadae diebus, & praesertim feria sexta recitantur.

Codex in 16. chartaceus, constat paginis 75. Turcicis literis, & sermone exaratus anno *Hegirae DCCCCXCVI.* (Christi 1587.)

CCCCXC.

PRECES VARIAE MAHOMETANORVM praeservativae, Carmine Arabico-Turcico, Hymnorum instar, conscriptae.

Codex in 16. chartaceus, constat paginis 212. partim Arabice, partim Turcice exaratus.

CCCCXCI.

CCCCXCI.

ORATIONES PRAESERVATIVAE, Amuletorum instar, *Gabrieli Archangelo, Adamo, Ali, filio Abu-Talebi, & Abu-Baero* inscriptae: additis nonnullis Alcorani versiculis, quos inter orandum Mahometani recitare solent.

Codex in 16. chartaceus, constat paginis 56. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCCXCII.

ANONYMI TRACTATUS ARABICO-TURCICUS, varias exhibens precum formulas ex Alcorani Capitibus excerptas, quae si Auctori fides, diversis morborum generibus curandis imprimis idoneae sunt. Ibi quoque *Amuleta* nonnulla occurrunt, quibus mala depelli, bona procurari Mahometani nimium creduli sibi persuadent.

Codex in 16. bombycinus, constat paginis 78. partim Arabice, partim Turcice exaratus.

CCCCXCIII.

GIAVAHER AL-CHAMS, sive *Gemmae quinque*: Tractatus Arabicus totidem Capitibus absolutus; varias complectens preces Mahometanis puriori vitae generi adstrictis recitandas, quas inter multae sunt, quae Christianam Religionem sapiunt: multae, quae Mahometicam superstitionem; imo & Magicas artes redolent; auctore *Mahomete, filio Chetiredini, filii Baiaetis, filii Chovaggiae, seu Mercatoris, Feridi al-Atbari*, qui hocce Opus anno Hegirae DCCCCXVI. (Christi 1549.) absolvit.

Codex in 16. chartaceus, constat paginis 113. Arabice, minuto caractere, recenter exaratus.

CCCCXCIV.

EXPOSITIO PRECUM, ex Alcorano excerptarum, quas Mahometani quinquies in die persolvunt.

Codex in 16. bombycinus, constat paginis 75. Arabicis literis, & sermone exaratus.

CCCCXCV.

CCCCXCV.

PRECES VARIÆ TURCICÆ, superstitionibus Magicis plerumque inquinatae, quas plurimi faciunt Mahometani.
Codex in 16. bombycinus, constat paginis 75. Turcicis literis, & sermone exaratus.

CCCCXCVI.

ANONYMI COMMENTARIUS, Turcicus, in librum Precum Mahometicarum, *Haikal Mobarak*, idest *Templum benedictum*, inscriptum.
Codex in 16. chartaceus, constat paginis 84. Turcicis literis, & sermone exaratus.

CCCCXCVII.

ALCORANI CAPITA nonnulla, quae frequentius a Mahometanis in suis precibus usurpantur.
Codex in 16. chartaceus, constat paginis 76. Arabice, Mograbinis, seu Mauritanicis literis exaratus.

CCCCXCVIII.

PRECES VARIÆ ARABICO-TURCICÆ, ad usum Mahometanorum.
Codex in 16. bombycinus, constat paginis 65. partim Arabice, partim Turcice exaratus.

CCCCXCIX.

FRAGMENTVM ALCORANI, Arabice in 16. chartaceum, eleganter exaratum.
Constat paginis 17.

D.

D.

ANONYMI COMMENTARIUS in nonnulla *Alcorani* Capita, quae inter orandum a Mahometanis recitantur; & in selectiores eorum *Preces*: adiunctis variis observationibus superstitiosis, in fine mutilis.

Codex in 16. bombycinus, constat paginis 303. Arabicis literis, & sermone exaratus.

DI.

ALCORANI CAPITA quaedam selecta, adiectis *Precibus* nonnullis; quae omnia a Mahometanis nimium credulis, Amuletorum, instar gestari solent.

Codex in 16. chartaceus, constat paginis 63. Arabicis literis, & sermone exaratus.

DII.

LIBER KABBALISTICVS, Salomoni falso adtributus, continens Capita selecta ex Alcorano: Orationes superstitiosas, & sortes Alcoranicas, ex varia Alcorani seu versiculorum combinatione, seu nominum Dei inversione eliciendas.

Codex in 16. chartaceus, constat paginis 153. Arabicis literis, & sermone exaratus.

DIII.

LIBELLVS PRECVN singulis hebdomadae diebus a Mahometanis vel privatim, vel simul in Mescuitis recitandarum; Arabicus, cui praemittitur

— Fragmentum *Poëmat*is Turcici in laudem *Mahometis* Pseudoprophetae, eiusque Sociorum quatuor, *Abu-Bacri*, scilicet, *Omari*, *Othmanis*, & *Ali*, qui subinde Chaliphatum Moslemanicum annis undetriginta tenuerunt.

Codex in 16. maximo chartaceus, constat paginis 90. partim Arabice, partim Turcice exaratus.

DIV.

DIV.

ALCORANVS, in 16. bombycino, Arabicus, minuto charactere, sed elegantissimo, asteriscisque aureis ornato, exaratus anno *Hegirae DCCCXLVIII*, (Christi 1444.)
 Contat paginis 436.

DV.

VOLVMEN ALCORANI, bombycinum, nulli pulchritudine, seu Arabici characteris peritia, & elegantia secundum; pedes triginta habens longitudinis, ac semipedem latitudinis; quod, inter spolia castrorum Turcicorum in Pannonia, sub auspiciis Lotharingiae Ducis, expugnationum acquisitum, amicissimus noster Valentinus Du Val, vir omnigena eruditione, & morum probitate, spectatissimus, Bibliothecae huic Palatinae addixit VIII. Idus Augusti MDCCXL.

POË-

P O Ë T I C I .

DVI.

KETAB TADHKERAT AL-SCIOMARA, five *Historia Poëtarum*: Liber Turcicus enumerans celebriores Poëtas, qui in Oriente floruerunt, idque ordine alphabetico, addito cuique proprio encomio rhythmico. Agmen ducunt viginti ex Othomannidarum, aut aliarum Dynastiarum gente Poëtae, quorum Opera supersunt: sequuntur ex privatis familiis ducenti & duo supra octoginta, qui Poëticam excoluerunt: auctore *Mulana Latipbi*, cognomento *Al-Casthamuni*, insigni apud Turcas Poëta, cuius obitus in annum Hegirae DCCCCXC. (Christi 1582.) coniicitur.

Plures sub eodem titulo nempe *Tadbkerat al-Sciobara* Libri, a diversis Auctoribus Arabice, Persice, ac Turcice compositi, passim in Bibliothecis Orientalibus occurrunt; ubi omnium fere Poëtarum Orientalium vitae, ac Operum tituli a Mahomete ad nostra usque tempora laudantur: praemissa plerumque Poëtarum septem Arabum, qui ante Mahometis tempora claruerunt, Historia; de quibus lege Herbelotium *Biblioth. Orient.* pag. 111. 117. 430. 512. 513. 586. 653. 948. 1025. & fusius sub vocabulo *Tadbkerat*.

Codex in folio chartaceus, constat paginis 80. Turcicis literis, & sermone elegantissime exaratus; ad cuius calcem nonnulla folia desiderantur.

DVII.

DIVAN, seu *Collectio Poëmatum*, Arabica; *Abu-Pberasci Haretbi*, filii *Sabidi*, *Hamadanensis*, Poëtae celebris, qui obiit anno Hegirae CCCLVII. (Christi 967.)

Ad oram Codicis, & inter lineas legitur *Commentarius* in praefatam Poëmatum collectionem: auctore *Abu-Abdalla*, filio *Hosaini*, *Hamadanensi*, cuius mors cadit in annum Hegirae DLXVIII. (Christi 1172.)

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 59. Arabicis literis, & sermone exaratus.

DVIII.

EXPOSITIO PERSICA Vocabulorum difficiliorum, & minus pro-
tritorum, quae in scriptis Poëtarum occurrunt; cui titulus,
Lofan al-Sciobara, idest *Lingua Poëtarum*: auctore, ut videtur,
Loif-Allah, filio *Abu-Iosephi*, sub cuius nomine aliud simile
Opus circumferri diximus supra in Notis ad Codicem cccxii.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 47. Persicis literis, &
sermone exaratus.

DIX.

ARS METRICA, seu *de Metris Persicae Poëseos* Tractatus aucto-
ris Anonymi, Persicus, cui subiunguntur
— *Paraphrases Persicae & Arabicae, Apophthegmatum Ali*,
filii Abu-Talebi, quae tum soluta, tum stricta oratione
passim reperiuntur in Codicibus manuscriptis.

Codex in 4. chartaceus, constat paginis 136. Persice, & Arabice
exaratus.

DX.

FRAGMENTA ET COLLECTANEA DIVERSORVM POEMATVM, Per-
sicorum, interspersis quibusdam Arabicis, & Turcicis, absque
Auctorum nomine.

Codex in 4. bombycinus, constat paginis 136. Persice,
Arabice, & Turcice pessime exaratus.

DXI.

DIVAN, seu *Collectio Poëmatum* Turcica de laudibus Dei, Pro-
phetarum, Mahometis &c. auctore *Acmete Bassa*, seu Prae-
sidi, filio *Validini*, *Al-Hosaini*, qui obiit anno Hegirae
dcccclii. (Christi 1496.)

Adcedit *Sciabidi Prosodia Turcica*, cum *Grammatica* eiusdem linguae,
in Partes decem distributa.

Co-

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 122. Turcicis literis, & sermone exaratus.

DXII.

VARIA CARMINA PERSICA, Collectanea potius quam Opus integrum, absque Auctoris nomine.

Codex in 8. maximo chartaceus, constat paginis 70. Persicis literis, & sermone eleganter scriptus.

DXIII.

DIVAN, sive Collectio Poëmatum, Arabica, Motnabbi, magni apud Arabes nominis Poëtae; cuius nomen integrum, *Abul-Taieb Acmeter, filius Hosaini, filii Hasani, filii Abd-Alsamad, al-Giophi, al-Kendi, al-Motnabbi*. Dictus autem est Giophi, a tribu, e qua originem duxit; Kendi, a vico urbis Cuphae, in quo natus est; Motnabbi vero a vaticinio, & prophetico munere, quod sibi delirans vindicasse videtur. Natus est Cuphae in Arabia, anno Hegirae ccciii. (Christi 915.) Damasci autem, ubi puer adhuc carmina fundere coepit, educatus est, & in itinere Bagdadum versus a grassatoribus, vel, ut alii, a malevolis obtruncatus est, anno Hegirae ccccliv. (Christi 965.)

Ibidem interseritur *Prima Pars Commentarii in eundem Divanum*, seu Collectionem Poëmatum Motnabbi: auctore *Abu-Hasano Ali, filio Mahometis, filii Acmetis, Nisfiaburensi*, cognomento *Imam Al-Vabedi*: cuius interpretationes Alcoranicae, ut & reliqua scripta, magnae auctoritatis sunt apud Mahometanos: vide Herbelotium Biblioth. Orient. pag. 906. Obiit anno Hegirae cccclxvi. (Christi 1073.)

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 225. Arabicis literis, & sermone exaratus.

DXIV.

CARMINA VARIA AMATORIA, Turcice, absque Auctoris nomine, quibus praemittitur
— *Formularium scribendarum Epistolarum, ex forensi Turcarum usu.*

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 22. Turcicis literis, & sermone eleganter exaratus.

DXV.

CARMINA VARIA, Turcica, absque nomine Auctoris, in 8. maximo bombycino eleganter scripta.
 Constat is Codex paginis 30.

DXVI.

CARMINA VARIA, Persica, & Turcica, e variis Poëtarum scriptis collecta; in quibus de Amore potissimum disseritur.
 Codex in 8. bombycinus, constat paginis 71. Arabicis literis, & sermone partim Persico, partim Turcico exaratus.

DXVII.

ANONYMI POËMA TURCICVM IN LAVDEM AISAE, Pseudoprophetae Mahometis uxoris, initio, & fine mutilum.
 Codex in 8. bombycinus, constat paginis 23. Turcicis literis, & sermone exaratus.

DXVIII.

DIVAN, seu Collectio Poëmatum, Turcica, *Massibi al-Torchi*, sive *Turcae*, qui obiit anno Hegirae DCCCCXVIII. (Christi 1512.)
 Codex in 8. bombycinus, constat paginis 100. Turcicis literis, & sermone pitidissime exaratus, anno Hegirae DCCCCLXX. (Christi 1562.)

DXIX.

SAADI SCIRAZITAE, Poëma morale Persicum, *Gulistan*, idest *Rosarum Hortus*, inscriptum, de quo alibi: addita interpretatione Arabica, cuius Auctor ignoratur.
 Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 125. Persice, & Arabice recentiori tamen manu exaratus.

DXX.

DXX.

ANONYMI COMMENTARIUS in Poëma quoddam Arabicum, vulgo *Bordab* adpellatum, quod eo est apud Mahometanos in pretio, ut plerique versus illius aperto capite, & nudis pedibus recitent: nullumque sit in Oriente Opus, quod plures, si Alcoranum excipias, Interpretes invenerit. Huiusce Poëmatis auctor est *Sciarapheddinus Abu-Abdalla Mahometes, al-Baufiri*. Is quum in morbum incidisset, Mahometis ope, qui se ipsi in somnis obtulerat, recuperata valetudine, hoc grati in Pseudoprophetam animi monumentum exstare voluit. Obiit anno Hegirae DCXCIV. (Christi 1294.)

— Sequuntur *Collectanea Carminum Arabicorum*, absque Auctoris nomine.

Codex in 8. maximo bombycinus, constat paginis 154. Arabicis literis, & sermone exaratus.

DXXI.

ANONYMI TRACTATUS, brevis, Persicus, de *Poëtices Persicae Regulis*, ratione pedum, mensurarum, & Carminum variis generibus.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 26. Persicis literis, & sermone exaratus.

DXXII.

POËMA TURCICVM de laudibus Mahometis, & eius Sociorum; adiunctis quibusdam Carminibus amatoriiis, quorum Auctor ignoratur.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 136. Turcicis literis, & sermone exaratus ab *Acmete, filio Salebi, al-Nadbuli*, sive ex Natolia oriundo, anno Hegirae DCCCCV. (Christi 1499.)

DXXIII.

POËMATA ARABICA, sub titulo *Ketar al-Nobafi* — *Ros plantarum*, ex vetustissimis illis septem, quae in Meccano templo, pannis aureis inscripta, adpendebantur, & inde *Muballacas* adpellabantur. Horum autem Auctores longe apud Arabes celeberrimi, Ma-

Mahomete Pseudopropheta antiquiores feruntur. Sunt autem numero septem, videlicet: I. *Emir-al-Cais*, filius *Hagiar*, filii *Amri*, *Alcondi*, *Arabum Candacorum Rex*. II. *Lebid*, alius *Labid*, filius *Rabiae*, pater *Okail*, *Amrita*. III. *Zobair*, *Herbelorio Dbobair*, filius *Abi Salmae*, *Mozenita*. IV. *Tarapba*, qui & *Amrus*, filius *Abdi*, *Bacrita*. V. *Amrus*, filius *Calthumi*, *Thaalabensis*. VI. *Antara*, filius *Scedadi*, *Abfita*. VII. *Arethas*, filius *Halyae*, *Afaarita*, seu *Iascarenfis*, qui & *Amrus* filius *Arethae*. Nonnulli pro *Aretha*, & *Antara* inter septem Poëtas substituunt *Afchi*, & *Nabegab*. Alii *Nabegab* volunt cognomentum esse *Amri*, filii *Maaviae*, *Dainabitae* (imo *Dobianitae*) quem *Arethae* loco habent. Commentaria in eos scripsere *Acmetes*, filius *Abdallae*, cognomento *Anfarius*, *Andalutius*: *Abu-Giapbarus Nabas*, & *Hofainus* pater *Abdallae*, filii *Acmetis*, *Zuzenita*. Ex memoratis septem Poëtis *Emir-al-Caisus*, & *Lepidus Mahometis* aetatem adtigere; nam prior adversus ipsum *Satyras*, alter pro eodem *Apologiam* fertur exarasse: reliquorum aetas incerta.

Codex in 8. bombycinus, constat paginis 108. Arabicis literis, & sermone exaratus.

DXXIV.

DIVAN BAKI — Collectio Poëmatum Turcicorum ludicrorum, amatoriorum, mysticorum &c. auctore *Baki*, Poëta celeberrimo, qui hocce Opus vulgavit anno Hegirae DCCXLVII. (Christi 1346.) Illud autem *Divan* omnium, quae lingua Turcica exstant, praestantissimum esse eruditores Turcae existimant, atque hunc Librum magni faciunt.

Codex in 8. bombycinus, initio mutilus, constat paginis 71. Arabicis literis, & sermone exaratus.

DXXV.

POËMA PERSICVM de laudibus Virorum illustrium, & Poëtarum, qui in Perside floruerunt.

Adcedit Fragmentum *Divan Sabi*, seu Collectionis Poëmatum Turcicorum; cuius auctor *Neccascius Mustapha*, obiit anno Hegirae MIV. (Christi 1595.)

Codex in 8. bombycinus, initio & fine mutilus, constat paginis 57. Arabicis literis, & sermone partim Persico, partim Turcico exaratus.

DXXVI.

DXXVI.

COLLECTANEA POËTICA, Persice & Turcice, addita inter lineas, & ad oram Codicis interpretatione Arabica, absque Auctoris nomine.

Codex in 8. chartaceus, constat paginis 49. Arabicis literis, & sermone partim Persico & Turcico, partim Arabico recenter exaratus.

DXXVII.

ANONYMI DIVAN, seu *Collectio Poëmatum Turcicorum*, in quibus varia argumenta fabulosa, ludicra, & amatoria tractantur.

Sub initium folia aliquot desiderantur.

Codex in 8. oblongo bombycinus, constat paginis 70. Turcicis literis, & sermone eleganter scriptus.

CODICES HEBRAICI MSS.

LVI

IN BIBLIOTHECA PALATINA ADSERVANTVR:

DXXVIII.

פירוש המשניות מהרמבם על סדר נשים נעתק מלשון
 ערבי לעברי על ידי ר' יעקב בר משה בן עבסאי ספרדי
 הנקרא ברדשי.

EXPLANATIO IN TERTIVM ORDINEM MISCNICARVM, qui inscribitur *De Mulieribus*: auctore R. Mose, filio Maimonis; ex Arabica lingua in Hebraicam translata a R. Iacob, filio Mosis Benacssa, Hispano, cognomento *Badrafi*. Claruit anno Mundi 5058. (Christi 1298.) ex R. David Ganz Par. I. pag. 41.

Codex chartaceus in folio, initio mutilus, constat paginis 551. Hebraicis literis, & sermone exaratus.

DXXIX.

ספר עבודת הקודש אשר חיבר ר' נתן

LIBER DE CVLTV SANCTVARI, secundum Rabbiorum Mischnicorum doctrinam, auctore R. Nathan. Codex chartaceus in folio, constat paginis 488. Hebraicis literis, & sermone exaratus a Mardocheo Pisano, ut in clausula notatur.

DXXX.

לוחצי פואות על דרך אלף בית בלשון איטאליקי
 ובלשונות אחרים עם ביאור בלשון עברי

INDEX ALPHABETICVS MEDICAMENTORVM, Italico sermone, aut aliis vernaculis linguis, cum explicatione Hebraica. Ioannis filii Masoruviah, vulgo *Mesue*, Medici Syri Nestoriani, saeculo Christi nono ineunte clari, *Artis Medicat Liber secundus*, cum eiusdem *Antidotario*: Hebraice ex Arabico conversus a R. The-

R. Theodoro, anno Mundi 5158. (Christi 1398.) Vide Bartolocc. Biblioth. Rabbinic. Par. III. pag. 783.

Sequitur ניקול אנטידוטאריס *Antidotarium Nicolai*, & alia ad materiam medicam spectantia, Hebraice ex Latinis conversa.

Codex chartaceus in folio, in fine mutilus, constat paginis 92. Hebraicis literis, & sermone exaratus.

DXXXI.

קצוד ספר הזוהר

COMPENDIUM LIBRI ZOHAR. Est epitome Libri Zohar R. Simeonis Ben Iochai, qui apud Iudaeos Cabbalisticorum praecipuus numeratur; continetque Commentarium mysticum, & allegoricum in Pentateuchum; sed qui longe recentior est, quam olim a Iudaeis, & superstitionis quibusdam Cabbalae admiratoribus creditum est.

Codex membranaceus in folio, constat paginis 143. Hebraicis literis, & sermone exaratus.

DXXXII.

ר' שמואל בר יוחאי אבן תיבון פירוש הסלות

זוהר אשר שמש בהערת הספר מורה נבוכים

RSAMVELIS FILII IEHVDAE, ABBEN-THEBBON, Explicatio extraneorum vocum, seu terminorum diversorum Philosophorum, quibus usus est in versione sua ex Arabica lingua in Hebraicam Libri *Doctores Perplexorum* R. Mosis, filii Maimonis. Editae sunt pleraeque cum eodem ipso Libro Sabionetae.

— Subiiciuntur *Fragmenta* ex Libris quibusdam falso Aristoteli adtributis; & *Sensentiae* quinquaginta eius Discipulorum. Item

ספר רוחות אשר העתיק ר' יוחאי אבן תיבון לעברו

Spiritus Gratiae: Compendium est Logicae, & Metaphysicae: auctore Anonymo. Translatus est in Hebraicam linguam a R. Iebuda Abben-Thebbon, & excusus reperitur Cremonae anno Mundi 5326. Christi 1566. in 4. Item

אבן אחמד אלנזלי ספר כוחות הפילוסופים

Abu Acmetis Al-Gazali, de Opinionibus Philosophorum libellus, ex Arabica in Hebraicam linguam translatus a R. Iebaco Albalag. Vide Biblioth. Rabbinic. Bartolocc. Tom. I. pag. 3. col. 1.

Codex membranaceus in folio, constat paginis 290. Hebraicis literis, & sermone exaratus.

Part. II.

Qqq

DXXXIII.

DXXXIII.

FRAGMENTA COMMENTARIORVM IN PENTATEVCHVM, absque Auctoris nomine.

— Adcedit *Compendium Physicarum Aristotelis* per **אבן רשד** *Aben Rasced*, seu *Averroëm*.

— Eiusdem *de Anima*, & quaedam alia Philosophica.

Codex membranaceus in 4. constat paginis 266. Hebraicis literis, & sermone exaratus.

DXXXIV.

תורת חרקהק

INSTITVTIONES GRAMMATICAE HEBRAICAE, auctore *Anonymo*.

Codex chartaceus in 4. constat paginis 96. Hebraicis literis & sermone exaratus.

DXXXV.

האחדוש בעד פריפול

THEODOSII TRIPOLITANI, *Sphaericorum Libri tres*, Arabice conversi a *Cosiba Ben Luca, Heliopolitano*, de quo multoties supra.

Codex chartaceus in 4. constat paginis 76. Arabice, literis tamen Hebraicis exaratus.

DXXXVI.

ספר המצות סד ישראל פמליטלא בעתק מלשון ערבי לעבי

RISRAELIS TOLETANI LIBER PRÆCEPTORVM TEMPORALIVM, Hebraice ex Arabico conversus.

Codex in 8. chartaceus, constat paginis 131. Hebraicis literis, & sermone exaratus.

DXXXVII.

נסך לידעהעידות

ANONYMI CUIUSDAM ARABIS TRACTATVS DE ARTE DIVINANDI, in quo multa de sorte iacenda, notandisque in terra, aut alia in re punctis.

Codex in 8. chartaceus, constat paginis 50. Hebraicis literis, & sermone Arabico exaratus.

ANT. FRANCISCI GORII

IN FLORENTINO ATHENAEO
HISTORIARVM PROFESSORIS

PARAENESIS AD LECTOREM

ITEM

EIVS CVRA ET STUDIO CONCINNATI
INDICES QVATVOR
QVORVM

- I. SCRIPTORVM NOMINA. EORVMQVE OPERA
RECENSET. QVAE CODICES ORIENTALES
CVM LAVRENTIANAE TVM PALATINAE
BIBLIOTHECAE COMPLECTVNTVR.
- II. CALLIGRAPHORVM SIVE SCRIPTORVM EO-
RVMDem CODICVM ORIENTALIVM NO-
MINA ALPHABETICO ORDINE DIGESTA
EXHIBET.
- III. POSSESSORES ALIQVOT EORVMDem ORIEN-
TALIVM CODICVM QVI ALPHABETICO OR-
DINE DECLARANTVR.
- IV. RES QVAE IN HOC OPERE ADNOTANTVR ET
OBSERVATIONIBVS ILLVSTRANTVR.

Qqq 2

AD

A D L E C T O R E M
A E Q V V M H V M A N V M Q V E
P A R A E N E S I S.

Quam eximia, quamque praecllens sit Amplissimi Romanae
Aulae Praefulis STEPHANI EVODII ASSEMANI, Archiepiscopi
Apamensis, doctrina, egregia cum probitate, candidisque
moribus coniuncta: quam etiam in eo exulta rerum cum
divinarum tum humanarum, & politioris litteraturae scientia; quam
acre ac praestans iudicium: quam absoluta Orientalium linguarum pe-
ritia, omnisque Historiae cognitio; luculenter testatur hoc Opus plane
insigne, bono litterariae Reipublicae ab eo humanissime mihi tradi-
tum, meque curante publici iuris factum: in quo nil profecto est
quod desideres, CANDIDE LECTOR, quin potius multa suadent, ac
spem faciunt maximam, te lubenti animo suscepturum tot monu-
menta ab interitu & oblivione nunc primum ab eo vindicata, ultroque
adfirmaturum, CATALOGVM hunc omnigenae eruditionis thesaurum
esse, & hac commendatione iure ac merito posse exornari. Non
enim heic nuda Scriptorum Orientalium, vel etiam Interpretum cum
opera tum nomina recensentur; sed quae eorum fuerit patria, ae-
tas, studia; quae eorum Scholae, qui praeceptores, quae nominis
celebritas, itinera, res gestae, scripta, demum obitus adnotantur
tam accurate cumulateque, ut hic non LAVRENTIANAE tantum ac
PALATINAE, verum & multarum quoque insignium Europae Biblio-
thecarum CATALOGVS adpellari possit. E singulis Codicibus, quae
utilia maxime sunt & notatu digna, perpetuo labore depromuntur,
perspicuoque ordine & iudicio exponuntur: complura etiam nunc
primum ab eodem Praestantissimo Viro Latina interpretatione donata,
qua numquam antea fruebantur, optatam lucem adspiciunt; inter
quae memorare lubet CALENDARIA Ecclesiae Syrorum pervetusta, in
quibus Festa, Lectiones Evangeliorum & sacrosancti Ritus, qui
cum Romanae Ecclesiae antiquissimis Traditionibus conveniunt, ad-
notantur, quae habes a pag. 5. ad 11. ad haec etiam SYNAXA-
RIVM, sive MARTYROLOGIVM COPTICVM, quo Alexandrinae Ec-
clesiae divini Ritus, & veneranda Ecclesiasticae Antiquitatis monu-
menta elucidantur a pag. 164. ad 187.

Habes etiam in hoc eruditissimo Opere insignium Orientis Ec-
clesiarum & Monasteriorum Historias, eorumdemque origines, &
praecipuas notitias, & insigniora sacrae Vetustatis documenta: Pa-
triarcharum Antiochenae Sedis peraccuratam seriem: eorum pariter
res

res gestas , Concilia & Canones enumeratos : celebriores divinorum Codicum Versiones : praeterea etiam luculentissimam Orientalium Aca-
demiarum litterariam Historiam ; nimirum initia & progressus di-
sciplinarum omnium : Virorum quoque celeberrimorum nomina , qui
Philosophiam , Mathematicam , Geometriam , Astronomiam , Geogra-
phiam , Iurisprudentiam , Medicinam , qui demum Historiam omnem ,
rerumque naturalium penitiorum scientiam editis doctissimis lucubratio-
nibus amplificaverunt , & clarissima in luce conlocaverunt .

Scholae etiam magni nominis , itemque variae ac multiplices Mosul-
manorum Sectae , eorumque mores & dogmata perquam diligenter re-
censentur , & explicantur . Inclitarum Orientis Familiarum , quae impe-
rio Asiae , Africae , & Europae populis praefuere , series : necnon il-
lustriores Orientalium Regnorum Dynastiae splendidissima Historiarum
luce summa cum diligentia , perpetuoque selectarum Observationum
adparatu & fruge optima illustrantur . Singulorum Codicum partes ,
capita , aetas , pretium , & rariora quae continent eruditionis mo-
numenta expenduntur ; & qui Codices iam editi fuerint , & qui pu-
blica luce digni sint , indicantur .

Sed hoc ipsum Opus , permultis vigiliis absolutum , quum se se satis
superque commendat , mea quidem laudatione non indiget ; sed litte-
ratorum hominum , ad quos pervenerit , approbationem plausumque &
sperat & poscit . Hoc siquidem ingenii & eruditionis pensum a Doctissi-
mo EVODIO ASSEMANO Archiepiscopo Apamensi expectari poterat , qui
ad comparandam sibi sapientiam , omnisque vetustatis Orientalium regno-
rum scientiam integro decennio omnem fere Asiam , Africam & Eu-
ropam eruditis itineribus cum Patruo suo Iosepho Simonio Alsema-
no , immortalis Viro , Vaticanae Bibliothecae Praefecto , perlustravit ,
populorumque mores , religiones , consuetudines , & regimina , & quid-
quid rarum ac reconditum observari potest , perspicaci mente tenaci-
que memoria scrutatus est : cuius etiam quanta sit in tolerandis rei
litterariae laboribus patientia , quanta animi constantia , quantus mentis
ardor , & quam velox ad scribendum promptitudo , ipse testis sum , qui
amanuensis operam identidem ei praestiti dum hoc opus Florentiae para-
ret , & politissimum eius ingenium elegantioribus Musis amicum , adrepta
alacri studio occasione vel Inscriptiones sibi demandatas , vel per otium
Epigrammata quaedam politissima edendi , frequenter sum admiratus .

Neque vero hoc tantum immortalis eius ingenii monumento litte-
rario orbi claresceret omnigena Celeberrimi Praefulis , amici mei opti-
mi , eruditio ; sed aliis etiam , quae in hoc ipso Volumine datu-
rum se in lucem spondet : inter quae praeclarissimum illud Opus omni-
cum : laude memorandum est , nempe Gregorii Bar-Hebraei CHRO-
NICON TRIACVM , cuius Synepin exhibet a pag. 190. ad 197. quod
Orientalis Sapientiae Thesaurum adpellat , & Latinitate donatum , suis-
que illustratum Adnotationibus in litterariae reipublicae gratiam , favente
Deo ,

Deo, se typis consignaturum promittit. Nunc vero, auspice, & curam agente Eminentissimo Principe, Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinali Bibliothecario Doctissimo QVIRINO, Viro ad augendum Apostolicae Sedis splendorem & decus, fovendamque litterarum nullo umquam aevo intermorituram gloriam feliciter nato, ab eo susceptus optimo providoque consilio in locum defuncti Celeberrimi Petri Ambarachii, sive de Benedictis, Societatis Iesu Presbyteri, totus incumbit in vertendis, illustrandis, & in publicam lucem proferendis reliquis Voluminibus, quibus constant Opera S. EPHRAEM SYRI: quae profecto, quum iam eximias Praeclarissimi Cardinalis QVIRINI laudes, omnemque existimationem meruerint, laudem eius nomini parient sempiternam. Post haec in lucem quoque emittere ACTA MARTYRUM cum Orientalium, tum Occidentalium, e vetustissimo Codice Syriaco Vaticanae Bibliothecae, quae iam, adnuente eodem Eminentissimo Bibliothecario QVIRINO, Latio donavit, & eruditissimis Prolegomenis, ac Notis suis locupletata in medium mox producet.

Quod si CATALOGVM hunc a Viris doctis EVODIVS ASSEMANVS probari intelliget, alia etiam litterario orbi exoptatissima beneficia se quamprimum facturum, spem mihi fecit maximam: monuit enim, me rogante, ac suadente, se iterum Florentiam petiturum, & ad immortale huius Urbis decus, absoluturum CATALOGVM reliquorum omnium Orientalium Codicum quotquot exstant, & adservantur in aliis Florentinis Bibliothecis; nam eos quidem Orientalis eruditionis Codices, quos undique summa cura conquisitos in sua locupletissima Bibliotheca condidit Amplissimus Vir Gabriel Marchio Riccardius, Florentinae Ecclesiae Subdecanus, idem Cl. Praesul in ordinem iam digessit, eorumque Catalogum iam ad umbilicum perduxit, auctum suis Observationibus, & Dissertatione, qua ostendit, quod *S. Maro, cuius nomen Missali Chaldaico insertum est, Monosbelitarum princeps non fuit: & auctor calumniae primus Eutyebius Patriocides refellitur.* Nec mirum, quod horum Operum tantum onus immensumque propemodum laborem suscepit hic Vir Praestantissimus, quum mira praeditus sit in elucubrando facilitate, summaque in agendo polleat alacritate & promptitudine; quae omnia insignem in eo esse rerum Orientalium peritiam, & doctrinam perspicue testantur.

Haec vero eo consilio a me dicta sunt, ut non tantum de his litteratos homines moneam; verum etiam ut hanc qualemcumque grati animi mei tesseram offeram Praesuli Doctissimo, cui profecto pro summis eius in me, atque in litterariam rempublicam meritis, parem gratiam nunquam referre possum: Me siquidem statimac Florentiam venit, tanta humanitate, ac benevolentia complexus est, ut gratias egerit, quod in Palatina Bibliotheca latentem hunc thesaurum ei detexerim, atque ad illud Musarum Sacrarium quum ducerem, optatissimam praeberim occasionem, ut insignissimos eos Codices ab oblivione, situ, & squalore in quo iacebant, vindicaret, digestosque accurato ordine, sua interpretatione, & Observationibus ad vitam, quam multo antea optabant,

bant, feliciter revocaret, & aeternitati consecraret. Quod ut quamprimum, me curante, fieret, maxima omnium laus tribuenda est Optimo Principi, Clementissimo FRANCISCO III. Lotharingiae & Barri Duci, Magno Duci Etruriae, Hierusalem Regi, cuius iussu ac favore benignissimo, prodit in lucem CATALOGVS iste suorum Orientalium Codicum locupletissimus. Hac de re eius Numismati, in fronte Dedicatoriae Epistolae a me praeposito, aptissimum emblemata esse censisui, regiam eius Bibliothecam exhibere, cum epigraphe: *MVNIFICENTIA PRINCIPIS CODICES ORIENTALES DLVI. PVBLICAE VTILITATI RESTITUTI.*

Ne quid praeterea ei deesset, nullis parcens laboribus, INDICES IV. adieci, quos non opportunos tantum, sed & maxime necessarios esse iudicavi, quorum Elenchum iam paullo antea praemisi. Adieci etiam Tabulas aeri incisas XXVI. quibus ornatur sacrosanctus Evangeliorum Codex Syriacus, qui demum ad usum olim fuit insignis Ecclesiae S. Mariae Kannubinensis, & nunc in Laurentiana Bibliotheca servatur: qui quidem Codicum omnium, quotquot hodie exstant, antiquissimus habetur; scriptus enim, uti Rabula eius Calligraphus in eo adnotavit, absolutusque est die sexta mensis Februarii, Indictione IV. anno Alexandri Magni octingentesimo nonagesimo septimo, Christi quingentesimo octogesimo sexto; cuius quidem Calligraphi manu ipsae quoque XXVI. Tabulae pictae videntur; quum characteres, qui in his adnotati sunt, cum textu ipso scripturae Evangeliorum omnino conveniant, longeque simillimi adpareant.

Primum meditabar hasce insignes Syriacas Tabulas, in quibus cum Veteris, tum Novi Testamenti Sanctorum Imagines auro variisque coloribus pictae sunt, quas quidem ad archetypi fidem delineandas, aeri que incidendas curavi, nonnullis meis observationibus dilucidare; sed postea, quum hoc ipsum Volumen in molem oppido magnam excrecere vidissem, totumque me esse oporteret in absolvendo eo Volumine Musei Florentini, in quo reliqua Numismata ex aere maximo illustrantur, quod etiam quantocius prodibit: quumque eas sacras Historias perbelle in multis convenire animadverterem cum vetustissimis Latinae Ecclesiae picturis ex musivo opere, quas V. C. Ioannes Ciampinius locupletissime illustravit; statui hanc curam in aliud tempus differre, non sine tamen aliquo foenore, quum in animo mihi sit differere de Florentinis Orientalium linguarum peritia claris; cui alia adtexam, de Florentinis Orientalium Codicum, qui in hisce nostris Bibliothecis adservantur, egregiis Conquisitoribus; & de his etiam instituam sermonem, qui Orientis regna summo labore, ac studio perlustrarunt, ut hisce pretiosis mercibus nos bearent: quae omnia, Deo favente, & auspice, in altero, cuius spes mihi facta est a Praestantissimo Praefule EVODIO ASSEMANO, Catalogo Codicum Orientalium, quibus refertae sunt reliquae Florentinae Bibliothecae, prodibunt.

Pulchrum sane; atque iucundum est scire, qui sint archetypi illi

Co.

Codices celeberrimi, e quibus complura longe utilia, quae in hoc Catalogo suis locis indicantur, e Typographia Medicea prodierunt, & qui nam fuerint Medicei illi Heroës, qui de Orientali litteratura optime meriti praedicantur. Inter hos principem locum tenet Celsissimus Princeps **FERDINANDVS**, S. R. E. primum Cardinalis, mox Etruriae Magnus Dux, qui Mediceam Typographiam publico bono, liberalissimis maximisque suis sumtibus Romae exstruxit: cuius laudes complectitur elogium, quod ego primus omnium observavi in Conclavi quodam regii Cimeterii Magni Ducis Etruriae, & communicavi cum eruditissimo Viro Iosepho Blanchinio Pratenſi, qui in praeclaro suo Opere publici iuris fecit (1), aegreque fero, quod heic, iniquis exclusus spatiis, rursus adferre non possim.

Tabulas XVIII. quibus Eusebius Caesarensis, & Ammonius Alexandrinus Evangelistarum Harmonicos Canones contexuerunt, interpretatus est huiusce Operis laudatus parens **EVODIVS ASSEMANVS**, qui etiam initio huius CATALOGI praecipua memoratuque digna monumenta, quae Calligraphorum manu in singulis Codicibus adnotantur, itemque titulos Operum, Orientalibus, quibus exarati sunt, characteribus expressit, ne quid ad diligentiam, absolutamque huius Operis dignitatem, & Lectorum eruditionem deesset.

Superest ut nonnulla adiungam, quae ad insignem Gemmam pertinent, qua frontem huius Voluminis ornandam curavi. Anaglyphum illud singulare exhibens Noë, quem Angelus de caelo adloquitur, item arcam, eius filios, & animalia in varias species, sculptum est Onychi pulcherrimo, in quo non tantum quinque colores, sed magnitudo quoque eius spectanda est. Onychen ambit coronis e solido auro faberrime facta. Arcae postibus scriptum est aliena manu Magnifici Viri **LAVRENTII MEDICES** inclitum nomen in hunc modum: **LAVR. MED.** qui fere in omnibus suis Gemmis egregia praestantium Artificum manu insculptis, nomen suum inscribere consuevit, quod alibi adnotavimus. Antiquitas etiam huic Gemmae spectatu dignissimae auget pretium & raritatem; nam circa Constantinianum aevum, vel paullo post perfecta censetur. Hoc κεφάλιον modo adſervat in suo ditissimo Museo Nobilissimus D. Comes Carlisle, Procerum Magnae Britanniae decus eximium, priscarumque elegantiarum aestimator peritissimus, qui illud emit, quum Florentiae esset, a Ludovico Syries, artifice fama operum, & nominis claro. Alterum anaglyphum, quod habes in fronte pagg. 1. & 49. desumptum est ex arcu marmoreo Constantini Magni, in quo **ORIENS** designatur. Hisce igitur laboribus, & curis **VTERE FELIX**, Amice Lector, & **VALE**.

IN.

(1) Del Granduchi di Toscana della Real Casa de' Medici &c. Ragionam. III. pag. 53.

I N D E X

S C R I P T O R V M

E O R V M Q V E O P E R V M

Q V A E

IN CODICIBVS ORIENTALIBVS
LAVRENTIANAE ET PALATINAE BIBLIOTHECAE
CONTINENTVR ET ILLUSTRANTVR

C V R A ET S T V D I O

ANTONII FRANCISCI GORII

C O N C I N N A T V S.

*Arabicus numerus paginam : Romanus , numerum singulis Codicibus
praefixum , declarat .*

A

ABDALLAE ABVL-BARCATI, Hanipbitae.

Commentarius in Librum Negemeddini
Nassaphii, *Principia Ordinationum* in-
scriptum, Arabice. Pag. 297. Cod.
CXLIX.

Eiusdem : Thesaurus Subtilitatum, Ara-
bicus. 297. 298. CL.

ABDALLAE ABVL-CASEMII, Melchitae.

Explicatio Praeceptorum Legis Maho-
meticae, Arabica. 298. 299. CLII.

ABDALLAE ABVLPHARAOII, Presbyteri,
cognom. BENATTIBI.

Index Constitutionum, Statutorum, &
Canonum Conciliorum Occidentalium,
& Orientalium, & aliorum Operum.
93. 94. LVII.

Monita pro ministerio Altaris. 95. *ibid.*

Collectanea de Sacerdotio, de Contra-
ctibus, de Matrimonio, & de Here-
ditate. 95. *ibidem.*

Alia eius Opera Arabice scripta recen-
sentur. 95. 96. *ibidem.*

ABDALLAE ABU-MAHOMETIS, filii Abi
Zeidi, cognom. CAIRVANAEI, sive
CYRENENSIS.

Donum Apostolatus, sive Prophetiae
Mahometis, Arabicum. 300. CLV.
Eiusd. Institutiones Iuris Moslemanici ad
mentem Malechi, filii Anasi, Arabice.
300. 301. 302. 303. *ibidem.*

ABU-ABDALLAE ALROHAVI, Edeffeni.

Diversoria Viatorum, sive Tractatus Mo-
ralis Arabicus. 238. XCI.

Eiusdem : Tractatus de Oratione. 238.
ibidem.

ABDALLAE BEN AL-PHADELI, Diaconi
Melchitae.

Psalmorum Davidis Arabica Interpreta-
tio, iuxta Graecam Septuaginta Inter-
pretum. 64. XXII.

Psalterium Davidis Arabicum, e Graeco
conversum. 73. 74. XXXIV.

Item : Cantica Veteris, & Novi Testa-
menti. *ibidem.*

Eiusd. S. Ioannis Chrysostomi Oratio
Exhortatoria ad Poenitentiam. 130.
LXXVI.

a

Ho-

INDEX SCRIPTORVM

- Homil. de Compunctione cordis ad Demetrium. *ibidem*.
 Homil. II. de Poenitentia, Arabice. *ibid*.
Abu-ABDALLAE BUCHARI, Sciapheitae.
 Pandectarum Iuris Moslemanici Tomi.
 Tom. I. pag. 286. CXLI.
 Tom. II. 291. CXLII.
 Tom. III. 293. 295. CXLIII. CXLVI.
 Tom. IV. 293. 294. CXLIV.
 Tom. V. 294. CXLV.
Item: Tom. XI. 309. CLX.
 Tom. XXVI. & XXX. ultimus, Mograbinis litteris, & sermone Arabico exarati. 316. 295. CLXVIII. CXLVII.
ABDALLAE, filii Mahometis, al Gezeri.
 Tractatus Grammaticus de genuina Arabismi pronuntiatione, & peritia, Arabice. 435. CCCCXX.
ABDALLAE, filii Masibudi, Maroccani.
 Historia Putei Zenzem, Arabice. 163. 164. CXIV.
Abu-ABDALLAE MAHOMETIS, Abul-Hasani, Ismaëlis filii, cognom. BOCHARI.
 Explicatio eorum nominum, & attributorum Dei Opr. Max. Theologica, quae in Alcorano occurrunt: Persice, cum versione Turcica in margine. 219. CXXXIII.
Abu-ABDALLAE MAHOMETIS SCRIPHADDINI, Aegyptii, cognom. BUSHITAE.
 Poëma Turcicum cum interpretatione Persica in laudem Mahometis Pseudoprophetae. 320. CLXXI.
Abu-ABDALLAE MAHOMETIS, filii Davidis, al Sanbagii.
 Grammatica Arabica, *Giarmia* dicta. 422. 423. & 424. CCCLXIX. CCCLXXII. & CCCLXXV.
Eiusd. Grammatica Arabica, quae *Giarmia*, sive *Agramia* dicitur, addita interlineari Latina interpretatione. 432. CCCCVII.
ABDAL-CAHRI, filii Abdarrokmani, Georgiani.
 Grammaticae Arabicae Rudimenta, cum Latina inter lineas interpretatione, cum titulo *Centum Regentes*. 409. CCGXXXI.
Eiusd. Centum Regentes, sive Grammaticae Arabicae Rudimenta, Latine a Ioanne Baptista Raimundo exposita. 417. CCCLII.
 Grammatica Arabica in Epitomen ab Anonymo redacta, & ab I. B. Raimundo Latine exposita, sub titulo *Centum Regentes*, Arabice. 438. 439. CCCCXXVII.
Abu-ABDALLAE MAHOMETIS, filii Facreddini, Kirscaci.
 Doctrina Moslemanica, sive Declaratio praeceptorum legis Mahometicae, iuxta sententiam Malechi, sermone Arabico. 319. CLXV.
ABD-ALMARETHI, cognom. SCRIPH, h. e. Illustris, Sciapheitae.
 Tabula Chronologica Dynastarum, in qua Series Patriarcharum, Regum, Ducum, &c. 221. CXXXVIII.
 Series Moslemanorum Principum. 222. *ibidem*.
 Series Chalipharum Phatemidarum. 228. *ibidem*.
 Series Regum Iobidarum. 229. *ibidem*.
 Series Mameluchorum Turcicorum. 230. *ibidem*.
 Series Circassorum. 234. *ibidem*.
 Series Dynastarum, e stirpe Abbassidarum. 236. *ibidem*.
 Series Taheritarum. 237. *ibidem*.
 Saffaritarum ~ Samanitarum ~ Gaznevidarum ~ Gauridarum Dynastia. 238. *ibidem*.
 Sultanorum Chovvarezmistarum. 239. *ibid*.
 Dynastia Bovidarum. 239. *ibidem*.
 Series Dynastarum Persidis. 240. *ibidem*.
 Dynastia Selgiucidarum. 241. *ibidem*.
 Dynastia Romacorum. 241. *ibidem*.
 Suptritarum ~ Sceriphorum. 247. 248. *ibidem*.
 Series Dynastarum Hispaniae ex Ommidis. 248. *ibidem*.

Se-

E O R V M Q V E O T E R V M.

Series Dynastarum Zeiritarum. 248. *ibid.*
Series Dynastarum ex Marabuthis. 248.
ibidem.

Series Dynastarum ex Mohedinis. 248.
ibidem.

Dynastae Edrissitae, Oatasseni, Sceriphitae Imperatores Othomannidae. 248.
249. *ibidem.*

ABDALALAM Ben *Acmetis*, Hierosolym.

Tractatus de praestantia hominis, & miseris Satanae, Arabicus. 140. XCIV.

ABDARROHMANI, *Acmetis filii.*

Poëma Arabicum, e Persico conversum, de Iosephi, cognom. *Iussi*, filii Abrahami, amoribus cum Zolaicha, Pharaonis filia, Putipharis coniuge. 208. CXXVI.

ABDARROHMANI AL-GIAMI.

Explicationes locorum difficilium, quae in *Kaphia*, hoc est Grammatica celebri Linguae Arabicae, occurrunt. 427. CCCLXXXVIII.

ABDARROHMANI, *filii Iosephi*, cognom. *ACEACII.*

Leges Turcarum Canonicae & Civiles, secundum placita Scholae Haniphiticae, Turcicis literis & sermone, cum textu Arabico exaratae, a pag. 312. ad 315. CLXII.

ABDELLATIF, *Hierosolymitanus*, *Sciaphitae.*

Praecepta Sophiorum, seu Ascetarum Mahometanorum, Persice.

De spirituali cum Deo unione.

Poëma Persicum, *Voluntas Instorum* inscriptum. 139. 140. XCIV.

ABRAHAMI, *filii Hafani*, cognom. AL-COTEBI.

Liber de Temporis mensura, & variis apud varias Gentes Epochis, Arabice. 399. CCCV.

ABRAHAMI HISPANANENSIS.

Danistan, sive Institutio brevis linguae Persicae, & Vocabularium Persico-Turcicum. 432. CCCCVI.

ABVL-ABRAS ACMET, *Chalili filii*, cognom. ALSALEHI.

Hortus Rerum mirabilium, Arabice, expressus cum versione interlineari Io. Bapt. Raimundi. 197. CXIX.

ABVL-ABRAS ACMETIS SCENABEDDINI.

Tractatus de Arithmetica, & Algebra, Arabicus. 385. CCLXXIV.

ABVL-ASANI IOSVE BAR-BAHLVLI.

Lexicon Syriacum, duobus Voluminibus distinctum, addita interpretatione, Carsciunica. 407. 408. CCCXXVII.

ABVLFEDAILI BEHERAMI, *Obarsensis.*

Collectio Medicamentorum. 356. CCXXVII.

ABVLHASANI BEN MOKNAA.

Colaila & Damna: Liber Ethicus & Politicus, ex Indico in Arabicum sermonem conversus. 140. 141. 142. 143. 144. 145. XCV.

ABVL-HASSAN BAKERI.

Vita Mahometis Pseudoprophetae. 139. XCI.

Alia eius Opera recensentur. *ibid.*

ABVL-HOSAINI, *filii Phares*, *Gaznerovii.*

Dictionary Linguae Arabicae amplissimum. 418. CCCLVI.

ABVL-MANSORIS HOSANI, *filii Nos.*

Tractatus de tota Arte Medica, Arabicus. 368. CCXLVII.

ABVL-MANSORIS, *Tasensis.*

Tractatus de Arithmetica, Arabicus. *Eiusd.* de Algebra, Arabice. 403. CCCXVII.

ABVL-

INDEX SCRIPTORVM

- ABVL-MOHALLI SANIDI, Hariraci.**
Poëma Philosophicum, titulis quadraginta septem comprehensum, Arabicum. 339. CCI.
- ABVL-PHADLIS, Sciapheitae.**
Tractatus Iuridicus Tripartitus, Arabicus. 308. 309. CLIX.
- ABVL-PHADLIS MOHASCERI.**
Dictionarium Arabicum Persice explicatum, cui titulus *Canon prudentiae &c.* 434. CCCCXIV.
- ABVL-PHARIS.**
Liber Grammaticus, cui titulus: *Doctrina linguae Arabicae, & Secretum Arabismi.* 434. CCCCXV.
- ABVL-PHETANI, filii Mahometis, Hispabanensis, Persae.**
Apollonii Pergaei Sectiones Conicae, Arabice versae. 380. 381. CCLXX.
Tractatus de Sectionibus Conicis, secundum Apollonium Pergaeum, Persice. 396. CCXCVI.
Commentarius in Lib. V. priores Apollonii Pergaei de Sectionibus Conicis, Arabice. 399. CCCVIII.
- ABVL-SAADAT MOBARECHO MAGEDDINO.**
Collectio Fundamentorum Legis Mahometanae, Arabica. 299. 300. CLIV.
- ABVL-VAFA MAHOMETIS, cognom. BVZGIANI, Mathematici.**
Epocharum Orientalium Series, & Explicatio. 197. CXX.
Eiusd. Tabulae CCL. motuum caelestium. 197. 198. *ibidem.*
Tabulae Astronomicae, sive *Tabulae generales*, Arabice. 394. CCLXXXIX.
- ABVL-VALIDE EBN RASCHDI, vulgo AVERROIS.**
Opera Logica, & Philosophica ad mentem Aristotelis, sermone Arabico. 325. CLXXX.
- ACACII, Nestorianorum Patriarchae.**
Synodus Seleucia anno Christi 489. habita. 94. LVII.
- Abu-ACMETIS Al-Gazalii.**
Ianua Scientiarum, Arabice. 330. 331. 332. CXC.
Eiusd. Metaphysica, & Theologia secundum doctrinam Mahometanorum, Arabice. 335. CXCV.
- Abu-ACMETIS ALI, filii Mastaphar.**
Institutiones Linguae Persicae, cum Latina interlineari interpretatione I. B. Raimundi. 418. CCCLV.
- ACMETIS BEN ALI, Kurdasi.**
Liber Geometricus de lineis a puncto dato in circulo ducendis, Arabice. 385. CCLXXIV.
- ACMETIS BEN-DERVIS, Carasensis.**
Apologia Sectae Mahometanae, Arabice, adversus Christianos, & Iudaeos. 319. CLXXI.
- ACMETIS, Ben Iosepha Tiphascae, Cairensis.**
Florilegium Cogitationum, sive Tractatus de lapidibus pretiosis, & eorum utilitatibus, virtutibus, & usu, Arabicus. 339. CCI.
- ACMETIS CARAMANII.**
Explicatio Persica & Turcica Dictionarii Arabici celeberrimi, quod *Scala Linguae* inscribitur. 429. CCCXCV.
- ACMETIS CHOVAHESMET.**
Observationes Astronomicae, Arabice. 401. CCCXI.
- ACMETIS, filii Ali, filii Masudis.**
Grammatica Arabica. 428. CCCXC.
Tasrif, sive Tractatus Grammaticus de Verborum Arabicorum inflexionibus. 428. 440. *ibid.* CCCCXXXV.

ACME

E O R V M Q V E O P E R V M.

Abu ACMETIS AL-GAZALI.

Liber de opinionibus Philosophorum,
ex Arabico Hebraice versus a R. Isaac
Albalag. 486. DXXXII.

ACMETIS BASSAE.

Divan, seu Collectio Poëmatum Tur-
cica, de laudibus Dei, Prophetarum,
Mahometis &c. 478. DXI.

ACMETIS, filii Iabiae, Iaxidasi.

Septem Disputationes utiles: sive Tra-
ctatus de mysteriis, & variis Obser-
vationibus Alcoranicis, Arabice. 465.
CCCCLVII.

ACMETIS, filii Mahometis.

Versio Arabica Lib. V. Conicarum Se-
ctionum Apollonii Pergaei. 393.
CCLXXXVIII.

ACMETIS, filii Mahometis, Phaimensis.

Mesbah Almenir, h. e. *Candelabrum
lucens*, Arabice. 419. CCCLIX.

ACMETIS, filii Mustaphae, Hadrianopolitani.

Expositio Turcica Libri, cui titulus *Be-
ian Holm al-abdan*, idest Corporum
Scientia, Arabice. 373. CCLVIII.

ACMETIS, filii Phares, filii Zachariae, Razensis.

Dictionary Linguae Arabicae, amplifi-
simum. 418. CCCLVI.
Eiusd. Dictionary Persico-Turcicum ex
Arabico conversum. 436. CCCXXI.

ACMETIS, Omari filii, cognom. ASCIBILIENSIS, seu HISPALENSIS.

Scholia in Leges Mahometicas ad men-
tem Malechi, filii Anasi, Arabice.
317. CLXIX.

ACMET, Romaniae Bascia, seu Praefidis.

Poëmata Moralia Turcica. 139. XCIII.

ACMETIS TUNETINI.

Epistola, sive Tractatus brevis, conti-
nens Dialogum de *Fundamentis Religio-
nis Mahometicae*. 468. CCCCLXXIII.

ALAÛDDINI ALI ABUL-HASANI, Karsitae.

Commentarius in Regulas generales Ar-
tis Medicae, secundum principia Ma-
lechi, iuxta ordinem Canonis Medi-
cinalis, Arabice. 358. CCXXIX.
Eiusd. Commentarius in Canonem Medi-
cinalem Avicennae. 360. CCXXXIV.

ALAÛDDINI ALI-EBN-NAPHISII.

Compendium totius Medicinae, Arabice,
ex Avicennae Canone, & Libro Ma-
lechi. 372. CCLV.

ALCORANI.

Codices varii, Arabice scripti. a pag. 442.
ad 475. & a Cod. CCCXLI. ad DIII.
& alii, qui recensentur, a pag. 44. ad
46. & a Cod. XI. ad XVI. quos vide.
Codices Alcorani, caractere pulcherri-
mo exarati, asteriscis aureis ornati.
476. DIV. DV.

Al-COTEBI, vide ABRAHAMI, filii Ha-
sani.

ALIMANI SENIORIS.

Liber *Tasripb*, sive de Coniugatione,
verborum Arabicorum, addita Ioannis
Baptistae Raimundi interlineari Latina
interpretatione. 415. CCCXLIV. 422.
CCCLXVI.

ALEXANDRI APHRODISIENSIS.

Canones Physognomici, seu Commenta-
rius in Physognomicon Aristotelis,
Arabice. 98. LIX.

ALI, filii Abu-Talebi.

Sortilegium Arenarium. 132. LXXIX.
Apophthegmata, eorumque Paraphrases
Persicae, Arabicae. 478. DIX.
Centiloquium Arabicum cum paraphrasi
Persica & Turcica: sive Sententiae
mo-

INDEX SCRIPTORVM

- morales, & Apophthegmata centum. 145. 146. XCVI.
- ALI AL-TARAVLSII SENIORIS.**
Tractatus Chimico-Medicus, cui titulus Ornamentum Sapientis, Arabice. 362. CCXXXVII.
- ALI BEN AL-EMADII APHCANISSAEI, Alepini, Sciapheitae.**
Enumeratio, & Explicatio Praeceptorum Legis Mahometanae, Arabica. 307. 308. CLVII.
- ALI CVSCICI AL-MENANI.**
Observationes Astronomicae in Tabulas ccl. Motuum caelestium Abul-Vafa Mahometis, cognom. Buzgiani, Mathematici celeberrimi, Arabice. 198. CXX.
- ALI EBN AL ABBAS, natione Persae, Archiatri.**
Tractatus de Medicina, cui titulus: Liber omnia complectens, quae ad artem Medicam spectant, in duas partes Theoricam & Practicam divisus, Arabice. 367. 368. CCXLVI.
- ALI, filii Davidis, Medici, Geometrae, & Poetae.**
Compendium Libri de Medicina, Arabice. 356. CCXXVII.
- ALI, filii Moyse, cognom. IMAM AL-REDHA.**
Epistola, five Tractatus Aureus de Medicina, Arabicus. 375. CCLX.
- Abu-ALI HOSAINI ABDALLAE EBN-SINAE, Avicennae,**
Liber Indicationum & Prognosticorum, seu Philosophia Arabico-Syriaca. 327. CLXXXV.
Eiusd. Opuscula Logica, Physica & Metaphysica, Arabice. 330. CLXXXVIII.
Eiusd. Canonis Medicinae Lib. I. de Sanitate tuenda, Arabicus. a 342. ad 347.
Eiusdem: Canonis Medicinae Liber II. Arabice. 348.
- Eiusd. Compendium Canonis Medicinae, Arabice. 347.*
Canonis eiusdem Pars VI. Arabice. 348. omnes vide a Cod. CCIX. ad CCXII.
Canon Medicinalis integer, Arabicus. 349. CCXV.
Eiusd. Canonis Pars II. Pars III. Pars IV. Pars V. Arabice. a pag. 350. ad 352. & a Cod. CCXVII. ad CCXXXIII.
Item pag. 360. CCXXXIII. & pag. 363. CCXXXIX.
Eiusd. Tractatus de Venenis, & eorum curatione. 352. CCXXII.
Eiusd. Logica, Physica, & Metaphysica, Arabice. ibid.
Eiusd. Carmina de Anima. ibid.
Eiusd. Canon Medicinalis cum Commentario Gelaeddini. 359. CCXXXI.
Fragmentum Libri Negiat, seu Liberatio, Arabice. 360. CCXXXIII.
Canon Medicinalis cum Commentario Arabico Alaeddini Abul-Hafani. ibid. CCXXXIV.
- Abu ALI ISMAELIS, cognom. EBN-IANNAI.**
Serr al-Sanba, h. e. Secretum Artis, five Grammatica Arabica cum Commentario. 419. CCCLX.
Eiusdem: Poëma in laudem Mahometis Pseudoprophetae. ibid.
- Abu ALKASEM AL-HARIRI.**
Sermones quinquaginta communes Morales, variis in locis habiti, Arabice. 127. LXXII.
- ALPHADELI Diaconi.**
Versio in Arabicam linguam Expositionis S. Ioannis Chrysostomi in Psalmum VI. 85. XLVIII.
- ALPHARABII Mathematici.**
Tractatus de Astronomia. 395. CCXCIII.
- AMINI BEN ABDALLAE ARADII Bocharensis.**
Commentarius in Fundamenta & Articulos Religionis, & Iuris Moslematici, Arabicus. 315. CLXIII.

Am.

E O R V M Q V E O T E R V M.

AMMONII ALEXANDRINI.

Canones Harmonici Evangeliorum Tab.
xviii. comprehens. 2. I.

AMRI THAALABENSIS.

Poëmata Arabica, itemque aliorum in-
signium Poëtarum. 481. DXXIII.

ANASTASII Presbyteri Sinaitae.

Apophthegmata de divinis rebus, &
vitae Monasticae officiis. 97. LIX.

C O D I C E S

QVI OPERA ANONTMORVM
SCRIPTORVM CONTINENT
ordine alphabetico.

Abecedarium Arabicum. 77. XXXVII.
Abecedarium Arabicum adiunctis Voca-
libus. 438. CCCXXVIII.
Antiphonarium ex utroque Testamento,
& ex Hymnis SS. Iacobi Sarugensis,
Ephraem Doctoris, & Balei, iuxta ritum
Ecclesiae Iacobitarum. 75. XXXV.
Apocalypsis S. Ioannis. Apost. & Evan-
gelistae, e lingua Graeca in Arabicam
conversa. 71. XXIIX.
Apologia Christianae Religionis, Ara-
bice ex Libris variorum Auctorum,
contexta. 113. 114. LXIII.
Apostolorum xii. Anaphora, seu Li-
turgia. 91. LIV.
Artis Medicae, Lib. IX. Persice. 370.
CCLII.
Ars Metrica, sive Tractatus de Metris
Persicae Poëseos. 146. XCVI. 478.
DIX.
Astronomicae Observationes celebriorum
Mathematicorum. 401. CCCXI.
Breviarium Feriale Maronitarum. 91.
LIV.
Breviarium Feriale Syriacum Sanctorum
Ephraem, & Iacobi Nisibensis. 78.
XXXVIII.
Breviarium Syriacum Ecclesiae Antioche-
nae Syrorum Iacobitarum, in quo
Officia, Ordines, Absolutiones, An-
tiphona. 74. 75. XXXV.
Canones Nicaeni LXXIII. translati a
Marutha Episcopo. 94. LVII.
Canonum Index, & Collectio. 98. 99.
LX.

Cantica Veteris Testamenti, cum inter-
pretatione Arabica. 64. XXII.

Carmina Moralia varia, e Persico ser-
mone in Turcicum conversa. 135.
LXXXIV.

Carmina sacra ad vitae perfectionem,
conducentia, Arabice. 81. XLII.

Carmina varia Amatoria. 479. DXIV.

Carmina varia, Arabica, descriptionem
plantarum, & volucrum, quae in
Aegypto, Syria, ac Mesopotamia oc-
currunt, continentia. 219. CXXXIV.

Carmina varia in laudem Sultani Maho-
metis, filii Amuratis. 132. LXXIX.

Carmina varia, Persica, Ethica, & Po-
litica. 147. C.

Carmina varia Persica collecta. 479.
DXII.

Carmina varia, Persica, Turcica, &
Arabica. 480. 481. Vide Codd. DXV.
DXVI. DXX.

Carmina varia Turcica in laudem Soli-
mani II. Turcarum Imperatoris xi.
200. CXXIII.

Collectanea Poëtica, Persice, & Turci-
ce, addita ad oram Codicis Arabica
interpretatione. 483. DXXVI.

Collectio Iuris Mahometici, iuxta placita
Scholae Sciaphenticae. 322. CLXXV.

Collectio variorum experimentorum ad
invocandos & adiurandos Daemones,
Arabice. 376. CCLXIII.

Commentarium in Poëma Arabicum,
Sciarupheddini, vulgo *Bordab* adpel-
latum, Arabice. 481. DXX.

Commentarium Turcicum in loca diffi-
cilia Poëmatum Saadi Scirazitae Ro-
sarum Horti. 137. LXXXIX. de quo
vide pag. 134. 135. 136. 139.

Commentarius in Cosmographiam Vlug-
Beghi, filii Sciahruki, Tartatorum,
Principis, Arabice. 396. 397.
CCXCVIII.

Commentarius in Grammaticam Arabi-
cam, quae *Kaphia*, idest *Sufficiens*, in-
scribitur. 431. CCCIV.

Commentarius in Ius Morale Mahome-
tanorum. 146. XCVIII.

Commentarius in Librum Praedicamen-
torum & Perihermenias Aristotelis,
Arabicus. 330. CXC.

Commentarius in Librum, cui titulus
*Dialogus Magistri, & Discipuli de Re-
ligione*

INDEX SCRIPTORVM

- ligione Mahometana*, Arabicus. 341. 342. XCVIII.
- Commentarius Turcicus in selectiores Mahometanorum preces, & in aliquot Cap. ex Alcorano. 470. CCCCLXXXI. 475. D.
- Compendium Dialecticae ad mentem Aristotelis, Arabicum. 322. CLXXV.
- Compendium Geometriae ex Euclide, Arabicum, cum Commentariis Nassireddini Tufenfis. 386. CCLXXVII.
- Compendium Grammaticae Turcae, cum interlineari Latina interpretatione Ioannis Baptistae Raimundi. 416. CCCXLIX.
- Compendium Operis Medici *Continensis* dicti, quod Abu-Bacrus composuit, Arabice. 363. 364. CCXL.
- Compendium Physicae ex mente Aristotelis. 62. XVIII.
- Concilia SS. Patrum Aethiopica, ad usum Ecclesiae Habessynorum. 96. LVIII.
- Confessio Patrum de Verbi Incarnatione, Arabica, auctore Anonymo Iacobita. 124. LXIX.
- Constitutiones, seu Monita Apostolorum. 96. LVIII.
- Coptorum, seu Aegyptiorum menses ad Syriacos accommodati. 109. LXII.
- Corhar Giaphar al-Sadik: h. e. *Liber Sortium Mahometicarum*, ex traditione Giaphar Iusti, Arabice scriptus. 465. CCCCLVIII.
- Descriptio Alexandriae, & oppidorum Aegypti inferioris. 249. CXXXIX.
- Dialectica Arabice. 330. CLXXXIX.
- Dialectica & Metaphysica Arabice. 338. CXCIX.
- Dialogus Praeceptoris, & Discipuli, Liber Grammaticus, Exercitationes Linguarum Persicae & Turcae continens. 426. CCCLXXXI.
- Dictionarii Persici, Turcice expositi, Volumen I. & II. 415. CCCXLV. CCCXLVI.
- Dictionarium ad explicandas difficiliore voces linguae Arabicae, *Candelabrum lucens* inscriptum. 419. CCCLIX.
- Dictionarium Arabicum, Turcice explicatum. 427. CCCLXXXV.
- Dictionarium Persicum, Turcice & Latinae expositum. 409. CCCXXXII.
- Dictionarium Turcicum, Italice explicatum. 408. CCCXXIX.
- Disputatio de Religione Christiana, & Secta Mahometana. 123. LXVIII.
- Divinatoria de Horoscopus. 389. CCLXXXI.
- Diurnum, seu Orationes VII. Horarum pro Sacerdotibus Melchitis. 74. XXXIV.
- Ecclesiasticus, Syriace e simplici versione. 70. XXVII.
- Epistolae B. Pauli Apostoli. Syriace, cum interpretatione Garsciunica. 50. II.
- Arabice, e Copticis Codicibus translatae. 58. XIV.
- Aethiopicae. 58. 59. XVI.
- Arabice e Graeco. 64. 65. XXIV.
- Evangelia IV. Matthaei, Marci, Lucae, & Ioannis, Syriace exarata anno Christi DLXXXVI. pag. 1. & seqq. item 25. Cod. I.
- Evangelia IV. Domini Nostri Iesu Christi, Persice. 59. XVII.
- Evangelia IV. Domini Nostri Iesu Christi, Persice e Syriaco. 73. XXXIII.
- Evangelia Sacrosancta IV. Arabice e Graeco. 65. XXV.
- Evangelium D. N. I. Christi secundum Matthaeum, Persice e Graeco conversum. 62. XX.
- Evangelium Infantiae Domini Nostri Iesu Christi. 72. XXXII.
- Evangelium S. Matthaei Persice versum e Syriaco. 64.
- Evangelium S. Matthaei Syriacum. 72. XXXI. Capita IV. priora Evangelii S. Marci. *ibidem*.
- Evangelia, & Preces communes, Arabice. 81. XLII.
- Epitome Gulittani, seu Florilegium *Horsi Rosarum*, Poëmatis Saadi Schazitae. 137. XL. de quo vide pagg. 134. 135. 136. 139.
- Excerpta ex Avicennae Canone Medicinali, de morbis, eorum causis, & symptomatibus, Arabice. 375. CCLX.
- Explicatio Alcorani, seu in eum Commentarius Arabicus. 467. CCCCLXVII.
- Explicatio Libri Mugiaz, editi ab Alaedino, alius Abul-Hatam, qui contraxit totum Opus Medicum Canonem Avicennae, Arabice. 372. CCLIV.

Ex.

E O R V M Q V E O T E R V M.

- Expositio** 122v11. Dei Nominum, Arabice. 376. CCLXIII.
- Expositio** Precum ex Alcorano, Arabice. 472. CCCXCIV.
- Explicatio** Turcica Orationum selectarum, & Capitulorum ex Alcorano. 467. CCCCLXIX.
- Formulae** scribendarum Epistolarum, Turcice. 439. CCCXXXIII. 440. CCCXXXVII. 479. DXIV.
- Formulae** Epistolarum, Turcice. 427. CCCLXXXVI. CCCLXXXVII.
- Fragmenta** Commentariorum in Pentateuchum, Hebraice. 486. DXXXIII.
- Fragmenta**, & Collectanea diversorum Poëmatum Persicorum, Arabicorum, & Turcicorum. 478. DX.
- Fragmentum** Commentarii in difficiliora Alcorani loca. 146. XCVII.
- Fragmentum** Lexici Arabici, cui subiungitur: Tractatus Grammaticus Orthographiae, Arabice. 413. CCCLVII.
- Fragmentum** Lexici Arabici, Latine e regione explicati. 421. CCCLXV.
- Fragmentum** Operis Magici Arabico-Turcicum, continens varia secreta superstitiosa. His adiunguntur: Preces variae superstitiosae, Telesmata, & Amuleta. 378. CCLXVIII.
- Geneseos** Liber e Graeca Septuaginta Interpretum versione. 58. XV.
- Glossaria** ad varios Libros Libros Novi Testamenti. 410. CCCXXXVII.
- Glossarium** in Libros Novi Testamenti, in quo voces, quae in Coptica antiqua versione, facta secundum Graecos Codices occurrunt, explicantur, Arabice. 413. CCCXXXIX.
- Glossae** in Cantica Veteris, & Novi Testamenti, quae in Liturgiis in usu sunt, Coptice, & Arabice. 413. CCCXXXIX.
- Grammatica** Arabica. 56. X.
- Grammatica** Arabica in Partes vi. divisa. 409. CCCXXXIII.
- Grammatica** brevior. 410. CCCXXXVII.
- Grammaticae** Arabicae Rudimenta: quibus subnectitur alia eiusdem Linguae Grammatica, Turcice explicata. 424. CCCLXXVI.
- Grammatica**, & breve Lexicon Linguae Persicae. 435. CCCCXVIII.
- Grammatica** Linguae Arabicae, Turcice exposita. 436. CCCCXII.
- Haikal Mobarak**: h. e. *Templum benedictum* Liber Precum. 472. CCCCLXXXVIII. 474. CCCXCVI.
- De** heriscunda hereditate iuxta gradus consanguinitatis, Liber Iuridicus Arabice. 317. CLXX.
- De** Heroicis, & Amatoriis Rustami cum Saraba Caicaoufi Regis filia, Poëma Persicum. 131. LXXVIII.
- Historia** bipartita Patrum, & Prophetarum, Turcice. 210. CXXX.
- Historia** Iosephi, cognomento *Iussi*, filii Abrahami Patriarchae, Arabice. 208. CXXVI.
- Historia** Mahometis Pseudoprophetae, & Sociorum eius, Arabice. 219. CXXXIV.
- Historia** Metrica, Arabice, cui titulus: *Mare rerum mirabilium, in quo vitae, & res gestae Heroum, qui apud Persas & Arabes claruerunt.* 376. CCLXIII.
- Historia** Metrica Chosroae Regis Persarum, & Mariae Christianae, Mauricii Imperatoris filiae, ex Poëmate Persico Neami Samarkandaei. 249. CXXXIX.
- Index** Alphabeticus Medicamentorum, Italico sermone, cum explicatione Hebraica. 484. DXXX.
- Index** Iurisperitorum. 322. CLXXV.
- Index** Librorum, Tractatum, Capitulum, Sectionum, & rerum, quae in Medicinali Avicennae Canone continentur, Arabicus. 368. CCXLVIII.
- De** Iudiciis sublimibus Signorum caelestium, Arabice. 404. CCCXIX.
- Institutio** Artis Medicae, Turcica. 373. CCLVII.
- Institutiones** Grammaticae Hebraicae. 486. DXXXIII.
- Institutiones** Linguae Hebraicae. 432. CCCCVII.
- Institutiones** Morales ex Alcorano concinnatae. 133. LXXXI.
- Institutiones** Turcicae, ad varia Salgama, & Medicamina e simplicibus herbis concinnanda, ad valetudinem sine Medicis tuendam. 219. CXXXIII.
- Institutio** pro Coniugatis, cui titulus: *Morfiad Almottabim*, Arabice. 318. CLXXI.

e

In-

INDEX SCRIPTORVM

- Interpretatio Arabica Poëmatís Moralis Persici, Saadi Scirazitæ, quod *Gulistan*, idest *Rosarum Hortus* inscribitur. 480. DXIX.
- Kabernam Nameh*, sive Historia fabulosa veterum Heroum, e Persico in Turcicum sermonem conversâ. 152. CIV.
- Kalendarium Arabicum cum Tabulis X. Astronomicis motuum VII. Planetarum: adcedunt, Collectanea Turcica de Arte Geomantica, quæ speciem continet divinationis per puncta. 398. CCCIV.
- Kalendarium ex Latino in Armenum conversum. 38. VII.
- Kalendarium Sanctorum per anni circulum, iuxta ritum Ecclesiæ Maronitarum. 71. 72. XXX.
- Kalendarium Sanctorum per integrum annum, Syriacum, iuxta ritum Ecclesiæ Antiochenæ Syrorum Iacobitarum. 78. XL. 85. XLVIII.
- Kalendarium Sanctorum per annum, Arabice. 81. XLII.
- Kalendarium Sanctorum, Syriacum, per integrum annum, additis variis Hymnis & Benedictionibus. 91. LIV.
- Kalendarium Sanctorum, Ruthenicum per anni circulum, iuxta ritum Ecclesiæ Ruthenorum. 91. LVI.
- Kalendarium Turcicum, cum Tabulis divinatoriis, Turcice. a pag. 393. 395. 397. CCLXXXVIII. CCXCIV. CCCI.
- Kalendarium perpetuum Turcicum, cui adiuncta sunt: Fragmenta varia Astronomica, *Phal*, de sortibus eliciendis. 399. CCCVII.
- Katameros, i. e. *Psalmi & Lectiones*, ex Sacra Scriptura, iuxta ritum Ecclesiæ Alexandrinæ Coptorum. 53. VI.
- Laili al-Mirage, sive *Ascensio Mahometis Pseudoprophetae in caelum*. Historia est fabulosa, Arabice. 468. CCCCLXXII.
- Liber Kabbalisticus, Salomoni falso adscriptus, continens Capita selecta ex Alcorano, & Orationes superstitiones, Arabice. 475. DII.
- Liber *Seratb al-Mastakim*, h. e. *Via recta*: continens Tractatum de ritibus, conditionibus, & fructu Orationis, Turcice. 469. 470. CCCCLXXVII. 471. CCCCLXXXII.
- Missale Coptorum – Diaconale – Preces, & Orationes. 90. 91. LIII.
- Missale Romanum cum suo Kalendario ex Latino in Armenum conversum. 38. VII.
- Missale Syriacum iuxta ritum Ecclesiæ Antiochenæ Syrorum Iacobitarum, & Maronitarum. Continentur in eo: Odo Oblationis. Rubricæ generales. Anaphoræ, quas vide. 81. XLIII.
- Mohamedia, seu Tractatus de rebus Mahometanis. 46. XVII.
- Mohamedia, sive Vita, & Res gestæ Pseudoprophetae Mahometis, & quatuor eius Successorum, adiectis laudibus in Alcoranum, Carmine Turcico. 462. CCCCXLV. 463. CCCCXLVI.
- Novum Testamentum Syriacum, cum interpretatione Carsciunica. 50. II.
- Observationes Astronomicæ celeberrimorum Mathematicorum. Vide 401. CCCXI.
- Officium Feriale, Syriacum, Iacobitarum. 75. XXXV. 78. XXXVIII.
- Officium Magnæ Dominicæ Resurrectionis, Syriacum, iuxta ritum Ecclesiæ Syrorum Maronitarum. Officia alia item Sanctorum. Anaphora, idest Liturgia XII. Apostolorum. 80. 81. XLI.
- Officium Dominicæ, Syriacum, iuxta ritum Ecclesiæ Antiochenæ Maronitarum. 86. XLVIII.
- Officium Feriale, Syriacum, iuxta ritum Ecclesiæ Antiochenæ Maronitarum. 91. LIV.
- Onomastica. 410. CCCXXXII.
- Onomasticon præcipuas linguæ Arabicæ voces complectens, additis e regione Latinis vocibus. 421. CCCLXVIII.
- Opuscula de morbis particularibus, & medicamentis simplicibus ex Opere Abu-Bacri Mahometis, Arabice. 375. CCLX.
- Opusculum Astronomicum de Astrolabio, Quadrante, Planisphaerio &c. Ars divinatoria per litteras, signa, puncta, & nomina, quam *Arenariam* vocant, Arabice. 406. CCCXV.
- Oratio Adami, primi hominum parentis, Arabice. 320. CLXXI.
- Orationes Arabico-Turcicæ ad usum Ma-

E O R V M Q V E O P E R V M.

- Mahometanorum. Vide pag. 469. 470. 471. CCCCLXXIV. CCCCLXXIX. CCCCLXXXV.
- Orationes Turcicae, superstitiosae, *Hamaiel*, sive *Amuleta* dictae. 472. CCCCLXXXVI. & in sequentibus Codicibus. 491. 492.
- Orationes variae, ex Latino in Arabicum sermonem conversae a Georgio Archiepiscopo Damasci. 88. LII.
- Ordo Baptismi Syriacus, iuxta ritum Ecclesiae Iacobitarum. 82. 83. XLIV.
- Ordo Benedictionis Sponsi, & Sponsae, iuxta ritum Ecclesiae Syrorum Iacobitarum. 77. XXXVIII.
- Ordo Lampadis, Syriacus, sive Ritus ministrandi Oleum sanctum Infirmis, iuxta ritum Syrorum Iacobitarum, & Maronitarum. 87. LI.
- Ordo Missae, Syriacus, iuxta ritum Ecclesiae Antiochenae Syrorum Iacobitarum. Hymni, Antiphonae, & Responsorii. Kalendarium Sanctorum per integrum annum. 78. XL.
- Ordo Missae, Syriacus, iuxta ritum Syrorum Maronitarum. 81. XLII.
- Ordo Missae, Syriacus, iuxta ritum Ecclesiae Antiochenae Syrorum Maronitarum. 85. XLVII.
- Ordo Missae, Coptico-Arabicus, iuxta ritum Ecclesiae Alexandrinae Coptorum. 90. LIII.
- Paradisus Sanctorum Patrum, continens Vitas Anachoretarum. 97. LIX.
- Patrum Orthodoxorum Sermones Syriaci adversus Azyzum. 107. LXII. 123. LXVIII.
- Pentateuchus Moysis, Arabicus, ex versione Sahid Gaon Al Phiumi. 63. XXI.
- Pentateuchus Moysis, Syriacus, vulgatae editionis. 52. V.
- Poëma Persicum de professione Moysis Prophetae ad montem Thabor. 140. XCIV.
- Poëma Persicum de laudibus Virorum Illustrum, & Poëtarum, qui in Perside floruerunt. 482. DXXV.
- Poëmata Turcica. 147. CI.
- Poëmata varia, & Observationes in Ascendentia nativitatis, & in artem divinatoriam, quam *Arenariam* vocant. 397. CCCI.
- Poëma Turcicum in laudem Senioris Giaphar, cognom. *Sadik*, idest Iusti. 209. CXXVII.
- Poëma Turcicum in laudem Aisae, uxoris Pseudoprophetae Mahometis. 480. DXVII.
- Poëtarum septem Arabum celebriorum. Poëmata Arabica, sub titulo *Ketar al-Nobafi*, sive *Ros Plantarum*. 481. 482. DXXIII.
- Praefatio de tradita Iudaeis Lege, deque eius continuatione, Doctorumque successione, a Moyse ad excidium usque Hierosolymorum. 57. XII.
- Preces variae, Arabicae, e diversis Alcorani locis collectae. 471. 472. & seq. CCCCLXXXII. CCCCLXXXIII. & sequentibus Codicibus.
- Professio Fidei Orthodoxae ab Orientalibus emittenda, dum ad Apostolicae Sedis communionem admittuntur. 77. XXXVII.
- Prolegomena quaedam, Arabice. 360. CCXXXIV.
- Promptuarium Medicamentorum, Arabicum, ex Galeno, seu Meisuae Antidotario, Arabice. 359. CCXXXII.
- Prophetarum maiorum, & minorum, Liber Arabicus in quatuor Partes divisus. 57. XIII.
- Psalmus Davidis XXI. Arabice. 221. CXXXVII.
- Psalmorum Davidis, editionis Syro-Graecorum. 37. V.
- Psalmorum Davidis Index. 31. IV.
- Psalmorum Davidis Arabica interpretatio Abdallae Ben al Phadelis, Diaconi Melchitae. 64. XXII.
- Psalmorum Liber Arabicus textui Hebraico consentiens, cum argumentis. 70. XXVIII.
- Psalterium Davidis Arabicum, e Graeco conversum. Cantica Veteris, & Novi Testamenti. 73. XXXIV.
- Psalterium Syriacum in quinque Libros divisum. 31. IV.
- Regulae Xenodochii, & Scholae Nisibensis. 95. LVII.
- Revelatio Arcanorum, sive Tractatus Philosophicus, Arabicus. 340. CCIII.
- Rudimenta Grammaticae Syriacae, Latine exposita. 430. CCCXCIX.
- Sacrosancta quatuor Evangelia, Arabice,

INDEX SCRIPTORVM

- ce, e Graecis seu potius Copticis Codicibus expressa. 62. XX.
- Salutationes Aethiopicae ad Iesum, & Virginem Mariam, ad usum Habessynorum. 92. LV.
- Sanctum Iesu Christi Evangelium, Syriace exaratum anno Christi DCCLVII. in urbe Edessa in Mesopotamia. 28. III.
- Scholae Coenobii superioris Canones triginta quatuor. 95. LVII.
- Secreta centum Medica, totidemque Theurgica, Arabice. 219. CXXXIV.
- Sermones Syriaci adversus Azyum, benedictionem falsi, immolationes taurorum, Patribus Orthodoxis & Iacobitarum Ecclesia attributi. 107. LXII.
- Sortilegium Turcicum. 320. CLXXI.
- Spiritus Gratias*: h. e. Compendium Logicae, & Metaphysicae, Hebraice. 485. DXXXII.
- Symbolum Apostolorum, & Nicaenum. Oratio Dominicalis. Psalmi Davidis. Precationis Philoxeni Mabugenensis versio e Syriaco in Arabum. 89. LII.
- Synodi Nicaenae Canones LXXXIV. Arabice. 93. LVII.
- Synodus Maronitarum auctoritate Gregorii XIII. Pont. Max. celebrata in Coenobio S. Mariae de Kannubin. anno Christi 1580. ~ 117. LXV.
- Tabulae Astronomicae ad Kalendarium perpetuum Mahometanorum, Persice, iuxta reformationem, & observationes Gelaleddini. 385. CCLXXVI.
- Tabulae Astronomicae motus Solis in annis Arabicis Epochae Hegirae. 389. CCLXXXI.
- Tabulae Astronomicae xli. motuum, septem Planetarum iuxta observationes Samarkandae factas, Arabice. 390. CCLXXXIII. 397. CCXCIX.
- Tabulae Chronologicae, & Historicae, Arabice. 212. CXXXI.
- Tabulae Lunationum, & Ascendentium, Arabice. 133. LXXXI.
- Tabulae Lunationum, & Ascendentium, cum Kalendario Sanctorum ad usum Coptorum, Arabice. 385. CCLXXVI.
- Tabulae tres Genealogiam Domini exhibentes, Arabice. 221. CXXXVII.
- Tacnim*, idest Directio, seu Ephemeris Arabica ann. Graecorum 1868. ~ 398. CCCII.
- Tabulae Lunationum, & Ascendentium Turcice, cum Arabica interpretatione. *ibidem*.
- Variae Epistolarum, & Libellorum supplicum formulae Turcicae. 428. CCCXCI.
- Variae Tabulae, & Ephemerides, Arabice. 391. CCLXXXV.
- Vaticinium Arabicum de diuturnitate Imperii Moslemanici usque ad consummationem saeculi. 320. CLXXI.
- Vetus Testamentum Syriacum, versione Alexandrinae. 49. 50. I.
- Vita Abrahami Syri, cognom. *Ephraemi*, Patriarchae Alexandrini xxi. 153. CVI.
- Vita Hachemi Monachi sub eodem Patriarcha. 154. *ibidem*.
- Vita Mahometis Prophetae, Turcica, ex Chronico Arabico, ut videtur Scehabeddini Acmet Ebn Noveiri decepta. 155. CVIII.
- Vita S. Claudii, filii Regis Ptolemaei, ex relatione Anastasii eius socii. 207. CXXV.
- Vitae SS. Anachoretarum. 97. LIX.
- Vocabularium Arabico-Latinum. 411. CCCLXIV.
- Vocabularium Chaldaico-Arabicum. 424. CCCLXXVII.
- Vocabularium Coptico-Arabicum. Nomenclator Copticus. 437. CCCCXXV.
- Vocabularium Persico-Turcicum, cum Latina interlineari explicatione. Phrasologia Persica. 433. CCCCX.
- Vocabularium Turcicum, & Arabicum per materias, & capita dispositum. 423. CCCLXXIII.

ANTONII SIONITAE.

Dictionary Arabic-Turcicum, Latine inter lineas explicatum in Part. II. divisum. 410. CCCCXXV.

APOLLONII PERGAEI.

Sectiones Conicae, Arabice. 380. 381. CCLXX.

Co-

E O R V M Q V E O P E R V M.

Conicarum Sectionum Libri tres poster.
v. vi. vii. Arabice, cum figuris. 385.
CCLXXV.

ARCHIMEDIS SYRACUSANI.

De Sphaeris, & Cylindro Libri II. Ara-
bice versi. *Bisfd.* Liber de dimensio-
ne circuli. — Assumta, sive Lemmata,
Arabice versa a Thabeto. 383. CCLXXI.
385. CCLXXV. 392. CCLXXXVI.

ARISTARCHI SAMII.

De magnitudinibus, & distantis Solis,
& Lunae cum figuris xvii. ex ver-
sione Cosmae, Arabice. 383. CCLXXI.
392. CCLXXXVI.

ARISTOTELIS STAGIRITAE.

Libri III. de Anima, e Syriaco in Arabi-
cum sermonem conversi. 123. LXVIII.
Vita eiusdem, Philosophorum Princi-
pis, Syriaca, ex variis Auctoribus
Graecis ab Anonymo collecta. 337.
CXCVI. Vide etiam Codices, qui
pagg. 322. 325. 327. 330. 341. indi-
cantur.

ASCLEPII, seu AERCVLAPII.

Tractatus de ascendentibus nativitatis &
horoscopo, cum figuris, interprete,
Cosma, Arabice. 383. CCLXXI. 392.
CCLXXXVI.

S. ATHANASII MAGNI, *Alexandrinus*
Patriarchae.

Homiliae tres, I. & II. in Pentecosten,
III. de Epiphania Domini, Arabice.
136. 137. LXXXVIII.

ATHIREDDINI *Abu Haian.*

Glossarium, sive Exercitationes Gram-
maticae in Alcoranum, Arabice. 435.
CCCCXVII.

ATHIREDDINI MOPHADELI, *Omari filii,*
Philosophi, & Medici.

Explicatio Isagoges Porphyrii, Arabice.
341. CCVIII.

AVERRAOS. Vide *Abul-Valide Ebn Ra-*
scedi. 325. CLXXX.

AVICENNAE. Vide *Abu-Ali Hosaini Ab-*
dallae. 342. CCIX.

AVTOLYCI.

Liber de Sphaera, quae movetur, cum
duodecim figuris, Arabice versus a
Thabet Ebn Korrah. *Item:* Liber de
ortu, & occasu Siderum inerrantium
cum xxxiii. figuris, Arabice versus ab
eodem Thabet. 383. CCLXXI. 392.
CCLXXXVI.

AZZEDDINI ZENGIANI.

Grammatica Arabica cum Commentario
Saadeddini. 431. CCCCII. Eadem
Grammatica, dicta *Tasrif*, seu de
verborum Arabicorum inflexione, cum
expositione, & commentario Saaded-
dini Mashudii. 434. CCCCXVI.

B

BABARI, *Chaldaeorum Patriarchae.*

Synodus Seleuciensis anno Christi 485.
celebrata. 94. LVII.

BACHI Poetae celeberrimi.

Divan: seu Collectio Poëmatum Tur-
cica. 135. LXXXV.

Abu BACRI, Osbomanis, filii Masudis,
filii Tagelscheriabi, Bagdadensis,
Haniphisae.

Tractatus de purificatione, munditie &
de balneis, Arabice, a pag. 309. ad 312.
CLXI.

Abu BACRI MAHOMETIS, filii
Zachariae Razi.

Opus Medicum Anonymi in compen-
dium redactum, Arabice. 363. CCXL.
Vide etiam MAHOMETES, &c. Cod.
CCXXVII. pag. 356.

Ebn BAITAR.

Tractatus Arabicus de Medicamentis
simplicibus, Arabice, ordine alpha-
betico.

INDEX SCRIPTORVM

betico collectus ex Dioscoride , Galeno , Razi & aliis ; sive Pars II. Libri simplicium medicamentorum . 352. CCXXIV.

BALANI .

Antiphonarium . 75. XXXV.

BARSVMAE SAPHI .

Vita Gregorii Bar-Hebraei , vulgo *Abulpharagii* , eius germani fratris , Syriace . 198. & seq. CXXII. Eiusdem Vitae Compendium , eodem Auctore , Syriace . 111. LXII.

S. BASILII MAGNI .

Liturgia Coptico-Arabica . 90. LIII.

BENASSALI .

Epitome Canonum Synodorum , Arabica . 97. LIX.

BORHANEDDINI , filii Kemaleddini .

Commentarius Arabicus in Logicam Negemeddini Cazuinensis , cui titulus *Epistola Solaris* . 340. CCIV.

BORHANEDDINI NAPHISII ,
filii Hanadi .

Commentarius in Librum Mahometis Samarkandaei de tota Arte Medica , Arabice . 365. 366. CCXLIII.

C

CADEKANI HANIPHITAE .

De Testimoniis Liber Iuridicus . *Eiusd.* Commentarius in Codicem , *Moderatorium Indis* inscriptum . 199. CLIII.

CADIZADIE ROMANI .

Observationes Astronomicae in Tabulas motuum septem Planetarum , Arabice . 390. CCLXXXIII.

CHALEDI , filii Abu-Baeri .

Commentarius in Grammaticam Arabicam Mahometis Al-Sanhagii . 422. 423. CCCLXIX.

COSTHAE , filii Lucas , Heliopolitani .

Versio e Syriaca in Arabicam Linguam Commentarii Galeni in Hippocratis Aphorismos , quos Honainus e Graeco in Syriacum convertit . 375. CCLX. *Eiusd.* Versio e Graeco in Arabicum , sermonem Lib. 111. Theodosii Tripolitani Sphaericorum , cum figuris . 381. 382. CCLXXI. 392. CCLXXXVI.

COTBEDDINI MACMUTIS SCIRAZITAE .

Tractatus Arabicus de morbis oculorum , illorumque remediis . 371. CCLIII. Compendium Astronomiae in Partes 111. divisum , Arabice . 394. CCXC. Donum Regium , sive Syntagma universae Astronomiae , Arabice . 399. CCCVI. Compendium Astronomiae Persicum , ex Al-Magesto decerptum , Persice . 403. CCCXV. Compendium Astronomiae Persicum , paucis explicans Tractatum Nassireddini Tusensis , Persice . 403. CCCXVIII.

COTBEDDINI MVLANA , *Raxensis* .

Commentarius in Logicam , cui titulus *Epistola Solaris* . 334. CXCH. Commentaria in Logicam , Arabice . 341. CCVI.

S. CYRILLI ALEXANDRINI .

Liturgia Coptice-Arabice exarata . 90. LIII.

D

DADIERIV , *Chaldaeorum Catholici* .

Synodus anno Christi 431. celebrata . 94. LVII.

Abu-DAHERI , Mahometis filii ,
Medici Tephlisensis .

Liber *Bisan Holm al-abdan* , idest Corporum Scientia , Arabice . 373. CCLVIII.

DAVIDIS MOSVLENSIS .

Tabulae Astronomicae amplissimae , Arabice concinnatae . 387. CCLXXIX.
DHALD-

E O R V M Q V E O T E R V M.

DHIARDDINI ABDALLAE, *filius Achmetis Mograbini, Melchitae.*

Liber de Medicamentis simplicibus, eorum natura, virtute, & utilitatibus, Arabice. 366. 367. CCXLIV.

DOMINICI SIRLETTI.

Lexicon Arabicum, Latine e regione explicatum. 431. CCCCH.

E

ELIAE BARSINARI, *Metropolitae Sobae, sive Nisibis.*

Grammatica Syriaca. *Eiusd.* Nomenclator Syro-Arabicus. 419. 420. CCCLXI. *Item*: Nomenclator Syro-Arabicus, addita interpretatione Latina, & Italica. 423. CCCLXX.

S. EPHRAEM, *Ecclesiae Syrorum Doctoris.*

Scalae Exercitationum, Hymni XLIX. de Sanctis, & Defunctis. 74. XXXV. Breviarium Feriale Syriacum. 77. XXXVI. 78. XXXIX.

Sermo contra immolationes in obitu Christianorum, & azymum. 107. LXVII.

Sermo Asceticus.

Sermones, de Poenitentia, & Compunctione: litteris Syriacis, sermone tamen Arabico exarati. 127. LXXI. 130. LXXVI.

EVCLIDIS.

Data, sive Theoremata Geometrica, Arabice, ex recensione, & interpretatione Nassifreddini Tusensis. 384. 392. CCLXXIII. CCLXXXVI.

Elementorum Libri XII. Arabice, cum fig. 388. CCLXXX. 392. CCLXXXVI.

Elementorum versio Arabica, quae cum Commentariis Nassifreddini edita est Romae Mediceorum Principum munificentia. 384. CCLXXII.

EVDOKII, *Presbyteri Isacolisae, Melitenfis.*

Vocabularium Syriacum. -- Tractatus de vocibus Syriacis aequivocis. -- Di-

stinctio vocum Syriacarum scriptura quidem similium, sed sensu differentium. 439. CCCXXXIV.

EVGENII, *Philosophi Constantinopolitani.*

Canones X. in laudem Deiparae Virginis Mariae. 74. XXXIV.

EVERBII PAMPHILI Caesareensis.

Epistola ad Carpianum de Harmonia quatuor Evangelistarum. I. 2. I.

Decem Canones Harmonici Evangeliorum. *ibid.* & 25. II. 28. III. 55. VIII.

Canones decem a Gregorio Bar-Hebraeo relati. 67. XXVI.

EZECHIELIS, *Patriarchae Nestorianorum.*

Canones XXXVII. Synodi habitae anno Christi 577. 94. LVII.

F

FACREDDINI ABN SCERGIAN, *Medici Bagdadensis.*

Compendium Artis Medicae, Arabice. 349. CCXIV.

FACREDDINI MAHOMETIS, *filius Omari, Razii.*

Liber Sapientiae, de Expositione Novissimorum, Turcicus. 332. CXCI.

FERIDEDDINI MAHOMET, *Hamdanensis.*

Pend Nameh, sive Liber Doctrinae Moralis, Persicus. 133. LXXX.

FIEVZABADII.

Lexicon Persico-Turc. 427. CCCLXXXIX.

G

GABRIELIS BARCLAI, *Lophadiensis Maronitae, Episcopi Nicosiae.*

Interpretatio Libri Raimundi Lulli de Kabbalistico auditu, Syriace. 386. CCLXXVIII.

GABRIELIS SIONITAE.

Interpretatio interlinearis Latina Libri Psal-

INDEX SCRIPTORVM

Psalmorum Davidis Arabici, e Syriaca simplici. 56. X.

GAIASSVDDINI.

Observationes Astronomicae in Tabulas motuum septem Planetarum, Arabice. 390. CCLXXXIII.

GALENI.

Expositio Libri Hippocratis de Natura hominis, & semine, Arabice. *Eiusd.* Libri vi. de valetudine conservanda, & de medicamentis simplicibus, addita Honaini versione &c. 354. CCXXVI. Opuscula quaedam Medica, interprete Honaino, Arabice. 361. CCXXXV. Libri vi. Arabici ex interpretatione e Graeco in Arabicum sermonem Honaini Medici Syri, eiusdemque Commentarius, seu potius Paraphrasis Arabica. 369. CCL.

GEMALEDDINI, cognom. *Al-BENARASHI.*

Commentarius in Avicennae Canonem Medicinalem, Arabice. *Eiusd.* Tractatus de Medicamentis simplicibus. 359. CCXXXI.

GEMALEDDINI GAGEDOVVANI.

Commentarius in Grammaticam Arabicam Gemaleddini. 421. CCCLXII. Commentarius in *Kaphiam*, seu Grammaticam Linguae Arabicae celebrem. 427. CCCLXXXVIII.

GEMALEDDINI MAHOMETIS.

Commentarius Arabicus in preces Mahometanorum, *Possessio bonorum* inscriptus. 140. XCIV.

GEMALEDDINI ROMARI.

Poëma Persicum ex Arabico conversum. 135. 136. LXXXVI.

GEMALEDDINI *Abu-Amru.*

Grammatica Arabica cum Commentario Radhieddini. 426. CCCLXXXIII.

GEMALEDDINI *Abu MAHOMETE*
ABDALLA.

Commentarius in Isagogen Porphyrii, & Dialecticam Aristotelis, Arabicus. *Eiusd.* Tractatus de genuina Arabismi pronuntiatione, & peritia. 341. CCVII.

GEMALEDDINI, *filii Abdallae al Thai.*

Grammatica Linguae Arabicae, cuius titulus *Alphia*. 422. CCCLXVII.

GEORGII AMIRAE, *Maronitarum*
Patriarchae Antiocheni.

Kalendarium Sanctorum per anni circum, Syriace. — Regulae pro inveniendi die Paschatis e Gregoriano Kalendario. 84. XLVI.

GEORGII, *Archiepiscopi Damasci.*

Orationes variae ex Latino in Arabicum sermonem conversae. 88. LII.

GEORGII, *Archiepiscopi Nicosiae.*

Psalterium Davidis Arabicum, e Syriaco conversum. — Cantica Veteris, & Novi Testamenti. — Paroemiae, seu Proverbia Moralia ex varijs Auctoribus collecta. — Recensio Decumarum Patriarchalium. — Kalendarium Sanctorum per anni circum &c. iuxta ritum Ecclesiae Antiochenae Syrorum Maronitarum, Syriacis litteris, sermone Arabico exaratum. 71. 72. XXX.

GEORGII, *Patriarchae Nestorianorum.*

Canones Synodi Dirinesis celebratae anno Christi 677. — 94. LVII.

GIAPHARI IVETI.

Tractatus de Horoscopis, & de varijs per litteras, signa, & nomina divinationum modis, Arabice. 376. CCLXIII.

Abu GIAPHARI MAHOMETIS.

Liber de Sphaera in plano describenda, Arabice. 384. CCLXXI. 393. CCLXXXVI.

GIA-

E O R V M Q V E O P E R V M.

- GIAPHAR SENIORIS, cognom. SADIK. Philosophia, Syriace inscripta *Mercatura pretiosa*, de Arte Logica, & Dogmatibus Philosophicis secundum principia Aristotelis, Syriace, cum Notis Harebi Monachi. 338. 339. CC. *Alia eius Opera recensentur, & indicantur*. 105. LXI.
- GIARALLAE MACVTIS, filii Omari, cognom. ZAMAKSIANI. Septem Horae Canonicae a Laicis recitandae, Arabice. 83. XLV.
- GREGORII BAR-HEBRAEI, Orientis Maphriani. Gregorii, Patriarchae Nestorianorum. Synodus, eiusque Canones, habita Seleucia anno Christi. 605. -- 94. LVII.
- Horreum Mysteriorum, five Commentaria in Sacram Scripturam, Syriace. Elenchus Sanctorum Librorum. Tabulae Chronologicae, & alia eius Opera. 65. & seqq. XXVI.
- S. GREGORII THAVMATURGI. Sermo de celebratione Noctis Ferae IV. 107. LXII.
- S. GREGORII THEOLOGI. Liturgia. 90. LIII.
- H
- Ebn-HAGEBI. Grammatica Arabica, *Kaphia* inscripta. 438. CCCCXXX.
- HATAGE, filii Meter. Versio Arabica Lib. XIII. Elementorum Euclidis. 388. CCLXXX.
- Abu-HAMZAS, filii Sabidi, Al-Azbari. Compendium Medicinae, Arabicum, cui titulus: *Collectio utilitatum corporis, & sanatio morborum hominis*. 363. CCXXXVIII.
- HAMZIS, Omari filii, Haniphat. Epitome Arabica Iuris Mahometanorum Haniphenfis, quod scilicet Abu-Hanipha conscripsit. 308. CLVIII.
- HANANI ADIABENI. Canones XXI. de Schola Nisibis. 95. LVII.
- GIAPHAR SENIORIS, cognom. SADIK. Tractatus de Astronomia. 43. X. Sententiae quaedam Morales ex Alcorano, Turcice. 130. LXXV.
- GREGORII BAR-HEBRAEI, Orientis Maphriani. Horreum Mysteriorum, five Commentaria in Sacram Scripturam, Syriace. Elenchus Sanctorum Librorum. Tabulae Chronologicae, & alia eius Opera. 65. & seqq. XXVI.
- Argumenta v. quibus Baptismi validitas ostenditur. 83. XLIV.
- Liber Directionum, Syriacus: five Epitome Ecclesiasticorum Canonum, & Legum Saecularium. 101. LXI.
- Epochae Martyrum inveniendae certa regula. 109. LXII.
- Grammatica parva Syriaca sub metro heptasyllabo, S. Ephraemo tributa. *ibid.*
- Epigrammata. 110. *ibid.*
- Catalogus Librorum. 111. *ibid.*
- Chronicon Arabicum, quod inscribitur Liber X. Dynastiarum, seu Compendium Historiarum ab Adamo usque ad Tartarorum Mogulensium imperium. In hoc LXVIII. Scriptores ab eodem Auctore citantur. 188. & seqq. CXVII.
- Chronicon Syriacum ad suam usque aetatem perductum, in Partes tres divisum, a pag. 190. ad 197. CXVIII.
- Grammatica Syriaca, cui titulus *Liber Splendorum*. 199. CCXXII.
- Philosophia Abu-Ali Bar Sinae Arabica, in Syriacum sermonem ab eo translata. 327. 328. CLXXXV.
- Butyrum Sapientiae: alias *Liber magnus Sapientiae Sapientiarum*, five Philosophia Syriaca bipartita ad mentem Aristotelis: cuius Pars I. 328. CLXXXVI. Pars II. 329. CLXXXVII.

INDEX SCRIPTORVM

BEN-HATHADI, *sem* ABUL MONID.

Traſtatus de Pharmacopoea, Arabice,
Menag al Dorvan, ideſt Praxis Offici-
nae inſcriptus. 358. 359. CCXXX.

HAREBI *Monachi*.

Adnotationes in Philoſophiam Gregorii
Bar-Hebraei, Arabice. 339. CC.

HARETH, *filii Senan, Ben Sabab*.

Verſio Arabica Libri Salomonis. 61.
XVIII.

HASAB ALLAH *Mograbini, ſive*
Africani.

Liber de Arte Chymica, cui titulus:
Lux oculorum, Arabice. *Eiuſd.* Tra-
ſtatus de arte conficiendi aurum. 375.
CCLXI.

ABU-HASANI ALI, *Georgiani*.

Explicatio Articulorum Fidei Mahome-
ticae, Arabica. 467. CCCCLXVIII.

ABU-HASANI ALI, *Nafciaburenſis,*
cognom. IMAM AL-VAHEDI.

Pars prima Commentarii in *Diwan*, ſive
Collectionis Poëmatum Arabicorum,
Motnabbi celebris Poëtae apud Ara-
bes, Arabice. 479. DXIII.

HASCIAMEDDINI ABRAHAMI, *cognom.*
AL-ASBARANI.

Arabicae Linguae Grammaticales Inſti-
tutiones. 432. CCCCVIII.

HASSANI BEN SCIAFFSCIAN, *Farduffaſi*
Tuſenſis.

Liber Regum, Perſicus: ſive Historia
veterum Perſiae Regum. 148. CII.

HATIREDDINI BAHERII.

Porphyrſii Iſagoge, Arabice. 337. CXCVI.

HAZIZI, *Mahometis filii*.

Traſtatus de homine, eiſque princi-
pio, & fine. 146. XCVIII.

HEBEDIESU, *Sobenſis Metropolitae*.

Epitome Statutorum Imperatorum Con-
ſtantini Magni, Theodoſii, & Leonis,
quae Ambroſio tribuuntur. 95. LVII.

HERMETIS HERMETVM

Liber, ſive Collectio variorum Traſta-
tuum ad Aſtronomiam iudiciariam,
& Kalendarium perpetuum ſecundum
Graecorum, Perſarum, Arabum, &
Coptitarum meſes pertinentium, Ara-
bice. 402. CCCXII.

HIPPARCHI.

Obſervatio Aequinotii Verni. 401. CCCXI.

HIPPARCHI TURCAE.

Poëmata varia Turcica in laudem Alco-
rani, Mahometis, eiſ Sociorum,
aliorumque Moſlemanorum. 470.
CCCCLXXVIII. 475. DIII. 481.
DXXII.

HIPPOCRATIS.

Liber de Natura hominis, & ſemine,
cum expoſitione Galeni Arabice, ex
verſione Honaini Philoſophi. 354.
CCXXVI.
Aphoriſmi in Libros VII. diſtributi ab
Honaino, cum Commentario, & ver-
ſione eiſdem, Arabice. 371. CCLIII.
376. CCLXII.

HONAINI, *filii Iſaac, Syri*.

Philoſophiae Syriacae Pars Prima, con-
tinens Porphyrii Iſagogen. Ariſtotelis
Organi Lib. 111. 322. 323. CLXXVI.
Pars II. continet Librum de Analytica.
324. CLXXVII.
Pars III. Dialecticam. 325. CLXXVIII.
Pars IV. Lib. 111. continet de Sophiſti-
ca, de Rhetorica, & de Poëtica. 325.
CLXXIX.
Porphyrii Iſagoge Syriaca, Libri Peri-
hermenias Ariſtotelis. 327. CLXXXIII.
Ordo Librorum, quos ſcripſit Ariſtote-
les: & Index Scriptorum Arabum,
& Syrorum. Ariſtotelis Liber Praedi-
camentorum Syriacus, ad eodem ver-
ſus. 337. CXCVII.

Ver-

E O R V M Q V E O P E R V M.

I

Versio e Graeco in Arabicum sermonem Librorum vi. Galeni de valetudine, conservanda, & de Medicamentis simplicibus. 354. CCXXVI.

Commentarius, seu potius Paraphrasis in praefatos Libros Hippocratis, & Galeni, Arabica. 354. 355. *ibid.*

Versio Libri Hippocratis de Natura hominis, & semine, cum Expositione Galeni, Arabice. 354. 355. 356. *ibid.*

Quaestiones Medicinales Arabicae, cum interpretatione, & Responsionibus Senioris Abul Kasemi Abdarrohmani. 357. CCXXVIII.

Interpretatio Arabica Opusculorum Claudii Galeni, & quorundam Medicorum. 361. CCXXXV.

Interpretatio e Graeco in Arabicum, sermonem Lib. VI. Galeni de sanitate tuenda. Commentarius, seu Paraphrasis Arabica in eisdem Libros. 369. CCL.

Commentarius in Librum I. Aphorismorum Hippocratis. 371. CCLIII.

Versio Arabica Libri Galeni de sanitate tuenda. 376. CCLXIII.

Versio Arabica e Graeco Datorum Euclidis cum 112. figuris. 382. CCLXXI. 392. CCLXXXVI.

Versio Arabica Lib. II. Archimedis Syracusani de Sphaeris, & Cylindro. De dimissione circuli. Versio Euclidis de proportionibus. Versio Elementorum Opticorum Euclidis. 383. CCLXXI. 392. CCLXXXVI.

Quadripartitum Ptolemaei Pelusiotae, Arabicum, cum emendatione, & recensione Thabet, filii Korrah. 401. CCCXIV.

HOSAINI ESTARABADITAE.

Compendium totius Artis Medicae, Arabicum. 374. CCLIX.

HOSAINI filii Ali, cognom. Ebn-Al KAHMAL.

Grammatica Arabica. 436. 437. CCCCXXIV.

Abu-HOSAINI SCIRAZITAE.

Observatio facta in urbe Persepoli. 401. CCCXI.

IADALLAHAE, Primatis Selenciae, & Ctesiphontis.

Synodus celebrata anno Christi 429. 94. LVII.

IACOB Ben Saied Ali.

Expositio Legis Mahometanorum. 44. XI.

R. IACOB, filii Mosi Benacsa, Hispani.

Explanatio in tertium ordinem Miscnicarum, auctore R. Mosi Maimonis, ex Arabica lingua in Hebraicam translata. 484. DXXVIII.

S. IACOBI APOSTOLI, fratris Domini.

Anaphora, sive Liturgia. 81. XLIII.

IACOBI BAR-SALIBAEI, Amidae Episcopi.

Homilia de Passione D. N. Iesu Christi, Syriace. 78. XL.

Anaphora, sive Liturgia. 82. XLIII.

Commentaria in Evangelium S. Lucae, Syriace. 85. XLVIII.

Eius Opera recensentur. 79. 80. XL.

IACOBI, Edeffae Episcopi.

Ordo Baptismi, Syriacus. 82. XLIV.

Versio e Graeca lingua in Syriacam Expositionis S. Io. Chrysostomi in Psalmum vi. -- Commentaria in Evangelium S. Lucae. 85. XLVIII.

Sermo de immolationibus. Sermo adversus azymum. Sermo adversus Armenos, Syriace. 107. 108. LXII.

S. IACOBI Nisibensis.

Breviarium Feriale Syriacum. 78. XXXIX.

S. IACOBI Sarugensis, Batnaram Episcopi.

Hymni xx. de SS. Martyribus, Syriace. 74. XXXV.

Homilia Metrica de Constantino fidei Imperatore, deque Synodo Patrum, CCCXVIII. Syriace. Alia eius Opera enumerantur. 85. 86. XLVIII.

Epi-

INDEX SCRIPTORVM

Epistola de Trinitate, & Incarnatione Verbi, Syriace. 123. LXVIII.

Homiliae iv. metricae, Arabice. I. De Angelo Paradisi Custode. II. De exitu Adae e Paradiso. III. De Adam, utrum mortalis, an immortalis creatus fuerit. IV. De Latrone dextero. 127. LXXI.

IAHIA, filii Mobadi Mograbini, sive Africani.

Grammatica Linguae Arabicae in Partes V. distributa. 414. CCCXLIII. 418. CCCLIV.

IAHIA, seu IOANNIS Ben-ADI.

Versio Lib. 111. Aristotelis de Anima e Syriaco in Arabicum sermonem. 123. LXVIII.

Abu-IAHIAE ISAE, filii Omari Tabaristanii.

Collectio variorum Experimentorum Artis Chymicae, Arabice. 377. CCLXV. Collectio amplissima Experimentorum Artis Chymicae, Arabice. 378. CCLXVII.

IBRAIMI Ben-Mofregi Tyrii.

Historia Alexandri Magni ex vulgari traditione Orientalium, Arabice. 220. CXXXVI.

R. IERVDAAE ABEN-THIEBEN.

Versio Compendii Logicae, & Metaphysicae, cui titulus *Spiritus Gratiae*, Opus Anonymi. 485. DXXXII.

IESVIABE ARZVNITAE, Chaldaeorum Catholici.

Rescripta, & Canones xxx. Synodi Seleuciensis anno Christi 588. celebratae. 94. LVII.

P. F. IGNATII AVRELIANENSIS, Sacerdotis Capuccini.

Thomae a Kempis de Imitatione Christi Lib. iv. versio e Latino in Arabicum sermonem. 133. LXXXII.

S. IGNATII, Episcopi Antiochiae.

De Feria 1v. maioris Hebdomadae. 107. LXII.

IGNATII NEHEME, Syrorum Iacobitarum Patriarchae.

Dissertatio de Calendario Romano, iussu Gregorii XIII. Pont. Max. recens edito. Tabula Numeri Aurei, Cycli Epactarum, & Festorum Mobilium, ab anno 1500. ad 1800. -- 116. LXIV. Computus Ecclesiasticus Festorum Mobilium. Tractatus de celebratione Diei Paschatis. Tractatus de Verbi Incarnatione ex sacris Litteris, Conciliis, & Patribus. 121. 123. LXVI. LXVII.

Kalendarium Syriacum ad usum Iacobitarum. 385. CCLXXVI.

Tractatus de Sphaera, sive Compendium Astronomiae, & Astrologiae, Arabice. 397. CCC.

S. IOANNIS Apostoli, & Evangelistae.

Anaphora, sive Liturgia. 81. XLIII. 85. XLVII.

IOANNIS BAPTISTAE RAIMVNDI.

Italica interlinearis interpretatio *Hortarum mirabilium* Arabice impressi. 197. CXIX. Vide *Abul-Abbas Acmet*.

Latina interlinearis interpretatio Libri *Tasripb*; sive de coniugatione verborum Arabicorum. 415. CCCXLIV.

Interpretatio interlinearis Compendii Grammaticae Turcicae Anonymi. Rudimenta Linguae Persicae, Latine e regione exposita. 416. CCCXLIX. CCCL.

Latina expositio Grammaticae Arabicae Rudimentorum, auctore Abdal Caheri. 417. CCCLII.

Interpretatio Latina interlinearis Institutionum Linguae Persicae, cuius auctor Abu Acmetes Ali, filius Mustaphae. 418. CCCLV.

Interpretatio Latina Tractati Alemami Senioris, sive *Tasripb* de Verborum Arabicorum inflexione. 422. CCCLXVI.

Interpretatio interlinearis Latina Lexici Persico-Turcici. 427. CCCLXXXIX.

In-

E O R U M Q U E O P E R U M.

Inrerpretatio Latina interlinearis Dictio-
narii Persici . 428. CCCXCII.
Arabica , & Latina interpretatio *Tasrif*,
sive Tractati Grammatici de Verbo-
rum Arabicorum inflexionibus . 428.
CCCXC. 430. CCCC.
Italica Explicatio Dictionarii Arabici .
429. CCCXCVII.
Lexicon , & Grammaticales Linguae Ha-
bessinicae Institutiones , Latine expli-
catae . 431. CCCC.V.
Vocabularium Turcico-Latinum . 435.
CCCCXVIII.

IOANNIS BAR-ALGARI.

Synodus Seleucia , & Canones xxviii.
an. Christi 900. - 95. LVII.

IOANNIS BAR-MAADANI.

Carmina dodecasyllaba de Dilectione
Dei , & Sapientiae . 108.

S. IOANNIS CHRYSOSTOMI.

Expositio Arabica in Psalmum vi. -- 85.
XLVIII.
Explicatio Decalogi Aethiopica. 96. LVIII.
Sermo de non comedendo azymo &c.
107. LXII.
Oratio exhortatoria ad Poenitentiam ,
Arabica. 130. LXXVI. Vide *Abdalla*
Ben-Alphadi .

IOANNIS, *filius Masovviah*, vulgo *MEEVE*.

Artis Medicae Liber II. cum eius Anti-
dotario , Hebraice ex Arabico conver-
sus a R. Theodoro . 484. 485. DXXX.

IOANNIS MARONIS , *Antiochiae*
Patriarchae .

Anaphora , sive Liturgia . 82. XLIII.

IOANNIS MOSCHI , *Monachi* .

Apophthegmata de divinis rebus , & vi-
tae Monasticae officiis . 97. LIX.

IOSEPHI ACCURENSIS , *Antiocheni* .

Grammatica Linguae Syriacae , Arabi-
ce ; litteris tamen Syriacis exposita .
440. CCCXXXVI.

IOSEPHI , *filius Gorionis* .

Historia Iudaeorum ex Hebraico in Ara-
bicum sermonem conversa , Lib. viii.
comprehensa . 152. CV.

IOSEPHI , *Patriarchae Nestorianorum* .

Canones xxiiii. Synodi Seleucia , an.
Christi 553. celebratae . 94. LVII.

IOSVE BARNVN , *Patriarchae*
Nestorianorum .

Synodus Seleucia celebrata , eiusque
Canones anno Christi 820. - 94. LVII.

Abu-ISAAC BANASSALI.

Collectio Canonum , Arabica , in duas
Partes divisa . 98. & *seqq.* LX.
Lexicon , seu Glossarium , Copto-Arabi-
cum . 411. CCCXXXVIII.

R. ISAACI ALBALAG.

Versio Libri Abu Acmetis Al-Gazali
de opinionibus Philosophorum , ex
Arabico sermone in Hebraicum . 486.
DXXXII.

ISAACI SCIADRENSIS , *Maronitae* .

Grammatica Linguae Syriacae , addita
Latina interlineari interpretatione .
416. CCCLI.

S. ISAAC .

Sermo damnans benedictionem salis .
107. LXII.

ISAB , *filius Ali*, cognom. *AL KAHHAL*,
hoc est Collyrii .

Tractatus de morbis oculorum , Arabi-
cus. Epistola ad Quaestiones quasdam
sibi propositas de morbis oculorum , &
eorum remediis, Arabice . 370. CCLII.

ISMAELIS SVLTANI.

Historia Regionum , Arabica , sive Chro-
nicon univertale cum Praefatione , in
Partes quinque divisum . 156. CIX.
In V. Chronicon Mosulmanorum . *ibid.*
Eiusdem Chronici continuatio . 157. &
seqq. CX.

R.

INDEX SCRIPTORVM

R. ISRAELIS TOLETANI.

Liber Praeceptorum Temporalium, Hebraice ex Arabico conversus. 487. DXXXVI.

K

KEMAL BASSAR.

Institutiones Iuris Mahometici, Arabice. 319. CLXVI.

KEMALEDDINI ABUL-BACA MAHOMETIS, filii Isae Demirii, Scripbae l. C.

Historia Animalium ordine alphabetico. 326. CLXXXII.

L

LEBID, aliis LABID AMRITAE.

Poëmata Arabica. 482. DXXIII.

LOTF-ALLAH, filii Abu Iosephi.

Vocabularium Persicum, Turcice e regione explicatum. 419. CCCLVIII.

Dictionarium Persicum divisum in duas Partes. 433. CCCCXII.

Expositio Persica Vocabulorum rario- rum, quae in scriptis Poëtarum oc- currunt, Persice. 478. DVIII.

M

MACMUTIS CODSI, seu Hierosolymitani.

Tractatus Asceticus de modo orandi Mosulmanorum, in Cap. 2. divisus. 132. LXXIX.

Arcana Theurgica. 133. LXXX.

MACMUTIS, filii Owari.

Commentariorum in Alcoranum, Ara- bice, *Kesfiaph*, idest *Descensio*, seu *Revelatio* inscriptorum, Pars I. & II. Arabice. 461. 462. CCCCXLI.

MACMUTIS KERDAN.

Poëma Morale Turcicum. 146. XCVIII.

MACHUTIS SCIRAZITAE.

Tractatus Astronomicus Arabicus. 398. CCCIII.

MAGEDIDDINI MAHOMETIS, cognom. PHIRVZABADISA.

Dictionarium Linguae Arabicae amplif- simum, quod inscribitur *Oceanus*, in duas Partes divisum. 408. CCCXXX.

MAHBUBI, Ben-Constantini Archiepiscopi Mabugensis.

Historia universalis, Arabice. Gesta- & Series Imperatorum Romanorum ab Augusto Caesare ad Andronicum II. Palaeologum, Historia Nationum Orientalium. Historia VII. Synodo- rum Oecumenicorum. Epitome An- naliarum Arabum, Persarum, Africa- norum, Hispanorum, & Syrorum. 213. CXXXII.

MAHOMETIS Abu Nasro Al-Pharabii.

Analyticorum Aristotelis interpretatio Arabica. 367. CCXLV.

MAHOMETIS AL-BATTANII, seu AL-BASEGNI.

Observationes. 401. CCCXI.

MAHOMETIS AL-BEHI.

Tractatus de Abbreviaturis in scriptu- ra Arabica usitatis. Problemata XXVI. Geometrica. Lexicon breve Arabi- cum. 430. CCCCI.

Abu MAHOMETIS AL-KASEMI, Hariraci.

Tractatus Grammaticus de Arabici ser- monis elegantia. 409. CCCXXXIV.

MAHOMETIS AL-RADHII.

Grammatica Linguae Arabicae. 437. CCCCXXVI.

Abu-MAHOMETIS, vulgo AL-HARIRI.

Opusculum metricum de Arabici sermo- nis elegantia. 441. CCCCXXXVIII.

MAHOMETIS, filii Chetiredдини.

Giavaher al-Chams: five *Gemmae quin- que*. Tractatus varias complectens Pre- ces

E O R V M Q V E O T E R V M.

ces a Mahometanis purioribus recitan-
das, Arabice. 473. CCCXCIII.

MAHOMETIS, filii Gelaleddini,
Chogendi.

Epistola nobilis, sive illustris, de variis
explicationibus Nominum divinorum,
& locorum Alcorani &c. Arabice. 468.
CCCCLXX.

MAHOMETIS Ben Aldamravi.

Tractatus Arabicus de laudibus Maho-
metis Pseudoprophetae. 140. XCIV.

MAHOMETIS Ben-Hagi.

Tractatus Medicus de modo, quo Aro-
matarii praeparare debent medicamen-
ta, ex variis libris collectus, Arabi-
ce. 365. CCXLII.

MAHOMETIS, cognom. AL-GANII
ARDESILENII.

Specimen Grammaticae Arabicae, prae-
sertim de vocibus homonymis, cum
Commentariis Abd. al Vahah, Hani-
phitae. 425. CCCLXXX.

MAHOMETIS, filii Abdallae, al Zebidaei.
Lexicon Verborum Arabicorum. 429.
CCCXCVIII.

MAHOMETIS, filii Abrahami, filii Isae,
cognom. MU LLA BALIO.

Commentarius in Kemal Bassae Iuris
Mahometici Institutiones, Arabice.
319. CLXXI.

MAHOMETIS, filii Davidis,
Al-Sanbagii.

Grammatica Arabica, dicta *Giarumia*,
seu *Agrumia*. 330. CLXXXIX.
Grammatica Arabica cum Commentario
Chalebi, filii Abu-Bacri. 422. 423.
CCCLXX.

MAHOMETIS, filii Hagi Eliae Danistan.
Brevis Institutio Linguae Persicae, cum
interpretatione Turcica. 430.
CCCCXXIII.

MAHOMETIS, filii Sciabarwardi.

Tractatus, regulas continens generales
Grammaticae Linguae Arabicae, &
Logicae cum observationibus Mula-
nae. 421. CCCLXIII.

Tractatus Grammaticae Arabicae, &
Logicae, additis observationibus Mu-
lanae. 433. CCCCXIII.

MAHOMETIS, filii Zachariae, Razenfi.

Liber Al Hani, hoc est *Continens* in-
scriptus de Medicina, Arabice. 356.
CCXXVII.

MAHOMETIS SAMARRANDABI.

Carmen Arabicum de recta Alcorani
lectione cum Scholiis Naseraddini.
320. CLXXI.

MAHOMETIS SENIORIS, Ismaëlis filii,
Iamanensis.

Liber de praestantia, ac dignitate Ia-
man, seu Arabiae Felicis &c. a pag.
203. ad 207. CXXIV.

MAHOMETIS TVSENSIS.

Commentarius in Al-Magestum Cl. Pto-
lemaei, Arabicus. 395. CCXCII.

MAIMONIDIS. Vid. Phadeli, Abu Omar
Cortabi. 370. CCLIII.

Al-MAHONIS.

Observationes. 401. CCCXI.

MANSORIS Al-HOSNI, filii Iosephi,
Aleptini.

Ersiad Al Edeu, sive Institutiones prae-
cantionis, & convocationis populi
ad quotidianas preces. Precandi ritus
Mahometanorum, & caerimoniae
iuxta Sciaphei doctrinam, Arabice.
a pag. 315. ad 318. CLXIV.

MANSORIS Ben-Ali.

Collectio Legum Mahometicarum ad he-
reditatem, & consanguinitatem per-
tinentium, Arabice. *Einsfd.* Tractatus
de

INDEX SCRIPTORVM

de moribus corrigendis, ac methodo studiorum, Arabicus. 320. CLXXII.

Abu MANSORIS Nisaburensis.

Tractatus per modum Praefationis in Librum Grammaticum Abul Phares, cui titulus *Doctrina Linguae Arabicae, & Secretum Arabismi*. 434. CCCCXV.

MAR-ABE I. *Nestorianorum Patriarchae.*

Canones XL. Synodi Cascarensis celebratae anno Christi 544. — 94. LVII.

S. MARCI Evangelistae.

Liturgia Coptico-Arabica. 90. LIII.

MAR DIONYSII BAR-SALIBAEI.

Sermo de non offerendo sacrificio, &c. 107. LXII.

MARUTHAE Episcopi.

Canonum Nicaenorum LXXIII. versio. 94. LVII.

MASHVDII, filii Sabdi.

Commentarius Arabicus in Alcoranum. *Eiusd.* Tractatus de Iure Mahometico. 462. CCCCXLIV.

MASSINI AL TORCHI, *sive TURCAE.*

Divan, sive Collectio Poëmatum Turcorum. 480. DXVIII.

Ben-MASVDIS, Tagelscheriabi filii, sive Othomanis Abubacri, Bagdadensis.

Tractatus de purificationibus, munditie, & balneis Mahometanorum, Arabice. a pag. 309. ad 312. CLXI.

S. MATTHAEI.

Evangelium Arabicum e Graeco. 56. XI.

MELCHISEDECH de Hasan-Cepha Presbyteri.

Vita S. Riscia, hoc est S. Alexii. 163. CXIII.

Lexici Syriaco-Arabici Pars I. II. & III. 413. CCCXL. 414. CCCXLI. CCCXLII.

MENELAI.

Sphaericorum Lib. III. cum figuris, Arabice. 384. CCLXXI. 393. CCLXXXVI.

Abu-MERVAN Ben-Vvalidi.

Liber Secretorum Artis Medicinae, Arabicus. 348. CCXIII.

Abu-MERVANIS ABDAL MALECHI.

Expositio, & administratio Medicamentorum, Arabice. 350. CCXVI.

MICHAELIS, Episcopi Meligenfis.

Synaxarium, sive Martyrologium Arabicum, continens *Acta Sanctorum* per annum, iuxta ritum Ecclesiae Alexandrinae Coptorum. a pag. 164. ad pag. 177. CXV.

Eiusd. Synaxarii, seu Martyrologii Arabici Pars II. a pag. 177. ad 187. CXVI.

R. MOYSIS, filii Maimonis.

Explanatio in tertium Ordinem Misnicarum, qui inscribitur *de Mulieribus*, ex Arabica lingua in Hebraicam, translata a R. Iacob Benacsa Hispano. 484. DXXVIII.

MOYSIS CADI ROMANI.

Euclidis Vita e Graecis Auctoribus excerpta. Commentarius in xxxv. figuras Elementorum Euclidis. Tractatus Astronomicus, Arabice. 388. CCLXXX.

MVLANAE LATIPHI, cognom. AL-CASTHAMVNI.

Ketab Tadbkerat al-Sciabara, sive Historia Poëtarum celebriorum, qui in Oriente floruerunt, alphabetico ordine digesta, Turcice. 477. DVI.

MVLANAE MESSINI.

Formulae scribendarum Epistolarum, Turcice. 429. CCCXVI.

MVLANAE SIAMANI.

Commentarium Turcic. Poëmatis Persici Feriredini Mahometus. 133. LXXX. Mv.

E O R V M Q V E O T E R V M.

MVLANAE ZADAE CATAINI.

Observationes in Tractatum Linguae Arabicae, & Logicae Mahometis, filii Sciaharvardi. 421. CCCLXIII.

MYSTAPHAE, filii Acmetis, Constantinopolitani.

Liber de Horoscopis Turcicus, excerptus ex Syntaxi Sapientum, hoc est ex Al-Magesto. 405. CCCXXIV.

N

NAAMANIS Abu-Haniphae.

Ius Mahometicum, sive Haniphense, cum Commentariis Anonymi. a pag. 250. ad 286. CXL.

NARSETIS, cognom. LEPROSI MAGISTRI. Canones XXII. de Schola Nisibis. 95. LVII.

NARZAMI SAMARKANDAEI.

Poëmata VI. Historica, quorum hi sunt tituli: I. *Thesaurus Mysteriorum*. II. *Arcana Amantium*. III. *Kofyn & Scirin*. IV. *Leila & Magiennu*. V. *Septem Fontes*. VI. *De praestantia Alexandri Magni*. 149. & seqq. CIII.

NASERADDINI ABIL-CASEMI Samarkandaei.

Scholia in Carmen Arabicum Mahometis Samarkandaei Hamdanensis, de recta Alcorani lectione. 320. CLXXI.

NASERI, filii Abulmocaremi.

Grammatica Arabica. 436. CCCCXXII.

Abul-NASERI, filii Mahometis, filii Abdarrobmani.

Tractatus de Opere sex dierum, Arabicus. 315. CLXIII.

NASERI, filii Nareddini Affciamafi.

Tractatus Astronomicus, cui titulus: *Numerus Stellarum, quae in signis duodecim Zodiaci occurrunt*. 398. CCCV.

NASERI MOGHAREZII.

Grammatica Arabica in quinque Partes divisa, cuius titulus *Luminare*, sive *Candelabrum elegantiae*, cum Commentario Tageddini Mahometis. 425. CCCLXXIX.

NASSAPHII SCIAPHEITAE.

Principia Ordinationum, sive Tractatus de Legis Mahometicae fundamentis, Arabice. 296. 297. CXLVIII.

Abu NASSAR MAHOMET, cognom. ALPHARABII.

Liber de Ethica, & Politica. 131. LXXVIII. *Alia eius Opera recensentur*. ibidem.

NASSIREDDINI MAHOMETIS, Hofaini filii, Tufenfis.

Tabulae Astronomicae Ilekanticae, sive Imperiales dictae, Persice. 379. CCLXIX.

Collectio, & recensio Arabica variorum Graecorum Auctorum de Rebus Mathematicis. 381. 382. CCLXXI. 392. CCLXXXVI.

Institutiones Astronomicae cum figuris. Commentaria in Compendium Geometriae ex Euclide, Arabice. 386. CCLXXVII.

Interpretatio, & Commentarius Al-Magesti Cl. Ptolemaei, Arabice. 391. CCLXXXIV.

Collectio variorum Auctorum de Rebus Mathematicis, Arabice, in duas Partes divisa. 392. CCLXXXVI.

Compendium Astronomiae, Persicum. 395. 396. CCXCV.

Elementa Geometriae ex Euclide collecta, Arabice. 396. 397. CCXCVIII.

Compendium Astronomiae, & Methodus conficiendi Tabulas Astronomicas, Persice. 400. CCCX.

Collectionis Operum Mathematicorum, Pars II. Arabice. 406. CCCXXVI.

R. NATHAN.

Liber de cultu Sanctuarii, Hebraice. 484. DXXIX.

INDEX SCRIPTORVM

NECCASCI MUSTAPHAE.

Fragmentum *Divan Sabi*, seu Collectionis Poëmatum Turcicorum, Arabicis litteris, partim Persico, partim Turcico sermone. 482. DXXV.

NEGEMEDDINI ALI Ben-Omari.

Dialectica Arabica, cui titulus *Epistola Solaris*. 335. CXCIV.

Logica, cui titulus *Epistola Solaris*, Arabica. 338. CXCVII. cum Commentario Borhaneddini, Arabice. 340. CCIV.

NEGEMEDDINI NASSARI.

Ius Mahometicum iuxta placita Acmetis, filii Hambali, Arabicum. a pag. 303. ad 307. CLVI.

NEHEMETALLAE, filii Acmetis, Persae.

Lexicon Persicum cum Scholiis Arabicis. 415. CCCXLVIII.

NEZAMI SAMARKANDAEI.

Poëma Persicum, *Isfandar Nameh* inscriptum, sive Historia Alexandri Magni. 220. CXXXV.

NICAENORVM PATRVN.

Sermo de Vita Monastica, ad quaestionem, &c. 96. LVIII.

NICOLAI.

Antidotarium, & alia ad rem Medicam spectantia, Hebraice ex Latinis conversa. 485. DXXX. 487. DXXXVII.

O

OMARI NAPHISENSIS.

Tractatus de Legibus Mahometanorum, iuxta placita Scholae Haniphiticae, Arabicus. *Eiusd.* De dogmatibus, & fundamentis Religionis Moslemanicae, deque Unitate Dei, eiusque attributis, cum expositione Saadeddini Ben-Hassani, Arabice. 321. 322. CLXXIV.

P

S. PETRI, Apostolorum Principis.

Anaphora, sive Liturgia. 81. XLIII.

PHADELI Abu Omar Cortabi, seu Cordubensis.

Tractatus Medicus de curandis vulneribus ex morfu, aut punctura venenatorum animalium, Arabice. 370. CCLIII.

Abu-PHERASCI HARETHI Hamadanensis, Poëtae.

Divan, seu Collectio Poëmatum Arabica. Adcedit Commentarius in hanc Collectionem Abu-Abdallae, filii Hosaini Hamadanensis. 477. DVII.

PHILOXENI Mabugensis, seu Hierapolitani Episcopi.

Baptismi ritus, pro baptizandis infirmis. 82. XLIV.

Precatio. 89. LII. eius Opera recensentur.

PTOLEMAEI PELUSIOTAE.

Syntaxis magna, sive Al-Magestum cum Arabica interpretatione, & Commentariis Nassireddini Tusensis. 391. CCLXXXIV.

Al-Magestum cum Commentario Arabico Mahometis Tusensis. 395. CCXCII.

Centiloquium Arabicum cum interpretatione Persica: cui Operi titulus: *Liber fractus*. 405. CCCXXII.

R

RABVLAE, Edessae Episcopi.

Cantus 2. de Virgine Maria, Dei Genitrice. 78. XL.

Sermo de Eleemosynis, &c. 107. LXII.

RADHIEDDINI MAHOMETIS ASTERABADII.

Commentarius in Grammaticam Arabicam Gemaleddini, quae *Kaphia* inscribitur. 426. CCCLXXXIII.

Ebn.

E O R V M Q V E O T E R V M.

Ebn-RAGIAE Copto.

Adtribuitur Opus: *Confessio Patrum de Verbi Incarnatione*, seu Collectio auctoritatum Patrum, & Episcoporum, praecipue Antiochenae, & Alexandrinae Sedis. 124. LXIX.

RAIES ACMETIS, filii Abrahami, Archiatri Iazidi.

Fundamenta Artis Medicae per Compendium, Arabice. 373. CCLVI.

RAIMVNDI IO. BAPTISTAE.

Interpretatio Latina interlinearis Actuum Apostolorum, Arabice & Graeco. 55. VIII.

RAIMVNDI LVLLI.

Liber de Kabbalistico auditu, Syriacus, cum figuris, interprete Gabriele Barclaio. 386. CCLXXVIII.

REIT AL-DAVDI, Constantinopolitani.

Institutio ad Meccanam peregrinationem rite secundum Mahometis praeceptum perficiendam. 209. 210. CXXVIII.

Abū RITVA HAIMANOT.

Sermo de observantia Sabbati. 96. LVIII.

S

SAADEDINI MASSUD, cognom. TAGTAZANII.

Commentarius in Grammaticam Arabicam Azzeddini al Zenziani, *Tasrif* inscriptam. 431. CCCCII.

Expositio Syntagmatis Grammatici Linguae Arabicae, sive Commentarius in *Tasrif* Azzeddini al Zenziani, Arabice. 434. CCCCXVI.

SAADI SCIRAZITAE.

Gulistan, idest *Hortus Rosarum*: Moralia complectens. 129. LXXIV.

Poëma, Persicum, cui titulus *Hortus Rosarum*, sive *Rosarium Polisticum*. 134.

135. LXXXIII. 136. LXXXVII. 139. XCII.

Poëma morale Persicum, *Gulistan*, idest *Rosarum Hortus* inscriptum, addita Anonymi interpretatione Arabica. 480. DXIX.

Alia eius Opera recensentur. 129. 130. LXXIV.

SABARIESV, Patriarchae Nestorianorum.

Canones xxvi. Synodi Seleuciensis, hab. anno Christi 596. -- 94. LVII.

SABTH AL MARDINI.

Tractatus de Astronomia, Quadrante, Astrolabio, & Calendario perpetuo Arabice. Adcedunt Carmina Turcica. 404. CCCXX.

SAHDEDDINI, filii Ali.

Tractatus Grammaticus de verborum Arabicorum inflexione. 426. CCCLXXXII.

SAHID GAON AL PHIVMI.

Pentateuchus Moylis Arabice versus. 63. XXI.

Al SAIED AL SCHERIF, Georgiani.

Explicatio alphabetica Vocabulorum ad Arabicam scripta intelligenda. 436. CCCCXXII.

SALHI. Vide *Abul-Abbas Asmer.* 197. CXIX.

SAMANNVDI.

Scala, seu Grammatica Linguae Copticae, Arabice explicata. 410. CCCXXXVII.

R. SAMVELIS, filii Iebudae, Abben-Thebbon.

Explicatio vocum, & terminorum diversorum Philosophorum, quibus usus est in versione sua ex Arabica lingua in Hebraicam Libri *Doctores Perplexorum* R. Mosi, filii Maimonis, Hebraice. 485. DXXXII.

Sci-

INDEX SCRIPTORVM

SEHABEDDINI ACMETIS.

Excerpta varia. 39. VIII.
Chronicon Arabicum. 155. CVIII.

Abu-SCIAMI ACMETIS, Hispabanensis.

Compendium Iuris Mahometici ex Responsis Prudentum, iuxta doctrinam Sectae Sciapheiticae, Arabice. 321. CLXXIII.

SCRIPH Abu-Abdallae Mahomet.

Recreatio Curiosi, sive Tractatus Geographicus in Partes VII. divisus, qui prodit sub titulo *Geographiae Nubensis*. 162. CXI.

SCIAHIDI.

Profodia Turcica, cum Grammatica eiusdem linguae. 478. DXI.

SCIAMSEDDINI ACMETIS, filii Solimani, filii Kemal-Bassae.

Institutiones Iuris Mahometici, Arabice. 319. CLXVI.

SCIAMSEDDINI AL-GIARNARI.

Tractatus de planisphaerio, elevatione, declinatione, longitudine, & latitudine Solis, & aliorum Siderum, Arabicus. 397. CCXCIX.

SCIAMSEDDINI MACMUTIS, Doctoris Asciaritae.

Commentarius in Institutionem Philosophico-Theologicam, a Cadi al-Basdawui editam, cui titulus *Ascententia luminum*. 334. CXCH.

SCIARAFEDDINI MACMUTIS, Meccensis.

Tractatus de Geometria, & Arithmetica Indorum, Arabice. 400. CCCIX.

SCIARAFEDDINI Abu-Abdallae Mahometis, al-Banfiri.

Poëma Arabicum, vulgo *Bordab* adpellatum, magno apud Mahometanos in pretio, cum Commentario Anonymi, Arabice. 481. DXX.

SEID Al-Scrighi Al-Georgiani.

Sermones Intellectuales, sive Opera Philosophica, Arabice. 326. CLXXXI.

Ebn SEID ALI.

Observationes ad expositionem Praefationis Operis Grammatici, inscripti *Candelabrum*. 425. 426. CCCLXXX.

SENDEBADI, Philosophi.

Liber de septem Viziris, hoc est Consiliariis, deque Magistro, & matre Regis, Turcice. 210. CXXIX.

SEVERI BEN MOCFA, Episcopi Asmonacorum.

Grammatica Linguae Copticae, seu Aegyptiacae, Arabice explicata. 411. 412. CCCXXXIX.

Mar-SEVERI, Patriarchae Antiochiae.

Ordo Baptismi, Syriacus. 82. XLIV.
Sermo ad Christianos. 107. LXII.
Epistolae Syriacae ad Varios. 128. LXXIII.

R. SIMONIS Ben Iochai.

Compendium Libri Zohar, qui continet Commentarium mysticum, & allegoricum in Pentateuchum, Hebraice. 485. DXXXI.

STEPHANI Armenorum Catholici, seu Patriarchae.

Prooemia IV. in Novum Testamentum. Commentarius in Evangelium S. Ioannis. 60. XVII.

T

TAGEDDINI MAHOMETIS.

Commentarius in Grammaticam Arabicam Naseri Motharezi, cuius titulus *Candelabrum elegantiae*. 425. CCCLXXIX.

TARAFAR BACRITAE.

Poëmata Arabica. 482. DXXIII.

S. TER-

E O R V M Q V E O P E R V M.

THAMET Ebn Korrah.

Versio Arabica Libri Autolyçi de Sphaera cum figuris xii. 382. CCLXXI. 392. CCLXXXVI.

Versiones eiusdem. *Vide p.* 383. CCLXXI. 393. CCLXXXVI.

Versio e Graeco Archimedis Syracusani de Sphaera, & Cylindro Lib. ii. 383. CCLXXI. 392. CCLXXXVI.

Item: De dimensione circuli. Autolyçi de ortu, & occasu Siderum inerrantium cum xxxiii. figuris; Versio Arabica. Euclidis Elementorum Opticorum. Archimedis Assumtorum, sive Lemmatum, Versio Arabica. Tractatus de Datis, sive Determinatis. 383. 384. CCLXXI. *Vide etiam pag.* 392. CCLXXXVI.

THEODORI, Patriarchae Antiocheni.

Homilia in laudem S. Claudii, filii Regis Ptolemaei. 207. 208. CXXV.

THEODOSII Imperatoris.

Statuta, Arabice. 95. LVII.

THEODOSII Tripolitani.

Sphaericorum Libri iii. cum figuris, e Graeco in Arabicum sermonem conversi a Costha ben Luca Heliopolitano. *Eiusd.* Tractatus de Habitationibus, cum xii. figuris, Arabice. Liber de diebus, & noctibus, cum xxx. figuris. 381. 382. CCLXXI. 392. CCLXXXVI.

Sphaericorum Libri iii. conversi a Costha Heliopolitano, Arabice, litteris Hebraicis. 486. DXXXIII.

THOMAE A KEMPIS.

De Imitatione Christi Libri iv. e Latino

in Arabicum conversi. 133. LXXXII. *Vide P. Fr. Igoatii Aurelian.*

TIMOTHEI, Patriarchae Alexandrini.

Praefatio, Arabice, in Lib. Salomonis. 61. XVIII.

TIMOTHEI I. Nestorianorum Patriarchae.

Canones xcvi. in Synodo Seleuciensi, anno Christi 804. ~ 94. LVII.

TRANCLUSGIANI Bagdadensis.

Tractatus Arabicus de Gradibus, sive de Prognosticis. 405. CCCXXII.

V

WADVDIS ACMETIS.

Tractatus Grammaticus de Verborum Arabicorum inflexione, cui titulus *Animorum recreatio*. 438. CCCXXIX.

Z

ZACHARIAE Caenienfis.

Tractatus de Oratione, & Purificatione, Arabice. 146. 147. XCIX.
Tractatus de mirabilibus Creaturarum, & Regionum Libris ii. comprehensus, Arabice. 154. 155. CVII.

ZER-A IACOBI Regis Aethiopum.

Praefatio ad Habessynos Hierosolymis commorantes. 96. LVIII.

ZOHAR, alijs DHOHAR, Moenitas.

Poëmata Arabica. 482. DXXIII.

ZOHAR. *Vide R. Simsonis Ben Iochai.* 485. DXXXI.

INDEX II.

270

CALLIGRAPHI

S I V B

SCRIPTORES CODICVM ORIENTALIVM

QVI IN HOC CATALOGO ADNOTANTVR
ALPHABETICO ORDINE RECENSENTVR.

◆◆ A ◆◆

ABDAL-ALMALECH, in urbe Cairo, exaravit Mograbinis litteris, & sermone Arabico, anno Christi 1238. Codicem CCXXXV. pag. 361. qui continet *Claudii Galeni Opuscula quaedam Medica*.

ABDAL-CADERVS, *Medicus Bagdadensis*, Arabice exaravit anno Christi 1537. & 1538. Codices CCXVIII. CCXXI. pag. 351. & Cod. CCXXIII. 351. qui continent *Avicennae, Canonis Medicinalis Partem III. IV. & V.*

ABDAL-HAZIVS CVRDAEVS, Arabice scripsit anno Christi 1482. Codicem CCL. 339. qui continet *Tractatum de Lapidibus pretiosis, & eorum utilitatibus, &c.* opus Acmetis Tiphascaci Caisensis.

ABD-ALNAR Hamadanensis, anno Christi 1480. Arabice scripsit Cod. CCLXX. 380. qui continet *Sensiones Conicas Apollonii Pergaei*, Arabice versas ab Abulphetabo Hispahanensi, quas edidit Ioannes Alphonlus Borellius.

ABDALLA, Davidis filius, anno Christi 1553. scripsit Arabice Codicem XVII. pag. 154. qui continet *Tractatum de mirabilibus Creaturarum, & Regionum*.

ABDALLA, filius Barsumae, Syriace,

scripsit partem Codicis CXXIII. 200. qui continet *Grammaticam Syriacam Gregorii Bar-Hebraei*.

Abu-ABDALLA MAHOMETES, anno Christi 1265. Mauritanicis litteris, & sermone Arabico exaravit Cod. CCLXXXII. 390. qui continet *Anonymi Tractatum de Mechanicis*.

Abu-ABDALLA MAHOMITES, Solimani filius, Arabice scripsit anno Christi 1553. Codicem CCCCLXXV. 471. qui continet *Tractatum de Oratore iuxta Scholam Haniphiticam*.

ABD-AL-OMARVS Adenensis, Arabice scripsit anno Christi 1589. Codicem CXCV. 335. qui continet *Abu-Acmetis Al-Gazalis Metaphysicam, & Theologiam*.

ABDARROHMANVS, filius Acmet, anno Christi 1315. Arabice scripsit Codicem CCXCI. 394. qui continet *Anonymi Tractatum Astronomicum*.

Idem: Arabice exaravit Cod. CCCCXLIX. 463. qui continet *Alcoranum*. Vide sequentes Alcorani Codices.

ABUL-NASERVS, Arabice scripsit anno Christi 1578. Codicem CLXIII. 315. qui continet *Amini Bocharensis Commentarium in fundamenta, & Articulos Religionis, & Iuris Moslematici*.

Ac-

SCRIPTORVM CODD. ORIENT.

ACMET, *filius Abdarrahmani, Hamalita*, scripsit Arabice anno Christi 1429. Codices CXLIV. CXLV. & CXLVI. pag. 293. & seqq. qui continent Abu Abdallae Bucharri Sciapheitae *Pandectarum Iuris Mahometici* Tom. III. IV. & V.

Idem: Sermone Arabico scripsit anno Christi 1464. Codicem CLXVIII. pag. 316. qui continet Abu Abdallae Bucharri *Pandectarum Iuris Mahometici* Tomum XXVI.

ACMET, *filius Mahometis*, anno Christi 1326. Arabice scripsit Codicem CCLXXXVIII. pag. 393. qui continet Apollonii Pergaei *Conicarum Sectionum* Lib. V. cum figuris, quos etiam ipse Arabice vertit.

Idem: Exaravit Codicem Arabicum, qui continet *Compendium Medicinæ* Abu Hamzae.

ACMET, *filius Mustaphae, Hadrianopolitaneus*, anno Christi 1568. Turcice exaravit, idemque auctor fuit Operis quod continet Codex CCLVIII. pag. 373. inscriptum *Corporum scientia*.

ACMETES, *filius Salehi al-Nadhuli*, Turcice exaravit anno Christi 1499. Codic. DXXII. 481. qui continet *Poëma Turcicum* de laudibus Mahometis.

ALI, *filius Osbmanis, Sciapheita*, anno Christi 1458. Arabice exaravit Codicem CCCXVII. pag. 403. qui continet Abul-Mansoris Tulensis *Tractatum de Arithmetica*.

ALPHARABIVS, *insignis Mathematicus*, anno Christi 1308. exaravit Arabice, idemque auctor fuit Cod. CCXCIII. pag. 395. qui continet *Tractatum de Astronomia*.

ALMALICH ALVAHAB, *ben Sciams Eddin de Hamdam*, scripsit Alcoranum Arabice, anno Hegiræ DCCCXCVIII. Christi 1492. pag. 46.

ANTONIUS STONITA, *Euphimiæ filius, Archipresbyter, & Monachus ex Eden*

Montis Libani, iussu Pauli V. Pont. Max. fuit Scriptor Codicis II. 51. Novi Testamenti Syriaci cum interpretatione Carsciunica, quem conscripsit in usum Ioannis Baptistæ Ramundi.

Idem: Syriacis litteris, & sermone exaravit Codices CLXXVI. pag. 322. CLXXVII. 324. & CLXXVIII. 325. qui continent *Philosophiæ Syriacæ* Par. I. II. & III.

Idem: Arabice exaravit Cod. CCLXXIV. pag. 385. qui continet *Tractatum de Arithmetica, & Algebra*, cuius auctor Abul-Abbas Acmetes Scchabeddinus, & alia eidem adiuncta.

ASIA Diaconus, *cognom. HABVICIVS*, scripsit Syriace partem Codicis CXXII. 200. *Grammaticam Syriacam* Giegonii Bar-Hebraei.

ATHANASIUS Coptus, *Asuti Episcopus*, scripsit Arabice anno Christi 1508. Codicem CXXV. 207. qui continet *Vitam S. Claudii, filii Regis Ptolemæi*, & alia eidem adiuncta.

Idem: Coptice, & Arabice scripsit anno Christi 1341. Codicem CCCXCV. 437. qui continet *Vocabularium Copticum Arabicum*.

B

ABU-BACHVS ISMAEL, scripsit Persice anno Christi 1371. Codicem CXXXV. pag. 220. qui continet *Poëma Persicum*, Historiam Alexandri Magni fabulis refertam, auctore Nezamo Samarkandæo.

ABU-BACHVS CARRISITA, anno Christi 1489. Arabice scripsit Codicem CCKLVII. pag. 368. qui continet Abul-Mansoris Hafani *Tractatum de tota Arte Medica*.

C

CHIRMAZANA, *Abdal-Chaderi filia*, anno Christi 1492. Arabice scripsit Codicem CL. pag. 297. qui continet Abdallae Abul-Barcati Haniphitæ *Theaurum subtilissimum*.

Ebn.

I N D E X . II.

Ebn-Al-Chvri, *Dottor Syrus Iacobita*, Arabice exaravit Hemefae anno Christi 1522. Codicem CCCCXXXVIII. 441. qui continet Abu-Mahometis *Opusculum metricum de Arabici sermonis elegantia*.

CYRIACVS Presbyter, Arabice exaravit Codicem CCLXXXIII. pag. 390. qui continet *Tabulas motuum septem Planetarum*, iuxta observationes Samar-kandae factas a praestantissimis Astronomis.

D

DANIEL, *filius Diaconi Abdallae*, & *Discipulus Georgii Rabbani*, scripsit Codicem LXVIII. pag. 123. 124. qui multa continet, quae vide. *Item*, ni fallor, Cod. LXII. 109. in quo *Liber Grammaticae parvae*.

DAVID, *Abdallabae filius*, scripsit anno Christi 1564. Codicem LXXIX. pag. 132. qui varia continet Opera, quae vide.

Idem: Arabice scripsit anno Christi 1300. Codicem CCI. pag. 339. qui continet *Poëma Philosophicum* sub Titulis XLVII. opus Abul-Mohalii Sahidi.

FR. DOMINICVS FOSSIUS Florentinus, *Ordinis S. Francisci*, scripsit *Alphabetum diversarum Nationum* in Cod. XIX. pag. 47.

DOMINICVS SIRLETVS Giarbensis, Arabice scripsit Cod. XXXVII. pag. 77. in qua *Profectio Fidei Orthodoxae*, & alia.

Idem: anno Christi 1585. Arabice scripsit Codicem CXXXVII. p. 221. qui continet *Historiam creationis mundi*, & alia eidem Codici adnexa.

E

BEN-AL-EMADIVS Sciapbeita Alepinus, Arabice scripsit imperante Solimano, Selimi Imperatoris filio, Codicem CLVII. pag. 307. qui continet *Enumerationem*, & *Explicationem Praece-*

ptorum Legis Mahometanae, Arabicam, eiusdemque Auctor fuit.

F

FACREDDINVS Bagdadensis, Arabice exaravit Codicem CLXXV. pag. 322. qui continet *Anonymi Compendium Dialecticae*, ad mentem Aristotelis.

G

GABRIEL, *filius Calligraphi Aedum Mercatorum urbis Alexandriae*, scriptor fuit Codicis XIII. pag. 57. in quo *Liber Prophetarum maiorum*, & *minorum*. 57.

GABRIEL Sionita, *Syrus Maronita*, scriptor fuit Codicis X. pag. 56. in quo *Liber Psalmorum Davidis*, Arabicus. Alia eius opera recensentur. *ibid*.

GABRIEL de Clibin Cypri oppido, *Rabbani*, anno Christi 1579. scripsit Codicem CXVIII. pag. 190. qui continet *Chronicon Syriacum* Gregorii Bar-Hebraei, opus insigne.

GEORGIVS AMIRÀ, *Patriarcha Antiochenus Maronitarum*, Syriace scripsit anno Christi 1586. Cod. CCCCXXXIV. pag. 439. qui continet *Vocabularium Syriacum*.

GEORGIVS HADATHENSIS, *Archiepiscopus Nicosiae*, *Syro Maronita Calligraphus*, anno Christi 1528. exaravit Codicem XXX. pag. 71. 72. qui continet *Psalterium Davidis*, quod etiam e Syriaco in Arabicum convertit.

GUILLIELMVS, ad usum Ioannis Baptistae Raimundi, exaravit Cod. XXIV. pag. 64. 65. in quo *Epistolae B. Pauli Apostoli*, & *aliae Canonicae*.

H

HASANVS, *Abrabami filius*, Arabice scripsit anno Christi 1590. Codicem CLV. qui continet opus celeberrimum Abdallae Abu-Mahometis, cognom. *Cair-*

SCRIPTORVM CODD. ORIENT.

Cairuanesi, inscriptum *Donum Aposto-*
latus, live *Prophetias Mabometis*.

HASANVS, *filius Mabometis*, anno Chri-
sti 1499. Arabice exaravit Codicem
CCLV. 372. qui continet Alaëddini
Philosophi, & Medici *Compendium*
socius Medicinæ.

Idem: anno Christi 1465. Arabice scri-
psit Codicem CCCLXXXII. pag. 426.
qui continet Sahdeddini *Tractatum*
Grammaticum de verborum Arabicorum
inflexione.

HEMADIVS *Perfa*, Arabice scripsit an-
no Christi 1527. Codicem CCIV.
349. qui continet opus Borhaneddini
patris sui, *Commentarium in Logicam*
Negmeddini Cazvinensis.

HONAINVS *Abn. Abdalla*, Arabice exa-
ravit anno Christi 1572. Codicem
CCCCLVIII. 465. qui continet *Li-*
brum sortium Mabomesicarum, ex tra-
ditione Giaphari Iusti.

HOSAINVS, *filius Ali, filii Mabometis,*
Hamadanensis, Arabice exaravit anno
Christi 1382. Codicem CCCXLIII.
414. qui continet *Grammaticam Lin-*
guæ Arabicæ, cuius Auctor Iahias.
Item: Eodem anno Arabice exaravit
etiam Codicem CCCXXIV. qui con-
tinet *Grammaticam Arabicam*, cuius
Auctor ipse fuit.

HOSAINVS, *filius Hadri*, Arabice scri-
psit anno Christi 1629. Cod. CCVIII.
341. qui continet *Explicationem Isa-*
gogæ Porphyrii, & alia.

HOSAINVS, *filius Masbudii, Heliopolita-*
nus, Arabice scripsit anno Christi 1449.
Codicem CCCCXVI. pag. 434. qui
continet Saadeddini *Expositionem Syn-*
tagmatis Grammatici Linguae Ara-
bicæ.

HOSAINVS, *Mabometis filius*, anno
Christi 1508. exaravit Persice Codicem
CCLII. 370. qui continet *Ano-*
nymi Artem Medicam Libris IX. abso-
lutam.

HOSAINVS, anno Christi 1584. partim
Arabice, partim Turcice exaravit Cod.
CCCCLXXXVIII. 472. qui continet
Librum Precum ad usum Mabometanorum.

HOTMAN, anno Christi 1579. scripsit
Codicem XCVI. 145. 146. Arabice,
Persice, & Turcice, cuius titulus
Centiloquium.

I

IACOBVS HESRONITA *de Monte Liba-*
no, anno Christi 1585. Syriace exa-
ravit Codicem CCLXXVIII. 386. qui
continet *Raimundi Lulli Librum de*
Kabbalistico Auditu.

IAHIA, *Mabometis filius, Tarsusæus*,
Arabice scripsit Codicem CLIII. 299.
qui continet Cadikani Haniphitæ *de*
Testimoniis Librum Iuridicum, & alia
eidem adnexa, quæ vide.

IGNATIVS GALLVS, *Aurelianensis, Pre-*
sbyter Capuccinus, scripsit Codicem
LXXXII. pag. 133. 134. qui continet
Libros IV. Thomæ a Kempis *de Imit-*
tatione Christi.

IGNATIVS NEHME, *Syrorum Iacobita-*
rum Patriarcha, scripsit Codicem
LXVI. pag. 122. opus suum, in quo
Computus Ecclesiasticus Festorum Mo-
bilium, Arabice cum aliis adiectis.

Item: Scripsit Codicem LXVII. pag. 122.
123. opus suum, nempe *Tractatum de*
Verbi Incarnatione &c.

Item: Anno Christi 1577. Arabice exa-
ravit Venetiis Codicem CCLXXX.
388. qui continet Euclidis *Elemento-*
rum Libros XIII. cum figuris, & alia
eidem adnexa.

Item: Arabice exaravit Codicem CCC
397. qui continet *Anonymi Tractatum*
Astrologiæ Indiciariæ &c. item alia
eidem adnexa, quæ vide.

IGNATIVS SYRVS, Syriace scripsit anno
Christi 1396. Codicem CC. pag. 338.
qui continet *Philosophiam Syriacam*.
Gregorii Bar-Hebraei, & ad eius
marginem Notas Harebi Monachi.

I N D E X II.

IOANNES, cognom. *SARVENSI*, Syro-Iacobita, anno Christi 1277. Calligraphus Codicis XXVI. pag. 65. & seqq. cui titulus *Horreum Myfteriorum*, opus Gregorii Bar-Hebraei, Orientis Maphriani. 68.

IOANNES COPTITA (*Komos*) in *Tribunali Alexandriae urbis Notarius*, Scriptor Codicis XIV. pag. 58. in quo *Epistolae B. Pauli Apostoli*, Arabicae, e Copticis Codicibus translatae.

IOANNES COPTITA, *urbis Copson in Thebaide Episcopus*, Scriptor Codicis XX. pag. 62. in quo Sacrosancta iv. Evangelia continentur, Arabice & Graecis, seu potius Copticis Codicibus expressa.

IOANNES COPTITA, *Medicus Christianus*, Arabice exaravit anno Christi 1361. Codicem CCXXIX. 358. qui continet *Commentarium in regulas generales Artis Medicae*, cuius auctor Alaëddinus Karseita.

IOANNES, *filius Baecbi*, Syriacis litteris, & sermone cum textu Arabico scripsit anno Christi 1279. Codicem CLXXXV. pag. 327. qui continet *Avicennae Librum Indicationum, & Prognosticorum*, translatum a Gregorio Bar-Hebraeo.

IOSEPHVS, *filius Hofaini*, Arabice exaravit Codicem CCCXLVIII. 463. anno Christi 1535. qui continet *Alcoranum*. Vide paullo infra.

ISAAC, *ben Abi Alpharagii, ben Medici, in urbe Marde Presbyteri, Calligraphus*, anno Christi 1299. Codicis XXXVII. pag. 72. 73. in quo *Evangelium Infantiae Domini Nostri Iesu Christi*, Arabicum, pictum, ornatumque variis imaginibus Christi prodigia exhibentibus.

ISAACVS Sciadrensis Maronita, Syriace, ac Latine exaravit Codicem CCCLI. 416. qui continet opus suum: *Grammaticam Linguae Syriacae*.

ISA Bar-Abrabami Monachi, de urbe Hasacha, in regione Sophoneorum anno Christi 1357. scripsit Codicem LXI. pag. 101. 102. 103. in quo continetur: *Gregorii Bar-Hebraei Orientis Maphriani Liber Directionum Syriacus; seu Epitome Ecclesiasticorum Canonum, & Legum saecularium*, impensis Mar-Basilii Salachenfis.

ISA, *filius Moyfis Hagi*, Arabice scripsit anno Christi 1430. Cod. XLVI. pag. 303. qui continet *Negmeddini Nassarii Ius Mahometicum*.

K

KAMALEDDINVS Samarkandaeus, anno Christi 1421. Persice scripsit Codicem CCXCVI. 396. qui continet *Abulphetabi Tractatum de Sectionibus Conicis secundum Apollonium Pergaeum*.

M

MACMUTES, Arabice exaravit anno Christi 1588. Codicem CCCCLXXXV. pag. 471. qui continet *Libellum Orationum Arabico-Turcicarum*.

MACMUT, *filius Emiri*, anno Christi 1391. Arabice exaravit Codicem CCCLXII. 421. qui continet *Gelaled-dini Gagedovvani Commentarium in Grammaticam Arabicam &c.*

MAHOMETES Abu-Bacrus Mesrasus, Arabice exaravit anno Christi 1150. Codicem CCXXVII. 356. qui continet *Compendium Libri de Medicina*, cuius auctor est Mahometes Razenus, & alia eidem adnexa.

MAHOMETES Abu-Bacrus, Armiger Cairensis, Arabice exaravit Codices CCCXLI. & CCCXLII. 461. 462. qui continent *Commentaria in Alcoranum*, cuius auctor Macmutes, filius Omari, Zamakscarius.

MAHOMETES ALHOSNIVS Haspabanensis scripsit Codicem LXXVIII. pag. 131. in quo continetur *Liber de Esbica, & Po-*

SCRIPTORVM CODD. ORIENT.

- Politica*, auctore Abu-Nassario Mahomete, & alia eidem adnexa.
- MAHOMETES *Al-Canavacens*, Arabice exaravit anno Christi 1600. Codicem CCCCLXX. 468. qui continet *Alcoranum*.
- MAHOMETES, cognom. AL-RADHIVS, Arabice scripsit anno Christi 1566. Codicem CCCCXVI. 437. qui continet *Grammaticam Linguae Arabicae* ad usum Hasan-Chani Principis Turcomannorum.
- MAHOMETES, cognom. MULLA BALIVS, scripsit Turcice anno Christi 1560. Codicem CLXVII. pag. 319. qui continet *Commentarium in Institutiones Iuris Mahometici*, cuius auctor fuit.
- MAHOMETES, filius Abdalcaderi, anno Christi 1351. Arabice scripsit Codicem CCCIX. 400. qui continet *Tractatum de Geometria, & Arithmetica Indorum*.
- MAHOMETES, filius Abdallae, al. Zebidacens, anno Christi 1178. Arabice, Mograbino caractere exaravit, auctorque fuit Cod. CCCXCVIII. 429. qui continet *Lexicon Verborum Arabicorum*.
- MAHOMETES, filius Acmetis, Constantinopolitanus Sciapheita, Arabice exaravit anno Christi 1513. Codicem CCXXIV. 352. qui continet *Tractatum de Medicamentis simplicibus*, ex variis Auctoribus collectum &c.
- MAHOMETES, filius Chatiredini, Arabice exaravit anno Christi 1549. Codicem CCCXCIII. 473. qui continet *Giarvaber al-Chams*, hoc est *Gemmas quinque*.
- MAHOMETES, filius Salebi, Arabice exaravit anno Christi 1446. Codicem CCXXXIV. 360. qui continet *Commentarium in Canonem Medicinalem Avicennae*, cuius auctor Alaëddinus Abul-Hasanus, & alia eidem adnexa.
- MAHOMETES Hamavacens, sive Apamensis, scripsit Arabice anno Christi 1479. Codicem CLX. pag. 309. qui continet *Abu-Abdallae Bucarii Pandectarum Iuris Mahometici Tomum XI*.
- MAHOMETES, Iacobi filius, anno Christi 1590. Persice exaravit Codicem CCCXCII. 428. qui continet *Dictionary Persicum &c.*
- MAHOMETES, Kasemi filius, Tripolitanus, Arabice anno Christi 1465. scripsit Codices CIX. CX. pag. 156. 157. in quo *Ismaëlis Sultani Historia Regionum Arabica*, sive *Chronicon universale* in Par. v. divisum.
- MAHOMETES, Vstadbali filius, scripsit Turcice anno Christi 1567. Codicem CXXIX. pag. 210. qui continet *Senedbadi Philosophi Librum de septem Viciis*, hoc est *Confliariis*.
- MANSOR Haniphita, Arabicis litteris, & sermone scripsit anno Christi 1590. Codicem CLI. pag. 298. qui continet *Abdallae Abul-Barcati Haniphitae Thesaurum subtilitatum*, & in eum suas Adnotationes.
- MELCHISEDECH de Hasan-Cepha, Codicem LXXI. pag. 127. qui varia opera Mar Iacobi Sarugensis, & S. Ephraem continet, scripsit Romae, auspiciis Clementis VIII. Pont. Max.
- Idem: In Hasan-Cepha Mesopotamiae scripsit Arabice Syriacis litteris anno Christi 1631. Codicem CVI. 153. qui continet *Vitam Abrahami Syri*, cognom. Ephraemi, Patriarchae Alexandrini.
- Idem: Anno Christi 1503. scripsit Syriacis litteris, sermone Arabico Cod. CXIII. pag. 163. idemque auctor fuit *Vitae S. Alexii*, al. *Rufcia*.
- Idem: Anno Christi 1592. Syriace scripsit Codicem CLXXXIII. 327. in quo *Porphyrii Isagoge*, & alia. Item Cod. CLXXXIV. pag. 327. Syriace, qui continet *Aristotelis Librum Peribermenis*, quorum auctor Honainus Medicus Syrus.

Idem:

I N D E X II.

Idem : Syriace exaravit cum interpretatione Carsciunica Codices CCCXL. CCCXLI. & CCCXLII. 414. qui continent Par. I. II. & III. *Lexici Syriaco-Arabici*.

MICHAEL, *Episcopus Meligenfis in Aegypto*, circa annum Christi 1425. scripsit Arabice *Martyrologium*, sive *Synaxarium Coptorum* in duas Partes divisum, Codd. CXV. & CXVI. a pag. 164. ad 187.

MOYSES ACCURENSIS, *Tyri Metropolitae, cognom. ANAYSIVE*, Calligraphus Codicis XXVII. pag. 70. in quo *Liber Sapientiae Iesu, filii Sirach*, seu Ecclesiastici, Syriace.

MOYSES Iudaens, Arabice exaravit Codicem CCXIX. pag. 351. qui continet *Avicennae Canonis Medicinalis* Par. IV.

MOYSES MARDENVS, *Ignatii Patriarchae Syrorum Iacobitarum ad Iulium III. Pont. Max. Legatus*, Romae scripsit Syriace Codicem CXCVI. 337. in quo multa continentur, quae vide.

MYSTAPHA, *filius Acmetis*, anno Christi 1576. Turcice exaravit Constantino- poli, idemque auctor fuit Codicis CCCXXIV. 405. qui *de Horoscopis* differit.

N

Abu-NASERVS *Diaconus, Syro-Iacobita*, anno Christi 1281. Arabice exaravit Codicem CCXXVIII. qui continet Honaini Syri *Quaestiones Medicinales*, & alia eidem adnexa.

NEGENVS, *cognom. BAR-CASSIS, Presbyter, & Monachus Mardinenfis*, scripsit Syriace Codices CLXXXVI. & CLXXXVII. 328. 329. qui continent *Butyrum Sapientiae*, alias *Librum magnum Sapientiae Sapientiarum*, sive *Philosophiam Syriacam Gregorii Bar-Hebraei*.

P

PHARAGIVS *Monachus*, Arabice exaravit Codicem CCXCIX. 397. qui continet Sciamseddini Al-Giarnari *Tractatum de Planisphaerio &c.* item Tab. XLI. Astronomicas.

R

RABVLA *Calligraphus Syriacus*, scripsit Codicem *Evangeliorum* anno Christi 586. in Monasterio S. Iohannis in Zagba, adiectis Tabulis pictis, in quibus Canones Harmonici Evangeliorum, a pag. 1. ad 25. Cod. I.

RAIMVNDVS IOANNES BAPTISTA, exaravit Codicem CCCXXXI. 408. qui continet *Grammaticae Arabicae Rudimenta*.

Idem : Arabice exaravit Cod. CCCXLIV. 415. qui continet Senioris Alemani *Tasripb*, sive *de coniugatione verborum Arabicorum*.

Item : Exaravit Cod. CCCXLIX. 416. qui continet *Anonymi Compendium Grammaticae Turcicae*, cum sua interpretatione interlineari.

Item : Exaravit Codicem CCCL. pag. 416. qui continet *Rudimenta Linguae Persicae*, ab eo Latine e regione exposita.

Item : Arabice & Latine exaravit Cod. CCCLII. 417. qui continet Abdal-Caheri *Centum Regentes*, sive *Grammaticae Arabicae Rudimenta*.

Item : Cod. CCCLV. qui continet Abu-Acmetis *Institutiones Linguae Persicae*, quibus adiecit Latinam interpretationem suam.

Item : Cod. CCCLXXXIV. 427. qui continet *Lexicon Persico-Turcicum*, cui suam Latinam interpretationem adiecit.

Item : Cod. CCCXCII. qui continet *Dictionarium Persicum*, cum Latina interpretatione.

RAMADANVS, *Ragebi filius*, Turcice exaravit anno Christi 1579. Codicem CCCXCV. pag. 461. qui continet *Vitam, & res gestas Mahometis Pseudoprophetae, & Sociorum eius*.

SA-

SCRIPTORVM CODD. ORIENT.

S

SAMIDVS *Iacobita Edessanus*, Arabice scripsit Cod. CXXXII. pag. 213. qui continet Mahbubi Ben-Constantini, Archiepiscopi Mabugensis, *Historiam universalem*, & alia eidem adnexa.

SALENVS Senior, anno Christi 1553. Arabice scripsit Cod. CCXXXVII. p. 362. qui continet *Tractatum Chirur. Medicum*, cuius auctor Ali Al-Tarabulsius.

SEVERVS MICHAEL Coptita, Scriptor Codicis VI. pag. 53. qui inscribitur *Katameros*.

SIMEON Maronita e Monte Libano, Tripolis in Syria Episcopus, scripsit Cod. LIV. pag. 91. qui continet *Officium Feriale Syriacum*, & alia adnexa.

SIONITA ANTONIVS Monachus, Syriace exaravit Codices CCCXXVII. & CCCXXVIII. pag. 407. qui continent Abul-Hasani Iosue Bar-Bahluli *Lexicon Syriacum*, in duos Tomos divisum. *Idem*: Anno Christi 1507. Arabice, & Turcice exaravit Codices CCCXXV. & CCCXXVI. pag. 410. qui continent *Dictionary Arabico-Turcici* Pat. I. & II.

SIRLETVS DOMINICVS, Arabice, & Latine exaravit Codicem CCCLXVI. pag. 422. qui continet *Tractatum de Verborum Arabicorum inflexione*, & *Alia Consilii Pontificii &c.*

Abu-SOLIMANVS, anno Christi 1558. scripsit Codicem XCIV. Persice, Turcice, & Arabice, qui continet *Præcepta Sophorum*, *Tractatus*, & *Poëmata*.

SOLIMANVS Bagdadensis in urbe Galata, anno Christi 1536. Arabice scripsit Codicem CCXCVII. pag. 396. qui continet *Tractatus Astrologicos varios*, & alia eidem adiuncta.

SOLIMANVS, filius Mahometis, Arabice exaravit Codicem CCCXLIV. pag.

462. qui continet Mashudii *Commentarium in Alcoranum*.

STEPHANVS Constantinopolitanus, Armenorum Catholicus, Calligraphus Codicis XVII. Quatuor Evangeliorum, D. N. I. C. Persice. pag. 59. 69.

T

TACADDIVS, Abbasi filius, Arabice exaravit Cod. CCCCLXVII. pag. 467. qui continet *Explicationem Alcorani*.

THEODORVS, Syrus, Calligraphus Cod. II. Evangeliorum Christi saeculo VIII. 25. 27.

A D P E N D I C V L A.

ABD AL-VAHED, Arabice exaravit anno Christi 1536. Codicem CCCCVIII. pag. 432. qui continet Arabicæ Hæsiameddini *Institutiones Grammaticales Arabicæ Linguae*.

ASDAROHMANVS AL GIAMI, anno Christi 1491. exaravit Arabice Codicem CCCLXXXVIII. pag. 427. qui continet *Commentarium in Kayb.am*, & *suas Explicationes locorum difficultum*.

ABULPHARAGIVS, filius Naseri Bagdadensis, anno Christi 1171. Arabice exaravit Codicem CCCLVI. pag. 418. qui continet *Dictionary Linguae Arabicæ amplissimum &c.*

ACMES CHALILVS, Arabice exaravit anno Christi 1464. Cod. CCCCXIII. 433. qui continet *Tractatum Regularum generalium Grammaticæ Arabicæ*.

ACMET, filius Giapbari, anno Christi 1547. Arabice, & Turcice scripsit Codicem CCCLXXXV. pag. 427. qui continet *Dictionary Arabicum*.

ALIDARVVIS, anno Christi 1591. Arabice & Persice exaravit Codicem CCCXCIII. qui continet *Lexicon Arabicum*, Glossa Persica explicatum.

k

IN-

I N D E X I I I.

Q V O

CODICVM ORIENTALIVM POSSESSORES

ALPHABETICO ORDINE RECENSENTVR.

A

ABDALLA *Diaconus*, *Alpbadeli filius*, *Melchita*, Psalterium David e Graeco in Arabicum convertit, & possedit Cod. XXXIV. pag. 73. 74.

ABULHASANVS *Ben Moknas*, ex Indico in Arabicum sermonem convertit Librum Ethicum Politicum, cui titulus *Colaila*, & *Danna*, de quo fusius a pag. 140. ad 145. Cod. XCV. & possedit.

ABUL KASEMVS ABDARROKMANVS, possedit Codicem CCXXVIII. 357. Arabice exaratum anno Christi 1282. qui continet Honaini Syri *Quaestiones Medicinales*, cum interpretatione, & responsionibus Abul. Kasemi &c. & alia eidem adnexa.

ACHMET *Ben Hoshman*, possedit Alcoranum anno Hegirae DCXXI. scriptum, quem donavit Cosmo I. Mediceo Florentinorum Duci. 45.

C

CHRISTODVLVS, *Presbyter Coptita*, scripsit Codicem LIII. pag. 90. in quo *Ordo Missae*, *Copto-Arabicus*, & alia adnexa, & possedit.

E

Ecclesia S. Georgii, possedit Codicem I. pag. 1. qui continet *Sacrosancta quatuor Evangelia Domini nostri Iesu Christi*, Syriace exarata anno Christi 597. Vide pag. 14.

G

GVALTERIVS PETRVS PAVLVS, *Arrensis*, possedit Codicem XVII. pag. 59. 60. 61. qui continet *IV. Evangelia Christi Domini*, Perseice exarata a Stephano Constantinopolitano, Armenorum Catholico.

H

HASAN-CHANIS, *Tarcomannorum Princeps*, possedit Codicem CCCCXXVI. pag. 437. qui continet *Grammaticam Linguae Arabicae*.

HIERONYMVS VECCHIETVS. Vide *Ioannes Baptista*.

I

IGNATIUS AZIZVS, *Tervabdinensis*, *Iacobitarum Patriarcha*, possedit Codicem LXI. pag. 101. in quo continetur Gregorii Bar-Hebraei *Liber Directionum*, & eundem dono dedit Monasterio S. Iacobi Inclusi. Item Codicem LXXXIII. pag. 134. 135.

IGNATIUS NEHEM, possedit Codicem CCVI. pag. 357. Arabice scriptum, qui continet *Cosbeddini Razensis Commentaria in Logicam &c.*

Item: Codicem CCXLIII. pag. 365. Arabice scriptum anno Christi 1414. quem emit duobus aureis anno Christi 1569. qui continet *Commentarium in Librum Mahometis Samarkandaei de tota Arte Medica*.

Item: Codicem CCCCXV. pag. 434. qui continet Abu-Manforis Abdal-Ma-

POSSESSORVM CODICVM ORIENT.

Malechi Nisaburensis Tractatum, cui titulus : *Doctrina Linguae Arabicae, & secretum Arabismi.*
 Item : Codicem CCCCXXII. pag. 436. qui continet *Grammaticam Linguae Arabicae*, & alia ei adiuncta.
 Item : Codicem CCCCXXXVIII. pag. 442. scriptum anno Christi 1522. qui continet *Opusculum metricum de Arabici sermonis elegantia*, auctore Abu-Mahomete.

IGNATIVS TIMOTHEVS IVSTVS, Episcopus Syro-Iacobita, possedit Codicem CCCLXXIX. pag. 425. qui continet *Grammaticam Arabicam* in Partes V. divisam, & alia ei adiuncta.

IOANNES BAPTISTA, & HIERONYMVS eius frater VECCHIETII, Patricii Florentini, Aegyptum, & Orientem peragrarunt, & complures Codices, qui in Palatina Bibliotheca adservantur, conquiesierunt, & possederunt.

IOANNES COPTITA, Monachus Monasterii S. Antonii Magni in Aegypto, possedit Codicem LXI. pag. 98. & seq. in quo continetur *Collectio Canonum Arabica* Abu-Isaac Benassali, in duas Partes divisa.

IULIUS ACCARISIVS, Eques Hierosolymitanus, Patricius Senensis, complures Codices possedit, qui in Palatinam Bibliothecam inlati sunt.

M

Monasterium S. Mariae in Kannubin, possedit praelaudatum Codicem I. pag. 1. qui continet *Sacrosancta quatuor Evangelia Domini nostri Iesu Christi*,

Syriace exarata anno Christi 586. Item Codicem II. pag. 25. qui continet *IV. Evangelia Syriace a Theodoro exarata.*

Monasterium S. Ioannis in Zagba, possedit Codicem I. pag. 1. qui continet *Sacrosancta quatuor Evangelia Domini nostri Iesu Christi*, Syriace exarata anno Christi 586. Vide etiam pag. 13.

N

RAMADAN Ben Mahometis, possedit Alcorani Codicem XVI. pag. 46.

S

SAHIDVS Al Rasidi, possedit in sua Bibliotheca Codicem CCLXXVI. pag. 385. partim Persiae, partim Syriace, & Arabice exaratum, qui varia continet, quae vide.

SVMA Doctor, filius Simeonis Salachensis, possedit Codicem LXI. 101. in quo continetur Gregorii Bar-Hebraei *Liber Directionum.*

T

THOMAS, Episcopus Edessae, Iacobita, possedit Codicem CXVIII. pag. 190. qui continet *Chronicon Syriacum* Gregorii Bar-Hebraei.

FL. THOMAS Ordinis Praedicatorum, possedit Codicem LIII. pag. 90. 91. in quo continetur *Ordo Missae Coptico-Arabicus.*

THOMAS Presbyter Modiadita, possedit Codicem LXII. pag. 112. 113. in quo *Liber Grammaticae parvae.*

I N D E X I V.

R E R V M

QVAE IN HOC OPERE ADNOTANTVR.

A

- A** Aronis Presbyteri Alexandrini Syntagma Medicum . 189.
 Abbassidarum Stirps , & ex ea Chali-
 pharum Series . 224. & seqq.
 Abd Alarethi Tabula Chronologica Dy-
 nastiarum Moslemanorum , a pag. 221.
 ad 249.
 Abdalla Ben Alphadl auctor editionis
 multorum Codicum e Graeco Arabi-
 corum , & Syro-Graecorum . 37. 130.
 Abdalla Abulhasanus Ben-Mochna, Ara-
 bice interpretatus est Librum , cui
 titulus *Colaila* , & *Damma* . Cod. XCV.
 Abdal-Malechus Scitazita tres Libros
 vertit Apollonii Pergaei . 380.
 Abdarahmanus Razensis Astronomus . 189.
 Abdarrohmani , cognom. *Giami* scripta .
 208.
 Abeditica Secta . 257. 262.
 Abis Mervanis Averrois Synchroni scri-
 pta . 350.
 Ablutiones Mahometanorum in ingressu
 Templi . 309. 310.
 Abraham Abbas Monasterii S. Iacobi .
 30.
 Abraham Ben-Auni Nestoriani scripta .
 114.
 Abraham Ecchellensis laudatus . 380.
 383. 385. & alibi .
 Abul Barcati , seu Naphededdini scripta
 & mors . 297.
 Abulhasan Astrologus . 190.
 Abul-Hasani , doctrina , scripta , mors .
 383.
 Abul-Hasani Iosue aetas , fama , &
 scripta opera . 407. 408.
 Abul-Hassan Bacheri Opera , aetas . 139.
 Abul-Phadlus . 309.
 Abulpheda , vide *Ismael* , *Nasseri filius* ,
Sultanus . 157. 158.
 Abul-Saadat , cognom. *Ben-Hariri* , do-
 ctrina , & scripta . 300.
 Abusaida Samaritanus Pentateuchum ex
 Hebraeo Samaritano in Arabicam
 linguam convertit . 57.
 Academia Sorana . 63.
 Ach-Chuiunliae , sive *ovis albae* , Fa-
 miliae Principes . 246 & seqq.
 Achnasitarum Secta . 261.
 Acmet , Ramaniae Balscia ortus , religio
 praefectura . 139.
 Acmet , Hanbali filius , qui & Sciaba-
 nus Meruzius ; eius ortus , patria ,
 aetas , studia , Secta . 283. 284.
 Acmetis , filii Mahometis , Phaiumenis
 opera . 419.
 Acta , & Legata pia maioris momenti
 Familiarum apud Orientales in sacris
 Codicibus notata . 14.
 Acta Sanctorum Arabice . 164. & seqq.
 Adfectiones corporis apud Mahometa-
 nos . 318.
 Adulterae Historia apud Ioannem Evan-
 gelistam in Syriaco Codice vetustissimo
 desideratur . 13. item in alio Cod. VIII.
 saeculi . 25. 29.
 Aegypti Geographica descriptio explica-
 cata . 437.
 Aethiopicorum Conciliorum Codex in
 Bibliotheca Palatina Medicea rarissi-
 mus . 96. 97.
 Africanorum Epochae . 163.
 Agelitarum Secta . 274.
 Ahl-Assual Secta . 259.
 Aiiubitarum Stirps . 148.
 Ainitarum Secta . 273.
 Aisa Mahometis Pseudoprophetae uxor .
 480.
 Alaeddini Kariscitae scripta , & mors .
 358. 360. 372.

Al-

INDEX RERVM.

- Albagius Andreas. 330.
 Albanitarum Secta. 272.
 Alcorani Liber Arabice tantum in fanis recitatus. 44.
 Alcorani septem editiones. 44. 45.
 Alcoranum antequam legat Imamus, concionem habet ad populum. 287. Eius varia nomina, quid contineat; quis eius collector. 442. 443. & seqq.
 Alexandri Aphrodisiensis scripta. 98.
 Alexandri Magni gesta, & narrationes fabulosae. 151. 152. 220.
 Alexandrinorum Liturgiae. 83.
 Alexandro VII. Pont. Max. sedente, qui clari fuerint Professores in urbe Syriacae Linguae. 80. 81.
 S. Alexii corpus Romae tumulatum maxima pompa. 163.
 Ali, Abutalebi filii, generi Mahometis Pseudoprophetae, gesta, & mors. 132.
 Alianus Ioannes Baptista Soc. Iesu Apostolicus Ablegatus ad Synodum Maronitarum. 88.
 Ali Ebn al- Abbas, eius aetas, & scripta. 358.
 Ali, filii Moyſis, cognom. *Imam al Rheda*, scripta, & mors. 375.
Ali. Ali Hasan clarus editis scriptis Geometria. 195.
 Al-Mageſtum Ptolemaei. 391.
 Almohallela Secta. 259.
 Amurathis Othomannidarum Imperatoris aetas, & gesta. 214. 215.
 Amurathis II. Othomannidarum Imperatoris aetas, & gesta. 216.
 Amuleta, & Teleſmata Mahometanorum. 378.
 Anachoretarum Sanctorum vitae Arabice scriptae. 97. 98.
 Ananias, Silaei filius, eius gesta, scripta, & mors. 84. 85.
 Anastasii Sinaitae scripta, & gesta. 97.
 Anathematizati abſtractores, venditores, & violatores donorum factorum Ecclesiis, & Monasteriis. 19. & seqq.
 Anianus Monachus Alexandrinus Chronologus. 188.
 ANNA MARIA LUDOVICA Medicea, Princeps, Electrix Palatina ad Rhenum laudatur. xiv.
 Antiochena Sedes quo tempore in plura fuſta diſciſſa. 15. 16.
 Antonii Sionitae Novum Testamentum Syro-Carſciunice editum iuſſu Pauli V. Pont. Maximi, curante Io. Baptiſta Raimundo. 51.
 Aphraſiabus Turcarum provinciae Rex. 131.
 Aphaſitica Secta. 271.
 Apollonii Pergaei Sectiones Conicae erutae e Codice Arabico Mediceorum Principum. 380. eiusdem Apollonii libri ſeptem in Scholis Orientalium lecti. *ibid.* & 383. 385. iudem Perſice, & Arabice. 393.
 Arabiae Felicis Geographica deſcriptio. 203. & ſeqq.
 Arborea fructiſerae dono datae Eccleſiis, & Monasteriis. 21. & ſeqq.
 Archiepiſcopi in Armenia maiore e Dominicana Familia. 38.
 Archimedis ſcientia, & opera. 383. opus editum ab Ioanne Alphonio Borellio adiuvante Abraham Ecchellenſi. 383. & 385.
 Arena quoque & pulvere ſe purificant Mahometani. 313.
 Arenis futura, & occulta delineata ſuperſtitioſe apud Orientales. 132.
 Ariſtorelis Operum Interpretes Syri, & Arabes. 337.
 Armenorum diſiſio. 16.
 Aromatariorum Orientalium peritia in praeparandis medicamentis. 365.
 Aſciaritarum Secta. 256.
 Aſcirachitarum Secta. 281.
 Aſpharitica Secta. 263.
 Aſſamonaeorum, ſive Machabaeorum Ducum ſeries. 221.
 Aſſemanorum illuſtris Familia. 72.
 Aſſemanus Ioſephus Praeſul laudatus. 53. 69. 75. Opera Syrorum Patrum ex Oriente Romam advexit. 55. 69. 79. 81. Vitam ſcripſit Georgii Amirae Maronitarum Patriarchae Antiocheni, 84. item S. Iacobi Sarugenſis. 86. Miſſale Coptorum expurgavit, & edidit. 90. 91. laud. 102. Praeſes fuit Synodo tertiae Maronitarum, iuſſu Clementis XII. Pont. Max. celebratae. 118. 119. eius laudes, 120. & ſeqq.
 Aſſemanus Stephanus Evodius, Archiepiſcopus Apamenſis, Promotor Synodi Provincialis, habitae apud Maronitas iuſſu Clementis XII. 119. parat editionem Chronici Syriaci Gregorii Bar-
 He-

INDEX R E R V M.

Hebraei, cum suo Commentario, & Notis. 197.
 Astrolabii constructio, & usus. 390.
 Astronomicae Tabulae apud Arabes, & Persas. 197. 198. Illekanicae a quo nomen accipere. 379. 380.
 Atabecha regia Stirps, & Gens, e qua orti Principes Chaliphae. 138.
 Atabecanorum Dynastarum Perfidia Series. 240. & seqq.
 S. Athanasii Magni Opera, memoria, & cultus. 137.
 Athanasius Graecorum Melchitarum Antiochenus Patriarcha Typographium Aleppi crexit. 64. 65.
 Athireddini Mophadeli patria, aetas, & scripta. 341.
 Atnasciaritica Secta. 271.
 Atraphitarum Secta. 260.
 Auctorum nomina. Vide Scriptorum. LXVIII.
 Averrois patria, scripta, & obitus. 325.
 Avicennae Doctorum Principis patria, nativitas, educatio, studia, doctrina, opera, quae edidit. 342. 343. 144. mors 345. elogia. 346. & seqq.
 Autolycus Geometra Graecus quo tempore floruit. 381.
 Azrachitica Secta. 258.
 Azyymi usus, & historia. 107. & seqq.

B

B Acheritica Secta. 270.
 Abu-Bacri Mahometis, ortus, patria, studia, scripta, mors. 211. 364.
 Collector Alcorani post obitum Mahometis. 442. 443.
 Baculi argentei, & casula rubra dono data Monasterio Kannubinenſi. 20.
 Baculus crystallinus Iacobi Patriarchae. *ibi*.
 Baianitarum Secta. 267.
 Bajazetis I. & II. Othomannidarum Imperatorum aetas, & gesta. 210. 215. 217.
 Baihascitica Secta. 259.
 Balaei Antiphonarium selectum e Veteri, & Novo Testamento. 75.
 Balnea, quibus utuntur Mahometani. 309. 310.
 Balnea virorum feminae non adeunt apud Mahometanos. 310. 311.
 Balnea marmorea apud Mahometanos frequentissima. 310. ea describuntur. *ibid*.

Banitica Secta. 257.
 Baptisma, & eius Liturgiae apud Iacobitas, & Maronitas. 83.
 Bargaritica Secta. 255.
 Bar-Salibaei Dionysii ortus, dignitas, scripta, quae recensentur. 78. & seqq.
 Barsumas scripsit Compendium Vitae Gregorii Bar-Hebraei. 111.
 B. Bartholomaeus Ord. Praedicatorum, Fidem Catholicam in Armenia maiore propagavit, delegato Gregorio, qui fuit Armenorum Praesul. 38. consecratus Episcopus provinciae Maragenſis. *ibid*.
 Barzuae Praefationes, & scripta. 142.
 Basceritarum Mahometanorum Secta. 253.
 Batenitarum Secta. 276.
 Beavvau de Craon Princeps laudatus. xiii.
 Bederense praelium. 445.
 Bektakisarum Secta. 279.
 Belluga Ludovicus Cardinalis laud. 53.
 BENEDICTVS XIV. Pont. Max. laudatus. 119. 120. Iosephum Assemanum Praesulem Ablegati Pontificii munere functum in Synodo habita apud Maronitas laudat. 120. & seqq.
 Bernardus I. Latinorum Patriarcha. 16.
 Bibliorum duae editiones apud Syros. 49. 50.
 Bibliorum sacrorum Versiones Arabicae plures. 63. 64.
 Bibliotheca Angelica S. Augustini de Vrbe. 89.
 Bibliotheca Bodleiana Codicibus Orientalibus referta. 71.
 Bibliotheca Bongurtiana Bernae. 303.
 Bibliotheca Christianissimi Galliarum Regis Codicibus Orientalibus maxime referta. 57. 71. & passim in sequentibus laudatur.
 Bibliotheca Colbertina. 199.
 Bibliotheca Collegii Maronitarum de Vrbe. 69. 80. 199.
 Bibliotheca Leidensis. 327. 367.
 Bibliothecae Palatinae Codices Orientales. x. xi. xii. & seqq.
 Bibliotheca Regia Parisiensis. 79. 80. 296. 303. 326. 331. 335. 349. 353. 362. 367. 370. 372. 377. & alibi laudatur.
 Bibliotheca Vaticana. 76. 79. passim laudatur.
 Bibliotheca Vindebonensis. 361.
 Bombycinae chartae usus ante saeculum xi. Orientalibus incognitus. 9.

Bor-

INDEX RERVM.

Bordach Poëma Arabicum apud Mahometanos celeberrimum. 481.
 Borellius Ioannes Alphonsus, Apollonii Pergaei Sectiones Conicas eruit e Codice Arabico Biblioth. Mediceae Palat. adiuvante Abrahamo Ecchellenfi. 380. 383. 385.
 Bothaneddini Nephisi Archiatri Caramaniae doctrina, & scripta. 365. 366.
 Bovidarum Dynastiae in tres classes divisae Series, & ex ea Sultani. 239. & seqq.
 Bucharā Iurisperitorum sedes. 290.
 Bucharius, eius ortus, patria, auctoritas, 290. 291. 293. & seqq.
 Buddas Chaldeus Syriacus Interpres. 142. 143.
 Buzgiani Tabulae motuum caelestium. 197. 198.
 Breviarium Feriale Maronitarum parum discrepat a Breviario Iacobitarum. 91. clari eius editores. *ibid.*
 Brunus Ioannes Soc. Iesu Ablegatus Apostolicus ad Maronitas iussu Gregorii XIII. 117.

C

Cadi Romaei scripta, & obitus. 388.
 Caelibes Presbyteri. 19.
 Calalitarum Secta. 275.
 Caicaoufus II. Cainidarum Rex. 131.
 Calasancius Ordinis Scholarum Piarum Fundator. Causa eius Sanctitatis Florentiae discussa, iubente Clemente XII. Pont. Max. p. ix. x.
 Calipharum Mahometanorum Series. 210. 211. 212.
 Camelitarum Secta. 272.
 Campanarum nullus usus apud Mahometanos, quorum vicem supplent e turribus *Almoaddani*, sive Praecentores. 316. 317.
 Capmessahiorum Secta. 279.
 A Capua Ioannes. 144. 145.
 Caramaniae Selgiucidarum Dynastia. 241. & seqq.
 Caramitarum Sectae. 257.
 Caramitica Secta. 257.
 Caravanæ Itinerarium. 209. 210.
 Carsciunica interpretatio Arabica est, sed Syrorum characteribus conscripta. 51. Carsciunici. *ibid.*

Casula rubra dono data Monasterio Kannubinenfi. 20.
 Cellae balneorum apud Mahometanos. 310. 311.
 Chalipharum Omniadarum Series. 222. & seqq.
 Chalipharum e Stirpe Abbassidarum Series. 224. & seqq.
 Chalipharum Phatemidarum Series. 228. & seqq.
 Chalphitarum Secta. 260.
 Charegitarum Secta. 258.
 Charmal Mercator Anglus, in editione Londinensi Novi Testamenti quatuor millia exemplaria nefarie depravavit. 65.
 Chirothecae albi coloris auto ornatae. 21.
 Chisanitarum Secta. 265.
 Chosroas Persarum Rex. 242.
 Chosroae fabulosi amores cum Maria, sive Sirina, filia Mauricii Imperatoris. 149.
 Chotabitarum Secta. 274.
 Chriftmatis vas donatum cum sacris Codicibus Petro Maronitarum Patriarchae Antiocheno. 19.
 Christiani adulti Mahometicam superstitionem amplectentes, circumciduntur, & Crucem ter conculcant. 316.
 Christianorum lites in Oriente apud Episcopos aut Patriarchas iudicantur. 102.
 Christophorus Lugens. 1. 14.
 Christus Dominus Syriaca lingua locutus est. 12.
 Chronographi auctores e quibus suum Chronicon Syriacum Gregorius Bar-Hebraeus concinnavit. 192. 193.
 Chronologica Opera Gregorii Bar-Hebraei, a pag. 188. ad 197.
 Cibi qui sint apud Mahometanos illiciti. 298. 299.
 Circassorum in Aegypto, & Syria Principum series. 234. & seqq.
 Circumciduntur Christiani Mahometicam superstitionem amplectentes. 316.
 Circumcisionis ritus, & praeceptum apud Mahometanos. 316. 317.
 Clemens Archipresbyter, & eius filii. 25.
 CLEMENTE XI. iubente prodire Romae Liturgiae Syriacae. 82.
 CLEMENTIS VIII. Pont. Max. iussu Romae Typis Mediceis prodire omnes Anaphorae, sive Liturgiae Syriacae. 82.
 Eius iussu habita Synodus Kannubinenfis apud Maronitas. 84. 118.

CLE-

INDEX R E R V M.

CLEMENTIS XII. Pont. Max. munificen-
tia in Maronitas. 53. Synodus III. apud
Maronitas eius iussu celebrata. 118. 119.
Cleopatra Aegypti Regina, Theonis Ale-
xandrini Mathematici discipula. 400.
Climatibus, sive per Climata distincta apud
Orientales Geographia. 160. & seqq.
Codex Syriacus Evangeliorum, donatus
Ecclesiae S. Mariae in Kannubin ab
Abrahamo de oppido Caramsadde. 30.
emtus denariis 1x. *ibid.*
Codices Veteris, & Novi Testamenti
donati Petro Maronitarum Patriarchae
Antiocheno. 19.
Codicibus sacris notata Acta, & legata
pia maioris momenti Familiarum
Orientalium. 14.
Codicum Orientalium optimorum Con-
quistores. 1.
Coenobium S. Mariae de Kannubin in
Monte Libano. 17.
Coenobium S. Mariae in Habel, Dioe-
cesis Bybliensis. 16. 17.
Coenobium S. Mariae in Ianoch, Dioe-
cesis Botriensis. 16. 17.
Coenobium S. Mariae apud Maiphuc
in Valle Hailigensi, Dioecesis Byblien-
sis. 16. 17.
Coenobium S. Ananiae. 103.
Coenobium S. Eliae Dioecesis Byblien-
sis. 16. 17.
Coenobium S. Iacobi Inclusi, & Sabae.
103. 104.
Coenobium S. Maronis in Caphar-Hai
Dioecesis Botriensis. 16. 17.
Coenobium S. Sergii in Hardin. 14.
Colaila, & Damna, huiusce Libri Echi-
ci, & Politici iudicium, aetas, Au-
ctores, Interpretes, versiones, editio-
nes, a pag. 140. ad 145.
Confiniorum describendorum usus apud
Orientales in donationibus praediorum
Ecclesiis. 23. 24.
Consecratio Abbatis Monachorum facta
a Patriarcha Antiocheno. 18.
Consensus quid sit. 282.
Constantinus Presbyter Ecclesiae S. Geor-
gii. 14.
Continentia temporibus ieiunii servanda
a Mahometanis. 291.
Convivium datum in circumcissione Ma-
hometanorum. 317.
Coptica Versio Veteris, & Novi Testa-

menti vetustissima est, consentit cum
Graeca LXX. Interpretum. 54.
Coptorum annus. 402.
Coranus, vide *Alcoranus*. 442.
Cosmo I. Mediceo, Florentinorum Du-
ci, donatus Alcoranus ab Achmete
ben Hotman. 45.
Cosmus III. Magnus Dux, laudatus.
.xi. xiv.
Costeus Ioannes. 330.
Cotbeddini Razensis scripta. 334.
Cotbeddini Tufensis scripta, & mors. 372.
Cupha Arabiae urbs. 195. 196.
Cyriacus Edenensis Archiepiscopus. 36.
Cyrillus Modiadensium Episcopus, a
quo consecratus. 113.

D

D Aharitarum Secta. 277.
Damianus Diaconus Monasterii S.
Ioannis in Zagba. 13.
Damianus Legisperitus de domo Proto-
genis. 1. 13.
Dandinus Hieronymus Soc. Iesu, Able-
gatus Apostolicus ad Maronitas. 84.
Dauscetica Secta. 257.
Decimae a Mahometanis solvendae sum-
mo Imamo, & Imperatori. 288. 289.
Decimarum immunitas. 20.
Dervisus, seu Anachoreta. 129.
Dhiaëddinus Abdalla Herbarius, & Phi-
losophus praestantissimus, eius scri-
pta, itinera, & mors. 366.
Diaconus bona uxoris suae donat Ec-
clesiae. 27.
Dies Veneris sacer apud Mahometanos,
ut dies Dominicus Christianis. 317.
Dionysius Barsalibaeus doctus Interpres
Sacrorum Codicum. 69.
Divinatoria Ars Orientalium. 406.
Donaria data circumcisis Mahometanis,
postquam maxima pompa ad balneum
ducti fuere. 317.
Donationes Ecclesiis factae adnotatae
apud Orientales in sacris Codicibus. 14.
Donationibus Ecclesiis, & Monasteriis
factis adhibiti plures testes. 20. 21.
Ducaeus Fronto. 130.
Du Val Valentinus, Palatinae Biblio-
thecae Praefectus, laudatus. xiii. 476.
Dynastiarum Hispaniae ex Ommiadis se-
ries. 248.

Dy-

INDEX R E R V M.

Dynastiarum X. Historia, sive Chronicon Arabicum . 188.

E

- E** Bn al-Abbas, eius doctrina, auctoritas, scripta . 367. 368.
 Ecchellenfis Abraham Maronita . 93.
 Ecclesia Sanctorum Basilii, & Lucii in Dioecesi Bibliensi . 27.
 Ecclesia Sanctorum Sergii, & Bacchi . 153.
 Ecclesia Syrorum Antiochenae Sedis titulum quando accepit: eius dignitas . 75.
 Ecclesiastici etiam apud Mahometanos uxorati . 318.
 Edris filiorum familia, ex ea Principes . 162.
 Edrissitarum Dynastiarum Series . 148.
 Egira Epocha Mahometanorum, cuius annus primus incidit in annum Christi DCXXII . 44.
 Eleemosynae in pauperes apud Mahometanos . 289. 290.
 Eliae Bar-Sinaei scripta, gesta, & mors . 114. 115.
 Elianus Io: Baptista Soc. Iesu laud. 117.
 Episcopali dignitate insigniti Monasteriorum Praefecti . 18.
 Epistolae B. Pauli Apostoli Aethiopicis characteribus Romae impressae, auspiciis Pauli III. Pont. Max. 59.
 Epochae Mahometanorum annus primus incidit in annum Christi DCXXII . 44.
 Epochae Orientalium . 163.
 Eremitae apud Maronitas sanctitate celebres . 36.
 Erpenii editio Codicis Evangeliorum, Arabice . 61.
 Evangeliorum Versio simplex, seu vulgata, ab Apostolicis temporibus in usu in Ecclesiis Syriae, Mesopotamiae, & Assyriae . 12.
 Euclides Apollonio Pergaeo vetustior . 380.
 Euclidis aetas, studia, doctrina, scripta . 381. vita . 388. Elementorum Arabica versio edita Romae ex Typographia Medicea . 384.
 Excommunicationis formulis usi sunt Patriarchae, & Episcopi Maronitae ab antiquissimis temporibus . 20.
 Exequiae mortuorum apud Mahometanos . 289.

F

- F** Accredini Medici Magdadenfis doctrina, & scripta . 349.
 Accredini Imami scripta, & mors . 332. 333.
 Accredinus Druorum in Antilibano Dux . 84.
 Feminae in templis Mahometanorum a viris separatae . 318.
 Ferdinandi II. Magni Ducis Etruriae iussu descripta Commentaria Nassireddini Tusensis in varios Tractatus insignium Mathematicorum, quos complectitur Codex CCLXXI . 381. 384.
 Ferdinandus Medices Cardinalis, mox Magnus Dux Etruriae, Mediceam Typographiam Orientalium omnium characterum Romae suis sumtibus exstruxit . 55. 56. Vide Typographia.
 Ferireddini Mahomet scripta . 133.
 FRANCISCUS MEDICES Magnus Dux Etruriae laud. 38.
 Fr. Franciscus Franciscanus Terrae Sanctae Commissarius . 21.
 Fuga Mahometis Pseudoprophetae, & qua Epocha Mahometanorum . 44.

G

- G** Abriel Edenensis Eremita, discipulus Ionae Eremitae, sanctitate celebris . 36. 37.
 Gabriel, filius Bochtiesu, Nestorianus Medicus . 194.
 Gabrielis Archangeli colloquia cum Mahomete Pseudopropheta fabulose ficta a Mahometanis . 321.
 Gabrielis Sionitae opera in lucem edita . 56.
 Galeni memorabilia apud Orientales . 354 355. 356.
 Gamamitica Secta . 258.
 Gaon dicti Rabbini Scholarum Babylo-niae Rectores . 63.
 Garabitarum Secta . 173.
 Gasnevidarum Dynastia . 148.
 Gaulminus Gilbertus . 144.
 Gauridarum Dynastiarum, & ex ea Regum series . 238. & seqq.
 Al-Gazalii patria, nativitas, doctrina munera, mors . 331.

m

Gaz-

INDEX RERVM.

Gaznevidarum, qui Chorasanae Persidis,
Indiarum imperium tenuere, series.
337. & seqq.
Geizarat, alias Bizabda, seu Gezerta
Tigris insula. 435.
Gelaeddini, cognom. *Mahometis*, scri-
pta, ortus, gesta, & mors. 336.
Gelaeddinus Malech-Sciahus, Selgiuci-
darum Sultanorum tertius, iussit fieri
Observationes in Tabulam Astro-
micam motuum septem Planetarum,
398.
Gemaleddini Abu-Amru mors. 432.
Gemaleddini, filii Abdallae, patria,
scripta, & mors, 422.
Gentiles, & Christiani ad Orientem,
conversi adorabant. 287.
Gentius Georgius laudatus. 329.
Geographia Nubiensis. 162. edita impen-
sis, & liberalitate Principum Medi-
ceorum, Arabicis. 162.
Geographia Orientalis. 157. & seqq.
Georgii Maronitae, Archiepiscopi Da-
masceni, studia, scripta, res gestae.
88. 89. 90.
Georgius Amira Edenensis, eius studia,
doctrina, dignitas, opera, & mors. 84.
Gerardus Cremonensis clarus Interpres.
330.
Giabaritica Secta. 255. 256.
Giabeditica Secta. 254.
Giahmitarum Secta. 255.
Giaphari, filii Ali Iahiae, gesta. 376.
Giaphar profapia, & scripta. 43.
Giaphar senioris patria, aetas, scripta.
43. 209.
Giarallae Maemutis Tamaksciri scripta.
443.
Giaruditarum Secta. 268.
Ginghizkani laudes. 379.
Ginorius Carolus, Marchio, Senator,
Eques Florentinus, laudatus. xii.
Givalichitarum Secta. 275.
Golatarum Secta. 372.
Golijs Iacobus laudatus. 118. 380.
Grammatica Syriaca, auctore Gregorio
Bar-Hebraeo, 199.
Granatae Regni Historia. 331. 333.
Gregorii Bar-Hebraei opera, ortus,
vita, studia, mors. 68. 69. & seqq.
elogium in hac Codicis LXI. p. 193.
105. Elenchus eius Operum. 105. 106.
109. 111. 112. Vita ab eius germano

fratre Barsuma Saphi scripta. 198.
199. 200.
S. Gregorii Nazianzeni Versiones duae
Sacrae Scripturae apud Syros. 199.
Gregorii XIII. Pont. Max. auctoritate
Synodus celebrata apud Maronitas. 117.
Gregorius Franc-Armenorum, creatus
Archiepiscopus anno Christi 1353. pri-
mus Fidei Catholicae in Armenia
maior Propagator, delegatus a B. Bar-
tholomaeo Ordinis Praedicatorum. 38.
eius versio ex Latino in Armenum,
Missalis Romani. *ibid.*
Gregorius Georgius Venetus sub Leone
X. Pont. Max. edidit opusculum Ara-
bicum. 83.
S. Gregorius Illuminator, Armenorum
Apostolus. 37. 38.
Gualterius Petrus Paulus Arretinus Co-
dices Orientales sibi conquisivit. 60. 61.
Guidonis Fabricii Boderiani hallucina-
tio. 83.
Guillelmus Cardinalis S. Marcelli ab In-
nocentio III. missus in Syriam ad pa-
cem, & concordiam revocandam. 18.

H

H Abasus Astronomus. 189.
Habessynorum Historia ex Synaxa-
rio Coptorum. 187.
Hachemus ex Mahometano Christianus,
eius scripta. 154.
Hadilitica Secta Mahometanorum. 252.
Hagiareditarum Secta. 259.
Haidemitica Secta. 257.
Haititarum Mahometanorum Secta. 253.
254.
Hamideddinus Darirus. 297.
Hamaitarum Secta. 260.
Haniphense Ius Mahometanicum. 230.
Haniphitica Secta. 284.
Hanphitarum Secta. 259.
Haphesitarum Secta. 262.
Hareti duo Arabes Interpretes, eorum
opera. 61.
Harethitica Secta. 263.
Hariri ortus, scripta, dignitas. 127. 128.
Abu Hasanus Naserus clarus apud Orien-
tales Interpretes. 143.
Hascemitarum Secta. 266.
Hasciamitarum Secta. 254. 275.
Hassanitarum Secta. 263.

Hau-

INDEX RERUM.

Hausceb Syriace scripsit Psalterium Davidis in Monasterio S. Antonii de Guzaia anno Christi 1318. p. 35. 36.
 Hazamitica Secta . 260.
 Hebraei Mahometicam superstitionem amplectentes quomodo admittantur . 316.
 Hegirae annus Arabicus, indicatur, & explicatur . 289.
 Hegirae Mahometicae initium . 193.
 Heraclii Imperatoris de Chosroa Persarum Rege victoria contigit anno Christi 635. p. 73.
 Herbarius praestantissimus, & Philosophus Dhiaëddinus Abdalla . 366.
 Herbelotius passim emendatus . 142.
 Hermetis Trismegisti sermones ad Tatium . 188.
 S. Hieremias Patriarcha Antiochenus Romae fuit, interfuit Concilio Lateranensi IV. sub Innocentio III. Pont. Max. 17. 18. eius gesta, *ibid.* Monumentum eius manu scriptum in Codice Syriaco Evangeliorum, anno Christi 1179. gradus, & dignitates suas descripsit . 17. & seqq. & 25.
 Hipparchus Mathematicus . 193.
 Hippocratis memorabilia apud Orientales . 354. & seqq.
 Hispahan Regum Persarum sedes . 45.
 Hobaiditarum Secta . 163.
 Horacri Interpres Theophilus Edessenus Maronita . 189.
 Honaini filii Isaac, Medici Syri, patria, natalis, doctrina, scripta . 323. 324. 361.
 Horarum, & momentorum felicitatum delectio iuxta Astronomos Orientales . 404.
 Horologidorum constructio, & usus . 390.
 Horoscopa variorum Magnatum . 391. 398. 399.
 Hosaini Eltarabaditae aetas, scripta . 374.
 Hosainus Ben Ali Interpres Arabicus clarus . 143.
 Hosainus Chemalecadinus, cognom. *Vabedins*, eius scripta, & mors . 285.
 Huscengus Monarchiae primae Persarum Rex . 142.
 Hyde Thomas Anglus emendatus . 394.

I

I Gnatius, cognom. *Ioannes*, Iacobitarum Patriarcha, Arabicas litteras scri-

pfit ad Eugenium IV. Pont. Max. quae exstant Florentiae in Gazophylacio Palatii veteris M. D. Etruriae. 76.
 Ignatii, cognom. *Nehemer*, Syrorum, Iacobitarum Patriarchae, scripta . 116.
 Imam dicta Arabia Felix . 203.
 Imami, Legis Mahometicae Antistites . 43.
 Imamitica Secta . 270.
 Imamorum, Mahometis sociorum, series . 210. & seqq.
 Imamum in templis sequuntur, & quod facit, faciunt Mahometani . 317.
 Imamus, seu Antistes, habita concione ad populum, legit Alcoranum . 287.
 Immolationes in die obitus Christianorum fieri solitae, damnatae, & usus carniuum immolatorum . 107.
 Immolatio pecudum in Meccano templo . 288.
 Inclinationes, & genuflexiones fieri solitae a Mahometanis . 287. & seqq.
 Inclusae Moniales apud Maronitas . 26.
 Infantiae Domini nostri Iesu Christi Evangelium inter apochrypha . 72. 73.
 Infirmorum baptisma apud Syros . 81. 83.
 Interpretes clari, Libri, cui titulus *Colaisa, & Dama*, a pag. 140. ad 145.
 P. Ioannes Anglus Magister, Ordinem Regularem, vulgo Vnitorum, nationis Armenae, instituit . 38.
 Ioannes Baptista Raimundus munificentia Leonis XI. Pont. Max. Orientalium Linguarum peritissimus . 51. 52.
 Ioannes Edenensis Patriarcha Antiochiae XLVI. tempore Pauli V. Pont. Max. 50. 51.
 Ioannes, Ignatii Nehemi Syrorum Iacobitarum Patriarchae, pater, Peregrinator dictus . 135.
 Ioannes Leo Afer . 332.
 Ioannes Maro qui, & quando claruit . 69.
 Ioannes Presbyter Monasterii de Larbic . 1. 13.
 Ioannes V. Lusitaniae Rex laudatus . 81.
 S. Ioanni Chrysostomo perperam quidam Sermones tributi . 108.
 Ioannis Masdani scripta, munera, doctrina . 108. 109.
 Ioannis Moschi scripta . 97.
 Iobidarum Regum series . 229. & seqq.
 Ionas Eremita fama sanctitatis, obiit anno Christi 1542. in Monasterio S. Antonii de Guzaia . 36.

I N D E X R E R V M.

Ioseph Accurensis, Antiochenus Patriarcha Maronitarum. 440.
 Iosephi, filii Gorionis, scripta. 153.
 Iosephus Patriarcha Maronitarum, Sergii Risi successor. 118.
 Abu Isaac Benassali scripta, & doctrina. 99. 100.
 Isaac Diaconus de Hainata. 1. 13.
 Isaac Doctor, Abbas Monasterii S. Ioannis. 30.
 Isaacitarum Secta. 276.
 Isaaci Sciadrensis Maronitae litteratura Orientalis: opera ab eo scripta, & edita. 416. 417.
 Isaacitica Secta. 257.
 Abu-Isae, cognom. *Alrarak*, scripta. 114.
 Isaias Monachus Monasterii Cuzaiac, consecratus Abbas Monasterii S. Ioannis Cuzbandu. 18.
 Ismaël Abulpheda insignis Arabum Geographus. 349.
 Ismaelis, Naseri filii, Apameae in Syria Sultani, Chronicon universale, & alia eius scripta. 157.
 Ismaelitarum Principum Series. 242. & seqq.
 Israël Kuscarensis Nestoriani, scripta, & mors. 115.
 Iubilaeum publicatum in Monte Libano a Iacobo Patriarcha Antiocheno, iussu Callisti III. Pont. Max. 20.
 Iudices Sciapheitae, & eorum iudicia. 299.
 Iulii II. Pont. Max. sumptibus Fani promota Typographia. 83.
 Iunefitarum Secta. 276.
 Iuris Syntagma Syriacum, & Arabicum apud Orientales. 102.

K

K Adezadaliorum Secta. 279.
 Kalendaria Syrorum. 116.
 Kaphia, hoc est *Sufficiens*, inscripta Grammatica Arabica. 438. 439.
 Katherus Ioseph de familia Alsemannorum, Montis Libani Administrator. 72.
 Kemaleddini opera, auctoritas, & mors. 326. 327.
 Kendus, vicus urbis Cuphae. 479.
 Kickerus Athanasius laudatus, & eius opera. 410. 411. 437.

L

L Actis usus frequens in mensis Orientalium. 353.
 Lambecius Petrus emendatus. 361. 389.
 Lampades plurimae accensae tempore precum apud Mahometanos. 316. 317.
 Lampas dictum Oleum sanctum, quod Orientales Syri infirmis administrant, & quibus Liturgiis. 87. 88.
Lampas maior dicitur Oleum sacrum a Maronitarum Patriarcha benedictum Feria V. Mysteriorum. 87. 88. *Lampas minor*, Oleum quod fit a solis Presbyteris. *ibid.*
 Lapillorum pretiosorum descriptio, utilitates, vires, usus. 339.
 Lapis Philosophalis. 376. 377.
 Lectiones Evangeliorum in Syrorum Ecclesia recitari solitae praeis temporibus. a pag. 3. ad 11.
 Legata pia notata apud Orientales in sacris Codicibus. 14.
 Legis Mahometicae praecepta, quae. 307. 308.
 Legum Mahometicarum observationes. 300.
 LEONIS X. Pont. Max. dona sacra missa Petro Patriarchae Antiocheno, quae enumerantur. 21. 22. eius amor, & liberalitas in Maronitas. *ibid.*
 Liber Arabicus editus Fani a Gregorio Georgio Veneto, iubente Leone X. Pont. Max. 83.
 Liturgiae antiquorum Iacobitarum, & Maronitarum. 82.
 Lotiones, & lustrationes Mahometanorum. 300. 309. 310. 311.
 Ludovicus II. Hungariae Rex, praelio Mohacensi superatus a Solimano II. 201.
 Lychni pensiles in sacratione templi loco apud Mahometanos. 316.
 Lymphatico morbo laborantes. 123.

M

M Agededdini aetas, scripta, fama, & mors. 408.
 Magilitica Secta. 262.
 Magiusus, hoc est *Magnus*. 358.
 Mahalumitica Secta. 262.
 Mahbubi, Archiepiscopi Mabugenfis, scripta. 213.

Ma-

INDEX R E R V M.

- Mahometani Scriptores in singulis suorum operum paginis passim salutant Mahometem. 350.
- Mahometanorum qua in re cultus, & religio consistat. 321. 322.
- Mahometes, filius Edrisi, cognom. *Sciaphens*. 283.
- Mahometicae gentis variae Sectae, & earum dogmata, a pag. 251. ad 283.
- Mahometis Alcoranus. 442. varia eius nomina, quid contineat. *ibid.* & *seqq.*
- Mahometis, cognom. *Abu-Nasri*, scripta, & mors. 367.
- Mahometis I. Othomannidarum Imperatoris, aetas, & gesta. 215. 216.
- Mahometis II. Othomannidarum Imperatoris, aetas, & gesta. *ibid.* & 217.
- Mahometis in caelum ascensio fabulosa, 468. nativitas, parentes munus. 155. 156. fuga, a qua Epochā Mahometanorum. 44. eius nativitas, educatio, gesta. 155. 156. 198. sepulchrum. 207.
- Maimunitica Secta. 260.
- Mala punica dono data Monasterio Kanubinenfi. 24.
- Malechitica Secta. 283.
- Malumigorum Secta. 279.
- Mameluchorum Turcicorum Principes, eorumque Series. 230. & *seqq.*
- Mamon, septimus Abbassidarum Chalipha. 337.
- Al-Mamonis Chaliphae iussu editae Tabulae motuum caelestium. 197. 198.
- Manfuritarum Secta. 273.
- Marabuthorum Dynastarum Series. 248.
- Maraccii Latina editio Alcorani, Patavii omnium optima. 45.
- Maragae urbis Archivum. 192.
- Mar-Basilus Salachensis exscribendum curavit opus Gregorii Bar-Hebraei, cui titulus *Liber Directionum*. Vid. Cod. LXI. pag. 101. 104.
- Mardaitae divisi a Melchitis. 15. 16.
- Mardaritarum Secta. 253.
- B. MARIAE VIRGINIS praesidio urbs Constantinopoli ab obsidione Chosroae Persarum Regis liberata. 73.
- Marissus, Bucharii praeceptor. 190.
- Mar-Michaëlis Patriarchae Chronographia magna. 192.
- Maronitae dogmatibus, & ritibus differunt ab Iacobitis Syris. 75. 76.
- Maronitarum, & Melchitarum divisio. 15. 16.
- Maronitarum Patriarcharum Series, & nomina. 16. 17.
- Mar Syriacus titulus, idest *Dominus meus*. 213.
- Martyrius Presbyter. 1. 13.
- Martyrologium Copticum, quo in loco servatur. 54.
- Martyrologium, sive Synaxarium Arabicum Coptorum. 164. & *seq.*
- Maruthas Episcopus Fagritensis. 93.
- Mathematici, & Philosophi celebres. 195.
- Mathematicorum instrumentorum constructio, & usus. 390.
- Mathematicorum celeberrimorum opera. 392. 393. 406. Observationes factae in Bagadenfi provincia. 401.
- Matrimonia Mahometanorum. 318. 319.
- Mazdechitarum Secta. 277.
- Mecca, & Medina Mahometanorum. 162.
- Meccae, sive Macorabae situs in Arabia Felici. 206. 207.
- Meccanum templum, & ad eum peregrinatio. 163. 164.
- Medicei Principes pecuniam, & cibaria menstrua assignarunt Ignatio Nchemet-Alla Mardensi Patriarchae, qui in Palatina Bibliotheca Opera sua scripta reliquit. 116.
- Medici Syri clari enumerati. 193. & *seqq.*
- Medinae, & Meccae Surae Mahometi revelatae. 443.
- Medinae situs in Arabia Felici. 206. 207.
- Melchisedech de Hasan Cepha professio Fidei, quam emisit sub Clemente VIII. Pont. Max. 127. eius scripta. 153. 154.
- Melchitae qui, divisi a Mardaitis. 15. 16.
- Melchitae Syro-Graeci Graecorum schisma, dogmata, & ritus profitentur. 37.
- Membranacei Codices saeculo XI. antiquiores. 9.
- Menses inter se dividebant, qui Ecclesiis deserviebant. 26. 27.
- Mercatus Michael laudatus. 116.
- Mescuitarum, vulgo Moschearum pavementum, & turris accurate descripta. 315. 316.
- Metallorum historia. 275. 277.
- Mimaitarum Secta. 273.
- Miscnici Rabbini. 404.
- Missalia, & Liturgiae antiquorum Iacobitarum, & Maronitarum. 82.
- Moabeditarum Secta. 261.
- Moammeritica Secta. 253.

n

Mo-

INDEX RERUM.

Mocarremitica Secta . 261.
 Mochtaritarum Secta . 265.
 Moctaphius Bambrilla Chalipha Abbas-
 fidarum . 441.
 Mogheritarum Secta . 273.
 Mogulensium Tartarorum Imperatores .
 379.
 Mohamad , Acmed , & Hasan Opus Me-
 chanicum . 189.
 Mohedinorum Dynastarum Series . 248.
 Molac ad pistrinum dono datae Mona-
 steriis . 23.
 Monachi Maronitae a contubernio Mo-
 nialium segregati . 119.
 Monachi Monasterii de Cephtun . 17.
 Monachi S. Antonii Abbatis Congrega-
 tionis Montis Libani : eorum Con-
 stitutiones adprobatae a Clemente XII.
 Pont. Max. 18.
 Monachorum , & Eremitarum Aegypti
 occupatio transferre in Copticam lin-
 guam Sacra Biblia Graeca , Chalda-
 ca , & Hebraica . 54.
 Monasteria duo a Maronitis exstructa .
 apud Ecclesiam S. Sergii . 26.
 Monasterium Guzaiae . 18.
 Monasterium de Cephtun , cuius Metro-
 polita fuit Hieremias , postea Patriar-
 cha Antiochenus . 17.
 Monasterium de Chalat . 17.
 Monasterium de Larbyc . 1. 13.
 Monasterium Hauckae . 19.
 Monasterium S. Antonii Abbatis de Cu-
 zaia , ubi situm . 18.
 Monasterium S. Ioannis in Zagba . 1. 13.
 Monasterium S. Ioannis Cuzbandu in
 insula Cypri . 18.
 Monasterium S. Isaac apud Gabulam . 123.
 Monasterium S. Mariae de Kannubin in-
 signe , & quando in ea fixa Patriar-
 chalis Sedes . 24. & seq.
 Mongius Ioannes Paulus . 330.
 Moniales Inclusae apud Maronitas . 26.
 Monialium Maronitarum a Monachorum
 contubernio segregatio . 119.
 Monophysitae qui . 53. 54.
 Monophysitae Pseudolanti . 187.
 Monophysitarum errores . 128. 129.
 Mophavveditarum Secta . 259. 275.
 Mophdelitarum Secta . 275.
 Moragae in Aderbigana Vranoscopium ,
 seu Turris siderum speculatrix fuit .
 379. 380.

Morgitarum Secta . 263.
 Morgito-Cadritarum Secta . 264.
 Morgito-Charegitarum Secta . 264.
 Morgito-Giabaritarum Secta . 264.
 Morlitarum Secta . 264.
 Mortuorum rituales exequiae apud Ma-
 hometanos . 289.
 Mosaica Secta . 271.
 Mosciabchitarum Secta . 256.
 Moses Accurensis Tyri Metropoli-
 tanae , cognom. *Arayfas* , laudatus ; eius studia ,
 & opera . 70. 72.
 Moses Mardenus editionis Viennensis No-
 vi Testamenti Syriaci sub Widman-
 stadio corrector . 76. eius Professio
 Orthodoxae Fidei facta coram Iulio
 III. Pont. Max. *ibid.*
 Moses Patriarcha Accarensis . 36.
 Moslemanorum Principum Series . 222.
 & seqq.
 Moslemanus , idest *consentans* , *refle.*
credens . 316.
 Mostadrachitica Secta . 256.
 Motazelitarum Secta . 252. Theologia .
 336.
 Mothairitica Secta . 281.
 Motualitarum Secta . 273.
 Abu-Moyse Giaberus Philosophus Al-
 chymista . 375. & seqq.
 Moyse Mardenus castigavit editionem
 Syriacam Vindebonensem Novi Testa-
 menti . 76. 337.
 Mozighitarum Secta . 274.
 Mula Hofainus Calcephius Libri , cui
 titulus *Colaila* , & *Damas* , non fecit
 versionem Arabicam , sed Persicam
 emendavit . 143. 144.
 Munasibi Secta . 281.
 Munsterus Sebastianus . 153.
 Muphti summi legis Mahometicae Pon-
 tifices . 198.
 Muserinorum Secta . 279.
 Mydorgius Claudius . 381.

N

N Aaman Abu-Haniphitae nativitas , pa-
 tria , Secta , scripta , gesta . 284. 285.
 Naamanitarum Secta . 276.
 Nadamitica Mahometanorum Secta . 253.
 Nagiaritarum Secta . 255.
 Nagiditarum Secta . 258.
 Narzamus Samarkandaeus inter Persas ,
 Poë-

I N D E X R E R V M.

Poëta celeberrimus, eius opera. 149.
 Nasiritarum Secta. 176.
 Nassaphii ortus, parentes, doctrina, & scripta. 196. 197.
 Abu-Nassar Mahomet, cognom. *Alpharabii* scripta. 131.
 Nassireddinus Tusensis, Geometra, & Astronomus praestantissimus. 379.
 Navusitica Secta. 170.
 Naxivanensis Ecclesia in Armenia maiore. 38.
 Nazaraeorum Secta. 195. 196.
 Nectarius Graeco Melchita Alepi amplexus Mahometicam religionem. 318.
 Negemeddini, cognom. *Nassarii*, patria, doctrina, & scripta. 307. 335. 338. 340.
 Nesulman, filii Azalkefari, interpretatio Veteris, & Novi Testamenti. 61.
Idem: e Graeco in Arabicum Idioma transtulit quatuor Evangelia. 51.
 Nesralla Abulmahalus clarus apud Orientales Interpres. 144.
 Nestorianorum divisio. 16.
 Nicaenae Synodi Canones Arabici, a quibus exscripti, Latine versi, editi. 93.
 Nomina Sanctorum in sacris imaginibus etiam ab Orientalibus circa eorum capita adnotata. 18. 19.
 Nucis arbor donata Monasterio Kannubinensi. 20. 23.
 Nuptiae apud Turcas qua pompa, & ritu celebratae. 318. 319.

O

O Aassendorum Dynastiarum Series. 248.
 Oculorum morbo adfectorum curationes. 369. & seqq.
 Officia Sanctorum, & Festa ab Iacobitis celebrata. 78. & seqq. item a Maronitis. 80. 81.
 Olearum plantae dono datae ad luminaria Ecclesiis, & Monasteriis. 20.
 Oleum Sanctum quomodo a Syris, & ab Orientis Ecclesiis administraretur infirmis. 87.
 Oliveta donata Ecclesiis, & Monasteriis. 21. & seqq.
 Omadeddinus Abulpheda Ismaël. Vide *Ismaël Nasseri fil. Sultanus*. 157.
 Omniadarum Chalipharum Series. 222.
 Othomanes Collector Alcorani post obitum Mahometis. 442. 443.

Othomanis I. Imperium, & gesta. 214.
 Othomannorum Imperatorum series, & gesta, a pag. 213. ad 219.
 Orationes Mahometanorum. 443.
 Orationes Turcicae loco amuletorum. 470. 473.
 Orchanis, Othomannidarum Imperatoris, aetas, & gesta. 214.
 Orientales Christiani statimac Romam, adeunt Professionem Fidei emittunt, iuxta Decretum Urbani VIII. P. M. 77. 154. 155.
 Orientem spectantes adorabant Gentiles, & Christiani. 287.

P

Palatina Bibliotheca locupletata multis Codicibus Orientalibus, qui fuere Ignatii Patriarchae Iacobitarum. 116.
 Palladii Ascetae vita. 97.
 Pallio Pontificio a Romanis Summis Pontificibus donati Patriarchae Antiocheni, & confirmati. 19. & seqq.
 Pandectae Iuris Moslemanici. 286.
 Patriarchae Alexandrini ab Episcopis electi in urbe Caisi. 153.
 Patriarchae Antiocheni donati a Summo Pontifice Catholicae Ecclesiae Pallio Pontificio, 19. & confirmati. 20. & seqq.
 Patriarcha Latinorum quando coepit. 16.
 Patriarchalis Sedes a quo, & quando fixa in Monasterio S. Mariae de Kannubin. 14.
 Patriarcharum Maronitarum origo, nomen, Religio, Fides nullis erroribus corrupta. 15.
 Patriarcharum Antiochenorum Maronitarum, qui Pontificibus Romanis accepi fuere, nomina, eorumque series. 15. 16. 17.
 Patrum auctoritates, seu confessio de Verbi Incarnatione, qui omnes enumerantur. 124. & seqq.
 Paulus Aegineta Medicus. 188.
 Paulus V. Pont. Max. iussit Antonio Sionitae Versionem Novi Testamenti Syro-Carsciunice. 51. 52.
 Pecudes, agni, tauri immolari in exequiis Christianorum. 107.
 Peregrinatio Meccana. 291.
 Peregrinationis Meccanae fabula. 230.
 Peregrinorum Italica Academia. 145.
 Per-

INDEX RERUM.

Persarum axiomata, & praecepta. 133.
 Persarum picturae perelegantes in Codice CII. 148. 149. vetusti Persiae Reges enumerati. 149.
 Persica lingua antiqua. 142. 145.
 Petrus Benedictus Soc. Iesu, Maronita, eius opera, 77. eius Dissertatio inedita contra Eusebium Renaudorium. 82.
 Petrus Ben-Hasan de Hadet Maronitarum Patriarcha. 20. 21.
 Petrus Macluphius Maronitarum Patriarcha. 91.
 Petrus Metoscita Soc. Iesu Presbyter clarus variis editionibus Codd. Orient. 91.
 Petrus Patriarcha Maronitarum. 17. 18. 19.
 Phadeli Maimonidis, qui ex Iudaeo Mahometanus factus est, actas, scripta, mors. 370. 371.
 Phatomidarum Familiae imperium. 27.
 Phatomidarum Chalipharum series. 228. & seqq.
 Philemon Hippocrati coevus. 355.
 Philemonis Physiognomicorum liber, Syriace. 188.
 Philosophia Syriaca, quae, 322. & seqq.
 Philoxeni Episcopi Hierapolis, seu Mabugi, Syriaca versio Evangeliorum, anno Christi 508. pag. 29. 30. conlata a Thoma Heracleensi, Episcopo Germaniciae. 30.
 Philoxeni, qui & Xenaias, ortus, patria, scripta, haeresis, gesta, mors. 89. 90. eius memoria in Kalendariis Iacobitarum; *ibid.*
 Pictoris Syriaci Imagines sacrae in Codice Evangeliorum vetustissimo. 1. 2. 3.
 Picturis minio delineatis excelluit Isaias Abbas Monasterii S. Ioannis Cuzbandu. 18. 19.
 Piscina apud Mahometanos. 294.
 Pocockii Notae ad specimen Historiae Arabum. 162. Historia, sive Compendium Dynastiarum. 188. 192.
 Poëmata apud Orientales insignia. 148.
 Poëmata amatoria, & ludicra apud Turcas. 482. 483.
 Poëtae apud Orientales celebriores. 477. Persae. 481. 482.
 Poetarum celebrium nomina, & scripta. 195.
 Pontifices Romani cum diplomate Confirmationis, & Pallio, sacras supelle-

tiles dono mittunt electis Patriarchis Antiochenis Maronitarum. 21. 22.
 Pontificum Romanorum Epistolae ad Patriarchas Maronitas. 15.
 Porus Persarum Rex ab Alexandro Magno non interfectus, sed proelio victus. 141.
 Praedia dono data Ecclesiis, & Monasteriis Maronitarum. 22. & seqq.
 Preces Mahometanorum. 287. & seqq. antelucanae. 316. 317.
 Professio Fidei. Vide *Orientales*.
 Professores Syriacae Linguae in Vrbe sub Alexandro VII. 80. 81.
 Prostrationes in precibus Mahometanorum. 316.
 Possinus Soc. Iesu. 144.
 Psalterii Davidis Syriaci divisio in Libros quinque, 31. paucis exceptis Psalmis uruntur Syri tam Iacobitae, quam Maronitae. 78.
 Ptolemaei Al-Magestum. 193.
 Ptolemaeus Al-Magesti auctor quae aetate floruit, eius scripta, & memorabilia. 391.
 Purificationes Mahometanorum. 300. 309. & seqq.
 Puteus in templo Meccano, a Deo conditus dicitur. 163.

Q

Q Virinus Angelus Maria S. R. E. Cardinalis Bibliothecarius laudatus; eius cura prodire in lucem Opera S. Ephraem Syri. 55. 490. 491.

R

R Abula, seu Rabbulus Episcopus Edesae adversus Nestorium scripsit, & alia quae declarantur. 78.
 Raies Acmeris scripta, & mors. 373.
 Raimundus Io. Baptista Acta Apostolorum Arabice e Graeco expressa lineari interpretatione Latina donavit, ut in lucem prodiret. 55. 56. Romae iussu Ferdinandi Cardinalis Medicei iussu & impensis Mediceam Typographiam intruxit. 55. 56. eius Opera edita Romae Typis Mediceis: Codex CXIX. quem vide. 197.
 Rapheditarum Secta. 278.

Ra-

INDEX R E R V M.

Rasciditica Secta . 261.
 Ravanditarum Secta . 264.
 Ravius Christianus . 307. 380.
 Razamitarum Secta . 268.
 Regulus Bybli . 17.
 Remedio , & suffragio animae dona da-
 ta Monasteriis . 17. & seqq.
 Renaudotius Eusebius castigatus . 68. 69.
 exagitatus in Dissertatione adhuc ine-
 dita Cl. P. Petri Benedicti Soc. Iesu
 Maronitae , 82. animadversus , 100.
 laudatus . 153.
 Repudium uxoris ter permittitur Maho-
 metanis . 304. repudiandi formulae .
 305.
 Ricauti Historia laudata . 278.
 De Richecourt Emmanuel Comes , lau-
 datus . xiiii. 367.
 Rinuccinius Carolus Marchio laudatus .
 xiiii.
 Rissus Ioseph Antiochenus , Maronitarum
 Patriarcha laudatus . 70. 84.
 Rissus Michael P. A. laudatus . 81. 88. 117.
 Rissus Sergius , cuius auspiciis prodit
 Psalmorum David Caracunia Inter-
 pretatio . 72. 118.
 Ritus Syriaci longe vetustissimi . 11.
 Rhodi obsessio , & expugnatio . 201.
 Rogerius , utriusque Siciliae Rex : Liber
 Rogerii . 162.
 Romanus Presbyter , Visitator Antio-
 chiae . 14.
 Rustami gesta , & amores . 131.
 Rutheni cum Kalendarium Sanctorum :
 Rutheni cum Graecis quoad Ecclesia-
 sticos ritus , dogmata concordant . 91.

S

Saadeddini Massud scripta opera . 431.
 Saadeddinus Ben-Hassani , Amurathis
 III. Praeceptor . 321.
 R. Saadiae Gheonis , seu Gaonis , Ver-
 siones Arabicae . 57.
 Saadi Scirazitae ortus , studia , gesta ,
 scripta . 129. & seqq.
 Sabaeorum religio . 189.
 Sabaitarum Secta . 272.
 Sabin Secta . 279.
 Sacerdotes Orientales , qui *Coelibes* dicti .
 19.
 Sahid , sive Saadiae Phiumensis excellens
 doctrina , & opera . 63.
 Salehitarum Secta . 259. 269.
 Sal , & oleum Iacobitae admiscunt Pani
 Eucharistico . 76.
 Salis benedictio reprobata . 170.
 Salomoni falso adtributus Liber Kabba-
 listicus . 475.
 Saltitarum Secta . 260.
 Salutationes a Mahometanis nunquam
 factae Christianis . 445.
 Samanitarum Dynastiarum Series . 237.
 & seqq.
 Samarkandaei aetas , & scripta . 220.
 Sassanitarum Stirps regia . 149.
 Savary de Breves laudatus . 56.
 Scehabeddin Acmet , eius Chronicon ,
 mors , & alia opera . 41. 42.
 Sceriphitarum Dynastiarum series . 248.
 Scihitarum Secta . 265.
 Schultingii hallucinatio . 85.
 Sciabanitica Secta . 261.
 Sciah Nadir , Chulicham Persarum Im-
 perator versionem Veteris , & Novi Te-
 stamenti viris doctis mandavit . 60. 61.
 Scialac Victorius , Collegii Maronitarum
 de Vrbe alumnus . 56.
 Sciamitica Secta . 271.
 Sciamfeddini Acmetis doctrina , & scri-
 pta . 319.
 Sciamfeddini Doctoris Asciaritae scripta ,
 & mors . 334 338.
 Scioaibitica Secta . 261.
 Sciapheutica Secta , 282. quis eius au-
 ctor . 41.
 Scriptorum *lxviii.* nomina , sive Aucto-
 rum , e quibus Gregorius Bar-He-
 braeus Chronicon Arabicum concin-
 navit , sive Historiam *x.* Dynastiarum .
 188. & seqq.
 Sectae Mahometicae , quae . 251.
 Seffaritarum Principum , sive Dynastiarum
 series . 237. & seqq.
 Seid Al-Scriphi Al-Georgiani scripta ,
 & mors . 316.
 Seleucidarum Epocha . 193.
 Selgiucidarum Caramaniae Dynastia . 241.
 & seqq. item Selgiucidarum Romaea .
ibid.
 Selimi I. & II. Othomannidarum Impe-
 ratorum aetas , & gesta . 218.
 Sendebari scripta . 141.
 Sephatitica Secta . 256.
 Sergius Presbyter , Abbas Monasterii
 S. Ioannis in Zagba . 1. 13.

INDEX R E R V. M.

- Sergius Refinensis Medicus Syrus. 193.
 Servi manumissio, defuncto domino. 306.
 Severi Patriarchae Antiocheni Baptismus, studia, scripta, gesta, & errores. 128. 129.
 Severi Episcopi Asmonaeorum Opera scripta recensentur. 411. & seqq.
 Siciliae obiit Galenus. 356.
 Simeonis Maronitae, Tripolis in Syria Episcopi, scripta, & gesta. 91. 92.
 Solimani Chellabii, Othomannidarum Imperatoris, aetas, & gesta. 215.
 Solimani II. filii Selimi I. gesta, bella, eventus, scientia. 200. & seqq. 218.
 Solimanitarum Secta. 268.
Sonna Mahometis Prophetae dicta, & gesta. 282.
 Sonnitarum Secta. 278.
 Sortes Mahomericæ. 465.
 Sortes missæ ad creandum Patriarcham Antiochenum. 17.
 Specula, seu Vranoscopium apud Orientales. 379. 380.
 Sponsæ dotatae, & balneo lotæ, post pompam maritis traduntur. 319.
 Sponsæ non a parentibus, sed a viris dotem accipiunt apud Turcas, Arabes, Africanos, Persas. 318. eadem consuetudo apud Orientales Christianos. *ibid.*
 Stationes nocturnæ apud Mahometanos. 288.
 Stephani Constantinopolitani, Armenorum Catholici, Opera ab eo scripta, & edita recensentur. 59. & seqq. eius laudes, & itinera. *ibid.*
 Stephani Edenenfis Antiocheni, Maronitarum Patriarchæ, Chronicon Arabicum. 36. 440.
 Sternutantibus, quid respondeant Mahometani. 288.
 Strozza Petrus laudatus. 116.
 Sagofius Paranympus in Nuptiis Orientalium. 319.
 Sultanorum Chovvarezmitarum series. 239. & seqq.
 Supellex sacra insignis, ac pretiosa dono missa Petro Patriarchæ Maronitarum a Leone X. Pont. Max. 21.
 Suphitarum, qui totius Persidis imperio positi sunt, series. 247. & seqq.
 Surat Alcorani, sive Capita omnia explicata, a pag. 442. ad pag. 460.
 Synaxarium Coptorum. 164. & seqq.
 Synodi tres apud Maronitas celebratae enumerantur. 117. 118. 122.
 Synodus Kannubinensis habita Clementis VIII. Pont. Max. iussu præside Sergio Risio, Maronitarum Patriarcha. 84.
 Synodus Maronitarum auctoritate Gregorii XIII. celebrata in Coenobio S. Mariæ de Kannubin præsentibus Apostolicis Ablegatis. 117.
 Syriaca Lingua quando in Scholis methodice doceri coepit. 199.
 Syriacorum Rituum cum ritibus Romanæ Ecclesiæ concordia. 12.
 T
 Tahalabitarum Secta. 261.
 Taharitarum, Trans-Oxianæ Principum Series. 236. & seqq.
 Tamamitarum Secta. 254.
 Tartaricorum Regum series ex posteris Tamerlanis, qui in Perside, & Chorofana regnarunt. 245. & seqq.
 Tarhekna Religiosus Coenobii S. Ioannis in Zagba. 13.
 Taubanitarum Secta. 264.
 Telefmata, & Amuleta Mahometanorum. 378.
 Tempia lignea Mahometani Moscuitas vocant. 315.
 Templum antequam intrent Mahometani se abluunt, & purificant. 309. & seqq.
 S. Terapontis Presbyteri, & Martyris memoria apud Orientales. 123. 124.
 Terremotus accidit anno Christi 991. feria vi. Crucifixionis Domini, qui continuit, & deposuit maria, & aedes evertit. 27.
 Testamenti Novi duæ Interpretationes Arabicae apud Orientales Christianos. 51.
 Testes adhibiti in donationibus, quæ Ecclesiis, & Monasteriis Orientalium fiebant. 19. & seqq.
 Thabet Abul Hasan clarus, eius scripta. 194.
 Thabet Ebn Korrah Medicus Mathematicus, & Philosophus, eius aetas, & scripta. 381. 383. 388.
 Thabetus, filius Sinan, Chronographus clarus. 194. 195.
 Theo Alexandrinus in rebus Mathematicis

INDEX RERUM.

ticis erudit Cleopatram Aegypti Reginam . 400.
 Theodori Patriarchae Antiocheni scripta , & gesta . 207. 208.
 Theodorus Episcopus , Hieremiae Patriarchae frater . 17.
 Theodosii Tripolitani aetas , & scripta . 381. & seqq.
 Theophilus Edessenus Maronita , Homeri Interpres . 189.
 Theophrasti Libri de Meteoris , &c. 189.
 Thomas Episcopus Margensis , eius Historia Monastica Syriace scripta Sect. ix. adservatur in Bibliotheca Vaticana . 26.
 Thomas Erpenius Leidensis laudatus . 52.
 Thomas Heracleensis , Germaniciae Episcopus , vertit Sacra Biblia . 69.
 Thus , & cera dono data a Christianis Ecclesiis . 27.
 Timothei Patriarchae Alexandrini opera . 61.
 Tituli , & formulae Epistolarum . 439.
 Tornaquincius Ioannes Antonius Abbas laudatus . xiiii.
 Traditiones Mahometanorum , a pag. 286. ad 297.
 Translationes Sedis Patriarchalis Antiochenae Maronitarum . 16. 17.
 Tumanitarum Secta . 264.
 Turcomannorum Principum Series . 246. & seqq.
 Turribus templorum praeco , seu praecentor ad preces fundendas excitat . 287.
 Typis Mediceis editae Anaphorae omnes sive Liturgiae Syriacae iussu Clementis VIII. Pont. Max. 82.
 Typographia Aleppi erecta cuius sumtibus , & cura . 64. 65.
 Typographia Arabica sumtibus Iulii II. Pont. Max. Fani erecta , prima omnium in Italia fuit sub cura Gregorii Georgii Veneti . 83.
 Typographia Medicea Orientalis Romae erecta sumtibus Ferdinandi Medicei Cardinalis , e qua tria millia exemplaria Evangeliorum prodire , & alia volumina . 55. 56.
 Typographia Medicea . 384. 385.
 Typographiae Orientalium . 64. 65.
 Typographia S. Antonii Abbatis de Cuzaia Montis Libani . 72.

V

Vaheditica Secta . 257.
 Vanslebii Io. Michaelis editio Aethiopica Conciliorum . 96.
 Vas aeneum magnum dono datum Monasterio S. Mariae Kannubin . 19.
 Vasselitica Secta . 252.
 Veneno , aut venenatis peritorum cura . 370. 371.
 Versio antiqua Aethiopica Veteris , & Novi Testamenti , quando facta . 59.
 Versio Persica ex Hebraeo Veteris , & Novi Testamenti , a quo facta . 60.
 Versio Syriaca Evangeliorum Philoxeni Episcopi Mabugenis , facta anno Christi DVMIII. conlata a Tboma Heracleensi . 29. 30.
 Vestes sacrae dono missae a Leone X. Petro Patriarchae Antiocheno . 21.
 P. Vincentius a S. Catharina Senensi Carmelita Discalc. laudatus . 278.
 Vineae donatae Monasteriis , & Ecclesiis . 21. & seqq.
 Vitae Auctorum Arabum Persarum , & Turcarum . 155.
 Vlug. Beghi , Tamerlani nepotis , iussu Samarkandae factae Observationes a praestantissimis Astronomis in Tabulas Motuum septem Planetarum . 390. 396.
 Vnguentis odoriferis condita , & curata corpora defunctorum apud Mahometanos . 289.
 Vrina aspersi Mahometani se purificant . 311. 312.
 Vxores quatuor legitimas simul ducere Mahometanis permillum . 318. 319.

X

Ximenes Roderici , Archiepiscopi Toletani , Historia Arabum . 249.

Z

Zachariae Cazuinenfis scripta opera . 146. 147.
 Zaiditarum Secta . 268.
 Zaphranitica Secta . 255.
 Zandikaeorum Secta . 277.
 Zararitarum Secta . 275.
 Zeritharum Dynastarum Series . 248.
 Ziaditica Secta . 263.

FINIS.

REGESTVM HVIVS OPERIS.

A B C D E F G H I

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Vu Xx Yy Zz

Aaa Bbb Ccc Ddd Eee Fff Ggg Hhh Iii Kkk Lll Mmm Nnn Ooo Ppp Qqq

Omnes sunt Duerniones.

Indicas a b c d e f g h i k l m n o. *Omnes sunt fol.*

Omnium foliorum summa 157. Tabulae vero cum figuris xxvi.

F R A N C I S C I III.

DVCIS LOTHARINGIAE ET BARRI

MAGNI DVCIS ETRVRIAE

REGIO IVSSV FAVORE PERMISSVQVE

OPVS

CVRANTE ANT. FRANCISCO GORIO

FLORENTIAE IN EIVS AEDIBVS

EXCVSVM ET FELICITER ABSOLVTVM

VII. KAL. APRIL. ANN. CIO.ID.CC.XLIII.

ADDENDA, MUTANDA, ET CORRIGENDA.

Ni menda correctæ fuerint eo tempore, quo Volumen excudebatur.

Pag. 13. *lin.* 32. *constituam*, lege *constituam* -- p. 15. l. 2. *maximas*, lege *maxima* -- p. 20. l. 9. Chr. 1468. lege Chr. 1398. -- p. 26. l. 10. Chr. 1199. lege Chr. 1200. -- p. 27. l. 10. *Latinis*, lege *Latini* -- & l. 18. Chr. 1254. lege Chr. 1454. -- p. 29. l. 4. *viginti septem*, lege *septemdecim* -- p. 30. l. 14. *Septac*, lege *Seçtae* -- p. 37. l. 25. *Arabice*, lege *Arabicae* -- p. 39. l. 7. *Septa*, lege *Seçta* -- p. 44. l. 1. *Melchitarum*, lege *Malechitarum* -- p. 50. l. 24. adde *Acta Apostolorum* -- p. 53. l. 14. *Protomartyris*, lege *Protomartyris* -- p. 54. l. 25. *Hegirae* 804. lege *Hegirae* 799. -- p. 59. l. 16. *Oratoris*, lege *Oratore* -- p. 62. l. 23. A. 1672. lege A. 1192. p. 64. l. 21. *Kestroani*, lege *Kestroani* -- p. 68. l. 14. *Iulii*, lege *Iunii* -- & l. 18. Chr. 1277. lege Chr. 1280. -- p. 85. l. 9. A. 1636. lege A. 1636. -- p. 94. l. 7. *Cartbaginensis*, lege *Cartbaginensis* -- p. 98. l. 28. *Ibaimum*, lege *Ibrahimum* -- p. 103. l. 35. *Aprilis*, lege *Iunii* -- p. 104. l. 37. *Bar-Sabta*, lege *Bar-Saliba* -- p. 105. l. 7. *Cartaminensis*, lege *Cartaminensi* -- p. 112. l. 25. *quos*, lege *qui* -- & l. 32. *septingentesimo*, lege *sexcentsimo* -- p. 118. l. 28. *Anno* lege *Anno* 1656. -- p. 128. l. 37. *Agapiti Papae*, adde *opera* -- p. 130. l. 15. *Alpadl*, lege *Alphadl* -- p. 149. l. 6. Chr. 1154. lege Chr. 1185. -- p. 153. l. 3. *narrationem complexum*, quod, lege *narrationem*, quam -- p. 154. l. 34. A. 1631. lege A. 1581. -- p. 162. l. 10. A. 1465. lege A. 1463. -- p. 164. l. 22. *S. Milii*, lege *S. Meliani*, seu *Abilii* -- p. 165. l. 10. *Diomedis*, lege *Didymi* -- & l. 38. *Melitae*, lege *Nicetae* -- & l. 44. & *Titi*, lege & *Tatii* -- p. 166. l. 6. *Cartatii*, lege *Codrati* -- & l. 14. *Gaianae*, lege *Agapes* -- & l. 32. *Sanctarum Mennae*, & *Hasiae*, lege *Sanctorum Menae*, & *Charitinae* -- p. 169. l. 16. *Cyrini*, lege *Marini* -- & l. 32. *S. Gregorii Theologi Episcopi Nazianzi*, lege *S. Gregorii Thaumaturgi Episcopi Neocaesareae* -- p. 170. l. 5. *Episcopi Tanis*, lege *Episcopi Nislae* -- p. 174. l. 1. *Asclapii*, lege *Ascalonis* -- p. 176. l. 1. *S. Melanii*, lege *S. Meletii* -- & l. 20. *S. Eusebii*, lege *S. Eulignii* -- & l. 28. *Phonae*, lege *Cosmae* -- & l. 35. *Romae*, lege *Romaei*, sive *Romani* -- p. 178. l. 1. *S. Nili in Chersone*, lege *S. Basilei Episcopi Chersonesi* -- p. 179. l. 25. *Agape*, lege *Agapii* -- p. 180. l. 10. *Alexii*, lege *Antipae* -- & l. 34. *religesi*, lege *religiosi* -- & l. 32. *Evaritki*, lege *Aristarchi* -- p. 181. l. 36. *quatuordecim*, lege *quadringentorum* -- p. 182. l. 28. *Cyri*, lege *Carpi* -- & l. 31. *Requies*, lege *Commemoratio* -- p. 186. l. 15. *Arri*, lege *Abarii* -- p. 187. l. 39. *in Aegypto superiore*, lege *in Aegypto inferiore* -- p. 193. l. 16. *imperfecto*, lege *imperfecto* -- p. 194. l. 31. *corparati*, lege *comparati* -- p. 199. l. 33. *in gratia*, lege *in gratiam* -- & l. 40. *ac calcem*, lege *ad calcem* -- p. 204. l. 40. *Petraem*, lege *Petraeam* -- p. 208. l. 27. *Abrahami*, lege *Iacobi* -- p. 215. l. 20. *Anguriam*, lege *Ancyram* -- p. 217. l. 37. *ipfis*, lege *ipsis* -- p. 218. l. 18. A. 1517. lege A. 1511. -- & l. 24. A. 1526. lege A. 1520. -- p. 221. l. 19. *quorum*, lege *quarum* -- p. 222. l. 13. A. 1521. lege A. 571. -- p. 244. l. 33. *mensibus*, lege *mensibus* -- p. 253. l. 20. *libertatae*, lege *libertate* -- p. 254. l. 15. *Alcoranns*, lege *Alcoranus* -- & l. 35. *positum*, lege *positivum* -- p. 260. l. 14. *adulti*, lege *adultos* -- p. 267. l. 31. *fuit*, lege *fuerit* -- p. 273. l. 15. *Magometis*, lege *Mahometis* -- p. 288. l. 38. *formulae*, lege *formulis* -- p. 294. l. 24. *duobus*, lege *diebus* -- p. 295. l. 4. *septem*, lege *saxus*, *quinque* -- p. 297. l. 3. A. 1140. lege A. 1142. & l. 24. *obripet*, lege *in usu est* -- p. 305. l. 17. *spofalia*, lege *sponsalia* -- p. 312. l. 12. *Arabicis*, lege *Arabiciis* -- p. 314. l. 24. *vestitorum*, lege *vestitarum* -- p. 318. l. 30. *Melchita*, lege *Melchitae* -- p. 323. l. 7. *Nestorianus*, lege *Iacobita* -- p. 327. l. 4. *non tamen*, lege *non tam* -- p. 333. l. 7. *quos*, lege *qui* -- p. 335. l. 10. *Begia*, lege *Regia* -- p. 341. l. 17. *perititia*, lege *perititia* -- p. 342. l. 12. *ad Euphratis fluvium &c.* lege *in Mavaralnahra*, seu *trans Oxum fluvium posita* -- & l. 17. *praecipue*, lege *praecipue* -- p. 344. l. 41. *ab*, lege *ad* -- p. 346. l. 13. *aride cum imitatum*, lege *avide cum imitatos* -- p. 355. l. 19. *eiusque*, lege *eisque* -- p. 375. l. 25. *praemisso*, lege *praemissis* -- p. 376. l. 18. *Herorum*, lege *Heroum* -- p. 377. l. 14. *experimitorum*, lege *experimentorum* -- p. 381. l. 1. *eorumque*, lege *earumque* -- p. 385. l. 12. Chr. 1478. lege Chr. 1468. -- p. 388. l. 10. Chr. 1407. lege Chr. 1412. -- & l. 26. *aequinoctiali*, lege *aequinoctiali* -- p. 392. l. 36. *firis*, lege *guris* -- p. 393. l. 4. *triginta*, lege *triginta* -- p. 395. l. 15. Chr. 1308. lege Chr. 1368. -- p. 403. l. 5. *Arithmetica*, lege *Arithmetica* -- p. 404. l. 20. *Astologicis*, lege *Astrologicis* -- p. 413. l. 31. *quem*, lege *nam* -- p. 418. l. 19. Chr. 1101. lege Chr. 1063. -- p. 448. l. 19. *ex Themude*, lege & *Themude* -- p. 458. l. 7. *mulieri*, lege *mulieris* -- p. 459. l. 37. *texi*, lege *texti*.

FLORENTIAE X CIO.IO.CC.XLIII.

EX TYPOGRAPHIA CAIETANI ALBIZZINI. Praesidium permissu.

12.

